The Ohio State University
3 2435 06200321 5

OHIO STATE
UNIVERSITY
LIBRARIES

831

فهرست كتاب مغنى الكتاب

صحيفه	
٢	ديباجۀ كتاب
٨	موانع ولوازم تحصيليه يه دائر جانب والددن مخدومى طرفنه مكتوب
٨	موانع تحصيليه
٣٣	لوازم تحصيليه
٤٧	جانب مخدومدن تشكرى حاوى وآداب قلم وفن انشايه دائر معلومات مقتضيه نك دخى اشعاريله برابر بعض مسوادت كوندرلمسنى مستدعى جوابنامه
٤٩	جواب
٥١	اداب قلم
٥٣	تلويح اول مناظرۀ سيف وقلم بياننده در
٥٨	تلويح ثانى رؤسا وضابطان اقلامه تعظيم وحرمت اولنمسنك وجوبى بياننده در
٦٠	تلويح ثالث حسن دوامك لزومى بياننده در
٦٢	تلويح رابع كاتب ايچون كتم اسرار اولنمسى فرض منابه سنده اولديغى بياننده در
٦٤	تلويح خامس قلمده مصاحبت ومحاوره اولنمسى معيباتدن اولديغى بياننده در
٦٦	تلويح سادس تحصيل رتبه ومعاش حقنده مستدعيات متواليه ايله مجز لكدن احترازاولنمسى بياننده در
٦٨	اصول انشا وكتابت

٦٨ ترشیح اول علم معانی وبیان وبدیع ایله فن انشانك تعریفاتی بیاننده‌در
٧٤ ترشیح ثانی تحصیل کتابت ایچون علوم ادبیه‌نك لزوم تحصیلی بیاننده‌در
٧٦ ترشیح ثالث امر کتابتده تفننك حصولی حقنده وجوه ثلث بیاننده‌در
٨٥ ترشیح رابع علوم ادبیه‌نك تعریف وتقسیمیله هر برلرینك تعریفاتی بیاننده‌در
٩٥ ترشیح خامس ایکی قسمه منقسم اولوب برنجیسی صنایع لفظیه وایکنجیسی صنایع معنویه بیاننده‌در
٩٦ قسم اولدن مطلب اول الفاظ مأنوسه بیاننده‌در
٩٨ مطلب ثانی سجعك قواعد وضوابطی بیاننده‌در
١٠٥ مطلب ثالث جناسك تعریف وتقسیمی بیاننده‌در
١٠٧ مطلب رابع ترصیع وموازنه بیاننده‌در
١٠٨ مطلب خامس تشریع ولزوم مالایلزم بیاننده‌در
١٠٩ مطلب سادس معاظله بیاننده‌در

صحیفه

١١٠ قسم ثانی استطراد طریقیله فن بیانه دائر بعض معلوماتی حاوی وبرطاقم مقاصدی محتویدر
١١٠ تعریف حقیقت ومجاز
١١٣ مجاز مرسل ایله علاقه‌لر
١١٤ استعاره‌نك تعریفی
١١٦ استعاره‌نك تقسیمی

۱۱۹ کنایه بحثی
۱۲۰ تشبیهك تعریف وارکان وتقسیمی
۱۲٤ مقصد اول کتابتك ارکان اربعه سی اولان حسن ابتدا وتخلص وحسن طلب وحسن انتها ایله براعت استهلال بیاننده‌در
۱۲۹ مقصد ثانی طباق ومراعات نظیر بیاننده‌در
۱۳۲ مقصد ثالث لف ونشر بیاننده‌در
۱۳۳ مقصد رابع توریه وایهام واستخدام بیاننده‌در
۱۳۵ مقصد خامس تضمین واقتباس بیاننده‌در
۱۳۸ مقصد سادس مبالغه واغراق وغلو بیاننده‌در
۱۳۹ الکلام فی الاطناب والایجاز
۱٤۱ الکلام فی الانسجام
۱٤۳ ترشیح سادس عصرمزده مستعمل ومتداول اولان کتابتك اصول وقواعد عادیه سنی شامل و بودخی برطاقم اخطاراتی مشتملدر
۱٤۳ اخطار اول کتابتده روابط کلامیه ایچون ایکی مسلك اولدیغی بیاننده‌در
۱٤۷ اخطار ثانی کتاب ایچون اوچ درجه اولدیغی بیاننده‌در
۱٤۹ اخطار ثالث کتابتده معنای مقصودك تام الافاده اولمسنك لزومی بیاننده‌در
۱۵۰ اخطار رابع استعطافنامه‌لرده دعوای استحقاق و مکافاة مغایر اداب بندکی اولدیغی بیاننده‌در
۱۵۱ اخطار خامس اوراق رسمیه‌ده جیادت الفاظ وقوت

معانی ملتزم ایسه ده کاتب اکثری مواقعده صنایع بدیعه ومعلومات نافعه یه محتاج اولدیغی بیاننده در
١٥٦ اخطار سادس آثار قلمیه ده سهو وغلطدن احتراز اولنمسنك لزومی بیاننده در
١٥٧ کتابی بش قسمه تقسیم ایدن حکایهٔ غریبه
١٩٤ شعرك تعریفیله بوکا دائر بعض معلومات
صحیفه
٢٠٣ خطبه
٢٠٣ مقدم الدیغی مکتوب ایله ملفوفاتندن طولایی ابراز تشکرله بونلرك طبع اولنمسی استیذانی وفن حساب ایله اصول دفتری یه دائر دخی بعض معلومات ویرلمسی استدعاسنی شامل جانب مخدومدن عریضهٔ جوابیه
٢٠٥ جوابنامه
٢٠٨ منشآت
٢٠٨ رکاب همایون جناب شاهانه یه ومهر علیای سلطنت سنیه جانب سامیسنه عرضحال مسوده لری
٢١٩ عرض خلوص وخصوصیت وتبریك وتهنیت وابراز تشکر ومحمدته دائر رأساً وجواباً بعض مسودات
٢٤٤ مصالح رسمیهٔ متنوعه یه دائر مسودات
٢٨٢ مصالح غیر رسمیه یه دائر محررات ایله استحصال مأموریت حقنده استعطافی وخصوصات ومستدعیات سائره یی حاوی مذکره وعرضحال مسوده لری

﴿ جدول خطا وصواب ﴾

صحیفه	سطر	خطا	صواب
٣	١٩	قلمره	قلمره
٤	٦	عوائدیله	عوائدیله
٤	١٥	ادام	ادامه
٦	٢١	کما	کما
٧	١	پریشمانیه	پریشانمه
٩	٨	کوش	کوشش
٩	٢٢	ذکیه	زکیه
١٠	١٧	نیویه	دنیویه
١٠	١٩	محافظ	محافظه
١١	٧	دارد	دارو
١٨	٣	دسایشعار	دسایسشعار
١٨	١٨	خاکه‌طر	خاطر که
١٩	٧	تسلمیتله	تسلیمیتله
٢٢	١٩	قضایا	قضایای
٢٨	١٦	امو	امور
٣٠	٦	طبعیت	طبیعت
٣٢	١٨	کتابة	کتابته
٣٩	١٧	تحصیله	تحصیلیه
٤٤	١٦	هضیمه	هضمیه
٤٦	١١	شرایطند	شرایطندندر
٤٧	٢٣	پررویلری	پروریلری

صحيفه	سطر	خطا	صواب
٤٨	٧	و	ولى
٥٠	٢١	متقيضيه	مقتضيه
٥٠	١٣	طبعيه	طبيعية
٥٢	١٣	اذياد	ازدياد
٥٤	٤	قلميدن	قلميه دن
٥٤	١٥	حديدالبارد	فى حديدبارد
٥٤	١٧	ناكانه	نازكانه
٥٥	١١	ارئة	ارائة
٥٧	١٥	الشكميه	الشكيمه
٥٧	٢١	موجودسندن	موجودەسندن
٥٨	١٧	فحشيه	فحشيه
٥٩	٩	اساسر	اساسسز
٥٩	١٥	ترقيه	ترفيه
٦٠	١٥	فيض عائده	فيضعائد
٦١	١٧	مساعده	مساعد
٦٢	٥	اكلاشاب	اكلاشيلوب
٦٢	٦	بيوله	بيله
٦٢	٩	معتنمه	مغتنمه
٦٢	١٥	بلغيه	بليغيه
٦٣	١٨	قاصران	قاصرات
٦٤	٢٠	خسب لحجاب	حسب الحجاب
٦٨	١٦	اشنباط	استنباط

صحيفه	سطر	خطا	صواب
٦٩	١	ادایر	ایراد
٧١	١٢	سرعیه	شرعیه
٧٣	٧	نبزه	نبذه
٧٥	٢	غنوانی	عنوانی
٨٢	١	حصوصه	حصوله
٨٢	١٣	اخلی	احلی
٨٧	٨	اجاوت	اجادت
٨٧	٢٢	اماتلی ستطیع	الی ماتستطیع
٩٠	٢٢	حکمتشیحونی	حکمتمشیحونی
٩٠	٢٣	قضالهاوانت	فضائلهافانت
٩٣	٤	دلمز	دلمزك
٩٥	٢٣	مسکده	مسلکده
٩٧	١٦	فحش	فحش
٩٧	١٧	استهز	استهزا
٩٩	١٦	سحاحت	سماحت
١٠٠	٣	وجود	شرط
١٠٠	١٦	الابصادر	الابصاردر
١٠٣	١٥	کره	کروه
١٠٤	٢١	ذت	ذات
١٠٤	٢٣	اتحسین	تحسین
١٠٨	١	واللزوم	ولزوم
١٠٨	٥	فوافی	قوافی

صحيفه	سطر	خطا	صواب
١٠٩	٧	ترکيبنك	ترکيبك
١١٨	٨	مجرەدن	مجردەدن
١١٨	١٥	تخليل	تحليل
١١٩	١	متعدەدن	متعددەدن
١٢١	١٥	چيقمدە	چيقمقدە
١٢٢	٢٠	و مسبه به	و مشبه به
١٢٣	١١	شـئه	شيئه
١٢٤	٢١	اولاول فی الحسن	الاول فی حسن
١٢٥	١٢	عبارت	عبارات
١٢٥	١٦	تشريخ	تشريح
١٢٦	٢	فقرسندە	فقرەسندە
١٢٦	٥	معرصات	معروضات
١٢٧	٢٠	مخصر	مختصر
١٢٨	٧	براعيتله	براعتيله
١٣١	١١	اذ	اذا
١٣٤	١١	قوندانده	قونداقده
١٣٨	٢	موضعلرلرينك	موضعلرينك
١٣٩	١٧	اطنا	اطناب
١٤٠	١٠	مذکوردن	مذکورەدن
١٤١	٨	ايجازك	اطنابك
١٤٤	١٧	ايحاب	ايجاب
١٤٨	٦	اين	ابن

صحيفه	سطر	خطا	صواب
١٥٢	٥	ملاخظه	ملاحظه
١٥٣	٦	اولنه‌میه‌جغی	اوله‌میه‌جغی
١٥٤	١٤	يتشيره‌جغنه	يتشديره‌جكنه
١٥٤	١٥	تأمينة	تأمينيه
١٥٥	١٦	وحيث	لدى حيث
١٥٦	١١	مشهووه‌مولدات	مشهوره‌و‌مولدات
١٥٧	٢٢	عالمياندن	عالميانندن
١٥٩	٢٠	جنباتان	جنانان
١٦٠	١٣	وودیکر	وديكر
١٦٣	٥	ايله	اويله
١٦٣	١٠	ايله	اليه
١٦٣	١٩	مصدار	مصدر
١٦٥	٥	شمدن	شمسدن
١٦٣	٢٣	فصاحتة	فصاحته
١٦٤	٨	الده‌رير	اندير
١٦٤	٩	نكارشپزیز	نكارشپذير
١٦٦	٢٢	حب‌ودادكز	حب‌ووداد كز
١٦٧	٢٠	قسمنده	قسمندن
١٦٨	٥	زرين	سيمين
١٦٨	٨	موضحه	موضحه
١٦٩	٤	متضر	متضرر
١٧٢	٦	الزاوايه	الزاويه
١٧٤	١٠	ايرت	ايراث

صحيفه	سطر	خطا	صواب
١٧٦	٦	موضحه	موضحه
١٧٦	٢٣	مضربنك	ضربنك
١٧٨	٨	خدمتدكارانك	خدمتكارانك
١٧٨	٢٢	اذياد	ازدياد
١٨٧	٢٣	مسلكده	مسلكده
١٨١	١٠	كرهٔ	كردهٔ
١٨٢	١٣	بركسشته	بركشته
١٨٣	١٣	مألند	مألنده
١٨٤	١٤	بيويريلان	بيوريلان
١٨٥	١٣	الوه	الوده
١٨٦	٧	مقدر	مقتدر
١٨٦	١٣	تخذيش	تخديش
١٨٦	١٤	ناارميده	ناآراميده
١٨٧	٦	ايلميسين	ايلملبسن
١٨٨	١١	ساعدك	ساعدتك
١٨٨	١٨	كل	كلى
١٨٨	٢٢	د	ودود
١٨٨	٢٢	صيرده	صيره ده
١٩٠	١٧	بولهجغى	بولهجغمى
١٩٣	٤	مفارفتك	مفارقتك
١٩٣	١٥	اولهق	اوله رق
١٩٣	١٩	ضبطحفظ	ضبط وحفظ

صحیفه	سطر	خطا	صواب
١٩٤	٥	بطیق	تطبیق
١٩٥	١	حتی	حکمتی
١٩٥	١١	المر	المرأ
١٩٨	٢	متسای	متساوی
١٩٩	٤	بدینست	بدنیست
٢٠٠	١	مباهات تعزیه	مباهات وتعزیه
٢٠٢	٥	صنعف	صنعت
٢٠٤	٦	نکت مزایا	نکت و مزایا
٢٠٦	٧	بیان	بیان
٢٠٦	٢٣	مصطلجه	مصطلحه
٢٠٧	١٣	خاجه	خواجه
٢٠٧	١٩	ذکاه	ذکا
٢٠٨	سرنامه	انشأت	منشأت
٢٠٨	٢٣	ملعن	معلن
٢١١	١٢	رمزوتقدس	رمزتعالی وتقدس
٢١٣	٨	شوکتریف	شوکتردیف
٢١٣	١٤	همان	همایون
٢١٣	١٩	درست	در دست
٢٢٠	١٣	فدایده میوب	فدایده میوب
٢٢٢	٤	اهتزاز	اهتزاز
٢٢٣	١	امتسعاد	استسعاد
٢٢٣	٦	تفهیم	تفخیم

صحیفه	سطر	خطا	صواب
۲۲۳	۱۳	مشاعل	مشاغل
۲۲۳	۱۵	لذائد	لذالذ
۲۲٤	٤	لیاقت استحقاقدن	لیاقت واستحقاقدن
۲۲٤	۱۲	نامستمق	نامستحق
۲۲۵	۱۵	اولندی	اولنمشدر
۲۲٦	۲۳	محظوظیت	محظوظیت
۲۲۹	۲۳	وخصوصوصیله	وخصوصیله
۲۳۲	۱	قائمقاملغیله	قائممقاملغیله
۲۳۲	۳	تنوربخش	نوربخش
۲۳۲	۲۰	نجتیار	بختیار
۲۳٤	۲۱	دوند دیکی	دوندیکی
۲۳۵	۲	وجودیه دن	وجودیه‌نك حیلولتندن
۲۳۵	۱۱	دواریلرینی	داوریلرینی
۲۳۵	۱۷	برزمانبرو	برزماندنبرو
۲۳٦	۷	ارەصره	ارەصره
۲۳٦	۱۰	جیلدن	جیلندن
۲٤۰	۱٦	بقای	استبقای
۲٤۰	۲۳	کیوان بارکان	کیوانبارکاه
۲٤۱	۱۸	شهریادلرنده	شهریاریلرنده
۲٤۲	۵	تکرا	تکرار
۲٤٤	۲۱	تأتیرات	تأثیرات
۲٤۵	۱۱	اتمش	ایلمش

صحيفه	سطر	خطا	صواب
٢٤٥	١١	ظرفندن	ظرفنده
٢٤٧	٤	بورجلر	بورجلری
٢٥٠	١٤	اهالی غیرمسلمه	اهالیء مسلمه وغیرمسلمه
٢٥٢	١٤	متیمنهٔ	متینهٔ
٢٥٦	٥	بیدیرلمش	بیلدیرلمش
٢٥٦	١٣	اداهٔ	ادارهٔ
٢٥٨	٢٣	تدرك	تدارك
٢٦٠	١٥	اداردهٔ	ادارهٔ
٢٦٥	١٠	ویاوکیلری	ویاوکیلاری
٢٦٥	١٧	مأموریلرینك	مأموریتلرینك
٢٦٨	١٤	جلیه یی	جلیله یی
٢٧٢	١٨	معتمد	معتمدر
٢٧٣	١٩	مهمهٔ	مهمهٔ
٢٧٤	١٩	مصلتجه	مصلحتجه
٢٧٧	٦	متقضیه	مقتضیه
٢٧٧	١٣	درسعاتده	درسعادتده
٢٧٧	١٦	بیلدبرلمش	بیلدیرمش
٢٧٩	٢٠	همانلرك	همایونلرك
٢٨٠	١	مظفر	مظفر
٢٨٠	٨	مقامت	مقاومت
٢٨١	١٢	صغرش	صغرسن
٢٨١	٢١	حسن وایفاسنه	حسن ایفاسنه

صحيفه	سطر	خطا	صواب
٢٨٢	٨	مأريت	مأموريت
٢٨٢	٩	استطافى	استعطافى
٢٨٥	٨	انهام	اتهام
٢٨٧	٥	اداه	اداره‌ٔ
٢٨٨	٢	ناهمچو	ناهمچو
٢٨٨	٧	درو بين	دوربين
٢٨٨	٢٣	صحت	صحبت
٢٩٣	١٨	برجبه سنى	برجبه سنى
٢٩٤	٥	الترام	التزام
٢٩٥	١	مظبطه	مضبطه
٢٩٥	٤	فدايده ميوب	فدااليده ميوب
٩٩٩	٣	سخركارانه	سخره كارانه ده
٢٩٩	١٧	اوفلامق	اولمامق
٣٠٢	١٨	فيتله‌ٔ	فتيله‌ٔ
٣٠٣	٢٠	تسليته	تسليميته
٣٠٨	٨	استتباهم	اشتباهم
٣٠٩	٧	فضيه	فيضيه

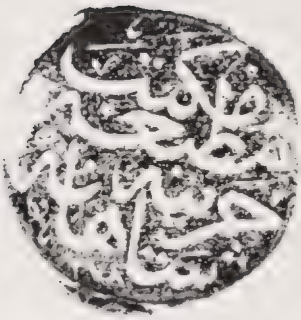

بسم الله الرحمن الرحيم

بدایع تحمیدات کوناکون مبدع دیوان (کن فیکون) ومنشیٔ نظم جلیل (ن والقلم وما یسطرون) حضرتلرینک بارکاه صمدیت اکتناهنه وروایع تسلیمات اخلاص مقرون باعث تکوین وانشای اکوان وشئون وحلال غوامض دقتین ظهور و بطون جناب رسالتمآبلرینک روضهٔ پاك قدسیتپناهنه وطلایع تحیات اختصاص افزون ال واصحاب کرام ذوی الاحترا ملك ارواح طیبهٔ سرمدیة الانتباهنه صدهزار اجلال وتعظیم وبیعدو بیشمار اجلال وتکریم ایله رفع وتقدیم قلندقدنصکره بوخاك قدم اهل معرفت احقر بیوایکان کتابدن (سید محمد نزهت) بو صورتله ناطقه پرداز عجز و مسکنت اولور که نزد ارباب کمال وعرفانده پوشیده ونهان اولمدیغی اوزره ایوان مخترعات امورك چار ارکان صنع بیقصوری زمین متین قواعد اساسیه اوزرینه وضع وتحکیم وطاق ونطاق اصول وفروعی روابط قویهٔ حسن التصاق وانتظام ایله ترصین وتتمیم قلنمدقجه کتابهٔ اعتباری نکارشپذیر قبول

اولی الابصار وبنیان قوام وقراری قوی وپایدار اوله میه جغی
قضایای مسلمه دن وبتوفیقه تعالی سایهٔ شوکتوایهٔ حضرت
پادشاهیده هر بردائرهٔ عالیه اشبو قاعدهٔ کلیه یه توسل ایله
مبادی ومقاصد امور موکوله وغرض وغایهٔ مساعیٔ مقبوله لرینی
اساس قویم ونهج مستقیم اوزرینه تأسیس وبنا ومبانیٔ احوالک
التزام جهت سلامت واستقامتیله توسیع دائرهٔ محسناتنه اقدام
واعتنا ایدلکده اولدقلرندن هر برشیده نتیجه نتیجه ترقیات واصلاحات
مادیه ومعنویه تیسر نمای ساحهٔ ظهور وحدائق امانیٔ ملک وملت
ابر درربار همت وعنایت مخصوصهٔ جناب ولی نعمتله نضارت یاب
بهجت وسرور اولمقده بولندیغی مواد مشهوده دندر از انجمله
درسعادتده وسائر ممالک جناب ملوکانه ده موجود اولان مکاتب
رشدیه ایچون علمای کرامدن انتخاب وتعیین اولنمقده بولنان
خواجه افندیلرک مدارس شریفه ده قرائتی متروک اولدیغی
حالده مکاتب مذکوره ده تعلیم وتعلمی علوم سائره کبی معتاد اولان
علوم ریاضیه وبعض فنون ادبیه یی تحصیل ایله مکاتب مذکوره
معلملکنده اوصاف مکمله یی جامع اولملری ضمننده دار المعلمین
واشبو مکتبلرده کوستریلان درسلرک اقلام شاهانه ده جاری
ومرعی بولنان کتابتک تحصیلنه درجهٔ کافیه ده اوله ماسیله
دها اوکره نلمسی مقتضی اولان شیلرک استحصال واکمالیله قلمره
النه جق افندیلرک انتخاب قلمه لابد ولازم اولدیغی وجهله اهل
هنر ومعارفدن اولملریچون مخرج اقلام وحکومت سنیه نک قوهٔ
اجرائیه سی بولنان مأمورین ملکیه محتاج اولدقلری فنون سیاسیه
وادبیه وسائر معلومات نافعه یی اکتساب ایتمک ومدیرلکدن

واليلمكه قدر مأموريتلره مخرج اولمق اوزره مكتب مكيه اسميله تأسيس وكشاد اولنمش اولان مكاتب عاليه كبرى واضع اس الاساس علم ومعرفت وبريسى احدى قرّتى العينين سلطنت اولان قلمه جلابخش تقويت وديكرى دخى حسن افزاى عرايس ملك وملت اولمقدن‌ناشى اوچى دخى دسته دسته ازهار نكهت انتشار فوائديله مشام چارسوى جهانى تعطير وتازه تازه اثمار لطيفا فتنه عوائديله كام ارزوى عالميانى لذتياب نعم دلپذير ايدر بر روضهٔ محصولرس كمال وهزوهر برى (اذا طاب اصل الشئ طابت فروعه) مضمونته مظهر تراولديغى حالده عصر كزين همايونى فهرست امهات علوم وفنون وهر برنطق جانبخش الهام مشحونى شيرازه بخشاى مجلدات نظام وقانون اولان لمحرّره (شاه جهان وكيل نبى سايهٔ اله) (فخر الزمان خليفهٔ دوران دينپناه) خاقان معدلتعنوان وسلطان اسكندر داستان ولى نعمت بيمنتمز ولى نعمت بى امتنان السلطان بن سلطان السلطان (عبد العزيزخان) بن سلطان السلطان محمود خان ادام الله تعالى فى سرير خلافته وسلطنته مادامت الاكوان وماتعاقبا الملوان افندمز حضرتلرينك جملهٔ محسنات عهد همايون تاجداريلرندن اولمق اوزره مكاتب مذكوره معلمرينك تزييد وتوفيريله تحصيلات علميه لرينك ترقيسنه برقات دها سعى واهتمام اولنمسى خصوصنه امر واراده فيض آمادهٔ جناب ظل اللهى موفقيت افزاى سنوح وصدور بيورلديغى اثناده بو عبد كمترد دخى اولوقت معارف عموميه ناظرى بولنان دستور بيعادل هنرپرور ووزير اكاهدل مكار مسير دولتلو ادهم باشا حضرتلرينك سوق همت اتناده نوازيلريله مكاتب مزبوره

کتابت معلملکنه تعیین اولنمش و مبتدیلك حسبیله برنجی سنه‌ده
اتخاذ اولنان اصول تدریسیه صورت منتظمه‌ده جریان
ایده‌مدیکنی آکلایوب فقط ایکنجی سنه‌ده درسلره باشلاندیغی دسرده
(دیکته) یعنی استکتاب اولنه‌جق مسوداتك ولدوو الداره سنده
مخابرهٔ تحریریه صورتنه وضعیله یازدیریله‌جق مکتوباته موانع
ولوازم تحصیلیه‌یه وتهذیب اخلاق اطفاله وآداب قلم واصول
انشا و کتابته دائر بعض مستحضرات ومطالعات عاجزانه درج
ایلدیکدنصکره مبتدیان کتابه منفعتی ملحوظ اولان بر مقدار
مسودات دخی تذییل وتذنیب ومنشئات قلقاو بررساله نهجنده تنظیم
وترتیب اولنه‌رق برنسخه‌سی دخی خاندان توفیقپاسبان معالرینه
بخشایش مخصوص صمدانی اولان ذکاوت فوق العادهٔ فطریه
اقتضای فیض احتواسی اوزره کمالات وهبیه‌لرینه علاوهٔ معلومات
کسبیه ایله تزیین ذات وصفات ونفایس علوم وفنون تحصیلنه
حصر اوقات بیورمقده اولان تازه نهال کلشن سلطنت سنیه
وسیراب زلال فیوضات نامتناهیه دولتلو نجابتلو یوسف عز الدین
افندی افندمز حضرتلرینك عتبهٔ علیهٔ ذره‌پروریلرینه تقدیم و(مقبول
دوست درهمه عالم مکرم است) نشیده سنه ماصدق اولمسیچون
مشمول نظر اکسیر اثرلری بیورلمسی خصوصنده عرض تضرع
عظیم اولنمسنی وبو صورتله مکاتب مذکوره مداوملرینه دخی
بر یادکار براقلمسنی تصمیم ایله مخرج اقلام شاکردانه اولوجهله
دیکته اعطاسنه شروع ایلمش ایدم لکن اره‌دن چوق وقت
کچمکسزین مأموریت عاجزانه مدارشوزی باش کتابتنه تحویل
بیوریلوب اورانك کثرت مشاغل تحریریه‌سی مکاتب مذکوره‌یه

دواءه مانع اولدیغندن مکتوبات محرره نقصان وبوبابده مسبوق
اولان تصورم متواری پردهٔ نسیان اوله رق قالمش ایسه ده شاکردانك
مجموعه لرندن بعض پارچه لری رسیدهٔ نظر اخوان وثمرهٔ موالات
اولمق اوزره مظهر ستایش واستحسان اولمش اولمغله بونك بالاکمال
میدانه کتورلمسی حقنده بر طرفدن الملرك و دیکر طرفدن شاکردان
مومی الیهمك لاینقطع واقع اولان افادات مبرمه لری اوزرینه
عاجزلری کبی بیسرمایکان بازار معارفك تافتهٔ مغزل قریحهٔ عقیمه
ویافتهٔ دستکاه افکار سقیمه سی اولان کرباس اثار بی اعتبارر واجکاه
انظار عموم میدیه قونلمغه سزاوار اوله میه جغی وبونك مقابلنده متاع
حجاب وخجالتدن بشقه برشیء قزانیله میه جغی جواب باصوابی
ایرادو بلای جهل ونادانیدن کورمکده اولدیغم صدمات خیبت
وخسراندن فریاد اولنه رق متشبث اذیال استعفاوتوجهمای
کریرکاه استنکاف واباء اولدقجه خیرخواهان احباب مقدمات
الحاح واصرارلری اطناب وبونکله برابر (ما العز الا تحت ثواب
الکد) مضمونی دخی اشراب ایلمکده اولدقلری کورلمسیله
وعدیم مزده بوکا مماثل اوله رق میدانه چیقارلان بعض اثر
مطبوعه نك محض مساعدهٔ بخت سازکار ایله متداول ایادی صغار
وکبار اولمقده بولندیغی مشاهده اولنوب بودخی تقویتبخش کمیت
بی اقتدار اولمسیله داعما پیشنهاد استمداد وتسلیتسا زفؤاد یأس
اعتیاد ایتمش اولدیغم (ولست براء عیب ذوالود کله (ولا بعضه
فیه اذ کنت راضیا (فعین الرضی عن کل عیب کلیلة (کما ان
عین السخط تبدی المساویا) مفاد فتوت بنیادینه ربط ایمان اعتماد
وقلم سماحتنهادی دخی (میرود آب ازان دیده که خاشاك افتاد)

بحر اسنجه ذهن زنك الوده پریشمانمه منقاد ایدرك تبییض مسوده
مضمرانه مباشرت و بمنه الفیاض اکماله موفقیتله (مغنی الکتاب) تسمیه
اولنه رق بر نسخه سنك بر وجه تصمیم بارکاه عالی جناب شهزاده
مشار الیهه عرض و تقدیمنه جرأت ایلدم اشبو وجیزه ناچیزه‌یی
ترتیب و تدوین ایتمکدن مقصد عاجزانه م حاشا حاشا که پیشکاه
معارفندان عصره بث معلومات خود فروشانه ایله شهرتیابی
تحسین دلخروشانه اولمق غرضنه مبنی اوله (من کجا کشمکش رد
وقبول تو کجا) و هیهات هیهات که بویله نهایت درجه‌ده
اقتدارسزلقله مؤلفلك صفتنی احراز ایتمك خاطره کله (این الثرا
والثریا) انجق اولصورتله باشلنمش و اتمامی حقنده برچوق
تکلیف و ابرام وقوعبولمش اولان برشیئك نقصان براقلمسی
قصور همت خامهٔ سرازاد و امساك قرطاس و مداده حمل
اولنه جغی تشویش اذکن خاطر اولوب بوراسنی ایسه کرك کلم
استماملك و یازیلان شیلرك اره‌سنده بالکه تصادف قبیلندن اوله‌رق
تهذیب اخلاق اطفال و استفادهٔ نورسیدکان کماله مدار اوله‌جق
بعض مقال بولنه بیلمسی مأمول اولمسیله برابر لسان عربی و فارسیده
آداب دقایق انشا و کتابته دائر مجلدات کثیره یازلمش اولدیغی
حالده زبان ترکیده انلرك وادیسنده بر اثر کورلمدیکندن اکمال
نقصانی هرحالده براعهٔ اصحاب بضاعه‌یه حواله ایله یالکز
بو یولده برچیغر اچمق آرزوسی دخی امنیهٔ اصلیه‌یه
منضم اولمق داعیه‌سی مهیج طبع پرکسلان
و منتج طغیان کلك ناتوان
اولمشدر

نورعینم جراغلو اوغلم افندم

مخرج اقلامه دوامه باشلامش اولدیغکزی بالممنونیه الدیغم نمیقهٔ بهیه لرندن استبشار ایله پچن هفته کوندردیکم ودادنامه ده ایفای رسم تهنیته مسارعت ایلمشیدم اکرچه افتراق صوریمزك اتحاد معنوی یه حیلولت ایتمیه جکنده وذات شریفکزده شمایل حمیده وحسن تربیهٔ برکزیده لری اقتضاسنجه بو پدر خیرخواهکزك درسعادتده بولنمدیغمی اصلا بالواتیمیه رك تحصیلات تمیه ده قطعا تجویز تکاسل بیورمیه جغکزده مبنی ایراد کلمات نصیحت یه احتیاج کوره مزایسه مده مجرد اصول تحصیلیه ده مدار یسر وسهولت وقریبا موجب ترقیٔ فیض ومنزلت اولور مطالعه سیله جدیرز کوارکزدن کوروب خاطرمده قالمش اولان بعض مسلك مربیانه نك بیان واخطاری صورتنده فوائد عدیده مطالعه ایلدیکمدن بروجه آتی تمهید وتفصیلنه ابتدار ایدرم

برنجیسی هرشیده ثبات ودوام نتیجه بخش قضیهٔ مرام اولوب خصوصیله تحصیل علم ومعرفتك بتون اشغال ذهنیه یه عائد اولان جهت مهمهٔ نظریاتنك کوزجه اخذ وحفظیله تقرر ایتدیرلمسی واشبو سرمایهٔ کرانقدرك یولیله وصره سیله صرف اولنمسی اثنای تحصیلیده علی الانسجام محتاج جهد واقدام وبونده پك ادنا قصور ودوامسزلق چوق وقت امك ویریله رك قوریلان بنای سعی وعمله بردنبره موجب انهدام اولمسیله برمقتضای حکم شبابت کوچك کوچك وسیله وعلتلر ایله عذر صحیح اولمدیغی حالده یارین زیاده جالیشور وبوکونك درسلرینی دخی سبقداشلرمدن

صور اراو كره نورم ديواره لغده ترك وتعطيلي اعتياد ايلمك رفته رفته بو خصلت ذميمه انسانده بر لشوب عادت تنپرورلك وخيلازلغك مقدمه سي ائله جغندن و بر كره درسلرك شيرازۀ انتظامي بوزلدقدن صكره بردها دوزلمسي قابل اوله ميه جغندن اشته بوراسي آدمي عمري اولدقجه برزخ جهل ونادانيده براقوب هر حالده جالب ندامت وپشيماني اوله جغي امور معلومه ومجربه دن بولنمسيله كشي يي اوقات نوم وطعامي اختلاس واغتنام ايچون دائما سوق واجبار ايليان قوۀ طبيعيه يه تحصيل خصوصنده كمال درجه كوش واهتمام كوسترملك خصلت مقبوله سنك مزج وتبلا وه سيله اكا كوره مكتبكزه دوام واوقونان درسلرك بلا فاصله تعلم وتحفظنه بذل مساعئ مالاكلام بيوره سز

ايكنجيسي بزلري دارنيده سر منزل صلاح وفلاحه ايصال يعني دنيا ايچون اسباب تعيش واداره مز وعقبا ايچون دنجي موجب فوز ونجات اوله جق اساس عقائد مز سرمايه لريني استحصال ايتديره جك نعمت عظمى علوم ومعارف شتى اولوب بونك واسطۀ تحصيله سي اولان استادلركزه نعمت ظاهره نك معطئ صوريلري اولان اولياى نعمه كوسترلمسي لازم اولان توقيرات محترمه نك برقاچقات زياده اوله رق ابراز واظهارينى تعود ايده سز

اوچنجيسي اكرچه آداب كامله تحتنده اوله رق ومطلقا اخلاق ذكيه وكمالات بشريه اصحابندن اولان ذواته منحصر بولنه رق اره ده بره اولنه جق الفت مستلزم تزايد تزيينات انسانيت

اوله جغندن سرمایهٔ عمر وحیات اوله بیلوایسه ده مزاج ومشوارلری
معلوم اولمیان وخصوصیله علم ومعرفتدن بهره سی اولمیوب
اولسه بیله طبایع ذمیمه سی اجلدن کندوسیله اختلاط وائتلافدن
جهت دینیه ودنیویه جه قطعا فائده مأمول بولنمیان اشخاص ایله
دوشوب قالقمق وبونلرك معاشرت غرضکارانه لرندن لذائذیاب اولمق
هر زمانده وخصوصیله مدت عمر انسانینك اك محترم وقیمتدار اولان
ومجرد تحصیل علوم ومعارف شریفه ایچون یارادلمش بولنان عنفوان
جوانیده بر وجهله جائز اولمیوب اشته آدمك جاهل قالمسنه والی آخره
بر حال ندامت وخجالتده بولنمسنه سبب اولان شیلردن اشلجه بری
وبلکه اك قویسی بیان اولنان الفت ومعاشرت مضره خصوصی
اولمسیله شوندن پك زیاده سیله اجتناب اولنمسنی توصیه ورجا ایدرم

دردنجیسی دنیاده انسان ایچون نعمت عظیمهٔ حیاتدن الذ واعز
هیچ برشی یارادلمامش اولدیغی نظر اهل دقتده معلوم واشبو
سرمایهٔ جلیل حیاتی ما خلق لهنه صرف ایچون تشبث وتمسکی
مقتضی بولنان حبل المتین نیکبختی وسعادتی اوردهٔ دست اقتدار
ایلیه جك شی فضائل وکمالات علمیه دن عبارت ایدوکی مجزوم اولمغین
وشو شرف ومزیت ایسه اك چوق وقت شبابده یعنی علائق دنیویه نك
دهاپك چوغالمدیغی زمانده قزانیله جغی اشتباهدن آزاده بولنمغین
حیاتکزی کوزجه محافظ ایله مقصد اصلی اولان حیات سرمدی یه
ایصال ایچون ممکن مرتبه ازجه اویوب چوقجه چوقجه درسه
چالشمغه وهله وقت سحرده ناشر انوار فیوضات اولان تجلیات
الهیه دن اغتنام اولنمغه سعی واهتمام بیورمکزی خالصانه سویلرم

اشتباسی اكتساب علم ومعرفتك كيرولمسنه سبب اولان
شيلردن بريسى دخى عوارض بدنيه خصوصى اوله رق اكرچه
تدبير وجود بشر خالق خير وشر اولان جناب حكيم حقيقى وشافئ
كافى جل شانه حضرتلرينك دست حكمتپيوست ربوبيت ومشيتنده
اولديغندن طرف الهيدن مخلصين مؤمنينه هديهٔ كريمه اولان
علل وامراضه مع التشكر عرض رضا وتسليمت ايتمكدن وهردردك
دواى عاجلنى دارد خانهٔ عنايت ارحم الراحمينمدن استمكدن بشقه
چاره مز اولمديغى ظهور وبطون وجودك تصرفات وتغيراتنده
اصلا علاقه مز اولميوب جمله سى جناب مقدّر ازلى ومدبّر لم يزلينك
ارادهٔ فوق العادهٔ صمدانيه سنه مفوض اولديغى دلائتى وبو راسنى
فردا فريده ده مجال انكار بولنمديغى شهادتى ايله بيلور ايسه كده نه
جواز شرعى وعقلى اولديغى درجه ده محافظهٔ صحته اعتنا ومضرتى
كوريلور وبيلنور شيلردن اتقا اولنمسى اهم مهام بشريتدن
وحكمانك (تحريك الساكن اسهل عن تسكين المتحرك) ديدكاريكه
معنا سى هر بر عوارضى قبوله استعداد فطريسى بولنان طبعيت
وجودى سفه يعنى مطالب غير مشرعهٔ نفسانيه يه متابعتدن
متحدث علل ايله تحريك وتهيج ايلمك بو وجهله تحريك اولنمش اولان
امزجه يى تسكين واصلاح ايتمكدن پك آساندر ديمكدراشته بوكلام
دخى حفظ لوازم عافيت وزندكانى يه رعايت ودقتك لزومنى
ايما ايدر ذكات نفيسه دن اولوب شو دقيقه لردن دخى بتون
بتون ذهول وغفلت منافى دأب حكمت اولديغنه وواقعا وظائف
طبيه يه عائد اولان اشبو قضيه نك بو پندنامهٔ خالصانه مزه درجى
پكده مناسبت المز ايسه ده محافظهٔ صحت وجوديه يه امكانك مساعد

اولدیغی درجه ده چالشمق امر تحصیله دخی مدار اوله بیله جکی
غیر منکر بولندیغنه مبنی قواعد حفظ صحتك مسائل اساسیه سی
استطراد طریقیله ذیل مکتوبمزده یازلمش اولدیغندن کوزجه
مطالعه ایله اجرای احکامنه رعایت بیوره سز

آلتنجیسی — بشنجی بحثده بیان اولندیغی وجهله استقام صوریه
امر تحصیلده اسباب مانعه دن معدود اولدیغی کبی کوزه کورنمز
برطاقم علل معنویه دخی اوله رق بونلرده علم ومعرفتك ایلرولمسنه
موانع قویه دن وبحث اولده ایما ایدلدیکی اوزره نعم علیه امور
ذهنیه دن اولوب بونك حیز ومصدری قلب سلیم انسانی اولمق
حسبیله مرآت خاطری دائما صیقل صفوت وراحت ایله مجلا وغبار
قسوت وتشویشدن مبرا طوتمق انك زیاده کوزدلمسی اهم والزم
اولان وسائل فیضیه دن اولدیغنه وعلل معنویه دیدیکمز شیلر قسوت
قلبی جالب اوله جق برطاقم اخلاق ذمیمه اولدیغی معلوم ایدوکنه مبنی
شو بحث اکرچه کتب اخلاقده مفصلاً مندرج بولندیغندن بوراده
ذکر وتعدادینه حاجت یوغیسه ده سهولت ضبطنه مدار اولمق
ایچون بونلردن باشلیجه لرینك مقالات آتیه ایله طرفکزه تبلیغ
وتفهیمنی مواد وجیبه دن عد ایدرم

مقالهٔ اولی

آدم ایچنده بولندیغی منازل ودوائرك ولی ورئیسی اولان ذات

هر كيم ايسه آنك خشنود اولديغى شيلرى وجوده كتورمك وحفظ
ايتديكى افعالى ترك ايلمك صورتلريله تحصيل رضاسنه بذل مساعى
ايتمسى امر طبيعى وبو مسلك مقبولدن انحراف ايدوبده اوذاتك منفورى
اولان اعمال وحركاتى اختيار ايدر ايسه البته حقنده اغبرار وانفعالى
جلب ايده جكندن بوخصوص مطلقا قسوت قلبيه يى داعى اولوب
اشبو قضيهٔ مسلمه دن استدلال بيوريله جغى وجهله كافهٔ كائنات
وجميع مخلوقاتك خالق ورازقى بولنان واوزره مزده كى من واحسان
ونعم جليله سى بى پايانك حس وادراكى بيله حيطهٔ عقول بشريه دن
خارج اولان جناب فاطر السموات والارضك نصوص قرآنيه
واحاديث نبويه ايله بزلره واصل اولان اوامر الهيه سنه كمال انقياد
ومتابعت ونواهئ صمدانيه سندن زياده سيله حذر ومجانبت
اولنماسى ايكى جهانده دخى نه درجه وخيم ومستلزم عذاب اليم
اوله جغى بديهى وبو ايسه قلوب مؤمنينه نه مرتبه خفقان انداز
قسوت واضطراب اوله جغى كافهٔ تذكاردن مستغنى بولنمغله
مكاتب صبيانده اوقوديغكز علم حال رساله سنده وباخصوص مكاتب
رشديه ده كوريلان واسمى مسماسنه تماميله مطابق بولنان
دربكتاده وشمدى تدرس ايتمكده اولديغكز ايشته بكم كتاب
منية المصليده مندرج اولان مسائل فقهيه واعمال شرعيه يى تماميها
حفظ ايله هربرلرينى مصالح مهمهٔ سائره يه مرجح طوته رق كونى
كوننه وساعتى ساعتنه اجرا وبونلرده ذهول وغفلتدن طولايى
عارض اوله جق قساوات وكدوراتدن قلبكزى پاك وسالم طوتمغه
كمال درجه اعتنا بيورمسز

مقالهٔ ثانیه

یلان سویلمك بالجمله ادیانده نوامیس سماویه ایله منهی ودین اسلامده ایسه کبائردن اولدیغی امرجلی اولوب بوندن احتراز اولنمسی شرعاً واجب اولدیغی مثللو عقلاً دخی دوشیلور ایسه چونکه یلان سوز نصل اولسه کندوسنی کوستره جکندن بونی سویلیان آدم عجبا نه زمان کاذب اولدیغم اکلاشیلورده بین الناس محجوب ومعیوب اولورم افکار مخدشه سنی کیجه کوندز خاطرندن چیقارمق ممکن اولهمیه جغندن انسانه بوندن بیوك قسوت دائمهٔ قلبیه اولهمیه جغی محقق وشو ماده حکمانك (الکذب یورث الخجل والجبن) قولیله دخی مصدق اولوب بونك ترجمه یه ترجمه سی یلان سویلمك محجوبیت ونیل مرامدن محرومیتی جلب ایدردیمك وبنابرین شو خصلت ذمیمه دن غایة الغایه اجتناب اولنمسی امر وجیبه دن اولدیغی بی شکدر

مقالهٔ ثالثه

دنیاده ناسك حسن توجه ومحبت خالصه سنی جلب ایتك وآخرتده دخی مغفرت ورحمت جناب یزدانی یه تقرب ایلمك ایچون خصلت جود وسخادن اعظم سرمایه اولمدیغی حد وتعداده کلمز آثار جلیله ایله مثبت وصفت بخل وخست دارینده مستتبع انواع خیبت وذلت ایسه ده اثر سماحت وجوانمردینك دخی حدود شرعیه وعقلیه نك تعیین ایلدیکی بر دائرهٔ معتدله ایچنده دوران ایلمسی اساس معاملات بشریه اتخاذ اولنه جق احوال ممدوحه دن اولوب یوخسه تسبیب

وسفاهت اطلاقنه شایان اوله جق درجه ده مالکنی اسراف وتبذیر واوجیز ایله ایلروده تأدیه وایفاسی کسب تعسر وتعذر ایده جك مرتبه ده برچوق بار ثقیل دیون آلتنده ازیله رك نفسنی اعالی وادانی عندلرنده تذلیل وتحقیر ایتملکلك اصلا حظ ومعناسی اولمیوب شومشوار وحرکت اثر حمق وبلاهت وبلکه امارهٔ ساده دلی وخفتدن بشقه شیئه حمل اولنه مز افلاطون الهینك طاش چکدم تپوریوکلندم بونلرك ایکیسنکده ثقلتندن حاصل اولان تعب وکدر بارکران دینه تحملدن طولایی مبتلا اولدیغم الم جسمانی وروحانی یه نسبتله بکاپك اخف وآسانتر کورندی بیورمسی هیچ برزمانده خاطردن چیقارلمیه جق وصایای حکمت احتوادن وچونکه تسبب وسفاهتدن تولد ایدن حال انسانی یکمشی تذکر ایله دوچار تحسر وکله جکی تفکر ایله کرفتار تأثر ایده جك برعذاب دائمی یه القا ایده جکی وشو حاله ایسه اکثریا چوجقلقده طادانیلوب سن واراده واختیار آرتدقجه آنك دخی ترقی ایده کلدیکی امور مجربه دن اولدیغنه وبونك باشلنغجنده ایسه ازچوق موجب اضطراب اوله جق تأثیراتی اکسك اولمیوب اشبو طبیعت ردیه نه درجه داعئ قسوت قلبیه اوله جغی جزئی ادراکی اولنلر عندنده شرح وتفصیلدن مستغنی ایدوکنه مبنی سفاهت وتسببه اعتیاددن نفسکزی حسن محافظه یه زیاده سیله صرف فکر واقتدار بیورمکیز لوازم زندکانینك الا مهم بردقیقه سیدر

مقالهٔ رابعه

انسان ایچون مقدرات ازلیه هرنه ایسه سره و تغیر قبول ایتمك ممکناتدن اولماسیله بونك تحویل و تغییری ایچون احکام قطعیهٔ تقدیریه ایله تپیشورجه سنه اوغراشمق و نصیب و قسمت لم یزلی ندن عبارت ایسه اکا راضی و قانع اولمیوبده بازوی سخت گیر قضا و قدرله پنجه لشمك بیهوده یورغنلقدن بشقه معنایی مفید اوله میه جغنی اثباته دلیل آتی دخی کافی کورینور شویله که ظواهر وجودمزك مادیأ تغیر اولمدیغنه یعنی قیصه بویلو انسان اوزون بویلو و مائی کوزلو بولنان کمسنه قره کوزلو و اسمر یارادیلان آدم بیاض اولمق کبی و سائره مثللو هیأت وجودیه‌نك خلقت ظاهره سی دکشدیرلمك حد امکانده اولمدیغی امور محسوسه و مشهوده دن اولدیغنه و بونلرك تبدیلنه چالشمق محاله اشتغال ایدوکنه مبنی هرکس کوزل و چرکین وجودینك یارادیلشی هرنصل ایسه انك انجق وجودینی بیوك نعمت بیله‌رك وحسن محافظه و تربیه سنه نصب نفس اهتمام ایلیه‌رك صورت تغیرینی خاطره بیله کتورمدیکی مثللو اشته انسان معنویاتنی یعنی غنا و فقر و زکا و حمق و رفعت و ذلت و حلم و حدت کذا و کذا بونلر کبی جلوه کار تجلی نخستین الهیده مظهر اولدیغی بطانهٔ حال حکمت آیاتنی تغییره مقتدر اوله میه جغی دخی ارباب دقت عندنده امر ظاهر و علما و حکمادن بعضیلرینك تبدیل اخلاق استحاله سی طرفنه یوریملری اشبو سرّ صمدانی یی مشعر اوله‌رق شو قدرکه دائرهٔ تکلیفده بولندیغمز حسبیله طبایع ذمیمه مزی

اخلاق حسنه يه تحويل وتبديله حسن نيات وحصر اوقات ايله
چالشمقلغه دأ مورو هيچ اولاز ايسه اخلاق غير معتدله مزك
آثار رديه سنى اظهار واجرا ايله عندالناس منفور ونظر الهيده
معاتب ومقهور اولامق ايچون اعمال صالحه يه مجبور
بولنديغمز اجلدن محققين كرام حضراتى بعنايته الله تعالى مجاهدهٔ
نفسيه وعبادات قدسيه ايله تحويل اخلاقك جوازامكانى
ترجيح ايلمشلردر بنم نورعينم اوغلم شو مقدمه‌دن براز تفصيلدن
مرادخالصانه‌م چوق آدم‌لرى مزلقة الاقدام خطيأت واثامه
دوشيرن مسئلهٔ دقيقه تغيير تجليات صمدانيه وتبديل اخلاق
انسانيه‌نك جواز وعدم جوازى خصوصلرينك ايكى جهتنده
دخى افراط وتفريط كوشه‌لرينى التزام ايتمك يعنى (المقدر لايتغير)
(مقدرات الٓهى كاورظهور ايلر) ديوب وكندو سنى جناب حقك
ارادهٔ جزئيه اساسى اوزرينه مبتنى بيوردديغى تكليفات
دائره سندن خارج كبى طوتوب كشى‌يى وادئ هولناك الحاد
وكفره قدر كوتوره‌جك چيقمز بريوله سلوك ايله اولدم اولاسى‌يه
كتمك وياخود بوعالم عالم اسباب اولديغندن سببسز هيچ برشى
اولمزايمش ديومسبب حقيقى‌يى اونودوب (الغريق يتشبث
بشعاع الشمس) مثلنجه كه معناسى صويه دوشوبده مشرف
هلاك اولديغى تيقن ايدن ادم كمال درجه عجز وحيرتندن
انطباع شمس جهان آرا وانعكاس وانكسار ضيا ايله تار بصرك
صوايچنده حاصل ايتديكى پارلاق پارلاق ايپلك كبى شيلرى كوره‌رك
وحقيقةً وجودى اولمديغنى تعقل ايده‌ميه‌رك حبل المتين
نجات وعروة الوثقاى حيات اولمق زعم فاسدينه مبنى هول جان الله

انلره صاربلوردیمکدراشته بوقبیلدن اوله رق خاطرینه کلان اوهام وخیالاتك وجودپذیراولمسنه قیام واعمال اجناس افکار وملاحظهٔ انواع تدابیر دسایشعار ایله حصولنی اعزآمال ومطالب بیلەرك نتیجه سنه دکین وارەرق تصورمحال وتوهم خیال اندرخیال ایله کوشش واقدام ایلیوب شونهاب خیبت انتساب ایله باغی مقدرات الهیەیه قارشو برمسلك ناصواب اتخاذ ایلمك کیفیت ردیه‌لری اولدیغی مسلم اولی الالباب وشونحالرك برنجیسی انسانی یأس وبطالت کبی سیأته کرفتار وایکنجیسی حرص وطمع وطول امل وعجب وانانیت وغرور وحیاسزلق مثللو آدمك شرف ومزیت ووقع وحیثیتی بتوروب واحرار صاحبوقار عندنده هرشیدن عزیزوقیمتدار اولان جوهرآبرونی هدر ایدوب کندوسنی راحت وحضوریوزینه متحسر براقه‌جق برحال سفالت وذلت دائمیه دوچار ایده‌جکی بی ارتیاب ایدوکندن واشبو احوال واخلاق ردیه ایسه تساوات وکدورات قلبیه ایله لازم وملزوم قبیلندن اولدیغندن اشته اوکبی مسائل دقیقهٔ متنوعه‌دن تلخیص وتعدیل ایتمش اولدیغم شومقاله‌یی کاینبغی ملاحظه ومطالعه ایلدکدن ومآل ومزایاسنی کرکی کبی اکلادقدن صکره کالنقش فی الحجر صحیفهٔ خاکده طر ثبت ایله ازبر ایدوب امرین امرین انسلاك والتزامی فرایض عقاید اساسیه‌دن اولان شهراه مبیندن ایرلمیوب عمرك اولدقجه اشبو وصایای ناجیه مقتضاسیله عامل اوله سن

مقالهٔ خامسه

معطی ومانع حقیقی جناب باری تعالی وتقدس حضرتلری اولدیغی
مقدمهٔ یقینیه سی مقالات سالفه ده تفصیل اولنمش اولدیغندن
بالاعتراف معلوم شریفلری بیورلمشدر بنابرین انسان کرك کندوسنك
وکرك اخرك حقنده ظهوره کلان نعمت ویا نقمتی طرف الهیدن
بلیه رك ونیك وبد هر نه ایسه کمال رضا وتسلیمیتله حسن قبول وتلقی
ایتمیه رك بونك اخر جانبدن صدور ایلدیکی افکارنده اولور ویاخود
ظهورات وتوجهات صمدانیه یی عند النظر عدم تقدیر ایله انك تحویل
وتبدیلی سوداسنه دوشر ایسه عادتا شئونات منزههٔ ربوبیت
وخالقیته بر نوع تعریض ومداخله دیمك اوله رق بوندن زیاده آداب
عبودیته منافی حرکت وجهالنده آندن بیوك حمق وبلاهت
اولمیه جغندن شو صفت فاسده دن نفسکزی دائما حسن محافظه یه
دقت بیورمکز تهذیب اخلاق مطلب اعزینك اقوای لوازمندندر
ونه مرتبه مستکره ومذموم ونه درجه ده داعیٔ دمار ونکال جالبهٔ همومٍ وغموم
اولدیغی آثار جلیلهٔ متعدده ایله ثابت ومعلوم اولان خلق دنیٔ حسدك
صفت دنیه مذمومهٔ مشر وحسد دن تشعب ایده جکی امور واقعه دن
اولدیغنه وحسد دینیلان سیرت خبیثه نك بطلانن عقابیسی
دخی بودار الابتلانك سرّا وضرّا وآلا وبلا یاسی بر دوزی یه
کتیرب بوکون مقبل وشتم وشدائب الام ومصائبدن
سالم کوردیکك آدمك قتنی نعتدار واردر که مصادمهٔ حوادث
دهریه ایله مکدر اولمز معتاسنده اولان (وای نعیم لایکدره الدهر)
کلام عبرت انجامی مصداقنجه اقبال دوروزه سی ادتسی کون

مقلوب لابقای ادبار وشوق وسرور فیروزه سی بأس البدل یأس
واکدار اوله کلدیکی و بالعکس کندوسندن اثر فیض وترقی اصلا
مأمول اولمیان کوچك بر آدمك حکم تقدیر باری ودلالت سوائق
بختیاری ایله از زمانده صاعد ذروهٔ رفعت واقبال اولدیغی هر آن
وزمان کورلمکده بولنان براهین مسلمه سیله مثبت وبدیهی
وحقیقت حال دوشیلور ایسه آخرك اقبال واعتباری استقراری
حسد وتحسره وکندینك کندی تنزل وادبار قلیل الاستمراری تألم
وتکدره دکر برشی اولمدیغی غیر خفی بولنمدیغنه مبنی بنم مردمك
چشم افتخارم اوغلم اخوانکك سرور وکدریله ممنون ومحزون
اولمق وکندی حقنده خیر وشر هرنه ظهور ایدر ایسه جناب حقك
عنایات خفیهٔ مخصوصه سندن بیلوب هر حاله متشکر بولنمق خصلت
مقبوله سیله ذاتکزی پیراستهٔ صدق وصفا وانتظام وسعادت
حالکزی دائما منعم علی الاطلاق حضرتلرینك درکاه عظمتندن
خلوص قلب ایله تمنی ورجا ایدرك قسوت قلبیه نك قوهٔ مولده سی
اولان خلق ذمیم حسددن کندوکزی حفظ وصیانت بیوره سز

مقالهٔ سادسه

بازکاه احدیتدن محو وازاله سنی دائما تمنی ایده جك اخلاق
مقدوحه دن غرض ونفسانیت دینیلان شیلر که مطلقا کبر وعجب
وانانیت کبی صفت شیطنتك خصائص مضره سندن بولندیغی
وجهله بعض کسان مزاج نخوت امتزاجنه توافق ایتیان
امور جزئیه دن کلی متأثر ومتغیر اولوب اوملالو اصلای

واصلسز وضع ناساز اتخاذ ايتديكي احوالي ازچوق هر كيمدن مشاهده ايدر ايسه بونك جدو حقيقت غرضكارانه دن وياخود الفت ومعاشرتك آرزو اولنان تكليفسزلكي اثرى اوله رق سهو وغفلت لاابالياته دن نشأت ايلديكنك تدقيق وتعميق جهتلرينى ارامقدن نظر همتنى كوتاه طوتوب پك بيوك سؤنيت وفضاحتده بولنمش يوللو اول كمسه نك عليهنده اوله رق برزده دامان مكروعدوان وبونجه ييلار خالصانه املك ويريلوب قزانيلان حقوق ديرينه يى كانه لم يكن حكمنه تنزيل ايدوب اوآدملك محو واضمحلالنه قدر يوريمكلكي ذمت دنائت غدارانه سنه بورج بيله رك شو انصافسزلغى اجرايه فعلاً مقتدر اوله بيلور ايسه فردايه براقمسزين اوانده در دمند بيكناهك تخريب خانمانه شتابان اولوب اكرشو فنالغه بالذات مقتدر اوله منز ايسه برطاقم وسائط عجز وحيله يه تمسكله شخص مظلومك تعلقى اولان ذوات كرامه مراجعت ونفاق ونميمه وغمز وغيبت ذميمه مسلكلرنده اختراع واقتراح ايلديكي اقوال كاذبه يى صورت حقدن قويه رق ومجلسنه داخل اولديغى ذاتك مضبوطى بولنان مزاج ومشوارى ايجابنجه وهم ومراقنه طوقنه جق قوتلوقوتلو افترالرعلاوه ايليه رك برزمين مخصوص تعصبكارانه ده نقل وحكايت ايدوب شايد اول ذات دخى ايشك مزاياسنه وارمقسزين ازيجق اظهار اغبرار وانفعال ايدر ايسه كويا بردفينهٔ رايكانى يه مالك اولمش مفلس مندبوركبى سوينه سوينه يانندن چيقدقدن صكره حقنده قرارديغى مردمغدورك

مجلس بمجلس فصل و مذمتنه اغاز و نیجه نیجه سوز واردر كه
كندو سنك زبان آورنده كار اولماسنی قائلنه اخطار ایدر
مآلی متضمن بولنان (رب كلمة تقول لقائلها دعنی) موعظه سندن
ذهول ایله شخص مظلومك معایب و مساوی بی وجودینی
دور و دراز ایدرك بیچاره یی خلقك نظر التفات و توجهندن
دوشیروب فیض و رفعت آتیه سندن محروم ایتدكدن بشقه
بلكه نعمت حاضره سنك دخی اضاعه سنه سبب اولمق سیآتی
شامل و اشته بنم اوغلم غرض و نفسانیت كبر و عجب
و انانیت و سوء نیت و غدر و حیله و نفاق و نمیمه و غمز و غیبت
و كذب و افترا و تعصب و غضب و منع خیر و ظلم كبی انواع
اخلاق و احوال ردیه یی مشتمل اولدیغندن بونلر انسان
ایچون لاجرم قهر و غضب ذو الجلالی یی دعوت ایدر
صفات قبیحه و رذائل فضیحه دن اولدیغنده اشتباه بولنمدیغی
مثللو بویله آدمك تیز وقتده ایلكی بازاره چیقه رق و ایپیله
قیویه اینله دیه جكی اكلاشیله رق قازمه قیویی قازرلر قیوكی
مثل تركیبنك مأخذی بولنان (من حفر بئرا لاخیه فقد
وقع فیه) مضمون جلیلی انتقام افروزانهٔ ظهور و بوصورتله
انتخاب اغراضك دنیاده دخی مذموم و مقهور اوله جغی نقلاً
و عقلاً قضایا مسلمه دن و تعداد اولنان شیلر ایسه جحیم ضلالت
و قسوت قلبیه نك ینبوع اصل و فروعی اولوب غرض و نفسانیت
كلمه لرینك معنای لغویلری دخی سرد ایدیلان خصائص
رذیله یی تأیید و تأكید ایدر حالاتدن اولمسیله و اشبو وادیٔ
خذلانه دوشن آدملر افعال ناسزاسنك هر برنده زغنجه كندوسنه

برردرلوحق ويره رك سيأت اعمالنى ادراكدن دخى غافل وعاطل بولنمسيله غرض ونفسانيتك حرمكاه قلب سليمكه دخولنه قطعا يول ويرمه مكدن ماعدا اخلاقنده ذره قدرغرض ونفسانيت اماره لرى حس ايلديكك اشخاص ايله اختلاطدن دخى نفسكى منع وتحذيره زياده سيله دقت واعتنا ايده سن

مقالهٔ سابعه

قسوت وملالت قلبيه نك اسباب موجبه سندن بريدخى سخط وحدت وبوندن دائما توقى ومجانبت اولنمسى اعظم لوازم انسانيت اولوب چونكه بوعالم كون وفسادده هركس مظهريت خلقيه سنى اظهار واجرايه مجبور وبوراسى دوشنيجه سائرك عمل وحركاتنه ايليشه جك وابراز معامله درشتى وحدتله بيهوده يره كندوبى اوزه جك وصيقه جق احواله محل قالميه جغى حضورا هل حقايقده غير مستور بولنديغندن وعبديت محض شرائط عمدوحه سندن بولنديغى جهتله بغض فى اللهدن طولايى انسانه حدت وغضب عارض ومعترى اولسه دخى بونك اثار غليظه سنى كوسترمكدن ايسه مترادفى بولنان حب فى الله مثللو نفقهٔ كنجينهٔ فؤاد صدق اعتياد اولان جواهر نفيسهٔ اسرار رحمانيه ايله محفوظ طوتمقلغك دها زياده مقبول ومعتبر اوله جغى محقق ايدوكندن شونك بونك اوضاع مشهوده ناهموارنه حدتلنوب بوندن طولايى بعضا وقوعبولديغى اوزره امتلاى دم ايله وجودينى دخى راحتسز ايده جك وبعض عوارض وعلل حدوثنى مستلزم اوله جق انفعالدن

نفسکزی محافظه یه مداومت واخوانکزدن کندوسنه حدت مسترلی
اولنلری کوردیککز وقتده سهولتله یعنی شئامتی طرف شریفکزه
قطعا طوقنمیه جق صورتله دفعی ممکن اوله جغنی اکلارایسه کز
کلمات لینه ایله انلرکدخی حدتلرینک تعدیل وازاله سنه اسلوب
حکیمانه ده صرف مقدرت بیوره سز

مقالهٔ ثالثه

کافهٔ امورده مکانت وثبات انسان ایچون موجب ترقیٔ درجات
وخصلت ذمیمهٔ تلون ودورویی دائما بتون خلقک تنفیرلرینی
مؤدی اولوب ذاتاً ومصلحةً انهد ابغض ارکان محسنات
اولدیغندن هرحالده انسان ایشنده ثباتکارانه طورانتغی
التزام وتلون وبیقراریدن احترازواجتنابی هرشیده اتخاذ
وسیلهٔ نیل مرام ایلمسی اهم والزم وبوقضیه آیات قرآنیه
واحادیث نبویه ایله دخی مصدق ومسلم ایسه ده بونک دخی
اصل ممدوح ومقبول اولان جهت نافعه سی لایقیله اکلاشلمقسزین
کبروغرور وانانیتک طبیعت بشریه ده اضمار واخفا ایلدیکی
اثار مقدوحه سنه تبعیتله آدمی بیوک بیوک خطا وبلاورطه لرینه
القایده جک ومحض غفلت ونادانیدن منبعث اوله جق برطاقم
اثار دقیقهٔ ردیه سی اولمسیله بورالری دخی جزم وتیقن
اولندقدن صکره کوسترله جک ثبات وتمکین نظر حقایقبینده
قرین تقدیر وتحسین اوله بیلوب یوخسه بعض اخلاق مذمومه نک
لوازم مشؤمه سندن اولدیغی تمیز وتفریق یعنی برشیئک

حقیقتنه معلوماتك اولیوب شاید برطرفدن طویمش واڭلامش ایسه کده خطاویاصواب اولدیغنی محکمهٔ وجدان واذعانکه عرض ایله تحقیق وتدقیق ایتمکسزین صحبتی آچیلان مجلسده بوایش مطلقا بویله دردیوارخای عنان کلام نافرجام وجریان مصلحته وقوف تامی اولدیغندن حقیقت ماده‌یی میدانه قویوب سنی طریق حق وصوابه دعوت وبرمقتضای اخوت حقیقیه ارشاد وهدایتی تصمیم ونیت ایدن ذواتی روبروتکذیبت وتخجیل ایله بزم حالیمزی سوزم طوغریدر دیو خود بینلك وخودپسندلك وادیسنده اصرار وابرام ایتمکلك معاذاه تعالی عادتاجهل ارادی وخطای عنادی بی نتیجه ویره جکندن وبویله آدمك آرتنکدلی وخاطرپریشانی هیچ برزمانده باقه سنی صالیویرمیه جکندن بنم جکرپاره‌م اوغلم ثبات ومکانت نه دیمك اولدیغنی اشبومقاله‌دن کوزجه اکلایوب وسویلیانه باقمه سویلنانه باق معناسنی شامل اولان (لاتنظرالی من قال وانظر الی ما قال) کلام مشهورینك حقیقت منطوقنه تطبیق معامله ایلیوب بونی اموروافعه کده ماوضع لهنه مطابق اولمق اوزره پیشنهاد اعتیادواصرارو عنادنا محللدن حذر ومجانبتله مصالح سالده هرکسله عقدروابط اتحاد ایده سن

فذلکه

تهذیب اخلاق وتدبیرمنزل وسیاست مدن مسائلندن عبارت اولان فن حکمت عملیه‌نك تدبیرمنزل وسیاست مدنه دائرمباحثی

معاملاتی شامل اولان کتب مقبولهٔ فقهیه‌ده بسط وتفصیل اولنوب شمدیلك ذات شریفلرینه لازم ونافع وتهذیب اخلاقه راجع اولان مسائل مهمه‌سنك سبك واداسی مجرد فهم وضبطی آسان اولمق مطالعه‌سیله دیکر قالبه افراغ اولنه‌رق مقالات سابقه‌ده بروجه اختصار بیان اولنمش وتدبیر منزل امر مهمیکه انسانك امور بیتیه‌سنه واولاد وعیال وتوابعیله بیننده اولان معامله‌سنه دائر اولوب بونلرك شو اثناده سزلره بکده لزومی اولمدیغی مثللو سیاست مدنیه‌نك مسائل کثیره‌سی دخی خلق ایله حکومت بیننده اوله‌جق معاملاتی شامل اولدیغندن وبو دخی حکومته وانك وسائط اجرائیه‌سی بولنان امرا ومأمورینه عائد وظائفدن بولنمسیله شمدی بونك تعلیمیله اشتغال اولنمسی شوارالق (تقدیم الاهم علی المهم) قاعده‌سنه منافی بولندیغندن مسائل ثلثهٔ مذکوره‌دن ایکیسنك ترك وتأخیری مناسب کورلمشدر فقط فن مذکورك تمامیله بیلنمسی فوائدانیه‌سی حسبیله امور واجبه‌دن کبی اولمسنه وبو فنده السنهٔ ثلثه اوزره کتب متعدده تألیف اولنمش وکتب ادبیه وتاریخیه‌یه دخی علم اخلاقدن پك چوق بحثلر درج ایدلمش ایسه‌ده اخلاق علائی نام کتاب حکمتنصاب جمله‌سندن زیاده مکمل اوله‌رق شایان مطالعه بولنمسنه مبنی انشاء الله تعالی سنهٔ آتیه‌ده دخواهکز اولان قلمه چراغ بیورلدیغکزده خانه‌کزده اختلاس وقت ایتدکجه کتاب مذکوری ایدنوب سراپا مطالعه بیورمکزی خاطردن چیقارمامق ایچون بوراجقده توصیه‌یه ابتدار ایلدم زیرا تحقیقات عاجزانه‌مه کوره مخرجده

تعلیمه مشغول بولنديغكز درسلر صورت منتظمه ده اوله رق اوقات معینه یه تقسیم اولنمش و كیجه لریدخی كوندوز بالذات نیلان شیلرك ذهنده تكرر و تقرر ایده بیلمسیچون مذاکره و مطالعه یه انجق درجهٔ كفایه ده بولنمش اولدیغندن بونلرك اوزرینه كتب سائره مطالعه سنه ایشك تحملی اوله میوب بونكله اشتغال اولنمق اقتضا ایتسه مقصد اصلی كیروده قالمق لازم كله جكندن شمدیكی حالده سزه لازم اولان وظیفهٔ مهمه یالکز مخرج مذكورده كوریلان واوقونیلان شیلری لایقیله آكلایوب حقیله حفظ ایتمكدن عبارتدر اگرچه مقالات مذكوره دن بعضلری صدددن خارج كبی كورینور ایسه ده بونلری اوكرنمك بولندیغكز سنك احكام مقتضیه سندن بولنمسیله بونك ایچون كندومی برمجبوریت صحیحه تحتنده كوردیكمی اخطار وفقط عقائد منجیهٔ دینیه یی عمری اولدقجه علم كلامه توغل یعنی نظر واستدلال جهتلرینه حصر توسل ایله مجتهدین دین و علمای راسخین حضراتنك تعیین و ارائه بیوردقلری نهج قویم مستقیمدن غیری مسالك زائغه ده طلب ایدن آدم طریق الحاده كیتدی وكثرت مال وانتظام حالی كیمیا بوته سنده آرایان شخص سرمایهٔ حیاتی اوله جق مالملكنی زیرخاكستر فنا وعدمه دفن ایدرك وكداختهٔ ذات الضرام افلاس اولدیغی حالده یانه رق یاقیله رق بو عالم امكانه وداع ایتدی معناسی فلاح اقتضاسنی شامل اولان (ومن طلب الدین بالكلام تزندق) (ومن طلب المال بالكیمیای افلس) موعظهٔ نفیسه سنی علاوهٔ گفتار ایدرم بالاده سردوایتان اولنان مقالات ثمانیه دنیا ایچون

سرمایهٔ فیوضات نامتناهیه اوله جغی مثللو معاد و عقبا ایچون
دخی ذخر و بضاعهٔ بیغایت و هر بری ابواب بهشتدن برینه بر
مفتاح غنیمت اوله جغندن مقالات مذکوره یی حرز الامان جان
اتخاذ بیورمکز لازم کلور

یدنجیسی ما لایعنی ایله مشغول یعنی امر معاش و معاد ایچون
اصلا خیر و فائده سی اولمیان شیلره و خصوصیله شرع شریفك
منع و اعذاب و حرمت و کراهتنی فقهای کرام حضراتی کتب
فقهیه ده اشراب و اطناب بیوردیغی لعب و لهویاته مابه الحیات
اولان اوقاتنی افاته ایله مدخول اولمقلق دخی تحصیلات علمیه نك
اسباب مانعهٔ قویه سندن و ما لایعنی دینیلان شیلر چوق سویلمك
ولزوم سزیره چوق کزمك و وظیفهٔ مرتبه دائره سنده اولمیان
ایشلره تارشمق کبی برطاقم حرکات و دامه و طاوله و شطرنج
و کاغد اویونلری مثللو لعبیات اولوب بونلرك دنیا و آخرت ایچون
قطعا نفعلری اولمدیغندن بشقه دوشنلدیکی حالده هر بر لری بر
کونه مضرتی تولید ایلیه جکی امور یقینیه دن بولندیغنه و مباحث
سابقه دن مستبان اوله جغی وجهله الك عزیز و بهادار اولان
مدت تحصیلیه نك بویله معنا سز و فائده سز شیلر ایله امرار
و اهدار و رأس المال زندکانینك معاملهٔ سفیهکارانه و اوضاع
تبه شعارانه ایله اضرار اولنمسی شرعاً و عقلاً مذموم و هر حالده
جالب ندامت و پشمانی اوله جغی مجزوم ایدکنه مبنی تعداد اولنان
شیلردن دخی احتراز و مجانبت اولنمسنك کمال اهمیتنی اخطار ایدرم

سكزنجيسي   انسانك ظاهر و باطني پاك و مطهر و تلويثات
صوريه ومعنويه دن مصونتر اولسي اعظم اركان اسلاميه واقدم
لوازم صحيه دن وطهارت ظاهره يه كتب فقهيه نك تعيين وتفهيم
ايلديكي افعال حسنه كافي اولديغي كبي نظافت باطنه دخي الحي
بخشده محرره مقالاتك وصاياي مندرجه سنه تماميله توفيق معامله ايتمك
طريقيله حاصل اوله جغي واشحاصدن اولوب يوخسه امر نظافت
لازمهٔ اسلاميت اولديغني تقاضاي هواوهوس نفسانينك آثار
غير مقبوله سندن اولديغي وجهله البسه تكلفاتنه وقالب ولهجه نك
سائر صورتله برطاقم تزييناتنه صرف وحصر ايله فوق العاده
سوسلي كزمك ولباس وسائره نك كمال درجه انتظامن تخميهٔ امال
ايدنمك طائفهٔ نسوانك وياخود اويولي التزام ايدن اشخاص
پرخسرانك عاداتندن اولديغنه وزمرهٔ رجالك حليهٔ ذاتيه
وصفاتيه سي انجق جواهر نفيسهٔ علم ومعارفي قزانمقلقله حصوله
كله جكي وهنكام شبابده سوس وانتظام سوداسنه دوشمك كشي يي
تحصيلدن اليقويه جغي مثللو بوندن سائر كونه محاذير ومضرات
دخي تولد ايليه جكي اشكار ايدوكنه مبني اقران وامثالك اراسنده
محجوب ومعيوب اولميه جق ووالدينك قدرت واستطاعت
ماليه سي درجه سني تجاوز ايتميه جك صورتده ايديله جك
ساده جه البسه يه قناعت وحوايج سائره ده دخي اولوريله امرار
حسن زندكاني امر معتناسنه رعايتله تكلفات وتزيينات زائده يه
صرف افكار وغايت عزيز ومحترم اولوب بردها احتمال عودتي
اولميان مدت تحصيلات علميه يي بويله چورك وفائده سز شيلر ايله
امرار ايتميه سز

طقوزنجیسی   مباحث سابقه ده نکاشته کلك بیان اولدیغی
وجهله انسان ایچون هرشیدن عزیز ومحترم وتدارك اسباب
معاد ومعاش ایچون سرمایهٔ اعظم اولان تحصیل وقتنده بهرهفته
سیر ولرینه کیدلمك وبعض اخشاملری اکلنجه‌لی محلارده بولنمق
خصوصلرینك اعتیاد ایدلمسی هوا وهوسی تولید وچونکه هنگام
شبابده طبیعت ومزاجك اویله شیلره میل وانجذابی جهت
تحصیلیه اولان میلانندن زیاده اولدیغندن اشبو میلان
طبیعی یی برقاتده‌ها تأکید وتزیید ایده‌جکی حسبیله بودخی
باشلیجه موانع تحصیلیه دندر زیرا برکره سیر ولرینه واکلنجه لی
محلاره داخل اولدقدن صکره کوکل دائما اورالردن آیریله‌میوب
واثنای درس وتعلمده انلرك تصورات وتخیلاتیله اوقونان
شیلره ذهن ویریله‌میوب آلای کچیریله‌جکندن ونظریات علمیه امور
ذهنیه دن اولوب ذهن ایسه بشقه شیئه معطوف ومشغول ایکن
درسی آکلامق احتمالی اولمیه‌جغندن بویله انسان اوقودیغی شیلری
آکلامدیغنه آکلادیغی کبی بونکله اشتغالی عبث کوره رك واسباب
حقیقیه‌سنی تحریدن دخی ذهول ایدرك ارتق تحصیل علم ومعارف
خصوصنه اولان میل وخواهشی کلیاً زائل وداعما نفسی
محظوظ ومتلذذ اوله‌جغی شیلره مائل اوله‌جغی امور مجربه‌دن
اولمسیله بویله‌لری شرف علم وکمالدن بتون محرومیتله خائب
وخاسر قاله‌جقلردن بشقه شو حالی اعتیاد ایدنلره کندولری کبی
برچوق رفیق ومشوق بولنوب وحسب السن هرشیئه مستعد
کوردکاری اخلاقنی دخی بوزوب عمرلری اولدقجه برطاقم خصائل
رذیله ایله معیوب ومذموم اوله‌جقلری اشتباهدن بری اولدیغندن

بنم نور عینم اوغلم بیان اولنان محاذیر عظیمه‌یی کوزجه نظر
مطالعه‌یه الوب اویله صیق صیق سیر واکلنجه‌لی محللره کیتمکه
اعتیاددن نفسکزی محافظه ایله خاطرك تازه وتفرجه اولان
تقاضای ضروریه‌سنی ایفا ایچون ییلده برقاچ دفعه سیر
وصحرایه کیتمکی آرزو اولنور ایسه بوحالده دخی اخلاق
حمیده اصحابندن اولدیغی معلوم ومجربك اولان رفقا ایله عزیمت
واداب کامله دائره‌سنده اوله‌رق سیر وتفرجله قناعت بیوره‌سز

اوننجیسی علم ومعارفك تحصیل وترقیسنه مانع اوله‌جق
شیلردن بریسی دخی اثنای تحصیلده اشعار وابیات مطالعه‌سیله
اشتغال ایتمك ودائما شعر سویلمکه اوزنوب ذهنی برطاقم
تصورات وتخیلات وهمیه‌یه صرف وحصر ایلمك کیفیت
واهیه‌سی اولوب اکرچه نظم وانشا توأم واشعار نفیسه جمله
کمالات انسانیه وتزیینات مدنیه‌دن اولدیغی مسلم ایسه‌ده صحیحاً
شعر اطلاقنه شایان اوله‌جق صورتده نظم کلام اولنمسی برچوق
علوم ومعارفه وکتب ادبیه مطالعه‌سنه محتاج اولوب بونلر
استحصال واستحضار اولنمقجه دقایق شعریه‌نك اکلاشلمسی
ممکن اوله‌میه‌جغندن شو حالده شعر مطالعه‌سی لاطائل وهله
نظم کلام اولنمسی بتون بتون غیرقابل اولدیغندن مصلحت
ارتق مالایعنی‌یه انتقال ایده‌جکی ونافله یره اضاعهٔ وقتی موجب
اوله‌جغی امور واضحه‌دن وبودخی تحصیلات علمیه‌نك موانع
صحیحه‌سندندر بوندن مراد عاجزانه‌م کشایش افزای ذهن
وقریحه اولدیغی حسبیله کتاب ایچون لزومی مصدق

و(از مقامات بلند اولیاست) (اولین شعراست واخر کیماست)
ستایشنه ماصدق بولنان اشعار بلیغه مطالعه سندن ذات
شریفلرینی کاأ منع ایتك اولمیوب مقصد اصلی تحصیل زمانکزی
ماوضع لهنك غیریسنه صرف وتبذیردن اسیرکمك وشعر سویلمك
برسجیهٔ مخصوصه اولوب بوکا مالك اولانلر بوازمان عدم
اشتغال ایله شوخصیصه‌یی غیب ایتیه جکلندن بشقه اکتساب
فضل وکماله صرف همت ایلدیکی حالده سرمایه‌سنی تکثیر
ایده جکی جهتله بوراسنی اخطار وتفهیم ایتمك حضوصی
اولدیغندن اوقات محترمهٔ تحصیلیه کزی سائر هیچ برشیئه صرف
ایتمیوب یالکز قرائتیله مشغول اولدیغکز علوم وفنونك
استحصال واستکمالنه بذل مساعی بیوره سز

اون برنجیسی فن موسیقی دخی اکرچه جمله عندنده فنون
مقبوله‌دن وبونك استماعی هرکسك آرزوی صمیمیسی اولدیغی
مسلماتدن ایسه ده تحصیل علوم ومعارف ایله مشغول اولانلرك
موسیقی‌یه میل وتوغلاری کندولرینی اصل مقصده وصولدن
الیقویه جغی وبعضیلرینك هوا وهوسنی دخی تزیید ایلیه جکی
مجزوم اولدیغندن وطریق کتابتهٔ منسلك اوله جق ذوات
ایچون فن موسیقینك هیچ برزمانده لزومی اولمدیغندن شوارلق
اسباب مانعهٔ تحصیلیدن معدود اولان موسیقی جهتلرینه
اصلا قولاق آصمامکزی توصیه ایدرم

اون ایکنجیسی مغیبات امور انجق واقف السر والخفا یا

اولان باری تعالی وتقدس حضرتلرینك درگاه الوهیت
وعظمتلرنده غیر مستور اولرب بوکا پیغمبران عظام علیهم الصلاة
والسلام حضراتنك بیله وحی وتلقین ربانی اولمقسزین واقف
اوله مدقلری بونجه نصوص قرآنیه واحادیث سنیه ایله ثابت
ومحقق اولدیغی حالده برچوق کچنظر وحقایق حالدن بیخبر
اولان آدملرك بعضیسی طلسمات ودعوت جن وشیاطین مثللو
شیطنتلره توسل ایله غیبدن خبرویره‌جکی اتخاذ صنعت وبوکا برطاقم
احمق وساده دللر اعتماد واعتقاد ایله برتجارت فاسده بولنده
جرمنفعت ایتمکده اولوب بونلر ایسه عادتا برنوع ساخته کارلق
اولدیغنه وغیبدن خبرویرمك وبوکا اینانمق ممنوعیت قویهٔ
شرعیه تحتنده اولوب حتی ائمهٔ اهل سنت حضراتی اومقوله لرك
کفرینه قدر بوریدکلرینه مبنی شوحالدن کمال درجه حذر واتقا
اولنمسی شرعاً وعقلاً الزمدر حالبوکه طبعیت بشریه بویله شیلره
زیاده میال اولدیغندن بعضیلری اومثللولرك حیل ودسایسنه
آلدانوب استطلاع مغیبات ایچون صرف مساعی واوقات ایتمکده
اولدقلری کورلمکده بولنمسیله وارتق بوایش پك عبث ومضر
اولمسیله اشبو امر ممنوعه هیچ برزمانده وخصوصیله پك عزیز
وقیمتدار اولان تحصیل وقتنده قطعا صرف ذهن ایتمکلکی
تجویز بیورمیه‌سز

تنبیه

تحصیل علم ومعرفتك موانع صوریه ومعنویه سندن باشلیجه لری
ابحاث ومقالات سالفه‌ده ذکر وتعداد اولنمش وبونلرك کوزلجه

مطالعه سیله مضمون ومؤد الرینی بیشنها د همت واحکام ووصایای مندرجه لرینه هرحالده توفیق معامله وحرکت بیوزه‌لری خصلت ممدوحه‌ٔ زکاپروریلرندن مأمول ومتمنای عاجزانه‌م بولنمش اولدیغی مثللو تحصیلات علمیه‌نك برطاقم لوازمی اوله‌رق شوصره‌ده انلرك دخی معلوم اولمسی وایفای مقتضالرینه رعایت ودقت بیورلمسی درجه‌ٔ فرضیتده اولدیغندن اشبو لوازمدن بعضیسنی بروجه آتی بیان وافاده ایله منطوق ومزایالرینك مرعی الاجرا طوتلمسنی رجا ایدرم

اولا جمله‌عندنده معلوم ومصدق اولدیغی وجهله انسان هرنه ایشه مباشرت ایده جك اولور ایسه اولسون تشبثات واقعه سنك مادی ویاخود معنوی بعض فوائد آتیه‌یه مستند اولمسی وسعی وهمتی اشبو فوائدك درجه سنه کوره صرف ایتمسی لازم کلمه جكی امر طبیعی وفوائد دنیویه سعادات وفیوضات اخرویه‌نك استحصالنه ایسه علوم عالیه‌دن بشقه سرمایهٔ عظیم اوله میه جغی بدیهی اولوب چونکه منافع دنیویه عد اولنان شیلرك باشلیجه لری کشی اسباب اداره وتعیشنی سهولتله تدارك وتنظیم ایتمك وتزیین ذات وصفات ایله اقران وامثالی اره سنده قدر وامتیاز قزانمق وتقاضای خاطر خواهنه دسترس اولمق واحاصل دنیاده حسن حال ایله یشامق خصوصلرندن عبارت کبی اوله‌رق بونلرك جمله سنه علم ومعرفت اعظم اسباب حصول وهرحالده باعث نجات وفلاح اولان عقاید دینیه وفضائل اسلامیه مزی دخی

مطلقا علوم شریفه سایه سنده تحصیل ایده جکمز دن اثنته علم ومعرفت مراتب جلیلهٔ اخرویه یه دخی وسیلهٔ نیل وصول اولدیغنده اشتباه اولمدیغندن فضائل علمیه نك اشبو فوائد صوریه ومعنویه سی اول امرده جزم وتیقن اولنه رق امر تحصیلنه اکا کوره سعی وهمت وبذل مقدرت اولنمليدر

ثانیا قرائت وتعلم اولنمقده اولان درسلرك بعض مباحثی چتین ومغلق اولمسی ویاخود تعلمی اثناده بعض عوارضدن ناشی ذهنجه سلامت کامله اوله میوب طونغونلق بولنمق حسبیله درسك مزایا ودقایقنه بردن بره لایقیله انتقال اولنه مزایسه بونك اکلاشلمسندن همان قطع امید ایله ذهنم آلمیور دیو ترکی صورتی قطعیا خاطره بیله کتورلمیوب زیرا انسان هرشیئی اخذ وتحصیله مستعد وقابل اولمق اوزره یارادلمش و (لیس للانسان الا ما سعی) مدلول جلیلی حکمنجه بذل مساعی ایده جکی شیئه دسترس اولمق خصائص وملکات عقلیه سی اقتضاسندن بولنمش اولدیغنه وتعب ومشقت ایله قزانیلان شیئك زحمتسزجه استحصال اولنان شیئه نسبتله قدر وقیمتی البتد دها زیاده اولوب بوکا برکره دسترس اولدقدن صکره دکل برحال ایله الدن چیقمیه جغی امور مجربه ومعلومه دن بولندیغنه مبنی اشبو قضیهٔ مسلمه یی نظر دقته آله رق وسوزك طوغریسی علم ومعرفت اویله اصلا زحمت ویره کسزین قولایلقله استحصال اولنه میه جغی بیلنوب تحصیل خصوصنه اکا کوره حصر وقصر همت ایدیله رك (مشکلی نیست که آسان نشود) (مرد باید که

هراسان نشود) منظومهٔ مشهوره سی مؤداسنجه بعضاً مشکلات کوریله جك اولسه دخی بونك اسباب دفع وازاله سی استحصال ایله یأس وفتور ثمره لری اصلا خاطره کتورلمامیلیدر

ثالثا استعدادات بشریه درجات متفاوته ده مخلوق اولمسی حسبیله بعضیلری اوقودقلری شیئی همان برایکی کره ایشیدوب کورمکله اوکرنمکده اولدقلرندن بومثللولر افراط ذکا واستعدادلرینه استناد واغترار ایله درسده چالشمق خصوصنده عدم مبالاتی اعتیاد والتزام ایده رك (الشیء اذا تکرر تقرر) مفهومندن ذهول وغفلتله ذکا واستعدادجه کندولرینك مادوننده بولنانلردن اشاغی قالمقده وبعضیلری ایسه هیچ برشیء اوکره نه میوب بتون بتون مرکز جهالتده قرار طوتمقده اولدیغندن اویله ذکاوت کامله اصحابندن بولنان ذوات کندولرینه موهبهٔ مخصوصهٔ صمدانیه اولان اشبو نعمت جلیله نك قدر وشکرینی بیله رك بونی تمام ماوضع لهنده استعمال ایتك ایچون دیکرلرندن زیاده تحصیل معارفه سعی وغیرت ایتك لازمدر

رابعا قرائت وتدرس اولنمقده بولنان کتب آلیه برطاقم قواعد وضوابط کلیه یی شامل اولدیغندن بونلر لایقیله اوکره نیلوب ضبط وحفظ اولندقدن صکره دخی ایش یالکز کتب مذکوره دائره سنده براقیلوب دائما خارجه تطبیق ایله تقرر وتوسعنه اقدام یعنی قواعد وضوابط مذکوره هرنه ایچون

وضع وتعيين اولنمش ايسه ابلرده استعمال واستخدام اولنمز ايسه اشبو قواعد وضوابط بردائرۀ محدوده ايچنده قالوب بونلردن اصلا استفاده اولنمامش وبويولده صرف اولنان بونجه سعی واهتمامك ثمره سی النمامش اوله جغنده وايشی بويله بردائره ده براقانلری بعض اسلاف كرام كوزلری باغلو اوله رق دولابه قوشلمش اولان حيوانه تشبيه ايلدكلرينه مبنی اوقونان شيلر اوزرينه دائما مذاكره ومباحثه وخارجه تطبيق ومقايسه ايله اعمال فكر ونظر اولنه رق استحصال رسوخ وملكه يه صرف اوقات ايدلمليدر

خامسا تحصيلنه چاليشيلان علوم وفنونك قاعدۀ ترتيبنه رعايت وهر برينك اوقات معتدله ده صره سيله اخذ وتعلمنه دقت اولنمسی دخی الزم لوازم تحصيليه دن اولوب چونكه بالفرض علم صرف اوكره نيلمكسزين قواعد نحويه نك اكلاشلمسی وبو ايكيسنده رسوخ حاصل اولمدقجه علم معانينك دقايق وحقايقنه كسب اطلاع ايدلمسی وعلم منطق كورلمدكجه علم حكمت وكلامك مسائل دقيقه ومشكله سی حل وتفهم اولنمسی ممكن اوله ميه جغندن وقاعدۀ ترتيبنه رعايت اولنمقسزين اوقونان شيلرك هيچ بريسی اكلاشيله ميوب نافله يره امك ويرلمش وبيهوده اضاعۀ وقت ايدلمش اوله جغی جهتله برچوق امثالی مشاهده اولنمقده اولديغی وجهله بويله لرك ذهننده برشی تقرر وتأسس ايده ميه رك بالاخره جاهل قاله جقلرندن اوقونان شيلرده قاعدۀ ترتيبه دقت ورعايت اولنه رق هر برفن

صره سیله اوقونملی وبریسی استحصال واکمال اولنمدقجه دیکرینه باشلانمامیدر

سادسا علوم آلیه وعالیه نك تسهیل ضبط وحفظی مطالعه سیله ضوابط وقواعدینك تأسیس وتدوینه ونشر وتعمیم منافعنه اسلاف علمای فخام حضراتی طرفلرندن پك چوق امك وهمتلر صرف اولنمش وبوجهتله هر برفننده دائر صورت اختصار وتفصیلده متعدد متون ایله بونلرك اوزرینه لاتعد ولاتحصا شروح وحواشی تألیف وتصنیف ایدلمش اولدیغندن بونلرك کافهٔ قرائت ومطالعه سنه انسانك مدت عمری غیر متحمل وآثار ومؤلفات موجوده نك فرط کثرتی حسبیله عشر معشارینك تحقیق اسامیسی بیله ناقابل اولمق واشبو مؤلفاتك هرنقدر هر بری بر اسلوب جمیل وترتیب دلپذیر اوزره یازلمش ومؤلفلری فوائد ومعلومات زائده ضم وعلاوه سنه ایثار مساعیٔ مبروره ایلدکاری حسبیله هر برلرینك مطالعه سی بشقه بشقه حسن استفاده یی موجب اوله جغی غیر منکر بولنمش ایسه ده اوقونان فن هرنه ایسه اساساً تغییر قبول ایتیوب مصنفین کرام حضراتندن جمله سنك نتیجهٔ افکار وافادات نافعه لری براساسه مستندیعنی اول فنك توضیح حقایق وتشریح غوامض ودقایق مقاصد مهمه سنه عائد اوله جغی قضایای مسلمه دن بولنمق ملابسه سیله هرقنغی فن اوقونه جق ایسه اول فنده یازلمش مؤلفاتدن برینك انتخاب واختیاریله فن مذکورك آندن قرائت وتعلم اولنمسی لازم

وهر برده تقرر افكار ايله بالانتخاب مظهر قبول عامه اوله رق
اساتذهٔ عظام حضراتنك زانوزن حلقهٔ تدريس فيض
تأسيسلرى اولان تلامذهٔ تملك زيورايادئ احترامارى اولان
كتب معتبره مؤلفات مذكوره نك الك منتخب وكزيده سى
اولمق لازم كله جكى اشتباهدن سالم ايدوكندن اكمال علوم
وفنون اولندقدن صكره تزييد معلومات وتقرير ملكات ايچون
اختلاس وقت اولندقجه واله جكلجه مؤلفات سائره دخى
مطالعه اولنمق اوزره اثناى تحصيلده مطلقا كتب منتخبهٔ
مجموعه نك قرائتيله اكتفا وفقط متون موجوده علوم متداوله نك
رؤس مسائلنى شامل وكافل اوله رق بونلر حفظ وضبط اولنور
ايسه قرائت اولنان علوم وفنون هيچ برزمانده بتون بتون
خاطردن چيقميه جغى وفوائدى ضايع اولميه جغى اجلدن
هر برفندن برمتنك ازبرايدلمسنه همت واعتنا بيورلمليدر

سابعا درس قرائت اولنور ايكن بشقه شى ايله اشتغال
ذهنه اصلا ميدان ويرلميه رك خواجه نك تقريرى كمال رغبت
ودقتله استماع اولنمسى ومرام ومقصودى لايقيله اكلاشلمسى
لوازم تحصيله نك الك اقدم واهمى اولوب شايد اثناى تقريرده
بعض مباحث حقيله اكلاشلميه جق اولور وياخود بعض
جهتلرنجه اشتباه وقوع بولور ايسه بعض طبيعتده مركوز اولان
صفت ذميمهٔ عجب وپندارك اثارديه سندن اولديغى وجهله
درسك اكلاشلمديغى سبقداشلراره سنده اكلاشلمامق مطالعه سنه
وياخود مجرد محجوبيته مبنى چكشديرلوب عدم مبالات

کوسترلمسی اشبو اکلاماموق حصلتنك اساننده یوآش یوآش نأسسنی دعوت ایدرلر چونکه درسلر یکدیکره مربوط ومرهون اولمسیله برکره بربحث آکلاشلمز ایسه متسلسلاً اوبرلری دخی اکلاشلمامغه باشلیوب اشته بو ایسه جاهل قالمقلغك سبب مستقلی اولدیغندن واکلاشیله میان واشتباه حاصل اولان یرلرك اثنای درسده ویاخود متعاقباً خواجه افندیدن سؤال ایله حل اشتباه اولنمسی برصورتله معیباتدن اولمیوب بلکه صفت ممدوحه وحسندن معدود بولندیغندن اومثللو اشتباه حاصل اولان مباحث اصلا چکینلمیه رك اساتذهٔ کرام حضراتندن سؤال ایله دفع اشتباه ایدلملی وفقط اشبو اسئله کرك اثنای درسده وکرك غیری وقتده اویله تعریض وجدل اماره لرینی اشراب ایده جك صورتده ایراد اولنمیوب غایت ادیبانه واحترامکارانه اوله رق سرد واتیان قلنمسی التزام اولنملیدر

ثامناً خواجه دن برساعتده اوقونان درس برقاچ ساعت کمال سلامت ذهن ایله مطالعه وتدقیقه محتاج اولدیغندن وسلامت ذهن ایسه سسسز وشماتتسز محلارده البته دهازیاده حاصل اوله جغندن تحصیل علم ومعرفتك لوازم اساسیه سندن اولان اشبو امر معتنا یه دخی زیاده سیله دقت ودرس ومکتبدن چیقلدقدن صکره هرکون برقاچ ساعتلر احتیار انزوا ایله اوکون اوقونان وایرتسی کونی اوقونمسی مقرر اولان درسلرك تکرار بتکرار مطالعه سیله ذهنده

كركى كبى تقرر وتأسس ايتديرلمسنه بذل مقدرت قيليلدر

تحصيل علم ومعارفك موانعنى بيان ايدن مباحث سابقه‌نك
بشنجيسنده قانون حفظ صحتك بعض مسائل مهمهٔ اساسيه سى
ذيل مكتوبمزده درج اولنه جغى وعد ايدلديكندن مسائل
مذكوره‌دن پك لزوملى اولنلرينك بروجه آتى بيانه ابتدار ايدرم

نزد اولى النهاده روشن وهويدا اولديغى اوزره نعم موجودهٔ
دنيويه‌نك اشرف وافضلى صحت وجود وعافيت بدن قضيه سى
اوله‌رق مطالب دنيويه ومآرب اخرويه‌نك كافه سى برنجى درجه
انكله حاصل وكشى هزار تعب ومشقتله دسترس اوله بيله جكى
نعم مكتسبه سنك لذايذ وحظوظات مرضيه سنه مجرد اوسايه‌ده
نائل اوله جغى معلوم اولوب (العلم علمان علم الابدان وعلم الاديان)
خبر حكمت اثرى دخى بومعنايى مؤيد ومصدق وجنتمكان قانونى
سلطان سليمان حضرتلرينك چكيدهٔ انيق بلاغت بيورمش
اولدقلرى (اولميه دولت جهانده برنفس صحت كبى) مصرع
برجسته سى بوبابده سرنامهٔ قانون انتباه واعتبار اولمغه لايقدر
چونكه علل وامراض جسمانيه وعوارض والام روحانيه‌دن
سالم اولان برآدمك اراحهٔ قواى ظاهره وباطنه ايچون كيجه
اويقوسنى راحتجه اويومقلغك اداى شكرى عديم الامكان
وبالعكس نعمت عافيتدن دور وخسته ورنجور اولان بيچاره‌نك
كيجه اويقوسزلقله برساعتى بيك ساعت كله‌رك متألم وبيحضور
وكوندوزلرى دخى اه وانين ايله‌ بچه‌رك دائرهٔ رفاه وراحتدن

دور و مهجور اولوب (النعم مجهولة اذا فقدت عرفت)
مؤداسی و (عافیت قدرینی سؤال ایت خستهٔ رنجوردن) مدلول
ومزایاسی اوزره صحت و عافیتك نه درجه عزیز و قیمتدار
اولدیغنی جزم و تیقن ایدرك اعادهٔ صحت آرزو و تحسریله
نه درجه مبتلای عذاب الیم اوله جغی نمایان ایدوکنه نظراً حفظ
صحتك درجهٔ اهمیتی معلوم و انسان ایچون هرشیده عافیت
وجودیه کبی سرمایهٔ ثروت و سعادت حقیقیه داوله میه جغی
امر بحز و مدراشته حال بو مرکزده ایکن حفظ صحت خصوصنده
هر کسك بیقیدانه و لاابالیانه طورانمسی حالات متأسفه سی
اساساً ایکی سببه مستند اولوب بونك برنجیسی بو مادهٔ مهمه ده
کوزدلمسی لازم کلان شیلره نقدان معلومات و ایکنجیسی کیف
ما اتفق بعض اصول و عادات مضره اعتیاد ایدیلوب بیلینان و هربار
مضرتی کوریلان شیلرك ترکی و سهل الاجرا اولان برچوق اصول
نافعه نك اجراسی صورتلرنده عدم مبالات خصوصاتی اولدیغندن
قواعد حفظ صحتك مسائل اساسیه سنی انسان دها حال طفولیتده
ایکن اوکره نوب کوزجه حفظ ایله اجرا أت فعلیه سنه عمری
اولدقجه دوام و بو بابده نصب نفس اهتمام ایلمسی زیاده سیله دقت
و اعتنا اولنه جق موادن اولمسیله مسائل مذکوره نك
باشلیجه لری ابحاث آتیه ده ذکر اولنور

برنجی بحث وجودك طهارت کامله حالنده بولندیرلمسی
و تلبس اولنان شیلرك دخی پاك و تمیز اولمسی محافظهٔ صحت
بدنیه نك اسباب نافعه سندن و مجرد شو مطلبك حصولی ضمننده

اره دیره استحمام و کیبلان شیلرك نظافتنه اهتمام اولنمسی لازمه‌دن اولوب فقط پك طوق ویاك آج حمامه کیرلمامه‌لی ویك چوق اوتورلمامه‌لیدر برده طعامك معده‌ده هضم اوله‌جغی زمانده یقانمق هضمی توقیف ایده‌جکی وشو حالدن ایسه بعض امراض مضره تولد ایلیه‌جکی طبا محقق اولدیغندن طعام ایدلدکدن اوچ درت ساعت مرور ایلدکدن صکره یقانملی و حمامدن چیقلدقدن صکره وجوده صغوق تأثیری پك مضر اولدیغندن اواثناده وجودك محافظه سنه زیاده سیله دقت ایدلملیدر ودکزه دخی طوق قارننه کیرلماملیدر

ایکنجی بحث قیش موسملرنده وجودی ایصیدیر وتأثیر برودته زیاده‌جه مقاومت ایدریون معمولات ومنسوجاتی اکتسا اولنمسی والبسه‌نك مناسبی وجهله طارجه اولمسی ویاز وقتلرنده دخی وجودی سرنجه طوتار البسه تلبس اولنوب بونلرك دخی ممکن مرتبه بولجه یاپدیرلمسی لازمدر

اوچنجی بحث انسان اوزرنده اصلاق ورطوبتلی البسه وچامه‌شیر براقق وخصوصیله وجودك ترندن چامه‌شیر اصلانمشیکن روزکاره قارشو طوروب قورتمق تدبیر وتداویسی مشکل انواع علل وامراض حدوثنه سبب مستقل اولدیغی حسبیله شونلردن کمال درجه توقی واجتناب اولنملیدر

دردنجی بحث عصبی المزاج وکثیر الحس اولنلر تأثیرات

معنویه یه وبوندن حدوث ایده جك علل روحانیه وجسمانیه یه زیاده جه مستعد اولدقلرندن اومثللولر تأثیرات مذکوره نك اسباب عادیه سندن معدود اولان محرق صدا ایله آلات طربیهٔ مؤثره استماعندن وهوای نفسانی یه قوت ویره جك سائر شیلردن کندولرینی محافظه ایتلری لازمدر

بشنجی بحث   پك زیاده سرور وشادیٔ ناکهظهوری مستلزم اولان وبالعکس فرط کدر وخوفی جالب بولنان اخبار ووقوعاتك بردن بره انسانه واصل اولمسی جناب حق محافظه بیورسون بعضاً موت فجئه یی وبعضاً نزولی داعی وبعضاً دخی اختلال دماغی مؤدی بولندیغی طباً مجرب وثابت اولدیغندن بونلرك وقوعندن احترازاً اومثللو اخبار ساره واثار مکدره نك استماعیله مؤثر اوله جق ذاته تبلیغی خصوصنده عجله تجویز اولنیوب مقدمات مناسبه تمهیدیله بالتدریج افاده سی لازمدر

آلتنجی بحث   انفعالات نفسانیه زمانلرنده یعنی انسان مغموم ومکدر اولدیغی وقتلرده اشتها اولمیه جغی کبی قوهٔ هضمیه ده دخی عطالت اوله جغی حسبیله معتاد وجهله طعام ایتمکه چالشمق وکندوسنی زورلیوب اکل ایتمك سؤهضمدن ناشی نفسی بعض علل وامراضه عرض ایتمك دیمك اوله جغندن اویله زمانلرده ممکن مرتبه طعام ایتمامکه سعی اولنملی واثنای طعامده مورث حزن وکدر اوله جق شیلرك تفکریله ذهنی اشغال واتعاب ایتماملیدر برده سهولت هضم ایچون طعامی زیاده وعجله یمامك

وكوزلجه چكلمك لازمدر زيرا اغذيه نقدر كوزل چكنه نيلور ايسه هضم اولقدر سهولتله حاصل اولور هم معده زحمتدن وارسته اولمش وهم ده اكل اولنان شيدن وجودجه زياده استفاده ايدلمش اولور واخا صل سرعتله طعام اكل ايدلمسى طبأجائز اولمديغى كبي يك تأنى ايله طعام اولنمسى دخى مناسب اولهميه جغندن مدت اكل نهايت يكرمى دقيقه دن نقصان ويك چوق برساعتدن زياده اولمامليدر تناول طعامه اقبال واشتهابولنمديغى ومعده ده اغرلق حس اولنوبده اغذيهٔ سابقه نك هنوز هضم اولمديغى فهم اولنور ايسه اوحالده دخى طعام اولنمسى سوءهضم وياخود ديكر برمرضك حدوثنه باعث اوله جغى مقرر بولنديغندن بونلره دخى دقت ويمكدن قالقارقالقمز همان اويقويه ياتلمسى وجودجه نك مضر اولمسيله طعام ايله اويقوارهسنده اوچ درت ساعت فاصله ويرلمك قاعده سنه هرحالده رعايت اولنمليدر اطعمهٔ لحوميه نك موسم صيفده سبزه يه نسبتله مقدارينك تقليل وهنكام شتاده تكثير اولنمسى اقتضا ايده جكى مثلا و اخشام طعامى دخى كوندوز طعامنه نسبتله قليلجه وخفيفجه اولمسى لازم كلور اثناى طعامده اعتدال اوزره صو ايچلمسى هضمى تسهيل ايده جكى ووجودده فائده بخش اوله جغى ثابت اولديغندن اشبوفائدهٔ نافعه اعتياد ايدلمليدر بعض ذواتك معتادلرى اولديغى وجهله كيلوسه رعايتله طعام ايدركن صو ايچميوبده اكلدن صكره ايچملرى هضمى تعطيل ايده جكى بى اشتبا هدربك صيجاق وصغوق اولان شيلرك دخى بردن بره اكل وشربى مضرات عديده يى

دعوت ایده جکندن اوملو اطعمه و اشربه ٔ حاره و بردنك
اغزده اشدیله رق اعتدال حالنه کتورلدکدن صکره اکل
وشرب اولنمسی وزیاده صیجاق برشی اوزرینه همان متعاقباً
صغوق برشی یوب ایجلمك دخی دیشلره بك مضرتلو اولمغله
بوندن دخی احتراز ایدلمسی وهله وجودرلی ایکن صغوق
مشروبات ایجلمامسی زیاده سیله دقت واعتنا اولنه جق شیلردر
بك قارت واشوری یاغلو و زیاده زبون ولاغر حیواناتك لحومی
وبیاتلمش سبزه لری وخام وچورمش میوه لریدخی اکل انواع
علت ومضرتی داعی اولدیغندن اکل اولنه جق اطعمه یه کمال دقتله
اوملو شیلرك اکلندن مجانبت اولنمسی قانون حفظ صحتك
اقوای شرایطندر

اره صره اختلاس وقت ایله اشبو مباحثك تحریرینه خامه جنبان
ابتدار ایکن دارشوری اعضاسندن میرالای عزتلو حاجی مصطفی
حامی بك افندینك قانون حفظ صحته دائر تألیف و تمثیلنه موفق
اولدقلری رساله لری رسیده ٔ نظر عاجزانه م اوله رق میرمی الیه
ذاتاً حذاق اطبادن وهرفننده دقت ومهارت کامله اصحابندن
بولنمسیله مذکور رساله لرینه حفظ صحت ایچون مقتضی بولنان
مسائل مهمه نك کافه سنی درج ایله ابنای جنسمزك حسن وقایه ٔ
عافیتی خصوصنده پك منفعتلو براثر میدانه قویمش وجمله نك انظار تقدیر
وتشکرینی جلب ایلمشدر بوحالده عاجزلرینك مباحث مذکوره نك
اکمالیله اشتغال ایدیشیم ارتق عبث کورنمسیله بو کیفیتی میرمومی الیهك
رساله لرینه درج ایلدیکی معلومات مبسوطهٔ نافعه یه حواله ایله

بالاده یازیلان مقدار ایله اکتفا اولندی مذکور رساله‌لر ایدینلوب مطالعه ایله مواد مندرجه‌سنه تطبیق حرکت ویوقاروده بیان وتفصیل اولندیغی وجهله محافظهٔ اسباب صحت وعافیته اعتنا ودقت بیورلمسی مسترحمدر افندم

جانب مخدومدن تشکری وبعض مستدعیاتی متضمن والدی طرفنه تقدیم اولنان جوابنامه‌در

تحصیل علم ومعارفه نه یولده دوام واقدام اولنمسی اقتضا ایده‌جکنه واثنای تحصیلده احتراز ایدلمسی لازم کلان اسباب مانعه ومضره‌نك وترقیٔ فیض وکمالی مستلزم اولان وسائل حسنه‌نك تفصیلاتنه دائر بو کره جواباً ولطفاً ارسال بیوریلان وصایانامهٔ عالیٔ پدرانه‌لرینی وفور تعظیم واجلال ایله الدم وکمال شوق ورغبت وفرط دقت واهمیتله مطالعه ایلدم حقا که مواد مندرجه‌سندن هر بر مقاله دلپذیری بر فصل الخطاب حکمت وهر بر فقرهٔ بی نظیری مصروحهٔ اخلاق وشمائلك مقلوب ابریز فضائل وکمالات انسانیه اولمقلغی خصوصنده همخاصهٔ اکسیر سعادت کورنمسیله ونظم (کتاب لو تأمله الضریر) (لعاد کریمتاه بلا ارتیاب) (ولو مر حوامله بقبر) (لصار المیت حیاً فی التراب) مفهومنه ماصدق اولمسیله خصائص بر کزیدهٔ شفقت پدرانه‌نك بو یله درجهٔ نهایه‌سنده اوله‌رق حق کمترانه‌مده وبلکه بالجمله سبقداش وارقداشلرم حقلرنده اظهار وسزاوار بیوریلان علو همم ولطف وکرم معارفپرورلری بو عبد عاجزلرینه

نه درجه ایراث بخر وشادمانی ونه مرتبه ده افاضهٔ حیات جاودانی ایتش اولدیغنك عرض وتعریفی خارج از عهدهٔ اقتدار واداء حق تشکرنده اولان عجز وفر ومندی دخی من کل الوجوه واضح واشکار اولدیغندن هر صورتله دمبستهٔ حیرت واین چون کنم شکر همه نعمت توأم) (نعمت چگونه شکر کند بر زبان خویش) نشیده سیله زمزمه پیرای مسکنت اولدیغم حالده دعوات مفروضهٔ ولعمتانه لرینی هزارکره صدهزار تکرار ایلمکده وذکر اولنان وصایانامهٔ دولتلرینك احکام نافعه سنه هر حالده توفیق حرکت ایدرك بویوزدن دخی رضای فلاح اقتضای منعملرینه موفقیتمی درکاه جناب واهب العطایادن تمنی ایتمکده یم قالدیکه حضور سامیلرنده مستغنیء تذکار اولدیغی اوزره شمدیکی حالده بولندیغمز مخرج اقلامده کورلمکده اولان درسلر عنه تعالی اضافهٔ توجهات قدسیهٔ پدرا کرمیلریله قریباً اکمال وبالامتحان شهادتنامه استحصال اولنه رق سایهٔ حضرت شاهانه ده مؤسس اولان اصول اقتضاسنجه اقلام پادشاهیدن برینه چراغ اوله جغم وشو حالده دیکر برمسلك جدیده انسلاك ایده جکم حسبیله بونده دخی سرمایهٔ فیض وسعادت عاجزانه م اولان رضای عالیٔ خاکپروریلری یولنده حرکت اولنمق اوزره دقایق آداب قلمله فن کتابت وانشاده اکتساب بضاعه ومهارت اولنمسی نه اسبابه متوقف بولندیغنه دائر بعض قواعد ومعلومات اساسیه بیانی خصوصنده تهزیز خامهٔ سماحتکاریه مساعدهٔ جلیلهٔ فخیمانه لری ابذال ووقوف وممارسهٔ فعلیات تحریریه یه مدار اولمق وبو صورتله ده استفاده اولنمق اوزره بعض مسودات

ارسال بیورلدیغی حالده اشبو الطاف عمیمه ولی نعمتانه لریدخی حق عاجزانه مده اعز نعمت ومستلزم کمال شکر انیت اوله جغی وبقای توجهات عمیمهٔ عاجزنواریلرینه شدت احتیاجم کیفیتی ایسه نزد معالای بکاریکاریلرنده ازادهٔ بیان اولدیغی محاط علم عالئ ولی النعمیلری بیورلدقده امر وفرمان حضرت من له الامرکدر

جواب

سایهٔ موفقیتوایهٔ حضرت پادشاهیده هردائره یه متعلق اولان امور وخطوب سلطنت سنیه نك قواعد وضوابط عادله وسالمه یه ربط وتوثیقیله استقامت ومتانت حسن جریانی تأمین اولنمقده بولندیغی محاسن اثار فعلیه سیله مشهود عیون عالمیان اولدیغی مثللو کائنهٔ موالید ترقیات مادیه ومعنویه نك مولدی وجناب خالق وصانع حقیقیدن صکره ینه اول صاحب جمال وجلال مطلقك نوع بشره احسان بیوردیغی خصائص ممتازه دن اوله رق نوبنوغرا بتبخش انظار استحسان اولان بدایع وصنایع نافعه نك مخترع وموجدی دقت نظریه یه النديغی حالده وسایط علوم ومعارف اولدیغی مورد الهامات قدسیه اولان ضمیر منیر جناب جهانبانی یه لایح وواضح اولمسیله ترقئ معارف عمومیه امرنده دخی مساعئ بیهمتاوعنایات بینهایه خلافتپناهی بیدریغ اوله رق اول سایه ده مکاسب علم ومعرفت اولان بالجمله مکاتب ومراقع تحصیلیه نك اصول وقواعدی تنظیم واکمال وهرطرفجه انتشار وتزیید معارفه الطاف جلیله ابذال بیورلمقده اولدیغنه

واوغلم افندم دخی انلرك بری اولان وحضرت فیاضلم یزلدن
متمنای خالصانه‌م اولدیغی وجهله فیوضات آتیه لرینك
مدخلی بولنان مخرج اقلامه دوام ایتمکده اولدیغکزه نظراً
صوب عاجزیدن اصول تحصیلیه یولنده بیان افکار ووصایا
اولنمسی عبث اولدیغی کوروب طورر ایکن مجرد محبت
والدیتك مستتبعات طبیعیه سی ومنبع تشویشات وانقلابات
اولان ذهن پرهمزدهٔ عاجزانه‌مك نمونه سی اوله رق
سواد اندازچهرهٔ سفیداوراق وتعب افکن خامهٔ شکسته
نطاق ایتمش اولدیغم بعض کفتار ناهنجاری حاوی مقدما
کوندرلمش اولان ورقه‌نك وصولنه وبعض افاداته دائر بوکره
برقطعه جوابنامهٔ عالیلری تنویرساز دیدهٔ افتخار وتبلیغات
بلیغهٔ دلنوازانه سنك حسن انسجامی نهال استعداد وقابلیت
ذاتیه لرینك ثمرات لطفیه سنی ابراز ایله برابر دوام بیورمقده
اولدقلری مخرج اقلام شاهانه ایچون کلشن ملك وملتك
برچوق نوفدانان زکا واستعدادی تربیه کاری رشحات
الطاف سنیه ایله یتشوب هر بری بر دوحهٔ پربرك وبار حدیقهٔ
دولته زینت افزای استفادهٔ بیشمار اولملری ضمننده پك کوزل
محل فیض وادب اولدیغی میدانه قویمش اولدیغندن بو دالری
عاجزلرینه برتاج جهتله موجب مسار اولدیغی حالده دعای
مخصوص والالرینی تکرار وبوندن طولایی ایفای تشکرات
متقیضیه ابتدار ایلدم ان شاالله تعالی قریباً مأمور اوله جقلری
قلمده دخی اظهار اثباتنه موفق اولدقلری حسن تربیه واهلیت
ذاتیه لری اقتضاسنجه ابراز حرکات ممدوحه ایله احراز فیض

ورفعت ایده‌جكلری مجزوم وبو جهتله آداب قلمیه وفن
انشا وكتابته دائر استئیلان ایضاحات ومسوداتدن استغنای
عالیلری امر معلوم ایسه‌ده هر بر مقاصد وامانئ بهیه نزینك
حصولنده بذل مقدرت عاجزلرنجه اقدم فرائض ذمت
عد اولنمسیله ایضاحات مطلوبه بشقه جه بر ورقه‌یه ترقیم
واستئیلان مسودات دخی منشآت قالقلو ترتیب وتنظیم اولنه‌رق
لفا ارسالنه مسارعت وبونكله برابر استفسار طبع عالیلرینه
مبادرت اولندی اوغلم افندم

(آداب قلم)

عاجزلری قلمه دوام ایتدیكم وقتدن شمدی‌یه قدر برخیلی زمان
كذران ایدوب احكام تجددات دهریه اقتضا سندن اولدیغی
وجهله كافهٔ شؤنات كونیه‌ده تحولات طبعیهٔ متوالیه وقوعه‌كله
كلدیكی كبی اقلام شاهانه‌نك دخی اصول وقواعد قدیمه‌سی
تبدل ایتمش وخصوصیله شیرازهٔ كتب خطب سلطنت
سنیه‌لرنی زرتارتدابیر داهیه وجیره ودستی آرای مسلمه‌لریله
تجدید ومغبوط عقدم وارید بیور مقده اولان ولی نعمت بیمنز
شهنشاه مؤید من عند الله افندمز حضرتلرینك نیر اعظم الطاف
عمیمه‌لرندن اقلام ملوكانه‌نك دخی اقتباس ایده‌جكی اشكار
اولان انوار تفیض سایه سنده نیجه نیجه انتظامات جدیده
وترقیات كزیده‌یه مظهر یتله احوال سابقه سنه نسبتله نك چوق
كسب امتیاز ایلمش اوله جغنده اصلا شبهه‌م اولمدیغندن

بلطفه تعالی قریباً چراغ پیوریله جغلری قلملك ضیا بصان وسرامدانی طرفلرندن کوره جکلری معاملات آدابکارانه یه مایهٔ تربیهٔ اصلیه کزدخی منضم اوله رق اصول وآداب قلمیه یی بش اون کون ظرفنده آنلا یوب استعداداتیکزك کوستره جکی مسلك کزینه اقتدا ایله فیضیاب ومقبول امثال واتراب اوله جغلری عاجزلرنجه درجهٔ مجزومیتده کی کورنمکده اولدیغندن ولاسیما بوترقی وی پیریالرینك اصول قدیمه دن بارن یاکانش خاطرمده قالمش اولان برازشیلری شمدیکی اصول مستحسنه نك یانده اصلا قدر وقیمتی اولمیه جغی دخی معلوم ایدوکندن بوبابده ناقهٔ مجزومهٔ خامه یی امیداحلابهٔ انتفاع ایله ابساس مجرد اسراف آب واباب حبرن قرطاسدن بشقه معنانی مفید اولمزایسه ده شاید اسبو مضاعفهٔ احترازکارانه امساك همت بدرانه یه حمل ایله ازادی باعث ازدیاد شوق وسرور دا لان شوق وغیرت زکابروریلرینه وقفه رس نتورا لمورتوهمی محجب سرق کلام زانسجامده ارخای عنان حبیهٔ خامه یه بیلان کرسترمش و(ـذما صفـدع ماکدر) وقفنجه تلویحات آتیه نك سرد وتحریرینه ابتدار اولنمشدر

انشاالله تعالی سایهٔ فیضوایهٔ حضرت شاهنه ده تعیین پیوریله جغلری قلمه انشای دوام عالیلرنده لرازم وموانع تحصیله حقنده بالاده بسط وبیان اولنان مقالات دخی هرزمان شایان کمال اعتنا ومبالات اولدیغی مقدمهٔ تلویحات مقامنده بومحلده

دخی مخصوصاً نظر دقت نقادۂ عیه لرینه عرض ایدرم

تلویح اول

ارباب مطالعه نك مرتسم صحیفۂ انتباهلری در که متقدمین ومتأخرین علمای کرامدن بعضیلری مناظرۂ سیف وقلم مباحثی فروعات علوم جزئیه دن عد ایله تصنیف امهات ونشر دیوضات علمیه ایله مشغول بولندقلری عزیز وقیمتدار زمانلرده بیله مباحث مذکوره یه دائر متعدد رساله لر تألیف ایدرك بو بابده کورولان مشکلاتك حل وفصلی ضمننده قریحه لرینی خیلیدن خیلی اتعاب ولسان حال طرفینك مدعیاتنه موافق ترتیب ایلدکلری دلائل قاطعه وآثار نافعه ایله تألیف ذات البینی موجب اوله جق مقالاتی اطناب ایدوب نتیجۂ محاکماتده سیف وقلمك خلقت موالیدجهتی وصلابت وملایمت مناسبتی ایله مایه لری بشقه اولدیغندن یدلرنده اولان استحالۂ امتزاج تام کالنار فی رؤس الاعلام کبی کورینور ایسه ده بونلرك ایکیسی دخی علت تامۂ ثلثۂ والیداولدیله اختلاف طبایع وتباین امزجه ملابسه سیله انلردن اغرب بولنان عناصر اربعه نك بحکمة الله تعالی حاصل اولان کمال ائتلافلری کبی سیف وقلمك دخی قوام انتظام عالم کون وفساد ایچون یکوجود وفاق واتفاق ممازجت اولدلری لازم کله جکنه حکم اولندقدن واشبو حکم قضا جریانه ایکیسی دخی کردندادۂ انقیاد ویکدیکریله مشتاقبند اتحاد اولدقدن صکره شمشیر قاطع خامۂ کثیر المنافع ایله قضیۂ

حسن امتزاجه فوق الغایه رعایت ایده جکنی ایمان غلیظه ایله
تأمین و تأکید ایله برابر یالکز حق تقدم کند و طرفنده قالمقلغنی
معرض التماسده بیان و بونی قزانمق ایچون خصایص
قلبیه‌دن اولان سخن آرا و حکمت تعبیر الفی کمترین ابنای جنسی
اولان قلمتراش سینه خراشلك بخش و احسان ایلمش
اولدیغی دلیلی سرد و اتیان ایلمش و قلم دخی بدایت افرینشده
سبق زمان اولمدیغندن و سیفك دخی لوازم فطریه‌سندن
بولنان ظفر پیما و جهانکشالغی قلمك یازدیغی رأی و تدبیر التنده
کتمکله قزانمش اولدیغندن بحثله اودخی حق تقدمده اولان
آرزوسنی میدانه قویمق استمش ایسه‌ده ائمهٔ علما آره‌لرینه
کیروب محکمات آیات قرآنیه و احادیث صحیحهٔ نبویه ایله
ثابت اولدیغی وجهله فضیلت جهاد کافهٔ فضائله ارجح و شمشیر
آبدار بو یولده صرف اقتدار ایتدکجه کندوسنه هیچ کمسنه‌نك
حق تقدمی چوق کورمیه‌جکی اوضح اولدیغی ایراد ایلدکلرنده
خامهٔ دلارام (هیهات یضرب حدید البارد) مثالنی مقدمهٔ
کلام ویلدنیات حاله برکره عطف نظر امعان و انصاف
اولنور ایسه اهل حقیقت و حقانیتك محکمهٔ وجداننده حق
تقدم عجبا قنغی طرفه حکم اولنور دیو ناکانه عرض مرام ایدرك
بو مقامده سرد ایلدیکی دلائلی اوزادوب ایکی غوغای
دوروتسلسله قدر دوشورمکه چالشدیغی کورلدکده
ارتق (الحکم لمن غلب) قضیهٔ جدکارانه‌سنه التفات ایله منصب
تقدم لفظی سیفك عهده‌سنه حواله ایله بیننلرنده اولان تقدم
معنوی مسئله‌سنی حل و انکشافی مجرد عقول سلیمه اصحابنك

قوهٔ فیاضهٔ ذهنیه‌لرینه حواله اولنان معانیء دقیقه کبی عقدهٔ کشا کشنده براقوب کیتمشلردر

بو مقاله‌یه مشاهیر شعرای قدیمه‌دن ابو التمامك سیفلك عظمت شانی حقنده انشا ایتمش اولدیغی (السیف اصدق انباءً من الکتب) (فی حده الحد بین الجد واللعب) (بیض الصفائح لا سود الصحائف فی) (متونهن جلاء الشك والریب) بیتلری که قالب نثرده دوکلدکده سبك ومآللری دنیاده اك زیاده دیپلومات اولمقله صیت وصدا ومعرض بو اثنیقده ترتیب مقدمات مبهمه ایله قارشوسنده بولنان دشمن دوستماسنك نتایج اغراض غیریدنه سنی جرح وابطالده یدطولاسی بولنان ذواتك ادارهٔ جربزهٔ تقریریه وارثهٔ ملکهٔ تحریریه‌ده تاب وتوانلری کسلدکدن صکره سیف قاطع قلمه اولان رجحانیتنه برهان ساطع کوستروب دیرکه مبهمات امور مشکله‌یی بن استدیکم کبی کسر بیچر واصحاب قلمك یکدیکره عرض ایلدیکی خلوص وتبصبص دورویانه‌یی اورته‌دن رفع ایله بزم مکالمه‌ده شراب ارغوانی بدلنه احبای اعدا روشنك قانلرینی ایچرم زیرا بنم کوهر ذاتم ژنك کدورات نفاقدن ازاده ولسان درستی صفاتم قضیهٔ احقاق حقده غل وغش تزویردن ساده اولدیغندن خامهٔ سیهرو کبی بیض الوجنات وقوعاتی ظلمتسودهٔ زشتیٔ ترهات ایتم بیلورسکز که کافهٔ داء عضال معاملات دولیه‌نك دواسی بنم دارو خانهٔ احکام قطعیه‌مده ترکیب وترتیب اولنه‌رق چیقار) نتیجه‌سنده وابن رومینك تفخیم قدر خامه خصوصنده نظام

ایلدیکی) (ان یخدم القلم السیف الذی خضعت) (له الرقاب ودانت خوفه الامم) (فالموت والموت لا شیء یعادله) (لا زال یتبع مایجری به القلم) (بذا قضی الله فی الاقلام اذ برئت) (ان السیوف لها مذ ارهفت خدم) ابیاتی نه خفك کردن انقیادینه تعلیق طوق ذلت وقلوب کائناته القای خوف ودهشتله کندوسنه سرفرویه مجبوریت ویرن سیف صاحب شکیمه یه قلم حکم تمشیتمه اکر احتیار تبعیت مسکنتکارانه ایده جك اولور ایسه بیچاره قلم همان سر دادهٔ شمشیر عدم اولسون زیرا شو نقدر ناسك جهت بیم وهراسدن شیء لا یقاس کوردیکی پنجهٔ هولناك منیه دن تخلیص کریبان جان ایتمك اقصای امنیه سی ایسه ده اودخی قلمك لوحهٔ ازله نقش انداز قدر ما لا یتغیر ایتمش اولدیغی اوامر ازلیه یه مرهون بعض بصائر مکونتك دیده دوز بروز اجل (لا یستأخرون ساعة ولا یستقدمون) اولدیغی بیلزمی هیهات هیهات که اشته بویله مضمار منیتك یکتا سوار نخستین وجنبهٔ خفتك سائق جیاد اولین واخرینی اولان کمیت معنی آفرین بدایت فطرتندنبرو پامال مصیبهٔ رقیت ایتمش اولدیغی حسام آهنینه محکوم قالسون مآلنده در بو نلرده تذیلی دخی موافق مقام کورلمشدر

علمای کرام حضراتنك مباحثات ومناظرات دسرود مینی میدانه قویوب مدعای طرفینه مطابق دلایل منسوجه تحریرسیله ساحهٔ فسیحهٔ متخیله یه ارکاض خیول افکار و کویری غایهٔ مقصود اولمق ایچون حوالهٔ چوکان اقتدار ایلملری مضمار

فنون ادبیه یکه سوارلرینك مسلك مخصوصلرندن اولدیغی
وجهله یالکز تنویر مقال وتشحید اذهان ارباب کمال ایچون
سرد کفتار بلیغانه مقصدندن عبارت اولیوب بوندن مراد
حکمت احتیادلری چونکه سیف وقلم همسری بلا ابراز دولت
وسلطنتك ایکی شهبال قرین الاقبالی بولندیغندن وطریان
جریان امورك اوجکاه حسن نسق وانتظامده جلوه نمای
تیسر اولمسی انلرك حفظ موازنهٔ عادلانه‌سنه مربوط اولدیغندن
حکمت عمیه‌نك رأس مسائلندن بولنان فنون سیاسیه‌یه وضع
قاعدهٔ اساسیه ایتمك غرضنه مستند وشو مطلب اعزاء فوائد
مادیه ومعنویه‌سی ایسه کافهٔ کائناته شامل وعائد در

بنم نور عینم اوغلم بیان آداب قلمیه بحثنه کیریشه جکمز صره‌ده
بویله صددك خارجنده برمنا ظرهٔ سیف وقلم پاطرتیسی
چیقاروب سوزی اوزاتمق عند والالرنده معناسز کبی کورینور
ایسه ده قضیه اویله اولیوب قلمك کعب جلیلی نه مرتبه
یوکسك واحد جناحین دولت اولان سیف شدید الشکیمه‌دن
دخی غیر منفك اولدیغی اول امرده ذهن عالیلرینه وضع
وتقریر یعنی امور اوله‌جغکز قلم هر قنغیسی اولور ایسه
اولسون اوراسی مصالح مهمهٔ سلطنت سنیه‌دن برشعبه‌سنك
مرکز تسویه‌سی اولدیغی حیثیله برمرجع امن
وخلفای موجود سندن هر بری نزد دولتده بربندهٔ مرثوق
ومؤتمن اولدیغندن واك کوجکنك سوق مقدرات
الهیه ودستکیری قابلیت ذاتیه ایله انك بیوك منصب دولتی

احراز ایده کلدیکی اشکار ایدوکندن اشته شو اعتماد واعتقاد قلب شریفکزه کوزجه تأثیر ایله قلمك شان اعلا وقدر مقدس وبیهمتاسنی اکلایوب تعظیم واحترامنه اکا کوره نصب نفس اهتمام ولطف وعنایت الهیه ایله ترقیٔ فیض ومنزلت بهیه لری انجق قلم سایه سنده تیسر پذیر اوله جغی قویاً جزم وحکم ایله بو یولده ابراز مساعیٔ ممدوحه یه بذل اقدام بیورلمسی امینه سیله تفصیلات محرره اختیار اولنمشدر

تلویح ثانی

خاوصورلری قلمه دوام ایلدیکم اثناده کوروب انی زیاده بکنمش والیوم کمال تقدیر ایله خاطرمده حفظ ایتمکده بولنمش اولدیغم آداب مستحسنه دن بریسی قلم ضابطانی خلفای موجوده نك والدینندن زیاده مربیٔ مشفقلری اولوب قلمجه حسن استخداملریله تزیید هنر ومعرفت واستحصال فیض ورفعت ایتملری ضمننده ایجابنه کوره ارائهٔ ترغیبات لیبانه ولزوم کوردکجه ایفای تعذیرات ادیبانه ایله درج جوهرین حکمت وعرفان اولان لسان صدقنشانلرندن اصلا کلمات فحشیه صدور ایتدیرمك کوستردکلری معاملهٔ صلاتبکارانه درکه بوصورتله خلفادن هر برلرینی طریق قلمجه مستعد اولدقلری درجات ترقی یه اعلا وبونکله برابر خارجاً دخی کیمکله دوشوب قالقدقلرینی ونره لرده کزوب طوزدقلرینی کندولری اکاه اولمقسزین اسلوب حکیمانه ایله بالتحری شاید ایچلرندن بعضلری یرامزآدملرله

كورشدكلرینی وتسویلات شیطانیه ایله سوءظن کتوردکلری محللره کتدکلرینی تحقیق ایدرلر ایسه تنهاجه بر محله چاغروب اوشلاوله موجب ازدیاد جرأت اولماق ایچون حقیقت حاله دائر کسب ایلدکلری معلومات کامله لرندن رنك ویرمیه رك تعبیرات ظریفانه و اقلام شاهانه محل فیض و ادب اولوب بورالره یرامزلر یرامیه جغندن بحثله تهدیدات نازکانه ایله ایفای نصیحت وپندایدرك انلرك درعقب اصلاح مسلك وذهاب واذنسز تعطیل ایدنلرك خانه سنه آدم کوندروب معذرتنی تحقیق ایله اکر اساسسز برشیء ظهور ایدر ویاخود قلمه کید یورم دیو اودن چیقوب ده سائر بریره کتدیکی تحقیق ایلر ایسه انلری دخی مناسب وجهله تعذیر ایله حیلازلقدن احتراز واجتناب ایتلرینه وخلفادن برینك امور ذاتیه وبیتیه سندن طولایی برحاجت ویاخود اضطراب وزحمتی اولدیغنی اکلادقلرنده درحال اللرندن کلان همت ومعاونتی اجرا ایله ممکن اولدیغی مرتبه ده ترقیه حاللری قضیه سنی استحصال ایدوب وخلفا دخی قلمك شرف ومنفعتنی برقاتدها اکلایوب استکمال اسباب تفیضه حقیله تشبث ایلملرینه اهتمام واعتنا بیوررلر وبرکره اولادینی برقلمه چراغ ایتمکله نائل اولنلر دخی اقلام شاهانه نك قدر وقیمتنی وضابطان اقلامك چوجقلری حقنده اولان حسن نظر وعلوهمتنی بیلوب هر وجهله امین ومستریح قالورلر ایدی خلفانك حالنه کلنجه انلر دخی ضابطان اقلامه پدرلری کبی بلکه دها زیاده تعظیم ورعایت وصادر اولان هر برامر وتنبیهلرینك اجراسنه کمال آرزوی صمیمی ایله مسارعت ایده رك

استجلاب حسن نظرلرینی سرمایهٔ فیض وسعادت وضابطلری طرفندن جابجا فرط تمکین ووقار ایله مظهر التفات اولدقلرنده بونی حقلرنده پك بیوك نعمت عد ایدیوب اخشام اولنجه پدر ومادرلرینه نقل ایله عرض افتخار وانلردن دخی جائزه ری تحسین وآفرین اولهرق بشقه جه کسب مسار ایدرلر ویکدیگری اره سنده دخی سنلری حکمنجه ابوت واخوت وبنوت معاملهسی حقیقةً جاری اولوب بربرلرینه تکریم وحرمت وهله ضابطاندن وتمیزان وقدمای خلفادن کرکی کبی قورقهرق استحصال رضالرینه صرف مقدرت ایلرلر ایدی بنم اوغلرم اننده اشبو مباحثك مقدمه سنده تمهید ایلدیکم وجهله انلام شاهانه سایهٔ موفقیترایهٔ حضرت ملوکانه ده اولکندن پك چوق زیاده کسب ترقی وانتظام ایتمش ومعاملات مجوثهٔ احتراهکارانه دخی الیوم زیاده سیله تقویت بولمش اولهحقی اشکار اولدیغندن ذات عالیلریدخی اشبو قاعدهٔ فیض عائده یه زیاده سیله دقت وتام ضابطانه تقدیم تکریمات لایقه ایله اکتساب فیض وترقی یه جهد وغیرت بیورهلرینی تمنی ایدر واشبو رجای عاجزانه ملك نزد والالرنده تماميله رهين قبول اوله جغنی قویاً مأمول ایلرم

تنویع ثالث

قصجه فیض المق ایچون لازم اولان شیلردن بانلجه بریسیدخی بوتاریدنبرو بیان اولنمقده اولان حسن دوام

کیفیتی اولوب بوکا قلمجه دها زیاده رعایت وممکن
اولدیغی درجه ده قلمه جهتدن اول کیدوب هرکسدن
صکره عودت ایتملک کرککدر زیرا رئیس دائره طرفندن
یاپلق ارکن ویاخود پک کیچ وقتده مهم بر ورقه نک بولنوب
کتورلمسی ویاخود سریعا بر کاغد یازلمسی امر اولنه رق
اولوقت قلم طاغلمش اولدیغی حالده خلفادن قالمش
اولان بر افندی امر اولنان خدمتی ایفایه مسارعت ایتکله
مافوقنده بولنان ذوات نظر تامك توجهات مخصوصه سنی
جلب ایله بوسایه ده ازز زمان ایچنده کسب تمیز و نفیض ایتمش
اولنلر کورلمشدر بوندن قطع نظر فلان افندی مستعددر
اما لایقیله قلمه دوام ایتمز دینلمکله فلان افندی هم مستعد
وهمده مداوم در دینلمکده چوق فرق واردر فقط قلمده
کیمه لر اولمدیغی حالده تك وتنها اوتورمقده انسانك
جانی صیقلمزمی دینیلور ایسه ذات ذی الاقتدارلرك مکتب
رشدیه ده ومخرج اقلامده کورمش اولدقلری علوم
عربیه وفارسیه نوشتجات آتیه دن معلوملری اوله جغی
وجهله ایلروسیچون درجه کافیه ده اولیه جغندن بونك
دائره امکان واقتدارلری مساعده اولدیغی درجه ده توسیعنه
احتیاج اولدیغنی بهرحال مقتضای ذکاوت فطریه لری
اوزره اوغلوم افندم دخی جزم واذعان ایله تحصیله دوام
ایده جکلرینی بیلدیکمدن بونك ایچون بسط وصایا وتمنیایه
حاجت کورمدیکمه وبر وجه معتاد درسدن چیقلدقدن
صکره قلمك طوپلنمسنه دها برایکی ساعت وقت قالوب

شو زمانی شوراده بوراده چکیرمکدن ایسه طوغریجه قلمه
عزیمتله خلفا طوپلنجه یه قدرتك وتنها درس مطالعه سیله
اشتغال اولندیغی واخشام اوستی دخی بوش وقت بولندقجه
کذلك درسه باقلدیغی حالده چونکه خواجه افندیدن
برساعتده اوقونان درسك لایقیله آکلاشیلوب ذهنده تقرر
ایتدیرلمسی پك آزکیایه کوره بوله لااقل اوچ ساعت
مطالعه ایله حاصل اوله بیله جکیندن قلمه ارکن کلوب کچ
کیتمکده بویله براستفادهٔ زائده دخی وجوده کله جکنه مبنی
اولوجهله تنها قالنه جق زمانلر اوقات معتنمه دن معدود اولدیغی
نظر دقت وذکا وتنبیه لرینه عرض ایدرم

تلویح رابع

کتم اسرار خصوصنده اولان اهمیته وافشای اسراردن
کوریلان مضرته دائر یازیلان آثار واشعار رایله
حکایات وتمثیلات بغیدنك بیره جمعی ممکن اولسه بر کتبخانه
طولوسی کتب ادبیه میدانه کله جکی اصحاب مطالعه
عندنده مسلم وبوجهتله کتم اسرار ماده سنده هر کسك کمال
درجه دقت ایتمسی الزم اولوب خصوصیله اقلام شاهانه یه
وسائر محله مأمور اولان کتبه ایچون فرض مقامنده در
زیرا خلفادن بری قلمك سرایرینی ازیجق خارجه ترشیح
ایتدیردیکی حس اولنور ایسه اول ذات افشا ایلدیکی
اسراردن تولد ایده جك مضرتك درجه سنه کوره مظهر

ـازات عاجله اولدقدن بشقه کندوسی نقدر اصحاب
زوکمالدن اولور ایسه اولسون وایشنه نمرتبه دوام
در ایسه ایتسون اندن صکره بردرلو شایان وثوق
امنیت اوله میوب وبونجه عمر وامك صرفیله قزاندیغی
ومعرفتنك ثمره سنی کوره میوب مدخول کبار وصغار
بالآخره انواع اضطراب واضطرار حاله دوچار اوله جغندن
ضفه تعالی قلمه مأمور اولدقلری اثناده رسیدهٔ نظر عالیلری
له جق اوراقك مواد مندرجه سی ولو که پك عادی
جمله عندنده متواتر برشی اولسون نه سنك لساندن شایع
لمامسنه وشاید برطرفدن صورلسه بیله بنده اویله برشی
ویورم لکن لدنیاتی نصلدر بیلم جوابندن بشقه برشی
ویلمیه رك ادارهٔ کلام اولنمسنه وبرده یانه متصادف
لدیغکز افندی کرك تسوید وکرك تبییض صورتیله
مقده اولدیغی خصوص هرنه ایسه کندوسی سویلدیکی
لده شاید مکتوم طوتلمسی اکا امر اولنمش اوله جغی
خوظ اولدیغندن وسزك کوز اوجیله مطالعه ایدوب ایشه
سب وقوف ایده بیله جککز مطالعه سیله اوافندی طبیعی
ضطرابه دوشه جکندن اوافندی بی اضطرابدن وکندوکزی
نی سوءظندن وقایهٔ دیدهٔ عرفانکزی سرمهٔ (قاصران
طرف) ایله تکحیل وصورت محرمانه ده یازیله جغی اخطار
لنه‌رق ویریلان اوراقك دخی سزك یدیکزده ایکن
سوس نظر اغیاره عرض دیدار سرایده مامیجون
زونه استار تحفظ وانتباه نازکانه یی تسدیل ایله افشای

محرمات امرری موجب اوله جق اسبابك حدوثنه اصلا محل براقلمامسنه زیاده سیله دقت واعتنا بیورلمسی شرائط مهمهٔ کتابتدندر

تلویح خامس

عاجزلری بولندیغم اثناده اقلام شاهانه نك جملهٔ محسناتدن بریسیدخی برایکیوز افندیی جامع اولان برقلمه خارجدن بری کلدیکی حالده کویا درونده فرد متنفس بولنمیورکبی هیچ سس صدا طویمیوب کلدوسنی مجالس اشراقیونه داخل اولمش کبی ظن ایلری ایدی بودخی خفا کرانی یازو ایله مشغول اولسون وکرك اولمسون یکدیکریله جهراً وخفیاً مصاحبت ایتلرینه مهابت قلمك ممانعت معنویه سندن نشأت وهرکس (به پیری رسیدم در اقصای یونان) (بدو کفتم که ای انکه بعقل وهوشی) (به مردم چه بهتر زهر کار کفته) (خموشی خموشی خموشی خموشی) موعظهٔ منظومه سنه مجبوریه رعایت ایدروحتی ایرتسی کونی برمانع ضروریسی اولدیغی حسبیله قلمه کلمامك ویاخود بعض مصلحتی بولندیغندن اوکرن ارکن کیتمك ارزوه استحصال مساعده یه مجبور اولان برافندی ضابطنه بالذات افادهٔ حال ایتمکله حسب الحجاب جسارت ایده میوب متحیران قلمدن امنیت ایلدیکی برافندینك وساطتنه مراجعتی تصمیم واکادخی قلمده کشف ضمیره مقتدر اوله میوب تنفس اوطه سنده ملاقاتی ترجمان کوشهٔ چشم وابرو ایله اول افندی یه تبلیغ

وتفهیم ایدرك واصولله جق ایکیسی دخی تنفس اوطه سنده چیقه رق جلسهٔ خفیفه ایله افادهٔ کیفیت واول افندی معرفتیله ضابطندن استحصال رخصت ایلرایدی بعضاً مرامنی بورورقپاره یه تحریرایله دوروب بوکه رك مطلوب اولان افندی یه ایصال ایتمك طریقیله دخی مخابره ایدنلر بولنور ایسه ده چونکه ورقپارهٔ مذکورده یازیلان شی ایکی کشی بیننده سرأردن برماده اوله جغی اجلدن بلکه بعضیلرینك سؤظننی دعوت ایدرتوهمنه مبنی اویله ورقپاره ایله قلمده افندیلراره سنده مخابرهٔ خفیه جریانی دخی معیباتدن وهله خلفادن برینك یاننده کی بولنان برافندی ایله باش باشه ویروب فسلتی ایمسی حالات مقدوحه وشنیعه دن عد اولنورو قلمجه آرزو اولنان دیبای کرانقیمت ممدوحیتك ذره قدرلکه دارطعن وتعریض اولمامسیچون اومثللو شیلردنپك اشوری قاچینلوروقوجینلور ایدی شمدیکی حالده اقلام شاهانه ده بیان اولنان آداب ممدوحه کوندن کونه ایلرولمکده و انك بیوك تأثیرات حسنه سنی اصحاب قلمه افاضه ایتمکده اولان مدنیت اقتضاسنجه دهانیجه نیجه محاسن مقبوله علاوه اولنمش اوله جغنه ومنه تعالی قلمی تشریفکزده ملاقی اوله جقلری اخوانك منظور چشم اعتباریکز اوله جق حال ومشواروروش ورفتارباوقارلرندن آداب مبحوثه یی مع زیادة اخذ ایده جکلرینه مبنی بومادهٔ ده صوب عالیلرینه دها زیاده تبلیغ تفصیلات وایضاحاته حاجت کوره مم

تاریخ سادس

اقلام شاهانه یه دوام ایتمکدن غایهٔ مقصود سایهٔ فیضوایهٔ
جناب شاهانه ده کوندن کونه کسب تمیز ورفعت وتوسیع
دائرهٔ معیشت ایتمك کیفیتی اولدیغی قضایای مسلمه دن
وبوکا صرف اقتدار اولنمسی انسان ایچون خصائص طبیعیه دن
کورینور ایسه ده بالاده مقالهٔ مخصوصه سنده بیان
اولندیغی وجهله روابط کافهٔ امور دست مشیت الهیه ده
اولمسنه ومسبب حقیقینك احکام مقدرهٔ ازلیه سنه توافق
ایتدکجه اسباب ظاهره یه اعتماد وتوسلك اصلا دخل وتأثیری
اوله میه جغی قید ارتیابدن وارسته بولنمسنه نظراً بونك
ایچون اراقهٔ ابرو وامید لطف وعاطفتله بعض ذواته سرفرو اولنه رق
وبرطاقم وسایط ووسائل تحریسیله اختیار تذلل ایدیله رك
بعض کوتاهبینان بی عرفانك عادات مذمومه لرندن بولندیغی
اوزره تحصیل رتبه ومعاشه حصر افکار ایتمك عبث اشتغال
وچونکه کوزجه قلمه دوام وابراز حسن خدمته حقیله سعی
واقدام ایدن خلفانك مساعیٔ واقعه لری مطلقا مافوقلری
طرفندن مظهر تقدیر وتحسین اوله رق تزیید فیض ومنزلتلری
انلرك همتلریله حصوله کله جکی امر طبیعی اولوب بوحاله
کوره کشینك شویولده کندو تشبثات اصرارکارانه سی حاصلی
استحصال قبیلندن اولمسیله وبرده اومسلکده بولنان افندیلره
عجز نظریله باقیلوب بوراسی کندولرینی امل ایتمکده
اولدقلری تفضدن محروم براقه رق اختیار ذل وسفالتله

صرف ایلدکاری بونجه مساعی واقدامك نتیجه سنده یأس
وخیبت وملامت ومذمتدن بشقه برشی کوره مدکاری دخی
هربار مشاهده اولنمقده بولنمسیله کندو ارتقا وانتفاعك
ایچون زینهار وزینهار هیچ بر طرفه کرك شفاهاً وکرك تحریراً
عرض تضرعات فرومندی ایتیوب فیض ورفعتکی هر حالده
درکاه فیاض حقیقیدن تمنی وبونکله برابر معین اولان وظیفه
وخدمتك هرنه ایسه انك بلا قصور وبلا فتور حسن رؤیت
وتمشیتنه بذل مساعی بیورملرینی مخصوصاً اخطار وفوق العاده
نائل لطف ونعمتی اولدیغم برذات فخامتسماتك برکون مثولیت
حضور عالیلریله مستسعد اولدیغمده صحیحاً ریاسز اوله رق
کندولرینه ولی نعمت عنوانیله عرض تعظیمات متشکرانه
ایلدیکمده ذات مشار الیه بوندن ابراز خشنودی بیورمیوب
دنیاده آدمك ولی نعمتی جناب خلاق ورزاق ازلیدن صکره
مأمور ومکلف بولندیغی ایشیدر وظیفهٔ معینه سی دائره سنی
تجاوز ایتمیه رك ایشنه صدق وغیرتله تشبث ودوام ایدن ذاتی
نائل اولدیغی نعمتدن ایرمغه هیچ کمسنه مقتدر اوله میه جغی کبی
مأمور اولدیغی ایشی مهمسه میوب دوام ایتمیان آدمك دخی اول
ایشده ابقاسی هیئتجه التزام اولنسه بیله ممکن اوله مزجوابنی
اعطادن صکره هرکس فیض ونعمتی مأمور اولدیغی ایشنه
دقت ودوام سایه سنده اره یوب بو اعتقاددن ایرلمامللی واندن صکره
شوکا بوکا قطعا اختیار تملق وتبصبص ایتمامیلدر دیو صحیحاً
منکوش کوش عبرت وانتباه اولمغه شایان اولان اشبو موعظهٔ جلیله یی
ایراد بیورمش اولملریله دخی بوبابده تأیید کفتار ایدرم

علمای کرامدن بعضیلری انشایی مستقل برفن اعتبار ایتیوب معانی و بیان و بدیع فنلرینك شامل اولدیغی مسائل مبسوطه نك حدائق مؤداوعزایای حاصله سندن اصحاب فضل و بلاغتك بنان خامهٔ فصاحتله اقتطاف ایدرك نهادهٔ خان وادهٔ ابداع واختراع ایلدکلری ثمرات منشوره دن عبارت اولدیغی بیان بیورمشلر و بعضیلری دخی بو علوم مذکوره دن منشعب اولمق اوزره انشایی بشقه جه برفن اعتبار ایله شعر کبی علوم ادبیه دن بریسیدر دیو بوکا دائر مستقل کتابلر تألیف وتدوین و مقاصد و مبادیسنی اوزون اوزادی یه تعریف وتبیین ایلمشلردر بناءعلی ذلك فن مذکورك اکلاشلمسی اول امرده انلره دائر براز معلومات اعطاسنه متوقف کورندیکندن بو بابده فقدان بضاعهٔ عاجزانه‌می اعتراف ایله برابر رسیدهٔ نظر قاصرانه‌م اولان کتب ادبیه‌دن و اصحاب کمالك افادات استادانه لرندن استنباط اولنان معلومات اجمالیه نك بعض مطالعات ایله برابر ترشیحات آتیه ده ذکر و ایرادینه مبادرت اولنور

ترشیح اول

علوم ثلثهٔ مبحوثه‌دن علم معانی بر علمدرکه انکله لفظ عربینك مقتضای حاله مطابق اولان احوالی معلوم اولور و علم بیان بر علمدرکه انکله معنای واحدك تراکیب مختلفه ایله مقصود اوزرینه واضحاً دلالت ایدریعنی تعقید معنویدن سالم اولور صورتده

ادا ایرا اولنمسنك طریقی بیلنور روغ‌ـ‌ا بدیع برعلمدر که انکله لفظ
عربینك مقتضای حاله مطابقتندن ومعنای مقصوده وضوح
دلالتدن تصکره برده کلامده التزام اولنه‌جق حسن وزینتك
وجوهی تعین ایدر دیو تعریف اولنور علوم مذکوره
لسان عربیده اولان فصاحت وبلاغتك حقایق ودقایقنی
تشریح وتوضیح ایچون تأسیس اولنمش واصطلاحاتی
دخی لسان مذکوراوزره وضع اولندیغی کبی بوکا دائر
کتب مدّونه دخی هپ عربجه یازلمش اولدیغندن بوتعریفاتده
لفظ عربینك مقتضای حاله مطابقتی مذکوراسه ده تعریفات
مذکوره دن مقصود اولان معنی یالکز الفاظ عربیه‌نك احوالنه
منحصر اولمیوب چونکه هرلسانك کندوسنه مخصوص
برفصاحت وبلاغتی اولدیغنه مبنی فنون مذکوره کافهٔ السنه ده
ارانلمسی لازم کلان فصاحت وبلاغتك قواعد اساسیه سنی
شامل وکافل وامرانشاکه ذهنده استحضار اولنان برماده یی
ممکن اولدیغی مرتبه ده تعریفات ثلثهٔ محرره یه توفیق ایله
یازمقدن عبارت اولمسیله بوحالده اصول انشا فنون مذکوره یه
داخل اولدیغنه نظرأبونی مستقل فن عدایتیانلرك مطالعه‌لری
قرین صواب کورینوراسه‌ده فضلای عرب وعجمدن
فنون ادبیه‌ده واصل درجهٔ کمال وزمانلرینك ملوك واکابری
نزدنده احراز درجات عالیه ایله واقف سرایرامورومرجع
مصالح جمهور اولملریله مربعنشین صدردیوان اقبال واجلال
اولمش اولان ذوات فضلا نسماتك نوباوهٔ روضهٔ قریحه
وشکوفهٔ کلزاربراعهٔ صبیحه‌لری اولان خطب ومراسلات

واثار ومؤلفات منشيانه ده درج صحائف براعت وكشيدهٔ
سمط بلاغت ايلدكلري عبارات رائقه وتعبيرات فائقه كه
استعارات لطيفهٔ دلارامی نكاه نازالودهٔ خوباندن استعاره
اولنمش اوزكه برشيوهٔ شوخ اداوكنايات ونكات
دقيقهٔ سويدا مقامی لطافت خط رخال محبوباندن اقتباس ايدلمش
رونق وطراوتله وجدآور قلوب ادبا اولديغندن اشبو مسلك
خاص الخاص سخنپرورانه‌يی يكيدن كشاد وقوهٔ فياضهٔ
طبع سحرافرينلرندن استمداد ايله حسن انسجام وانتظام
جهتندن رونقشكن عقد پروين وصيت واشتهار عالمپسندانه‌سی
رسيدهٔ سپهر برين اولان اثار بليغانه‌لرينك حائز اولديغی
قوت ومتانت علوم ثلثهٔ مذكوره اساسی اوزرينه وضع
اولندقدن صكره دها نيجه علوم حكميه وفنون ادبيه ايله
ترصين وتزيين ومؤلفات مقبوله‌لری نه يولده تدوين
اولنمش اولديغی اصحاب معارف وكماله طيورمق واختراعات
بديعه‌لرينی قواعد وضوابط مخصوصه‌يه ربط ايله بوكا صحيح
شايان اولديغی وجهله برفن مستقل حيثيتنی قزاندرمق ايچون
فن انشايی ايجاد ايلمشلر وفن مزبوری (هو علم يبحث
فيه عن المنثور من حيث انه بليغ وفصيح ومشتمل على
الاداب المعتبرة عندهم في العبارات المستحسنة واللايقه بالمقام)
عبارهسيله تعريف ايلدكدن صكره تعيين مقاصد
ومباديسی خصوصنده (وموضوعه وغرضه وغايته ظاهرة
مما ذكر ومباديه مأخوذة من تتبع الخطب والرسائل
بل له من جميع العلوم سيما حكمة العمليه والعلوم الشرعيه

وسیر الکمل ووصایا العقلا وغیر ذلك من الامور الغیر المتناهیه)
مباحثنی اساس کوستر مشلردر

تعریف مذکورك مفادی علم انشا بر علمدرکه آنده بلیغ وفصیح
اولمسی حیثیتله وایراد اولندیغی مقامه لایق اولان عبارات
مستحسنه ده اهل انشا عندنده معتبر بولنان ادابی مشتمل
اولدیغی حسبیله شعرك مقابلی اولان نثردن بحث اولنوردیمکدر
ومقاصد ومبادیسنه دائر اولان عبارهنك مفهومی دخی فن انشانك
موضوعی ایله غرض وغایهٔ مقصود اولان مطلب یازیلان شی
هرنه ایسه اندن عبارت اولوب بونك مبادیسی ایسه فصحای
قدیمهنك یادکارلری بولنان خطب ورسائلدن وبلکه کافهٔ
علومدن وخصوصیله حکمت عملیه وعلوم شرعیه ایله کملین
علمانك سیر وعقول سلیمه اصحابنك وصایای حکم اثرلرندن
وبونلردن بشقه دها بر طاقم امور غیر متناهیهدن
اخذ اولنمشدر دیمك اولور

اشبو تعریفات وافاداته نظراً فن انشایه وقوف ایله برابر بونده
تفنن حصولی بالجمله فنون الیه وعلوم عالیهده کسب تبحر
ایلدکدن صکره فن مذکورجه دخی استکمال ملکه اتمك
اوزره پك چوق زمانلر بذل وجود واتعاب قریحه ایدن اصحاب
فضل وکماله منحصر اولور وشو حالده خواجهٔ جهان دیمکله
مشتهر بولنان خواجه محمود ابن شیخ محمد کیلانینك
مناظر الانشاسی مقدمهسنده مناظرهٔ شعر وانشا بحثنده

هر بر عصرده و هر بر شهر و قصبه ده متعدد شعرا موجود اوله بیلور ایسه ده بر قرنده کافهٔ اقالیم ارانوب طرانسه اوصاف مکملهٔ مطلوبه ایله متصف بر منشئ حقیقی یا بولنور یا بولنمز دیو میدانه قویدیغی ادعا تصدیق اولنمق لازم کلور قالدیکه محققین علماء رومدن و جنتمکان قانونی سلطان سلیمان حضرتلری عصرینك سر آمد ان فضلا سندن ابن کمال نکارستاننده مشار الیهك اشبو رأی وادعاسنی تصدیق ایتیوب هر نقدر منشئ حقیقینك وجودی معادل کیمیا ایسه ده موزون کلام انشادینه مقتدر اوله بیلان هر متشاعره شاعر و سویلدکلری ترهات منظومه‌نك کافه سنه شعر اطلاق اولنه میوب شاعر حقیقی اولمق دخی بالجمله علوم و فنونه کسب وقوف و ممارسه ایله برابر ده مطلقا موهبهٔ الهیه اولان سجیهٔ مخصوصه وجودینه و بونلردن بشقه قوهٔ بطونیه ظهورینه محتاج اولدیغندن اویله شاعر حقیقینك وجودیدخی مماثل عنقا در دیمشدر

واقعا ابن کمالك اشبو کلامی جرح و تخطئه اولنه میوب چونکه فن انشاده کی قوتی مسلم کافهٔ عالمیان و بوکا میدانده اولان تجربة الاعتصار نام تاریخ بینظیری دلیل و برهان اولان ابو الفضل عبدالله وصاف ابن فضل اللهك کندو محصول قریحه سی اولوب لمؤلفه اشارتیله تاریخ مذکوره درج ایلدیکی اشعاردن منظومات عربیه کندوسنك منثورات منشیانه سی و باخصوص فصحای عربك اثار بلیغانه سی یاننده شعلهٔ شمعك ضوء آفتاب عالم ارایه نسبتنه مشابه قالدیغی و اشعار

فارسیه سنده دخی شعرای بنام ایرانك نظملرنده اولان رونق وقوت موجود اولمدیغی تاریخ مذکوری مطالعه ایدن اهل دقتك نظرلرینه پوشیده اولمدیغندن بوخصوص دخی ابن کمالك افکارینی تصدیق وتأیید ایدر

صددنده بولندیغمز بحث انشایه دائر اولدیغی حالده ایجاب سوق کلام ایله برنبذه شعر بحثی دخی درمیان اولنمش ومنشی وکاتب اولمق استیان ذوات ایچون دقایق شعریه‌یه کسب وقوف اولنمسی بك لازم برشی بولنمش اولدیغندن اشبو بحثك نهایتنده علی طریق الاستطراد شعر حقنده بعض معلومات ایراد ایدلمسی مناسب کورلمشدر

فن انشانك بشقه‌جه برفن اعتباریله بوکا اعتنا اولنمسی حقنده اولان مطالعهٔ قاصرهٔ عاجزانه‌مه کلنجه فن مذکوره دائر مؤلفات موجوده‌ده مندرج اولان اصطلاحات وتعبیراتك کافه‌سی بالاده تعریف اولنان فنون ثلثه‌نك اصطلاحات موضوعه‌سندن عبارت وبونلری صره سیله اساتذهٔ کرامدن اخذ وتعلم ایله کوزجه اکلایوب حفظ ایتمیان ذوات مؤلفات مذکوره‌نك مزایاسنه لایقیله‌ی اره‌میه‌جغندن انلرك مطالعه‌سندن برشی استفاده ایده‌میه‌جکی کبی فنون مذکوره‌یی او لوجهله اوقویوب ضبط ایدن وکتابت مسلکنده بولنوبده امور تحریریه‌نك فعلیاتیله اشتغال وار القدرء مطالعهٔ آثار اصحاب کمال ایلیان ذواتك دخی مؤلفات مرقومه‌یه یکده احتیاجی

اولمیه‌جغی امر مثبت ایدوکندن اصول انشانك مستقل
برفن اولدیغنه کوره بوکادائر اولان مؤلفاتی فنون سائره
کبی قاعدۀ تدریسیه‌یه توفیقاً اوقومقدہ فائدۀ کلیه متصور
اولمیوب فقط هیچ اولمز ایسه مختصر معانی تدرس ایله مسائل
مندرجه‌سی حفظ ایدلدکدن صکره استحصال معلومات
زائده ایچون بعض کتب ادبیه صره سنده مؤلفات مرقومه‌نك
دخی اره صره مطالعه‌سی فائده‌دن خالی اولمز

ترشیح ثانی

اصول انشاکرك مستقل فن اعتبار اولنسون وکرك فنون ادبیه‌دن
برشعبه صایلسون بونده تفنن وملکه حصولی فنون وعلوم
متنوعه‌یی بیلمکه موقوف وبتون وجودینی علمه ویرن آدمه علم
کندوسندن پك کوچك برپارچه‌یی کوجحال ایله ویره‌بیلورمش
کلامی معلوم ارباب وقوف اولوب بوجهتله تحصیل علم
ومعرفت صنایع سائره اکتسابنه نسبتله پك زور برشی اولدیغندن
وبویولده فدای حضور وراحتله افنای وجود ایتمك هریکیتك
خرجی اولمدیغندن مبادئ فن انشایی اکلایان ذواتك اکثری
بونده یدطولی صاحبی اوله‌بیله‌جکنی کوزینه کسدیره‌میوب ایشی
اولو ریله چیقشدیرمق طرفنی التزام ایله اهل انصاف اولنلری
بوبابده اولان عجزلرینی اعتراف ویازو اوکرنمکدن مرام کشی
مرامنی تحریراً اکلاده‌بیلمکدن عبارت وتزیین کلام ایله اغراق
مرام عین جنا قدر ذنوب وفن انشانك بالاده سبقت ایدن تعریفنه

تحديق وتعميق نظر ايتيوب فن انشايه كندو مسلكلرينه توفيقاً
علم كتابت عنوانى ويروب اصطلاحات توليديه قبليدن اوله‌رق
عنوان مزبورك اختراعيله طوغريسى پك كوزل استطراف ايتمشلر
وعاجزلرى كبى بضاعهٔ هنر ومعرفتدن بى بهره اولدقلرى
حالده علم كتابتى صنايع سائره عدادينه ادخال ايله اسباب
تعيشلرينى انكاله استحصال ايتدكده بولنان عجزهٔ كتابه برطريق
سهولت كوستروب كتمشلردر واقعا ترشحات آتيه‌ده ده ايراد
اولنه‌جق بعض قواعد ومطالعات انلرك اتخاذ ايلدكلرى مسلكه
توفيق اولنمش ايسه ده شو صورتله دخى جريان ايده‌جك امر كتابتده
بعض مقدمات ومعلوماتك مستحضر ومضبوط ويازيله‌جق
شيلرك سلسلهٔ جريان وارتباطى انلره مربوط اولمسى لازم
وبسط وتحرير اولنه‌جق شيلريدخى اوكرنوب حفظ ايله
يازه‌جغى امورى اول قواعده تطبيق ايتيانلر كاتب عنوانى
دخى حائز اوله‌ميوب شو مسلكه دوام ايله اميد ايلديكى تفيضدن
دور ومحجور ومادونده بولنانلرك اوسايه‌ده نائل اولدقلرى
فيض ورفعت وكندوسنه تقدم ورجحانيتلرينى كوردكجه بتون
بتون مبتلاى يأس وفتور اوله‌جغندن بشقه سائر يوزدن
بركونه مدار تعيشى اولمديغى صورتده امام شافعى رضى الله
عنه حضرتلرينك دنيانك شرق وغرب جهتلريله هر برطرفنى
دوندم طولاشدم وشو دهر بوقلمونك اوضاع واطوار واژكونى
عسر ويسر حاللريله تجربه ايتدم نتيجهٔ آزمايشمده عالمده نعمت
عظيمهٔ ديندن صكره ثروت ويساردن كوزل خير ونعمت ائمهٔ
كفردن صكره فقر واحتياجدن اشد شر كورمدم مآلنده

اولان (لقد طفت فی شرق البلاد وغربها) (وجربت هذا الدهر بالعسر و الیسر) (ولم ار بعد الدین خیراً من الغنی) (ولم ار بعد الکفر شراً من الفقر) قطعه‌سنده کی مصرع رابعك حکمنه مظهرتیله امر اداره و تعیشجه‌ده‌ دخی صیقیلوب دوچار پنجهٔ اضطرار و اکدار اوله جغی دخی محقق بولنمسیله شمدیکی حالده متداول اولان کتابتك اصولنه دائر بر وجه زیر سردوانیان اولنه جق شیلرك اوکره نیلوب بیلنمسی ذمت کتابه مترتب و متحتمدر

ترشیح ثالث

امر کتابتده تفنن حصولی و یازیلان شیلرك رنکین و رونقلی اولدیغی حیثیتله انظار عمومیه‌ده قبولی ضمننده اوچ وجه بیان اولنوب بریسی تحصیل کتابت دخی طبیعت شعریه کبی سجیهٔ مخصوصه وجودینه منوط اولمسیله اشبو سجیهٔ کزیده‌یی حامل اولان ذواتك علمی اولسون اولمسون امور تحریریه‌ده براز مدت استخدام اولندقده کاتب بی نظیر اوله جغی اجلدن بو مثللولرك کتابت ایچون علمه احتیاجلری اولمیه جغی ادعا سید ربوادعاده بولنانلر بر طاقم ذوات کتب عربیه‌دن هیچ برشی اوقومقسزین طریق کتابته سلوك ایدرك کثرت استخدام و توغل قوتی ولساندن و بعض لغت کتابلرندن بلدیکی برمقدار تعبیرات و لغاتك معاونتی ایله یازوب چیزمکده ملکه قزانه رق و او کرندکاری شیئ محلل و مقامنه صرف ایله

حسن استعمال ايدرك بو يولده يتشمش اولان مستعدان
كتبه نك قلمه الدقلرى خصوصاتى نيجه نيجه بلار علوم شريفه يه
حصر اوقات ايتمش و بيكلرجه طلبه حلقهٔ درسنده زانوزدهٔ
استفاده اوله‌رق اجازت آلمش اولان متبحرين علمانك قلمه الدقلرى
شويله طورسون درسنجه اوقومغه بيله اقتدارلرى اولمديغى
وحتى مشهور مقاماتك مؤلفى بولنان ابوالقاسم بن على
ابن محمد البصرى الحريرى كه نثر وانشاده هيچ بركيمسه انك
كعب عالىسنه واصل اوله‌ميوب ماتقدمده كلمش اولان فصحانك
كافه سى مشار اليهه تقليد واقتدا ايلمش وكتاب براعتمآبنى
كندو اثرلرينه مأخذ اتخاذ ايتمش اولدقلرى جمله عندنده معلوم
ومسلم بولنديغى حالده مقاماتنى بصره ده اكمال ايله يالا ستصحاب
مركز خلافت اولان بغداده كلوب انظار علما وفضلايه عرض
ايتديكده مقامات مذكوره نك سبك واداوعبارات وتعبيرات
حيرت افزاسى جمله نك موجب استغرابى اولمش واووقته
قدر اول طرز واسلوبده كتاب يازلمامش اولديغندن فاضل
مشار اليهك علم وكمالنى عالم تصديق وتحسين ايدرك بونك
صيت وشهرتى خليفهٔ وقت اولان مسترشد باللهك مسموعى
اولدقده مشار اليهى منشئ ديوان نصب ايتمك اوزره تصميم
ومجلس خلافته جلب ايله حقنده ابراز حرمت وتعظيم
ايلديكنى حاضر بالمجلس بولنان ابن خشاب كوره‌رك مشار اليهى
استرقاب ومصالح جاريهٔ ديوانيه ايله معارفه وممارسه سى
اولمديغنى بيلديكندن بو يولده برشى تكليفيله نزد خليفه ده تخجيل
ايتمكلكى قوروب جانب خلافتدن برمحله برنامه قلمه الديرلمسنى

مسترشد باللهه اخطار واشراب ايلمويب انك اوزرينه فاضل مشار اليهك نزدينه تقديم ادوات قرطاسيه ايله بروجه محرر برنامه تحريرينه همتلرى التماس اولندقده مشار اليه براز زمان پنجه زن محاسن افكار اولدقدن صكره بركلمه تحريرينه بيله مقتدر اوله مدقلرى كورلمش وابن خشاب اوته دن ايلوب حريرى اختيار عزلت وتاريكخانهٔ مخيله ده اتعاب قريحه وفكرتله حكايات وتمثيلات يازمغه الشمشدر ووواسطة العقد نظام عالم اولان مهمات تحريريهٔ ديوانيه اومثللولرك خرجى دكلدر ديوحرف اندازدخل وتعريض اوله رق مشار اليهى سرفرو بردهٔ شرم وحجاب وپيشانئ مباركلرينى عرقريزقلق واضطراب ايلمش اولديغنى حكايه ايله تنوير وتأييد مدعا ايلك يعنى جهت علميه ده اولان فضل وكمالك امر كتابته اصلا دخل ومعاونتى اوله ميوب امور تحريريه بشقه ممارسه وملكه يه محتاجدر ديمك استرلر

حالبوكه حق الانصاف دوشنلديكى حالده حريرى كبى بالغ ذروهٔ عليای بلاغت اولمش برفاضل كاملك قطعا معارفه سى سبقت ايتميان عادى برمصلحتى بداية يازه مامق حسبيله مسلم اولان فضل وكمالنه لكهٔ نقيصه عارض اوله ميه جغندن وامور عاديهٔ تحريريه ايله برايكى آى اشتغال ايده جك اولسه ماحصل عمرو زندگانيلرينى طريق كتابته صرف وافنا ايدن جهابذهٔ كتبه يى فرسخ فرسخ مسابقت ايده جكنده اشتباه اوله ميه جغندن ابن خشابك تعريضات مسروده سى اثر غابت

وغرضكاريدن بشقه برشيئه حل اولنه‌میه جغی وبو مسلك واعتقاد ده بولنانلره حريرى دخى بر كره‌دونوب خطاب يعنى ميدانه قويديغم بدايع تحريريه‌نك نكات ودقايق غامضه سنك حل وانكشافنى سزدن اصلا اميد وطلب ايتم فقط نقش اندازكتابهٔ براعت وسجاجت ايتمش اولديغم عبارات بليغه دن يارم سطرينى دوزكونجه قرائت ايدك آزمايش بضاعه وهنركز خصوصنده انكله اكتفا ايدرم ديو اختيار تنزل استجواب ايتسه اومقوله‌لر طرفلرندن اعتراف جهالت وعرض عرق خجالتدن بشقه برسوز بولنه‌میه‌جغی بى ارتياب وابن خشاب افكارنده اولانلرك خوشاب كسيله جكلرى وارستهٔ كلفهٔ اطنابدر

وجوه ثلثهٔ مذكوره دن بريدخى بالاده بيان اولنديغى وجهله هماى دولت وسلطنتك جناحيندن برى قلم وقلمك حقى ويره‌جك وسيفك مقابلنده بالاستحقاق حائز اولديغى منصب جليل سخنطرازى وحكمتپردازيده ابقا وقدروشاننى تقديس واعلا ايده‌جك اولانلر دخى كتاب عطارد رقم اولوب شو حالده اهل قلمك حجله كاه عرايس علوم ومعارفه محرم واشنا ووجنات آثار تحريريه‌لرى ماشطه كارىٔ بلاغت وفصاحتله پيرايه نما اولمقلغى اسباب متممهٔ كتابتدن اولديغى وبونده بالكز سجيهٔ مخصوصه ايشه يراميوب اوسجيه‌يى حامل اولوبده حليهٔ معارف وكمالات ايله تزيين ذات وصفات اعيان گشته صورتپذير فضائل انسانيه اولميان هيولى قبيلندن بولنديغى ادعاسيدر واقعا مناظرهٔ سيف وقلم بحثنده كذران

ایتدیکی اوزره قلمك کعب عالیسی پك بالا و بوکا منسوب چقنلرك اکا کوره محاسن وفضائل کامله ایله مکمل وممتاز اولملری لزومی مسلم اصحاب نها اولدیغندن و سجیهٔ وهبیه یه علوم وکمالات کسبیه دخی منضم اولسه البته دها مقبول وممدوح اوله جغی ذره قدر قیل وقال کوتورمیه جککندن بو بابده یواقیت ولآلی وسائر کهرهتلا ٔلینك حسن وبهجتنه هیچ برشی دینیله مزایسه ده لکن بونلرك نظرکاه اشفته دلان ونوربخش عیون پیر وجوان اولان کردن بکار وعوانده دها زیاده حسن ولطافتلرینی اظهار وقلوب ناظرینه قات اندرقات القای انوار مسار ایده جککی دخی انکار اولنه مزهجتنده کی (والدر والیاقوت حسن وبهجة) ولکنهما فی جید حسناء احسن (منظومهٔ عربیه سی سرزدهٔ خاطر فقیر اولمشدر

وجوه ثلثه دن اوچنجیسی تحصیل کتابتده نه بتون بتون سجیهٔ مخصوصه نك دخل وتأثیری ونه ده کلیاً علوم ومعارفك معاونت وقوت دلپذیری معتبر اوله بیلوب بونده اصل ارانیله جق واعتنا اولنه جق قضیه طریق کتابته منسلك اوله جق ذات برمقدار اوقویوب یازمق ملکه سنی استحصال ایتدکدن صکره اول امرده پك چوق زمانلر امور مهمهٔ سلطنت سنیه ده بولنه رق هردرلو خطب ومصالح جسیمه اوزرینه قلم چالمش واثار قلمیه سنی جمله یه بکندیروب رجال عصرینك نظر تصدیق تحسیننی المش اولان برذات معارف سماتك معیتنده طول مدت استخدام ویازیله جق شی تردن طوتیلوب قاپلمق وکلامك حسن

جریانی نه یولده حصوله کتورلمك وایشه نه طریق ایله قوت وتأثیر ویرلمك ومرسل ومرسل الیهك قدر وحیثیتلرینه کوره مراتب متقابله قاعده سنه رعایت اولنوب تعبیرات ومعاملاتده تصلب کیریلوب چیقلمق اقتضا ایده جکنی اول ذاتك آثار ومسودات وتصحیحات واصلاحاتندن قوهٔ استعداد وزکاوتله اخذ واختطاف واول اثناده اختیار تکاسل ورخاوتدن غایت احتراز واستنکاف ایدرك کندو یازه جغی موادی دخی انلره کمالیله توفیق وتطبیق ایتمکه اعتنا واهتمام ایله بعده رأساً متعدد محللرده اجرای کتابت ایلیه رك رسوخ وملکه نك کوندن کونه ارتدیرلمسی خصوصلرندن عبارت اولدیغنه ذاهب اولنلرك قول وادعالری اولوب بونلردخی زمانه ده یتشمش وشجرهٔ مکاسب ممدوحه لرینك ثمرهٔ فیض ومنفعتنی اقتطاف ایتمکده بولنمش اولان اساتذهٔ کتابك اکثری بو یولده کسب کمال ایلدکلری دلیلنه توسل ایلمشلردر

وجوه ثلثهٔ مذکوره نوعما یکدیکره مخالف وتحصیل اسباب کتابتی هربری برکونه معرف ایدوکندن بونلری بربرینه توفیق ایله هوسکاران فن کتابته برقاعدهٔ سالمه کوسترلمسی ضمننده بوراجقده کوچك برمحاکمه یه لزوم کورینوب بونك وجدان پریشان وفقدان فهم واذعان عاجزانه می اعتراف ایله برابر من غیر استطاعة تشریح وتوضیحنه کیریشلجه وجه اولسده بسط اولنان مطالعه وجهله تحصیل کتابت ایچون علم ومعارفك لزومی اولیسوب اشبو مطالب یالکز

سجیهٔ مخصوصه ایله حصوصه کلور دیانلرك قول ودلیـللری
چورك اولوب ظن عاجزانه مه کوره بوقولی بطـالـت
وکسالت یعنی استحصال حوایج وتقـاضای نفسانیه واستکمال
فضائل وتزیینات روحانیه نك اسـباب مقتضیه سنه توسل وتشبث
اولنمیوب صبـاحدن اخشامه واخشامدن صباحه قدر شویله
حیوان کبی اوزانه رق وار القده جکه سنه موافق بربوش بوغاز
بولورایسـه انکله لقلقیاته کیریشـه رك امرار وقت اولنمق
دنیـاده نه طاتلو شـیدر اکر بوسوزمی تصدیق ایتمزایسـه ك
تعریف اولنان بطالت وکسـالتـك لذتنی الوبده عمرلرنی
اویولده صرف ایتمکده اولنلردن مسئله یی سـوأل وتحقیق ایله
اولوقت صحت کلامی اکلارسـك مضمونی متضمن ومفهوم
مخالفی مذمت کسـل وبطالتی معان اولان قطعه (ان البطـالة
والکسل) (احلی مذاقاً من عسل) (ان لم تصدقنی فسل)
(عمن کسل عمن کسل) منظومه سـنك مآلندن المشـلردر فقط
اشـبو زعم واعتقـادلری پك یاکلش اولوب چونکه تیمورجیلك
ومرانقوزلق ودباغلق وسـائره کبی صنایع عادیه نك بیـله
نظریات علمیه سـی بیاغی علوم سائره یه توفیـقاً کتاب
واسـتادلرندن اخذ وتعلم اولنمـدقجه یالکز عملیاتیـله صنایع
مذکوره نك دقایقی اکلا شلمق ومعمولاتجه مطلـوب اولان
نفاست ومتـانت وجوده کتورلمك قابل اوله مدیغی میدانده
ایکن فن کتابت کبی برامرجلیلك تمامیله حصوله کتورلمسی
نصل ممکن اوله بیلور وعلامهٔ دوران دیمکه شـایان اولان
خواجه افندیلرك امور تحریریه ده بی بهره بولندقلرینه نه دیـلور

دینیلور ایسه بوبابده دخی حریری حقنده نقل وتحریر قلنان
حکایه‌یه تذییل اولنان مقالهٔ منصفانه ایله برابر علمای کرام
حضراتندن طریق انشا وکتابته سلوك ایدن ذواتك ازوقت
ظرفنده اکتساب ایلدکلری ملکه هرکون کورلمکده اولان
آثار فائقه سیله میدانده اولوب علمسز کتابت تحصیل اولنور
افکارنده بولنانلردن اول کعبه واصل اولمش هیچ کمسنه
کورلمدیکی قضیه‌سی نظر دقتلرینه عرض اولنور

وجه ثانی‌یی ترجیح ایدنلر دخی بالاده مبادئ فن انشا بحثنده
کوستریلان علوم وفنونك کافه‌سی بیلمك کتبه‌یه فرض عین
کبیدر دیوب بوادعالرنده اصرارکوسترر ایسه‌لربونده دخی
کندولرینه پك حق ویریله میوب زیرا علوم وفنون مذکوره‌نك
تحصیلی لااقل اوتوزسنه‌یه محتاج اولوب طریق کتابته
سلوك ایدنلر ایسه زمانلرینك اکثرینی مشاغل تحریریه‌یه
صرف ایله تحصیل علم ایچون اوقدر وقت بولهمدیقلری دائرهٔ
امکانده اوله میه جغندن وبونلر عبارات عربیه وفارسیه‌یی
اولدقجه استخراج ایده بیله جك وقلملرینی سهو وغلطدن حفظ
ایلیه جك قدر قوت قزاندقدن صکره بونی عدم اشتغال حسبیله
اونوتمامق ایچون اختلاس وقت ایتدکجه کتب ادبیه
مطالعه‌سنه همت واکثر زمان علما وفضلا ایله الفت وانسیت
ایدرك مقتدرا ولدیغی درجه‌ده ترقیات علمیه‌یه بذل مساعی
ایلدکلری حالده شو صورتله دسترس اوله‌جقلری بضاعهٔ
علمیه فی زماننا مقبول ومعتبراولان کتابت ایچون مرتبهٔ

كافيده كوريله جكندن كاتب اولمق استيان ذوات ايچون مطلقا اولمقدار علم ومعرفت تحصيلى واجبات اموردن وبرمقام رسميده وياخود برمجلس اكابرده بعض اوراقك جهرا قرأتى لازم كلور واوقويه جغى عبارات تركيه اراسنده منثور ويا منظوم تركيبات وعبارات عربيه وفارسيه يه تصادف ايدر ايسه بايه اولنان درجه ده علمى اولميان كاتب اومقامده قاله رق دوچار اوله جغى حجاب اضطرارى يه مهابت مجالس دخى منضم اوله رق لسان سلاستنه عارض اوله جق لكنت كاغدك اشاغيسنى اوقومغه دخى حيلولت ايدوب فنا حالده بوزيله جغى ووقتيله تحصيل معارفه چالشمديغندن طولانى زياده سيله نادم وپشيمان اوله جغى امور واضحه دن اولوب بومرده ده فقرهٔ آتيه خاطره كلمشدر ابتداى حالمزده بعض مأموريتله برمحلده بولنيلوب كبار طريق علمدن برنائب افندى يه تصادف اولنمشيدى بو افندى حد ذاتنده غايت ارباب جربزه ودرايتدن وحسن طبيعت وزكاوت فطريه اصحابندن ايكن قصور همت پدرله علم وهنردن بهره وراولمديغندن مجلس مملكتده انك معرفتيله برحجت ويا براعلامك اوقونمسى ايجاب ايتديكى وعباره ارهسنده كتب فتاوادن نقل ايله بعض عبارات عربيه يه متصادف اولديغى حالده عدم بضاعه سنى اكلاتمقسزين ظريفانه يچشديرمك ايچون همان چبونى اغزينه اله رق اوقوركبى خومورد انور وبووضعى اهل مجلسه منكشف اولديغندن اوصرهده بعضيلرينه ضحك ضرورى عارض

اولەرق بوندن كندوسی دخی درجه سز صیقیلو واوتانور ایدی (نعوذ بالله من شأمة الجهل) والحاصل سوزك طوغریسی علمسز كتابت تحصیلی جملهٔ محالاتدن اولەرق مكملجه كاتب اولمق وجه ثالثده محرر اولان اوقویوب یازمق ملكه سنده بالاده تعریف اولنان درجه ده بضاعهٔ علمیه دخی منضم اولدقدن صكره ینه وجه ثالثده كوستریلان طریق تحصیله تشبث اولنمقلغه توقف ایدر وبونك اوزرینه سجیهٔ مخصوصه دخی علاوه اولنور ایسه نور علی نور اولور

ترشیح رابع

بوقارودنبرو بیان اولنمقده بولنان علوم ادبیه فننی علملردن عبارت اولدیغی وترجمه كتابت ایچون انلردن قنغیسنك لزومی بولندیغی بیانمك دخی بوراده موضوع بحث ایدلمك مقتضی كورنمكله اول امرده علوم ادبیه نك تعریفی وبعده اقسامنك بیانیله بوكا بعض مطالعاتك تردیفی تنسیب اولندی كلام عربده لفظ وخط جهتلریله خلل وخطادن احتراز اولنمسنك طریقنی بیلدیران علمه علم ادب اطلاق اولنوب تخاطب ومحاوراتك قاعده سی وعلومك افاده واستفاده سی انجق الفاظ وكیفیاتنك ضبط احوالیله معلوم ومتبین اوله جغندن علمای كرام بو علمه اعتنا واهتمام والفاظك احوالی برطاقم علومه انقسام ایله بوندن اون ایكی قسم استخراج ایدرك جمله سنه علوم ادبیه تسمیه ایتمشلر واشبو اقسام اثنی عشردن

برنجيسى لغت وايكنجيسى علم الاشتقاق واوچنجيسى علم النحو ودردنجيسى علم العروض وبشنجيسى علم القوافى والتنجيسى علم المعانى ويدنجيسى علم البيان وسكزنجيسى علم التاريخ وطقوزنجيسى علم انشا واونجيسى علم الصرف واون برنجيسى علم الخط واون ايكنجيسى علم قرض الشعر اولوب بو تقسيمده علم بديعى مستقل علم عد ايتميوب علم معانى وبيانك فروعاتندن اعتبار ايلمشلردر وبعضيلرى علم بديعى مستقل علم عد ايتدكدن بشقه بوكا برده علم قرائت ضميمه ايله اقسام مذكوره يى اون درده ابلاغ ايليوب بعضيلريدخى علوم ادبيه ايچون اصول وفروع وضع ايدرك اصول بحثنده الفاظك هيئت وماده وجوهرلرى حيثيله مفرداتدن بحث ايدن اصوله علم لغت وصورت وهيئتلرندن بحث ايليان علمه علم صرف والفاظك بالاصاله وبالفرعيه يكديكرينه انتسابندن بحث ايدن علمه علم اشتقاق وهيأت تركيبيه واداى معانىٔ اصليه لرى اعتباريله على الاطلاق مركباتدن بحث ايليان علمه علم نحو ومعناى اصلك معانىٔ مغايره افاده ايتمسى اعتباريله موضوع اولان علمه علم معانى واول افاده نك مراتب وضوحده اعتبارى كيفيتنى بيان ايدر علمه علم بيان اطلاق اولنوب علم بديع علم معانى وبيانك تحتنده داخل اولديغندن انلره تذييل ويالكز وزن جهتيله مركبات موزونه دن بحث ايدن علمه علم عروض ومركبات موزونه نك اواخرينى من حيث اللفظ يكديكره توفيق ايليان علمه علم قوافى وفروع بحثنده دخى كتابتك نقوشنه تعلق ايدن علمه علم خط

ونظمیه مختص اولان علمه علم قرض الشعر ونثره مختص بولنان علمه علم انشا تسمیه اولنوب برشیئه اختصاصی اولمیان علمه علم محاضرات دینلمشدر که علم تاریخ اندن معدود اولمغله اصول وفروع اعتباریله حسب الانقسام بعضیسی بعضیسنه داخل اولدیغندن علوم ادبیه بی سکز قسمه تنزیل قیلمشلردر

اشبو علوم ادبیه دن غایهٔ مقصود اسالیب عرب اوزرینه کلام منظوم ومنثورده کسب اجاوت اولنمسی کیفیتی اوله رق بونك مأخذندن باشلیجه بریدنجی علم خطب واشعار اولدیغندن اشاغیده مبحث مخصوصنده بوکا دائر بعض معلومات درج ایدلمشدر

شو افاداتدن استفاده اولنه جغی وجهله علوم ادبیه لسان عربی اسلوب عرب وجهله بیلمك مقصدی اوزرینه موضوع اولدیغندن ترکجه کتابت ایچون بو علملرك تحصیلنه نه لزوم واردر وبوقدر علمك اکره نیلمسی پك چوق زمانه توقف ایده جکندن هوسکاران فن کتابت سلوك ایده جکی مسلك زیاده سیله صعب المنهاج وبونده سرمنزل مرامه وصول پك چوق کلفت وزحمت اختیارینه محتاج اولدیغی اکلاینجه ذهنلری طولاشه رق وکندولرینه دها برقولای طریق ارامق ایچون اندن اوزاق طولاشه رق بالاخره (اذالم تستطع شیأ فدعه) (وجاوزه امالی تستطیع) پندینه بند اوله رق قاله جقلری ملحوظ اولدیغنه کوره طریق

كتابت ایچون دها بر کسدیرمه یول کوسترمك مناسب دکلیدر دینیلور ایسه واقعا اشبو مطالعه حسب الوقت پك معقول ومقبول اولدیغنی تصدیق واعتراف وشو بحثك محاکمهٔ محققه‌سنی عرض نظر اهل انصاف ایدرك دیرمکه بوقاروده دخی ایما اولندیغی وجهله واقعا اکثریا استحصال اسباب معیشت ایچون طریق کتابته منسلك اولان بیچارکانك ایفای وظیفهٔ مأموریتله برابر تعداد اولنان علوم ادبیه‌نك جمله‌سنده کسب ملکهٔ کامله ایتملرینه وقتلری مساعد اوله‌میه‌جغی آشکار وهمده علوم مزبوره‌نك کافهٔ دقایق اصول وفروعنی احاطه وجهله اخذ وحفظه احتیاجلری اولمدیغی دخی مستغنی تذکار اولدیغی مثللو کاتب اولمق استیان ذوات ایچون دخی علوم مزبوره‌دن زیرده بیان اولنه‌جق اولان اقسامك تحصیلنده (مالایدرك کله لایترك کله) قاعده‌سنه امتثال اولنمسی دخی الزم لوازم کتابتدن اولدیغی جای انکار وبونلرك تعلمی دخی ذهنده بیودیکی قدر دشوار دکلدر چونکه استعمال ایتمکده اولدیغمز لسانه هر نقدر لسان ترکی دینلمکده ایسه‌ده مفردات الفاظنی تفتیش ایلدیکمز حالده انجق نصفی مقداری ترکجه اولوب ماعداسی الفاظ عربیه وفارسیه‌دن عبارت اولدیغی ویکدیکره نسبت اولنور ایسه الفاظ عربیه دها زیاده بولندیغی تحقق ایدر اقسام مذکوره‌دن ترکجه کتابت ایچون لازم اولنلری لغت وصرف واشتقاق ونحو ومعانی وبیان وبدیع وخط علملری اوله‌رق لسانمزك ممازجهٔ طبیعیه‌سی اقتضاسنجه علم لغتدن خیلی شی

حفظ اولنمش وعلم اشتقاق وعلم صرف علم نحو ایله برلکده اوله رق
دها حال صباوتده ایکن مکاتب رشدیه ده تحصیل اولنمقده
بولندیغی مثلو علوم معانی یه دائر بعض رساله لر دخی
کورلمکده بولنمش اولمغله تحصیل کتابت ایچون بونلر لایقیله
اکلا شیلوب حفظ اولندقدن صکره آنك اوزرینه برده
مختصر معانی قرائت واندن صکره اختلاس وقت اولندقجه
علوم ادبیه یه دائر کتب مقبوله مطالعه سنه مداومت
اولنور ایسه درجهٔ کافیه ده درعلم خط وعلم املا خط دخی
اشکال حروفیه نك ومفردات ومرکباتنك بلاه نلمسندن
ووضعیت نقوشی خصوصنده حسن وزینتی التزام اولنمسندن
عبارت اوله رق اکرچه بوکادائر علمای متقدمین ومتأخریندن
بعضیلری بالاعتنا برخیلی کتب ورسائل کتب واملا وفصول
واقسامنی تعداد واحصا ایلمشلر ایسه ده خط واملا علملری
مکاتب رشدیه ده واقلام شاهانه ده استادلرندن بالسهوله
اخذ وتلقی اولنه جغندن بزم ایچون کتب ورسائل مذکوره نك
درس کبی قرائتنه احتیاج اولمدقدن بشقه قلممزك خطا
وسقامتدن سلامتی یالکز انکله حاصل اوله میوب علوم
ادبیه دن تعداد اولنان اقسامك وبرده اجزای متممهٔ
لسانمزدن بولنان لسان فارسی قواعدینك وقواعد عثمانیه
نام کتاب کثیر الفوائده مندرج قواعدك تعلم وحفظنه
موقوف وشو بیان اولنان شیلرك تحصیلی موانع ولوازم
تحصیلیه مباحثنده تفصیل اولنان وصایایه دقتله برابر بش التی
سنه قدر درسه دوام واوقونان شیلردن لذت النه رق ودائما
مطالعه ایله اشتغال اولنه رق خواهش ورغبت ذاتیه ایله

ترقی تحصیلات وتوسیع معلوماته سعی واقدام ایدلدیکی حالده کمال یسر وسهولتله وجوده کله جکی مسلم اهل وقوفدر برکره بوقدر بضاعهٔ تملیه الهکتورلدکدن صکره انسان کتب عربیه وفارسیه‌دن استخراج مفهوم عباره قوتنه مالك وبولسانلرده ایسه کافهٔ علوم وفنونه دائر موجود اولان مؤلفات مقبوله‌نك حدوحسابی اولمدیغندن ویوز بیکده‌بری لسان ترکی یه ترجمه اولنیوب ترجمه اولنانلرده دخی اصللری کبی روح وقوت بولنمدیغندن مؤلفات مرقومه‌دن دسترس اوله بیلدیکی کتابلرك مطالعه سنه فوق العاده منهمك اوله جغندن واصحاب قابلیت ایچون دنیاده بیلدیکی شیٔ اوکرنمکدن بیوك وقیمتلو شرف ومزیت ونکات علوم دقیقه‌نك انحلال وانکشافندن اوزکه الذ واجل نعمت اوله میه جغندن اومثللو ذوات برطرفدن تکثیر فضائل ومعلومات ودیکر طرفدن درجهٔ قدروقیمتی نزد وجدان اصحاب معرفتده معلوم اولان معادن حقایق ودقایق معانی ودفائن سعادت دوجهانی یه وصول ایله استحصال حظوظات ایدراك وسبب وحکمت خلقت ثقلین اولان معارف الهیه واخلاق مرضیه ایله نفس ناطقه‌نك محاسن وفضائلنی استکماله متوجه اوله‌رق نیل مقصد اصلی یه حصر اقتدار وافکار ایله زیراسنك صحیحاً انسان اولمقلغك صفت حیوانیتدن بولنه یغی وجهله استحصال حظوظات جسمانیه ایله اوله میوب انجق نفسك ملکات نفیسهٔ کمالات ملکیه سنی اکمال ایتمسکه متوقفدر مضمون حکمتشحون حاوی اولان (واقبل علی النفس واستکمل فضائلها) وانت بالنفس

لا با لجسم انسان) منطوق منیفی مفادنجه سراقدس اقصای انسانیته محرم اولمق استکمال فضائل نفسیه ایله حاصل اوله جغنی بیله رك بویولده دخی صرف همت ایلدیکی حالده بالاخره انسان کامل ونعمت تجلیات قدسیه یه دخی نائل اولور وعلوم مذکوره یی تحصیل کتابت ایچون اکتساب وانده احراز کمال نصاب ایتدیکی حالده دسترس اولدیغی جوهر معارف حقیقیه یه نسبتله فن کتابت عرض مشابه سنده قالور حتی فن انشا وکتابتده فریدروزکار ورياض آثار قلمیه لری ابر رشافت الفاظ سلیسه ونسیم سیاقت معانیء نفیسه ایله هرد مبهار اولان دقایق انشیانان فنك میدانده اولان صنایع ترسیلات وخطب ومراسلاتندن بشقه انواع معارفده دائر نیچه نیچه مؤلفات مقبوله لری اولدیغی دخی بوبابده تأییدمدعا وکاتب اولمقلغی قوروب وبونك استحصال واستکمال وسایط ووسائلنی ارایوب بولنلرك بوسایه ده دها برچوق شی بولدقلرینی ایما ایدر برده هرقنغی لسان اولور ایسه اولسون اولسان اوزره اوقیوب یازمق ومستحضرات ذهنیه ومخترعات قریحه سنی سهو وخطاسز اوله رق کاغد اوزرینه قویمق مطلقا اولسانك قواعد اساسیه سنی بیلمکه متوقف اولوب حالبوکه لسان ترکیده السنهٔ سائره مثللو قواعد وضوابط لسانیه یی حاوی کتب مخصوصه اولمیوب اکرچه بعض ذوات فخامت سماتك مجرد اثر حمیت ملیه لری اولمق اوزره بعض رسائل مختصره موجود ایسه ده انلرك اصطلاحاتی دخی عربچه تألیف اولنان صرف ونحوکتابلرینك تعریفات

واصطلاحاتندن اخذ ايله عينيله يازلمش وبونك مزايا سنه وارامسی يته مطلقا علوم ادبيهٔ مذكوره دن لزومی كوستريلان اقسامك كتب عربيه دن واستاددن اخذ وتلقينه متوقف بولنمش اولديغندن لسانمزی لايقيله بيلمك وبونده شفاهاً وتحريراً اسلوب فصاحت اوزره ادارهٔ لسان ايلمك ملكه سنك قزانلمسی برنجی درجه ده هيچ اولمز ايسه اشتقاق وصرف ونحو علملرينك رؤس مسائلنی بلمه كه وايكنجی درجه ده لسانمزه قاريشوب بمسه مش اولديغمز لغات عربيه نك يته صرف ونحوقونيله وضع وادالرينی حقيله آكلامغه واوچنجی درجه ده لسان فارسينك الفاظ مفرده وكلمات مركبه سی اوكره نيلوب حفظ اولنمغه محتاج اولديغی ظن عاجزانه مه كوره هيچ انكار ايدن اولمز

نيجه نيجه مليون خلقك استعمال ايلديكی بويله برباشلی لسان ايچون كند ولغات موضوعه سندن محدث ومبنی وامداد السنهٔ سائره دن مستغنی اولمق اوزره قواعد مخصوصه تأسيسی ممكن دكلميدر ودائما سويليوب طورمقده اولديغمز لسان ايچون استفاده جه حد واحصاسی قابل اولميان مطولات كتب عربيه يه مراجعتك معناسی ندر دينلور ايسه واقعا بونده امكانسزلق اولمديغی وقواعدی دخی كندو لغتلرندن اخذ ووضع اولنمش اولان لسانك تحصيلنده البته دها زياده تسهيلات ومحسنات بولنه جغنی تصديق ايدر ايسه كده اشبو آرزونك حصولی بك چوق تكلفه محتاج اولوب ازجمله اعضاسنك كافه سی

صحاب كمال ومعارفدن اولمق وبونكله اشتغاللرى اثناده
شـقه برشـيله مشغول اولمامليچون هر برلرى على مراتبهم
وظيف ائلمق اوزره اول امرده برجمعيت علميه نك تشكيليله
تدا اوزدلرى نقدر لغتى وارايسه احاطه وجهله طوپلنوب
كمل برلغت كتابى ترتيب وتدوين اولنمق وثانيا بولغتلردن
ولمق اوزره صرف ونحوك تعريفات واصطلاحاتك وضعيله
أسيس اولنه جق اصول وقواعد اوزرينه صرف ونحو كتابلرى
ليف وتصنيف ايدلمك وثالثا سائر علوم وفنونه دائر اصطلاحات
قتضيه نك اتخاذ وتشكيليله تحصلينه محتاج اولديغمز علوم وفنون
فته رفته كندولسانمزه النه رق واولصورتله تأليف وتدوين
ولنان كتابلر مكاتب تحصيليه نك كافه سنده قبول اولنه رق
كاتب رسميه وسائره ده اوقونه جق شيلرك جمله سى
سان مذكور اوزره تعليم وتعلم قلنمق كركدر بونلرك چوق
لفت وزحمتله برابر نيجه سنه لر دوام واقدام اولنمقله وجوده
له جكندن بشـقه ممكن مرتبه اكمالى حالنده دخى مطلوب
رجه ده استغنا دهيى مستلزم اولوب اوله ميه جغى مجهولدر
ونكه (لوكان العلم فى الثريا لناله اهل الفارس) ستايش جليلنه
ظهر اولان علماى ايرانيه نك علوم آليه وعاليه يه نصل خدمت
توسيع دائرۀ معارفه نصورتله صرف همت ايتمش اولدقلرى
عظمات آثار معتبره لريله جهانك مشهود ومعلومى اولديغى
انلرك جهد ومساعئ حيرت افزالرينه نسبتله كندولسان
ادر زادلريچون السنۀ سائره دن بر حرف آلمقسزين
ضع قواعد ايتلرى لاشى مشابه سنده بولنديغى حالده

انلرك دخى قواعد لسان فارسى يه دائر يازدقلرى كتابلرك
اصطلاحاتى بينه لسان عربيدن مأخوذ ايدوكى ميدانده در
بو خصوص دخى تصور مبحوثك آسان برشى اولمديغنى اثبات
ايده جكى مثلاو فرانسز لسانى برچوق زمانلردنبرو مخابرات
دوليه ده لسان رسمى وعمومى اتخاذ اولنه رق بونك اكمال
نقصانى واصطلاحات لازمه سنك وضعى خصوصنده اصحاب
معلوماتدن مركب بونجه جمعيتلر تشكيل اولنمش ودوانجه
پك چوق فداكارلقلر اختياريله بو يولده خزينه لر صرف ايدلمش
اولديغى حالده لسانلرينه مداخله ٔ السنهٔ سائره دن
قورتره ميوب الفاظ مفرده ومركبه لرينك پك چوغى الىيوم
ديدكارى لسان قديم يونانيدن ولاتين لساندن اخذ ايتمش
اولدقلرى بو لسانه آشنا بولنانلر عندنده معلوم اولمسى
وحتى اوروپا مكتبلرنده لسانلرينك مأخذ اصليه سنى اوكرنمك
والفاظ مستعمله نك صرف واشتقاقى انك اوزرينه بنا ايله
لسان وقلمرينى خطادن محافظه ايتمك مقصودينى قزانمق ايچون
برخيلى زمانلر الانيقه ولاتين لسانلرينك تدريس وتدرس
اولنمقده بولنمسى لسان تركينك دخى عربى وفارسى لسانلرينه
احتياجدن برزمانده مستغنى اوله ميه جغنه بربرهان
واضح البيان اوله بيلور بنا برين علوم ادبيه دن تعداد اولنان
اقسامك اوكرنلمسى تحصيل فن كتابته هوسكار
اولان مستعدان كتبه يه فرض مثابه سنده اولديغى مثلاو
خدمات سلطنت سنيه ده مستخدم ومصالح جاريه ده دائما
مخابره ٔ تحريريه ايله سرفرده ٔ قلم اولان بالجمله مأمورين ملكيه

وبالكه كافهٔ امرا وضابطان عسكريه جه دخی انواع محسنات وترقیٔ فیوضاتی مستلزم وهله فنون حربیه وعسكریه یه دائر اوروپاجه نوبنو بولنمقده اولان اختراعات جدیده حقنده یازیلان كتابلرك برطرفدن لسان تركی یه نقل وترجمه سیله فوائد مندرجه سنی ارقداشلرینه نشر وتعمیم ایتمك جملهٔ وظائف مأمورینلرندن بولنسان اركان حربیه ضابطانی ایچون پك لازمدر زیرا ترجمه ایشلرنده بولنه جق ذواتك السنهٔ اجنبیه ده نقدر مهارت وقوتی اولور ایسه اولسون كندو لسانده سقامتسز اوله رق افادهٔ مرام وربط كلام ایده جك درجه ده قوهٔ قلمیه سی اولمدیغی صورتده ترجمه ایده جكی اثرده اصلا حلاوت ولطافت ومطالعه ایدنلر ایچون بركونه فائده ومنفعت متصور وهیچ كمسنه نك نظر رغبت واعتبارینه مظهر اوله میه جغندن لسان اجنبی استحصالی ایچون ویردیكی امك وچكدیكی زحمت بیهوده اولمش اولور

ترشیح خامس

امر انشا وكتابتده تحصیل ملكه ومهارت واثار قلمیه نك قوت وبلاغت معنویه وحسن وزینت لفظیه سنك استكمالنده كسب تفنن وممارست اولنمسی اسباب ولوازمنك مأخذ اصلیه سی ترشیحات سابقه ده كوسترلمش اولدیغندن شمدی بونك بعض مرتبه مفرداتنه كیریشلمسی التزام مالایلزم قبیلندن اولدیغی بیلور ایسه مده شاید بومسئلده بولنسان ذواتدن

بعضیلرینك محتاج اولـدقلری سرمایه‌یی محللرندن استنباط
والتقاطه عاجزبیوایه‌لری کبی قوهٔ علمیه‌لری مساعدبولنه‌مامسی
ومساعـد اولسه دخی برچوق زمان انکله عدم اشتغاللرندن
ناشی اونودوب تکرار برطاقم کتب مطوله‌نك تتبع ومطالعه‌سنه
وقتلری اوله‌مامسی جملهٔ محتملاتدن وبومثللر ایچون ترجمه
کتابنك سلاست الفاظ وجیادت معانیسی نیه متوقف اولدیغی
کوسترلدیکی یعنی الك زیاده مستعمل اولان قواعد بیان وبدیعه دائر
بعض معلومات ومطالعات مهمه بیان ومدار سهولت حفظ اولمق
اوزره هر برلری ایچون بر مثال ذکر وایان اولندیغی حالده موجب
فوائد اوله‌جغی واضحاتدن اولمغین بوبابده ایکی قسم اوزرینه
مطالب آتیه‌نك بسط وایرادینه ابتدار اولنمشدر

قسم اول صنایع لفظیه بیانده‌در

یازیله‌جق شیلرده برنجی درجه‌ده التزام اولنمسی اهم اولان
قضیهٔ دقیقه لغات وتعبیرات مأنوسه وسلیسه استعمالیله الفاظ
وحشیه وغیره‌مألوفه‌دن احتراز ومبیضات مسودهٔ افکارنی
زمانه کوره زبانزدناس اولان کلمات واضحة الدلالات ایله
حضور دقایقشناسان عصره عرض وابراز اولنمسی خصوصی
اولوب اکرچه بوقارودنبرو تعریف اولنان مسلکه کیدیلور ایسه
زمین فصاحت وبلاغتـك غایت فسیح الانحا واوزرنده اشکال
کوناکون ایله تأسیس مبانیٔ معانی ایتمکه قابلیتی رونما اولدیغی
کوستریلوب قضیهٔ مرامك معانیٔ غیرمتناهیه ایله افهامی ایسه

(معانی هرکز اندر حرف نايد)(كه بحر قلزم اندر ظرف نايد)
فحواسنجه الفاظك دخی دائرهٔ محدوده دن اخراجنه محتاج
اولديغی حالده بومطابی يالكز الفاظه أنوسديه حصر ايتمك
يعنی كبی كورينور ايسه ده معنانك قوتی مجردلفظك معاونتيله
حاصل اوله ميوب مطلقا اصول فصاحت وبلاغته تطبيق
اولنمغه متوقف بولنديغنه وفصاحتك تعريفی ايسه مفردنده
تنافرحروف وغرابت وقياسه مخالفتدن وكلامده فصاحت
ضعف تأليفدن وكلمات فصيحه نك تنافردن وتعقيدهن وارسته
اولسندن ومتكلمده فصاحت دخی مقصودينی لفظ فصيح ايله
تعبيرايتمكه مقتدر اولمق ملكه سندن عبارت اولوب كلامده
بلاغت دخی كلامك فصاحتيله مقتضای حاله مطابقتی ومتكلمده
تأليف كلام بليغه مقتدراولمق ملكه سنك حصولی ايله تعريف
اولنديغنده كوره معنانك قوتی مقتضای حاله مطابقتی وتعريف
اولنان فصاحتی ايله برابر نسيج ارتباط وانسجامی دوزكون
اولمغله وجوده كلور مثلا عبارات تركيه اراسنده كاتب كندوسنك
لغات غريبه ده وصنايع بديعه ده مهارتنی كوسترمك ايچون (اول ساده
دل ياوه كو اكثار كفتار پرفخش وخطا ايله كندوسنی هدف
تيراستهزا ايلدی) عباره سنك يرينه (اول مارغ ثغثاغ امراغ
ثغثغهٔ لغلغه ايله كندوسنی عرضهٔ معراض انتداغ ايتدی)
عباره سنی تحريرايده جك اولسه واقعا بونلرك معناجه
يكديكرندن اصلا فرقی اولمدقدن بشقه عبارهٔ ثانيه ده برخيلی
صنايع لفظيه دخی موجود اولديغی اشكار ايسه ده
لغات غريبه يی وتنافر الفاظی حامل اولديغندن عبارهٔ اولی قدر

مقبول طبع سليم اوله میه جغی مسلم وبالعکس یازیله جق شیئك سراپا ترکجه اولمسی التزام اولنه رق (اوغلان غشیملك ایدوب درنکی غامراشدیره یم درکن زیروه لیوب اعیانی کوکدن هونکورتدی) عبارهٔ غلیظه سی اختیار اولنمقدن ایسه (بیچاره اهل جمعیته شطارتبخش انبساط اولمق مطالعه سیله اجرای لطائف مضحکات ایده یم صددنده ایکن پردهٔ ادبی تجاوز ایلدیکندن مدیر افندی یی زیاده سیله حدتلندیردی) عباره سی یازلمق البته دها اسلمدر والحاصل صنایع لفظیه نك کلامه حسن وزینت باغشلایه جغی هرنقدر جای انکار دکل ایسه ده بونی ینه زبانزد ومتداول اولان الفاظ ایچنده ارایوب بوله رق وحسن ترکیب وجریاننه دقت اولنه رق اویله اظهار صنعت ایچون برطاقم الفاظ وحشیه وغیرمأنوسه نك استعمالندن مجانبت ونکتهٔ ما فی الضمیرك اندام کلامه اکسا ایده جکی البسهٔ الفاظ اویله اعجوبه شکل تنافر اولمق ملابسه سیله جالب نکاه تمسخر اولمامسنه هرحالده دقت اولنملیدر

المطلب الثانی فی السجع

سجع کلام منثورده حرف واحد اوزره تواطئ فواصلدن عبارت اولوب بونك انشای ترکیده زبط کلام ایچون دخل عظیمی اولدیغندن قواعد وشرائطنك دائما مضبوط اولمسی هر کاتب ایچون پك لازم اولمسیله بو بحثده برمقدار ایضاحات اعطا اولنمسی مناسب کورلمشدر شویله که سجعك درت شرطی اولوب برنجیسی الفاظ مفرده نك

عذوبت وسلاستی وایکنجیسی ترتیب وترکیب حسبیله مقبول طبع سلیم اولمق ایچون رکاکتدن واختیار تکلفدن سلامتی واوچنجیسی معانی الفاظه تابع اولمیوب هر حالده الفاظك معانی یه تبعیتی ودردنجیسی هر فقره نك دیکر فقره ده اولان معانی یه عدم دلالتیدر (مثلا کلام موزون ودلکش وادای غل وغش مصون تسنیموش) دیو یازه جق اولسه ق اکرچه معناسز در دنیله مز ایسه ده فقرهٔ ثانیه نك الفاظ مفرده سنده عذوبت وسلاست اولمدیغندن شرط اوله رعایت اولنمامش اولور واویله دیمکدن ایسه (کلام موزون دلنشین وادای بلیغ سحرافرین) فقره لرینك اختیاری دها مرجح کورینور (ترکیب کلام مسجع امداد قریحهٔ اوسع ووجود معلومات ومستحضرات انفع ایله مستجمع اوله جغی امرا شیعدر) ترکیبنی یازه جق اولسه ق شرط ثانیتك وجودی مفقود اولدیغندن مظهر تحسین طبع سلیم اوله میه جغی جهتله انك یرینه (استحصال ملکهٔ سجع مقال وجود معلومات کثیره ایله سماحت قریحه یه محتاج ایدوکی مسلم اهل کمالدر) عباره سی تحریر اولنسه ظن عاجزانه مه کوره دها رنکین دوشر (منشیء سخنپرداز اول کاتب شعبده بازه اطلاق اولنور که تألیف وانشای کلام موشایه مالك وخصان بیانی میدان کفتار فصاحتده تازه سالك اوله رق افادهٔ ضمیرزادهٔ مرامده کسان دقایقشناسانك نظر تسلیم اثرلرینی جلب ولبلری ساب ایده جك درجه ده ماهر وقریحهٔ فضیلتصریحهٔ مخترعانه سی بردقیقه ده یوزیلك معانیٔ عمیقه

ايجادينه قادر وظاهر اوله) عباراتني يازه جق اولسه‌ق التزام سجع ايله معنايي لفظه اتباع ايتمش وبرطاقم حشويات اختيار ايلمش اوله جغمزدن بونده وجود ثالثك وجودی بولنه میه جغی حسبیله بومقامده (منشیء حقیقی اول کاتب سحرآفرینه اطلاق اولنور که ملکهٔ تألیف کلام بلیغانه یه مالك ووادیء سوق گفتار نادره پردازیده مسلك نارفته یه سالك اوله رق افادهٔ نکتهٔ مافی الضمیرده جمله نك نظر تصدیق وتسلیمنی جلب ایده جك درجه ده ماهر وقریحهٔ ملیحهٔ مبدعانه سی بردقیقه ده نیجه بيك سحر الحلال اختراعنه قادر اوله) عباره سی سوق اولنمسی ترجیح ایدیلور (کلام مسجع زینت افزای رخسار گفتار وباعث ازدیاد جمال مقال ایدوکی بدیداردر) عباره سنده اولان ایکی فقره نك مآللرینی تدقیق ایلسه‌ك ایکیسی دخی برمعنایه وارەجغی وشرط رابعه مباین دوشه جکی اجلدن انك یرینه (کلام مسجع ادای خوش آیندهٔ لفظ دلارایه حسن رفتار وقامت شاهد زیبندهٔ معنایه خلعت اعتباربخش ایلدیکی منظور اولی الابصاردر) فقره‌لری تحریر اولنمسی شرط رابعك وجودینی استلزام ایدر بوندن بشقه ایکی فقره بربرینه مساوی ویاخود فقرهٔ اولی ناقص وفقرهٔ ثانیه زائد وبالعکس فقرهٔ اولی زائد وفقرهٔ ثانیه ناقص اولمق اعتباریله سجع اوچ قسمه منقسم اولوب قسم اخیری نزد بلغاده مقبول دکلدر فرضا (اول ذات صلا بتصفاتك اقوال صادقه سی افعال ممدوحه سنه موافق وبنابرین خصائل جمیله سی ستایش افکن

السنهٔ کافهٔ خلایقدر) دیسه‌لك قسم اوله و (طاتلوطاتلو وعده‌لری کام ناکام حاجتمندانه لذتبخش صفا وفقط هیچ برینك انجازینه موفقیتی کورلمدیکندن انسان طول امله دوشوب راحتسز اولمامق ایچون مجلسندن اوزاق طولاشلمسی اولادر) دینلورایسه قسم ثانی‌یه و (نه تسلیتبخش اولور برکلام مورث الابتسام ایله خاطردلخستکان یأس واضطرابه دوارس انشراح اولدیغی مشاهده اولنمش ونه‌ده عمرنده ذره قدر برخیرده بولنمشدر) فقره‌لری مقبول اولمیان قسم اخیره مثال اولور ایکیدن اونه قدر الفاظدن مرکب اولان سجعه سجع قصیر تعبیر اولنوب اوندن اون بشه قدر کلماتدن ترکیب اولنان سجعه سجع طویل دیرلر مثلا (اهل کمال موقرو طائفهٔ جهال محقردر) فقره‌لری ایکی و (عالمله حسن امتزاج واتحاد وسیلهٔ نیل مراد ومخالفت وعناد نفرت انداز قلوب عباددر) عباره‌سی درت و (اسراف اموال مستلزم خیبت آمال ومنتج فقروسؤال وجالب انواع وزرووبال وبوایسه عادات جهال ومردود اهل کمالدر) فقره‌لری التی و (اهل ثروت وسامان هریرده توقیرواعتباره شایان ومعایب ومساویسی زیرپردهٔ تغافلده پنهان وذکروستایشی دللرده داستان وفقیرنالان محقر عالمیان وهزارهنرومعرفتی اولسه‌ینه بی نام ونشان ونقد عمرعزیزی مصرف ایام خسران اولور) فقراتی سکز و (فرومایهٔ بدطینت سعی وغیرت وامداد تربیت وحلیهٔ علم ومعرفتله حائزشرف انسانیت واصحاب مجد واصالت

دخی عادت دهر بوقلمون اولدیغی اوزره کندوسنه اصابت ذلاکت ونوائب بیغایت وسائر جهتله تارك مسلك فتوت اولەمز) عبا راتی دخی اون کلمه دن ترکیب اولنمش سجعه و(بلغای معارف‌پیرا واصحاب سجایای سخن ارا نزدنده اقصای امل نتیجه بخشا ومنتهای آرزوی قناعتر ساقوت معنا وجیادت مضمون ومزایایه اعتنا اولنمسی قضیه سی اولوب بو دخی الفاظك معانی یه تبعیت واقتدا سیله تیسرنما اولەجغی هویدا والتزام سجع ایله معانینك الفاظه اتباعی وبویولده ادای مرام ایچون مقامه لایق کلماتك تنقیص وتزییدی طرفنه کیدلمك مغایر مسلك ادبادر) تراکیبی سجع طویله مثال اوله بیلور افصح کلام اولان قرآن معجز بیانده یکرمی وبلکه دها زیاده لفظدن مؤلف فواصل شریفه وارد اولمشدر

بالاده بیان اولندیغی وجهله سجعك ربط عبارات ترکیه یه مدار اولمسی حسبیله بونك تعریف اولنان شرایط واقسام دائره سنده اوله رق تألیف وایرادی صنایع ومحسنات لفظیه دن اولدیغی مستغنیء ایضاح ایسه ده فواصل مسجوعه نك حصول ارتباطی ضمننده اشبو فواصلی تعاقب ایده جك وسوق اولنان کلامی جملهء تامه صورتنه وضع ایلیه جك کلمات ترکیه نك سبك واداسی فواصل مذکوره دن هر برینك ترکیب ومعناجه ملایم ومحتاج اولدیغی اسلوبه توفیق اولنمق زیاده سیله رعایت ودقت اولنه جق

مواد دندر زیرا بو قاعده یه رعایت اولنمز ایسه سجع ایله
کلامك استکمال تزیینات لفظیه سنه چالیشور ایکن
ارتباطی بوزیلوب مقصود بالذات اولان معنی غیب اولمش
اولور اشبو دقتسزلك بعض ذواتك اثرلرنده وبلکه واصف
تاریخی وسائره کبی انظار عمومیه ده مقبول اولمش
بعض مجلدات معتبره ده کورلمکده اولدیغندن فواصل
سجعیه ده مطلوب اولان ارتباطك ایضاح دقایقی ضمننده
برقاچ مثال کتورلمسی لازم کلمشدر (صورت خفادن ترتیب
وارسال کروه ضال واوحوالینك مستعد شورش واختلال
اولمقلغی سوداسنه دوشدی) ترکیبنده بولنان فواصل
مسجعه دن برنجیسی اولان ضال کلمه سنك سیاق عباره سی
ایلمك لفظنه محتاج ایکن فاصلهٔ ثانیه اولان اختلال کلمه سنی
اولمقلغی لفظی تعاقب ایلدیکندن فاصلهٔ اولی معلق
وبی ارتباط قالمش والتزام سجع ایله معناجه ضلالته دوشمش اولمغله
ترکیب مذکورك (صورت خفادن ترتیب وارسال کره ضال
واوراضی یه دخی القای تخم فساد واختلال ایلمك سوداسنه
دوشدی) شکلنده یازلمسی فاصلتین سجعك حصول ارتباطی
مؤدی اولور و(سجع کلامك دقایق ارتباطی دفعات ایله
ذات عالیلرینه تعریف واشراب وبوکره دخی مطالعه اولنان
تحریرات بهیه لرینك فقرات مسجعه سنده ارتباط کوره مدیکدن
اشبو دقتسزلکاری موجب استغراب اولمشدر) ترکیبنده
فاصلهٔ اولاده واقع اشراب کلمه سی فاصلهٔ ثانیه اولان
استغراب کلمه سنی تعاقب ایده جك لفظ اولمشدر کلمه سنه

محتاج ایکن اولمشدر کلمه سی واقع اولمسی کلامك سبك
وربطنی اخلال ایلدیکندن بوراده دخی فقرهٔ ثانیه نك
نهایتنده اشبو دقتسزلکلرندن استغراب اولنمشدر عباره سی
یازلدیغی حالده فاصلتین اره سنده ملتزم اولان ارتباط
حصوله کلوروبو(کره ارسال ایلدیکم مکتوبده بعض
صنایع لفظیه درج وتذکار وبعد ازین دخی ازبار اولنه جق
محرراتده اشبو مسلکك اختیار اولنه جغی درکار بولنمشدر) ترکیبنده
سجعك فاصلهٔ اولاسی بولنان تذکار کلمه سی ربطجه اولنمشدر
لفظنه محتاج ایکن فاصلهٔ ثانیه اولان درکار لفظندن صکره
بولنمشدر کلمه سی کلمسی کذلك فاصلتین بیننده ارتباطی
بوزدیغندن ترکیب مذکورك دخی سقامتدن قورتلمسی ضمننده
(بوکره ارسال ایلدیکم مکتوبده بعض صنایع لفظیه ترقیم
وبعد ازین دخی کوندریله جك محرراتده بو مسلکك
اختیاری تصمیم اولنمشدر) سبکنده یازلمسی اقتضا ایدر
وبرده فواصل مسجوعه دن واسطهٔ ارتباط اولان
کلمهٔ متعاقبهٔ ترکیبه نك بری مفرد ودیکری جمع صیغه سنده
اولمقلغی لازم کلور ایکن ایکیسی بردن مفرد ویاخود جمع
اوله رق کتورلمسی خطا اولدیغندن بویله محلرده دخی
ارتباط فقرات سجعه نك حصول سهولتی وخلل وخطادن
سلامتی ضمننده مجهول صیغه سنه عدول مناسب اولورنته کم
(فلان ذات تألیفی اولان فلان کتابده علم بدیعده مهارت
کامله سی اولدیغنی اظهار وبلغای عصر کتاب مذکوره
تحسین بیشمار ایلمشلردر) دینلمکدن ایسه (فلان ذاتك

تأليفی اولان کتابنده فن بدیعده مهارت کامله سی اولدیغی اشکار
وکتاب مذکور نزد بلغاده مظهر تحسین بیشمار اولمشدر)
دینلمسی معناء مقصودی خطاسز اوله رق افاده ایدر
فقرات مسجوعه نك کلمات ربطیهٔ ترکیه سنده غائب ومخاطب
ومتکلم اداتلری متصادف اولور ایسه بونلرك دخی ارتباطجه
بکدیکره توفیقی خصوصنده دقت اولنمسی ایجاب ایلر

(تنبیه)

فواصل مسجوعه نك سامعه جه خفت ونطق وتکلمجه سلاستی
از حرفدن مرکب اولمسنه منوط اولدیغندن فواصل
مذکوره یی ترکیب ایدن حروف نقدر از اولور ایسه اولقدر
عنداصحاب بلاغتده مقبول اوله جغندن بو دقیقه یه دخی رعایت
اولنمسی لازمدر

(المطلب الثالث فی التجنیس)

حروف واوزان وحرکاتده مساوی اولان ایکی کلمه نك
بر ترکیبده بشقه بشقه معنالرده ایراد اولنمسنه جناس تام اطلاق
اولنوب یالکز بر حرفدن بشقه حروف سائره سی واوزان
وحرکاتی موازی اولمق اوزره بر ترکیبده واقع اولان ایکی
کلمه یه جناس ناقص تسمیه اولنمش وصنعت جناس دها بر طاقم
اقسامه منقسم بولنمش ایسه ده اشبو اقسام جناسك تمامیٔ
اجراسی لسان عربك کمال وسعت والفاظ مشترکه سنك فرط کثرتی

حسبيله لسان مذكوره مخصوص كبي اوله‌رق فارسي وتركي لسانلرنده عربي قدر اجناس صنعت جناسك استعمالي قابل اوله‌ميوب بونكله برابر لسانمز ارانسه‌ينه برخيلي الفاظ مشتركه بولنه جغندن التزام اولنديغي حالده جناس تام اجراسي ممكن اوله بيلور مثلا (اول بيوفا انجاح مرام حقنده وبرديكي سوزدن دونمش وبوني اميد وارم حمتي اولان بيچاره اكلاينجه نخجير زخمخورده‌يه دونمش) تركيبنده واقع برنجي فاصله‌ده بولنان دونمش كلمه‌سي عدول وفاصلهٔ ثانيه‌ده‌كي تشبيه معناسنه اولديغندن تام جناس اولور تأليف ذات البين وتحذير معنالريني متضمن اولان واولوريله چيقشديرليوبرمك مفهومنده استعمال اولنان اويوشديرمق وفكر ونصب معنالريني شامل اولان قورمق واكلايوب حفظ ايتمك وزراعت ايچون طپراغي سورمك معنالريني محتوي بولنان بللهمك كلمه‌لري كبي برخيلي جناس تام بولنه بيلور حتي اسكي مجموعه‌لردن بريسنده اوقوردي كلمه‌سي برايكي محلده جناس تام وماعداسنده جناس ملفق طرزنده وهربري بشقه بشقه معنالرده استعمال ايله بش بيتلو وغايت رنكين برغزل كورلمش وسونمك سيمك چوزمك چيزمك ياقق يقمق باقق بيقمق دوكمك دوكمك اورمك اورمق كلمه‌لري مثللو حركه‌لردن برينك تبديل وياخود حركهٔ ثقيله‌لري حركهٔ خفيفه‌يه تحويل قلنديغي حالده جناس ناقص وجودني مبين برچوق كلمات دخي بولنه جغي واسملر دخي ارانلديغي صورتده خيليدن خيلي كلمات مشتركه‌يه تصادف اولنه جغي نظر اهل دقتده غير مستور وفقط بالاده دخي بيان اولنديغي

وجهله کلامك فصاحت و بلاغتی الفاظك مقامه لايق و معنای مقصوده موافق ایراد اولنمسیله وضعف تأليفدن و منافره دن وارسته اولمسیله حاصل اوله جغندن مضمار معاينده يكه سوار بلاغت اولان اصحاب کمال صنعت جناسه زياده ميل كوسترمدكارى و او مسلكي التزام ايدنلرك اثرلرينى دخى عندلرنده پك مقبول طوتمدقلرى بعض كتب ادبيه ده محرر و مسطور بولنمشدر

(المطلب الرابع فى الترصيع والموازنه)

فقرتين مسجوعتيندن بريسنده بولنان الفاظك جمله سى وزن وقافيه جه ديكرنده موجود اولان الفاظه تماميله موافق اولور ايسه اكا ترصيع اطلاق اولنوب واقعا كلامك فصاحت وبلاغتيله برابر تأليف اولنان فقرات مرصعه جواهر كرانقدر ايله تزيين اولنمش حليات نفيسه يه مماثل واسمى مسماسنه تماميله معادل و فاصلهٔ اولاده بولنان الفاظ يالكز وزنجه فاصلهٔ ثانيه يه مساوى اولور ايسه اكا دخى موازنه تسميه اولنه رق بونكله تأليف اولنان فقرات بليغه دخى بشقه جه برحسن وبهجتى مشتمل و (معناى مرامى تراكيب بديعه ده بيان وفحواى كلامى اساليب بريعه ده عيان ايندى) تركيبى صنعت ترصيعى و (حسن ايفاى كلامده فائق الاقران ولطف توجيه خطابده راجح الامثالدر) عباره سى دخى صنعت موازنه يى شاملدر

(المطلب الخامس فی التشریع واللزوم مالایلزم)

اشعارده قافیه وکلام مسجوعده فاصله‌نك صوڭ حرفنه حرف روی تسمیه اولنوب حرف مذکوردن اول کلمش اولان حرف ساکنڭ ماقبلنده بولنان حرف متحرك قوافی وفواصلده برجنسدن اوله‌رق وارد اولور ایسه اکا تشریع وتوشیح تعبیر اولنورنته کیم (تعدیل مسلك ایله نیکنام وتبدیل اخلاق ایله ممدوح انام اولدی) عباره‌سنده کائن نیکنام وممدوح انام ترکیبلرنده صنعت تشریع بولندیغی کبی تعدیل وتبدیل کلمه‌لری دخی صنعت مذکوره‌یی متضمن اولور وحرف روینڭ ماقبلنده بولنان حرف قوافی وفواصلده برجنسدن اولور ایسه اکا لزوم مالایلزم والتزام مالایلزم دینیلور فرضا (دقایق فن کتابت وحقایق اصول خطابتی لایقیله درك واجرای مکاتبه ومخاطبه‌ده کریوهٔ خطا وخلای ترك ایتمك انسانك فنون ادبیه‌ده استاد کامل ومعلومات مکتسبه‌سی کافهٔ علومی شامل اولمقلغه توقف ایدر) عباره‌سنده بولنان دقایق وحقایق وخطابت وکتابت ومکاتبه ومخاطبه ودرك وترك وکامل وشامل کلمه‌لرینك جمله‌سی صنعت لزوم مالایلزمی حاوی وعلم وقلم وعدم وقدم وکرم ودرم وسفر وظفر وحجر وشجر وهدر ومدر وعمل وتمل وبدل وجدل وکسل وعسل وعنا وغنا وغدا وزدا وهوا ودوا ونفس وقفس وجرس وفرس ومکس ونکس کلمه‌لری قوافیٔ شعریه‌ویاخود فواصل سجعیه‌ده واقع اولدیغی حالده صنعت مذکوره‌یی محتوی اولوب اشبو

صنعت مقبول اهل بلاغت ایسه ده سوق کلامك اجای طبیعیسیله غایت تکلیفسز اوله رق متصادف اولمسی مشروط اوله رق یوخسه اختیار تکلفله کتوریلور ایسه اولوقت التزام مالایلزم ترکیبنك معنای حقیقیسنه ماصدق اوله جغندن مقبول دکلدر

(المطلب السادس فی المعاظله)

صنعت معاظله بر ترکیبنك الفاظنده حروف متجانسه نك تکرری ویاخود اضافاتك تتابعی وصفات وادواتك تعددی ویاخود افعالك تعاقبی اعتباریله بش قسمه منقسم اولوب (اوك یوقاری قاتنده قوجه قاری قوری یقارکن کوزی قاره روب یلقلدیغندن ازقالدیکه یانغین اوله یازدی) دیر ایسه‌ك حروف متجانسه‌نك تکرری و (بیوك افندینك تکمزه سنك کوچك کریمه سنك دایه سنك سوت قرنداشنك قرنداشی) دینلور ایسه اضافاتك تتابعی و (فلان ذات مقبل بختیار متدین صلاح تبکار سخی کریم محاسنکردار عاقل شجیع جباردر) دیو برینی وصف ایتسه‌ك صفاتك و (انك اکا اندن زیاده مناسبتی واردر) دیو سویلر ایسه‌ك ادواتك تکرری و (کلدی اوتوردی سوزه باشلدی لقردی‌یی اوزاتدی ساچه صپان سویلدی اهل مجلسه کلال ویردی) عباره‌سنی ترکیب ایدر ایسه‌ك افعالك تعاقبی جهتلریله صنعت معاظله حاصل اولور ایسه ده تراکیب مذکوره‌نك جمله‌سنده بر صورتله تنافر وتداخل وتکرر وتسلسل اولدیغندن اهل فصاحت

وبلاغت صنعت مذکوره‌یه زیاده رغبت ایتامش واثار بلیغانه‌لرنده پك چوغی بومسلکی التزام ایلمامشلردر

(قسم ثانی صنایع معنویه بیاننده‌در)

صددنده بولندیغمز مباحث فن بدیعدن منبعث ایسه‌ده بومقامده علم بیان مسائلندن بولنان حقیقت ومجاز واستعاره وکنایه‌یه وتشبیهه دائر برمقدار ایضاحات درجی مطالب آتیه‌نك سهولت تفهمنی موجب وفوائد مخصوصه‌یی دخی جالب اوله جغی اجلدن استطراد طریقیله بعض معلومات اجمالیه ایراد اولنور

تکلم ایتدیکمز لسان اوزره معانیء موضوعه‌سنده استعمال اولنان الفاظه حقیقت اطلاق اولنوب فرضا کونش دیوبده کوکب مضئ نهاری‌یی ودکز دیوبده درونده سفاین کبیره جریان ایدن بیوك صویی مراد ایلرایسه‌ك بوحالده اشبو کونش ودکز لفظلری وضع اولنمش اولدقلری معنالرده ایراد واستعمال اولندیغندن حقیقت اولمش اولور اما مجاز سویلشدیکمز لسان اوزره قرینهٔ مانعه ایله معانیء موضوعه‌سنك غیرنده استعمال اولنان الفاظ اولوب مجازك حقیقت معناسی برمکاندن دیکر مکانه انتقالی مشعر اولدیغندن وانکله الفاظك معانیء حقیقیه‌سندن معانیء سائره‌یه تجاوز وتخطی اولندیغندن مجاز اطلاق بوکا مبنیدر مثلا حقیقتك مثالنده

ایراد ایلدیکمز کونشی وجه ملیحده ودکزی علم ویاخود سخاوتده استعمال ایتدیکمز صورتده بوکا مجاز دینیلور وفقط معنای حقیقیدن معنای مجازی یه نقل وتخطی ایچون ایکی معنی اراسنده مناسبت بولنمسی شرط اوله رق بالفرض شجیع برذاته ارسلان وحیله کار برآدمه دلکی وغدار برکمسنه یه قورد واحمق برشخصه قیون اطلاق ایلدیکمز حالده هر برلرینك اراسنده شجاعت وجسارت ودسیسه ومکیدت وظلم وتعدی وحمق ومظلومیت کبی علاقه ومناسبتلر اولدیغندن مجاز اطلاقی صحیح اولوب اکر اشبو وجه مناسبت کوزه دلمیه رك همایونامه مثللو کتابلرده کورلدیکی وجهله سباع وبهایم لسانلرندن بعض حکایات وتمثیلات اختراعیله ارسلان شویله سویلدی ودلکی بویله دیدی دیو نقل اولنور ایسه بونلره مجاز دنیلیوب مسامحه واتساع تسمیه اولنور

بو تقریردن اکلاشلدیغی اوزره الفاظك معانیء حقیقیه سنده استعمالی اصل ومجازده استعمالی فرع اوله رق اصل فرعه نسبتله البته اولی واقوی ایکن حقیقتی ترك ایله مجازه عدول اولنمسنده معنی ندر وبوکانه ضرورت واحتیاج واردر خاطره سی وارد افکار اولور ایسه قضیه اویله اولمیوب کلامده ملتزم اولان فصاحت وبلاغتك حصولی حقیقتدن مجازه عدول ایله اولدیغندن قاعده سنه موافق ومقام وموقعه لایق اوله رق ایراد اولنان مجاز البته حقیقته مرجحدر چونکه کلامی مجاز اوله رق سوق واتیان ایلمکده غرض مقصودی

تخييل وتصوير جهتلريله اثبات ايچون سامع اوزرينه بشقه
برتأثير وقوت اولوب مثلا برادمی جرأت وجسارتله مدح وثنا
ايده جك وياخود برذاتی جود وسماحتله توصيف ايليه جك
اولديغك حالده جرأت وشجاعت قصدايلديكك ادمه جسور
وشجيع وجود وسخا مراد ايتديكك ذاته جوانمرد وسخی
تعبيرلريله خطاب اولنمقدن برنجيسنه بطش وقوت ومهابت
وشدتله قاپلوب برتمقده نظيری اولميان ارسلان وايكنجيسنه
فتوت وسماحتی مسامع عاليانی طولديرمش واثار جود
وسخاسی دللرده داستان قالمش اولان حاتم عنوانلريله خطاب
اولنمسنده غرض مقصودی تصوير وتخييل ايله سامع اوزرينه
حقيقهٔ حسن تأثير بشقه اوله جغی امر محقق وعبارات
مجازيه نك مدح وستايش حسبيله سامعينه ايراث ايليه جكی
انبساط ونشاط نشئهٔ مسكراتدن زياده اولوب حتی اولصورتله
سوق اولنان كلمات ومخاطبات مجازيه نك بخش ايلديكی نشئهٔ
وجدانيه ايله نيجه نيجه بخيل ادملرك اجرای سماحت وجبان
اولنلرك اظهار جرأت وجسارت ايلدكلری وكلمات
مذكوره نك انقطاعيله مجبوليت اصليه لرينه رجوع ايدرك بذل
مال ايتدكلرينه وامور مهوله يه جرأت ايلدكلرينه نادم
وپشيمان اولدقلری هربار كورلمكده بولنديغی اجلدن مخاطبهٔ
عبارات مجازيه دن حاصل اولان قوهٔ تأثيريه نك چوق يرده
قوهٔ جبريه دن زياده فائده سی مشاهده اولنديغی اصحاب
وقوف ودقت عندنده مجرب ومصدق اولمسيله ظن

عاجزانه مذکوره فصیح وبلیغ اولان کلامه سحرالحلال اطلاق اولنمسی اندن نشئت ایتمشدر

مجاز ایچون بالاده لزوم وجودینی بیان ایتمش ایدك ایمدی علاقه اگر معنای حقیقی ایله معنای مجازی آره‌سنده مشابهتدن غیری اولور ایسه اکا مجاز مرسل تسمیه اولنوب بو علاقه‌لر دخی ذکر کل اراده جزؤ وذکر جزؤ اراده کل وذکر حال اراده محل وذکر محل اراده حال وذکر مطلق اراده مقید وذکر مقید اراده مطلق واسناد وسببیت وحذفیت وسائره کبی صور کثیره ایله حاصل اولور ودقت اولندیغی حالده پك چوغی لساننمزده موجود اولوب استعمال ایتدکده اولدیغمز تعین ایدر فرضا برآدم پارس وویانه وبرلین کبی اوروپانك بعض پای تختلرینی واره‌رده اولان شهر وقصباتی کورمش اولسه‌ده حین تکلمده بن اوروپایی کوردم دیسه اوروپا تعداد اولنان یرلردن عبارت اولمیوب دها پك چوق محللری شامل اولدیغندن ذکر کل اراده جزؤ وبریسی دوائر رسمیه‌دن برینی مراد ایدرك قپویه کتدم دیسه قپو اول دائره‌نك برجزئی اولدیغندن ذکر جزؤ اراده کل وسیره کتدم دیدیکی صورتده سیر برحال اولوب کیدیلان سیر یری اولدیغندن ذکر حال اراده محل وچشمه اقیور دینلسه اقان چشمه اولمیوب صو اولدیغندن ذکر محل اراده حال وبوستان دیوبده قاون قارپوز مراد ایدر ایسك بونده علاقه حالیت ومحلیتدن بشقه برده ذکر مطلق اراده مقید وساز دینلوبده بتون چالغی الاتی

مراد اولنور ایسه سازمعروف اولان برچالقینك اسم مخصوصی اولدیغندن ذکر مقید ارادهٔ مطلق اولمش اولور وشو کتاب اثـندمز حضرتلری فلان محلده فقرا ایچون برخسته خانه بنا بیوردی وذات والای صدارتپناهی باب عالی جوارنده برجامع شریف یاپدی وشیخ الاسلام افندی حضرتلری باب فتواپناهی اتصالنده بردرسخانه انشا ایتدی دینلدیکی حالده بونلر اول ذوات عظام حضراتنك صرف ایلدکلری همت واقچه سایه سنده حصوله کلور ایسه ده اورالری حقیقتده بنا ایدنلر نجار وعمله طائفه سی اولدیغندن اسناد وسنخی برذاته الی اچیق دینیلور ایسه اول احسان ایتدکده اولدیغی عطایایی الیله ویردیکی جهتله مصدریت وفلان ایشی فلان اودن ویاخود فلان کویدن سؤال وتحقیق ایله دینلدیکی صورتده جمادات قابل خطاب اولمیوب اوه وکویك ایچنده بولنان آدملر مراد اولندیغندن حذفیت طریقیله مجاز اولدیغی کبی رحمت دینوبده یغمور مراد اولنمسی وعرب دینوبده زنجی قصد ایدلمسی کبی شیلر دخی مجاز صایلور

معنای حقیقی ایله معنای مجازی اراسنده وجودینه احتیاج اولان علاقه مشابهت اولور ایسه اکا استعاره اطلاق اولنوب علمای بیان اشبو استعاره نك حد وتعریفنده اقوال کثیره ایراد ایلمش وتقسیمنده دخی طرق عدیده اختیار ایله بونده ویکدیکرندن فرق وتمیز ایتمك خصوصنده اولان مباحثی اطناب ایتمشلردر بونك تفصیلاتنه اشبو رساله مختصره مزك

تحملی اولمدیغندن دها زیاده ایضاحات و تفصیلات استینلرك
استیفای تقاضای خاطر خواهلرینی محل و مرجعنه حواله ایله
استعاره نك تعریف و تقسیمنه شو وجهله شروع اولنور که
استعاره بو بحثك ابتداسنده دخی ذکر اولندیغی وجهله مشابهت
علاقه سیله معنای ماوضع لهینك غیریده استعمال اولنان
و یا معنای اصلی یه مشابه اولان شیلرده مستعمل اولان لفظدر
و یا خود تشبیهك ایکی طرفندن برینی یعنی یا مشبهی و یا خود
مشبه بهی ذکر ایدوب انکله ذکر اولنمیان طرفی اراده ایتك
و مشبهی مشبه بهك جنسنه داخل اولدیغی ادعا ایلمکدر دیو
تعریف اولنور مجاز ایله تشبیه تزوج ایتمش وارالرنده استعاره
تولد ایلمشدر یولنده کوریلان تعریف دخی پك کوزلدر
بعضیلری دخی استعاره نك حقیقتی برکلمه یی انکله معروف اولمیان
برشیئه استعاره ایلمك و بونك حکمتی دخی کزلی اولان برشیئی اظهار
و ظاهر کبی کورینوبده کرکی کبی اشکار اولمیان برشیئی لایقیله
ایضاح و یا خود کلامده مبالغه ایتمکدر دیمشلر و بعضیلری دخی
بو تعداد اولنان شیلرك جمله سنی امر واحد عد ایدرك استعاره نك
حد ذاتیسنه ادخال ایلمشلردر وارکان استعاره اوچ شیدن
عبارت اولوب بریسی مستعار منه و بری مستعار له و دیکری
مستعار اوله رق بونك متکلمنه دخی مستعیر اطلاق ایتمشلردر
بو تقدیرجه مشبهده استعمال اولنان معنای مشبه بهه
مستعار منه و معنای مشبهه مستعار له و مشبه بهك لفظنه مستعار
و بونی تکلم ایدنه دخی مستعیر دینور و معلوم اولدیغی اوزره
استعاره نك معنای لغویسی برشیئی ایکرتی المق دیمك اولدیغی

وبر آدم اصلا بیلمدیکی بر آدمدن برشی استعاره ایلمك قابل اوله میوب استعاره ایلیه جکی شیئ البته معارفه ومناسبتی اولان بر ذاتدن طلب واستعاره ایده جکی حسبیله اشته بونك ایچون مستعار منه ایله مستعار له اره سنده علاقه ومناسبتك حسن حصولنه دقت اولنمسی لازم کلور

شمدی کله لم استعاره نك تقسیمنه بونده اعتبارات کثیره اوله رق فقط ذهن طالبیوب ضبط وحفظی اسان اولمق طریقنی التزام ایتدیکمز حالده زیرده تعریف وبیان وهر برلری ایچون بشقه بشقه مثالر ذکر واتیان ایله توضیح اولندیغی اوزره اولا استعارهٔ مصرحه ایله بونك مطلقه ومرشحه ومجرده اعتباریله اقسام ثلثه سی اله المحلی وبونلر اکلا شلدقدنصکره استعارهٔ مصرحه نك مقابلی اولان استعارهٔ مکنیه وتخییلیه ایله تمثیلیه کبی مهم اولان بعض اقسامی دخی تشریح اولنمیدر

استعارهٔ مصرحه شول استعاره در که آنده ارکان استعاره دن مستعار منه ذکر اولنوب قرینهٔ مانعه دلالتیله ذکر اولنمیان مستعار له مراد اولنور نته کیم سفره ده بر فیل وار ایدی دیدیکمز صورتده فیل انسان ایله برلکده سفره یه اوتوروب طعام ایتمیه جکندن بو قرینه ایله انك اکله دن برادم اولدیغی وفیل قدریملك یدیکی اول ساعت ذهنه تبادر ایدر وبو مثللو استعارهٔ مصرحه اولور وبونك اقسام ثلثه سندن استعارهٔ مطلقه شول استعاره یه اطلاق اولنور که انده مستعار لهك

ومستعار منهك ملايملرندن برصفته ویا خود انلره تفرع ایده جك بر كلامه مقارنت بولنماملی واستعارهٔ مرشحه ده مستعار منهك واستعارهٔ مجرده ده مستعار لهك ملايملرينه مقارنت اولمليدر مثلا غايت حيله ودسيسه ايله معروف ومشهور اولان برشخص برمجلسده اوتورر ايكن قالقوب كيتسه واو مجلسده بولنانلردن بری در عقب تیلكی كتدی دیسه مجلسه تیلكی كلوب كتمديكندن ذهن اول انده اول شخص حيله كارك وجودينه انتقال ايدر واشته تيلكی كتدی كلامی استعارهٔ مطلقه اولور وبونده تصویر مسئله اونخه شخص حيله كار مستعار له ومعروف اولان تيلكی مطلقا تيلكی اولديغی اعتبار يله مستعار منه واراد اولنان لفظ مستعار منه كه تيلكيدر اشته بو لفظ مستعار وبونی تكلم ايدن ادم مستعير اولمش اولور وتيلكينك كنندن زبون حيوانلری اولايوب هلاك اتمكده وكنديدن قوی حيوانا تدن نفسنی محافظه ايلمكده اعمال دسايس ايچون برقوهٔ فراسته مالك اولديغی معلوم ومشهور اولمسيله شخص حيله كار ايله ارالرنده اولان دسيسه كارلق صفتيله علاقهٔ مطلوبه حصوله كلور حالبوكه تيلكی كتدی دينلديكی صورتده بونده مستعار له كه شخص حيله كاردر انك ملايمی اولان نطق وضحك كبی صفتلرذكر وتصريح اولنمديغی كبی مستعار منه اولان تيلكينك دخی پوست ومخالب كبی ملايمی بيان ايدلمديكندن تماميله استعارهٔ مطلقه وتيلكی كتدی قسماندن قورتلمش وقورغنی قويمش وتوبلری دوكلمشدر ديديكمز حالده مستعار

منهنك ملايملری ذكر اولنديغندن استعارهٔ مرشحه
وتیه‌ایکی کتدی خیالیجه مناسبتسز سوز سویلدی ونابجا اوله‌رق
کولدی دینلدیکی صورتده مستعار لهنك ملايملری
کتورلدیکندن استعارهٔ مجرده اولور وبوکا مجرده دینلمسی
کلامی مبالغه‌دن تجرید ایلدیکنه مبنی اولوب استعارهٔ
مرشحه‌ده غرض مقصودی ادا وتبلیغده تصور وتخیل جهتیله
زیاده مبالغه اولدیغندن اشبو مرشحه عند البلغا استعارهٔ
مطلقه ومجرده‌دن مقبول عد اولنور استعارهٔ مرشحه ومجرده‌دن
ایکیسنك دخی برمحلده جمعی جائز اولور استعارهٔ مکنیه که
اکا استعاره بالکنایه دخی دینلور انك تعریفنده کاتبجه
ارجح اقوال اوزره متروك اولان مستعار منهی مستعار لهده
استعمال ایلمکدن وبونك قرینه‌سی اولان استعارهٔ تخییلیه دخی
مستعار منهك ملايمنی مستعار لهه اثبات ایتمکدن عبارتدر
فرضا عبارات سابقه‌ده مرور ایدن (احد جناحین دولت اولان
قلم) ترکیبی تحلیل ایدر ایسه‌ك دولتی برطیر عظیمه تشبیه
ایلدیکمز حالده مشبه بهی که مستعار منه دیدیکمز بوراده
اندن عبارتدر انی ترك ایدوب مشبه که دولت لفظیدر بوراده
مستعار لهدر انی ذکر ایتمش اولدیغمز ومستعار منه اولان
طیر عظیم ایچون ذهنده تخییل اولنان جناحی استعارهٔ
تخییلیه اولمق وبوراده مستعار منهك ملايمندن بولنمق اوزره
مذکور اولان مستعار لهه اثبات ایلدیکمز ظاهر اولور
وترکیب مذکورده واقع قلم لفظی دخی جناحه تشبیه اولندیغندن
تشبیه مضمر الاداته بکزر

استعارهٔ تمثیلیه دخی مواد متعدده دن انتزاع اولنان صورتی
دیکر بر صورته تشبیه و تمثیل طریقیله استعاره ایتمکدن
عبارت اولوب فرضا فلان ذاتی دومان ایچنده کوردم
دیدیکی حالده اول ذاتك فکر وحیرته طالمش اولدیغی
آکلاشیلوب دومان ایچنده بولنمق حالندن نزع ایلدیکمز صورتی
تشبیه وتمثیل طریقیله کمال فکر وحیرته نقل ایتمش اولدیغمزدن
استعارهٔ تمثیلیه اولمش اولور برادم فکر وامك صرف ایدرك
حصولنی قوهٔ قریبه یه کتورمش اولدیغی برشیئ دیکر برینك
اوشیئه القا ایلدیکی برمناسبتسزلکدن طولایی فوت وغیب
ایتمش اولدیغی آکلاسه قده اومقامده پشمش آشه صغوق
صو قاتدی مثلی ایراد ایلسه لك بونده دخی تعریف اولندیغی اوزره
مواد متعدده دن انتزاع ایلدیکمز بر ماده یی تشبیه وتمثیل طریقیله
دیکر ماده یه نقل ایلدیکمزدن اقوای اقوال اوزره ضروب امثال
دخی اشبو استعارهٔ تمثیلیه یه داخل اولوب بعضلری ضروب
امثالی مجاز مرکب اعتبار ایدرلر ایسه ده بوقول مختلف فیهدر

کنایه معنای حقیقیسی مراد اولنمق دخی جائز اولمسیله
برابر معنای حقیقیسنك لوازمی مراد اولنان لفظه اطلاق
اولنوب مثلا فلان ذات قپوسی بیوك اچدی دیوبده
مصارفنی زیاده لشدرمش اولدیغنی وفلان ذاتك قولی اوزوندر
دیوبده اول ذاتك اطرافه حکم ونفوذی جاری وشامل
ایدوکنی وفلان شخصك الی اوزوندیه رك خرسزلغنی
قصد ایلدیکمز حالده اول ذاتك صحیحا قپوسی دخی بیوتمش

وديكرينك قولي واو برينك الى اوزون اولمقلغى دخى جائز اوله بيله جكندن بونلره كنايه اطلاق اولنور

تشبيه اركان بلاغتك ركن اعظمى اولديغندن علماى فن بو بحثده دخى پك چوق تفصيلات وتدقيقاته كيرشمشلر وهربرى بر كونه تعريف ايله برابر تقسيمنده دخى اعتبارات كثيره بيان ايلمشلردر ارجح واصح اقوال اوزره تشبيهك تعريفى برشيئك بشقه شيئه معناده مشاركتى اوزرينه دلالتدن عبارت اولوب بعضلرينك عندنده تشبيه برشيئك نفسنده اولان اوصافدن برنده ايكى شيئك اشتراكى اوزرينه دلالتدر وبعضيسى تشبيه برشيئى اخره مشارك اولديغى شى ايله وصف ايلمك وبعضيسى دخى مستور اولان برشيئى ظاهره چيقارمقدر ديوب بعضيلرى دخى تشبيهى مشبه بهك احكامندن برحكمى مشبهه اثبات ايلمكدر ديو تعريف ايلمشلردر بروده تشبيه ايچون بش شيئك وجودى لازم اولوب بونلردن برنجيسى طرفيندركه مشبه ومشبه بهدن عبارتدر ايكنجيسى اشبو ايكى طرفى جمع ايتمك ايچون وجه المشتركك وجوديدركه اكا وجه شبه ووجه مشابهت دخى ديرلر اوچنجيسى معناى اصليدن اكا عدول اولنديغى قاعدهٔ صحيحه اوزرينه تأسيس اولنمق ايچون تشبيهدن غرض وحال نه اولديغى بيلنمكدر دردنجيسى تشبيهك حسن ومناسبتى مكمل اولمق ايچون مقبول اولان طريقى بيلنوب اكا رعايت اولنمق ومردود اولان تشبيهدن احتراز ايدلمكدر بشنجيسى طرفين معناً يكديكره ايصال اولنديغى كبى بونلرى لفظاً دخى بربرينه ايصال ايچون ادات تشبيهدر

لوازم تشبیهدن بر نجیسی اولان مشبه ومشبه بهك ایکیسی
دخی یاحسی ویاعقلی ویاخود مشبه عقلی ومشبه به حسی وبالعکس،
مشبه حسی ومشبه به عقلی اولدیغی اعتبار یله دردە تقسیم
اولنور حسیات که حواس خمس ظاهره نك بریله مادەسی
ادراك اولنان شیلر اولدیغندن مثلا بادهٔ کلفامی صفای
رنك جهتیله لعل بدخشانه وذوق ولذتی اب رمانه ورایحەسنی
بوی ریحانه وقلقل صراحیسنی صدای بلبل خوش الحانه وجام
دلارامنی اداره ایدن ساقیٔ کلچهره نك دست نشئه پرستی
نرمیٔ پرنیانه تشبیه ایلدیکمز حالده مشبه ومشبه بهدن ایکیسی
دخی حسی اولور وخیالی اولان شیلر که ادراك اولنه بیلور
اشیادن مجتمع اولدیغی فرض اولنان واکن حقیقتده ونفس الامرده
وجودی بولنمیان تخیلاتدن عبارت اولوب فرضا ذهندە
شعلهٔ سیالهٔ برقیەدن بر فوازه تخیل ایلسهکده انی قلب
سوزانی اتشکدهٔ درد وبلا اولان عاشق نالانك یاش یرینه
کوزندن چیقمده اولدیغی اتشه تشبیه ایدهجك اولسهق
طرفین تشبیه ایچون فرض اولنان هیئت متخیله نك هرنقدر
وجودی یوغیسەده وجودلری فرض وتقدیر اولندیغی
صورتده هر برلری محسوس بالبصر اولهجغی حسبیله
اشبو مخیلات دخی حسیاته ادخال اولنور

بو مقامده سرزدهٔ خاطر پریشان اولان مثال خیالی بر بکر
مضمون کبی کورینوب بو مثال ومضمون تابدار ائزیر خاکسترنثرده

مستورقالمسنی سجیهٔ شعریه رواکورمدیکندن بالبداهه
بیت آتی نظم اولنمشدر

﴿بیت﴾

* دیدهٔ آتشفشان عاشق سوزنده دل *
* شعلهٔ سیالهٔ برقیه دن فواره در *

اما عقلیاتدن مراد ظاهرده وجودی اولمدیغی کبی مادهٔ دخی حواس خمس ظاهره ایله ادراك اولنه میان شیلر اولوب طرفین تشبیه عقلی اوله‌رق علمی حیاته وموتی جهله تشبیه ایلدیکمز کبی وهمیات که هرنقدر حواس خمس ظاهره ایله غیر مدرك ایسه‌ده لکن امور مدرکه‌دن اولدیغنی فرض ایتدیکمز حالده حواس مذکوره ایله ادراکی قابل اولان شیلردر فرضا غول بیابانی وحمام اناسی فرض ایدرك وبونلر ایچون قوهٔ واهمه دلالتیله ذهننده برطاقم صور وهیئات عجیبه اثبات ایلیه‌رك عقلمزی وهمه دوشردیکمز واومه جی وچارشنبه قاریسی کلیور دیو بده کوچك چوجقلری یاره مزلقدن منع ایچون اخافه ایلدیکمز کبی

بعضاً طرفین تشبیهدن بری عقلی ودیکری حسی اولوب مثلا علم ومعارفی عالمی تنویر ایتمك خصوصنده کونشه تشبیه ایلسه‌ك مشبه عقلی ومشبه به حسی وعطری جهت طیبه‌ده حسن خلقه تشبیه ایدر ایسه‌ك بالعکس مشبه حسی ومشبه به عقلی اولور

لوازم تشبیهدن اوچنجیسی اولان وجه مشترك دخی تحقیقی

وتخييلي وحسي وعقلي اولمق اعتباراتيله برطاقم اقسامه منقسم
يسه ده بونلر بحث سابق كوزجه مطالعه ايله انلره تطبيق
اولنديغي حالده دلالت طبع سليم ايله ارائيلان وجه اشتباه
بولنه بيله جكندن اشبو وجيزه ده اهل بيانك بو مبحث حقنده سرد
وايان ايلدكلري تفصيلات ايله اطناب مقاله حاجت كوريله ميوب
وجه مشتركك اقسام تشبيهك كافه سنده طرفين تشبيهه تمامي
حسن شمولنه كماليله دقت ورعايت اولنمسي اخطار ايديلور

لوازم تشبيهدن اوچنجيسي كه تشبيهدن غرض وحال نه
اولديغي بيلنوب اركان تشبيهي انك اوزرينه بنا ايلمك قضيه سيدر
چونكه برشي برشئه تشبيه اولنديغي حالده مشبه بهك صورتي وياخود
معناسي ايله مشبه ايچون نفسده اثبات خيال قصد ايديله جكندن
بوندن غرض ومقصود كرك مدح وترغيب وذم وتنفير جهتلرنده
وكرك وجوه سائره ده مشبه بهك مشبهدن اوكد واقوى اولمسي
بلاغت تشبيهك شرط اعظمي اولوب بو بابده دخي علماى فن
وجوه كثيره بيان ايدرلر ايسه ده سوزك جهت جامعه سي ارانلديغي
صورتده برامرده مبالغه ايرادندن واو دخي يا مدح و يا ذم وياخود
ايضاح اعتباريله اوچ شئه منحصر اوله جغي حسبيله قضيه
بونلردن عبارت اولديغي خصوصنده تقرر افكار حاصل اولور
وبرشيئ هرنوجهله مدح وثنا ايده جك اولسه ق آندن احسن
وذمني مراد ايلسه ك اندن اقبح برشئه واظهار وايضاحني مراد
ايلديكمز برصورتي اندن اچيق واشكار اولان ديكر برصورته تشبيه
ايلمكلكمزك لزومي عند النظر تبين ايدر

در دنجیسی که تشبیهك اکمال حسن و مناسبتیله مقبول اولمیاندن احترازاولنمسی خصوصیدر بودخی تشبیه مبتذلکه برجسمی سیاهلقده کوره وقاپلقده طاشه بکزتمك کبی وبونلره مماثل السنهٔ عوامده جاری ومتداول اولان تشبیهات عادیه دن عبارت اولوب اشبو تشبیهات مبتذله‌یی فصاحت وبلاغتی التزام اولنان کلام اراسنه قارشدیرمقدن احتراز اولنه‌رق تشبیه وجهله ایراد اولنه‌جق کلامك کلال انداز سامعهٔ بلغا اولمیه‌جق صورتده یعنی اعمال قوهٔ فکریه ایله عند المطالعه کمال دقت ورغبتی جلب ایده‌جك وصحیحاً نوادردن عد اولنه‌جق برطرز احسنده سرد واتیانیله مظهر تحسین بلغا اولمسنه دقت ایدلمکله میسر اولور

بشنجیسی ادات تشبیه که لسانمزده کبی ومثللو وبونلره مماثل کلمات ایله معنای مشبهی مشبه بهه ایصال ایچون استعمال ایلدیکمز الفاظ اولوب اکرچه بعض مقامده دها زیاده حصول مبالغه وایجاز ایچون تشبیه مضمر الاداة ایراد ایدلمسی مقبول بلغا اولدیغی مسلم ایسه ده برازمحلارده ادات تشبیهك وجودی لازم اولدیغندن تشبیهك نه مقامده مضمر الاداة ونه محلده مظهر الاداة اولمسی قاعدهٔ بلاغته موافق اوله‌جغی تدقیق ایله اکا کوره سوق وایراد اولنمسی دقایق مهمهٔ بلاغتدندر (تم الاستطراد)

المقصد الاول فی الحسن الابتداء ومایتعلق به

عرض وافاده اولنه‌جق مصلحت هرنه ایسه اناك مضمون

مز اياسنى ادا ايده جك الفاظ و معانيسنك الك استدا رسيدهٔ نظر
سامعه اوله جق برنجى جمله سى نقدر جميل وجزيل اولور ايسه
واقدر حسن تأثيرى جالب واخرينه قدر مندرج اولان سائر
جمله لرينك دخى دقت كامله ايله مظهر حسن مطالعه اولسنى موجب
وله جغندن كلامك ابتداسى الفاظجه غايت سليس وفصيح
معنا جه دخى زياده سيله صحيح وصريح اولمسيله برابر حشو
كاكتدن وتعقيد معنوى وتقديم وتأخير كبى مخل بلاغت وسالب
طر رغبت اوله جق احوالدن وارسته اولمقلغك اشد لزومنى
قدمين اهل فن بيان ايدرك بوكا حسن ابتدا وحسن افتتاح
عيه ايلمشلر ومتأخرين علما براعت استهلالى بوكا تفريع
الحاق ايتمشلردر

اعت استهلال كلامك اولى عبارت آيتهنك سياقنى ذوق سليمك
راك ايده جكى الطف اشارات غير صريحه ايله متضمن اولان
متكلمك حال ومقصودينه تعلق ومناسبت خفيه ايله دلالتى بولنان
بيرات بليغانه يى شامل اولمسيله تعريف ايدلمش اولمسنه وبراعت
ستهلالك بشقه بشقه معناى لغويلرى تشريح اولنجه انواع
تنا حك براعت يعنى تفوق ورجحانيتى مفهومنى مشتمل اولمسيله
راكثريا صدر كلامده ايرادا ولنمقده بولنمسنه نظرا بونى
ضيلرى منحصر أصدر كلامده بروجه محرر حاجته دليل اولان
ته تخصيص ايله حسن ابتدانك متممات بارعه سندن عدايلمش
سه لرده ارجح اقوال اوزره براعت استهلال صدر كلامه
صوص ومنحصرا ولميوب اكثرا دباى مضامين اثنا نك مسلك

بلاغتمسكلری اوزره تنویرمقال ایچون کلامك ابتداسندن انتهاسنه قدر هر بر فقره سنده گتوریله بیلورو اگرچه مخابرات عادیه ده جاری اولان کتابت ترکیه ده بو نلرو صنایع بدیعیه استعمالی متروك ایسه ده عرض اخلاص وعبودیت وتبریك وتهنیت وایفای شکر ومحمدتی شامل معروضات ایله باشلیجه برماده یه دائر قلمه النان مضبطه ولایحه لرك ونظام وقانونامه گبی شیلرك مقدماتنده منشیان زمان عندنده مقبول اوله جق اسلوب بلیغ اوزره براعت استهلال استعمالنه احتیاج بولندیغی حسبیله هر کاتب ایچون بونك قاعده سی بیلنوب عند الایجاب مقام ومقصوده ملایم اوله رق ذکر وایراد اولنمسی اقتضا ایدر

کلامك عند الاستماع والمطالعه مظهر نظر قبول واعتبار اولمسی ضمننده مواضع اربعه سنك لفظ ومعنا جه حسن وقوتنه زیاده جه اعتنا اولنمسنی علمای فن صورت مخصوصه ده اخطار وتنبیه ایلیوب مواضع مذکوره دن برنجیسی بالاده تعریف اولنان حسن ابتدا وایکنجیسی تخلص واوچنجیسی حسن طلب ودردنجیسی حسن انتهادر

تخلص قاعدهٔ بلاغته توفیقاً مواضع اربعه سنه دقت اولنمق اوزره باشلنوب مقام وموقعه لایق اوله رق افتتاحی بسط وایراد اولنان کلامدن معنای مقصودك صورتله اختلاس اولندیغی سامع وهلهٔ تفطن ایده میه جك صورتده رابطهٔ ملایمه وجهت جامعهٔ مقبوله ایله مطلب اصلی یه انتقال اولنمسیچون

معنای اول ایله معنای ثانی بیننده زیاده سیله حسن ارتباط
والتیامك وجودینه دقت اولنمسندن عبارت اوله رق بوکا
کلام منظومده تخلص تعبیر اولنور که فصحای عجمك گریزگاه
تسمیه ایلدکلری معاومدر زمان جاهلیتده بولنان وبونلردن
وقت سعادتی دخی ادراك ایله مخضرمین دینیلان فصحای
قدیمه نك قاعدهٔ تخلصه پك دقت واعتنالری اولمیوب آنلر غرض
مقصوده کلامك ماقبلیله مابعدینك التیام وارتباطنی کوزتمیه رك
شروع ایلدکلرندن بوکا اقتضاف وانقطاع وارتجال
تسمیه اولنور وانلردن صکره کلان بلغا حسن تخلصده مقصوده
نظر دقتی جلب ایچون پك چوق تأثیر کوروب آثار بدیعه لرنده
بوطریقی التزام ایله اقتضاف مسلکی متروك حکمنه کیرمشدر
وکلام منثورده اولوجهله رابطهٔ ملایمه وجهت جامعه ایله معنای
مقصوده کیریشمکلك قاعده سنه فصل الخطاب عنوانی ویرلمشدر

حسن طلب بدیعیون عندنده متکلم مافی الضمیرینی الحاف وابرامدن
خالی وموقعه ملایم ومهذب اولان الفاظ غیر صریحه
وانجاح مرامی دعوت ایده جك توسلات وتعظیمات دلپذیری
حاوی معانیٔ ملیحه ایله طلب وادا ایلمکدن عبارت اولدیغنه
نظراً بونی نظماً ونثراً استعطاف واسترحامی متضمن شیلره
منحصر قیلمشلردر کبی آکلاشیلور ایسه ده اشبو حسن طلب
بالکز استعطافه مخصوص اولمیوب یازیله جق شی هر نه مصلحته
دائر اولور ایسه اولسون محسناتندن واجراسنجه اولان تسهیلاتدن
بحثله اعطا وتقدیم اولنه جق مقامده قرین قبول ومساعده اولمسنی

مستلزم اوله جق وسائل ودلائلك سرد و اتیانی لازم گلان مواضع مهمه دن اولمسیله وروح مصلحت ایسه آندن عبارت بولنمسیله کافهٔ مصالح ومقاصده دائر یازیله جق شیلرده اك زیاده دقت واهتمام اولنه جق موضع بوراسیدر

حسن انتها که کلامك آخری اولوب انکله وقف وسکوت اولنه جغندن خاتمهٔ مقالك کمال عذوبت وبراعیتله برابر معنای مقصودك مستند اوله جغی نتیجهٔ مکمله یی حاوی اولمق اوزره تعریف اولنوب بوموضعده واقع اسوزه ختام ویریله جکی ومخاطب دخی یوقاریدنبرو ضبط وحفظ ایلدیکی خلاصهٔ استطلاعات مستحضره سنی آنك اوزرینه بنا ایلیه جکی حسبیله بومقامده کلام نهج فصاحت وبلاغت اوزره سوق واتیان اولنمزایسه بالاده سبقت ایدن مواضع ثلثه ده وجوده کتورلمش اولان حسن تأثیرك خاصه سی قالمیوب بوجهتله مقصد اصلی فوت وزائل وچکیلان امك وزحمت لاطائل اوله جغندن اشبو حسن انتهانك دخی کمال اهمیت واعتنایه شایان ایدوکی مستغنیٔ تعریف وبیاندر

مباحث سابقه ده اتخاذ اولنان مسلك ایجابنجه مواضع اربعهٔ مسروده ایچون دخی بشقه بشقه مثال ایرادی لازم گلور ایسه ده بونلره نثرأ ومنفردأ امثله اتیانی چونکه مواضع مرقومه دن هر برینك مابعدینه وماقبلنه مرتبط وملتئم اولمسی قواعد اساسیه سی اقتضاسندن اولوب بوجهتله خیلیجه تفصیلات اختیاری

ایجاب ایده جکندن زیرکتابده مندرج اولان مسوداتدن مناسب اولنلرینك کنارینده اشارتله ارائه اولنمسی مناسب کورلمشدر

المقصد الثانی فی الطباق ومراعاة النظیر

اشبو صنعت طباقه مطابقه وتطبیق وتضاد وتکافؤدخی تسمیه اولنوب تعریفی دخی بربرینه ضدا ولان ایکی معنایی یعنی قیام وقعود وتیقظ ورقود وضحك وبکا وبخل وسخا وجدید وعتیق وتقریب وتبعید کبی معنیین متقابلینی برجمله ده جمع ایلمکدن عبارت اولوب بوصورتله ضدینك بیننی جمع ایلمك متعسر وبلکه متعذر اولمسیله بومقامده طباق زحمت ومشقت معناسنه دخی وارد اولان طبقدن مأخوذ اولدیغنی مدققین علمای فن تحقیق وبیان ایلمشلردر

طباق حقیقی ومجازی وهربرلری لفظی ومعنوی اولمق حسبیله وایجاب وسلب اعتباریله التی قسمه منقسم اولوب معنیین متقابلینی شامل اولان لفظلرك ایکیسی دخی معنای حقیقلرنده استعمال اولنور ایسه طباق حقیقی اولور (دائما عالمه یقین وجاهله اوزاق بولنملیدر) (ومالك دوستی ومالدارك دشمنی چوقدر) ترکیبلرنده واقع اولان عالم وجاهل واوزاق ویقین ودوست ودشمن لفظلری کبی والفاظ معنای مجازیده اولهرق استعمال اولنمش ایسه اکا طباق مجازی دینلموب (فلان ذات قرانلقدن ایدینلغه چیقدی) دیوبده ظلمتدن

جهل ونوردن علم مراد ایدلمز مثلا علی ابن ابی طالب
كرم الله وجهه حضرتلرینك (احذروا صولة الكريم
اذا جاع واللئيم اذا شبع) كلام حكمت انتساملری ده مضمون
منیفی كریم اولان ذاتك ظلم ایده وتحقیر وتخصیص ایلدیك مكرم
وموقر اولدیغی اثناده صولتندن حذر ایدلك دیمكدر بوراده آج
ایله طوقلق آره سنده تضاد اولوب آنجق آجلقدن ظلم واهانت
وطوقلقدن اكرام وحرمت مراد ایدیله رك ایكیسی دخی معنای
مجازیده مستعمل اولمسیله طباق مجازی یه مثال اوله رق تبركا ذكر
وبیان اولنمش وبونلرده صنعت طباقی شامل اولان كلمات لفظاً
مذكور اوله رق طباق لفظی یه دخی مثال اوله جقلری اجلدن طباق
لفظی ایچون بشقه جه مثال كتورلمسندن صرف نظر قلنمشدر

طباق معنوی برشیئك لفظی ذكر اولنمیوب متضمن اولدیغی معناجه
ضدینه تقابلدن عبارت اوله رق هدبه ابن خشرمك اشبو
(فان تقتلونی فی الحدید فاننی) (قتلت اخاكم مطلقا لم يقيد) بیتی
معناجه فان تقتلونی مقیداً نمجنده اولمسیله ومقید مطلقك ضدی
بولنمسیله طباق معنوی یی شامل وبیت مذكور بنی اكر تیورده
مقید ایكن قتل ایدر ایسه كز هنر وشجاعت دكلدر زیرا تحقیق
بن سزلك قرنداشلركزی مقید اولیوب صالیویرلمش اولدقلری
حالده قتل ایلدم مآلنی مشتملدر

امثله مذكوره نك جمله سی طباق ایجاب اوله رق طباق سلب
بر مصدردن ایكی فعل اولوب بری مثبت ودیكری منفی ویاخود

برنی امرودیکری نهی اولق اوزره ایراد ایدلمنه اطلاق اولنوب (سلان ایله بلمیان مساوی اولور می (و) ناسدن قورقیلك باری تعالی وتقدس حضرتلرندن قورقك) معنای شریفلرینی متضمن اولان کلاملرکبی الوان بیننده واقع اولان مطابقته اصطلاحده تدبیج تسمیه اولنور بودخی انواع طباقه داخل وفرضا برجمله ده احمرار واصفراری جمع ایسه کده احمراردن خجب وخجالت واصفراردن عشق وغرام مراد ایتسه‌لك صنعت تدبیجی حاوی اولور

قطعه

﴾ تفاحة جمعت لونين خلتهما ﴿

﴾ خدی محب ومحبوب اذالتصقا ﴿

﴾ تعانقا فبدا واش وراعهما ﴿

﴾ فاحمر ذا خجلا واصفر ذا فرقا ﴿

قطعه‌سنك مضمونی ایکی رنکی جامع اولان الما یی بربرلرینه ملاصق اولمش اولان عاشق ایله معشوقك یوزلری ظن ایلدم شریله که بونلر هزار دردو تحسردن صکره ملمکدن اغتنام فرصت ایدرك داخل سراپردهٔ وصلت ومعانقهٔ خالصانه وعاشقانه ایله چراغ افروز بزم محبت اولدقلری حالده برچکه جلك اولان رقیب غماز اونه دن آکسزین ظهور ایدوب القای خوف وهراس ایلمسیله بیچاره‌لرنه یا په جقلرینی شاشیروب بر طرفده صاوشرب معشوق دلنوازك رخسار کلکونی حیرت خجالتدن بیان اولنان المانك قرمزی وعاشق ناسازك چهرهٔ زردی دخی خودت الم

افتراقدنناشی برقات دهاصارا روب مذکور المانك صاری
اولان طرفنه مشابه قالدیغنه بنده اوله رق مقامه مناسب اوله رق
وارد خاطر اولمسیله درج ایدلمشدر

مراعات نظیرکه اکا توفیق وائتلاف وتناسب ومواخات دخی تسمیه
اولنور بونك تعریفنه کلنجه صنعت طباقك غیری اولمق اوزره
کلامده لفظك معنایه ولفظك لفظه ومعنانك معنایه مناسبتلری
کوزه دیله رك برشیئك نوعندن ویاخوده ملایملرندن ایکی ویاخود
دها زیاده الفاظك جمع وایرادندن عبارت اولوب علمای فن
بونده دخی خیلیجه تفصیلات سردایلمش ایسه لرده حقیقتنه
نظرودقت اولندیغی حالده اشبو مراعات نظیر شعرای رومك
شعرده جمعیت اطلاق ایلدکلری صنعت دیمك اولدیغی
اکلاشیله جغندن وقنغی دیوان مطالعه اولنه جق اولسه صنعت
مذکوره ایله مالامال اولدیغی کوریله جکندن بوبحثده تفصیله حاجت
اولمیوب یالکز (سرموفرق یوقدر بیمزده زلف دلبرله) (سیه بخت
پریشان روزکار زخانه بردوشز) نظم بینظیری که سراپا صنعت
مذکوره یی جامع نوادر اشعارنفیسه دن اولمسیله انك سردوایتانیله
اکتفا اولنمش واشبو صنعت کلامه حسن وزینت وبراعت وقوت
بخش ایلدیکی حسبیله شعرده غایت مقبول ومعتبر اولدیغی کبی کلام
منثوره دخی رونق ولطافت کامله ایراث ایلیه جکی اجلدن
هر حالده رعایته شایان نفایس دقایق بدیعه دن بولنمشدر

﴿المقصد الثالث فی اللف والنشر﴾

لف ونشر برجمله ده تفصیل ویا اجمال اوزره ایکی ویاخود دها زیاده الفاظ ایراد اولنوب بونلر قاچ عدد ایسه اندن صکره اولقدر الفاظ دخی کتورلمك وهر بری مقدم سبقت ایدن الفاظه معناجه ملایم ولایق اولدیغی حسبیله مرجعلری تعیین وتصریح اولنمقسزین اکلاشلمق خصوصندن عبارت اوله رق ابتدا ایراد اولنان الفاظه لف وعقبنده کتوریلان الفاظه نشر تعبیر ایدلور واکر نشرك ترتیبی لفه موافق یعنی برنجیسی برنجیسنه وایکنجیسی ایکنجیسنه وزیاده ایسه هر بری علی الترتیب سبقت ایدن الفاظه مطابق اولور ایسه لف ونشر مرتب واکر اشبو ترتیب موجود اولمز ایسه لف ونشر مشوش اعتباریله ایکی قسمه منقسم اوله رق (فلان محلده کائن مکتب خراب وضیق وابنیه سی غیر منتظم ومعلملری ناقص ایکن سایۀ معارف فوایۀ حضرت شاهانه ده تعمیر وتوسیع ایله ابنیه جه انتظامی استحصال ومعلملری دخی اکمال اولندی) عباره سی لف ونشر مرتب اولان قسم اوله (وفلان مکتبلك درسلری غیر مرتب وخواجه لری نااهل ایکن اصحاب لیاقت واهلیتدن خواجه لر تعیین اولنوب درسلری صیره سنه قونلدی) دیر ایسه ك لف ونشر مشوش اولان قسم ثانی یه مثال اولور

المقصد الرابع فی التوریة والایهام والاستخدام

توریه معرض فصاحتده استعمال اولنان کلامك الطف وارق واحلی وادقی اوله رق حتی علامۀ زمخشری بوفنده توریه دن ادق

وانصف بر نسبت وارد اولمزسن زیرا کلام اللهك راویه علیهم السلام
حضراتی کلاملرینك تعاطیء وبل تنبیهاتی اوزرینه آندن انفع
واحسن شی یوقدر دیورمشلردر

توریه بری معنای قریب ودیکری بعید اولهرق ایکی معنایی
متضمن اولان برلفظی ایراد ایله بوندن قرینهٔ خفیه اوزرینه
اعتماداً معنای بعیدی مراد ایتمکدن عبارت اولوب اکر توریه‌یی
مشتمل اولان کلام معنای قریبك ملایمی اولان برشیئی
جامع اولورایسه اکا توریهٔ مرشحه وجامع اولمز ایسه
توریهٔ مجرده تعبیر اولونور نته کیم (اول نوزادهٔ شر وخسار
دهر قونداقده ایکن پیچیدهٔ قماط بوار اولدی) ترکیبنده
واقع اولان قونداق لفظندن چوجوق قونداغی اولمق
جهتیله قریب وبالغین قونداغی اولمق اعتباریله بعید اولهرق
ایکی معنی مراد اولنه بیله جکی حالده ترکیب مزبوردن
احراق ایچون وضع اولنان قونداق برطرفه صارمقسزین بوانوب
سوندرلدی معناسی مراد ایدلمشی و قلیجلك شام ایسه صاتده
طبان ال) مثلنك همان طبانی قالدیرد، قاچمغه برق مفهوم ومنده استعمال
اولنمشی توریهٔ مرشحه‌یه مثال اولور وبروجه زیر تحریر اولنان
لطیفه‌یه دقت اولندیغی حالده هم توریهٔ مرشحه وهم ده
توریهٔ مجرده‌یی شامل اولدیغی آکلاشیلور

لطیفه

برمجلسده برینك اسمی عمرو ودیکرینك اسمی علی اولهرق

ضابطان عسکریه دن ایکی ذات اثنای مصاحبتده بعض آثار مردانکی وشجاعتلرینی اورده لسان مباهات ایلدکلری صره ده حاضر بالمجلس بولنان وطریق نازینده محب ایدوکی معلوم اولان برذات عمرك قیجی کسمز کسن علینك قلیجیدر دیو سرد ایلدیکی کلام توریه امیزه مومی الیهما طرفلرندن اول ذاته مقابله اولنه رق سن چقمز زقاقده بولنیورسن جوابی ویرلمش وفی الحقیقه اول ذاتك خانه سی دخی چقمز زقاقده بولندیغی حضار عندنده معلوم اولدیغندن بوسوز دخی توریهٔ مجرده یی جامع اولدیغنه وهلهٔ انتقال اولنمش اولدیغنك اوزرینه اول ذات دخی درعقب بزم او هرنقدر چقمز زقاقده ایسه ده هر برلرینه بشقه بشقه قومشوقپولریله کسب اتصال اولنان وارهمزده هر وجهله تکلیفسزلك حاصل اولان قومشولرمزك خانه لری قپولری جاده ده اولدیغندن بزم او چقمز زقاقده دردینله مز مقاله سنی مجرد معرض لطافده اولمق اوزره سوق وایراد ایلیه رك توریهٔ مجوثه یی ترشیح ایلمشدر

استخدام دخی ایکی معناسی اولان برلفظك ایکی معناسنه دخی ارجاع اولنه بیلان برضمیر ایله معنای آخری مراد ایلمکدن عبارت اولوب لسانمزده (قزم سکا سویلیورم کلینم سن دکله) مقامنده سوق اولنان کلاملرده استعمال ایلدیکمز کبی

المقصد الخامس فی التضمین والاقتباس

تضمين اهل بديع عنـدنده نظم ونثرده كلا مك آيات قرآنيه
واخبار نبويه يي متضمن اولمقلغنه اطلاق اولنمش واقتباس دخي
اتيان اولنه جق كلام منيفك قرآن كريم اولديغنه دلالت ايدر
الفاظ صريحه ذكر اولنموب يعني قرآن كريمده شو صورتله
وارد اولديغي واشبو نص جليلده بو وجهله امر اولنديغي كبي
ءألنسده وبو نلره مماثل عباره كتورلميوب نظم ونثرك بعض
آيات كريمه ايله تضمين ايدلمسي صورتيله تعريف ايدلمشـدر
واولوجهله الفـاظ صريحه ايراد يله كتوريلان آيات كريمه
واحاديث شريفه نك تضمين و اقتباسه داخل اوله ميه جغي
بيان قلنمش واشـبو تضمين واقتباس كلي وجزئي اعتباريله
ايكي يه تقسيم اولنورق آيات واحاديث شريفه اصـلا تغيير
اولنميوب بجملتها اتيان اولنمسنه تضمين واقتباس كلي وضمن
كلامده كلامدن جزؤ اولديغي حالده كلامه بعض آيات واحاديث
درج اولنمسنه تضمين واقتباس جزئي دينلمشدر بو نلردخي
(محمود مقبول) و (مباح مبذول) و (مردود مرذول)
اعتباريله اوچ قسمه تقسيم اولنوب برنجيسي اوصـاف
نبويه ايله اكا مماثل بولنـان وخطب ومواعظه
ومعا هداته دائر اولان آثاره درج ايديلان تضمينات واقتباسات
محموده ومقبـوله در وايكنجيسي منظومات ممدوحه
واوصاف وقصص ورسـائل كبي شـيلرده ايراد اولنانلردر
واوچنجيسـي دخي ايكي قسـم اولهرق بريسـي نعوذ بالله
جناب واجب تعالى وتقدس حضرتلريني نفسنه نسبت طريقيله
ايراد اولنـان وديكري معرض هزل وسخفده كتوريلان

اقتباس ایلر اولوب بو قسمك ایکیسی دخی مردود در حتی ائمهٔ مجتهدین حضراتندن بعضیسی هر قنغی قسمدن اولور ایسه اولسون تضمین واقتباسی کلیاً تحریم ومنع ایلیوب ائمهٔ متقدمیندن بعضیلرینك ومتأخرین کرامدن اکثرینك عصرلرنده تضمین واقتباسك استعمالی شایع اولدیغی حالده بو بحثه تعرض ایلمامشلردر وفقط بعض آثار جلیله‌دن جوازی اوزرینه دلالت کورلمسیله موعظه‌ده وادعیه واثنیه‌ده کلام منثوره مخصوص اولمق اوزره استعمالنی کبار علمادن بعضیلری تجویز ایلمش ایسه‌لرده کلام منظومده وخصوصیله مردود ومرذول اولدیغی بیان اولنان قسم ثالثده تضمین واقتباس استعمالنی انلر دخی کلیاً منع ایلمشلر وبونکله برابر اعظم علمای اصولدن بعضلرینك اشعارنده تضمین واقتباسی اشعار ایدرشیلر بولندیغی تحقق ایلمسیله صویه صابونه طوقنمیه جق صورتده اشعارده دخی تضمین واقتباسك جوازینه ذاهب اولمشلردر (رحمة الله علیهم)

بالاده سبقت ایدن تعریفه نظراً اقتباسك یالکز قرآن کریمه مخصوص اولدیغی اکلاشیلور ایسه ده احادیث شریفه ایله اولان تضمیناته وعلم فقهك وعلوم سائره نك نثراً ونظماً صورت توریه‌ده استعمال اولنمقده اولان اصطلاحات معروفه سنك اولوجهله اخذ واستعمالنه دخی اقتباس دینلدیکی علمای فنك اقوال وآثارندن مستبان اولمش واشبو تضمین واقتباسك مثاللری

بو مقامده تفصيلدن احتراز أدرج اولنميوب زبرده محرر حكايه ايله
مسودا تده وارد اولان موضعلرلرينك كنارلرينه اشارتله
هربررلرى بشقه بشقه كوسترلمشدر

المقصد السادس في المبالغة والاغراق والغلو

مبالغه اصطلاح قوم اوزره برشيئك وصفنى شدت وياخود
ضعف جهتيله محال اوله جق ويااستبعاد اولنه جق درجه يه
ابلاغ ايلمكدن عبارت اولهرق ارباب بديع اشبو مبالغه نك
محسنات كلاميه دن عد اولنوب اولنميه جغى خصوصنده
اختلاف ايلمشلرو بعضيلرى كلامك خيرلوسى حق وصوابه مقرون
اولنلرى اولمسيله منهج صدق وصوابدن ايرلمش اولان
كلام مردود اولديغندن مبالغه نك محسناتنى انكارو بعضيلرى
دخى اعذب الشعر اكذبه وخيرالكلام مايولع فيه ديوب
يعنى الذ زياده حلاو تبخش بزم ادبا اولان شعر مبالغه كاذبه يى
حاوى وكلام منثورك خيرلوسى دخى كذلك اولصورتله
مبالغه لو اولمسيله عندالمطالعه نظر حرص ورغبتى داعى
اولنلريدر ديوادعا ايليوب بوجهتله مبالغه نك مقبول اولديغى
وبلكه فضل وبلاغت انك اوزرينه مقصور ومنحصر
بولنديغنى بيان وتذكار ايتمشلردر

مبالغه اوج قسمه منقسم اولوب برنجيسى برشيئك شدت وياخود
ضعفنده وصفى عقلاً وعادةً ممكن اولمق صورتيله اولوب

بوکا تبلیغ وایکنجیسی عقلاً ممکن وعادةً محال اولان مبالغه اوله‌رق اکا اغراق واوچنجیسی هم عقلاً وهمده عادةً ممکن اولمیان مبالغه اولوب بو قسمه دخی غلو تسمیه قلنور وبو تقسیمدن اکلاشلمدیغی اوزره غلو اغراقك واغراق مبالغه‌نك مافوقنده اولوب ومبالغه واغراق مقبول عد اولنوب اکرچه تمثیل وتشبیه طریقیله صحته تقریب اولنان ویاخود حسن تخیل وبو کبی محسناتی متضمن بولنان غلو قسمنده دخی بعضاً محسنات مقبوله‌یه تصادف اولنور ایسه‌ده کلامده افراط مبالغه قصدیله معاذاه تعالی بعضاً کفروالحادی موجب اوله‌جق شی تفوهیله تأویل وتعبیری قابل اوله‌میه جغندن بو مثللو مبالغهٔ مردوده‌دن احتراز اولنمق لازم کلاور وبونلردن مردود اولمیانلرك هر برلرینك مثاللری اشاغیده کتارلرینه اشارت اولندیغی وجهله محللرنده کور یلور

الکلام فی الاطناب والایجاز

مباحث فن معانیدن اولان اطناب که اکا بسط دخی تسمیه اولنوب ایجازك مقابلیدر واشبو اطنا وایجاز اعظم انواع بلاغتدن اولوب بعضیلری فصل بلاغت اطناب وایجازدن عبارتدر دیمشلر وعلامهٔ زمخشری بلیغ اوزرینه مقام اجمالده اتمام صورتیله اجمال وایجاز واجب اولدیغی کبی موارد تفصیلده دخی تفصیل واطناب جمله‌ٔ واجباتندر دیو بیورمشلردر مذهب سلف اوزره ایجاز کلامدن ازسوزایله مقصود ادا اولنوب اوسوز دخی کندولری

هر نقدر اصحاب فصاحت و بلاغتدن دكل ایسه‌لرده مراملرینی
افاده و استفاده‌ده عجز ورکا کتلری دخی اولمیان اوساط
ناس عندنده متعارف اولملی یعنی معاملات ومحاوراتده تأدیهٔ
معانی ایچون عرف وقاعده مجراسنده جاری بولنمیلدر دیو تعریف
وتفسیر اولندیغنه کوره اطناب ایله ایجازك بیننده برواسطه
اولمق اقتضا ایدوب وبو جهتله متأخرین فضلا معنای مقصودی
ادا ایچون اوچ مرتبه اثبات وبیان ایلیوب بونلردن بری معنای
مقصوده مساوی اولان وبریسی معنای مقصوده وافی اولدیغی
حالده اندن ناقص بولنان ودیکری دخی لفائدة زیاده قلنان
الفاظ ایله اصل مقصودی افاده ایلمك اولوب مراتب مذکوردن
برنجیسنه مساوات وایکنجیسنه ایجاز واوچنجیسنه اطناب
تسمیه ایلمشلردر

الفاظك قوالب معانی اولمسی حسبیله ذهنده استحضار
اولنان معانی‌یی ادا ایچون ابتدا الفاظه احتیاج اولدیغندن اشبو
الفاظ اولوجهله استحضار ایدیلان معانی‌یی ادا ایچون زیاده
ونقصان اولمیوب تمامیله وافی اولور ایسه مساوات حاصل
اولوب بوصورتله سوق اولنه‌جق کلام قاعدهٔ بلاغته موافق
اولور ایسه‌ده موارد کلامك بعضیسی معانیٔ مستحضره‌یه
درجهٔ مساواتدن ناقص اولان الفاظله ادا ایتدکلکه محتاج
اولوب بومثللو مواضعده معنای مقصود ابهام وتعقیده دوشورلمامك
اوزره معانیٔ متعدده‌یی جامع الفاظ ایرادیله ویاخود طی وحذف
طریقیله ادا اولنمق ایچون مساواتك مادوننده الفاظ ایراد

اولنور ایسه مطلوب اولان ایجاز حصوله کلوب اشته بو مقصد
بلاغتك دقایق مهمه سندندر شو حاله کوره اطناب مساواتدن
یعنی اصل مرامی اداایچون لزومندن زیاده الفاظی حاوی
اولدیغی معناسنی متضمن اوله جغی و بو جهتله منبع بلاغتدن
خروج ایده جکی وارد افکار اولور و واقعا معنای مقصوده
اصلا فائده سی اولمیان برطاقم حشویات لفظیه ایراد اولندیغی
صورتده کلامك مخل بلاغت اوله جغی تصدیق قلنور ایسه ده
ایجازك تعریفنده مندرج اولان لفائده قیدی اشبو توهمی دفع
ایدوب بو تقدیرده ایجاز مقبول اولمیان تطویلك ضدی اولمش اولور
واطناب دخی معنای مقصودی ایضاح ویاخود بعض اوصاف
حسنه ایله توصیف وغوامضنی بسط وتشریح مثللو فوائدی مشتمل
اولمسیله اودخی تطویلك ضدی اوله رق ایجاز مثللو متمم بلاغت
وبلکه اصل بلاغت اولوب مخابرات تلغرافیه ایچون طریق
ایجازك بیلنمسنه احتیاج قوی اولدیغی کبی مصالح جاریه حقنده
مستداول اولان محرراتك افاده واستفادهٔ مرام ایچون واضح
ومکمل اولمسی دیمکنده قاعدهٔ اطنابك دخی معلوم ومضبوط اولمسی
اهم لوازم کتابتدن اولمسیله بونلرك مثاللری دخی مسودات آتیه ده
اشارت اولنان محللرنده کوریلور

الکلام فی الانسجام

(انسجام) ان یکون الکلام عذب الالفاظ و سهل التركيب
وحسن السبك خالیاً من التكلف والعقادة یکاد یسیل من رقته
کالماء فی انسجامه لا یتكلف فیه شیٔ من انواع البدیع الاجاء عفواً
من غیر قصد واذا اقوى الانسجام فی النثر جائت فقراته

موزونة من غير قصد كما وقع فى كثير من ايات القرأن العظيم
حتى انه وقع فيه من جميع البحور المشهورة ابيات واشطار ابيات
ديو تعريف اولنمشدر كه ترجمه سى انسجام كلامك الفاظجه عذوبت
وجزالتى وتركيبجه سهولت وسلاستى وسبك واداجه حسن
وبهجتى وتكلفدن ومعقد اولمقدن خلو وسلامتى اولوب شويله كه
حسن جريان وانسجامده كمال رقت ولطافتى جهتيله آب روان
كبى اقوب كتملى وآنده انواع بديعدن تكلفله كتورلمش هيچ برشى
كورلميوب جامع اولديغى محسنات لفظيه ومعنويه كويا اصلا قصد
اولنميوب اويله برمسلك نارفته ده تصادف ايتملى كه مطالعه ايدنلره
صفابخش وحيرت افزا اولمليدر حسن انسجامده بوصورتله قوت
وملكه حصولى كلام منثورك فقرات حاويه سنى من غير قصد
موزون اوله رق تبادر ايتمسى محسناتنى قدر انتاج ايدوبته كم
قرأن عظيم الشانك اكثر ايات شريفه سى موزون اولوب حتى
دقت اولنديغى حالده اوزان شعريه نك بحور مشهوره سندن
كافه سنده ابيات وبيتك برمصرعندن عبارت اولان اشطار ابيات
واقع اولديغى معلوم اولوردیمكدر . اشبو حسن انسجام بلاغتك
غايهٔ مقصودى اولديغندن بونى بو بحثك خاتمه سى مقامنده
اوله رق تذكار ايله طى كفتار وبالاده تعداد وايراد اولنان صنايع
بديعيه وابحاث سائره تركجه كتابتده مستعمل عبارات ارهسنده
الك زياده شايع ومتداول اولان قواعدك برمقدارندن عبارت
اولوب درجهٔ كافيه ده اولهميه جغى وهله مسلك منشيانه التزام
اولنور ايسه عند الاحتياج تحرى اولنه جق صنايع بديعه نك
پك چوغى بولنه ميه جغى معلوم ايسه ده متأخرين اهل بديع صنايع

مذكوره‌یی همان ایكی‌یوز قسمه طوغری تقریب ایلدكلرندن بونلرك هر برینی تعریفات وشواهدیله برابر ذكر واحاطه‌یه اشبو رساله مختصره‌نك تحملی اولمدیغی كبی محرر بیبضاعه‌سنك دخی بكده دها ایلرویه قدرت واستطاعتی كافی بولنمدیغندن ولسانمزده بدیعیاته دائر مكمل ومفید بر كتاب موجود اولمدیغندن بویولده دها محیط وجامع اولمق اوزره بر تألیف بدیعك وجوده كتورلمسی حقنده اولان آرزوی صمیمی‌یی سترایده میوب بوكا موفقیتی دخی دركاه جناب فیاض حقیقیدن خالصانه تمنی ایله برابر اویله بر كتابك لزوم وجودی عندلرنده مصدق ومسلم اولان معارفنداران عصرك دخی همت نقاده وطنپروریلرینه احتیاج اولدیغنی اخطار ایدرم

ترشیح سادس

عصرمزده مستعمل ومتداول اولان كتابتك اصول وقواعد عادیه‌سنی شامل اولوب بونلر دخی اخطارات آتیه ایله بیان اولنور

اخطار اول

یازیله‌جق شیئك ربطو سبكنه وعباره‌سنك حسن جریان وانسجامنه دقت اولنمسی موضوعات كتابتك برنجیسی اولوب بوكا رعایت اولنمیه‌رق یازلمش شیلردن مأل و مفهوم استخراجی قابل اوله‌میه‌جغندن كتابتدن عد اولنه‌مز بونده روابط كلامیه ایچون ایكی مسلك اولوب برنجیسی خیلی

زمانلردنبرو تأسس وتقرر ایلمش والیوم اکثریت اوزره قوللانلمقده بولنمش اولان مسلك اوله رق بودخی فقرات کلامیه ارالرینه کرك سجع تصادفیله رابطه و انتیام ویرلسون وکرك روابط عمومیه مقامنده مستعمل اولان او لنمش بولنمش واولنديغنه بولنديغنه مبنی وقلندیغی کورلدیکی حسبیله واولدیغندن ایدوکندن کبی وبونلره مماثل کلمات ایله وایجاب ایتدکجه مفهوم عبارهیی تعقید وجریان کلامی اخلال ایتمیه جك صورتده جملهٔ معترضه ایله ربط وایصال اولنسون فقرات وارده ارهسنه اصلا فاصله ویرلمکسزین برمسوده یه کیرلدیکی کبی بلا انقطاع چیقلمق یعنی سوز نقدر اوزون اولور ایسه اولسون جملهسی برجمله حکمنده سرد وایراد ایدیلوب معنای مقصود هرنه ایسه کاملاً اشبوجمله یه درج ایدلمك خصوصندن عبارتدر وایکنجیسی مؤخراً بعض افاضل وافاخم کتابك اتخاذ بیورد قلری مسلك دلنشین اولوب اودخی فقرات مندرجهنك سراپا یکدیکرینه التصاق والتیاملری کوزهدلمیوب مواضع کثیرهده فواصل وقواطع ایرادیله وبونده دخی ایجاب ایلدکجه جملهٔ معترضهلر سردیله کلامك مابعدینی معناً ما قبلنه ربط وتوصیل ایلمك اصولی اولوب برنجی مسلکده سوزك روابط لفظیه ومعنویهسنه وایکنجیسنده یالکز روابط معنویهیه رعایت اولنمسی لازم کلور وبو مسلکلرك ایکیسنده دخی سوق اولنه جق عباراتك الفاظنده ترشیح سابقده بیان اولنان قواعده توفیقا عذوبت وسلاست ومعناسنده قوت وبلاغت اولدیچه بینلرنده

مادهٔ برصورت راجحه ومرجوحه تصور اولنه میوب
حسن انتظام وانسجاملرینه باقیله رق دوزکون کورلدیکی حالده
برینه لآلیٔ منظومه ودیکرینه لآلیٔ منثوره اطلاق اولنه بیلور

اشبو ایکی مسلکدن قنقیسنك تألیفنده سهولت ونهج
وشیوه سنده بهجت ولطافت زیاده اولدیغی بحثنه کیریلور ایسه
مهرهٔ کتاب بو ایکی وادیده دخی سمند خوشخرام خامه لرینی
دیلدکلری کبی اویناده جقلری وچوکان شیوهٔ بلاغتله
هر ایکیسنده کوی بای تحسین اوله جقلری بیاندن وارسته
وقوهٔ بضاعت وامداد قریحه وطبیعتلری بودرجه دن
نقصان اولان کتبه دخی مذکور ایکی مسلکدن قنقیسنی
التزام ایله کسب ائتلاف ایلمش ایسه تألیف وشیوهٔ کلامجه
ارانیلان سهولت ولطافته اومسلکده دسترس اوله بیله جکندن
بوراسی حصول ممارسه وملکه یه مفوض ووابسته اولوب
یالکز تحصیل کتابت ایلك امل وارزوسنده بولنانلرك ابتدا
قنغی مسلکدن شروع ایلملری مقصدینه کلنجه کلامدن مرام
هرنقدر معنی ایسه ده معنایه دخی لفظ واسطه سیله انتقال
اولنه جغندن وروابط لفظیه جه معلومات ورسوخ
حاصل اولمدقجه روابط معنویه نك قواعدی بلله نملك مشکل
اوله جغندن اومثللولر اول امرده برنجی مسلك اوزره تحصیل
کتابت ایتملری لازم کلوب بونده قدرت وملکهٔ کافیه
استحصال ایلدکلرندن صکره مرادایلدکلری وطبیعتلری دخی
یاردم ایتدیکی حالده ایکنجی مسلك اوزره دخی ایفای کتابته

مقتدر اوله بیلورلر وبونی اختیار ایتمسه‌لر دخی چونکه الحالة هذه دوائر رسمیه ده اکثریت اوزره برنجی مسلک مرعی وجاری اولدیغندن نره ده اولسه‌لر طریق کتابتده استخدام ایله بو یولده اولان اسباب تعیشلرینی اله کتورورلر

واما مسلک ثانیده یازلمش وبعض اساتذهٔ نحام حضراتنك قلم معجز رقملرندن چیقمش اولان آثار نادره‌نك نسج وشیوه‌سی غایت رنکین واحکام ومعانیسی زیاده سیله متین ودلنشین اولدیغنه نظراً مسلك اولك تعلمنه اشتغال ایله اضاعهٔ وقت اولنمقدن ایسه همان مسلك ثانی اوزره تحصیل کتابت وبو اصولك دوائر رسمیه‌جه دخی تعمیمنه همتله برنجی مسلکك ترکی آرزو اولنور ایسه ده فقرات منقطعه آره‌سنده کوزه دلمسی لازم کلان روابط معنویه‌نك وجوده کتورلمسی بونده ملکهٔ کلیه استحصالنه متوقف اوله‌رق اشبو ملکه اولمدقجه او یولده یازیلان شیلرده کلامك سر وبخی غیب اوله‌رق برچوق تفصیلات وتطویلات درج اولندقدنصکره معنای مقصودینه بروجه ایضاح افاده اولنه‌میوب مبهم ومعقد قاله‌جغی وارزو اولنان محسنات حشویاته انتقال ایده‌جکی ملحوظ اولدیغندن وبونکله برابر ایکی سطرله افاده‌سی قابل ومطلوب اولان مصلحت ایچون ارانیلان طریق انحصار اصول جاریهٔ حاضره اقتضا سنجه‌ینه مسلك اولده بولنمه بیله حکمندن مسلك ثانی ایچون لزوم وجودی بیان اولنان ملکهٔ کامله‌نك حصولنه قدر مسلك اولده دوام وبونده دخی کاتب عنوانه

ثالثيت خلجه امك صرنيله بشقه جه بر ملكه اكتسابنه منوط اولمسيله
اول باول اشبو ملكه نك استحصالنه اهتمام اولنمسى اقتضا ايدر

اخطار ثانى

بيان اولنان ملكه نك حصولنه نه توقف ايده جكى
سئوال اولنور ايسه تفصيلات سابقه دن مستبان اوله جغى وجهله
بونك ايچون فنون سائره كبى قواعد مخصوصه ترتيب
وابيان اولنمسى پك مشكل اولوب بالاده سرد ايدلمش اولان
وجوه ثلثه نك كوزلجه مطالعه سى لازم كله جكى مثللو
بو بابده ابن اثيرك (مثل السائر فى اداب الكاتب والشاعر)
نام كتابنده تحصيل كتابت ايچون بسط وبيان ايلديكى
درجات ثلثه ذكر اولنور شويله كه كتابت ايچون اوچ درجه
اولوب برنجيسى پك چوق آثار واخبار جليله ايله
مؤلفات متقدمين مطالعه وحفظ اولنه رق نصكره كاتب انلردن
اولان مستحضراتنى جزئى تغيير وتبديل ايدرك يازه جغى شيلرى
لفظاً ومعناً انك اوزرنده ترتيب وبنا ايلمكدر وبو مسلك
درجات ثلثه نك ادناسيدر و ايكنجيسى اولوجهله حفظ اولنان
مستحضراتى يازه جغى شيلرده استعمال ايدر ايسه ده الفاظنى
كلياً تبديل اتمسى ايجاب ايده جكى مثللو معناجه دخى سبك
واداسنى ديكر بر قالبه افراغ ايدرك آثار قلميه سنك مستحضرات
محفوظه سندن تولد ايلديكنه مطالعه ايدنلرك دقتلرينى
صرف وسلب ايلمك ملكه سنك حصول ايدركه بو مسلك اوسط
درجات ثلثه در واوچنجيسى كاتب كندوسنه لازم اولان علوم

نافعه و معلومات نظریه‌یی اکتساب و استحصال ایلدکدنصکره
آثار قلمیه‌سنده هیچ بر طرفده تقلید اتیه‌رك یازه چیزه
ودوشه قالقه بالذات بر مسلك مخصوص اتخاذیله بونی
مظهر تحسین عمومی ایدرك بین الکتاب کسب امتیاز و انفراد
ایلمسیدرکه اشبو مسلك درجات ثلثه‌نك اعلاسی اولوب
ابن اثیر ائمهٔ اربعه حضراتنه ائمهٔ مجتهدین اطلاق اولندیغی کبی
او اوجهله اقتداره مالك اولان کاتبه دخی کتبه‌نك امام مجتهدی
دینلمك شایان اولور دیمشدر اشته ابن اثیرك دخی قولنه
دقت اولنجه بالاده محرر تفصیلاته مبانی دوشمیوب کاتب
ایچون خیلیدن خیلی معلومات و مستحضراتك وجودی
لازم ولابد اولدیغی وبودخی علوم و معارف مقتضیه‌نك
استحصالیله برابر طریق کتابتده وافر مدت استخدامه توقف
ایده‌جکی اکلاشیلور و ابن اثیرك ادنا درجه دیو بیان ایلدیکی
تقلید صرف مسلکی عرض خلوص و تبریك و تهنیه دائر و بو برندن
پك فرقی اولمیان معاملات عمومیه حقنده یازیلان سائر
معروضات و محرراتده ایشه یرار ایسه‌ده آثر و وقوعات
حادثه‌نك یکدیکرینه توفیق و تطبیقی قابل اوله‌میه‌جغندن
مسلك مزبوری التزام ایله بونده صاپلنوب قالمش اولان کاتبك دائرهٔ
محدوده ایچنده اولان معلوماتی ایفای امور تحریریه‌یه وافی
اوله‌میوب پك چوق وادیده یایان قاله‌جغی و فیض و رفعتدن
محروم دوشه‌جکی حسبیله کاتب تقلید صرف دائره‌سنده قالمیوب
از چوق قوه اختراعیه‌یه مالك اولمق و هر درلو مصلحته دائر
مسوده قلمه المق ایچون بالاده تحریر اولنان اسباب و وسائله

تشبث ایلمسی اساس مبانیٔ کتابتدن عد اولنور

اخطار ثالث

دوائر رسمیه نك کثرت اوراقه استغراقیله برابر مصالح سنیه ومشاغل مهمه نك دخی حددن اشغین وطاشغین اولمسی حسبیله معروضات ومحررات رسمیه جه هر حالده اختصار طریقی ملتزم ایسه ده بونده دخی سوز قصه اولسون دیو رأسا وجوابا یازیله جق شیلر مرام ومقصود هر نه ایسه انی حقیله افاده وتفهیم ایده جك قدر عبارهٔ بلیغه یی متضمن اولمز ایسه اشبو اختصار مقبول اولمیه جغندن بشقه مصلحتی بالطبع استعلام واستیضاحه دوشیره رك تکرر مخابره ایله ابتدا تحریر اولنان شیده برقاچ لقردی از اولسون دیرایکن صکره ایجابنه کوره اندن یکرمی اوتوز قات زیاده سوز یازلمغه مجبوریت کورینوب هم بونی یازان کاتب برچوق زحمت چکمسیله برابر یازدیغی اوراقدن دال چقمیور شهرتنی قزانوب شرف معروفیتدن دور اوله جغی وهمده مصالح جاریه یی تأخیره دوشیره جکی اجلدن کلامك اختصارینی التزام ایله برلکده اولهرق معنای مقصودك دخی تام الافاده اولمقلغنه رعایت ودقت اولنمسی ایجاب ایدر وبو مقصد دخی کاتب یازه جغی شیده طریق اختصاری پیش نظر اعتنایه الدیغی حالده قارشوسنده برمعارض اولدیغنی ویازمغه باشلدیغی مصلحتك هر فقره سی اوزرینه انك طرفندن اعتراض وقوعیله بونلری دفع وجرح ایلدکدنصکره مستحضرات ذهنیه سنی تحریر ایلدکده بولندیغی

فرض وتقدير ايدرك وكاغدك وازه جغى يرده وقوعى ملحوظ اولان اعتراضاتى سؤال مقدره جواب حكمنده كوچك كوچك فقرۂ مخصوصه ويا خود جملۂ معترضه لرله دفع ايليه رك بو صورتله كلامك حسن تأليفنه صرف افكار واقتدار ايتكله حصوله كلور

ترغيب وتشويقى موجب اوله جق اوراقك تأثيرى زياده اولمق وبعض تنبيهات حكومتى متضمن اولوب امراداهلى مواجهه سنده قرائت اولنه جق اوامر لا يقيله اكلاشيلوب حكم وهالى اذهان عموميه يه كوزله يرلشمك ومسراته دائر اولان اعلاناتك دخى اوقونديغى محللرده قلوب ناسه القا ايليه جكى سرور وشادمانى تعزيز وشطارتى محتوى بولنمق اوزره بومثللو مواضعده بحث مخصوصنده بيان اولنديغى اوزره اطناب قاعده سنه مراجعت اولنمسى مناسب ايسه ده كلامك غير مقبول اولان تطويل جهتنه انتقال ايتامسنه دخى اعتنا قلنمسى اقتضا ايلر

اخطار رابع

نزد اصحاب انصافده مستغنئ ايضاح اولديغى اوزره بندكانك سرمايۂ لياقت واهليتلرى مجرد نعم والطاف سنيه وحسن تربيۂ عاليه سايه سنده ميسر اولديغى مثللو بونلر خدمات جليله ده نقدر كسب قدم ايتسه لر اوزرلرنده اولقدر حق نعم ولى نعمت تزايد ايده جكندن بندكانك قدم ولياقت جهتيله

عرض اتمنانه اصلا حق وصلا حیلری اوله ماسئله
بعض مستدعیاتی حاوی تقدیم اولنه جق عریضه ومذکره لرده
متکلمك امکدارلغندن واهلیت ولیاقتندن بحثله صورت
استدعاسنی دعوای استحقاق ومکافات ایدر بولنده عرض وافاده
ایتمسی دأب بندکی یه مغایر حالاتدن وغایت معیباتدن بولندیغنه مبنی
بومثللو مستدعیاتده اویله امتنان ودعوای استحقاق ایماایدر
تعبیرات قطعا قال وقلمه کتورلمیوب متکلم تمناسنده بولندیغی
خصوصی مخاطبك یالکز شیمهٔ عاطفت ومرحمتی اوزرینه
عطف واسناد ایده جك کلمات تعظیمیهٔ عبودیتکارانه وتعبیرات
رقیقهٔ فرومندانه ایله عرض وبیان ایلمسی هرحالده
مسلك ادبه توافق ایدر وبوبولده ترتیب وتقدیم اولنه جق
استدعانامه لرك مخاطب عندنده حسن تأثیری البته زیاده اولور

اخطار خامس

اوراق رسمیه ده صنایع لفظیه ومعنویه ارائه‌لرق مصلحتك وادیٔ
اطنابه دوشیرلمسی ومجرای معروفندن چیقارلمسی ممنوعیت دمنیه
تحتنده اولدیغی کبی هله تضمین واقتباس وابیات واشعارکبی شیلرك
درجی ممنوع قطعی حکمنده بولندیغندن اوراق مذکورده ده
استعمال اولنه جق عباراتك یالکز جیادت الفاظ وقوت
معانیسی التزام ایله الفاظك معانی یه نسبتی درجه مساواتدن
زیاده ونقصان اولمدیغی حالده غرض مقصودی تماماً مفید
اولمسی وبرده ترشیح سابقك نهایتنده تعریف اولنان حسن
انسجامی کوزه دلمسی لازمدر بوحاله کوره بوقاریدنبرو لزوم

تحصیلنی بیان ایلدیکمز معلومات ومستحضراتك تعلمیله اشتغال
اولنمسی عبث قبیلندن اولدیغی متبادر افکار اولور ایسه ده
قضیه اویله اولیوب کاتب ایچون ممکن اولدیغی درجه ده معلومات
نظریه و عملیه نك تکثیر و توفیرینه چالشمق صنف کتابك مخارج
ومداخلی ملاحظه وتعمیق یعنی خدمات وخطوب دولتدن نیجه
نیجه مهم ونازك اولان شعبه لرده اهل قلمك لزوم وجودی قلمك
خصائص طبیعیه وسوائق مبرمه سندن بولندیغنه عطف نظر
تدقیق وتحدیق اولندیغی حالده نه درجه ده الزم واهم اولدیغی
اکلاشیلور چونکه یالکز امور تحریریهٔ رسمیه ده استخدام ایله
بونده اکتساب ملکه ایتمش اولان کاتبه کاتب حقیقی اطلاق
اولنه میوب کاتب اوراق رسمیه دن بشقه صره سنه کوره غیر
رسمی اوله رق دها بك چوق شیلر یازمغه کندوسنی مواقع
کثیره ده مجبوریت حالنده بوله جغی بدیهیدر فرضا خاوصه دائر
برطرفه برشی یازلمسی ویاخود فوق العاده ظهور ایدن برلطف
عالی یه تشکری متضمن برتذکره ویا برمضبطه قلمه النمسی امر
اولندیغی حالده یالکز اوراق رسمیه ده ممارستی اولان کاتبك
معلومات ومحفوظات ذهنیه سی بوکا مساعد وکافی اوله جغندن
اختلاس وقت ایده بیلور ایسه یا منشآت و مجموعه لره ویاخود
کاتبك هر شعبه سنده مهارتی اولدیغنه معلوماتی اولدیغی بیلدیکی
برکاتبه مراجعت ایدر برنجی تقدیره کوره واقعا منشآت
ومجموعه لرده اکثریا مرامنه مطابق برمسوده بوله رق
بونی جزوی تغییر ایله رك برشی قاره لیوب وآمرینه عرض ایدوب
اکثر بلای ایتمکسزین ع (رسیده بود بلایی ولی بخیر کذشت)

مصدا قنجه ایشی کچشدیره بیله جکی مأمول ایسه‌ده بعض کره
دخی الده بولنان منشآت و مجموعه‌لرده مطلوبه توافق
ایدر برشیئه تصادف اولنه ما مسی ویاخود مصلحت تعجیل
اولنمسیله مراجعته وقت بولنه ما مسی دخی اغلب احتمال اولدیغندن
بوحالده بیچاره‌یه یا النی اوغشدرمقدن بشقه برشی قالمز
ویاخود قرین نظر تحسین اولنه میه جغنی کندوسی دخی بیله رك
برشی یازوب آمرینه عرض ایله آمر دخی تمییز کیفیت ایتدیکی
صورتده بونده مهارتی بولنمدیغنی اعتراف ایله بیان معذرت
وابراز خجالتدن ماعدا چاره بولنمز بوندن ماعدا کلام صوفیه‌دن
بولندیغی اوزره تجلی تکرر ایتمز اولدیغی کبی وقوعات دخی
تکرر ایلمیوب هرنه اولور ایسه اولسون برایش دیکرینه
تماميله بکزه میه جکندن منشآت و مجموعه‌لردن النوب
یازیلان شیلر کشینك کندی اثر قریحه و قوۀ اختراعیه‌سی کبی
اوله میه جغی معلوم در ایکنجی تقدیره کوره مراجعت اولنه جق
ذات اصحاب انصاف و فتوتدن ایسه اخواننك بویله برکوچك
مراجعتنی اخوت حقیقیه و احتیاجات مشترکۀ بشریه
اقتضاسنجه نعمت غیر مترقبه عد ایلیه رك والنده کندوسنجه
پك مهم برشی بولنسه ده ترك ایدرك انك اسعاف مرامنه مسارعتله
مراجعت ایدن ذاتی دخی محجوبیت و تحت منتده براقامق ایچون
بوشیئی ذات عالیلری دها اعلا قلمه الور دیکز فقط مقتضای
بشریت اراالق انسانه عارض اولان بسط و قبض
ایجابنجه ادم بعض کره مواد محسوسه‌یی بیله ادراکدن و هله
بومثللو امور ذهنیه‌یه تصرفدن کلیا عاجز قالیور و حکمت وسببی

دخی بیلنمیور کبی وبونلره مماثل حسبحاله کیریشوب ویا زدیغی
شیئك نقصانیتندن بحثله تصحیح واصلاحنی رجا ایله استعفای
قصور وبیان معذرت ایلیوب اول ذاتی مطیباً وممنوناً
اعاده ایلدکدنصکره بوقضیه‌یی عمری اولدقجه بردها لسانه المز
ومراجعت ایدن ذات دخی نائل مرام اولدیغی حالده اصلا
منت ومحجوبیت التنده قالمز ایسه ده هر عصرده وبا خصوص
عصرمزده بویله تعریف اولنان اصحاب انصاف وفتوت پك از
اولدیغندن واستقراب بلیه سندن ایسه هیچ برصنفك
قورتیله‌مدیغی ثابت ایدوکندن اویله اخوته اعتزار واعتماد ایله
مراجعت اولنان ذواتدن بعضیلری دخی رجا اولنه جق
شیئی قبول ایتسه ده یا اشراب زهرابهٔ امتنان ویا خود
اسعاف مسؤله ابراز رویدل ایله برابر النده تأخیر قبول ایتمز
بعض مصالح مهمه ومستعجله اولدیغندن اوآنده یازه میه جغی
حقنده بسط اعتذار ایدرك اخشام ویا صباح یازوب یتشدیره جکنه
دائر ویردیکی وعدی کلمات تأمینه ایله تأکید ایلدکدنصکره
انجاز وعدده امرار زمان ایدوب مراجعت ایدن ادمی مضطرب
ومتألم ایلمك ویا خود درعقب برشی یازوب ویره رك وفقط
بونده بالالتزام مراجعت ایدن ادمك عدم اقتدارینی ایما ایدر
بعض عبارات درجیله کویا انی ممنوناً اعاده ایلدیکنی
اظهار مذاق اغراضیسنه وسیله عد ایلیه‌رك بیچاره‌نك
جهل وعدم اقتدارینی اتیان ادله ایله اعلان وتشهیر ایتمك
دخی ملحوظ اولمسنه وبونکله برابر مسلك کتابتده بولنوبده
بونك ایفای وظائف متنوعه‌سیله مکلف اولان ذاتك وظیفهٔ

مخصوصه سیچون آخره عرض احتیاج ایتمسی اصحاب ناموسه
کوره پك مشکل بولنمسنه مبنی کاتب کندوسنی شو مثللو احوال
مؤلمه یه دوشورمامك ایچون هرحالده اکمال حوایجه همت
ایلمسی الزمدر

برده امر کتابت بالکلیه بونلردن عبارت اولمیوب کاتب بعض کره
برمادهٔ مخصوصه اوزرینه صغرا و کبراسی مکمل برشی قلمه المق
ویاخود رأساً وترجمةً برکتاب یازمق اقتضا ایده جکی کبی
بعضاً علوم وفنونه دائر سائرلرینك مؤلفاتی اوزرینه واقع اوله جق
تکلیف وابرامه مبنی صورت منشیانه ونهج بلیغانه ده دیباجه
وتقریضلر تحریرینه مجبور وبونلره مماثل دها نیجه شیلر سرزدهٔ
ظهور اوله رق بونلرده ایسه هردرلو صنایع بدیعه اجراسیله
برابر بعضیسنده ایجابنه کوره اشعار وابیات بلیغه ایرادینه دخی
احتیاج کوریله جکندن وقوهٔ بضاعه سی یالکز امور تحریریهٔ
رسمیه یه ومجموعه کاری خلوص یازمغه منحصر بولنان کاتبك
اول وادیلرده ع (وحیث القت رحلها ام قشعم) فحوا سنجه
اسب ناتوان خامه لری لغزیده پای عجز وفهاهت وکندولرینك
اقتدارسزلغی میدانه چیقوب بین الاقران دوچار خجالت
اوله رق بو حالر ایسه کاتبك اکتساب فیض وحیثیت ایده بیلمسنك
اسباب مانعه سندن اولمسیله صنف ممتاز کتبه ده بولنانلرك
هرمسلکده تألیف وتزیین کلام ایلمك اقتدارینی حائز
اولملری ایچون توسیع دائرهٔ معلومات واستحصال واستکمال فنون
ادبیاته وسع وبکنتلرینی صرف ایتملری ایجاب ایلر

اخطار سادس

پك جزئی دقت اولنور ایسه سهو وغلط اولدیغی ذهنه تبادر ایده جكی حالده تحدیق نظر اولنمامق حسبیله لسانمزده برخیلی الفاظ غلط سویلنمكده اولدیغی مثللو بونلری اصحاب فضل وكمالدن اولدقلری مسلم بولنان بعض ذوات بیله عدم مبالات ایله تحریراً دخی استعمال ایلمكده وسهویتنه دقت ایدنلر اولسه ده بولفظ فلان فاضلك دخی قلمندن بویله چیقمشدر بونی اول ذات البته برقاعده یه تطبیق ایدرك یازمشدر دیوتدقیق وتصحیحنه صرف افكاره لزوم یوق برطاقم غلطات شایع اولمقده اولمسنه واكرچه نظر عمومیده قبول اولنمش غلطات مشهوره مولدات بلدیه نك تصحیحی اقتضا ایتمیوب بولدیغمزوابشدیكمز كبی استعمال اولنمق لازم كلور ایسه ده بیان اولنان غلطات بوقبیلدن اولمیوب حد فصاحتك قبول ایتمیه جكی صورتده یعنی قاعدهٔ مخصوصه سنك خلافنده بولنمسنه مبنی كاتب یازه جغی شیلرده مفردات الفاظك دخی املا وتركیبنه دقت ایلیه رك وهر بر بنی الده بولنان قواعده تطبیق وشبهه ایلدیكی شیلری اهل وارباببندن تحقیق ایدرك قلمنی سهو وخطادن محافظه یه دقت وفرضا وصف تركیبیلر حروف متصله دن مركب اولدقلری حالده بركلمه كبی یازلمسی قاعده سی اقتضاسندن ایكن بونلری ایروب بشقه بشقه یازمق ومضاف ومضاف الیهك وصفت وموصوفك شامل اولدیغی حرفلر حروف متصله دن اولسه دخی

بونلرك املاجه بربرینه التصاقلری قاعده سنه مغایر بولندیغندن مضاف ایله مضاف الیهی وصفت ایله موصوفی بر کلمه حکمنده تحریر ایلمك وتأنیث علامتنه محتاج اولان کلمه‌لری مذکر اوله‌رق یازوب علامت تأنیث استمیان کلمه‌یه ادات تأنیث وضع ایتمك والفاظ ترکیه الفاظ عربیه وفارسیه ایله اضافت قبول ایتمیه‌جکی اشکار ایکن بونلری یکدیگره مضاف قیلمق کبی شیلر خلاف قواعد اولدیغی جمله عندنده معلوم اولدیغی حالده اوراق متفرقه‌نك بك چوغنده وبلکه بعض اوراق رسمیه‌ده سهویات مذکوره کورلمکده اولدیغندن وبویله جزئی دقتله اصلاحی قابل اولان شیلر عدم مبالات حسبیله استعمال اولنه‌رق لسانمزده غلطاتك تکثیرینه مساعدهٔ عمیه کوسترلمسنده هیچ برمعنی متصور اولمدیغندن سهویات مذکوره‌یی تحریردن احتراز ومجانبت اولنمسی شرایط متممهٔ کتابتدن کوریلور

بعض کتب محاضراتده حضار بحث حدقهٔ دیدهٔ امعان ومفهوم ومزایاسی صیقل افروز صحیفهٔ ایقان اولمش اولان حکایهٔ آتیه‌نك اتیانی بو مقامده قدرلاری سخنك ذیل اطنابیل سباق وسیاقنی نطاقبندمیان استحسان وجلب نگاه رغبت ودقت نظارکان ایده‌جکی ملاحظه‌سی شوراده دخی رخش خامهٔ رکیك البیانه رخصتنمای ارخای عنان اولمشدر

خلفای عباسیه‌دن مأمون بن هارون الرشیدك مقربان خاص آستان ومحرمان سرایر دیوان مطاع عالمیاندن بری اولان عمرو ابن مسعده که رتق وفتق مصالح سلطنت وخصوصیله

حسن تنسیق وتنظیم امور مایهٔ دولتده کندوسنی وحید زمان بیلورو بو حیثیتله بلااشتباه مخائل امثال واقران اولورایدی مومی الیه بویله پیمانه پیمای نوشانوش بزم آمال ونعره فزای جوشاجوش نشئهٔ اقبال اولدیغی زمان زمانپرستانه سنك برسدراه جلوهٔ مستانه سنه متصادف وجرعه کشان مصطبهٔ (وفوق کل ذی علم علیم) نص جلیلنك مستغرق کیف بیکم وکیفی اولنلردن بریسنه تصورتله ملاقات ایدرك حقیقت ذاتنه واقف اولوب نوعما هشیا روداروجوی دردسر خماراولدیغی بویله برطرز لاابالیانه ده نقل ایله نقلرس مجالس اهل مذاق ویخپاره انداز اقداح جگر سوختگان اشواق اولورکه اهوازولایتنك طبیعت اراضیسی فوق العاده قوهٔ منبته ایله مشتهر واذکاراهالیسی توفیر اسباب زراعته منحصر اولدیغندن هربری معمور واباداندهقاننك هربری خواجهٔ کامران بندرگاه ثروت وسامان اولدیغی حالده نصل ایسه اورایه مرکز خلافتدن نظر تقید ومبالات ایله باقلمدیغندن حقوق بیت المال مسلمین اولان واردات وعائدات کثیره سی کاشتکان بی انصاف وشحنکان منتشرة الاکنافك ایادی طمع واعتسافلرنده کمکشتهٔ اتلاف واسراف اولمقده اولمسیله ولایت مذکوره یه معتمدان ارکان سلطنت واصحاب استقامت وفطانتدن بر مأمور کوندریله رك عمال ومستوفیاننك محاسبه لرینه باقلدیغی وحقوق مشروعهٔ خزینه پنجهٔ اغتصاب مستولیان مهینه دن تخلیص ومجرای اصلیسنه ارجاع ایله برابر ولایت مذکوره نك

محصولات ارضیه سنه کوره مرتبات دیوانیه سی تعیین
وتخصیص قلنديغی حالده خزینهٔ دولته منافع عظیمه يی
جالب وعجزهٔ اهالی دخی خونهٔ اهل تعدیدن قورتاریلوب
جانب خلافته دعوات خیریه يی مستجلب اوله جغی رسیدهٔ
سامعهٔ مأمون و انبار ضمیر خلیفه بو بذور انتباهك محصولی اولان
اجناس حبوبات امانی وامال ایله مالامال ومشحون اولمقدنناشی
ولایت مذکوره نك تفتیش ومعاینه ورؤیت محاسبه واجرای
مساحه سیله دفترینك تنظیم وخریطه سنك ترسیمی ومرتبات
دیوانیه سنك بروجه عدالت ترتیب وتقریریله متفرعات
سائره سنك تنسیق وتتمیمی طرف خلا فتپناهیدن
بکا امر وتفویض اولندی ایشك جسامتی حسبیله معیتمه
لزومی قدر استصحاب مأمورین وکتبه وکمال احتشام
ودبدبه ایله دجله دن برکمی یه راکباً متوجه سمت اهواز
ویاز موسمی اولدیغندن کورته اوزرینه ترتیب عریش
ودرونی ملوکانه تفریش ایله مظله نشین حضور واهتزاز اولدم
شدت انحدار نهر ایله کمینك سرعت سیرندن حاصل اولان
اهویهٔ رقیقهٔ دجلوسو بسو هبوب ایدن نسایم لطیفهٔ
سمنبو ایله نرمانوم ممازجت واستئناس وبسایط وجوده
انبساطبخش تماس اولدقجه کندومی غرفهٔ موعودهٔ خلد برین
ومیان مروحه جنبانان حورعین ایچره متکازن چاربالش
نازونعیم ویاخود کشتیسوار تنسیم اولمش قیاس ایدر
وبویله برصفای خاطر کشا وراحت روح افزا ایله اطرافه نکاه
اندازتنزه وتماشا اوله رق کیدر ایدم ناکاه اوزاقدن

برصدای رقتنما استماع ایله اوطرفه طوغرو حواله ٔ سماخ استقصا اولندقده زورق انتظام حالکز امتعهٔ سرور وکامکاری وبادبان آمالکز شرطهٔ سعادت ونیکبختی ایله مملو ورو براه قبله ٔ آرزو اولان ای سکان سفینه بو بیچاره ٔ غمکسار وبو افتاده ٔ خاك مذلت وادباری جناب افریننده ٔ پروردکار عشقنه اولسون اشبو ورطهٔ هولناك وحال مشرف الهلاکده براقوب کتمیك وعزیزبا شکز ایچون بو بی سر وساماندن لطف ومرحمتکزی دریغ ایتمیك دیو براد ملك کنار نهردن استغاثه ایتمکده اولدیغنی اکلایوب درعقب بکینك صدا کلان محله طوغرو چورلمسنی امر ایله کیفیت حالی تحقیقه قصد وتأهب وساحل نهره تقرب ایدرك اوزرنده برقیص وسراویل وسرنهاده ٔ خشتپاره ٔ تذلیل اوله رق بر پیرنا امیدك برطرفدن اثر جوع وعطش شدید ودیکر طرفدن تأثیر حرارت خورشیدایله دائره ٔ حیاتدن نابدید اولمق درجه سنه کلمش اولدیغنی کوردم وهمان اتباعمه امر ایدرك بونلر پیرمومی الیهی اورده ٔ دستکیره ٔ اغوش حرمت وسفال رأس بیشعورینی شبفیذیر رشاشهٔ مرحمت ایلدکاری حالده درون سفینه یه ادخال ایتدکلرنده بیان اولنان سایبان راحترسان التنده برازوقت قاله رق وقوای دماغیه سی هوای نسیمی الهرق عقلی باشنه کلمك ایچون چاق یانی باشمه اوپورتدم برهه ٔ من الزمان پیرنا توان خواب کراندن تیقظ ایدرکبی دیده کشای حیرت وولهان اولدیغنی مشاهده ایلدیکمده احضار مائده ٔ ماحضر وکشیده ٔ سماط مختصر ایله تکلیف

طعام وازالهٔ وحشتنی موجب اوله جق صورتده بسط
لذائذ کلام ایلیوب مومی الیه اداب کامله ایله برازشی تناول ایدرك
اکتفا ویا برجای خدمت اولنلره کوشهٔ چشم وابرو ایله
سفره نك قالدیرلمسنی ایما ایلدکدن واورته دن ادوات اطعمه
قالدیرلدقدن صکره عریشك برطرفنده زانوزدهٔ مسکنت
اولدی ارادن بش اون دقیقه قدر کچه رك پیرمومی الیه نه
یرندن قیام وحرکت ونه ده شق شفتین تکلمه رغبت ایلدیکندن
وبنم دخی اوارالق ذهنمك بشقه شی ایله مشغول اولمسی ادارهٔ
کلامه مانع اولدیغندن درونمه بعض مرتبه طریان قسوت
ومیل پستراستراحتله بواختیار بسته دم بنم بونجه خدم
وحشممی کوروب طورر وانك اوزرینه بکا تعظیم وتوقیر ایچون
بورادن قالقوب وکیمنك مناسب برمحلنه چکیلوب اوتورمسی
هرحالده موافق اداب تواضعکاری اوله جغنی بیلور ایکن
اویله اوتوروب قالمسنه جانم صقیله رق بونی برتقریب اورادن دفع
واشنقلی قوردم وارائهٔ چین جبین ایله ای پیرنه جیسن
دیوصور دم مومی الیه چولحه اصنافندن برمرد فقیر پریشان
روزکارو (گلیم بخت کسی راکه بافتند سیاه) (سفید کردن
آن امری ازمحالاتست) نشیده سنجه برسیه بخت تبهکارم
دیوب سکوت ایدنجه پیرمومی الیهك اثنای استغاثه ده
پیچیدهٔ دولئ براعت استهلال وکشیدهٔ کلافهٔ حسن مقال
ایلدیکی زرتار ادای بلیغانه نك رقت معانیسنه دقت وهرنقدر
کندوسی عریان محروب ورشتهٔ اموری دوچار پیچاپیچ فلاکت
وکروب ایسه ده برمنطوق (الظاهر عنوان الباطن) ناصیهٔ

حالنك متضمن اولديغى اثر نجابت و بزركى ايله برابر طرز
وطورينك رشاقت ادب وتربيه سنه اماله بصر بصيرت اولنجه
مومى اليه مرد جولاه ونساج ديباج قصيدهٔ لاميهٔ عجم مطلع
غراى غره توأمى كه (اصابة الرأى صانتنى عن الخطل) (وحلية
الفضل زانتنى لدى العطل) منظومهٔ مشهوره سيدر بونى
پيرمومى اليهك پاى انداز پاى معراج روحانيتى اولمق اوزره بافتهٔ
دستكاه بداعت ايلمش اولديغنده اشتباه اولديغى ملابسه سيله
برمنوال محرر الشان جواب موجب استغراب اولديغى حالده پير لاابالى
مقدمهٔ سؤال وجوابه بو صورتله ترتيب تالى ايليوب اشته عاجز
بركشته حالكز بوكارگاه عبرت دستگاهده نه كونه پلاسپوش
حرفت اولديغم عرض سراپردهٔ اجلال قلندى پس بو فلاكتزدهٔ
بيكسه دستكير ومدرس اولان ذات مقدسلرى نه مثللو
حرفت وصنعته مربوط وحصول تعيش وزندكانيلرى نصل
اسبابه منوط اولديغنك افاده سنه تنزل عاليلرينى رجا ايدرم
ديو زبانكشاى جرأت اولدقده برقوجه سفينه خلقى
امر وفرمانمه كردنداده وكثرت احتشام حسبيله مرتبهٔ جاه
منزلتم استفسار واستيضا حدن ازاده ايكن پيراشفته نهادبنى
ارباب سوق وحرفته اسناد ايله صنعتمدن سؤال ايتمسى اثرعته
وبلاهتدن بشقه معنايه حمل اولنمه مزديه رك هم متعجب
وهم ده اولوجهله كوريلان معاملهٔ بيقيدانه دن تنكدل
ومضطرب ايله رق مع مافيه مدار ادارهٔ امور دولت ووسيلهٔ
نيل معالئ اجلال ومنزلت اولان صنعت كتابته منسوب
اولديغمى سويلدم پيرپژمرده هيئت بوسوزى ايشتديكى كبى

برطرز استخفافده بكا احالهٔ نظر دقتـلهای بزركواربی موانع
انتسابكی بیـان ایلدیككك صنعت اشرف صنایع اولوب
بش قسمی جامع وسـنك خامه زن اشـتغال اولدیغك كتابت
اقسام خمسه‌دن قنقیسنه راجعدر دیجه كتابك بش قسم اولدیغنی
عرمده ایشتمدیكمدن پیرپری مزاج ایله نساج وحلاج
مقوله سندن اولیوب بازارمعرفتده بشـقه برقاش كرانقیمت
وتاروپودانسجهٔ وجودی مغزول بنان عوان حكمت اولدیغنی
اكلادم وهمـان كندومی طوپلیوب حضور پیرده زانوزدهٔ
ادب اولدیغم حالده اقسام مذكوره نك بیان وتوضیحنه دخی
همت بیورلمسنی رجا ایلدم مشار ایله جواب علی الرأس والعین
ایله بنی قریرالعین اعزاز ایلدكدنصكره بووجهله ناطقه طراز
اعجاز اولدیكه اقسام خمسه‌دن برنجیسی كاتب رسائل ومنشیٔ
بمعا دلدركه اكثرعلوم وفضائلده حائزنصاب كامل وخصوصیله
علوم ادبیه نك كافه سنه علم ومعرفتی شامل اولملی یعنی فن لغتده
مهارتی بردرجه یه وارملیكه دفاین معلومات بسیطه سی
باننده‌اثارزمخشری وجوهری حجرومدرودریای مستحضرات
محیطه سی عندنده قاموس فیروزابادی قطرهٔ كمترمقوله سندن
قالملیدروكنجینهٔ وصال یار مهربان بهاء ترصیعات مضامین ایچون
صرف ایلدیكی نقودالفاظ دلستاننك مصدارانس وسلاستندن
مشتق اولملیدرو ینبوع خامهٔ بلاغتندن نبعان ایدن ماء الحیاة
تركیبات شـافیه وزلال تألیفات كافیه سـنك صفای جریانی
برنحواوزره اولملیكه معین معـانئ سحرالبیـانی دلتشـنكان
فصاحته مشرب لذة للشـاربین ولهجهٔ تعبـیرات بدیعه سنك

(الاطرا)

الاقتباس من ال

حسن اداى مورث ابتهاجه سى اشفتكان بلاغته نظره انداز
تسرّ الناظرين اولمقله برابر اساليب عربده وامثال وخطب
واشعار باغاده استحصال رسوخ تامله تطويل وايجاز كلام
اقتدارينى احراز وشويله كه استديكى زمان بر معناى مجزى
كلمات انيسهٔ سامعه نواز وفقرات سليسهٔ براعتپرداز ايله
مطالعه ايدنلره اصلا ملال ويرميوب اوقودقجه باعث افزايش
شوق واهتزاز اوله جق ولمحرره (اينسه اطناب كلام اولمنشئ
مجزرقم (امتدا دليلهٔ وصل نكارى اندر يرد) مفهومنه
ماصدق دوشه جك صورتده برقاچ جزؤ اوراقى نكار شيرين
بدايع منشيانه ايدرك قامت بالاى سخنى رعنتماى وادئ
درازو بالعكس معانئ حاويهٔ دقيقه سى تشريح اولنسه بر رساله
اوله جق مقاله بى بر ايكى كلمه يه درج ايله (خير الكلام ماقل ودل)
قاعده سنجه خال دلاراى مقالى حسن افزاى رخسارهٔ ايجاز
ايلدكدن ماعدا حسن خطنى مغبوط تازه خطان حسن وجمال
ايدرك بونده دخى اقرانى بيننده كسب امتياز ايلمليدر
وايكنجيسى كاتب احكام اولوب بودخى علوم شرعيه ده
وخصوصيله فقهك معاملات جهتنه عائد اولان مسائل
دقيقه سنده مذاهب اربعه اوزره حل مشكلات انام ودعاوئ
مهمه ووقايع معظمه يى تسجيل واعلامده حجت مهارت فائقه سى
امضا كردهٔ تصديق كافهٔ اهل كمال ومستخرجات عميقه سى
مصون شائبهٔ قيل وقال اولمق ايچون مسائل امهات كتب
فقهيه مستحضرى اولدقدن بشقه رموز واشارات حكميه ده
دخى يدطولى اصحابندن بولنمليدر واوچنجيسى اولان

كاتب معونه تعريف اولنان كاتب رسائل درجه سنه
قريب قوهٔ قلميه يه وعلم محاضراتده ملكهٔ كليه يه مالك اولدقدن
بشقه كليات احكام سياسيه ايله برابر مفردات معاملات
ناسدن هيچ بردقيقه نزدنده مستور اولماملى وانكشاف
خفاياى اموردە سرعت انتقالى سرعت ضياى شمدن اشاغى
قالماملیدر ودردنجيسى كاتب خراجدركه حكمت
عمليه وعلوم رياضيه ده وفنون ادبيه نك بعض اقسامنده
معلومات كافيه سى وبولنديغى اقليمك طبيعت اراضيسنه
ومحصولات طبيعيه ومعمولات صناعيه سنك كيفيت ورواج
وقيمتلرينه ومملكتك موازنهٔ ادخالات واخراجاتيله استحصال
معموريت وسكنه واهالينك ازدياد سامان وثروتلرى نه مثللو
اسباب نفعه يه توقف ايده جكنه وقوف تامى اولديغندن
بشقه اقتدار ولياقت ذاتيه سى مأمور اوله جغى خدمات
دولتده تعداد اولنان معلومات نظريه سنك مطلوب اولان
اثر فعليه سنى بلا تردد ايفايه وافى اولمليدر بشنجيسى
عارض دخى اطلاق اولنان كاتب جيش ايله رق بودخى
اوچ صنفدر بريسى عسكرك امور مخابره وتحريريه وديكرى
مواد حسابيه واداره وبرى دخى ضبط كننه ايله بونك
متفرعات سائره سنى ايفايه مأمور اولان كتابدر صنوف ثلثهٔ
مذكوره دن برنجيسى كاتب رسائله لازم اولان
معلوماتدن بشقه اصطلاحات فنون حربيه وعسكريه يه واقف
وايكنجيسى دخى مقدمات علوم رياضيه ايله بعض
علوم ادبيه يه واوچنجيسى بونلرايله برابر دقايق علم

لغته عارف اولمیدراشته کتابك اقسامی کشیدهٔ سلك تقریر
وهر برینك محتاج اولدیغی معلومات بشقه بشقه بیان
وتذکیر اولندی باقه‌لم ذات والالری اقسام مذکوره‌دن قنغیسنه
داخلسکز دیو سؤال ایلدکده کاتب رسائل اولدیغم جوابنی
ویردم انك اوزرینه پیر نحریر زبانکشای توقیر ایله رق افندم
منسوب اولدیغکز قسم اقسام سائره‌نك کافه سندن ممتاز
وکاتب رسائل احراز نفایس کمالات وفضائل ایله سرفراز
اولوب انجق دعوایه برهان وعاشقه نشان مصداقنجه
سکا بر سؤال لازم کلور نه بیوررسکز دیدکده اکرچه پیر
اکاه ضمیرك دریای علم وفضیلتی یاننده بنم بضاعهٔ قلیله‌م وجود
حباب وضیای خورشید کمال ومعرفتی عندنده سرمایهٔ
ناچیزه‌م شعلهٔ شبتاب مثابه سنده قاله جغنی وایراد ایده جکی
سؤاله جواب ویرمك خرجم اولمیوب مشار الیه بنی هر جهتدن
وادیٔ بهت واقحامه صاله جغنی مقدمات تقریر وتعبیرندن
جزم ایلمش ایسه‌مده نه چاره که اعتراف جهالت زبانسوز نخوت
وزارت اولدیغندن سرد اولنه جق سؤاله جواب ویرمك
اوزره حاضر ومنتظر اولدیغمی افاده ایلیجه پیر طلیق
اللسان وادیٔ سؤالده بو وجهله اطلاق عنان بیان ایلدیکه
فرضا والدهٔ امرأهٔ طالق وفقط سنك سایه کده اسباب
رفاه ونعمتی هر وجهله دلخواهه موافق اولدیغی وآخره
تزوجی عندکزده غایت منفور بولندیغی حالده ذاتکز دیار
اخرده ایکن حقنده حسن اعتماد وکمال حب ووادکز اولان
اعز احبابکزدن بریسی مزبوره‌یی عقد وتزوج ایتدیکنی

استخبار ايله تعجب وحيرته دوچار وابرام سوائق طبيعته اولذانه بر مكتوب تحريرنده مسلوب الاختيار اولسه كز بو مكتوبك معرض تبريك وتهنيتده مى يازلمقلغى مزاج مصلحته ملايم دوشر يوخسه حاصل اولان تعجب وانفعالك اظهاريله عتاب وسيمى مستلزم بعض كلمات تعريضيه درج اولنمسيمى مناسب اولور والحاصل مكتوب مذكورنه زمينده يازلسه مقتضاى حاله توافق ايدر بوبابده رسالهٔ وجدان وايقانكزه مراجعت وبر مكتوب تحريرينه همت اولنسه ده انكله هم ادعا ايلديككز كاتب رسائل اولمقده اولان درجهٔ قدرت وبضاعه كزى وهمده فن كتابتده نه مرتبه سليقه يه مالك اولديغكزله برابر آثار قريحه وبراعه كزى عرض قرطاس ازمايش ايلسه دك ديو واقع اولان سؤالى اوزرينه احضار ادوات قرطاسيه ايله لجه كير افكار وهمان برچاريكدن زياده صندوقچه قوهٔ متخيله يى قارشديروب جمله كاه معناى مقصوده لايق بركالهٔ موافق بولمقلغه برزده دامان اقتدار اولمش ايسه مده اداى مرامى مشعر هيچ برشى متبادر خاطر اولمديغندن حرف واحد تحريرينه قدر تياب اوله مديغم حالده پير ظرافتميز بنم سرفرو برده زمين تحير اولديغمدن درجهٔ بضاعه مى قوهٔ فراستله ميدانه چيقاروب سنك كتابت رسائلده مهارت وملكه ك اولمديغى معلوم اولديغندن كتابك قنغى قسمنده ايسه ك طوغريسنى خبر وير كه اكا كوره مناسب اولان سؤالى ترتيب وتقرير ايده يم ديدكده كاتب احكام اولديغمى سويلدم اويله ايسه ايكى شخص يكديكرينك باشلرينى ياروب ايكيسنك دخى قانلرى

دیزان و بر برندن شکوه کنان اوله رق حاکم شرعه مراجعت
ایتسه لرده درجهٔ جرحه لری کشف و معاینه ایتدیرلدکده برینك
پاره سی عظم قحفك غشای خارجیسنی تجاوز ایدرك عظم
مزبوره قدر رسیده اولمش ایسه ده دها ایلرویه وارمدیغی
و دیکرینك جرحه سی غشای خارجیی تجاوزله برابر کاسهٔ زرین
رأسه دخی نقب انداز تألم اولمش ایسه ده غشای داخلیی زده لیه
مدیکی تحقق ایتمش اولسه که اشبو جرحه لردن برنجیسنه دامومه
و ایکنجیسنه موضحه تعبیر اولنور بو ایکی شخص مجروح
حقنده احقاق حق ایچون نوجهله حکم ایدلملك و هر برلرینك
درجهٔ جرحه لرینه کوره نصورتله دیت تعیین قلنمق
اقتضا ایده جکنه دائر سندن قاعدهٔ شرعیه سنه توفیقاً
جواب استرم دیدکده بو مثللو مسائل دقیقهٔ شرعیه یه
وقوفم اولمدیغندن اتیان جوابده بیتاب و بونده دخی شرحه دار
شرم و حجاب اولدیغمی کورنجه پیروقور ای کفته خور
سنك کتابت احکامده دخی بیشعور اولدیغك تبین ایتدی
دیو خطاب و کتابك اقسام سائره سندن قنقیسنه داخلسن دیه رك
تکرار استجواب ایلدی بنم ایسه اول ارالق اکثرمشاغلم
کتابت معونه اوزرینه معطوف اولدیغی پیرك بالاده سبقت ایدن
تعریف و تقریرندن ظن و تخمین و بو بحثده صورهٔ جدی سؤالك
اعطای جوابنه مقتدر اوله جغم خصوصنده زعم یقین ایله
کاتب معونه اولدیغمی سویلدیکمده اویله ایسه برادملك بری
منکوحه و بری جاریه اوله رق ایکی همفراشی اولدیغی
و ایکیسی دخی کندوسندن حامل بولندیغی حالده اول ادم

دیده پوش عالم شهود و بعده منکوحه سندن بر قیزی و جاریه سندن
برا وغلی زیور گهوارهٔ وجود اولسه و منکوحه سی
ولد مذکرک ضره سندن ظهور ایلمسندن ناشی مال میرانجه
کندی طرفنک بر و طرفه نسبتله متضرر اوله جغنی بیله رك
و بوکا بین الضرات وقوعی ضروری اولان غیرت زوجیه دخی
منضم اوله رق جاریه نك اوغلنی بنم محصول مشیمهٔ مولده مدر
دیوادعا ایله اوردهٔ اغوش صحابت و جاریهٔ ضعیفه نك
معرض اخلاص و مسکنتده کند وسنه وقوعبولان استرحامی
اوزرینه لمحرره (خلوص عرض ایلدکجه لایق اولدم ظلم
وازاره) (نیازم باعث افزایش نازاولدی دلداره)
مألنجه بیچاره نك تضرع خالصانه سنی عدم قبول ایله
اشبو صنیعه سنه قوت ویرمك ایچون سلوطه بنم اوغلمه
مسلطه اولیوردیو عادت نسوان اوزره اظهار فریاد
وشماتت ایتسه ده قونو قومشو باشلرینه طوپلنسه و حقیقت حالی
جناب واقف السرایا ایله مزبور یتندن بشقه بیلان اولمدیغندن
محکمهٔ شرعیه یه مراجعتی مناسب کوره میه رك فصل دعوی ایچون
دواوین عرفیه دن برینه کلوب نقل ماجرا و سن اوراده
رئیس و حاکم مقامنده بولنسه کده بوبابده سنك حقا نیتکه
التجا ایلسه لر بونده حق و صوابه وصول ایچون نه یولده
اجرای تدقیق و مزبور یتندن قنغیسی ظالمه و قنغیسی مظلومه
اولدیغی نصل تفریق ایلمق لازم کلورسکا سؤال ایدرم
دیمسیله بویله بر دعوی قوهٔ قدسیه دن بشقه صورتله
کشف و حل اولنمق ممکن اوله میه جغندن بر زمان

دوشنده كه نصكره شق شقه يه مقتدر اوله مديغمى كورنجه
پير علائق ازاده سن تمييز حقوقنده دخى تفريق بياض وسواددن
عاجز طفل نوزاده دن دخى ساده ايمش سن بونكله برابر
دعواى كتابت ايديورسن صحيح كاتب ايسه ك اقسام خمس
متباقيه دن قنغيسنه داخل اولديغنك طوغريسنى سويله كه
بيهوده تطويل كلام ايتيه لم ديو بنى كودك شيرخوار كبى
پيچيدهٔ قماط عجز واضطرار ايلمش ونه سمته عطف كلام ايلسه م
درت طرفى صاروب صارمه ليوب قلدانغه مجال براقيه جغى
جزم اولنمش اولديغندن اسلوب حكيمانه ده مجراى سخنى
بشقه بروادى يه اماله ايله الندن ياقه يى قورتر مقلغى قورمش
ايسه مده بو قضيه دخى اعتراف جهل صرفى منتج اوله جغى
حسبيله بوراسنى حوصلهٔ مزاج نخوتكارانه مه صيغديره مامش
وكاتب خراج قسمى امور ماليه كتبه سى اولديغى تعريف
سابقدن خاطرمده قالوب صغرسنمدنبرو دولتك خدمات
ماليه سنده ابراز كفايت ايتمكده بولنمش اولديغمدن
وبو بابده هرنه سؤال اولنسه جوابندن عاجز قالميه جغمى
مجزوماً بيلديكمدن سوزك طوغريسى كاتب خراجم وبو بحثده
ترتيب اولنه جق اسئله نقدر ادق وارق اولسه دخى بلا تردد
ايتان جوابده اعمال فكر وانديشه يه غير محتاج بونده همان
سؤال ايده بيله جكك قدر سؤال ايله ديو متصلبانه جواب
ويرديكمده پير دقايقشناس عرض رويدل استئناس ايله ميدانه
قويديغك دعوايه نظراً شايد بونده دخى ملزم اولمقلغك
لازم كلور ايسه پك اشورى محجوب اوله جغكدن شو مسئله ده

مسالك اضافه جدول ايله سكاك ساده وخفيف برسؤال
ترتيب ايده يم اكر اراضيسي هنوز تحريرايله داخل دفترخاقاني
اولمامش اولان برولايتك تخصيص مرتبات ديوانيه سي
ذممنده امر مساحه سنه مأمور اولسه‌ك بو ايشه توجهله شروع
ايدرسن ديدى بومثللو عمليا ته حسب المأموريه وقوف
ومعلوماتم اولمسيله اختيار لك بوسؤالندن سينهٔ افتخار م
مالامال انشراح ومساراولديغى حالده اكرمساحه ايده جكم
اراضى مربع الشكل ايسه انك مساحه سى ايكى ضلعك بربرينه ضربيله
حاصلنه يعنى ضلع واحد مربعنه واكر مستطيل الشكل اولور
ايسه ضلع اطولك ضلع اقصره مستطيلى يعنى حاصل ضربى
مساحهٔ مطلوبه يه مساوى اولور ومثلث الشكل اولديغى حالده
عمود مثلثك قاعدهٔ مثلث مستطيلى تنصيف اولندقده مساحهٔ مثلث
تبين ايدر وياخود اضلاع مثلثدن نصف مجموع اضلاع بيننده كه
تفاضلار اخذ وبربرينه ضرب ايله حاصلى تكرار نصف مجموع
اضلاعه دخى ضرب اولنوب حاصل اخيرك جذرمربعى اخذ
اولندقده اشبو مأخوذ مثلث مذكورك مساحه سنه مساوى اولور
واكر دائروى الشكل ايسه مساحه سى نصف قطر دائره نك
نصف محيط دائره يه مستطيلنه يعنى بردائره نك مساحه سى ضلع
اطولى نصف محيط دائره يه وضلع اقصرى نصف قطر دائره يه
مساوى اولان برمستطيل مساحه سنه ياخود زاويهٔ قائمه‌لى
محيط اولان ضلعلردن برى محيط دائره يه وديكرى نصف
قطر دائره يه مساوى اولان برمثلث قائمة الزاويه يه مساوى اولور
وبنه مساحهٔ دائره نصف قطر مربعك ١٤١٦ / ٣ عددينه

ضربيله ويا خود قطر دائرهٔ مربعلی ٧٨٥٤ عددینه ضربيله دخی
استخراج اولنه بیلور دیو سرد معلومات وبو بحثلره دائر نقدر
دقيق اولور ایسه اولسون ایراد اولنه جق اسئله یه اتیان
جوابدن عاجز قالمیه جغمدن بحثله عرض مباهات ايلديكمده
اكر مساحه اولنه جق اراضی مثلث مختلفة الاضلاع
قائمة الزاويه اولور ويا خود قطع ناقص شكلنده بولنور ایسه
نه یپارسن دیو استفسار ایتمسیله وواقعا بنم فن هندسه ده
خیلیجه معلوماتم وار ایسه ده بومثللو مسائل دقیقه سی
لايقيله خاطرده قالميوب پیرك اشبو سؤالنی ایسه بر وجه محرر
بالاقدام کندم جلب ایتمش اولدیغمدن بونده دخی اظهار
عجز ایتمك ارتق ناموسسزلغه انتقال ایده جك اولمسیله سؤال
مسرودك جوابنی سفسطه ایله چیره مکلکی قوروب خاطرمده قالدیغنه
نظراً اشویله یا بملی وظنمه کوره بوصورتله عملیات اجرا اولنملیدر
کبی برطاقم کلمات مبهمه ومشکوکه ایرادینه قیام ایتمش ایسه مده
پیر مشار اليه بويله مغلطه وسفسطه یه احالهٔ سامعهٔ اعتبار ایدر
ذواتدن اولمدیغی جهتله دکل مواد محسوسه دن عد اولنان
فن هندسه نك معادلات عاديه سنده علوم معقوله نك
مسائل غامضه سنده بیله بومثللو ظن وشبهه یی متضمن اجوبه
عندالفحول قبول اولنمیه جغندن مالایعنی كلام ايله سوزی
اوزاتمق نه لازم همان بو بحثده دخی اقرار عجز ايله اقسام كتبه نك
قنغیسنه داخل اولدیغنی طوغرو سویله دیو بنی فوق الغايه
دوچار حجاب و (دع ما يريبك الى ما لا يريبك) مفهومنی (الحديث)
اشراب ایلدی كاتب جيشك اوچنجی صنفی که کنیه ضبطندن

عبارت اولدیغی سبقت ایدن تعریفدن معلوم اولوب بونده ایسه
برکونه مشکلات ملحوظ اولدیغندن ارتق نهایت درجه یه
تنزل ایله صنف مزبوره منسوب اولدیغنی افاده ایلدیکمده
اکرکنیه لرینی ثبت دفترایلیه جکك افراد عسکریه ایچنده
ایکیسنك دخی مملکت ومحله لری وکندولرینك وپدرلرینك
اسملری وسن واشکال وجودلری یکدیکره تمامیله مشابه
ایکی شخص ظهورایتسه وفقط برینك اوست ودکرینك الت
دوداغی بیریق اولسه بونلری دفترجه یکدیکردن تمیز ایچون کنیه لرینی
نصورتله ضبط وتحریر ایلرسن دیوکتیبه ران میدان سؤال اولدقده
بونده دخی مبارزه ٔ جوابده تمجال قاله جغمی ادراك ودهان جرأت
مناظره یی امساك ایله انندم عاجزلری هرنقدر مسلك کتابتده شمدی یه
قدر اثنای وجود ویك چوق ایشلرده بولنه رق حاصل اولان
تجاریب عدیده وآثار اساتذه دن اخذ واقتطاف ایلدیکم
مستحضرات مفیده ثمر ایله مأمور اولدیغم مصالحی حسن
ایفایه بذل مجهود ایلمش وبوصورتله هرشیده ابراز موفقیتله
بین الاقران احراز امتیاز وحیثیت ایتمش ایسه مده اوایله
وقتیله علوم وفنون مقتضیه یی اهل واربابندن صره سیله
اخذ وحفظ ایده مدیکمدن معلوماتم اساس اصلیه لری
اوزرینه مبنی اولمیه جغی امرطبیعی وذات عالیلری ایله بویله
اتفاقات حسنه دن اوله رق میسر اولان اجتماع وملاقاتی
حقمده جمله ٔ اسباب بختیاری وفیوضاتدن عد ایدرك
سایه صفت مقارنت استادانه لرندن برآن تجویز مفارقت
اولنیوب هرنقدر سن وسالم مساعد ودرجه ٔ لیاقت واقتدارم

مستعد دكل ايسه ده اوسايه ده ممكن مرتبه استحصال
معلومات اساسيه يه موفقيتم اقصاى تمنى اولوب بوندنبويله
اوقات باقيهٔ زندكانيمزك برلكده امرار اولنمسنه لطف وتنزل
بيورلمسنى رجا ومبدأ استفادهٔ عاجزانهم اولمق اوزره دمندنبرو
ايراد بيوريلان اسئله‌نك بيان اجوبه سنه دخى همم تحريرانه‌لرينى
استدعا ايدرم ديوكمال تواضعله عرض تضرع ايلديكمده
پيراديب نكته‌دان درعقب تحويل طور ولسان ايله نيجه علامهٔ
دورانك موقع امتحانده اتيان جوابدن عاجز وناتوان قالدقلرى
كوريلوب ايشيدلمش وبوخصوص انلرك فضل وكماللرينه
اصلا ايرث نقيصه ايتامشدر اسئلهٔ مذكوره نك جوابلرنده
طرف والالرندن كوريلان تأنى دخى بوقبيلدندر بوبابده
وقوعه كلان جرأت وجسارتمك عفونى استرحام ايدر
ودائرهٔ عليه لرنده قبولم حقنده نائل اولديغم وعد ولتلرندن
طولايى تشكرايلرم واديسنده سرد ايلديكى مقدمه ايله برمنوال
محرر حاصل اولان محجوبيتمك ازاله سنه همت بيوردقدنصكره
اسئلهٔ مذكوره نك ايراد اجوبه سنه شو وجهله شروع
ايلديكه خلاف مرضى اوله رق والده كك وقوعه كلان
تزوجى كيفيتى مطلقا ابتداى امرده انك طرفندن كوستريلان
طلب وهوا نفقت اوزرنه مستند وشمدى زوجى حقنده
ابرازا اولنه جق ستم وعتاب اكاعائد اوله جغندن وحقوق والدينك
درجه سى ملاحظه اولنديغى صورتده انلر حقنده اصلا اطالهٔ
لسانه حق وصلاحيتز اوله ميه جغندن موهى اليهانك
بويله دائرهٔ مشروعه داخلنده واقع اولان برحركتندن طولايى

مؤاخذه اولنمسی مسلك رضاجویی یه مباین اولوب فقط احبابکیدن بولنان ذات بو ماده ده بالذات مراجعت ایده مزایسه ده وسایط منا سبه ایله کیفیتی طرفکزدن استمزاج ایلدیکدن واستحصال موافقتکزه موفق اولدقده کره اجرا ایلمکلکی اقتضا ایدر ایکن بوکا رعایت ایتمامسندن طولایی معذور اوله مزایسه ده بودخی شایدینه ذات عالیلرینك تحصیل توجه ورضالری ضمننده بعض لدنیاته مرهون اولمسی مظنون ایدوکندن بوبابده اول ذاتی دخی معاتب طوتمق کسر وتنفیر قلبندن بشقه معنایی مفید اوله میه جغنه ومع مافیه وقوع حالی تحسین ایله ایفای تبریك وتهنیت وابراز سرور وممنونیت اولنمسی دخی مین وریا اولوب بونی شیمهٔ حمیت وصلابت قبول ایتمیه جکنه مبنی یازیله جق مکتوبه نه ستم وعتاب ونه ده اظهار مسرت وتبریك وتهنیتی متضمن خطاب درج اولنمسی مناسب اوله بیلوب انجق مصلحتی نتایج احکام تقدیریه یه عطف واسناد ایله مکتوب مذکورك (کلك مشیت صمدانیه نك نقش انداز لوح ازل وخامهٔ قدرت ربانیه نك کشیدهٔ تیرنك لم یزل ایتمش اولدیغی احکام شؤنیه نك بو عالم کون وفساد ده ترتیب اوزره صورت انداز مرءات ظهور وخیر وشر هر نه ایسه ذره قدر تغیر ایتمیه رك جلوه نمای حیز صدور اولمسی مبرمات اموردن وبوکا سرداده تسلیم ورضا اولمقدن بشقه چاره وتدبیر بولنمق جملهٔ ممتنعاتدن اولوب اشته بو وجهله بر مقتضای حکم مشیت میانه مزده رابطه پذیر اولان علاقهٔ ابوت وبنوت معنویه کیفیتندن طولایی

ا ز محول حال جهانیان نه قضـاست) (چرا مجاری احوال برخلاف رضاست) (هزار نقش برارد زمانه ونبود) (یکی چنانکه درایینهٔ تصور ماست) منظومه سنی تذکار وبو وتیره ایله تجدید مناسبات قدیمه یه ابتدار ایدرم) مألنده یازلمسی واقع حال کورینور وبر بر لیك باشلرینی یاروب حاکم شرعه مراجعت ایدن شخصیندن جرحه سی موضحه درجه سنده بولنان مجروح ایچون تعیین اولنه جق دیتدن مأمومه ایچون ایکی ثلث مقداری زیاده دیت فرض وتقدیر اولنوب اشبو ثلثان جرحهٔ موضحه صاحبندن اخذ وتحصیل ایله جرحهٔ مأمومه صاحبنه ویرلسنه حکم اولنور واعلام شرعیسی دخی بو حکمه توفیقاً ثبت وتسجیل قلنور اما اولدمذکر متوفانك منکوحه ویا مفروشه سندن قنغیسنك نهانخانهٔ مشیمه سندن سر نمای عالم ظهور اولدیغی دعواسنك فصل وحکمنده کلنجه برمقتضای حکمت الهیه مادر ذکورك سوتی مادر اناثه نسبتله اغر اولدیغی بالتجربه ثابت اولدیغندن مزبوره لردن ایکیسنك دخی راووق پستانلرندن درجهٔ مساواتده برمقدار سوت تقطیر اولنوب وضع کفتین میزان قلنه رق قنغیسی وزناً اغر کلور ایسه ولد مذکرانك اولدیغی نمایان اولور واکر مساحه اولنه جق اراضی مثلث مختلفة الاضلاع قائمة الزاویه اولور ایسه زاویهٔ قائمه یی محیط اولان ضلعلردن برینك دیکرینه مسطیلنك نصفی مساحهٔ مثلثه مساوی اولور وقطع ناقص شکلنده بولندیغی صورتده نصف محور کبیرك نصف محور صغیر مضروبنك حاصلی ٣٫١٤١٦

عددینه دخی ضرب اولندقده مساحهٔ مطلوبه حاصل اولوب
قطع مکافی شکلنده بولندیغی صورتده دخی اول قطع مکافی اوزرینه
مرسوم اولان مستطیل مساحه سنك ثلثانی مساحهٔ قطع مکافی یه
مساوی اولور ولسان عربده آلت دوداغی ییریق اولان آدمه
علم واوست دوداغی شکافدار اولان آدمه افلج تعبیر اولندیغندن
بوقاروده حال وکیفیتلری تعریف اولنان شخصیندن برینك
کنیه سی بالاسنده علم ودیکرینك افلج اشارتی ویریلور دیوختم
کلام ایله سکوت ایدنجه ارتق ذات نادرة الصفاتلرینك اهل سوق
حرفتدن اولمیوب متبحرین ارباب کمال ومعرفتدن بولندقلرنده
قطعاً اشتباه قالمدیغندن ترجمهٔ حاللرینك صحت وحقیقتی
وجهله بیاننه انعطاف لطف عالیلرینی رجا ایدرم دیدیکمده
پیر اعجوبه داستان بنم سرکذشتنا بساما نم (غمکله دربدرلك
عالمنی یازدم کتاب اولدی) (سرانجام نفیره بر نظر قیل باب باب
اولدی) نشیده سنجه برقصهٔ طویلة الذیل وسیه روزی احوال
پریشانم لمحرره (قره کونلرم مکدر سوره جکمی تا بحشر)
(بونه بخت فتنه پرور بونه طالع سیه کار) مفهومنجه هرزنك
حکایهٔ الف الیل اولهرق تفصیل وتطویلی مستلزم تصدیع
وکلال وبونکله برابر ارادهٔ صادرهٔ دستوریلری دخی
واجب الامتثال ایدوکندن علی وجه الاجمال معروض
سرادق اجلال ایده یم دیوب شوصورتله سرد کفتار ایلدیکه
پدرم اولدقجه اصحاب ثروت ویسار وکندو محصول ضیاع
وعقاریله حسن تعیشی صیره سنه قویمش ازاده سران روزکاردن
اولوب علم ومعرفتدن اصلا بهره سی اولمدیغی حالده

فضائل ومعارفك علوشاننی واعتبارینی معترف ونقصان
همت پدرله جاهل قالدیغنه دائما متأسف بولندیغندن وناز ونعیم
ایچنده ومادر مهربانك مداخلهٔ مشفقانه‌سی تحتنده تحصیل
علم وکمال امر محال اولدیغنی دخی ایشیدوب بلاه دیکندن
نیجه حال طفولیتده هر درلو اشکال وصور کونه‌یی انعکاسه قابل
ومستعد اولان آینهٔ ذهن هیولانیمك انطباعات تلذذات
نفسانیه‌دن دها خالی اولدیغی اثناده نقش ونکار علوم ایله
تابدار اولمقلغنی قوروب یانندن دور وبنکاه خدمتکارانك
بیله سایه سنده نائل اولدیغی ترفه ونعمه‌دن کلیاً مهجور ایدرك
سائر طلبه کبی فقر واحتیاج ایله مدرسه کوشه‌سنده تحصیل
معارف ایچون حقنده حسن ظن اولدیغی مدرسین علمادن
برذاته تسلیم وتمکن مرتبه اکمال علوم ایدنجیه قدر تلامذهٔ
سائره‌سندن اصلا فرقلو طوتمامسنی توصیه وتفهیم ایلدی
بو حال ایله انك یاننده اون سنه‌دن زیاده تحصیل ایله مشغول قالرب
پدرمك مرضیسی قدر اکتساب علوم ایلدیکمده مدرسه‌دن الوب
یاننده ارام وکندوسی اختیارلق عالمنده عبادت وطاعت
صمدانیه‌یه مواظبت ایتمك اوزره امور ذاتیه وبیتیه‌سنی
بکا تفویض ایدرك بو صورتله امرار ایام ایلمکلکمی تکلیف ایتمش
ایسه ده بنده کز بر کره نعمت تحصیل علمدن لذت المش
وبرچوق زمانلرده الوف اولدیغم حال ازادکیدن خشنود قالمش
اولدیغم مناسبتله اشغال سائره‌یی کوکلم استمامیله پدرمك
تکلیفنی قبول ایتیوب مدت عمرمی ازدیاد علم ومعرفت یولنده
صرف ایتمك اوزره بنی بولندیغم مسلکده ابقا ایلمسنی استرحام

ایتمش اولدیغمدن وکندوسنك ایسه برمنوال محرر
علوم شریفه یه کمال رغبتی بولندیغندن مع الممنونیه
موافقت کوسترمش واندنصکره ضرورت چکمکلکمی
روا کورمیوب مستوفی معاش دخی تخصیص ایلمش اولمسیله
اولوقت موجود اولان مشاهیر علمانك درسلرینه دوام
وهر فندن اکتساب معلوماته صرف اهتمام ایتمکده بولندیغم
حالده پدرم جوار رحمت حقه وادارهٔ امور بیتیه بار کرانی
بو عبد ناستحقه انتقال ایلدیکندن ونم ایسه اصول
ادارهٔ معیشتده ممارسهم اولمدیغی مثللو اوکرنمکه دخی
صرف ذهن ایتمدیکمدن عهده مه چکن عقار وچفتلکلرك
ادارهلرینی تصبصات کاذبهلریله صادق اولدقلرینی بکا اینادرمش
اولان پدرمك خونهٔ ادکدارانه احاله ایلیوب بنده کزینه
مطالعات وتحصیلات علمیه ایله مشغول اولور وانلرك
اره صره کتوردکلری ایراد ومصرف دفترلرنده کوریلان
وصحت وقوعنه انواع اسباب ودلائل مزورانه سرد ایدیلان
موازنه اچیقلرینی پدرمدن قالمش اولان نقود ایله ونقدا چه
توکندکدنصکره الده بولنان اشیای نفیسه فروخت اولنه رق
اثمانیله تسویه ایدر ایدم بوحال ایله برایکی سنه مرور ایدوب
خونهٔ مرقومه نك هر بری یدلرنده بولنان مزور مصرف
دفترلریله ذممه تحمیل دیون فراوان وبرطرفدن اصحاب مطلوب
دیواویوشوب تدارك ایلدکلری برطاقم مجرزن اصنافی
اوزرمه تسلیط وبرطرفدن دخی املاك وعقاردن بعضلری
ندا اولنوب اصحاب مطلوبك اله ـقلری تسویه اولنمز ایسه

بونلر استیفای حقوق دیمنده جانب حکومته مراجعتله ناموسکز
پایمال اولور یوللو اخبار تهدیدیه ایله بعض هوادارلرینی
توسیط ایلیه رک حضور واستراحتمی سلب وتالان ایتمش
اولدقلرندن براز زمان دخی املاك وچفتلکلك فروختیله
امر تعیشه باقلمش ایسه ده از وقت ایچنده انلر دخی توکنوب
امکدارلن دیدیلان خونه ملعنتکاران حالا نیجه کسب ثروت
وسامان ایلدکلری حالده بنم المده اثنای سرمایه وجود ایله
تحصیل ایلدیکم بضاعهٔ علمیه دن بشقه برشی قالموب
اولوقلر ایسه استئصال اسباب معیشت یوللرینی اصلا
بیلمدیکمدن ومراجعت ایده جك بریرم دخی اولمدیغندن
دوچار اندیشهٔ دلخراش وکرفتار کرداب بحران
وتلاش اولمش و (ازکان وسمور بیزارم) (بازمیل قلندری
دارم) مزداسنجه ترك دار ودیار وظهورات الهیه یا تودیع
نفس انتقار ایله درویشانه امرار روزکار ایتمکلکی قورمشیدم
درس شعر کامزدن وطلبه لك عالمنده حقوق التشدید لمش
احبادن اولدیغی حسبیله کند وسیله ار، صره ملاقات اولنقده
اولان برذات اواثناده لاجل الزیاره بنده خانه کزه
کلوب مکرومی الیه اوته دنبرو دوربین چشم نظراسیله بنم
بطانهٔ حال ذللا کما لی کوروب کسب اطلاع ایله تأسف
ایدر وشرائط اخرت حقیقیه دن بولندیغی اوزره بعض
اخطارات خیرخواهانه ایفاسنی تصور المش ایسه ده هیچ
برزمان انده مزده مباحث علمیه دن بشقه صحبت جریان
ایتدیکندن بوبابده لسان تأدبی ناطقه بذیرحرأت اوله میوب

اضمار ایلدیکی تبلیغات متیقظانه نك اظهارینه وسیله ارارمش
(وقل من ضمنت شیئا طویته) (الاوفی وجهه من ذاك عنوان)
مفهومنجه طور و مشوار مده مشاهده ایلدیکی عدم شطارت
وبرزده سازناصیهء حالم اولان غبار حزن وملالتله برابر اثنای
مصاحبتده اره صره بالاضطرار مستغرق دریای افکار
اولیشمدن مبتلای اضطراب اولدیغمه انتقال وبودخی
سوء صنیعهٔ خونه ایله انتظام اسباب تعیشمك بوزغونلغندن
نشئت ایده جکنی اطلاعات واقعه سیله استدلال ایلیوب
چوقدنبرو منزویء ضمیری بولنان اخطاراتك زمان تبلیغی کلمش
اولدیغنی اقتضا کرهء محکمهٔ وجدان و (ومن عادت الایام
ان صروفها) (فان سر منها جانب ساء جانب) مقدمه سیله فتح
زبان ایدرك مجرد عدم مبالات ثمره سیله ثروت موروثه کز
رهین نقدان وبوراسی ذاتکزه باعث احزان اولدیغی
بعض احوالدن مستبان اولیور ایسه ده اصحاب فضل
وکماله کوره نقدان مال موجب اسف وملال وجد اولسون
سزلك (فان العلم یبقی لا یزال) مدیحه سنه مظهر اولان
بضاعهٔ علمیه کز قابل زوال اولمدیغندن انك سایه سنده
قریباً تلافیء مافات میسر وذاتکزك علوم عالیه وباخصوص
فنون ادبیه ده برکمال اولان وقوف ومهارتکز خاندان
برامکه نك معلوملری اولسه حقکزده اظهار صحابت وایثار
انواع جود ومکرمتله سزی هر درلو مناصب جلیله یه
سوق وایصال ومغبوط اقران وامثال ایده جکلری مصون
شائبهٔ قیل وقال اولدیغندن انلره تقربکز اولمق اوزره

مدایح مناسبه یی حاوی برقصیده تنظیم ایدرك انکله اول
خاندان جلیل الشانه توسل ومراجعت ایلسه کز درعقب
(ناقابل است انکه بدولت نمیرسد)(ورنه زمانه درطلب
مرد قابل است) مضمونی حیز ظهورده جلوه کر اولور ومدت
مدیده حلقهٔ تدریسنده بولنوب استفادهٔ علوم ایتمش اولدیغمز
بزم خواجه افندینك خاندان مشار الیهه فرط ترددواختصاصی
اولدیغندن بوبابده انلرك دخی توسط ایلمسی مرادایدبلور ایسه
بالسهوله موافقتلری استحصال اولنه بیلور همان ذاتکز اویله
برقصیده طاسر لیکده اکر رخصت وبریلور ایسه بن دخی
کیفیتی برکره خواجه افندی ایله سویلشوب صباح خبر کتورهیم
دیمسیله وواقعا اولوقتلر آل برامکهنك اك جیوجیو بلی زمان
اقبالی وجویبار جود واحسانلری طراوتبخش حدائق امانیٔ
ادانی واعالی اولدیغی وبنم کبی نیجه نیجه برکسشته حال عجز
وحرمان دستکیریٔ لطف وعنایتلریله نائل ثروت وسامان
اولمقده بولندقلری جملهنك مشهود ومعلومی ایدوکندن
اول ذاتك وقوعبولان اخطار وتشویق اخوتکارانهسی
ذهن عاجزانهمه ملایم کورنمسیله کندوسی مقابلهٔ قبول
وتشکرله اعاده وتشییع اولندقدنصکره اول کیجه صباحهقدر
اتعاب فکر وقریحه ایله خاندان مشار الیهك ستایش برکزیدهلرینی
شامل برقصیدهٔ بلیغه انشا وبعض ابیاتده پریشانیٔ حال
عاجزانهمی تذکار وایما ایله بالتبییض مهیا ایلدم وتقدیم وتوصیل
ایچون اول ذاتك عودت وهمتنه دیده دوز انتظار وعلی
الصباح کلوب خواجه افندینك حسن وساطت ودلالات

بیورەجقلری خبرینی کتورمسیلەقرین استبشاراولدم مومی الیه
قصیدەیی بعد المطالعه تحسین وبونك مقدمۀ فیض واقبال
اولەجغی بی اشتباه بولندیغندن بحثله بنی تأمین ایلیوب
وقصیدەیی الوب عودت ایتدکده ارەدن دها ایکی ساعت
وقت مرور ایتمامشدیکه جعفر برمکی جانبندن دعوتجی
ظهور ایدرك بنی توقیر واجلال ایله مشار الیهك حضور عالیلرینه
ایصال ایلدیلر عاجزلری اولوجهله حائز دولت مثول وفائز
بهجت قبول اولدیغمده اوجه خواجه افندینك تعریف
وتوصیفندن پدرم مرحومك دخی خاندان مشار الیهك
پروردۀ نان ونعمت وچراغکردۀ دست سماحتلری اولدیغی
آکلاشیلوب بوراسی دخی حق خاکسارانەمدە بشقەجە
باعث افزایش انعام وعاطفت اولدیغندن مشار الیه بنی مجلس
دولتلرنده رخصت قعود ایله سرفراز وسنك حسب الوراثه
بودائرەیه تعلق وانتسابك نزدمزده مثبت والتزام انتظام حالك
مترتب ذمت علوهمت اولمشدر مآلنده مخاطبات وتبشیرات
دلنوازانه ایله مظهر اعزاز ایلمش وبعض مصاحبات ومباحثات
ادبیه ایله برایکی ساعت حضورلرنده توقیف ایتمشدر اوارالق
الندە برپاکت اوراق ایله بریسی کلوب چاقیانندە تقربله
بینلرنده خفیاً برمقدار صحبت جریان ایلدکدنصکره دونوب
کتمش اولدیغنی کوردم وبعده مشار الیه بکا توجیه خطاب ایله
بوکون خانه کزده استراحت وصباحدن اعتباراً بودائرەیه
ملازمت ایدك دیوارادە بیورملریله مع التأدب قالقوب خانه مه
کلدیکمده مشار الیهك حضورنده ایکن یانه کلوب کیدن آدمی

قدومنه منتظر بولدم مكركه دست اهانتكاران تبعه دن
تجرع ايلديكم زهرابهٔ غدر واعتساف بنی مرالمذاق روزكار
بی انصاف و(بيزارم از بن زندكی ای مرك كجايی) زمزمه سيله
نوحه نزای اه وانين جكرشكاف ايتمش اولديغی برمنوال
محرر مددرسم اولان شريك مشفقلك افاده سندن خواجه
افنديك وانك تبليغ وتعريفندن دخی مشاراليهك معلوملری
اولديغی كبی پدر مانده املاك وعقارملك كيملرك عهده لرينه
كچمش ايسه سريعاً تحقيق اولنوب قيمت حاضره لريله بدللری
اعطا وصاحبلری ارضا ايله بنده تصرف عاجزانه ارجاع
واعاده سنی مقربلرندن برينه سپارش واراده المش واوذات
دخی برقاچ ساعت ايچنده ايجابنی اجرا ايله مذكور املاك
وعقارك عهده مه فراغنی مبين تمسكلرينی يابدیروب
كتورمش اولديغندن دمنجك كورديكم اوراق انلر ايمش
اول ذات بونلری مشاراليه طرفندن علاوه بيوريلان
عطيهٔ نقديه ايله براز كتوروب طرفرندن اتحاف كلد سته
سلام وتحيات وقريباً بوستان طبع سماحت واحسانلرندن
برچيدهٔ اناملی استعطاف ايده جكم ريا حين صحابت وعنايت
انتاده نوازانه نك رنك وبوی بی اشتبا هنی شرح وتفصيل ايله
مشام آرزومی معطر سازانواع مواعيد وتبشيرات ايلديكی
حالده ضميمهٔ عذر دافع الحجاب ايله صوب عاجزانه مه تسليم
وايرتسی كونی مشاراليهك دائرهٔ فاخره لرينه نصورتله
كيديله جكنی دخی تعريف وتفهيم ايله عودت ايلدكده براز
زمانبروباشمه زندان اولان تاريكخانهٔ احزانم ازانده چراغ

با زافروختهٔ بخت درخشان ایله رشك بیت العروس مشتاقان واسطرلاب نشیدهٔ (آنچه می بینیم در بیداریست یارب یا بخواب) (خویشتن را در چنین نعمت پس از چندین عذاب) ایله اول کیجه صباحه قدر ستاره شمار حیرت واستغراب وکاه تحدیث نعم محول الاحوال ایله سجده گذار تشکر وکاه عمرمده صحن درسخانه وصفهٔ خانهٔ ویرانه دن بشقه نه برداره کورمش ونه ده حواشیٔ کتبه اشارات وتعلیقات وبعض اشعار وابیات تحریرندن غیری برشی یازمش اولدیغمدن رسوم وآداب دواژاکابره عدم اطلاعمدن ناشی شاید بعض رفتار واطوار ناهموارمله پوت قیره رق ناموس ووقارم شکست وزائل وطرفدارم وسپارش اولنه جق امور تحریریه وسائره یی یوزمه کوزمه بولاشدیروب چهرهٔ فضائل نامه سیاهان جرم وعصیان کبی سواد الوهٔ رذائل اولورده همیله سر بجیب تفکر اوله رق شادمانیٔ سلامت ناکهظهور وملاحظهٔ نوائب عواقب امور ایله برطرفساز حضور وخواب اولدیغم حالده کویا اولدمه کندو سنه مقسم ریاح افکار ترمارمدن هبهٔ هبوب پریشانی اولمش اولان بریدنسیم سحری وعید (ورب امنیة احلی من الوطر) ایله برهمزده ساز خاطرنا کام و(زغمت جهان چنان شد که صبانمی تواند) (به تبسم نهانی لب غنچه باز کردن) پیام یأس استشمامیله موجه اندازکارهٔ اوهام اولمش یعنی انتده مساعدهٔ طالع سازکار ایله تجدید حال اولندی بونك ایلروسنه وار یلوب سیئهٔ طول امل ایله دوچار نجالت ورذالت اولمقدن ایسه نعمت حاضره ایله

قناعت ومشار اليهك دائره سنه تردد وملازمتدن برصورت
حسنه ده دامنكش استغنا واستعفا اوله رق كما في السابق
اختيار يغوله عزلت اولنمسي هرحالده مناسب ايسه ده
(هرزمان دست دله دامن فرصت كيرمز) وقفتجه بويله
ولى نعمت دخى نصل ترك اولنه بيلور ومستغرق اولديغم
بونجه الطافى مقابلنده لسان ادب نوجهله اتيان معذرته
مقتدر اوله لوردي وانواع مطالعات متردانه ايله ذهن پريشانم
طوله شيكن شريك مهربانك مهر عالم آرا كبي لمعات
(الصباح بالخير) ايله خانهٔ عاجزانه مه ضيا بخش انبساط
وتبريك دولت نوازنده ايله مجلس آراى سرور ونشاط
اولديغى كوروب بونك مقدم مباركنى اتخاذ مقدمهٔ نيل سعادت
ودلالت وهمتيله نائل اولديغم لطف جليلدن طولايى
عرض فرايض محمدتله دماغ قوهٔ متخيله يى تخديش
وخاطر ناآرميده يى تغليط وتشويش ايتمكده اولان حال ترددى
نقل وحكايت وبوبابده دخى رأى ومطالعه سنه مراجعت
ايلديكمده سني مبتلاى تردد وانقلاب ايدن فكر وذهاب
اصلا مقرون حق وصواب اولميوب مجرد وهم وخيالدن
عبارت وچونكه طول امل ديكيلان شى كشى كند وتصورات
وهميه سنه وجود ويروب انك اوزرينه بنا ايلديكى تشبثات
نابجاسنده اصرار وباشه چيقميه جق برطاقم تضرعات
وتمنيات ايله راست كلديكى آدمه آبرو دوكه رك نفسني
تذليل واحقار ايله بالاختيار اضطراب وعذاب اضطرارى يه
دوچار اولمقدن كنايت اولوب يوخسه بو وجهله ظهورات

(قبيلندن)

قبلندن اولمق اوزره کلوب کورنان الطاف جلیلهٔ ربانیه یه
طول امل دینلز وبونی رد ایلك مذهب عقل وانصافده
تجویز اولنمز همان شمدی قالقوب سکا امر وسپارش اولندیغی
اوزره دائرهٔ مشار الیهه شتاب وعزیمت وشرنه خدمت
کوستریلور ایسه وسع واقتدارك درجه ده حسن تسویه سنه
تشمیرساعد همت ایلیسن دیو کشیدهٔ سلك مقال ایلدیکی
لالیٔ نصایح حکمت اشتمال ایله بکاسبحه بخش ارشاد وهدایت
و(فاذا عزمت فتوکل علی الله) موعظهٔ جلیله سیله پای اقدامه
مورث تقویت اولمسیله وتعیین اولنان وقت دخی حلول ایتمش
بولنمسیله دائرهٔ مشار الیهه کیدوب دونکی کون
کندوسیله ملاقات اولنان ذاتك وساطت ودلالتیله ینه حضور
جعفر بر مکی یه شرفیاب مثول وحالکه جسبان برخدمت
ظهورینه قدر ملازمت وبو اراقده اصول ومصالح دیوانیه ایله
دخی کسب ائتلاف وممارست اولنمق اوزره سکا بو دائره ده
تعیین محل وو ظیفه اولنمشدر مخاطبات تبشیریه سیله تجدید
سازعز قبول اولدیغمده خوان الای بی انتهای (وان تعدوا
نعمة الله لا تحصوها) سرپوش انداز طبقچهٔ اطمئنان اولدی
والحاصل سوزی تطویل ایله تصدیع اتیه یم بنی دوچار انقلاب
واضطراب ایدن خواطراتك برکونه آثار مؤلمه سی کورلمدیکی
حالده کوندن کونه مشار الیهه کسب کمال تقرب واختصاص
واحراز مباهات مصاحبت ومنادمت خاص الخاص ایله
مشکوة اداب واخلاق ممدوحه لرندن اقتباس ایلدیکم
انوار حسن تربیت ناصیهٔ بخت واقبالمی منورساز قابلیت

وبوکا قوۀ علمیه نك منضم اولان فضائل وتزیینات طبیعیه سی دخی خلیجه معاونت ایتمش اولدیغندن ازمان اچنده بین الاکابر معروف ومشتهر وحل وعقد امورده مقتدر اوله‌رق سایۀ برامکه ده درجۀ استحقاق ولیاقتمك مستعد اولدیغی مراتب رفیعۀ کامرانی وحطام دنیویه‌یه متعلق اسباب تلذذ وشادمانیدن هیچ بر نعمت ودولت قالدیکه آکا نائل اولمدم وبو مدت ایچنده ینه ابنای جنسمك بحر دبلای حسد ورقابتله ایقاع ایتدکلری بلیشوب مقابلۀ اقبال رایگانی ومصادمۀ شیمۀ خاطرستانی ایله اجراسنه دسترس اوله مدقلری معاملات غرضکارانه نك اجرا ایلدیکی بعض مرتبه تشویش خاطردن بشقه بر کونه راحتسزلك کورمدم وقتاکه (اذا ساعدتك الحال فارقب زوالها) (فما هی الامثل حالبة اشطر) وان قصدتك احادثات بؤسها) (فوسع لها الصدر التجلد واصبر) مضمون شدائدنمونی افق روزکار ستمکاردن مثال ریح دبور تزعزعای ظهور وکمال شهرتی باعث استغنای تذکار وتکرار وتکرار تذکاری رقت انکیز قلوب صغار وکبار اولان استیصال خاندان برامکه وقعۀ فجیعه سی چهرۀ نوحه کرایانه لطمه زن مصائب وشرور اوله‌رق المره کل وحزنی منتسب بلکه نیجه نیجه خاندان باد صرصر قضاونائرۀ اغراض اولان سینۀ کینه جویان زماندن منبعث شرارۀ نفاق وشقاقلك سوبسو اشتعال ایلدیکی آتش انك واثراتیله سوزان وپریشان

دادهٔ ظلم ومان زبانه کش آسمان اولدیغی صیرده بنم دخی اول خاندان سماحتدا سته نه کیفیت تعلق وانتسابم جانب حکومتده

اغماز ایله قهر واضمحلاله چالشمش ایسه لرده وقتیله تدارك اولنان بعض یاران اخلاصنشانك شفاعت وهمتلرینه بعض طرفجه تشبث اولنان تدابیر ووسایط خفیه نك تأثیرات سریعه سی دخی منضم اولدیغندن اول ورطهٔ هولناکدن تخلیص کریبان جان وفقط میدانده اولان بالجمله املاك وچفتلکاتمی دست مصادره کاران بی انصافه قاپدیروب یالکز خانه می ودروننده بولنان اموال واشیامی قورتاردقدن بشقه برخیلی نقود موجوده می دخی نهفتهٔ حفرهٔ کتمان ایتمش اولدیغمدن ومقدما خونهٔ تبعه یه تسلیمیتدن طولایی کوردیکم دردومحنت بوکره بکاحسن عبرت اولوب المده کی اموال ونقودك قدر وقیمتنی بیله رك قاعدهٔ تصرفیه نك اجراسنه نصب نفس اهتمام ایلدیکمدن سنین وافره کندو عالممده مشغول عبادت وطاعت وارواح طیبهٔ برامکه یه رحمتخوان اخلاص ومغفرت اولدیغم حالده حاضره داغلرطیانه مز منتجه اموال موجوده توکنمکله یوزطوتمش وبرصورتله استحصال اسباب تعیشه تشبث اولنمق احتیاجی کاوب کورنمش اولدیغنه واصدقای احبای قدیمه نك دلالت وهمتلریله مناسب برمأموریت تحصیل اولنه رق اعادهٔ انتظام حسن تعیشه امکان وار ایدی ایسه ده بونجه زماندن صکره تبدیل مسلك ومشرب وخاندان برامکه دن صکره بشقه برقپویه عرض ذل وافتقار اولنمسی شیمهٔ وفاپرستمه غایت دشوار کلدیکنه مبنی بعدازین کاربان عمروزندکانینك طریق تجارتده امرارینه قرار ویردم ولوازم ضروریهٔ بیتیه دن بشقه المده نقدر اموال واشیای

نفیسه تاملش ایسه جمله سنی صاتوب برخیلجه سرمایه
پیدا ایدوب بصره ده بولنان احبابمدن برذات ایله بالمخابره اوراده
نه مثللو امتعه نك رواج وقیمتی اولدیغنی تحقیق ایدرك بونلردن
قتی کل شی اشترا ایلیوب مخصوصاً استکرا ایتدیکم سفینه یه
وضع وتحمیل ایله جانب بصره یه متوجه اولدم برایکی کون
اول کوردیککز محله مواصلتله شاطی الشط اوزرینه اتش
یاقوب تنظیف اثواب ایتمك اوزره چیقدیغمزده مکرکه
برطاقم اشقیای عربان بزم حالمزه نکران ایمشلر طائفه لرکمی یی
ساحله ربط ایله کندولری چالی چرپی طوپلامق ایچون
اطرافه داغلدقلرنده اشقیای مرقومه کمی یه هجوم ایله
بولدقلری امتعه واشیایی نهب وغارت وسفینه یه القای اتش
خسارت ایلدکدن وفقیری دخی کنارده کوروب
صویدقدنصکره یقلوب کتدیلر طائفه لرك نه اولدقلرینی
بیلهمم فقط بنده کز ساحلی ترك ایله چول طرفنه کیدر ایسه‌دم
بلکه برشلکه تصادف ایده میوب هلاك اوله جغمی واوراجقده
قالور ایسه‌م مرور ایده جك برسفینه دن استمداد ایله نجات
بوله جغمی ملاحظه ایله الطاف الهیه یه منتظر اولمش ایدم اشته
اندن صکره کی احوال منظور ومعلوم والالری بیورلمش
ومشهودم اولان معاملات وتبشیرات لطفیه افتاده پروریلرندن
ذات دستوریلرینك دخی حق عاجزانه مده ثانیء جعفر برمکی
اوله جقلرینی جزم وتیقن ایله شمدیکی حالده تحصیل رضای
دولت واداء شکر عاطفت ومرحمتلرینه حصر وقصر افکار
ایلمکدن بشقه قوللرنجه بر وظیفه قالمامشدر دیو نقل سرکذشتی تمام

(واختیارلق)

واختيارلق حاليله دخي نيز وحضور معلالرنده ظهور ايدن اطوار متجاهلانه وكستاخانه مدن طولايي عفوسامي نعمتلرينى استرحام ايدرم ديو همان قيام ايله صف النعال خدمتكارانده دستبستهٔ تعظيم واحترام اولدقده پيرمشاراليهك اشبو ادب وحرمتني كورنجه بن دخي يرمدن قيراليوب مصافحهٔ تكريم ايله كندوسني صدرنشين اجلال وتفخيم ايلدم ودرعقب مستصحبم بولنان البسهٔ فاخره دن برقات لباس جلبيله اكسا ونقود موجوده مدن نصفي مقدارني مع الاعتذار تقديم واهدا ايله الدن كلديكي قدر تطييب واحترامنه اعتنا ايتدم مشاراليهك بوصورتله اختتام شرف مقارنتني جملهٔ مسا عدات بختيار يدن اتخاذ واصلا يانمدن ايرميوب مصاحبت ومنادمت ناديده وناشنيده لرندن ذوق الغايه استلذاذ ايدرك اهوازه واصل اولديغمزده طرف خلافتپناهيدن رؤيت وتمشيتي بكا حواله اولنان خصوصاتي كاملاً عهدهٔ كفايت وحذاقتنه تفويض واحاله ايليوب بن اوراده بولندقجه كوندوزلري يالكز تنزه وتنزه ايله ايصال ليال وكيجه لري دخي ينه مشاراليه ايله برلشوب كاه مذاكرهٔ امره أموريت وكاه ادارهٔ اقداح حسن صحبت ومعاشرتله اشتغال ايدرك ايام قليله ظرفنده اكمال مصلحت ومجرد مشاراليهك اثردرايت ومهارتيله ولايت مزبوره دن خزينهٔ دولتيه درجهٔ تخميندن قات اندرقات زياده استحصال منفعتله عودت ميسر اولمش وبغداده كيريله جكي كون انشاالله تعالى سزك جهت فضائل ومعلومات نافعه كزي عرض پايهٔ سرير خلافت وحقكزده استجلاب عاطفت سنيه ايله

قریباً استحقاق واهلیتکزه شایان بر مأموریت استحصالنه صرف
مقدرت ایلرم ه‌ألنده بعض کلمات ایله تأمین مواثیق موالات
ومصافات ایتمك استدیکمده مشار الیه افندم ذات عالیلری
بو عاجز بیوایه یه احسان حیات ومعیت دولتلرنده بولندیغم
مدتجه اول حیاتك اکمل حوائجیله حسن محافظه سنه بذل
عنایات بیوردیکز بنده کز بوندن ماعدا طرف مکارمکاریلرندن
هیچ بشقه برشی امید وقبول وعزم اولدقجه بو لطف عالی یی
کمال تشکر وحمدالله تقدیر وتحدیث ایدرك برزمانده ذهول ایتیم
انجق بنده کز ال براقدن صکره فردافریده طرفندن عطیه
واحسان قبول ایتمامك اوزره عهد وپیمان ایتمش وابتدای
ملاقات سنیه کزده قبول عطیهٔ دولتلری حقنده کوستریلان
موافقت احکام ضروریهٔ زمان ومصلحته اتباعاً برمماشات
موقته دن عبارت اولوب عطیهٔ مذکوره یه اصلا السورمیه رك
عینیله وتمامیله وحین وداعده طرف سامیلرینه اعاده وتقدیم
ایلمك نیتیله امانةً حفظ ایلمش اولدیغمدن بونك ینه موضوع
صندوقجهٔ تملك عالیلری قلنمسی اخص متمنای عاجزانه‌مدر دیو
عطیهٔ مزبوره‌یی نهادهٔ پای وسادهٔ استغنا واوزرمده بولنان
البسه نك اعاده سی مخل ادب تعظیم اولدیغندن بعنه تعالی بوکون
بنده‌خانه لرینه وصول لدهانی دخی صدقات جلیلهٔ سماحتکاریلرینه
محسوباً مستحقین فقرادن برینه ویرمکلکم حقنده سزاوارئ
رخصت وفقط سائر جهتله اوزرمده اولوب اعاده سنه امکان
اولمیان نعم علیالرینی خدمات مسبوقهٔ عاجزانه‌مه اجر مثل مقامنده
حلال ایتملرینی وحضور حضرت خلافتپناهیده بنم حقمده

زينهار وزينهار شوق شفقه كفتار بيورماملرينى استدعا ايدرم ديه رك متشبث دامن استحلال و (فلكرا هيچ نبود به ازين كار) (كه يار يرا جدا كر داندا زيار) نشيده سنجه وقت وداع ومفارقتك حلولندن بحثله اشكريز حزن وملال اولديغنى مشاهده ايلديكمده مشار اليهك اشبو حالندن بن دخى بلا اختيار كمال رقت وحيرته كرفتار واداره كلامه بى اقتدار اولديغم حالده مكركى اسكله يه يناشوب استقباله كلنلر ايله مالامال اولمسيله اوقارغشه لق ارهسنده پيرمشار اليه ارواح مجرده كبى كوزدن نهان اولمش وبونجه مدت بينمزده جارى اولان الفت وصحبت اثناسنده كندوسى اسم ومحلنى لسانه المامش وسؤال وتحقيقى بنم دخى خاطرمه كلمامش اولديغنه وبغدادايسه كثرت نفوس ايله مثال درياى عمان وبويله اسم ومحلى بيلمبان ادمك ارانوب بولنمسى عديم الامكان ايدوكنه مبنى بردها نام ونشانى كورلمك ميسر اولميوب فقط اشبو حكايه براعتبار كندوسندن يادكار روزكار اوله ق قالمشدر

اقسام وصنوف كاتبى تعيين وتعريف وهر برينك مبادى مهمه ولوازم متممه سنى تشريح وتوصيف ايلمش اولان پيرد قايقدان وقاسمير وبونلرى كوزلجه ضبط حفظ ايله نكارشندير صحائف كتب ادبيات اولمسنه همت ايليان وزير ذيشان پاكضمير مشار اليهمانك نكهتكاه روح تابناكلرى بالجمله كتاب طرفلرندن هرآن نشر رايحه اخلاصفا تحفه رحمت وغفران ايله تعطير وتقديسه شاياندر كه ضبط قواعد اساسيه كتابته مدار اولديغندن

اصحاب قلمه دائما خاطرنشان اوله جق حکایهٔ مشروحه یی
بیلك بوقدرسنه اول براقوب کتمشلردر رحمة الله علیهما

اشبو حکایه ده بیان وتفصیل اولنان اقسام وصنوف
عصرمزده جاری اولان معاملات تحریریه یه تطبیق ومقایسه
اولنور ایسه جمله سیده تام اخرله موجود اولدیغی معلوم
ارباب وقوف اولور شویله که اقسام خمسه دن برنجیسی اولان
کتاب رسائل هر بردائرهٔ رسمیه نك مکتوبجی وتحریرات مهمه
قلملرینه وایکنجیسی اولان کتبهٔ احکام دائرهٔ علمیه ایله
محاکم واقلام شرعیه یه واوچنجیسی اولان کتاب معونه مجالس
ودواوین عرفیه اقلامنه ودردنجیسی اولان کتبهٔ خراج
امور مالیه وحسابیه یه وکاتب جیش دینیلان قسم خامسك
صنف اولی دائرهٔ عسکریه مکتوبجی وتحریرات قلملریله
اردوی همایونلرك وفرقهٔ عسکریه قوماندانلرینك معیتلرنده
امور مهمه تحریرینه وصنف ثانیسی عسکری یوقلمه ومحاسبه
وروزنامچه قلملریله الای وطابورلره وصنف ثالثی ژورنال
قلملرینه مامور اولان کتاب اولدیغی اکلاشیلور وصنوف کتبه دن
کافه سی حکایهٔ مذکوره نك مطالعه سیله کندولرنجه
ایشه یرایه جق بر حصهٔ نافعه الهبیلملری امید اولنور

(شعر)

شعر وانشا توأم وسجیهٔ شعریه نك انشا وکتابتده حصول
حسن سلیقه وملکه یه مدار اعظم اولدیغی بالاده بیان ایله
بوندنجی برنبذه بحث اولنه جغی وعد ایدلمشیدی بونك

سبب وجهی تشریح اولنجه فن انشانی تأسیس وتدوین ایتمش
اولان متقدمین فضلا فن مزبورک تعیین مبادیسی صیره ده
بونلردن باشلیجه بریسی دخی اشعار قدیمه اولدیغنی کشف
وحکم ایله اصحاب انشا اشعار مقبوله دن برخیلی شی حفظنه
اعتنا ایتکلکلک اشد لزومنی ذکر وتصریح وسجیهٔ شعریه سنی
زیرده کوسترلدیکی وجهله حفظ اشعار قدیمه واستکمال
معلومات لازمه ایله تزیین وتحکیم ایلمه رک فعلیات بدیعه سنی
اظهار واثبات ایدن منشیٔ شاعری منشیٔ غیرشاعره وجود ایله
تقدیم وترجیح ایلمشلردر زیرا نزد اصحاب مطالعه ده واضح
وهویدا اولدیغی اوزره وقتاکه زمان جاهلیتده فصحای عرب
عربا بر منطوق نظم (وانما المرء حدیث بعده) (فکن حدیثاً
حسناً لمن وعی) جهانده کوزل سوزدن کوزل اثرکرانبها
واندن بشقه آثارک هیچ برنده احتمال بقا اولمدیغنی بیلوب
وبقای نام ایچون احسن کلام انفس غنائم وکندولرینه حیات
ثانی مقامنده قائم اولدیغنی آکلایوب (خیر الذخایر عندی العلم
والادب) (من کل ما هو موروث ومکتسب) مزایا سنجه
بونک شان جلیلنه کمال اعتنا ایله وادیٔ بلاغتده بالغ مرتبهٔ اعجاز
ومیدان سخنطرازیده زوربازوی فصاحتله علم افراز اولدیلر
وصکره کلان مخضرمین ایله عصر مدنیت جدیدهٔ اسلامیه‌یی ادراک
ایدن قدمای مولدین دخی مسلک سحر البیانده یدطولی کوستردیلر
اشبو طبقهٔ علیاده بولنان فصحای حقایق آشنانک لغت وبلاغت
وعلم وحکمته دائر اولوب مأخذ استفادهٔ عمومیه اولان طومار
زرتار آثار واخبار نفیسه لری اکثریا پیچیدهٔ منوال نظام اوله رق

افتادهٔ رواجگاه اشتهار ومظهر کمال رغبت واعتبار اولدیغندن اسلوب مرغوب عرب وفضائل علم وادب تحصیلی ارزوسنده بولنانلر اشعار قدیمه جه اولان محفوظاتلرینك ازدیادینه غیرت واولادلرینك دخی مقتدر اولدقلری درجه ده اشعار وقصائد ازبر ایتمرینه همت ایدرلر ایدی لکن اولوقتلر نه علم عروض وقوافی یه ونه ده علوم ادبیه نك سائر شعبه لرینه دائر میدانده بر کتاب موجود بونکله برابر افق فیاضهٔ عربدن طلعتنمای انتشار اولان شمس منیر علوم ومعارفك ضیای عالم آراسی هرطرفده مشهود ایدی فقط حال بومنوال اوزره قالمیه جغی وعلوم متداوله مابین الدفتینه المدقجه پایدار اولمیه جغی جزم اولندیغندن تشویق خلفا ایله ائمهٔ علمادن هربری علوم ادبیه دن برینك تحریر وتدوینه همت ایلیوب ازوقتده الان امهات علوم دینیلان برچوق مؤلفات معتبره وجوده کتورلمش وبونلرك مسائلندن اکثری اشعار قدیمهٔ بلغادن استنباط اولنان معلومات اوزرینه وضع وترتیب اولنوب اشبو اشعارك دخی قواعد وضوابطی بردستور مستحکم تحتنه النمق ایچون عروض وقوافی وقرض شعر فنلری تدوین اولنمشدر اشته اشعار قدیمه علوم ادبیه ایچون برنوع مأخذ واساس اولدیغی ومؤلفات مذکوره اشعار مزبوره دن کتوریلان شواهد ایله مملو بولندیغی مثللو انشا وکتابتله مشغول بولنان فضلا دخی اشعار مرقومه یه احتیاجلرینی کوروب اثار بلیغه لرنده بونلری تضمین طریقیله پك چوق استعماله مجبور اولدقلرندن بشقه بعضیلرینك حاوی اولدیغی حکم ومعانیٔ

دقیقه‌یی قالب نثره افراغ ایله مضمون و مزایالرینی یازدقلری خطب و مکاتباتده سرمایه اتخاذ ایدرك و بونکله فکر وقریحه‌لرینی توسیع ایلیه‌رك اظهار فضل و کمال ایلمش اولدقلری مؤخراً فن انشایی تدوین ایلمش اولان مؤلفینك عندلرنده معلوم اولمسیله بروجه محرر اشعار قدیمه حفظنی فن انشانك مبادی مهمه‌سندن عد ایلمشلردر بناء علی ذلك استکمال فن کتابت استطلاع دقایق شعریه‌یه دخی محتاج و منوط و بونك اسباب ولوازم مقتضیه‌سی بیان اولنان عروض و قوافی و قرض شعر فنلرینه دائر مؤلفاتده محرر و مبسوط اولدیغندن واشبو فنون ثلاث حقنده السنه ثلاثاوزره یازلمش خیلیجه کتابلر موجود اوله‌رق اصحاب استعداد بونلری مطالعه ایله استخراج و استنباط ایده بیله جکلرندن تفصیلاتی انلره حواله ایله بومقامده شعرك یالکز حد ذاتیسنه و متفرعات سائره سنه دائر بعض معلومات اجمالیه درجی دنا سب کورلمشدر

معلوم اوله که شعر اصل لغتده بیلمك یعنی حدس سلیم و استدلال مستقیم ایله ادراك معانی ایلمك معناسنه اولوب اصطلاحده (الشعر کلام مرتب معنوی موزون مقفی متکرر و متساوی الاواخر) عبارهسیله تعریف اولنمش و کلام قیدیله اشارات و حرکاتدن واصوات موزونه‌دن و مرتب قیدیله مهملاتدن واقوال غیر مرتبهٔ معنویه‌دن و موزون قیدیله نثر مرتب معنویدن و مقفی قیدیله هرنقدر برقاچ مصرع بروزنده واقع اولسه‌ده قافیه‌لری مختلف اولدیغی حالده شعر اطلاق اولنه‌میه‌جغندن بو مثللو اخرلری مختلف مصرعلردن و متکرر قیدیله برویا برقاچ بیت ویاخود مصرعلر قافیه‌جه بربرینه موافق اولسه‌ده وزنلری

مختلف اولدیغی صورتده کذلك شعرا اوله میه جغی حسبیله اختلاف اوزاندن وه تساوی الاواخر قیدیله کلام غیره مقفی ایله حروف وحرکات اخیره نك اختلافندن احترازایدیلوب بعضلری تعریف مذکوره شاعرك موزون اولمق قصدیله سویلمکلکی وکلامك مخیل اولمقلغی قیدلرینی دخی علاوه ایله موزون اولسه ده قصد تعلق ایتمیان وتشبیهات واستعارات وکنایات بلیغه ایله مخیل ومطبوع اولمیان کلامه شعر اطلاق ایتمیه رك وعلمای فندن بعضلری دخی شعرك تعریفنده بشقه مسلکه کیدرك سوزی اوزاتمشلر ایسه ده بسط اولنان تعریف مطلبه کافی کوروندیکندن انکله اکتفا اولنمشدر

بعض مفسرین کرام (یزید فی الخلق مایشا) آیت کریمه سنده افراد بشردن بعضلرینه موهبهٔ مخصوصهٔ صمدانیه اولمق اوزره احسان بیوریلان مزید نعمت طبع موزوندن عبارت اولدیغی بیان ایلیوب شعرك مدح وستایشنی متضمن احادیث صحیحهٔ نبویه دخی شرفوارد وشعر اوته دنبرو دیوان العرب وام الکلام عنوانلرینه مظهریتیله برعلم جلیل کثیرالفوائد اولمسنه ونظم کلام ایتمك مطلقا سجیهٔ مخصوصه ایله برابر برچوق ملکات علمیه وجودینه محتاج بولنمسنه مبنی ماتقدمده شعرك شرف واعتباری واصل درجهٔ کمال واکا کوره شعرا دخی نزدملوك واکابرده وفورقدر وحیثیتله مغبوط اقران وامثال ایدی صکره لری بعض متجمعان بیوایه ومتشاعران کمایه شعری وسیلهٔ جرو سؤال وجائزه وعطیه قاپمق ایچون عندالناس

منفور و مذموم اولان اشخاصی مدایح جلیله ایله مدح و وصف ایدرک شعرائی و کندولرینک عرض و اعتبارلرینی پایمال ایندکلرندن اصحاب ناموس و حیثیت اویولده شعر سویلمکدن مجانبتله (شعر در اصل خویش هم بدنیست) (نالهٔ من ز خست شرکاست) دیمکه باشلمش ایسه لرده بونکله شعرک حیثیت ذاتیه سی نقیصه پذیر اولامامش و کوهر گرانبها دست اعمایه دوشمکله قیمت اصلیه سنی غیب ایتمامشدر لکن هر کلام موزونه شعر دینیله میوب اصل شعر (هو ان یأتی الشاعر بمعنی لم یسبق الیه قد اخترعته فطنته وابتدعته قریحته یدهش لانشاده السامع وتطرب من استطرافه المسامع فیشترک القلب والسمع حینئذ فی التهایج به) عبارهسیله تقیید اولنمشدر که اولی شعر شاعرک ایراد ایلدیکی اول معنای دقیقه اطلاق اولنور که مثلی سبقت ایتمامش و ثانی شاعرک ذکاو فطنت فطریه سی اول اسلوب بلیغ ایله اختراع و حسن قریحهٔ ملیحه سی برنهج بهیج اوزره ابداع ایتمک شرطدر که لطافت سبک و اداسی سامعه حیرت و دهشت و جیادت شیوهٔ بدیعی مسامعه وجد و مسرت القا ایلمیوب ایشیدلدیکی آنده سمع ایله قلب شوق و اهتزازده مشترک اولمیدر دیمکدر اشبو شیوه آداب و تزیینات مدنیه ایله مألوف اولمش و اختراعات جدیده یه کسب وقوف ایله تزیید معلومات ایلمش اولان مولدین متأخرینک اشعار دقیقه لرنده موجود اولوب متقدمین عربک اشعاری تکلف و تصنعدن عاری و یالکز فصاحت اوزرینه مبنی اوله رق اسلوب مخصوص ایله منازل محبوبک و ریاح و سحابک و حروب و ز کوبک و وحوش و طیورک

اوصافنی ومباهات تعزیه کبی شیلری جامع اولدیغندن وبونلرده
اشعار مولدینده بولنان معانیٔ بدیعه پك نادر اوله رق تصادف
ایلدیککندن بحنله بعض ادبا آثار مولدینی اشعار متقدمینه
ترجیح ایتمك استمشلر وبعضلری دخی کلامده مطلوب اولان
فصاحت انجق اسلوب عربده موجود اولدیغنی ادعا ایلیوب
تکلفات تولیدیه وصنایع بدیعه‌یی مخل فصاحت عد ایله
حتی مولدیندن اك بنام اولنلرك بیله نظملرینی اشعار متقدمینه
نسبتله شعردن معدود اوله مزدیمشلردر بودقیقه‌نك تمییز
وترجیحی اصحاب کمالك ذوق سلیملرینه حواله اولنوب
شاعر اولمق ایچون نه مثللو سرمایهٔ معلوماته احتیاج اولدیغی
بحثنه کلنجه بو فنه دائر یازیلان بالجمله کتابلرك مقدماتنده
بسط وبیان اولندیغی وجهله شاعر ایچون ذکری سبقت ایدن
سجیهٔ مخصوصه‌دن بشقه کافهٔ علوم وفنونك اصطلاحاتنی
بیلمك واشعار متقدمین ایله آثار اساتذه‌دن پك چوق شی
حفظ واز بر ایلمك وانلرك دخی اصطلاحلرینه واقف اولمق
لابد ولازم اوله رق اکرچه اصلا کتاب اوقومامش
والف ولامك بیننی تفریقدن عاجز بولنمش اولان بعض
امیلرك بروجه محررعطیهٔ الهیه اولان طبع موزون واسطه‌سیله
نظم کلامه مقتدر اوله بیلدکلرینه وسویلدکاری سوزلرك
ارەسنده بعضاً اشعار مطبوعه دخی کورلدیکنه نظراً (من نداءم
فاعلات فاعلات) (شعرکویم بهتراز آب حیات) نشیدهٔ
مشهوره‌سنك شایان تصدیق اولدیغی ادعا اولنور ایسه
بو سوز اربابی عندنده مظهر قبول واعتبار اوله میوب چونکه

اوهتلو اهیلرك اشعاری اره سنده (رمیة من غیر رام) قبیلندن اولەرق نادراً بعض ابیات مطبوعه بولنه بیلمك جائز اولسه ده قصور اقوال سخیفه لری تحت نظر دقته الندیغی صورتده مفردات الفاظنده و دقایق معانیسنده واوزان وقوافیسنده لایعد ولایحصی سهو وخطا اولدیغی تبین ایده جکی وشعر دیو میدانه قویدقلری سوزلر (اگرچه وزن ندارد ولیك بمعنی است) تزییفنه ماصدق اوله جغی اشکاردر بوفنك ائمه سندن معدود اولان ادبای علما ادوات شعری ضبط واملا ایلدکلری صیره ده طبیعت شعریه نك رأس البضاعه وعلوم ادبیەنك اساس الصناعه اولدیغی ذکر وتفصیل وانسانده اولان طبیعت شعریه‌یی جوهر شجاعته وعلوم ادبیه‌یی اسلحه‌یه تشبیه وتمثیل ایلیوب اسلحه‌سی مکمل اولمیان ادم نقدر شجیع وجری اولسه دخی عندالمکافحه برشیئه مقتدر اوله میه جغی کبی نظم کلام ایتك داعیه‌سنده بولنانلرك دخی طبیعت شعریه‌لری نقدر زورلو وواسع اولسه ده علوم ادبیه ده مهارتلری اولمدقجه مبارزهٔ شعریه‌یه کسب اقتدار ایده میه جکلرندن بحثله بوبابده تحصیل علومك اعظم شرایط اولدیغی توصیه وتنبیه ایلمشلر وفن شعرك لوازمندن اولان علوم عدیده‌یی درج ومزج ایدرك بدیعیات نامیله مفصل ومشروح کتابلر تصنیف ایتمشلردر کتاب الشعر والشعرا مؤلفی ابن قتیبه اشعار متقدمین ایله اثار مقبولهٔ مولدینی سراپا تتبع وتدبر ایلدکدنصکره بونلری درت قسم اوزره بولدم برنجیسی الفاظنده حسن وبهجت

ومعانیسنده جیادت ومتانت بولنان اشعار وایکنجیسی
الفاظی بعض صنایع بدیعه ایله سلاست وحلاوتی جامع
ایسه ده معناسی تفتیش وتدقیق اولندیغی حالده برصورتله
فائده وحکمتی متضمن اولمیان آثاردر واوچنجیسی هرنقدر
الفاظی غایت ساده وضعیف وزینتدن ازاده ایسه ده معناسنده
جیادت وفائده وحکمت اولان وردنجیسی هم لفظی وهمده
معناسی اشبواوچ طبقه نك مادوننده بولنان نظملردر دیمشدر
اقسام مذکوره دن برنجیسی اعلای طبقات کلامده واقع اولوب
ایکنجیسنك حسن شیوهٔ الفاظی واوچنجیسنك دخی
فائدهٔ معانیٔ متینه سی بونلره رونق وحیثیت ویره رك
نظر اعتبار ورغبتی جلب ایدر ایسه ده در دنجیسی هیچ برشرف
ومزیتی جامع اولمدیغندن بونلر ظرفای ادبانك نظم وانشاسندن
پرهیز اولنمسنی توصیه ایلدکلری اشعار وامهات کتب
شعریه دن در الفرید صاحبنك شعرده فصاحت لفظی جسمه
وابداع معنایی روحه تشبیه ایلمسی دخی روحلو برکفتاردر

اخطار

شعرای روم اوزان وقوافیجه تمامیله شعرای عجمه تقلید ایلیوب
اشعار فارسیه ده ایسه دیکر نظمه انتقال اولنمدقجه اصول
اوزانك بعض آثار اساتذه ده کورلدیکی وجهله سکته تعبیر اولنان
محللردن بشقه مواضع سائره ده تغییری جائز اولمدیغندن
اوزان فارسیه عروض اوقونمقسزین ملکات طبعیه ایله
حفظ اولنه بیلور ایسه ده شعرای عرب نظم واحد ده اصلدن
فرعه انتقال یعنی بربیتك برمصرعنده وزنك اصلنی ودیکرنده

فرعنی استعمال ایده‌ن‌ده کلمه‌لردن بونلری طبیعتک ملکه‌سیله کماینبغی فرق اولنه‌مدیغی شك وخطایه دوشه‌جکی حسبیله اشعار عربیه ایله توغل ایده‌جك ذواته کوره بر عروض رساله‌سی قرائت اولنمق لازمدر
کلام منثورده خطبه تعبیر اولنور مخاطبات بلیغه‌ده اکثر متأخرین قافیه‌یی التزام ایله خطبه‌یی (کلام مسجع مقفی) عباره‌سیله تعریف ایتمش ایسه‌لرده بلغای قدیمه خطبه‌لرنده ترسیل طریقنی دخی اختیار ایلمش اولدقلری معلوم ومثبت اولدیغندن صورت مخصوصه‌ده اوله‌رق ترغیب وترهیب ایچون مجمع ناسده ایراد اولنان وصایا کرك مسجع ومقفی اولسون وکرك ترسیل طریقیله ایراد اولنسون جمله‌سنه خطبه تعبیر اولنه بیلور حتی اوروپالولرك (دوسقور) دیدکلری نطق رسمیلر بیله خطبه‌دن معدوددر

﴿جانب مخدومدن دیکر عریضه﴾

مقدما تقدیم ایلدیکم عریضهٔ جوابیه‌مده مجرد سائقهٔ نعم مشمولهٔ دولتلریله منسلك اوله‌جغم مسلك جدید اقتضا سنجه اداب قلمله اصول کتابت حقنده تعلیمات ادیبه وتبلیغات حکمیهٔ جناب فضائلپروریلرینه دخی برکمال اولان احتیاج عاجزانه‌مدن بحثله جویبار فیض واحسان عالیلرینك اول سوی دلجویه دخی تمایلنمای عاطفت وشوره‌زار استعدادناچیزانه‌مك رشحات ارشاد ساه‌یلریله طراوتیاب حسن قابلیت بیورلمسی تضرعیله تصدیعه جسارت ایتمشیدم اشبو نیاز مستمندانه‌مك دخی

مبشر اسعافی اوله‌رق شرفورود ایدن عنایتنامهٔ عالیء
فخیمانه‌لرینه مطویا ارسال بیوریلان لوایح حکمتسوانح
ولی نعمتانه‌لری لدی المطالعه حاوی اولدیغی انفس ذخایر وصایا
وحکم کفایتبخش حوائج اهل قلم اولوب ولاسیما اصول
کتابت وانشا مباحثنده کشیدهٔ سلك براعت اولان لآلیء
نکت مزایا نورسیدکان کتاب ایچون سرمایهٔ فیوضات
عظمی اولدیغی کوراش وتحصیل علوم ومعارفك کمال لزوم
واهمیتنی کماهی حقها اثبات وتأیید وبتون عمر وزندکانیء
چاکرانه‌می اویولده صرف ایتمك اوزره قوللرینه ایراث شوق
جدید ایلمش اولمغله بالخاصه صوب عاجزانه‌مدن وبالعموم
اخوانم طرفلرندن حضور معلای ولی نعمتیلرینه تشکرات
مفروضه‌نك عرض وتقدیمنه مسارعت ایدرم اکرچه سایهٔ
معارفوایهٔ حضرت ملوکانه‌ده هنرمندان عصرك همتلریله
آثار قدیمه وجدیده‌دن برخیلی منشآت مطبوعه متداول
ایادیء خواهشکران وبونلرك هربری بر ترتیب بهین اوزره
شیرازه‌بند تدوین اولدیغندن مطالعه‌لری بشقه بشقه
مستلزم استفادهٔ اخوان ایسه‌ده آثار علیهٔ دقایقپروریلری
اقلرده محرر اولیان وشمدی‌یه‌قدر لایق وجهله لسان عثمانی‌یه
النمیان تعریفات وبدیعیات ایله دها سائر معلوماتی شامل وهوسکاران
معارفه برمشوق بیعادل اولدیغندن بومثللو آثار مطالعه‌سنه
طالب اولانلر عندنده سائرلرندن زیاده مظهر رغبت واعتبار
واستکمال ملکهٔ کتابته خیلیجه مدار اوله‌جغی حسبیله طبع وتمثیلنه
بالجمله اخوان طرفلرندن کمال درجه‌ده آرزوی صمیمی

کوسترلمکده وبران اول چیقارلمسنه هرطرفدن زیاده سیله تشویق وابرام کورلمکده درموافق رأی واراده علیه رحیمانه لری بیوریلورایسه اجرای ایجابنه باقلمق اوزره کیفیتك طرف بندگانه مه امر واشعاری وبرده محاط علم دولتلری بیورلدیغی وجهله معاملات تحریریه ده حساب وکتاب بربرندن ایرلیه جغی واشبو اثر جلیل معارفندیلرندن دفتری کتبه سی صنفنده بولنان اخوان دخی استفاده ایلك ایچون مقدمات علم حساب ایله الحالة هذه دوائر رسمیه نك کافه سنده بالقبول مرعی بولنان اصول جدیده یه توفیقاً دفترطوتلمق قاعده سنه دائر برمقدار معلومات دخی درج ایدلدیکی صورتده فوائد ومحسنات مخصوصه دن خالی اولمیه جغی جهتله بوماده حقنده دخی بش اون صحیفه جك برلایحه نك مذیل اثارسنیه لری اولمق اوزره ترقیم وارسالنه لطف ومساعدهٔ جلیله لری ولی نعمتانه لری سزاوار بیورلمسی بابنده

(جوابنامه)

اشعار مسبوق عالیلرینه امتثالاً اداب قلم واصول کتابته دائر صاحچه صبیان یازیلوب کوندرلمش اولان لوائحك وصولندن بحثله بونلرك طبع وتمثیلی حقنده استشعار رأی ومطالعه یی حاوی ومقدمات حساب ایله اصول دفتری یه دائر برمقدار معلومات تذییلی دخی مناسب اوله جغی اخطارینی محتوی زیورانمله احترام اولان تحریرات علیه لری مفادی معلوم عاجزی ولوایح مذکوره سراپا محصول افکار پریشان واثر اطلاقنه وجوه ایله غیرشایان اولدیغی حالده مظهر

نظر تقدیره یورلمسی مقتضای خصائل محمودهلری اوزره
حق خالصانه مده بر نوع ابراز معامله‌ٔ دلنوازیدن عبارت اولمسیله
اشبو شیوهٔ نازکانه‌لری حصول ممنونیت و محمدتی مؤدی اولمشدر
لوایح مرقومه یالکز ذات عالیلرنجه شاید موجب استفاده
اوله بیله جکی ملاحظه سیله یازلمش و بر طاقم معلومات
ناقصه و مطالعات سخیفه‌یی متضمن اولوب طرف عالیلرندن
بیان بیوریلان فوائد و محسناتدن کلیاً عاری بولنمش اولدیغندن
بویله انواع خطیئاتی مشتمل اولان برشیئک طبع و تمثیلیله نهادهٔ
انظار عمومیه قلنمسندن طولایی اعلان جهالتله دوچار اوله جغم
فرط حجاب و خجالتی تفکر ایتدکجه بونک اولصورتله طبع
وانتشارینه وجدان عاجزانه‌م بر وجهله قائل اولمیور
خصوصیله کوندریلان مسوداتک اکثری مکتب ملکیه‌یه
مأموریتم اثناده شاکردانده سؤال ایله انلرک طلبی اوزرینه
اعمال فکر و قریحه‌یه صرف ذهن ایدلمکسزین معاملات
عادیه بولنده ارتجالاً دیکته ایدلمش و صکره املا تصحیحنه
باقلمق اوزره شاکردان طرفلرندن کتوریلوب وجزدان
مسامحه و نسیانده قالوب نظر دقتدن چکیرلمسنه اختلاس وقت
اولنه مامش اولان اوراق پریشاندن عبارت اوله رق
بونلر اویله میدانه چیقه جق شی اولمدیغی کبی لوایح مذکوره نک
بعض مواضعنده تصادف ایدن فقره‌لر دخی مجرد ذات
والالرینک برمقدار لغت حفظیله منشآت ترکیه‌اره سنده
استعارات و کنایات ایله صنایع بدیعیه‌نک صورت استعمالنی
کوره‌رک مصطنعجه یازلمش اولان آثار متقدمیندن استنباط مزایایه

مقتدر اوله بيلملری مقصدینه مبنی دیکر بر مسلکده تحریر اولنمش وعصرمزده مقبول صغار وکبار واثار بلیغهٔ قلمیه لری بشقه بر ملکهٔ رائحهٔ فائقه ایله سحر الحلال دینمکه سزاوار اولان مهرهٔ کتاب عندنده ایسه مسلك مذکور کلیاً متروك ومنفور کبی اولمسنه نظراً بیان اولنان فقرات نامطبوعه نك تشنیع واعتراضدن وارسته اوله میه جکی دخی امر مجزوم بولنمش اولمسی اثار مرقومه نك طبع وتمثیلی حقنده بتون بتون باعث فقدان جسارت اولور ایسه ده اخوان طرفندن اولوجهله کوستریلان ارزونك ردی دخی کافهٔ اورده موصل سمت نجات وسلامت بیلدیکم طریق رضا وتسلیمیته ملایم اولمیه جغندن اشته بوراسی عاجزلرنجه مستلزم تردد اولمغین کیفیتی برکره اصدقای احبامزدن اولان واصناف ایچنده حلیهٔ استقامت وانصاف ایله ممتاز بولنان بزم صحاف بکر افندی خ اجه ایله بالمذاکره بینمزده مناسب کورلدیکی حالده اجرای ایجابنه همت بیورلمسی واخطار والالری اوزرینه برمقدار حساب ایله اصول دفتری یه دائر یازلمش اولان لایحه لفاً فرستادهٔ بزم عالیلری قلنمش اولمسیله انك دخی مناسبی وجهله تذییل ایدلمسی هرحالده رأی نقاد ذکاه پروریلرینه حواله اولنمشدر اوغلوم افندم

انشأت

(مبارك ركاب همايون جناب ملوكانه يه عرضحال)

جناب رب عزت محيىء ملك وملت ومؤيد دين ودولت اولان ولى نعمت بينتمز شهنشاه معاليمنقبت پادشاهمز افندمز حضرتلرينى جهان طور دقيجه اريكه طراز شان وشوكت بيورسون فرانسه مؤلفين مشهورهسندن موسيو قولاصك ممالك محروسهٔ حضرت خلافتپناهيلرى احوالنه دائر استاتستيق اصولى اوزره يازمش اولديغى كتاب صحتنصابك مقدمه سى شكوه افزاى سرير خلافت اولدقلرى روز فيروز دنبرو خصايص ممتازهٔ جناب پادشاهيلرى اوله رق احوال دولت عليه لرينك هر شعبه سنده موفق اولدقلرى آثار ترقيات واصلاحات فوق العاده ايله بونلره مترتب اولان فوائد ومحسناتى وجهت پولتيقه سنه عائد دقايق مهمه ايله بحق نظر دقتى جلب ايده جك صورتده بعض محاكمات ومناظراتى متضمن وعلو محاسن همت وسمو مأثر شوكت وسطوت جايلرى جناب ملكدار يلرينى ملعن

اولدیغندن مجرد تحدیث وتحمید نعم حضرت پادشاهیلری
مطالعهٔ عبودیتکارانه سیله مقدمهٔ مذکوره نك ترکی لسان اوزره
بورالرجه دخی امر انتشاری ارزو اولنه رق بعض نکات
غامضه سی توضیح ومباحث اجمالیه سی تشریح ایله رساله قلقلو
مجددأ قلمه النمش اولان وجیزهٔ ناچیزه مرحمةً وتنزلاً مشمول
نگاه فیض اکتناه پادشاهیلری اوله رق طبع ونشری
مقرون مساعدهٔ سنیهٔ حضرت ظل اللهیلری بیوریلور
امیدمملوکانه سیله عتبهٔ معلای شوکت احتوای جناب ملوکانه لرینه
رفع وتقدیمه جرأت وجسارت اولنمشدر هر حالده امر وفرمان
ومرحمت بی پایان شوکتلو قدرتلو مهابتلو ولی نعمت اعظمز
ونعمت عالم افندمز حضرتلرینکدر

بودخی

(حسن ابتدا) دقایق اشنای کافهٔ امور اولان ولی نعمت بی‌منتمز پادشاه
غیور افندمز حضرتلرینك تأسیس مآثرنافعه خصوصلرنده
مالك اولدقلری مهارت مجبولهٔ فوق العاده ثمرهٔ جلیله سیله
مصالح سلطنت سنیه لرینك هر برشعبه سنده کوسترمش
اولدقلری ترقیات اصلاحیه نك باشلیجه بری هیئت جنودیه لری
اوزرینه پك از زمانده بخش وافاضه بیورمش اولدقلری
حسن انتظامات ورونق تأسیسات نامتناهی وبونك دخی
الك پارلاق وقیمتدار اولان جهتی عساکر ملوکانه لرینك
شمدی یه قدر هیچ بروقتده کورمدکلری التفات وتلطفات
(تخلص) جناب جهانبانی جمله سندن اولمق اوزره نهال نازندهٔ کلشن

شوکت وغنچهٔ زیبندهٔ سلطنت اولان نجل نجیل وشهزادهٔ
اصیل تاجدار یلری دولتلو نجابتلو یوسف عزالدین افندی
حضرتلرینك نفرلکله سلك عسکری یه قید واد خالنه شایان
بیوریلان مساعدهٔ جلیلهٔ پادشاهیدر اشته مشار الیه
حضرتلری دخی خاندان جلیل العنوانلرینه بخشایش ازلی اولوب
بوندن کندولرینك دخی بالخاصه مالك اولدقلری رشد وذکاوت
ذاتیه اقتضاسنجه بر طرفدن تنزلاً دوام بیورمقده اولدقلری
مکتب حربیهٔ شاهانه ده فنون ومعارف عسکریه جه
اکمال ملکات نظریه ودیکر طرفدن دخی مفطور اولدقلری کمال
همت وغیرت ملیه ایجابنجه صیره سیله ونظامی وجهله
ترفیع رتبه ایدرك بالاستحقاق بیکباشیلغی حائز اولدقلری خاصه
بشنجی طلیعه طابورینك قوماندهسنده بولنوب اعمال مأثوره
وحرکات حربیه ایله استحصال ممارسهٔ عملیه ایلیه رك
ذهن دراك وقدرت چالاك خلقیلری دقایق وحقایق عسکریه
ایله مألوف اولوب ربمز تعالی وتقدس حضرتلری ولی نعمتمز
پادشاهمز افندمزه برابر کندولرینی ملك وملته باغشلسون
اسلافده مثلی سبقت ایتمامش برقوماندان موفقیتشان
اوله جقلری ملکه سنی کوسترمکده وتأمین وتقویهٔ قلوب
جنودیه ایچون شوندن بیوك سرمایه اوله میوب اشبو
نعمت جلیله عسکرلکك روحی دیمك اولدیغندن بونك
ایلروده دولت وملتجه اقتطاف اولنه جق ثمرات خیریه سی
دها شمدیدن لذتبخش مذاق افتخار اولدقجه هیئت عسکریه
طرفندن تقدیر قیمت وعرض شکرانیتی زمان عبودیتی لال

(حسن طلب) ایتمکده اولدیغنه وبوجهتله مشار الیه حضرتلرینك رتب
عسکریه جه ترقیء درجه بیورملری بالجمله عساکر شاهانه نك
ترقیات صوریه ومعنویه لرینی جالب اوله جغندن شونك
سرعت حصولی جمله نك اخص امالی بولندیغنه مبنی مشار الیه
حضرتلرینك اولوجهله جداً وحقیقةً کسب استحقاق بیورمش
اولدقلری اوزره رتبهٔ حالیه لرینك قائممقاملق رتبه سنه ترفیعی
خصوصنه سزاواریء مساعدهٔ سنیه استرحامیله عموم عساکر
شاهانه نامنه اوله رق اشبوعرضحال چاکرانه مزك تقدیمنه (حسن انتها)
جرأت قلنمشدر او لبابده

دیکر عرضحال

ربمز ونقدس حضرتلری
محض واسطهٔ العقد انتظام جهان ودوامبخش حضور
عالمیان اولمق اوزره پرادلمش اولان وجودهمایون ملوکانه لرینی
دنیاطوردقجه شوکت افزای اریکهٔ خلافت وشان بیورسون
کچنلرده دار الخلافة العلیه شهریار یلرینی سراپا مستغرق
انوار مسرت ایتمش اولان شهرآیین بیعدیلك اوچنجی
کیجه سی فلان محلده کائن خانهٔ چاکرانه م یاننده ظهور ایدن
آتشدن قپوقپامه جه محترق اولمش ایسه‌ده، اویله برمسرت
عمومیه دن حصه دار اولدیغم نصاب فرح وشادمانی
شوماده دن طولایی ملحوظ اولان تأثر طبیعی یه بحق غلبه
چالمش وبوبابده صمیمی اوله رق اظهار سوز وکداز ایله
(العید اکبرایلدی بن ماتم ایلدم) نشیده سنی اصلا خاطره

بيله كتورمامش اولوب خصوصيله قوللرى كبى اباءعن جد استان معاليد استان جناب خلافتپناهيلرينك شرف مملوكيتنى سرمايهٔ سعادت ومفخرت اوله رق قزانمش اولان بر عبد عاجزك ماحاصل عمرينك اويله بردقيقه ده محو اولمش ونفوس كثيره يى حاوى اولان فامليا سيله پيغولهٔ سفالتده حصير پاره اوزرنده قالمش اولديغى نزدكرامتوفد جناب خلافتپناهيلرنده معلوم اولديغى صورتده شوسوزش اضطرابك مطلقا جويبار لطف ومرحمت سنيهٔ تاجدارلريله انطفاپذير اوله جغنده قطعا اشتباه اولماسى قضيه سى دخى كوله لرينه بتون تسليتبخش اولديغندن مجرد عرض احوال پريشان ايله كافه يه مشمول اولان مكارم ومراحم جليلهٔ حضرت پادشاهيلرينه التجا اولندى هرحالده امر وفرمان واحسان بى پايان شوكتلو قدرتلو عدالتلو ولى نعمت بيمنتمز ولى نعمت جهان پادشاهمز افندمز حضرتلرينكدر .

جناب رب العالمين

ازدياد منافع عموميه ايچون قوهٔ فعالهٔ مقدسه اولمق اوزره يرادلمش اولان ولى نعمت بيمنتمز پادشاه تبعه پرور افندمز حضرتلرينى الى انتهاء الدوران سريراى شوكت وشان وموازئ سپهر عليين اولان علوهمت الهام منقبت ملوكانه لرين واسطهٔ العقد انتظام حال بندكان وزيردستان بيورسون هرصنف تبعهٔ صادقهٔ پادشاهانه لرينى آنا فانا نيجه نيجه مساعدات وتسهيلات جليله يه مظهريتله سعادت وثروت حاللرينى استكمال

وممالك محروسهٔ حضرت خلافتپنا هیلرینی بتون عالم عندنده مسلم اولان قابلیت موقعیه وطبیعیه سی اقتضا سنجه مستعد اولدیغی ابادانی ومعموریتك درجهٔ علیاسنه ایصال بیورمق خصوصلرنده مصروف ومعطوف اولان مقاصد خیریه ونیات سنیهٔ پادشاهیلرندن بریدخی توسیع دائرهٔ تجارت قضیهٔ نافعه سی اولوب بوبابده بیدریغ بیوریلان لطف مخصوص جناب جهانبانیلری چنده بالذات باب عالیلرینی انوار تشریف شوکتریف ملوکانه لریله تنویرساز اجلال بیوره رق شورای دولتك تشکیل وکشادی جقنده کوهر پاش صدور اولان نطق همایون موهبتمقرون جناب خلافتپناهیلریکه هر فقرهٔ حقایقمشحونی تأکید ضوابط ملکداری وتبعه پروری امرنده برقانون حکمت وهر برکلمهٔ دقایقمونی احیای ملك وملت خصوصنده اکسیر سعادت اولدیغی جمله عندنده مصدق ومسلمدر اشبو نطق همان ملوکانه لرنده دخی درج ایله اعلان وتأیید بیورلمش واصول تجارتك تشیید مبانیٔ معاملاتیله بوندن امر استفاده نك ترویج وتزییدی خصوصنده دخی بشقه جه ارادهٔ کرامتعادهٔ شهریاریلری متعلق وشرفصدور بیوریله رق منطوق عالیسی اوزره اقتضای حالك اجراسی دائرهٔ مخصوصه سنده درست تذکر وتقرر بولنمش اولمغله اشته بوصورتله دخی سانحه آرای ظهور وصدور اولان مساعدهٔ جلیلهٔ تاجداریلری یالکز بضاعهٔ عجز ومسکنتله مسلك تجارتده بولنان بوبندکان صدقنشان شاهانه لرینه حقاکه بر تو کمز سرمایهٔ اقتدار باغشلمش وکافه مزلك نواصیٔ عبودیت

عاجزانه‌مزی حصراً وقصراً سجدهٔ شکر ومحمدته براقمش اولدیغی حالده افزایش عمر واجلال وشوکت وقاطبهٔ احوالده حسن موفقیت سنیهٔ جناب خلافتپناهیلری دعوات اجابت آیاتی تکرار اولنمقده اولدیغی ومن غیرحد اشبو تشکرنامهٔ مستمندانه‌مزك عتبهٔ فلکمرتبهٔ شهنشاهیلرینه رفع وتقدیمنه اجتسار قلندیغی محاط علم

جناب خالق زمین وآسمان
ادوار فلکیه مستمر ومنازل برجیه مستقر اولدقجه مطلع انوار عدالت وشمس منیر شوکت وخلافت اولان ولی نعمت بیمنتمز پادشاه کیوان بارکاه افندمز حضرتلرینك نجم کیسودارطالع فرخطالع ملوکانه‌لرینی بیت الشرف کمال اقبال وکامکاریده درخشان وعصر همایون الهام مقرون جناب جهانبانیلرینی اسعد اعصار و اوان بیورسون عبد بیوایه‌لری فلان جامع شریف موقتخانه سنك موقت اولی اولوب ذاتاً ساعات زندکانئ فقیرانه‌م سکته دار مضایقه واعوجاج وثاقول تعیش حقیرانه‌م کسسته تار فقر واحتیاج ایکن مقدمجه خانهٔ خاکسارانه‌م دخی قبوقپامه‌جه محترق اوله رق اسطرلاب ادارهٔ عاجزانه‌م تمکین وقرار واستقامت وعیاری بتون شاشرمش وتدارك اقوات یومیه‌یه بیله غیرکافی کورینان تخصیصات وقفیهٔ عبدانه‌مدن کرانه استیجارینه احتمال اولمدیغندن برطاقم عجزهٔ نفوسی مشتمل فامیلیای کمترانه‌مك اسکان وایوالری خصوصنده

دوچار اولدیغم عجز وحیرت وهر طرفدن خانمانسوز صبر وتحمل اولان ذلت وسفالت قوللرینی بر آن ودقیقه بیله ارام واستراحت یوزینه حسرت براقشدر بعض امثالنه نظراً موقتخانهٔ مزبورك دخی وقتیله مشروطه خانه سی اولمقلغی مظنون ایسه ده مرور زمان ایله نام ونشانی مفقود اوله رق شمدی ظاهره چیقارلمق عدیم الامکان وبومثللو خیرات جلیله تماتنك اکمال وخدمهٔ وقفیه سنك ترفیه احوالی حقنده هر درلو مساعدات وعنایات سنیهٔ جناب خلافتپناهیلری مشمول وشایگان ایدوکی مشهود عالمیان اولمقدناشی همسایهٔ مبراتوایهٔ حضرت تاجداریلرنده موقتخانهٔ مزبورك امثالی کبی متفرعات وقفیه سی اتمام بیورلمق وهمده مددرس عجزهٔ مستحقین اولان مراحم جلیلهٔ جناب پاشاهیلرینه وجوه ایله محتاج بولنان بو عبد فلاکتزده لری فاملیای حقیرانه مله اشبو سفالت طاقتگدازدن قورتارلمق اوزره موقتخانهٔ مذکوره مشروطه اوله رق بر کوچك خانه جك اشترا ایتدیرلمسی خصوصنه مساعدهٔ شفقتعادهٔ ظل اللهیلری شایان بیورلمسی تضرعیله من غیر حد تصدیع عتبهٔ علیای مرحمت احتوای پادشاهیلرینه جسارت اولنمشدر اولبابده وکافهٔ حالده امر وفرمان وعاطفت بی پایان شوکتلو قدرتلو عظمتلو پادشاه زمان ولی نعمت عالمیان پادشاهمز افندمز حضرتلرینکدر

ردیکر عرضحال

حق جل وعلا حضرتلری

ظل ظلیل یزدان وسرمایهٔ اسایش جهان اولان ولی نعمت بینمز
وولی نعمت عالمیان پادشاهمز افندمز حضرتلرینی الی قیام الساعه
اریکه پیرای خلافت وسلطنت ودیهیم افروز شکوه وشوکت
بیورسون مورد فیوضات قدسیه ومهبط سنوحات صمدانیه اولان
ضمیر منیر جناب خلافتپناهیلرینه واضح واشکار اولدیغی اوزره
بو مجرم تبهکار وهر درلو عذاب وعتابه لایق وسزاوار بولنان
(فلان) کوله لری درکاه معدلتدستکاه جناب پادشاهی وبارکاه معالی
اکتناه حضرت شهنشاهیلرندن جزیرهٔ قبریسه دفع اولندیغم کوندنبرو
نفس لئیم عاجزانه مله هر دقیقه ده بیك کره مجادله ومناقشه ایدرك
متجاسر اجراسی اولدیغم جرم وقباحت وقصور وجنایته کوره
ترتیبی امر وفرمان بیوریلان جزانك دون وینه مرحمت وشفقت
جلیلهٔ تاجداریله مرکب ومعجون اولدیغنی و (فروزان
شمعنی کندی الیله سوندرن مجرم) (دکلدر قلعه بند اولمق
سزا درقونسه زندانه) مفهومنه من کل الوجوه ما صدق
بولندیغمی تیقن واذعان ایله نفس کمترانه مه کیجه کوندوز
توجهله توبیخ وسرزنش ایتمکده اولدیغم خدای متعال
حضرتلرینه معلوم وهویدادر بویله مجرم کنهکار قوللری
حقنده موقت صورتیله تعیین مدت جزا بیورمق شویله
طورسون عمرم اولدقجه انواع عذاب ایله تعزیر وعقوبات
شدیده ایله تألیم وتکدیر بیورلسه‌م محض عدل ومرحمت دیمك
اولهجغی واوزرمده بنه بك چوق عالیٔ ولی نعمتیلری قالهجغی
درکار اولمسیله استعطاف واسترحامده قطعا یوزم وشودر دیهجك
سوزم یوغیسهده سیئات سابقه وجنایات لاحقهٔ عاجزانه‌م

دریای عفو وعاطفت سنیهٔ جناب جهانبانیلرینه نسبت
اولنور ایسه خس وخاشاك مثابه سنده قاله جغنه ویوز بیك کره
توبه لر توبه سی اولسون من بعد رضای فلاح اقتضای
حضرت خلافتپناهیلرینه مغایر ذره قدر حرکتده بولنمیه جغمه بناً
بوصورتله من غیرحد استدعای مرحمت مسلمهٔ جناب پادشاهیلرینه
جسارت اولنمش اولمغله اولبابده وکافهٔ حالده امر وفرمان

«عتبهٔ معلای مهدعلیای سلطنت سنیه یه»

جناب رب عزت مهر منیر افق شوکت وقطب دائرهٔ خلافت ولی
نعمت بی منتمز پادشاه اسکندر منقبت افندمز ایله مشکوة انوار دولت
وسلطنت اولان ذات فیروزه صفات حضرت عصمتپناهیلرینی
جهان طوردقجه بو ملك وملته باغشلسون روابط اسایش
عالمیانك واسطهٔ مقدسهٔ بیدانی وتاجداران جهانك سرمایهٔ
افتخار جاودانیسی اولمق اوزره شرفرس موقع اجلال وسطوت
اولان اشبو سیاحت توفیقات ایت حضرت ملوکانه دن
بو کره شرفوقوع اولان عودت پربهجت سنیه که بونجه کوندنبرو
دیده لری اشك افتراق ایله کریان وسینه لری اتش تحسر
واشتیاق ایله سوزان اولان بندکان وبالجمله اهالیٔ دارالخلافهٔ
سعادت آشیانك یوزلرینی کولدیرمش وقلب محزونلرینی
انواع سرور وابتهاج ایله طولدیرمشدر اشته شو مسرت
عمومیه دن آستان جلیل العنوان ولی نعمت افخمیلرینك
قول وجاریه سی وخارج از استحقاق انبان نائل اولقده
اولدیغمز مراحم واشفاق سنیه نك کیجه. کوندوز محمدتخوان

صداقتوایه سی اولان فاملیـای کمترانه مزه دخی اصابت ایدن نعمت بهاقیمت شادمانی ودولت پرنکهت سروردایکانینک کمال شکر وسپاس ایله عتبهٔ فلکمرتبهٔ چراغ ‌سانیلرینه عرض وتبلیغی اشبو سیاحت همایون وتشریف میامنمقرون حضرت ولی نعمتك اجرای وجیبهٔ تهنئتکاریسیله برلشدیروب من غیر حد اشبو عرضحال پرابتهال مملوکانه نك تقدیمنه اجتسار وشو وصیره ده دخی مواظب ایفاسی اولدیغمز روز افزونیٔ عمرواجلال حضرت شهریاری وتمادیٔ عافیت واقبال عصمتپناهیلری دعوات خالصه سی درکاه سطوت اکتناه جناب پادشاهی وبارکاه معالیدستکاه حضرت شهنشاهینك التجاکاه کافهٔ شهریاران وهر براوامرالهامنظاهرخلافتپناهینك انتظامبخشای خطب مهمهٔ جهانیان اولمسی تمنای صدق انتماسنه ردیفاً تکرار اولندی اولبابده

﴿ بو دخی ﴾

جناب محول الاحوال قالب افسردهٔ ملك وملتـه اصاغهٔ حیات جدید وقلوب عالمیانه افاضهٔ سعادت جاوید بیوره‌ق اوزره احسان صمدانیسی اولان ذات شوکتسمات حضرت جهانبانی یی کمال تندرستی وعافیتله دنیاطوردقجه اریکه طراز شوکت وخلافت ومظهر کافهٔ محاسن اخلاق ومصدر موالید مکارم واشفاق اولان جناب معالی القاب عصمتپناهیلرینی دخی وفور مسرت وصحتله پیرایش وسادهٔ اجلال وسعادت بیوروسون تراکیب متباینهٔ اسطقساتده اره صره ظهور ایدن

تخالف وانحراف اعراض نامطبوعه سنك افراغ وتصفيه سيله باعث تمادیء آميزش وائتلاف اوله كلديكی متفق عليه اولوب اشته بوقبيلدن اوله‌رق قوام مايهٔ اعتدالی دوام صحت امزجهٔ عموميه‌يه دوای عاجل وحسن حال انضارت اشتماللی بقای طبايع امنيت عالمه سبب مستقل اولان مزاج همايون معدلت‌مشحون جناب ملوكانه‌ده كوريلان عارضهٔ چندروزه‌نك بحمداه تعالی كمال صحت وعافيته تبديل وبوندن طولايی حاصل اولان حزن واكدار عموميه‌نك فرط نشاط وانبساطه تحويل بيورلمش اولديغی تبشيرات جليله سندن كمترين بندكان استان وپروردهٔ احسان بی امتنان جناب عصمتپناهيلری بولنان عبد درمخريده‌لرينك دخی حصهٔ عاجزانه‌مه اصابت ايدن مسرات ومباهات عظيمه‌نك من غيرحد حضور لامع النورذره پروريلرينه عرض وتبليغنده من غيرحد كنديمی بی اختيار ومستغرق انواع ابتهاج وافتخار كورديكم حالده ايفای شكرانيت مفروضه معرضنده تقديم عرضحال ملوكانه‌يه اجتسار وبوصيره‌ده دخی دعای اعتلای عمر واجلال وشوكت جناب پادشاهی‌يی تمادیء عمر واقبال عصمتپناهيلری تمنای مخصوصنه ترديفاً تكرار علی التكرار رفع باركاه جناب پروردكار ايتمش اولديغم مخاط

عرض خلوص وخصوصيت وتبريك وتهنيت وابراز شكر ومحمدته دائر راساً وجواباً بعض مسوداتدر

وجود بینشان چاکرانه‌م من القدیم پرورده اولدیغی نعمای مجمدت افزای منعم افخمیلرینك صورت مجسمهٔ شکرانه‌سی وزبان راستیبیان کمترانه‌م اشیانهٔ قدسیتنشانهٔ ادعیه واثنیهٔ پاکیزهٔ اصف اکرمیلرینك ورقای صدقترانه‌سی اولدیغندن پیشکاه معلای داوریلرینه عرض فرایض سپاس وشکرانیت نعم جلیلهٔ صفدریلرینك خصیصهٔ ذاتیه وبارکاه والای خاکیروریلرینه تقدیم دستخوش درود وتحیت توجه اقدس علواله‌میلرینك نفس ناطقهٔ مستمندانه‌مه افاضه ایلدیکی اثار حیاته‌سی اولمسیله بونلردن ایکیسی دخی شعار کزین بنده رسانیلرینك محاسن طبیعیه‌سندن عبارت وبونکله برابر دأب قدیم بندکاندن اولدیغی وجهله ارالقده اخطار نام رقیت وسیله‌سیله احراز اولنه جق مباهات ومسرات وجدانیه‌یی دخی کوکل بروجهله فدا یده میوب شوارزونك اسباب حصولی ایسه اولسه‌یالکز ابراز عجز ومسکنت اژلوب سلامت واستقامت اخلاصنی قلب آگاه ولی نعمتیلرینك تأمینات صادقه‌سنه حواله ایله مطمئن البال اولدیغم عبودیت متمحضهٔ خاکسارانه‌می اشبو صورت فرومندیده اظهار ومأموریت جسیمهٔ فخیمانه‌لرینك جهت مهمهٔ مشکلماسی بتوفیقه تعالی تقابل ابلیان تدابیر ملهمهٔ تسهیلبخشای اصفیلریله مجووزائل اوله‌رق مطمح انظار عمومیه اولان اهلهٔ نتیجهٔ بهیجه‌نك افق مظفریتدن طلوعی کلوب کورنمکده وعالمی مستغرق انوار شادمانی ایلمکده اولدیغندن طولایی تبریك موفقیت فوق العادهٔ خدیویلریله همان شمس منیر

نظر دولت وعاطفت علیهٔ ذره پروریلرینك فرق عبیدانه مده لمعه نثار لطف ومرحمت اولمسی تمنای مخصوصنه اجتسار ایلرم باقی امر و فرمان حضرت ولی الامرکدر

ربم حق احق مهامبرور یلرنده مسعود ومتیمن وکافهٔ امور وتشبثات خیریهٔ ولی نعمتانه لرینی توفیقات وتأییدات صمدانیه سیله معنون بیورسون بوکره محاسن افزای ملك وملت اولمق اوزره وقوعه کلان مأموریت جدیدهٔ اصف افخمیلرینك مژدهٔ جهانتیمیله کوله لری دخی تزیین سامعهٔ رقیت ایدوب بوبابده امر طبیعی اوله رق حصوله کلان فخر ومباهات کمترانه می پیشگاه فیض اکتناه خدیویلرینه عرض وتبلیغ ایله اخطار نام عبودیت وایفای فریضهٔ تبریك وتهنیته شتاب وجهت صدق وخصوصیت کمترانه ملك درجهٔ حقیقیه سنی قلب الهامجلب منعمانه لرینك شهادت عادله سنه بالحواله بوبحثده مراسم پرستان زمانه نك مسلك ریاکارانه لرندن اجتناب ایلدیکم واوته دنبرو سرمایهٔ فیض وافتخار چاکرانه م اولان توجهات مکارم آیات ولی نعمتانه لرینه بعدازین دخی شدیداً محتاج اولدیغم محاط

ذات والالری اوته دنبرو مضمار حقوقپروریده بالجمله اخوانه مسابقت ادعاسندن دم اوررومیانه ده اولان اخوت ومخالصت حقیقیه اقتضاسنجه هر بار ظهورعافیتنامه لرینه دیده دوز انتظار اوله جغمی شهادت ضمیر طرفینایله بیلوب طوردکن

برخیلی زماندرکه بوکا عدم نائلیتم باعث افکار دلفکار ومورث خواطر خاطر آزار اوله‌رق شو حالك تفقد اسباب موجبه‌سیله تجدید قبالهٔ اخلاصه وسیله تحریسنده اولدیغم حالده شرف حلولی زمرهٔ موحدینه مستلزم تزاید شوق واهتزاز اولان اشبوشهر رمضان فیضفیضانك ایفای تبریك وتهنئتی اظهارامنیهٔ صمیمیه ایله استجلاب توجهات قلبیه‌لرینه ذریعهٔ اغتنام عد اولنمش وبین الاخوان انقطاع مراسله‌نك تولید ایده‌جکی افکار پریشانی نزد عرفان اشتمالرنده ازادهٔ تعریف وبیان اولدیغندن سرمایهٔ جمعیت خاطرعاجزانه‌م اولان پیام دلارام صحت وعافیتلریله حق حقیرانه‌مده ابراز اثر جمیل اخوتکاری یی متضمن احسانامه‌لرینك عدم انقطاعی شیمهٔ ممدوحهٔ وفاپروریلرندن اقصای تمنیات خالصانه‌م بولنمش اولمغله اولبابده اراده وهمم افندمکدر

﴿جواب﴾

کمال بنده پرورلك وافندیلکك اعلای درجه‌سنده اوله‌رق شمدی یه قدر مظهر اولدیغم لطف واحسان عالیٔ عاجز نوازیلرینه حدوغایت وکوله‌لرینك ایسه ایفای دقایق عبودیت ورقیتده اول واخر ظهوره کلان تقصیرات کمترانه‌مه نهایت اولمیوب نصورتله ادای شکر ومحمدت ونوجهله استعفای جرم وقباحت ایله استدعای مرحمت وعاطفت ایده‌جکمده من کل الوجوه عجز وحیرتده ایکن ربم ذات سامیٔ داوریلرینه نهایتسز عمر واجلال احسانیله نیجه نیجه امائل کثیره سنه

یتشدیرسون بو کره شرفحلولیله امتسعاد اولنان رمضان
ناشر الغفرانك اجرای رسمهٔ تبریك وتهنیتی وسیلهٔ حسنه سیله
تفقد حال مستمندانه‌می وبونکله برابر حق بندکانه‌مده اظهار
انواع تلطفات وعنایات بنده پرورانه‌یی حاوی لطفاً وتنزلاً
احسان بیوریلان فرماننامهٔ سامیٔ ولی نعمتیلری زبور فرق
تفهیم واوته دنبرو مألوف اولدیغم توجهات مکارم ایات
اصفیلرینك کمال ودوامنی تبشیر ایله چاکر خاکبرابرلرینه
مورث مسار وافتخار عظیم اولمش وبوصورتله نائل اولمقده
اولدیغم الطاف متعاقبهٔ ولی نعمتیلرینك ایفای حق تشکری
بنم کبی عبد عاجزك عهدهٔ وسع واقتدارنده اولهمیه جغی
محروم بولنمش اولمغله مواظبت دعوات مخصوصهٔ داوریلرینه
حصر انفاس مستعار وبرازمدتجك تقدیم عریضه‌یه عدم جسارت
مشاغل مهمهٔ داوریلری ارەسندن تصدیع قورقوسندن
نشئت ایلیوب یوخسه عبد کمینه‌لری من القدیم صدق ورقیت
سنیهٔ منعمیلرینی التزام ایله بولدیغم لذاید معنویه وسعادت
روحانیه‌یی هیچ برشیده بوله‌مدیغمدن عمرم اولدقجه
شوشرفی برکونه نعمت ومزیته فدا ایتیه‌جکمی تأمین ایله
بروجه محرر بودفعه دخی حق خاکسارانه‌مده شایان بیوریلان
التفات وتمایلات جلیلهٔ خدیویلرندن طولایی عرض مباهات
وتشکراته ابتدار ایلدم اولبابده

فلان خصوصدن حصهٔ عبودیت عاجزانه‌مه عائد اولوب
ایفاسی امر وفرمان بیوریلان خدمت مفتخرهٔ ولی نعمتلرینه

شرف اقتدار اولنمش اولدیغنك تذکیر وتقدیرینی تنزلاً وکرماً تلطیف مملوك کمترلرینه وسیله اتخاذ ایله عنایت بیوریلان امرنامهٔ سامئ کریمانه‌لری مفاد منیفنده زیبایش صحیفهٔ سطور وجهت لیاقت استحقاقدن دور اولان انواع تلطفات سنیه‌دن الك ادناسنك تخمین درجهٔ قدر وقیمتنه عهده دار اوله‌مدیغمدن وخصوصیله عند عاجزانه‌مده هر برشیدن اعز ومعتبر بولنان توجهات فیض ایات عاجزنوازیلرینك یکرنك قرار اولدیغی حقنده نائل اولدیغم تبشیر دولتلرینه مقابل نفس لئیم کمترانه‌می تملیك ایلسه‌م آنده دخی شرف مملوکیت علیه‌لرینه ذکر لیاقت کوره مدیکمدن بوراسنی بتون زبان عجز وحیرته حواله ایدرك همان ایفای فریضهٔ تشکر کاری ومحمدت له حق نامستحق کمترانه‌مده حسن انظار سامیهٔ چراغنوازیلرینك دوام وکمالنه عرض احتیاج ایدرم اولبابده

مجرد حق عاجزانه‌مده سرمایهٔ فیوضات صوریه ومعنویه اولان توجهات قدسیت آیات جناب رشادتپناهیلری آثار جلیله سندن اولمق اوزره فلان خدمتده وقوع مأموریت عاجزانه‌مدن طولایی لطفاً وتنزلاً ابراز رسیمهٔ تبریك وتهنیتسازی وبو وسیله ایله اظهار کمال التفات وعاجزنوازیی متضمن زیور فرق مباهات اولان الوکهٔ سعادتمسلوکهٔ مکارمکاریلریکه نوباوهٔ حدیقهٔ حسن تلطفات وغنچهٔ کلبن علو توجهات دینلمکه شایان اولمسیله (بوسیدم وبرمردمك دیده نهادم) پیچیدم وتعویذدل سوخته کردم) مفهو منه حقیقهٔ ماصدق

اولمش وشـوصورتله لياقت واستحقـاق عبيدانه مـدن قات اندرقات بالاتر اوله رق مظهر اولديغم الطاف عليهٔ دلستـانی واعطاف جليلهٔ رايكانیٔ مرشدانه لرينك عبدعاجزلرينه ايراث ايلديكی سرور وجدانی وفخر وشـادمانيك درجهٔ حقيقيه سنی عرض وبيـان لكننت آور لسـان صدقنشـان اولديغی كبی شكرويك ازهزارينك اداسی خارج ازعهدهٔ لياقت وعاجزلری كبی عبد بيقداردن حضور فيضنشور عزيزانه لرينه عرض بوريا پارهٔ دعاوثنايه صدور جسارت عين اسائت اولوب آستان معاليشان منعمانه لرينه عرض كچكول استعطافدن بشقه چاره كورلمامسيله همان هرحالده اعتراف عجزوفروتنی ايله كرك مأموريت جديدهٔ چاكرانه وكرك بروجه محرر اثرالتفات وعنايات عليهٔ رشادتپناهيلرينه مظهريت كمترانه مدن طولايی اظهار تشكرات عظيمه ايله حق خاكسارانه مده شمس منيرنظرعالیٔ ذره پروريلرينك لمعه نثار استقرار وافتخار بيورلمسی تمنيات مخصوصه سنه جرأت اولندئ هرحالده امر وفرمان حضرت من له الامركدر

مأموريت جديدهٔ چاكرانه مدنطولايی ابراز تشكرات مفروضـه ايله هرحالده مدار موفقيت وسرمايهٔ مفخرت بيلمش اولديغم محاسن انظار عليـای مشيراكرميلرينـه عرض احتياجی متضمن ياورحرب مشيريلری فلان افندی بنده لرينه توديعاً برقطعه عريضهٔ چاكری تقديمـنه مسـارعت اولنديغی متعاقب ايفـای مراسم تبريك وتهنيت وحق مستمندانه مـده اظهار اثرصدقا پروری وعاطفتی حاوی برقطعه احسانـنامهٔ

سامئ داور افخميلرى مباهات افزاى فرق تفخيم ومتين وهامش عاليسنده مندرج اولان التفات وتعطفات جليلهٔ خديويلرى عبدمستديملرينه مورث مسار وافتخار عظيم اولمش وبالخاصه مواظب ايفاسى بولنديغم دعوات مخصوصهٔ جناب اصفانه لرينك بوصيره ده دخى تكراريله تزيين لسان عبوديت قلنمشدر لطفاً وتنزلاً بنده زاده لرى حقنده ارائه بيوريلان التفات جهانقيمت وعلو توجه معاليمنقبت داوريلرى كندوسنه تبشير اولندقده اشبو احسان عالئ منعمانه لرينك ايفاى ذرهٔ محمدتنده متحير ودعاى عمر واجلال خديويلرينى كمال صدق واخلاص ايله متذكر اولديغى مثللو افندى زاده مز نجابتلو بك افندى حضرتلرى طرفلرندن محرر كلمات دلنوازانه دخى مستلزم مسرآت كثيره اولديغى حالده كرك صوب عاجزانه مدن وكرك بنده زاده لرى جانبندن طرفلرينه عرض تحيات وتعظيمات اولنديغى وبعد ازين دخى حق مستمندانه مده نظر فيض اثر بنده پروريلرينك پايدار بيورلمسى اخص متمناى عبيدانه م اولديغى محاط علم

چاكرلرنده استحقاقسزلقدن غيرى سرمايه واهليت اولمديغى حالده مجرد محاسن انظار سامئ اصفانه لرينك اثر مخصوصى اولمق اوزره بوكره من غير لياقة فلان خدمتنه مأموريت چاكرانه م وقوعبولمش وهر حالده حصول حسن موفقيتم مددرسئ توجهات جليلهٔ خديويلرينه متوقف اولديغى كبى اشبو عاطفت سنيهٔ حضرت ولى نعمته مظهريتم موجب محظوظيت عليهٔ

داور یلری اوله‌جغی مجزوم بنده‌کانه‌م بولنمش ایدوکندن بوبابده ایفای شکرانیت الطاف جلیله ایله برابر مفروض ذمت عبودیت اولان دعای دوام عمر وشوکت جناب خلافتپناهی‌یه علاوهٔ تمنای تزاید عمر واجلال فخیمانه‌لری تکرار ونیاز بقای توجهات علیهٔ مکارمکاریلرینه ابتدار قلندی باقی امر وفرمان حضرت من له الامرکدر

بوکره فلان محلده دخی یمن افزای ساحهٔ ظهور اولان مظفریت جلیلهٔ مشیرا کرمیلرندن چاکرلری دخی حصه دار افتخار اولمق اوزره برنبذه سنك بیان وتبشیریله حق عاجزانه‌مده اظهار آثار تلطیفیه‌یی حاوی کمال تعظیم وتفخیم ایله المش اولدیغم احساننامهٔ سامیٔ داوریلری مطالعه سندن اکتساب ایلدیکم نعمت مسار وشادمانی‌یی تقدیرده عاجز اولدیغمدن بوراسنی انعکاسگاه صور تجلیات اولان ضمیر منیر اصفیلرینك شهادت عادله‌سنه حواله ایدرم ذات حیدر صفات خدیویلرینك مجبول اولدقلری حلیهٔ نفیسهٔ سطوت وبسالت فوق العاده‌نك خصایص طبیعیه‌سنه بشقه‌جه خصیصهٔ ذاتیهٔ مشیریلری بولنان اوصاف ممدوحهٔ حقوقدانی وخاطر ستانیدن طولایی بالجمله اودای صدق انتمای داوریلرینك ایفاسنه مجبور اولدقلری دعوات وتمنیات خالصه‌نك آثار مستجابه‌سی دخی هربار منضم اولمقده بولنديغندن بونلرك نتایج مسعوده سندن اولمق اوزره هرطرفجه وجههٔ عزم وجزم صفدریلری جولانگاه فوز وظفر وکافهٔ تدابیر وتشبثات

خيريهٔ مشيريلرى انواع توفيقات وتأييدات صمدانيه‌يه مظهر اوله‌جغى بى اشتباه وبوكره مستبشر اولديغم مظفريت جليله‌لرى دخى شوقضيه‌يه دليل وكواه اولمسيله همان ايفاى وظيفهٔ تهنيت ومحمدتله بقاى توجهات عليهٔ داوريلرى نيازنده ترقيم اختصاصنامهٔ عاجزى‌يه ابتدار وبوصيره‌ده دخى دعوات مخصوصهٔ اصفيلرى تكرار اولندى اولبابده

خصايص ممتازهٔ اصف اكرميلرى اولان كمال حصافت وكفايت ايجابنجه ذات افخم مشيريلرى خدمات مهمهٔ سلطنت سنيه‌نك هرقنغى شعبه‌سنده بولنسه‌لر ابراز موفقيت فائقه بيوره‌جقلرى مسلم اولوب فقط بالخاصه مجبول اولدقلرى سطوت وبسالت وبالفعل ابراز بيوريلوب انظار عموميه‌ده كمال تقدير وتحسين ايله كورلمش اولان اثار جليله ايله تأييد قلنان ملكه ومهارت جليلهٔ داوريلرى خدمات سنيهٔ عسكريه‌ده بولنملرندن ملت ودولتجه دها زياده استفاده اولنه‌جغى بوكره دخى ميدانه قويمش اولمسى اوزرينه فلان اردوى همايون مشيريت جليله‌سنه تحويل مأموريت بيورلمش اولوب بوبابده كافه‌يه عائد اولان مسرتدن حسب العبوديه حصه‌مند اولديغم جزؤ اعظم فخروشادمانيك عرض وتبليغيله ايفاى فريضهٔ تبريك وتهنيتكارى‌يه مسارعت صيره‌سنده مجرد ثمرهٔ توجهات قدسيهٔ داوريلريله مأموريت جديدهٔ عاجزانه‌م ظهوره كلمسيله وانتساب ايلديكم دائرهٔ عسكريه‌نك صوب كمترانه‌مه راجع وظائفى حكمنجه خدمت عليهٔ خديويلرنده

بولمقله دخی کسب افتخار اولنه جغنـدن بوراسی اتفاقات حسـنه دن معدود وچاکر کمینه لرینه مورث مباهات نامحدود اولمسـیله منصب جلیل اصفانه لرینك ادای تسـعید وتهنیتنی اولوجهله وقوعه کلان مأموریت عاجزانه ملك شـکر ومحمدتیله برلشدیره رك کمال اخلاص ایله دعوات مخصوصهٔ داوریلرینی تکرار وبالخاصه تأکید شیرازهٔ مجموعهٔ عبودیتله محاسن انظار معالی آثار خدیوا کرمیلرینی اسـترداده واسـتقرار معرضنده تقدیم عریضهٔ خصوصیته ابتدار ایلدم اولبابده امر وفرمان

بدایت حالدنبرو عاقبتبینان امور انام وخیراندیشـان خواص وعوامك نخبهٔ آرزو ومرامی اولدیغی اوزره بوکره مأموریت سنیهٔ ولی نعمتیلرینـك فلان محله تحویل بیورلمسـی حقا که اعظم محاسن عصریه دندر چونکه ذات بسالتسمات صفدریلری اولطرفده ارامساز سطوت وتکاور زن فوز ونصرت اولدقجه برطرفدن نظر الهام اثر عالیلرینك کوسـتره جکی فیض وکرامت ودیکر طرفدن خطب ولایت جلیله ایله جنود همایون قوماندانلغی مأموریت فخیمه سـنك ذات سامیٔ اصفیـلری کبی مردمك چشم زمان وحامل کمالات بی پایان اولان بردستور بی اقرانك مفوض دست عرفانپیوست داورانهٔ فخیـلری اولمسـندناشی میمنت آثرای میـدان بروزاوله جق موفقیت قضیـهٔ منتظرهٔ مظفریت کامله نك نتـایج شریعه سنی داعی مقدمات خیریه دن اولمسـیله بوندن عمومه عائد اولان مسرات وجدانیـه دن عبد مختصلری دخی حصه دار افتخار وخصوصیله بونجه

زماندرحل وتسویه سی پنجۀ کشا کشده قالمش اولان برعقدۀ مشکله نك ختام حلی دستیاریٔ همم کافیۀ کفایتکاریلریله تیسرنما اوله جغندن طولانی بشقه جه مکتسب کمال شادی ومسار اولدیغم حالده دعوات مخصوصۀ صفدریلری تکرار وایفای رسم تهنیتله حق عاجزانه مده انعطاف تمایلات فیضیۀ عاجزنوازیلری تمناسنه اجتسار اولندی هرحالده امروفرمان

جهت لیاقت واستحقاقك اصلا دخل ونسبتی اولمیوب مجرد بجرۀ بندگانی درجات رفیعۀ فیروزمندی وبختیاریِنك ذروۀ قصواسنه قدر اعلا وایصال ایلمك امر جلیلنده نفوذ سریع وریزه سنك بی اعتباری رشك اورکوهر تابدار ایلمك خصوصنده تأثیربدیعی مسلم انام اولان محاسن توجهات سامیۀ ولی نعمتیلری آثار لطفیه سندن اولمق اوزره بوکره میرمیرانلق رتبه سیله فلان سنجاق متصرفلغی عهدۀ چاکرانه مه توجیه واحسان بیوریلوب شولطف عالی محض اوته دنبرو حق کمترانه مده سرمایۀ فیض وترقی اتخاذ ایلمش وشمدیه قدر هزار کره ثمرات مکارم ایات فعلیه سنه مظهریتله مغتنم ومباهی اولمش اولدیغم انظار حسنۀ ذره پروریلرینك مستتبعات فیضیه سندن اولدیغی شائبۀ شك وارتیابدن مستغنی بولنمغله همان ایفای تشکرات مفروضه یه مسارعت وشوصره ده دخی متحتم ذمت خصوصیت اولان دیمومیت عمرو اجلال وفخامت سنیۀ اصفانه لریله تزیین لسان مصادقت قلنمشدر ارتق چاکرلرینه اقدم فرائض عهدۀ عبودیت اولان

وظیفهٔ مخصوصه اولانجه وسع واقتدار عاجزانه می
خدمات سنیه ده کمال صدق و استقامتله تحصیل رضای عالی یه
حصر وقصر ایتمك خصوصندن عبارت اولوب شو کاموفقیت
چاکرانه م ایسه مطلقا مددکاریٔ توجه عالیٔ داور یلریله
جلوه کر مرأت تیسر اوله جغی محاط علم عالیٔ اصفانه لری
بیورلدقده اولبابده امر و فرمان

درسعادتدن حرکت میمنهٔ ولی نعمتیلری اثناده بعض
عارضه ایله روسایٔ عتبهٔ دولتلرینه عدم موفقیت مملوکانه مدن
طولایی اوته دنبرو مألوف اولدیغم عفوو مرحمت جلیلهٔ
جناب اصفانه لرینه عرض اولنان التجای کمترانه ملك لطفاً
وتنزلاً قبولیله برابر اقربای چاکریدن فلان بك قوللری حقنده
مأثر صحابت وعاطفت علیای داورافخمیلری شایان بیوریله جغی
تبشیرینی حاوی مباهات افزای فرق تعظیم وتفخیم اولان
امرنامهٔ عالیٔ مشیرا کرمیلری مأل مکارم اشتمالندن استنباط
ایلدیکم معانیٔ دقیقهٔ بنده پروری عبدکمینه لرینی مستغرق
انواع سرور وشادمانی ایتمش اولدیغی متعاقب قرب
نظر عالیٔ ولی نعمتیلرنده بولنمقدن ناشی اعانهٔ بخت ساز کار ایله
هربار نیل التفات جهاندرجات خدیویلریله کسب افتخار
ایتمکده اولدیغی قوللرنجه باعث افزایش غبطه وتحسر اولان
باجناح کمتری فلان افندی کوله لری طرفندن الدیغم
مکتوبده امر وارادهٔ علیهٔ جناب ولاپتپناهیلریله
نکارشیذیر صحیفهٔ تقدیس اولان مخاطبات تلطفیه وموما الیه

فلان قوللرینك فلان محل قائمقاملغیله مسروریتنه مساعدهٔ جلیله‌لری شایان بیورلدیغنه دائر مظهر اولدیغم تبشیرات علیه تنویربخش چشم ابتهاجم اوله‌رق بویله یکدیکرینی تعاقب ایدن مکارم و مراحم ولی نعمتانه لرینه نصورتله تقدیم سپاس و شکرانیت ایده جکمی خصوصی مملوك بیریالرینی هر وجهله دوچار عجز و حیرت ایتمش اولدیغی حالده همان همیشه پیرایش زبان اختصاص اولان فزونیٔ عمر و اقبال و توافرشان و اجلال داورا عظمیلری دعاسی کمال صدق و اخلاص ایله هزار بار یاد و تذکار و حق عاجزانه مده و مومی الیهما قوللری حقلرنده کماکان انظار عاطفت و آثار صحابت و شفقت جلیلهٔ چراغیرور یلری شایان بیورلمسی تضرعیله تقدیم تشکرنامهٔ مملوکانه‌یه اجتسار ایلدم اولبابده

(رقعه یازی امتحاننده عرض اولنمق اوزره مکتب اعدادیهٔ
(شاهانه شاکردانیچون تشکرنامه)

سایهٔ توفیقا توابهٔ جناب شاهانه‌ده مجرد سرمایهٔ فیوضات صوریه و معنویه‌یی استحصال و اعداد ایچون مؤسس اولان اشبو مکتب معارف مکسبك شاکردلکنه نائل اولمش اولدیغمزدن طولایی کندومزی نصل بختیار بیلمیه‌لم و تشکر الطاف و عنایات حضرت ولی نعمتی نیجه حصر اوقات ایتمیه‌لم که برطرفدن فاملیالرمز نزدنده کورمدیکمز تعیش و استراحتله امرار حسن زندکانی و دیکر طرفدن تسهیل و تسریع تحصیل

معارف حقنده موضوع اولان اصول منتظمه ومكمله سايه سنده اخذ وتعلمى پك چوق زمانلره محتاج بولنان علوم وفنون نافعهٔ متنوعه يى مدت قليله ده اكتساب ايله احراز سعادت جاودانى ايتمكده يز شوحالده بوقوللريچون اقصاى آمال ان شاء الله تعالى تحصيلات مقرره يى اكمال ايله مأمور اوله جغمز خدمات جليلهٔ عسكريه ده اغور همايون ولى نعمتده فداى جانه موفقيت تمنيسندن عبارت وغداى روح عاجزانه مز اولان پادشاهم چوق يشا دعاى اجابت اراسى صبح ومسا زيور زبان صدق وعبوديت اولديغى محاط علم عالى بيورلدقده امر وفرمان حضرت ولى الامركدر

(نه حدمن كه سويش مى فرستم نامهٔ اخلاص)(نيازى عرضه خواهم دادكلب استانشرا) منظومه سنى مقدمهٔ رسالهٔ عبوديت واقرباى عاجزيدن فلان افندى بنده لرينك بوكره اوجانب عالى يه وقوع عزيمتنى وسيلهٔ عرض مماوكيت ايدرك اشبو عرضحال مستمنذا نه ملك تقديمنه جرأت ايدم انظار قدسيه سنى صورى ومعنوى مستكمل فيوضات ونعمت توجه عالمبهاسنى سرمايهٔ حيات اتخاذ ايلديكى افندم كبى بر ولى نعمت مشفقدن آكسرزين مهجوريت الم واضطرابنه نزد الهام اشناى داور افخميلرنده معلوم اولان احوالدن طولايى شدايد انتظار وانقلابى دخى ضم ايله مأيوس بولنان نزهت الوده محنتك جرحهٔ دل دردمندينه دار وخانهٔ مراحم ومكارم جليلهٔ آصفانه لرندن بشقه محلدن اميد

دوا اوله میه جغی مسلم بولندیغی حالده شونك دخی تشریح لدنیات حاضره سیله بر والساعة صحابت وشفقت جلیلهٔ افتاده نوازیلرینی استرحام ایتمك خصوصنده محض طالعسزلکیمك برشوءٔ غدارانه سی اولمق اوزره الان لسان اقتدارم لال وهمان حق کمترانه مده نظرعالیٔ ذره پروریلرینك مرحمته دوام واستقراری نخبهٔ امال اولدیغی محاط علم معالی اشتمال ولی النعمیلری بیورلدقده هرحالده

ذات برگزیده صفات ولی نعمتیلری کافهٔ کمالات انسانیه یی احرازایله ممتاز وخصوصیله بندکان ومترددان دائرهٔ علیهٔ چراغپروریلرینك ایفای دقایق عبودیتده نقدر تقصیراتی اولسه ده جمله سنی افندیلك شانندن اولدیغی وجهله مظهر عفو وتسامح ممدوح ایله هرنزده بولنسه‌لر اراییوب صورمق وحقلرنده تجدید نعم التفات ایله قصوای درجهٔ مباهاته ایصال بیورمق خصلت نادرهٔ فاخره سیله سرفراز اولوب اشبو خصیصهٔ ذاتیهٔ رحیمانه‌لری ایجاب جیلی اوزره مبشر بقای توجه دولتلری اوله‌رق بکنلرده برقطعه احساننامهٔ سامیلرینی کمال افتخار ایله الوب اکتساب ایلدیکم مسرات عظیمهٔ وجدانیه‌نك حضور معلالرینه عرض وتبلیغی خصوصنده (در مطلع سخن سخن من تمام شد) مصرعنی تخطر وبوصورتله دخی نائل اولدیغم عنایات متوالیهٔ بنده‌نوازیلرینه دلمك دونددیکی ووسعمك یتدیکی درجه ده تشکرا تمشیدم تقدیم عریضهٔ جوابیه فریضه سنده برمقدار جغزتأخر وقوعه کلمسی بالواسطه

تحقیقی متعاقباً اراده بیوریلان بعض خصوص حقنده استحصال
اطلاعات صحیحه یه ظهور ایدن عارضهٔ وجودیه دن نشئت
ایدوب جداولسون امداد توجهات قدسیهٔ مکارمکاریلریله
اعادهٔ صحت وانفاذ فرمودهٔ سامیلرینه مسارعتله بوبابده
نتیجهٔ تحقیقات چاکرانهم جانب اشرف منعمانه لرینه عرض
واشعار اولنمق اوزره واسطهٔ تبلیغیه سنه افاده قلندیغی
واقدم فرایض ذمت عبودیت اولان دعای ترقیٔ عمر واقبال
ولی نعمتیلری کیجه کوندوز زیور زبان اخلاص ایدوکی محاط علم

عبد کمینه لری نعمت توجهات حقیقیهٔ جناب اصفیلرینی غدای
روح واکسیر محاسن انظار سامیهٔ دواریلرینی دوا ساز دل
مجروح اتخاذ وبارکاه معلای اصد قاپروریلرینی ملجأ وملاذ
ایدنمش اولدیغم حالده اوته دنبرو مألوف بولندیغم اثر التفات
مورث الفیوضات ولی نعمتیلرینه مظهریتله اره صره تجدید
قبالهٔ افتخار وقلب محزون چاکرانه مدن ازالهٔ غبار اکدار
ایده مز ایسه م نه درجه دوچار آلام وتحریٔ اسباب موجبه سنه
حصر افکار ایله کمکرده حضور وآرام اوله جغم انکشافکاه
حقایق امور اولان ضمیر منیر خدیویلرینه منجلی وبنا برین
برزمانبرو مبشر دوام توجه دولتلری اولان عاطفتنامهٔ داوریلریله
تنویر دیدهٔ عبودیت ومفخرت ایده مدیکمدن طولایی هرطرفدن
فرجه یاب کذرکاه خواطر اولان راهزنان اوهام دلشکاف
غارترس کاروان تسلی اولمغین بویله براندیشهٔ غمکین وچاك
چاك وخاطر حزین المناك ایله اخطار نام رقیت وترجیح نسایم
عفو واحسان ولی نعمتیلرینه جرأت ایدرم اولبابده

چاکرخاکبرابرلری منتلو منسوبیت دائرهٔ فیضناشرهٔ ولی النعمیلری شرفنی نعمت سعادت دارینه معادل کبی طوته رق حق عاجزانه مده حسن تمایل عالی وتوجه سامیٔ اصفانه لرینك بقاواعتلاسنی سرمایهٔ مباهات نامتناهی عد ایلمش وتحصیل رضای فلاح اقتضای داور افخمیلرینی هرحالده موجب ترقیٔ فیض ورفعت بیلمش اولان اصدقای بندکان عتبهٔ علیالرینك نقاوهٔ امال وافکاری بولندیغی اوزره ارصره وسیلهٔ مناسبه اغتنامیله مرکز عبودیتلرینه عرض کلدستهٔ اخلاص وخصوصیت ایتمسی دأب دیرین تمحکاری اقتضای جمیلدن بولنمسنه وجناب تجدد بخشای شهور واعوام تنزهت ذاته عن الشکوك والاوهام نیجه نیجه اماثل کثیره سنك مشاهده سنی تیسر ایله عمرواجلال وفخامت واقبال داور افخمیلرینی متزاید وافزون بیورسون بوکره سال جدیدك شرف حلولیله استسعاد اولنمسی عبد کمینه لری کبی ایفای فرائض عبودیت امنیه سنده بولنان متردادن آستان دولتلرینك نیل مراملرینه رخصتنمای جرأت اولمسنه مبنی من غیرحد بوبابده اجرای وجیبهٔ تبریك وتهنیتی کمکرده راه وادیٔ حیرتك حضرتوفیق الهی یه احتیاجی قبیلندن اوله رق شدیدأ محتاج بولندیغم محاسن توجهات قدسیه ومکارم انظار سامیهٔ ولی نعمتیلرینك بارهٔ کمترانه مده لطفأ ومرحمةٔ رهین دوام واستقرار بیورلمسی تمنای مخصوصنه ذریعهٔ بدیعه اتخاذ ایلشمدر اولبابده

﴿جواب﴾

جواب

شرفحلولیله مستعد اولمش اولدیغمز سنهٔ جدیدهٔ سعیدهنك
ایفای رسم تبریك وتهنیتی حق ثناوریده اظهاردأب توجهکاری
ومخلصنوازی یه اتخاذ وسیله ایله تأکید خلوص وموالاتی
متضمن بوکره دست مسرتله المش اولدیغم الوکهٔ مروتمسلوکهٔ
کرامیلری مضمون نوازشمشحوننده مندرج کلمات تلطیفیهٔ بهیه
وخصوصیله ایفای رسمهٔ تبریك سال جدیده مصروف اولان
همم علیهلری مستلزم کمال مسار وشادمانی اولهرق دعای
تزاید عمروعافیت ودرود ترقیٔ فیض ومنزلت والالرینی
تکرار ایله تزیین لسان مخالصت ایلدم صوب صواعتای عالیلرینه
صمیمی وحقیقی اولهرق ثبوتیافتهٔ استقرار اولان اخلاص
صحیح عاجزانه ملك درجهسی جالب انوار عرفان اولان
نزد ساميلرنده امور یقینیه دن بولنمسیله شومیحتی اطنابه
حاجت کوره میوب همان ابرازممنونیت وطرف والالرینده
دخی اعادهٔ تسعید وتهنیتله استدامهٔ توجهات قلبیهلری
سیاقنده ترقیم جوابنامهٔ ستایشوری یه ابتدار قلندی افندم

اصحاب دانش وقابلیتك حدائق امالی رشحات متتابعهٔ
تشویقات ایله هردمبهار فیض وطراوت اولمسی هرعصرك
مستتبعات عادیهسندن ایسهده اعصار سابقهیه رجحانیتنی اثار
فائقهسیله کوروب ادراك ایتدیکده اولدیغمز عصرکزین همایونك
قطرات درربار ابرنیساندن فراوان وهرخس وخاشاکی
رشك شکوفهٔ عطرناك ایتدیکده خاصهٔ نافعهٔ سریعهسی

نمایان اولان محسنات جلیله وخصائص جمیلهٔ فوق العاده سندن
بریدنجی هم قابلیت طبیعیه‌یی ابداع وهمده هرکس ایچون
تهیئهٔ اسباب استعداد ایله فیض عمیم اهلرسانیسنه مظهریت
وسائلنی ایجاد واختراع ایلمسی خصوصی اولوب اشته ازجمله
بوعبد احقرلری هردرلو قابلیت واهلیتدن ساده وبی بهره
اولدیغمز حالده سایهٔ معارفوایهٔ حضرت ملوکانه ده بوندن
اوچ سنه مقدم چراغ بیور لدیغمز مکتب ملکیه نك شو مدت
قلیله ظرفنده کوستردیکی شوق ومجبوریت وافاضه ایلدیکی
تربیت جهانقیمت بویله برمجلس عالیٔ امتحانده اثبات وجود
موهوم ایتمك درجه لرینه قدر کمترلرینه جرأت واقتدار
باغشلمش ومجرد اثر لطف جلیل حضرت جهانداری اوله‌رق
اغتنام اولنان سرمایهٔ معاد ومعاشك ایفای ذرهٔ تشکرینی
تصور لسان عجز وافتقارمزی لال ایلمش اولمغله همان
عمرمز اولدقچه خدمات سنیه‌ده ابراز صدق واستقامته
موفقیت تمناسیله برابر هر حالده افزایش عمر واجلال وشوکت
حضرت شهنشاهی دعوات مفروضه سنه ونشر معارف
وکمالات ایله اربابنی تشدر مکده ثمرهٔ متوالیه‌سی کمال تقدیر
وشکر انیله کورلمکده اولان موفقیت علیهٔ اصفانه لرینك
آن بآن ترقیسی درود مخصوصنه حصر انفاس ایتمکدن بشقه
بردیه جکمز اولمدیغی محاط علم عالیٔ جناب نظارتپناهیلری

محاسن دلالت علیهٔ اخونکاریلریله اوچ سنه اول مأمور اولمش
اولدیغم مکتب ملکیه ده تعلم وتدرسی معتاد اولان علوم

و فنون متنوعه نك اكمالی جلوه كر مرأت تیسر اوله رق
چكن شعبان شریف اوائلنده عقد اولنان مجلس عالیٔ امتحان
مواجهه سنده من غیر استطاعة ویرمش اولدیغم امتحان قبول
و قرائیلان نومرولرك درجه‌ سیله عاجزانه مه شهاد تنامه
اعطا سنه و امثال بندكانه م كبی اول باول منحل اوله جق
قائمقاملغه تعیین اولنمق اوزره نام چاكرانه مك دخی شورای
دولت ملكیه دائره سنده دفتر مخصوصنه قید و املا سنه
مساعدهٔ علیه مشمول بیوربلوب متعاقباً فلان ولایت جلیله
داخلنده كائن فلان محلك منحل اولان قائمقاملغنه مأموریت
احقرانه م اجرا بیوریله رق محل مذكوره متوجهاً درسعادتدن
حركت ایتمك اوزره بولنمشم در معلوم عالیٔ رحیمانه لری بیورلدیغی
وجهله چاكرلرینك امور ملكیه یه بدایت مأموریتم دیمك اولدیغندن
ممارسه لازمه نك فقدانه نقصانیٔ بضاعه دخی منضم اوله رق
بونده بالطبع دوچار اوله جغم مشكلات عدیده نك حل و ازاله سی
مطلقا افندم كبی اخوان كرامك توجهات قدسیهٔ عاجز پروریلرینك
معاونت صوریه و معنویه سیله میسر اوله جغندن اشبو لطف
جلیله هر وقتدن زیاده وفوق العاده عرض احتیاج ایله برمنوال
محرر نائل اولدیغم عاطفت سنیه دن طولایی تشكرات
مفروضه یی ایفایه و هر حالده مدار موفقیت بیلدیكم
حسن انظار سامیهٔ منعمیلرینك حق كمترانه مده بقا و دوامنی
استدعایه جرأت ایلدم اولبابده

جواب

اهلیت ولیاقت مجبولهٔ علیه لری اقتضاسنجه عهد قریبده

مظهر اوله جقلری الطاف سنیه یه براعت استهلال واولین خطوهٔ منزل اقبال اولمق اوزره مکتب ملکیه دن بالامتحان چیقیله رق متعاقباً منحل اولان فلان محل قائمقاملغنه مأموریت بهیه لری اجرا بیورلدیغنه ودرسعادتدن منهیٔ حرکت اولدقلرینه دائر وحق عاجزانه مده ابرازهٔ أثر التفات وتلطفات والالرینی مشعر بوکره برقطعه تحریرات لطافت ایات نکار نکاریلرینی کمال سرور ومفخرتله اخذ وقرائت ایلدم شو حصرص دوحهٔ لیاقت معلمه لرندن قریباً اقتطاف اولنه جق ثمرات فیوض وترقیاتك شکوفهٔ نورسیده وحائز اوله جقلری مراتب جلیله نك مقدمهٔ کزیده سی اولمسیله عاجزلری کبی اقبالخواه بیریالرینه نه درجه ایراث فخر ومسرت ایده جکی تعریف وایضاحدن مستغنی وباخصوص حق سپاسداریده اولوجهله ابراز بیوریلان معاملهٔ تلطیفیهٔ عبدلری ممنونیت وشکرانیت مخصوصه یی مؤدی اوله رق هرحالده حصول حسن موفقیت وتزاید قدر ومنزلت والالری دعاسی تکرار وایفای تبریك وتهنیتله بقای توجه عالیلری سیاقنده اخلاص نامهٔ عاجزی ترقیمنه ابتدار اولنمغین اولبابده اراده افندمکدر

جناب تجدد بخشای لیالی وایام نیرین منورین مکونات تفرقه ساز میان نور وظلام ومواکب کواکب سیارات کرا رسمای ساحهٔ فلك مینا فام اولدقجه پادشاه انجمسپاه وشهنشاه کیوانبارکان افندمز حضرتلرینك اعلام شوکت وعدالت

همایون شهریاریلرینی ظل افکن مفارق انام وعساکر ظفر مآثر تاجداریلرینی هر نه سمته عزم وتوجه ایلسه لر احراز نصر عزیز ایله نیکنام بیورسون وذات سامئ سرعسکرلرینی دخی مسند جلیل نظامپرور یلرنده بردوام ایلسون بو قوللری نصل بختیار العمرزی عرض ایله افتخار ایتمیه لم که ذاتاً هر درلو فضائلدن بری ولیاقت واستحقاقدن عاری ایکن هم بویله بر پادشاه مؤید من عند اللهه قول وکوله اولدق وهمده خدمات جلیلهٔ سلطنت سنیه سندن برنجیسی وبلکه اك شرفلیسی بولنان ودارینده باعث فوز ونجات اولان عسکرلکنه نائلیتله شرف واعتبار بولدق اشبو ایکی نعمت عظیمه دن بشقه هرکون وهر آن دها نیجه نیجه لطف واحسان بی پایان همایونلرینه مظهر اولمقده یز که اك کوچکنك ادای ذرهٔ شکرانیتی مقابلنده هزار جانمز اولسه ده جمله سنی اغور فیضمونور ملوکانه لرنده فدا ایلسه ك اصلا مدار محمدت اولمیه جغی واوزرمزده نه بك چوق حق عالئ ملکداریلری قاله جغی اشکار ایکن بوکره مجرد مددکارئ توجهات قدسیهٔ خلافتپناهیلریله نلان محلده وقوعه کلان خدمت ومظفرت عاجزانه مز نزد معلای جناب شهریارلرنده لطفاً وتنزلاً تقدیر بیوریله رق مبارك خط همایون وسرمایهٔ سعادت ومفخرت سرمدیه اولان سلامتمون شهنشاهیلریله مظهر تلطیفات سنیه اولقلغمز خصوصنه دخی مرحمت جلیلهٔ جناب جهانبانی شایان بیورلمش واحسان علی الاحسان اوله رق عنایت بیوریلان عطیهٔ سنیهٔ تاجداری ایله کیسهٔ سرور وافتخارمز

مالامال اولمش اولدیغندن واشبو الطاف متتابعهٔ
حضرت پادشاهیلرینك ایفای سپاس و محمدتی امرنده
اظهار عجز وناتوانیدن بشقه برشی بولنه میه جغندن همان
صبح ومسا عسکرلکك کلبانك نداسی اولان پادشاهم
چوق یاشا دعای اجابت التماسنی تکرا علی التکرار رفع بارگاه
پروردکار وبو بابده اولان مباهات وتشکرات عظیمهٔ
عاجزانه مزك معروض سرادق اجلال بیورلمسی خصوصنه
سزاواریٔ همم علیهٔ سپهسالاریلری تمنا سنه اجتسار
اولنمشدر اولبابده
تفکر وتخیلی بیله لکننت آورلسان محمدت اولهرق نائل
ومستغرق اولدیغم لطف ومحابت واحسان وعاطفت
سنیهٔ ولی النعمیلری جهت استحقاق کمترانه مه نسبت اولنورایسه
نسبت غیرموجهه یی مستنتج وبونك ایفای ذرهٔ تشکری عهدهٔ
استطاعت بشریه دن خارج اولوب شو حالده عبد کمترلرینه
دوشن فریضه همان مسلك رضا جوییده ثبات ونائل
اولدیغم عنایت دولتلرینی حق عاجزانه مده بك بیوك سرمایهٔ
مباهات وبولندیغم مأموریتی اقصای درجهٔ ترقیات بیله رك
الدن کلدیکی قدر ایفای حسن خدمت وابراز مآثر موفقیته
حصر اوقات ایتمکدن عبارتدر انجق بندهٔ متخصصك
سراوضر اده مرجع حقیقی اتخاذ ایلدیکی مرکز منسوبیت
وعبودیتنه هرحالنی عرض وتبلیغ ایتمکده مجبوریت صحیحه
تحتنده بولنمسی کوله لرینی دخی خستهٔ آزرده دلك تدبیر
وتداویسنی دخی تفویض دست همت وکفایتی قیله رق

حكيم حاذق وكامله مراجعتی قبیلندن اولمق اوزره
خصوص اتی الذکری حضور عالیء ولی النعمیلرینه عرض وبیانه
جسارتلندرمشدر طالع ناسازمستمندانه مك لوازم مشؤمه سندنمیدر
یوخسه مجرد اقتدار ولیاقتسزلکمك اثریمدر هر نصلسه
مقرمأموریت چاکرانه مه مواصلتله ایشه باشلانلمش اولدیغی
کوندنبرو قائممقاملغی عهدهء چاکرانه مده بولنان محلك
داخل اولدیغی ولایت جلیله دائرهسی مأمورلرینك حسن
نظر وصحابتلرینی استجلابه موفق اوله مدیغممیدرندر
مصالح مهمه وعادیه یه دائر مقام عالیء ولایت جلیله یه هرنه که
عرض وانها اولنسه مستحسن کورلمیوب وتدقیق وتعمیق
طرفلرینه دخی عطف انظار حقانیت ونصفت بیورلمیوب
بغیرحق هر برلریچون انواع توبیخاته مظهر وورود ایتمکده اولان
اوامر نامه نك جمله سنده حوصله سوز صبر وتحمل اوله جق نیجه
نیجه کلمات ستم امیزمندرج بولندیغندن هرآن ودقیقه تعریف
وبیانی مشکل صورتده متألم ومکدر اولمقده ایدوکمه وشوحالك
دوام وامتدادی قوللرینی بالطبع یأس وفتوره کرفتار وجمعیت
افکار عاجزانه می بتون پریشان وتارمار ایدرك ایفای
امر مأموریته موفقیتدن دخی عاجز براقه جغنی جزم ایلدیکمه
بناءً مأموریت حالیهٔ کمترانه نك بجایش وجهله ویاخودصورت
اخرله دیکر برمحله نقل وتحویلی حقنده استحصال مساعدهء
سنیه یه دلالت ومرحمت علیهٔ ولی نعمتیلری سزاوار وحلیهٔ
ذات فخامت ایات اصفانه لری اولان کمال عجزه نوازی
وچاره سازینك شو یوزندنخی بارهء مستمندانه مده ابراز واظهار

بیورلمسی تمناسیله مجرد مألوف اولدیغم عفو وعاطفت جلیلهٔ
افنداده نوازیلرینه اغترارأ بوکره دخی تعجیزه اجتسار واشبو
استعطاف بندکانه‌م هیچ برطرفدن موجب تشکی اوله‌جق
احوالدن نشئت ایمیوب مجرد اسائت ذاتیه‌م اثری اولدیغنی
بشقه‌جه اعتراف واقرار ایدرم اولبابده

(مصالح متنوعهٔ رسمیه‌یه دائر مسوداتدر)

سنهٔ آتیه واردات عشریه‌سنك زمان احاله‌سی تقرب ایتمکده
اولدیغندن فلان محل اعشاری دخی مجلس عاجزانه مزده
اصول معتاده‌سی وجهله علناً مزایده‌اولنه‌رق وتقرر ایده‌جك
بدلاتنك قریه بقریه مفرداتی کوستریله‌رك زیری مضبطه‌لو
دفترینك تنظیم وتقدیمی اراده‌سنی متضمن شرفبخش موقع
تفخیم اولان امرنامهٔ عالیٔ اصفانه‌لری مفادمنیفی قرین مدرکهٔ
چاکرانه‌مز اولمش وصورت امر وفرمان سامیٔ داوریلری
درعقب نشر واعلان ایله ایجاب ایدنلر مجلس کمترانه‌مزه
جلب اولنوب هر برقریه‌نك اعشاری بشقه بشقه تنظیم اولنان
پوصله‌لری موجبنجه موقع مزایده‌یه چیقاریله‌رق انقطاع
رغباتدنصکره تقرر ایدن بدلاتنی مبین تنظیم اولنان دفتری
لفاً تقدیم قلنمشدر مطالعه‌سندن محاط علم عالیٔ داوریلری
بیوریله‌جغی اوزره اعشار مرقومه بدلاتی سنهٔ سابقه‌سندن
بشیوز یکرمی بیك غروش فضله کوسترمش وبودخی کافهٔ اموردہ
تأثیرات نافعه‌سی مشهود ومسلم اولان موفقیت علیهٔ آصفانه‌لری
ثمرات جلیله‌سندن بولنمش اولمغله بوصیرده دخی دعوات
مخصوصهٔ ولایتپناهیلری تکرار واعشار مرقومه بوراجه

ظهور ایدن طالبلرینه احاله بیوریله جق ایسه وقت کچمکسزین
ایفای مقتضاسنک صوب کمترانه مزه اراده واشعار بیورلمسی
تمناسنه اجتسار اولندی اولبابده وهر حالده امر و فرمان
حضرت من له الامرکدر

بیکن سکسان اوچ سنه سنده فلان سنجاق واردات عشریه سنک
مالیه خزینهٔ جلیله سنده اجرا اولنان مزایده سنده اوتوز
یدی بوک اللی بیک غروش بدل ایله محللی وجوهندن فلان
وفلان ذاتلر اوزرلرنده تقرر ایدوب تقاسیط معینه سی
حلول ایتدکجه تسلیم خزینه ایتک اوزره صرافاندن فلان تعهد
ایتمش وحلول ایدن اوچ تقسیطی کاملاً تأدیه وتسلیم
ایتمش ایسه ده بو مدت ظرفندن مومی الیهمک کوندردکلری اقچه
جزئیاتدن اولدیغنه ومحاسبه وسائره دن طولایی بینلرنده
منازعه دخی ظهور ایلدیکنه مبنی وقوعبولان استدعا اوزرینه
مومی الیهم بوطرفه جلب واحضار ایله دیوان محاسباتده
محاکمه ومحاسبه لری رؤیت اولندقده صراف مومی الیهک
مع کذشته یکرمی بریوك بوقدر بیك غروش الاجغی تبین
ایدوب مومی الیهم بواقچه یی درسعادتده تدارك وتسلیمه مقتدر
اوله میه جقلری اکلاشلدیغندن ومحلنجه اصحاب اقتداردن
اولدقلری تحقیق اولندیغندن اعطا ایلدکلری تأمینات اوزرینه
فلان وقتدن اعتباراً التی ماه مدتده مبلغ مزبوری صراف
مومی الیه جانبنه کاملاً ارسال وتسلیم ایلمك اوزره مملکتلرینه
اعاده اولنوب اولوجهله تعیین قلنان مدتك ثلثاننددن زیاده سی
منقضیه اولدیغی حالده یالکز یدی یوك بوقدر بیك غروش

کوندرمش اولـد قلرندن بحثـله صراف مومی الیه ذمتنـده قالمش تقسیطلرك تأدیه وایفاسنده اتیان تعلل واعتذار ایلمکده اولدیغنه وبو وجهله مبلغ مزبورك استحصالی خزینهٔ جلیله یه رجعت ایلدیکنـه مبنی مومی الیهمك متباقی دینلری اولان اون اوچیوك بو قدر بیك غروشك همان کندولرندن مطالبه سیله تأدیه سی خصوصنده نه رخاوتلری مشاهده اولنور ایسـه استحصال اموال میریه حقنده مقرر اولان نظامه توفیقاً املاك موجوده لرندن مناسب اولنلری حکومت معرفتیله بالمزایده صاتیلوب مبلغ مزبورك بو صورتله سرعت استحصال وارسالی خصوصنك طرف دولتلرینه اشـعاری مالیه نظارت جلیله سـی طرفندن باتقریر افاده اولنغله بر منوال محرر ایفای مقتضاسی سیاقنده

(جواب)

فلان محل وجوهندن فلان وفلان ذاتلرك اعشار بدلاتندن طولایی دیون متباقیه لری اولان اون اوچیوك بو قدر بیك غروشك تأدیه سـی خصوصنده مومی الیهمك رخاوتلری کورلدیکی صورتده املاك موجوده لرندن مناسـبلرینك فروختیله سرعت استحصـال وارسالی بابنـده تاریخیـله ونومرو ایله شرفورود ایدن امرنامهٔ عالیء داوریلری مفادی معلوم چاکری اولدی صورت امر وارادهٔ علیـهٔ آصفیـلری مومی الیهمه تبلیغ وافاده ایله تنفیذ واجرای احکام جلیله سنه مسـارعت اولندقده کنـدولری دخی مبلغ مزبورك تدارك وارسـالی خصوصنه صرف وسـع واقتدار ایتمکده اولدقلری وبوندن اون بش کون اول متعهدلری جانبنه درتیوك غروشـی حاوی

برقطعه پولیچه ارسال ایلدکلری مثللو آندنصکره تدارك ایلدکلری درتیوك بوقدر بیك غروشی بوهفته پوسته سیله کوندره جکلرندن وبوحالده بشیوك بوقدر بیك غروش بورجلر قالوب انی دخی نهایت برآی ظرفنده بولوب بولشدیروب تأدیه وایفا ایلیه جکلرندن بجمله مبالغ مذکوره نك تقاسیطی حلول ایتدکجه کونی کوننه تسلیم خزینه ایتمك اوزره کندولرندن برچوق تعهدیه وکذشته المش اولان متعهد مومی الیهك حلول ایدن تقاسیطی خزینهٔ جلیله یه ویرماهکه اصلا حق وصلاحیتی بولنمدیغی وسایهٔ عدالتوایهٔ حضرت شاهانه ده کندولرینك اسباب تعیش وادارهلری اولان املاککك فروختنه صورت جبریه ده تشبث ایدهرك بوصورتله کسر ناموس واعتبارلرینه قدر یوریمسی موافق حقانیت اولمدیغی بیان ودیون متباقیه لرینك تأدیه سیچون برآی دها امهال اولنملرینی استدعا ایتمشلردر فی الحقیقه مومی الیهمك مقدمجه وبوکره سکز یوزبوقدر بیك غروش ارسال ایلدکلری تحقیق اولنمش وقصور بورجلرینی فائضیله برابر برآیده تدارك وارسال ایلیه جکلرینی قوی کفیل ارائه سیله تأمین ایلدکلرندن املاك فروختنه حاجت قالمامش اولمغله اولبابده

قائممقام سابق سالم افندینك مدت اداره سنده رؤیت اولنان دعاوی اصحابندن بعض تعاطیٔ مکتومی وحقوقه دائر دعواجیلری اولدیغی جهتله بونلرك تسویه وتدقیق صیره ده مجلس عاجزانه مزده بولنمق اوزره طرف اشرف آصفانه لرندن

بر مأمور مخصوص تعیین وارسال بیورلمسی مقدمجه تقدیم قلنان
مضبطهٔ کمترانه‌مزده عرض واستدعا قلنمشیدی مومی الیه
تدقیقات واقعه‌نك نتیجه‌سی حقنده وخیم اوله‌جغنی تفرس
ایده‌رك شاید تخلیص کریبانه موفق اولورم مطالعه‌سیله
محاکمات لازمه‌سنك مرکز ولایتده رؤیت واجراسی ادعاسنی
درمیان ایلیه‌رك وبشقه محله کتمیه‌جکنی تأمین ایچون
قاملیاسنی بوراده ترك ایدرك کندوسی اولطرفه متعازم
اولمش ایسه‌ده مومی الیهك دعواجیلری اوتوزنفردن متجاوز
وجمله‌سنك اولطرافه اعزاملری لازم کلسه بونلر اثبات
وتأیید مدعا ایچون برطاقم آدملری دخی برلکده کوتورمکه
وبرچوق مصرف وکلفت اختیارینه مجبور اولوب بونلرك
نصفندن زیاده‌سی فقیر الحال اولدقلری جهتله کلوب کتمه مصارفنی
تدارکدن عاجز اوله‌رق دعوالرینك رأس ولایته قالدیرلمسی
اضاعهٔ حقوق ایله تشدید مغدوریتلرینی مؤدی اوله‌جغندن
مومی الیهك برموجب استدعای مسبوق تعیین بیوریله‌جق
مأموره ترفیقاً بوطرفه اعاده‌سنی مستدعی اصحاب دعاوی
طرفلرندن اعطا اولنان عرضحال عمومی لفاً تقدیم قلنمش وایفای
مقتضاسی هرحالده رأی واراده اصابتعادهٔ داورا کرمیلرینه
متوقف بولنمش اولمغله اولبابده امر وفرمان حضرت من له الامرکدر

فلان محلده متمکن تجاردن فلانك قضاکز وجوهندن
فلان اغا ذمتنده برقطعه تحویل موجبنجه غیر ازتسلیم ومع کذشته
مطلوبی اولان اون بشبیك بشیوز غروشك وعده‌سی حلول ایدلی

خیلی زمان اولدیغی حالده استیفاسنه دسترس اوله مدیغی بیانیله
مبلغ مزبورك تحصیلی و مخالفت ایتدیکی صورتده تمردشرعنه
توفیقاً رأس ولایته احضاری مرقوم طرفندن باعرضحال استدعا
اولنه رق تجارت مجلسی معرفتیله کیفیت کفالته ربط اولنمش
اولمغله مبلغ مزبورك مومی الیهدن تحصیل وارسالنه و بوبابده
بردیه جکی اولدیغی صورتده مجلس مذکورده محاکمه لرینه
باقلمق اوزره کندوسنك بوطرفه اعزام وارسالنه همت
و مسارعت ایلملری سیاقنده شقه مجی ترقیم قلندی

(جواب)

تجاردن فلانك فلان اغاذمتنده برموجب تحویل مع کذشته مطلوبی
اولان ایکی بیك بشیوز غروشك استحصالی و بردیه جکی
اولدیغی حالده کندوسنك اولصوب عالی یه ارسالی خصوصی
پیرایش فرق تعظیم اولان امرنامهٔ عالیٔ مشیرا کرملری مفاد
جلیلنده امر و فرمان بیورلمش اولدیغندن ناشی مومی الیه
مجلس عاجزانه مزه جلب ایله صورت ارادهٔ علیای آصفانه لری
کندوسنه تفهیم اولندقده مبلغ مزبور دینی اولدیغنی مقر
و معترف ایسه ده نقود موجوده سی عهدهٔ التزامنده بولنان
قرانك حلول ایدن بدل اعشاری تقسیطنه و یرلمشدیکی حالده
حاضر اقچه سی اولمدیغندن وسائر صورتله دخی تدارکه مقتدر
بولنمدیغندن بجمله حاصلات عشریه قالدیریلوب صاتلمدقجه
تأدیه سندن عجزینی بیان ایلمش و واقعا مومی الیه عهده سنده
بش قطعه قریه نك اعشاری اوله رق کذران ایدن تقسیطلرینی

کاملاً ایفا ایتمش اولدیغنه ووقت حصاده ایسه شونده بش اون کون
مدت قالوب مومی الیه شمان شمدی مرکز ولایته کوندریله رك
قرای مرقومه بالوکاله سائری معرفتیله تعشیر ایتدیرلملك لازم کلسه
شاید ایلروده ضرر وزیان ادعاسنه قیام ایتمسی ملحوظ
اوله رق عودتنه قدر امر تعشیرك توقیفی ایجاب ایتسه بو دخی
فقرا حقنده داعی مضرت کورندیکنه مبنی مبلغ مذکوری
تاریخ مضبطهٔ چاکرانه‌مزدن اوتوز بر کون مرورنده اشایه‌جك
کذشته سیله برابر تأدیه وایفا ایتمك اوزره کندوسی کفالته ربط
اولنمش اولمغله اولبابده امر وفرمان حضرت من له الامرکدر

بتوفیقه تعالی اثر توجهات قدسیهٔ کریمانه لریله مصحوباً
بالعافیه شهر جارینك اوچنجی کونی مقر مأموریت عاجزانه‌م
اولان فلان محله مواصلتله فرداسی کونی بالجمله مأمورین محلیه ایله
اعضای مجلس ووجوه بلده ومعتبران اهالیٔ غیر مسلمه حاضر
اولدقلری حالده منعقد اولان مجلس عمومیده وشاح صدر
افتخارم اولان مأموریت امر عالیسی توقیرات لایقه ایله فتح
وقرائت وبو صرده دخی فریضهٔ ذمت عبودیت اولان
افزایش عمر واجلال وشوکت حضرت پادشاهی دعای اجابت
آراسیله تزیین لسان مصادقت قلندیغی متعاقب ستایش
جلیل ملکداری وافکار خیریت آثار حضرت شهریاری یی
متضمن حضاره خطاباً بر مقالهٔ مناسبه ایرادینه مسارعت
وامور مأمورهٔ کمترانه‌می رؤیت وتسویه‌یه مباشرت قلنمش
وهر حالده موفقیت عاجزانه‌م قضیه سی یاوریٔ توجهات

فیض آیات رحیمانه لرینه محتاج بولنمش اولدیغنك بیانیله
تأکیدشیرازهٔ خصوصیت سیاقنده ترقیم عریضهٔ چاکری یه
ابتدار اولنمغین اولبابده امر وفرمان حضرت من له الامرکدر

(جواب)

مصحوب بالعافیه محل مأموریت علیه لرینه مواصلت وامور مأموره‌ء
والالرینه مباشرت بیورلدیغی تبشیریله حق ثناورده ابراز
اثرد لنوازی وملاطفتی متضمن زیورانداء احترام اولان
تحریرات بهیهٔ کریمانه لری مفادی رهین ایقان واولوجهله
حسن مواصلت وخصوصیله تلطیف عاجزانه مه مصروف
بیوریلان عنایت علیه لری مستلزم مسرت وشکرانیت
فراوان اوله رق اثنیهٔ جمیله لری دعای بالخیر موفقیلرینه ردیفاً
تذکار واستیفای توجهات قلبیه لری سیاقنده ترقیم جوابنامهٔ
عاجزی یه ابتدار اولنمغین اراده افندمکدر

فلان ولایتك محاسبه جیسی عزتلو فلان افندی ایله محاسبه ممیزی
فلان وتحریرات کتبه سندن فلان وفلان وقضاهاء ملحقه دن
فلان وفلان قضالرك قائممقاملری فلان وفلان افندیلرك
شمدی یه قدر امور مأموره لرینك مطلوب عالی وجهله محور
لایقنده حسن تنظیم وتسویه سنه کیجه وکوندوز مصروف
اولان سعی وغیرتلریله برابر اهلیت ودرایت ذاتیه لری مستحقین
بندکان حقلرنده مشمول ورایکان اولان الطاف سنیه یه کسب
استحقاق ایلدکلرینی اظهار واثبات ایلمش وبومثللو

مصالح مأمورەلرینك حسن تمشیتنی حضور واستراحت ذاتیەلرینە ترجیح وتقدیم ایلە اظهار صدق واستقامتە بذل مساعی ایدن بندكانك سایهٔ مكافاتوایهٔ حضرت ملوكانەدە مظهر تلطیفات جلیلە اولملری حقندە محاسن انظار سامیە ومكارم وعنایات عالیهٔ جناب صدارتپناهیلری بیدریغ ایدوكی جملە عندندە مسلماتدن بولنمش اولدیغندن محاسبە جیٔ مومی الیهك حائز اولدیغی رتبهٔ ثانیە صنف ثانیسنك رتبهٔ ثانیە صنف اول متمایزلكنە ومیز مومی الیهك عهدەسندە بولنان رتبهٔ ثالثەنك رتبهٔ ثانیە صنف ثانیسنە ترفیعی وكتبهٔ مومی الیهم ایلە قضاهاء مرقومە قائممقاملری عهدەلرینە دخی مجدداً رتبهٔ ثالثە احسانی ایلە تلطیفلری خصوصنە سزاواریٔ مساعدهٔ علیهٔ جناب وكالتپناهیلری تمناسنە جرأت اولندی هرحالدە امر وفرمان

فلان محلدە یكرمی سنەدنبرو خدمت متمیّنهٔ افتائی كمال دقت وحقانیت وكندوسنە عرض اولنان مسائلی امهات كتب فقهیەدن استنباط واستخراجە موشكافانە ومحققانە صرف مقدرتلە مراجعت ایدنلرك مشكلاتنی حل وازالە ایدەرك حقوق مشروعەلرینی عدم اضاعە وحلقەبند احترامگاه تدرسی بولنان بونجە تلامذهٔ علمیەنك قلوب مستعدەلرینی انوار علوم آلیە وعالیە ایلە تنویر واضائەیە لیل ونهارینی حصر ایتمش وبو حوالینی انفاس قدسیهٔ مسعودەسیلە احیا بیورمقدە بولنمش اولان مدرسین كرامدن مكرمتلو فلان افندی

داعیلری شوارالق بعض مرتبه قضازده اولدیغندن شیرازهٔ
تعیش وادارەسی گسسته تارتشتت وپریشانی اولمش وانفاق
اولاد وعیال امر مجبرنده برحال حیرت وضجرته دوشمشدر
نزد معلای مکارم احتوای جناب مشیختپناهیلرنده مستغنیٔ
عرض وبیان اولدیغی وجهله بومثللو بیوایکان علمای
کرامك امر ادارهٔ دنیویه‌لری ولی نعمت بیمنتمز ولی نعمت
مقادردان وشهنشاه فاروقی عنوان افندمز حضرتلرینك
الطاف عظیمه وعواطف عمیمهٔ خلافتپناهیلرندن طریق علمیه
ایچون تعیین واحسان بیوریلان وظائف مخصوصه‌دن
حصه داربرو عنایت اولملرینه منوط وافندیٔ مومی الیه داعیلرینك
دخی شولطف جلیله نائلیتی مطلقاً حق مستحقنه ایصال
وعصر همایون جناب ملوکانه‌نك خصائص توفیقیه‌سندن
بولندیغی وجهله ترقیات علمیه‌یی دخی استکمال بیورمق
صفت متمایزهٔ ممدوحه‌سیله اسلاف کرامنه من کل الوجوه
تفوق ورجانیتی جمله عندنده مسلم بولنان ذات مکمل الکمالات
ولی النعملرینك انوار توجهات ناشرة اللمعات عاجزپروریلری
مومی الیه حقنده بدرقه کش صحابت ودلالت اولمقلغه
وابسته ومربوط بولندیغندن کندوسنك بورالرجه آفاقکیر
اولان فضل وکمالی وبونکله برابر کمال فقر وضرورت حالنی
مدار استعطاف ایدرك مخصصات علمیه دن طرفنه مناسب
مقدار معاش احسان وتخصیص واولاد وعیالیله دوچار
اولدیغی ضرورت ومضایقه‌دن تخلیص ایله شو یوزدن
دخی بو طرف اهالیسنك باجمعهم استجلاب تشکرات ودعوات

ضمیمه لرینه مساعده کرمعادهٔ جناب فتوپناهیلری شایان
بیورلمسی استدعاسنه جسارت قلندی اولبابده

(جواب)

مدرسین کرامدن فلان محلك مفتیسی مکرمتلو فلان افندینك
امر شریف افتا ونشر علوم شتاده درکار اولان سعی
واقدامندن وکندوسنك بعض مرتبه قضازده اولمسیله
ادارهٔ اولاد وعیال خصوصنده دوچار مضایقه وضرورت
اولدیغندن بحثله طرفنه مخصصات علمیه دن مناسب مقداری
معاش تخصیص ایدلمسی التماسنه دائر شرفده اتملهٔ توقیر
اولان تحریرات علیهٔ دستوریلری مفادی رهین علم خلوصوری
اولمشدر افندیٔ مومی الیهك واقعا متبحرین علمای کرامدن
اولدیغی وامر افتا ایله نشر علوم شریفه جهتلرنده اوحوالینك
سبب احیاسی بولندیغی هربار ایشیدلمکده اولهرق اقدار
وترفیهلری مواد واجبه دن بولنان بومثللو داعیان سلطنت
سنیه نك دوچار ضرورت اولمسی شایان اسف وبنابرین
ترویج التماس والای آصفانه لری بومخلص مخصصیلرینه دخی
سرمایهٔ شرف اولوب شوقدرکه شمدیلك مومی الیه سدتلهٔ
ضرورت اوله جق صورتده تخصیصات علمیه دن متحمل
معاش اولمدیغندن وکندوسنك شدائد انتظاره دوشیرلمسی
دخی بروجهله تجویز ایدلمدیکندن جهت علمیه جه قدر
وحیثیتلرینه مناسب بروظیفه متحمل اولدقده بشقه جه
اقتضاسنه باقلمق اوزره مالیه خزینهٔ جلیله سندن مستحقینه

مخصوص اولان معاشلردن مناسب مقدار شیئك طرفنه
تخصیص واحسان بیورلمسی باتذکرهٔ مخصوصه باب عالی یه
اشعار ایله اولبابده وقوعبولان عرض واستیذان اوزرینه
جناب رب منان عمر واجلال ملوکانه سنی مزداد وفراوان
بیورسون ذات شوکتسمات حضرت خلافتپناهینك علمای
کرام حقلرنده مبذول اولان حرمت مخصوصهٔ شاهانه لری
اثر عالیسی اولمق اوزره مومی الیهه ایکی بیك بشیوز غروش
معاش تخصیصنه ارادهٔ احسانعادهٔ تاجداری متعلق
وشرفصدور بیوریله رق محلی مال صندیغندن اعطاسی ضمننده
ایجاب ایدن معاش صورتنك لفیله مالیه نظارت جلیله سی
جانبندن طرف ساميلرینه یازیلان تحریرات لفاً اطارهٔ نادیٔ
عالیلری قلنمش اولمغین مومی الیهه سلام مخصوصمزك وقریباً
وظیفهٔ علمیه ایله دخی بشقه جه تطییبلرینه سعی اولنه جغنك
تبلیغیله برابر صورت مرقومه نك کندوسنه اعطاسی ومعاش
مذکور مصارف سائره یه مرجح طوتیله رق ماه بماه بلا توقیف
ویرلمك اوزره محلی مذکور قائممقاملغنه وصایای اکیده اجراسی
خصوصنه همم علیه لری مصروف بیورلمسی سیاقنده

فلان محل حبسخانه سنده محبوس بولنان اصحاب جرم
وجنایتك دون کیجه ساعت یدی راده لرنده برتقریب دیواری
دله رك محبسدن فرار ایتمش اولدقلری لدی الاستخبار
درآن اخذ وکرفتلری امر مهمنه ابتدار وموجود اولان عساکر
ضبطیه ایجاب ایدن محللره سوق وتسیار قلنمش اولدیغنك اوزرینه

سايهٔ موفقيتوايهٔ جناب تاجداريده اون نفرى دردست
ايدلمش ايسه ده ديكر يدى نفرينك اله كچيرلمسنه موفق
اولنه ميوب نه طرفه كتدكلرى دخى بيلنه مامش ايدوكندن
اخذ وكرفتلرى ضمننده هرطرفجه تدابير لازمه نك اجراسى
جوار قضالر مأمورانه بيديرلمش اولمغين طرف والالرندن دخى
تقيدات وتحريات سريعه اجراسيله اويله سرسرى وتذكره سز
مقوله لر بولنور وشكل وقيافتلرى ملفوف پوصله ده محرر
اشكاله مطابق كاورسه درحال طوتيله رق ويانلرينه مقدار
وافى ضبطيه نفراتى ترفيق اولنه رق مقيداً بوطرفه كوندرلمسى
بيانى قننده

(جواب)

فلان محل حبسخانه سندن ليلاً فرار ايدن اصحاب جنحه وجنايتدن
زيراداى عاجز يده بولنان محللره اوغرايلر اولور ايسه طوتيلوب
مقيداً طرف والالرينه كوندرلمسى ضمننده فرار ايليان
اشخاصك اسامى واشكالنى مبين پوصله سنك لفاً ارسال
بيورلديغنه دائر بيورانمه اعزاز اولان نميقهٔ والالرى مفادى
معلوم خاوصورى اولمشدر يول اوغراغى اولان محللره
درعقب ضبطيه لر تعيين واخراج اولنه رق وصورت حال
قرا ائمه ومختارانيله سائر ايجاب ايدنلره اعلان قلندرق اشبو
تدابير تحفظيه واقدامات تقيديه اوزرينه بلا تذكره طوتيلوب
حقنده اشتباه اولنان واشكال مخصوصه لرى كندولرينك
فراريان مرقومه دن اولدقلرينى تأييد ايليان فلان وفلان
شخصلرك يانلرينه نفرات ضبطيه ترفيقيله مقيداً اولطرفه

اعاده واسباللرینه مسارعت اولندیغی مثللو بعد ازین دخی تحریات لازمه‌دن کیروطورلمیوب اشخاص مرقومه‌دن اله کچنلر اولورسه اول طرفه کوندریله جکلرینك بیانیله ترقیم جوابنامه‌یه ابتدار قلندی اراده افندمکدر

معلوم عالیٔ آصفیلری بیورلدیغی وجهله بحکمته تعالی بعض عوارضدن طولانی سنهٔ حالیه‌ده بوحوالیده زراعتجه فیض وبرکت اولمدیغندن رنجبر طاقندن واصحاب چفتلکاتدن اکثری اکدکلری تخمی بیله المقلغه دسترس اوله‌مدقلری حسبیله اضطرار اهالی صحیحاً جلب رقت ایده‌جك برصورت متألمه‌ده بولنمشدر سنین سائره‌ده زراعدن بعضیسی تخم تدارکندن عاجز قالدقلری حالده اصحاب ثروت وسرمایه‌داران مملکته مراجعتله کندولرینه لزومی اولان ذخائری ویاخود بونك ایچون مقتضی کورینان سرمایه‌یی اخذ واستیفا ایده‌کلمش ایسه‌لرده سرمایه صاحبلری دخی سنهٔ سابقه‌ده دویرمش اولدقلری شیئك بوسنه برحبه‌سنی استحصاله موفق اوله‌میه‌جقلرندن شوحالده اهالی‌یه برشی اقراض وادانه ایده‌میه‌جکلرینه وبوجهتله اهل زراعته جانب حکومتدن اعانهٔ سریعه اجرا ایدلمز ایسه سنهٔ آتیه ایچون برشی زرع وحرثنه مقتدر اوله‌میه‌جقلرینه مبنی حاللری کوزکی کبی دیکرکون وپریشان اوله‌جغندن بشقه مرتبات میریه‌لرینی دخی تأدیه وایفادن عاجز قاله‌رق شوصورت بالاخره اموال کلیهٔ خزینه‌نك دخی اضاعه‌سنی انتاج ایده‌جکندن

عجزهٔ اهالی‌یه تخملق اوله‌رق توزیع وتقسیم اولنمق وسنهٔ آتیه وقت حصادنده عیناً ویاخود بدلاً النمق اوزره هیچ اولمزایسه اللی بیك كیل استانبولی حنطه ایله اوتوز بیك كیل شعیرك مناسب برمحلدن دولتجه بالمبایعه وقت زراعت مرور ایتمكسزین بوطرفه ایصالنه احتیاج قوی كورنمش وایفای مقتضاسی منوط ارادهٔ علیهٔ ولایتپناهیلری بولنمش اولمسیله اولبابده

ایكنجی اوردوی همایونك مركزی اولان شمنیده وقرب وجوارنده بولنان عساكر نظامیهٔ جناب پادشاهینك برسنه‌لك تعییناتنه مقتضی اوچیوز بیك قیه ارزاعلا ومنقح اوله‌رق اصحاب زراعتدن مبایعه اولنوب مجلس لوادن قرارلشدیریله‌جق فیأت معتدله‌سی وجهله بهاسی وشمنی‌یه قدر مصارف نقلیه‌سی اوردوی همایون مذكور تخصیصاتیچون حواله بیورلان مبالغ معلومه‌دن تنقیص وتسویه اولنمق اوزره مقدار اثمان ومصارفاتنی مبین مضبطه‌سنك تقدیمیله برابر پرنجك دخی پیدرپی نقل وارسالی خصوصنه مسارعت اولنمسی اردوی همایون مذكور مشیریت جلیله‌سی جانبندن اشعار بیورلدیغی بیانیله اجرای ایجابی بابنده شرفورد ایدن امرنامهٔ عالیٔ ولایتپناهیلری مآل والاسی رهین ایقان كمترانه‌مز اولمشدر بومثللو لوازمات عسكریه‌نك نفاستی وبهاسنك اهونیتیله برابر سرعت تدارك

وایصالی مختیم ذمت مأموریت اولوب شوقدر که امر و اراده
بیورلدیغی اوزره ارز مطلوبك متفرقاً زراع اهالیسندن
اشتراسنه تشبث اولنسه چونکه بونلردن اکثری محصوللرینی
سلم طریقیله مقدما تجاره فروخت ایلیوب اللرنده قلان
شی ایسه جزئیات مقوله سندن واو لقدر کلیتلو پرنجك
بویله متفرقاً مبایعه سی خیلیجه وقته توقف ایلیه جکندن
بشقه بالطبع ایچلرنده اعلی وادنی جنسی دخی بولنه رق
جمله سنك مطلوبه توافق ایدوب ایتمیه جکی امور مجهوله دن
بولنمسیله هم مرتبات عسکریه نك تدارك وارسالی دوچار
تأخر اولمامق وهمده فیأتی اهون اولوب خزینهٔ جلیله یه
خسار ترتب ایتمامك اوزره اللرنده کلیتلو پرنج بولنان تجار
مجلس عاجزانه مزه جلب ایله میدانه قونیلان نمونه سنه
موافق اولمق وبهر مصرفی اوزرلرینه اوله رق شمنی یه قدر
ایصال وتسلیم قلنمق اوزره مذکور المقدار ارزك مناقصه سی
اجرا قلندقده اون قیه دن عبارت اولان بهر کیله سی یکرمی
ایکی غروش اون پاره یه اوله رق معتبران تجاردن فلان
بازرکان اوزرنده تقرر ایلمش وچوال اثمانی واجرت
نقلیه سی وظهور ایده جك نقصانی کاملاً طرفنه عائد
اولمق اوزره بهر کیله سنی بش بچق غروش مصرفله شمنی یه
تسلیم ایده جکنی تعهد ایدرك اولبابده یدندن النمش اولان
سندك صورتی لفاً وارز مزبورك برمقدار نمونه سی پوسته یه
تودیعاً تقدیم قلنمش اولمغله صورت معروضه اردوی همایونجه
دخی تنسیب بیورلدیغی حالده بازرکان مومی الیه ایله ایجاب ایدن

قونطراتونك عقد و تنظيمیله برابر ارز مذكور رك ارسالنه مسارعت اولنمق اوزره ايجاب حالك اجراسى بابنده

عبد عاجزلرى بوندن ايكى سنه اول فلان محلك قائمقاملغنه تعيين بيورلمش وشمدى يه قدر ايفاى امور مأموريتله تحصيل رضاى عالى يه صرف مقدرت ايلمش ايسه مدت درسعادتجه تسويه سى وجود چاكرانه مه منحصر بعض امور ذاتيه م ظهور ايتديكنه و بونكله برابر بروقتدنبرو دوچار اولديغم عارضهٔ بدنيه بورانك آب وهوا سيله عدم امتزاجه محمول اولديغندن تبديل هوانك لزومى اطباى حاذقه طرفلرندن اخطار قلنمقده بولنديغنه مبنى هم درسعادتجه اولان مصالح كمترانه م تنظيم و رؤيت وهمده شو وسيله ايله تبديل هوا ايديله رك اكسير توجهات عليهٔ خديو اكرميلريله اعادهٔ صحت اولنمق اوزره مركز ولايتدن مناسب برينك انتخاب وارساليله بورايه وصولنده دوروتسليم قاعده سنك اجراسندن وزمان ادارهٔ عاجزانه م محاسبه سنك رؤيتيله برائت ذمتى متضمن مضبطهٔ لازمه سى النديقدنصكره طوغريجه درسعادته عودت كمترانه م خصوصنده رخصت جليله و مساعدهٔ عليهٔ داورانه لرى شايان بيورلمق بابنده

رهين علم دولتلرى بيورلديغى وجهله بوندن التى آى مقدم دستيارىٔ صحابت وعاطفت عليهٔ ولى النعميلريله فلان محلك متصرفلغنه تعيين بيوريله رق متشكرا وفامليماى عاجزانه مله

معاً بوطرفه كلمش و مفروض ذمت عبوديت اولديغى وجهله
ايفاى امور مأموره مه ليل ونهار حصر افكار واقتدار ايتمكده
بولنمش ايسه مده بورانك آب هواسيله عدم امتزاج جالب
انحراف مزاج اوله رق اكثر اوقات عاجزانه م خستكى
ونادرستى ووجودجه اجراى تدبير وتداوى ايله كذران
ايتمكده وشايد شو عارضهٔ بدنيه امر مأموريت كمترانه مجه
دخى مؤدىٔ قصور وكسالت وداعىٔ عتاب ومسؤليت اولور
خاطرهٔ مخدشه سى دخى برطرفدن موجب انسلاب راحت
ومستوجب تزايد علت اولمقده ايدوكنه مبنى بوبابده چاره ساز
بيچاركان ومددرس دردمنددان اولان مرحمت وشفقت
جليلهٔ چراغپروريلرينه مراجعت اولنمسيله وبالاستعفا
درسعادته عودتله حق مستمندانه مده ديكركونه الطاف
سنيه نك ظهورينه مترقباً اقامت اولنمق اقتضا ايتسه ذاتاً
بوايه لكم حسبيله بورايه كلور ايكن تسويهٔ لوازم ومصارف
طريقيه ضمننده خيليجه بورجه كيرلمش وشمدى عودت وبلامعاش
درسعادتده اقامت توفير ديون ايله برابر تشديد عجز وضرورتى
مؤدى كورلمش اولوب شوكا ايسه مراحم دولتلرى قائل
اولميه جغى مسلماتدن بولنمسيله بورايه يقين اولان الويه
متصرفلقلرندن متناسب بريسيله اجراى بجايش مأموريت
عاجزانه م خصوصنده استحصال مساعدهٔ سنيه يه دلالت
وعنايت عليهٔ بنده نوازيلرى بيدريغ بيورلمسى تمناسيله
تصديعه اجتسار وبروجه محرر حال ووجودجه كوريلان
اضطراب وبيحضورى كوندن كونه تزايد ايتمكده واشفاق

جلیلهٔ افتاده پرور یلرینه احتیاج چاکرانه‌م دخی اونسبت اوزره ارتمقده اولدیغندن بوبابده شرفظهور ایده‌جك الطاف جلیله‌لرینه اوته‌دنبرو پروردهٔ نعم دولتلری بولنان بالجمله قاملیام قول وجاریه‌لریله برابر حوالهٔ دیدهٔ انتظار اولندی اولبابده

فلان قضانك اشراف وجوهندن فلان بكك قضاء مذكور داخلنده ونفس قصبه‌یه درت ساعت مسافه‌ده واقع اولوب دروننده اوچیوزدن متجاوز اهل اسلام خانه‌سی بولنان واهالیسی تبعهٔ مسلمه اولمق اوزره بش التی عدد قرایه مناسبت وقربیت موقعیه‌سی اولان فلان قریه‌ده سایهٔ مبراتوایهٔ حضرت شاهانه‌ده صلات عیدین وجمعه ایفا اولنمق ودعوات مفروضهٔ جناب جهانبانیلری اما کن مقدسه‌سندن اولمق اوزره مجددا انشا واحیاسنه موفق اولمش واصول شرعیهٔ مخصوصه‌سی دائره‌سنده اوله‌رق اوقاف ووظائف لازمه‌سی تخصیص واعداد ایلمش اولدیغی مسجد شریفك خدمت متیمنهٔ امامت وخطابتی اداایتمك اوزره اصحاب لیاقت واستحقاقدن برینك تعیینی لازم کلمه‌رك قضاء مذکوره تابع فلان قریه ساکنلرندن وطلبهٔ علومدن اولوب اسنان عسکریه‌ده بولندیغی مدتچه قرعه مجلسلرنده حاضر اوله‌رق اصول امتحانیه‌سی اجرا اولنمش وجهت علمیه‌ده لیاقت ومهارتی ثابت اولمش اولدیغی حالده اسنانی تجاوز ایدن وقضاء مذکورك نفوس جریده‌سنك فلان نومروسنده مقید بولنان فلان ابن فلان

ذکر اولنان امامت وخطابتی حسن ایفایه مقتدر اولدیغی واقف مومی الیه جانبندن مجلس عاجزانه‌مزه افاده واجرای ایجابی استدعا اولندیغندن مومی الیه جانبله بلده‌مزک مدرسین وعلماسی ومعجلات مدیری حاضر بولندقلری حالده مودتلو نائب ومکرمتلو مفتی افندیلر معرفتلریله امتحان اولنه‌رق اهلیت ولیاقتی تبین ایتمش اولدیغنه وقریهٔ مذکوره ده صلات عیدین وجمعه‌نك ایفاسی فرائض شرعیه دن بولندیغنه دائر تنظیم واعطا اولنان برقطعه اعلام شرعی ایله مدیر مومی الیهك تحریراتی لفاً تقدیم قلنمش اولمغله ایفای مقتضاسنه مساعدهٔ علیهٔ اصفیلری شایان بیورلمسی بابنده

بعض طرق ومعابرك تنظیم وتسویه‌سی ورأس ولایتدن فلان محله قدر مجدداً تلغراف خطی تمدید وانشاسی ودها سائر ولایتجه موادمقتضیهٔ مهمه نك قرار لشدیرلمسی ضمننده مرکز ولایتده برمجلس موقت تشکیلی بوکره شرفورود ایدن امرنامهٔ سامیٔ جناب صدارتپناهی احکام منیفه سی ایجاب عالیسندن ومجلس مذکورده الویه وقضاهای ملحقه متصرف وقائممقاملرینك دخی حاضر اولملری ایجاب مصلحتدن اولمسیله عودت بهیه لرینه قدر مصالح واقعه‌نك حسن جریان وتمشیتنه سکته کلمامك اوزره مودتلو نائب افندی یی بالتوکیل کندوسنه وصایای لازمه ایفاسیله ماه حالك اواخرنده بهرحال بوراده بولنمق اوزره اولطرفدن حرکت بیورملری سیاقنده شقهٔ خلوصوری ترقیمنه ابتدار قلندی

ولی نعمت بینتمز پادشاهمز افندمز حضرتلرینك واسطهٔ قوام ملك وسلطنت و جمله یه نصب عین مفخرت اولان جنود ظفر موعود ملوكانه لری حقنده بركمال اولوب آثار جلیلهٔ مفتخره‌سی كافه نك مشهود عیون عبودیتی اولان محاسن انظار سامیه والطاف وعنایات مالانهایهٔ شهریاریلری جمله نك سلك جلیل عسكری یه اولان احترامـلرینی آن بآن ارتدیر مقده وهر كس كمال خواهش وافتخار ایله اوغللرینی عسكره ویرمكده اولوب بونك آثار فعلیه سندن اولمق اوزره كچنلرده اجرا اولنان قرعهٔ شرعیه ده یكرمیدن متجاوز نفراتك بلاقرعه كوكللو اوله رق سلك عسكری یه داخل اولدقلری كبی بو كره دخی متحیزان وجوهدن فلان و فلان و فلان بكلر مخدوملری فلان و فلان و فلان بكلرك خدمت جلیلهٔ عسكریه ده بولنملرینی وشوصورتله كندولری دخی حصه مند فخرومباهات اولملرینی لفاً تقدیم حضور سامیٔ اصفانه لری قلنان عریضهٔ مشتركه ده استدعا واسترحام ایلیوب حصول مطلبلرینك اجرای قرعهٔ شرعیه موسمنه تعلیقی مومی الیهمه بیان ایدلمش ایسه ده كرك كندولرینك وكرك مخدوملری مومی الیهمك بوبابده اولان كمال تحسر واشتیاقلری مانع صبروتأنی اولدیغندن بجمله مومی الیهمك همان شمدیدن داخل سلك عسكری اولمق اوزره طرف اشرف سرعسكریلرینه ارسال اولنملرینی نیاز ایلمش ومومی الیهم سنأ وحالا خدمت عسكریه یه شایان اولدقلرینده وبویله كوكللی اوله رق یازیله جقلرك مساعدهٔ مخصوصهٔ خدیویلرینه مظهر اوله جقلری

مسلماتدن بولندیغنه بناء صورت استدعالرینه مساعفهٔ جمیلهٔ اصفانه لری ارزان بیورلمق تمناسیله کندولری درسعادته اعزام قلنمش اولملریله ایفای مقتضاسی بابنده امر و فرمان حضرت من له الامرکدر

درون ممالک شاهانه ده تجارت داخلیه ایله مشغول اولان تجار وتبعهٔ اجنبیه نك تبعهٔ دولت علیه ایله بینلرنده حقوقده وامور تجارته دائر وقوعبولمقده اولان دعاوی ومنازعاتك حل وتسویه سی خصوصلرنده تبعهٔ اجنبیهٔ مرقومه سلطنت سنیه نك نظامات وقوانین موضوعهٔ عادله سنه اتباع ایتملری ونقط دعوالری رؤیت واستماع اولنان مملکت وتجارت مجلسلرنده اوراده دولت متبوعه لرینك قونسلوسلری ویاوکیللری وارایسه انلرك طرفندن تعیین قلنه جق ترجمانلر دخی بولنملری احکام عهودیه اقتضاسندن اولوب بوقاعده یه هریرده رعایت اولنمقده ایسه ده ذکر اولنان ترجمانلر یالکز دعاوئ واقعه یی استماعدن عبارت اولان مأموریت رسمیه لرینی سوء استعمال ایتمکده وبعضاً دخی کندولرینی یاغی حکم واعضای مجلس حکمنده طوته رق اعمال نفوذ ایتمك داعیه سنه دوشمکده اولدقلرندن مومی الیهمه دائرهٔ مأموریلرینك درجهٔ محدوده سی نازکانه وحکیمانه اخطار وتفهیمه چالشلمقده ایسه ده اقناع واسکاتلری قابل اوله میوب ینه مسلك مخصوصلرنده اصرار کوسترمکده اولملریله بوبابده صوب چاکرانه مدن اتخاذی لازمکلان حرکت ومعامله حقنده اصابت افزای سنوح وصدود بیوریله جق امر واراده جناب ولایتپناهیلرینك طرف کمترانه مه اشعار وبرده تبعهٔ اجنبیهٔ مرقومه قونسلوسلری بولنمیان محللرده دخی اعمال تجارت ایتمکده واصناف سائره مثللو دکانلر ومغازه لر طوته رق

خرده فروشلق يولنده اخذ واعطا ايلمكده اولدقلرندن بومقوله لرك تبعهٔ دولت عليه ايله كلي وجزئي ظهور ايتمكده اولان دعوا ومنازعه لرنده تصعيبات عديده وتعريضات ومشتكيات متنوعه وقوعبولمقده اولديغندن بومثللو احوالك ظهورنده دخي نه صورتله معامله اولنمق اقتضا ايده جكنك اراده واز بار بيورلمسي تمناسنه اجتسار قلنمش اولمغله اولبابده

اشبوسكسان سنه سنه محسوباً فلان سنجاغك قرعهٔ عسكريه سني كشيده ايتمك اوزره فلان اوردوي همايون جانبندن مأموراً بوطرفه كلمش اولان ميرالاي عزتلو فلان بك ايله رفاقتنده بولنان مميز مكرمتلو فلان وطبيب بيكباشيلرندن رفعتلو فلان والاي كاتبي فلان افنديلر ونفرات جديده نك سوق مأموري يوزباشي فلان اغا قرعهٔ شرعيه يي نظامات موضوعه سنه توفيقاً كشيده ايلدكلري مدتده ولواي مذكوردن مرور وعبورلري اثناده كندولرينك وحيوانلرينك يم ويه جكلرينه مقتضي كافهٔ ارزاق ومأكولاتك وسائر حوائج لازمه لرينك اثمانني فيأت رايجهٔ محليه اوزره كاملاً تسويه وايفا ايلدكلري كبي بيتوتت ايلدكلري مسافرخانه نك دخي اجاره سني اعطا ايتمش ومومي اليهمك اجراي مأموريتلري صيره ده كندولرندن قانوننامهٔ همايون احكامنه وامر ورضاي عاليه مغاير ذره قدر حركات ناروا صدور ايلمديكي مثللو هركس حقنده معاملهٔ جميله كوسترك جمله نك نظر خشنودي ومحنونيتلريني جلب ايلمش اولدقلريني مبين مومي اليهمه

توديعاً اشبو مضبطهٔ عاجزانه مزك تقديمنه اجتسار قلندی اولبابده

فلان محلده كائن حكومت قوناغيله درونده بولنان برطابورلق قشلهٔ همايون اللی اوج تاريخنده مجدداً بنا وانشا اولنمش واوج بش سنه يه قدر بركره كيره متلرينك اقتضا ايلسی وجام وچارچوبه تجديدی كبی وبونلره مماثل تعميرات جزئيه سی اجرا ايدلمش ايسه ده كلياً تعمير كورمديكندن وبونلرك ايكيسيده كثرت اياب وذهاب جهتيله وبالخصوص قشلهٔ همايونك درونده ايام شتاده وهوانك مساعد اولمديغی كونلرده مجموع نفراته اياق وتفنك تعليملری اجرا ايتديرلكده بولنمق ملابسه سيله تيز وقتده خراب اولور ابنيهٔ ميريه دن بولندقلرندن محتاج تعمير اولان محللری مقدما كشف ومعاينه ايله تقديم قلنان دفتری ناطق اولديغی اوزره بريوك التمش بيك اوچيوز يكرمی بش غروش مصرفله وجوده كله جكی تخمين اولنمرق اولبابده وقوعبولان عرض واستيذان اوزرينه تعميرات مرقومه نك محرر المقدار مصرفله اجراسی خصوصنه مساعدهٔ سنيه شايان بيورلمش واجرای ايجابنه مباشرت اولنمشدر بونلردن قشلهٔ همايونك مقدمكی كشفنده قائماً تعميری تصور قلنان جدران اربعه سيله حولی ديوارلری اساساً چورك چيقديغندن بتون بتون هدم له مجدداً ياپلسنه وحكومت قوناغنك دخی دائرهٔ خارجيه سنده كائن مجلس اوطه سيله مال كاتبلرينه وصندق امينلرينه مخصوص اولان اوطه لرك التنده

واقع درکلر ایله اوطه‌لرڭ دوشمه کیریشلری کلیاً قاغشیوب بونلرڭ دخی تجدید ایدلمسنه وصویوللرینڭ بدایت تنظیمات خیریه دنبرو تعمیر اولنمامسیله اوجیوز آدملق مسافه یه قدر ممدود اولان کونك وبورولری کلیاً چوریوب هیئت حاضره‌لریله اصلا حلری قابل اوله‌میه جغندن اولمقدار مسافه یه یکیدن کونك وبوری دوشنمسنه وحبسخانه‌لرڭ دخی بعض مرتبه علاوات ایله توسیع ایدلمسنه احتیاج حقیقی اولدیغی اثنای تعمیرده رأی العین کورلمش وبیان اولنان محللر متین ورصین اوله‌رق یاپدیرلمز ایسه صرف واعطاسی تحت ارادهٔ سنیه‌ده بولنان مبلغ مذکور بیهوده یره صرف اولنمش اوله‌جغی واوزرندن چوق زمان مرور ایتمکسزین بونلرڭ ایکیسی دخی ینه خراب اوله‌رق اصلاح وتعمیری شمدیکندن زیاده اقچه یه توقف ایده‌جکی رهین رتبهٔ ثبوت اولمش اولدیغندن مجرد خزینهٔ جلیله‌یی ایلروده کلیتلو مصارف اختیاری مجبوریتندن وقایهٔ وهرحالده وجیبهٔ عهدهٔ عبودیت ومصادقت اولان قاعدهٔ تصرفیه‌یه رعایهٔ بعض مأموریتله بوطرفده بولنان ارکان حرب بیکباشیلرندن رفعتلو فلان افندینڭ ومملکت سرمعمارینڭ معرفتلری ومجلس کمترانه‌مزڭ نظارت ودقت کامله‌سی ایله اجرا قلنان کشف ثانیده تعمیرات مزبوره‌نڭ درجهٔ دلخواهه توافق ایده‌جك وجهله انشا واکمالی کشف اول مصارفنه دهاسکسان بش بیك درتیوز اون غروش اون پاره‌نڭ علاوه‌سیله حاصل اوله‌جغی تحقق ایدرك اشبو

کشف ثانینک مفرداتی تحدید اولنان فیأت معتدله اوزره
بالای مضبطهٔ چاکرانه مزده بالاطراف کوسترلمش اولمغله
مبلغ مزبور کدخی صرف واعطاسیله تعمیرات مرقومه نک
همان انشا واتمامی ضمننده ایجاب حالك اجراسی رأی
وارادهٔ علیهٔ ولایتپناهیلرینه متوقف اولمغین اولبابده

یکرمی سنه یه قریبدر فلان محالك خدمت شریفهٔ فتواسنه
مأمور اولان فلان افندینك شیخوختی حسبیله استعفا ایدوب
مدرسین کرامدن فلان افندینك هر برعلمده وخصوصیله
علوم فقهیه وشرعیه ده یدطولاسی اولمق وذاتاً حلیهٔ ورع
وتقوی ایله متحلی اولدیغندن بشقه اخلاق حمیده ایله دخی
متصف بولنمسیله جلب خشنودیٔ اهالی یه موفق اولمش
ذواتدن بولنمق جهتیله خدمت شریفهٔ مذکوره یه تعیینی
جمله طرفندن ارزو وتمنی اولنه رق اولبابده تنظیم ایدیلان
مضبطهٔ عمومیه لفاً تقدیم قلنمش اولمغله موافق ارادهٔ علیای
داوریلری بیوریلور ایسه افندیٔ مومی الیهك خدمت شریفهٔ
مذکوره یه نصب وتعیینی ضمننده ایجابنك اجراسی خصوصنه
مساعدهٔ علیهٔ جناب ولایتپناهیلری شایان بیورلمق بابنده

فلان اوقافدن فلان قصبه ده واقع جامع شریف ایله
اطرافنده بولنان مدرسه واماکن سائرهٔ خیریه مدت مدیده دنبرو
تعمیر اولنمدیغندن جامع شریف مذکوردرونده ایفای
صلات اولنمیه جق درجه ده ومدرسه وسائره دخی قابل سکنا

اوله میه جق صورتده مشرف خراب اولمش وجامع مذ کورك
جوانب اربعه سی اسلام محلاتی اوله رق جماعت کثیره سی
اولدیغی مثللو مدرسه ده دخی اکثری منتهی اوله رق اللیدن
متجاوز طلبه تحصیل علم و معارف ایله مشغول بولنمش اولوب
بونلرك شوحال خرابیتده قالملری جائز اوله میه جغنه واوقاف
معینه لری ایسه اوقاف همایون خزینهٔ جلیه سی جانبندن
مضبوط واقتضا ایدن تعمیراتی خزینهٔ مذکوره یه عائد ایدوکنه
مبنی اورادن اجرای تعمیرینه باقلمق اوزره مقدما وقوعبولان
استیذان اوزرینه بوکره اوقاف همایون نظارت جلیله سی
جانبندن شرفورود ایدرك مجلس عاجزانه مزه حواله بیوریلان
تحریرات جلیله ده ذکر اولنان جامع ومدرسه وتفرعات
سائره سنك قاعدهٔ تصرفه رعایهٔ همان کشفلرینك اجراسیله
اقتضا ایدن مضبطه سنك تنظیم وتقدیمی اشعار بیورلمش
اولمسیله هیئت مجلسك انضمام نظارتی وموجود اولان
قلفه لر ایله ارباب وقوفك معرفتلریله جامع ومدرسهٔ مذکوره
تفرعات سائره سیله برابر کشف ایتدیریله رك بریوك بوقدر
بیك غروش مصرفله تعمیرات مقتضیه سنك وجوده کله جکی
تعین ایلدکده کره سعیاً للخزینه دولکر قلفه لری جلب ایله
علناً موقع مناقصه یه قونلدقده مصارف کشفیهٔ مذکوره دن
اون اوجبیك غروش نقصانته یعنی سکسان یدیبیك
بوقدر غروشه اوله رق اجراقلنسان کشفنه ویاپدیریلان
رسمه مطابق ورصانت ومتانتده دلخواهه موافق اولمق
اوزره فلان قلفه اوزرنده تقررایدوب اولبابده تعهدی

حاوی یدندن النمش اولان سندایله معتبران تجاردن
فلان افندینك ویرمش اولدیغی کفالتنامه مجلس
عاجزانه مزده حفظ اولنه رق بر صورتی دخی لفاً تقدیم
قلنمش اولمغله موافق ارادهٔ علیهٔ ولایتپناهیلری بیوریلور ایسه
اقتضاسنك اجراسی بابنده

فلان مملکتك حکومت قوناغی داخلنده طبقهٔ فوقانیه سنده
نفوس ناظرلریله کتبه سنك وطبقهٔ تحتانیه سنده ضبطیه مأمورین
ونفراتنك اقامت ایتمکده اولدقلری دائرهٔ مخصوصه مدت
مدیده دنبرو تعمیر اولنمدیغندن کرکی کبی خراب اولوب قابل سکنا
اوله میه جق وکوندوزلری درونده بولندیرلمقده اولان
دفاتر واوراق سائره یغمور و یاغشلی هوالرده محافظه
اولنمیه جق هیئته کلمش وبوسنه دخی تعمیر اولنمیوبده اوزرندن
برقیش دها کچرایسه بتون بتون چوکوب ایلروده اساساً
تجدید وانشاسی مصارف کلیه یه محتاج اوله جغندن بشقه
سقطلق وقوعی دخی ملحوظ بولنمش اولدیغندن دائرهٔ
مذکوره نك تعمیرات سریعه سنه احتیاج قوی اولان محللری
ارباب وقوف معرفتلریله وهر حالده ملتزم اولان تصرفات
میریه قضیه سنه کمال رعایتله مجلسجه کشف اولنه رق بالای
مضبطهٔ عاجزانه مزده مفرداتی کوسترلدیکی اوزره اون
درتبیك غروش مصرفله تعمیر اولنه بیله جکی تبیین ایتمش
واشبو تعمیراتك سرعت اجراسی بروجه محرر درجهٔ

وجودده اوله‌رق اجرای ایجابی متوقف اراده‌ٔ علیه‌ٔ ولایتپناهیلری بولنمش اولمغله اولبابده

امور انضباطیه‌نك حسن محافظه‌سیله امنیت طرق و انحا واستراحت واسایش اهالی وفقرا قضیه‌سنك تأکیدی خصوصلرینه متحتم عهدهٔ مأموریت ومصادقت بولندیغی اوزره کیجه کوندوز اقدامات متمادیه اجرا اولنمقده ایسه‌ده قضامزك اطراف ودرونده صعب المرور خیابه بالقانلر اولدیغندن یاز موسملرنده قضاهای سائره‌دن بالتعقیب صیقشدیریلان اشخاص مضره ایله برطاقم عسکر قجاقلری اورالره صغینوب بارنمقده وفرصت دوشوردکجه جوارده بولنان کویلره اینه‌رك اهالی یه وابنای سبیله ایصال دست خسارت ایمکده اوله‌رق موجود اولان عساکر ضبطیه ایسه اموال میریه‌نك تحصیلی ومخابرات مهمه‌نك اجراسی وسائره کبی خدمات لازمه‌یی ایفایه انجق درجهٔ کفایه‌ده اوله بیلدیکندن بونلرك اشقیای مذکوره اوزرلرینه سوق واعزاملریله اخذ وکرفتلرینه تشبث اولنمسه عددلرینك ازلغی جهتله لایقیله ایش کوره‌مکه مقتدر اوله بیله جکلری مجهول کورندیکندن ماعدا اوحالده خدمات مهمهٔ مزبوره یوزاوستی قاله‌رق بودخی بشقه‌جه مسؤلیتی داعی اولدیغنه وبویله لزوم واقتضای حقیقی اوزرینه ایام صیفده تأکید شیرازهٔ انضباطیه ایچون موقتا عساکر ضبطیه ترتیب واستخدامی مسبوق الامثال اولوب باقان واورمانلرك اویله اوروسز وادبسز مقوله‌لرینی

باردیره جغی زمانلر ایسه کلوب چاتمقده بولندیغنه مبنی متقرب الحلول اولان مایس ابتداسندن تشرین اول نهایتنه قدر التی آی استخدام واهالی وفقرا ایله طرق ومعابرك استکمال امنیت وسلامتنه اقدام اولنمق اوزره سابق وامثالنه توفیقاً ملفوف پوصله ده کوستریلان معاشلر ایله برمأمور وایکی ضبطیه چاوشی ودرت اونباشی ایله قرق نفر ضبطیه نك استخدامی حقنده صوب عاجزانه مه اعطای مأذونیته مساعدهٔ علیهٔ ولایتپناهیلری درکار بیورلمق بابنده

مفتی افندیلرك امور شرعیه یه مأموریت مخصوصه لری اولدیغندن بشقه کندولری مجلس مملکت اعضالغنده بولنوب بویله برصفت رسمیه یی دخی حائز بولنملریله بالطبع مرجع اصحاب مصالح اولدقلرینه ودعاویٔ شرعیه دن بعضلری نائب افندیلردن برینك مدت محدوده سی ایچنده فصل ورؤیتله موقع حکم وثبوته کتوریله میوب برقاچ نائبلك زمانلرنده سورینوب قالمقده ومفتیلر ایسه یرلودن اوله رق ومقوله دعوالره وقوف ومعلومات متسلسله لری اولدیغندن شوراسی دخی کندلرنجه مدار مداخله اولمقده بولندیغنه مبنی بوحاللر هرطرفجه بعض سوء استعمالات وقوعنی انتاج ایلمکده اولدیغی نزدسامیٔ ولایتپناهیلرنده ازادهٔ عرض وبیاندر اشته بوقبیلدن اوله رق اون بش سنه دن متجاوز در فلان محلده مأذون بالافتا بولنان فلان افندی داعیلرینك اکرچه جهت علمیه ده یدطولاسی وکرك تدقیق دعاویده

وكرك نشر علوم شريفه ده سعى واعتناسى مصدق
ومسلم ايسه ده مفتيلكده بويله مدت مديده اسكيوب اصحاب
مصالحى وجوه عديده ايله طرفنه مراجعته مجبوريت حالنده كى
كورمسى كندوسنى كسب نفوذ وتعين داعيه سنه دوشوروب
وبونده دخى دائرهٔ اعتدالى تجاوز ايتديروب اصلا وظيفه سى
داخلنده اولميان امور وخصوصه مداخله ايتمكده وموما اليه
داعيلرى حد ذاتنده صحيحاً اغراض نفسانيه دن سالم وهرشيده
طريق صلاح وحقانيته عازم ايسه ده بعض اصحاب اغراضك
تصنيع ايلدكلرى دسايس خفيه لك كنهنه وارهميوب وهر برسوزلرينى
صحت وحقيقته حمل ايليوب او مقوله لرك اغراض ذاتيه لرينى
ترويجه چبالمقده اولمسيله وكندوسنه صورت ملايمانه ده
بالذات وبالواسطه وقوعبولان اخطاراتى قبول ايتمدكدن
ماعدا بعض كره تهور وانفعال دخى كوسترمكده بولنمسيله
حوصلهٔ حكومتك تحمل ايده ميه جكى درجه ده برمسلك
متصديانه يه سالك وخصوصيله بوندن بش التى اى مقدم
بورانك نيابت شرعيه سنه مأموراً كلمش اولان فلان افندى
داعيلرينك علوم شرعيه ده ممارسهٔ كامله سى اولمديغى مثللو
شمدى يه قدر بويولده پك چوق استخدام اولنمديغندن فعليات
مصلحتجه دخى ملكه قزانمامش اولمسى مفتئ موما اليهه بشقه جه
برقوت اوله رق شوارالق بتون بتون اظهار تعين وتفرده
متهالك اولمشدر واقعا مصالح ودعاوئ واقعه مجلسجه رؤيت
واستقامت جريانسه دقت اولنمقده ايسه ده مفتئ موما
اليهك بيان اولنان احوالندن طولايى اثناى مذاكرات

وتدقيقاتده مشكلات كثيره كورلمكده واصحاب دعاوينك مواجهه لرنده مأمورين حكومته ياقشميه جق صورتده بعض منازعات دخی ظهور ایلمکده اولوب بو حالك دوامی ایسه مناسب اولمیه جغندن ومومی الیهك امر اداره سی مأموریت حاضره سنك تخصیصاتنه مرهون اولمسیله انفصالی حالنده کندوسنه معاش ویرلمز ایسه تعیش خصوصنده دوچار عجز واضطراب اوله رق بویله اعلم علمادن برذاتك اختیارلق عالمنده کرفتار کشمکش مضایقه اولمقغلغی مرحمت سنیه روا کورمیه جکندن مومی الیه بقیهٔ عمرینی نشر علوم شریفه ایله جانب سلطنت سنیه یه استجلاب دعوات خیریه خدمتنه صرف ایتمك اوزره کندوسنه دیکر عریضهٔ عاجزانه مده کیفیتی تفصیل اولنان معاشات موقوفه دن مناسب مقدار معاش تخصیصله خدمت شریفهٔ فتوایه دیکر مناسبك انتخاب وتعیینی مناسب کبی خاطره کله رك عرض وبیان حاله جرأت اولنمش ایسه ده ایفای مقتضاسی هر حالده رأی وارادهٔ علیهٔ جناب آصفیلرینه متوقف اولمغین اولبابده امر وفرمان

فلان محلك قائممقامی بوندن برچوق سنه اول درسعادتدن اثنای حرکتنده خانه سی طرفنه صورت معینه ده معاش براقدیغی کبی چوقدنبرو خرجلق دخی ارسال ایلمدیکندن چند نفر اولادیله برابر قیدمضایقه یه کرفتار وبرخیلی دینه دخی دوچار اولدقلرندن بحثله تسویهٔ دیون ایچون لااقل شوقدر غروش ارسالیله برابر بعدازین دخی ماه بماه المق اوزره

اداره لرينه كافى معاشك تخصيص وحواله سى زوجه سى طرفندن استدعا اولنمش ومومى اليهانك مضايقه وضرورتى بركمال ايدوكى بعض موثوق ذوات طرفلرندن دخى خبر ويرلمشدر اداره عيال واولاد قضيه سى هرشيئه مرجح اولديغى حالده مومى اليهك بوبابده وقوعبولان مسامحهٔ بيقيدانه سى مغاير حميت كورنمسيله زوجه سى مومى اليهايه تسويهٔ دينلرى ايچون مقدار كافى اقچه ارساليله شهريه مناسب مقدار معاش تخصيص وحواله ايتديريله رك كيفيتك اشعارى خصوصنه همت بيورملرى سياقنده

(جواب)

فلان محل قائممقامى بولنان فلان افنديك درسعادتده بولنان فاميلياسى جانبنه تخصيص نفقه ايتامش اولديغندن وبوجهتله عيال واولادى قيد مضايقه وضرورته دوشدكلرندن بحثله مبتلا اولدقلرى بورجك تأديه سى ضمننده اول باول كندولرينه مقدار كافى اقچه ارساليله بعدازين ماه بماه النمق اوزره طرفلرينه مناسب مقدار معاش تخصيص واعطا ايتديرلمسى افندئ مومى اليهك زوجه سى جانبندن باعرضحال استدعا اولنديغى بيان عاليسيله اجراى اقتضاسنى آمر قرق برنومرو اشارتى وتاريخيله شرفتسطير بيوريلان امرنامهٔ سامئ جناب اصفانه لرى مفاد جليلى رهين ايقان كمترى اولدقدنصكره صورت امر وارادهٔ عليهٔ دادريلرى مومى اليه طرفنه بيلديرلمشيدى

بو كره جواباً بالوروده عنياً اشبو عريضهٔ چاكرانه‌مه لف اولنان
تحريرات مآلندن استفاده بيوريله‌جغى وجهله افندىٔ
مومى اليه درسعادتدن انفكاك ايده‌لى واقعا بريجق سنه‌يى
تجاوز ايتمش وشومدتده فامليا سى طرفنه قاعدهٔ منتظمه‌ده
معاش تخصيص واراأه ايلمامش ايسه‌ده اووقتدن شمدى‌يه‌قدر
تسويهٔ مصارفات متقضيه‌لرى ايچون نقداً وحوالهٔ اون‌بش
بيك غروشدن متجاوز اقچه ارسال ايليوب شوحالده زوجه‌سى
مومى اليهانك اولوجهله استدعاسى نفس الامره مطابق
دكل ايسه‌ده مع مافيه اولاد وعيالنك ترفه حاللرى ملتزمى
بولنديغندن بركونه ضرورت ومضايقه چكمامه‌لرى ضمننده
بو كره دخى كندولرينه پوسته ايله مناسب مقدار اقچه ارسال
ايتمش اولديغى مثللو اشبو سكسان ايكى سنه‌سنده واقع
سكسان برسنهٔ روميه‌سى حزيرانى ابتداسندن اعتباراً درسعادتده
بيوك يكى خانده صراف فلان طرفندن ماه بماه المق اوزره شهرى
بيك غروش معاش تخصيص ايليه‌رك كيفيتى زوجه‌سى مومى اليهايه
دخى بيلديرلمش اولديغى محاط علم عاليلرى بيورلدقده امر وفرمان

حضورعالىٔ ولايتپناهيلرنده كلفهٔ عرض وتكراردن مستغنى
بولنديغى وجهله مأمورين ملكيه‌نك وظائف ذمتلرندن
باشلىجه‌برى دخى اموال ومرتبات ميريه‌نك سرعت تحصيل
وجبايتى امر معتناسى اولوب بوبابده صوب سامىٔ آصفيلرندن
بيدرپى المقدءا ولديغم اوامر مخصوصه موجبنجه بالذات
اداره‌ده بولنان محللرك استحصال اموال ميريه‌سنه بذل اقتدار

اولندیغی کبی قضاهاء ملحقه مرتبانك دخی وقت وزماننده
تحصیلی ضمننده هردرلو اقدامات وتأکیداتدن برآن خالی
طورلمدیغندن اشبو تقیدات متوالیه ثمره سیله تحصیلات
میریه ماده سی حسن صورت وسرعتله جریان ایتمکده اولوب
فقط فلان قضانك قائممقامی بولنان فلان بکك هر شیده اعتیاد
ایتمش اولدیغی اثرتسامحکارانه ولاقیدانه یی بوخصوصده
دخی اختیار واجرا اولنمقده اولان تأکیدات واخطاراته
عدم اعتبار ایله تمام تحصیلات موسمی بولنان شو وقتده
استحصال وارسال ایلدیکی اقچه قضاهاء سائره دن ورودایدن
مبالغك عشر درجه سنه رسیده اوله میوب بنابرین قضاء مذکوره
تحصیل اموال میریه ایچون مستقل مأمور ارسالنه احتیاج
مس ایلمش وتحقیقات واقعه ایجابنجه مأمور مومی الیه
حقنده دخی اجرای معاونت وتسهیلاتده رخاوت کوسترمکده
اولدیغی اکلاشلمشدر میر مومی الیه قضاء مذکور قائممقاملغنده
ابقا اولندقجه اورانك امور مهمه وعادیه سی حسن جریاندن
قاله جغی کبی برچوق اموال میریه دخی تحصیل اولنه میوب
بالاخره بقایای متراکمه ممتنع الحصول حکمنه کیره جکی
وجانب خزینۀ جلیله یه خسار کلی ترتب ایده جکی اجلدن بیان
حقیقت حال ایله قضاهاء ملحقۀ سائره دن وقضاء مزبوردن
شمدی یه قدر تحصیل اولنان مبالغك مقدارینی مبین پوصله سی
منظور سامیٔ داوریلری بیورلمق اوزره لفاً تقدیم قلنمشدر
هرحالده امر وفرمان

جنود مظفرهٔ جناب جهانبانیدنك سطوت وبسالت مجبوله لری
اقتضاسنجه فلان موقعده دخی وقوعبولان محاربه ده تصورتله
نائل فوز وظفر ومخالفین خسرانقرینك توجهله مقهور ومدمر
اولدقلری مقدمجه تقدیم قلنان عریضهٔ چاکرانه مده اشعار
اولنمشیدی محاربهٔ مزبوره ده واصل مرتبهٔ شهادت اولان
وبعد ازین استخدامه مانع اوله جق صورتده زخمدار اولملریله
اجرای تقاعدلری ضمننده درسعادته دردست ارسال بولنان
ضابطانك یرلرینه اصحاب قدم ولیاقتدن اولدقلری ومحاربات
واقعه ده شمدی یه قدر ابراز حسن غیرت وشجاعت ایلدکلری
حسبیله ملفوف بوصله موجبنجه انتخاب اولنان وبونلرك یرلرینه
دخی متسلسلاً نصبی لازمکلان ضابطانك حقلرنده آلای
وطابورلری طرفندن تنظیم وفرقهٔ عسکریه مجلسندن تصدیق
اولنمش اولان اوتوز بش قطعه انتخابنامه ایله محاربهٔ مرقومه ده
فوق العاده اثر مردانکی وبسالتلری سبقت وبشقه جه
تلطیفات عالیه یه کسب لیاقت ایلیه رك بورا ده موجود اولان
نشان همایونلردن هر برر لرینه رتب مختلفه دن برر قطعه سی
اعطا ایله تلطیف اولنان امرا وضابطانك اساميسنی مبین بوصله لفاً
تقدیم قلنمش اولمغله ذکر اولنان انتخابنامه لرك جانب اشرف
جناب سرعسکریلرندن دخی لطفاً تصدیقیله طرف عاجزی یه اعاده
واسبال وبروجه محرر اعطا قلنان نشان همانلرك اقتضا ایدن
بروات علیه لرینك دخی استحصال وارسالی مرهون مساعدهٔ علیهٔ
اصفیلریدر مقدمکی عریضهٔ عاجزانه مده دخی عرض وایما
اولندیغی وجهله اوچنجی اردوی همایون ارکانندن میرلوا

سعادتلو مظفر پاشا محاربهٔ مذکورهده ایکی طابور عساکر شاهانه ایله برابر اك مهم ومعتنا بر موقعده بولنه رق دشمن طرفندن اوراسنك ضبط واستیلاسنه نصب نفس ایله درت بش دفعه لریك شدتلو مهاجمات وقوعه کلمش وهر درلو فداکارلق کوزه کسدیرلمش اولدیغی حالده یغمور کبی یاغان آتشه برطرفدن کندوسی عرض سینهٔ ثبات ومکانت وبرطرفدن عساکر شاهانه نك تقویهٔ قلوبنی مستلزم وصایای تشجیعیه اجراسیله جمله سی بردن غیورانه مقاومت ایدرك هر بردفعه سنده کلیتلو تلفات ایله دشمنی مجبور رجعت وهزیمت وپاشای موحی الیه صول دیرسکندن خفیفجه یاره دخی المشیکن ینه ثبات وغیرتنه فتور کتورمیوب موقع مزبوری محافظه یه صرف مقدرت ایلمش وعساکر ملوکانه نك همان اوچ مثلنه قریب اولان دشمن عساکرینك مقهور وپریشان اولملرینه سبب مستقل اولمش اولدیغنه وکندوسی ذاتاً دخی اصحاب اهلیت ومعلوماتدن ووجوه ایله الطاف سنیه یه شایان امرای بسالت اتمادن بولندیغنه مبنی بحق ترفیع رتبه یه کسب استحقاق ایلمسیله سایهٔ مکافاتوایهٔ حضرت شاهانه ده ایلروده یرلشدیرلمك اوزره بعض امثالی مثللو اچیقدن فریقلق رتبهٔ رفیعه سیله حصول مسرورتی کندوسنه وعد وتبشیر اولنمش وایکنجی اردوی همایون صف پیاده بشنجی آلایی میرآلایی عزتلو فلان بك موقع مزبورده بولنوب انك دخی فوق العاده غیرت وشجاعتی کورلدیکندن وقدم ولیاقتی دخی بولندیغندن شایان مکافات بولنمش اولمغین پاشای موحی الیهك عهده سنه مجددا فریقلق رتبه سی توجیهیله انك یرینه

میرمومی الیهك میرلوا لقله تعیینی و آلای مذکور قائمقامی اولوب
بدایت مسئله دنبرو مواقع متعدده ده یارارلغی مشهود اولان
عزتلو فلان بکك الای مذکوره میرآلای وانك برینه دخی اوچنجی
اردوی همایون دردنجی پیاده الاینك موقع مزبورده بولنان برنجی
طابوری بیکباشیسی فلان اغانك قائمقام نصبی ایله الای مزبورك
کذلك اوراده بولنمش اولان ایکنجی طابوری بیکباشیسی فلان
افندینك عهده سنه دخی اچیقدن قائمقاملق رتبه سی توجیه بیورلمسی
وملفوف پوصله ایله سکز قطعه انتخابنامه موجبنجه مذکور طابورلرجه
سلسلهٔ مقتضیه نك یوردلمسی خصوصلرینه سزاوارئ مساعدهٔ
جلیلهٔ سپهسالاریلری تمناسنه ابتدار اولنمغله اولبابده امر و فرمان

قوللری کبی صغرش کمترانه مدنبرو بتون سرمایهٔ عمر و زندکانیٔ
عاجزانه می عسکرلکده صرف وافنا ایتمش واشبو خدمت
جلیله یی وسیلهٔ نیل سعادت دارین بیلمش اولان بر عبد عاجزك
امنیهٔ مخصوصه سی بقیهٔ عمرینی دخی بو یولده صرف ایتمکدن
عبارت اوله جغی وشو صورتله احراز اولنه جق شرف وافتخار
هیچ بر شیئه فدا اولنمیه جغی آشکار ایسه ده سن عاجزانه م
یتمشه یتمش ووجود چاکرانه مده اثر هرم پیری ظهور ایتمش
اولدیغندن بشقه بوکا متاعب سفریهٔ عسکریه نك براقمش
اولدیغی بعض علل واسقامك دخی منضم اولمسی مانع رکوب
ونزول وعسکر قوماندانلغی ایسه قوت بدن وصحت مزاجه
محتاج اولوب بوحال ایله شاید صوب چاکرانه مه امر و فرمان
بیوریله جق بعض خدمات جلیله نك حسن وایفاسنه عدم
موفقیت اماره لری ظهور ایله بوراسی غیرتسزلکمه محمول
اوله رق شمدی یه قدر قزانمش اولدیغم صفت [illegible] حمیت

وصداقتی محو ایده جکی وبونکله برابر وظائف مخصوصهٔ
کمترانه مجه دخی بعض تقصیرات وقوعه کله جکی خاطره سی
انسلابساز حضور وراحت وسایهٔ مکافا توایهٔ حضرت
شاهانه ده بعد ازین دعومیت سلطنت سنیه دعوات مفروضه سنه
حصر اوقات ایتمك اوزره امثال کمترانه مه توفیقاً تقاعد
عاجزانه مك اجراسی نیازینه باعث جسارت اولمشدر اولبابده

(مصالح غیررسمیه یه دائر محررات ایله استحصال مأریت حقنده)
(استعطاف وخصوصات سائره یی حاوی مذکره وعرضحال مسوده لریدر)

بیان انفصال وعرض پریشانیٔ حال عاجزانه مله نیاز
صحابت ومرحمتی متضمن تقدیم ایلدیکم عریضه یه جواباً
المش اولدیغم امرنامهٔ عالیٔ ولی نعمتیلرنده بورالره قریب دیکر
برسنجاق متصرفلغیله قایرلمقلغم حقنده مواعید سنیه استحصال
بیورلمش اولدیغی علاوهٔ تلطیفات تسلیتکارانه لریله ابشاروخلف
چاکرانه مك وصولیله خلف وسلف بیننده مرعی اولان قاعده نك
اجراسندنصکره مرکز ولایته کیدیلوب دیکر ارادهٔ دولتلرینه
انتظار اولنمسی امرواشعار بیورلمش اولدیغندن اشبو دستکیریٔ
عنایت عاجلهٔ افتاده نوازیلرندن طولایی دخی همان ناصیهٔ
عبودیتی سجده کاه شکرانیته قویوب قلب حزین واخلاص
یقین ایله افزایش عمر واجلال جناب آصفیلری دعای
واجب الاداسنی نیجه یوز بیك کره لر تذکار ایلدم نزد
حقایقدانیلرنده معلومدرکه عزل ونصب دینیلان شی دائما (اطناب)
یکدیکرینی تعاقب ایدر وایکیسی دخی حکم مشیت الهیه نك
کوستردیکی اوقات مرهونه ده ظهورایلرقضایای مقدره دن

اولمسیله ارباب بصیرته کوره چهرهٔ امنیه یی نه اقبال منصب چند روزه ایله غازه سودهٔ ابتسام بی دوام ونه ده انفعال احوال عزل ایله رنکربودهٔ تعبس وآلام ایتمك لازمکلور بنابرین اوته دنبرو کردندادهٔ تسلیم ورضا اولان بو عبد بیریایه کیفیت انفصالم قطعا موجب تأثر وتغیر اولمامش وخصوصیله نائل اولدیغم تبشیرات علیهٔ ولی نعمتیلری بوبابده قوللرنجه شایان اسف اوله جق برحال براقمامشدر فقط خانم اولان ذات ایله بینمزده اوزاقدن اوزاغه قرابت اولدقدن بشقه وقتیله پك خالصانه واخوتکارانه الفت ومعاشرت اولندیغندن برشیئه فدا اولنمیه جق درجه ده حقوق وشو میره ده مظهر معاونت ورعایت مخصوصه لری اوله جغم خصوصنه کمال وثوق وارایکن بورایه مواصلتیله ابلاغ کورشده کندوسندن بعض مرتبه اثر بیکانکی مشاهده اولنوب یول یورغنلغنه حمل ایله اصلا ایلیشلك حاصل اولمامشیدی برایکی کوند نصکره مخصوصاً کیدوب ملاقات ایله برقاچ کزنه قدر حرکت اولنه جغندن وخلف سلف محاسبه سنه دائرلازم اولان دفاتر اوجه یاپدیریلوب تهیهٔ اولندیغندن بحثله بعدالمطالعه مهرلنه رك براسخه سنك دخی برموجب اصول صوب عاجزی یه اعطاسی لزومی افاده اولندقده محاسبه نك قارشقلغنی وجلب دقت واشتباه ایده جك بعض شیلر اولدیغنی ایشتمسیله بورالرینی لایقیله تحقیق وتحری ایدرك قناعت کلمدکجه دفترلری مهرلیه میه جکمی وبوندن ماعدا براز دعوا جیلرم اولدیغنی سویلمکده بولندیغندن بونلر دخی اکلاشلمدقجه برطرفه کیتمکلکمه

راضی اوله میه جغنی سویلینجه سنجاق محاسبه جیسی افندی ایله
معیت مأمورلری وصندق امینی جلب ایله مدت ادارمده
سنجاغك كافهٔ واردات ومصارفاتك معاملاتی نظارت
عاجزانه م تحتنده اوله رق سزك معرفتكزله ایفا اولندی
وبو دفترلر مجلسك تصدیقی التنده بولنان دفاتر وقیود
محفوظه دن معرفتكزله یاپلدی شمدی متصرف پاشا بونلرك
مشوش ومذبذب اولدیغنه دائر بعض شی ایشتمش نه دیرسكز
دیدیكمده اكر بودفترلرده كرك معاملاتجه وكرك سائر لدیناتجه
ذره قدر برشی ظهور ایدر ایسه ترتب ایده جك هر درلو مسؤلیتی
اوزرمزه الور وبو مآلده ده متصرف پاشایه مهرلو سند
دخی ویررز دیو مومی الیهمك متحدا واقع اولان افاده لری
اوزرینه متصرف مومی الیه بونده البته ایشتدیكم ویلدیكم
برشی واردر كرکی كبی ازالهٔ اشتباه ایتدكجه مهرلیه مم وسزك
دخی سوزكزی وسند كزی قبول ایده مم دیمسیله عاجزلری
اشته دفترلر میدانده وهر برلرینك قیودات وسنداتی دخی
قلمنده اولدیغندن وبونلرك اصللریله تطبیق وهر درلو تحقیق
وتدقیق نهایت برایكی كونده حاصل اوله جغی كبی متصرف
سابقك بركونه دعواجیسی وار ایسه فلان كونه قدر حكومت
قوناغنه كلسون دیو كیفیتی استر ایسه كز دلال ایله اعلان ایتدیرك
وقضا هاء ملحقه یه دخی بیلدیرك شاید دعواجیم وار ایسه
انلر دخی برهفته ظرفنده كله بیله جكلرندن محاسبه جه ایلشیكم
وسائر صورتله دعواجیم ظهور ایتدیكی حالده بورا ده اون كوندن
زیاده قالیجیلردن دكلم جوابنی اعطا ایله ... دت ایلدم ازقه دن

ارقه یه ایشتدیکمه نظراً یادکار مومی الیه محاسبه جی افندی یی
او کیجه دعوت وداخل بزم محرمیت ایدرك کرمیء نشئه ایله
بعض محال عالیه یه شدت منسوبیت ومعیتی حقنده کمال علو
همتندن بحثله خیالیدن خیلی طفره فروش مباهات وبرچوق
مواعید ابلهفریبانه ایله مومی الیهی جلب وامالهیه ناسره نثار
ترهات اولدقدنصکره افکار اغراضیه سنی افشا وکوندوزین
تفوه اولنان سوزدن عدول اولنوب بوعبد عاجزی محاسبه جه
اتهام ایده جك بعض اسباب مصنعه بولنمسنی تکلیف ورجا
ایلمش ومحاسبه جی افندی املیجه برذات اولدیغندن مواعید
مسروده یه قاپیلوب اکرچه حق چاکرانه مده تحویل اقوال
وافکار ایتك استمش ایسه ده مدت اداره مده هرکون صندیغك
مقبوضات ومدفوعاتی مبین صندق امیننك مهری وکندینك
صحی ایله الممش اولدیغی یومیه پوصله لری کاملاً محفوظ جزندان
احتیاط اولدیغی وبونلر هرزمان ابراء ذمته کافی بولندیغی
بیلدیکندن بو یولده هرنه تصنیع اولنسه تأثیرسز قاله جغی
وعاجزلری دخی اکمال ناموس ایچون تك طورمیه جغمدن بلکه
ایلروده مسؤلیت دخی اله جغی افاده ایله تصعیبات کوسترنجه
سن اوهامه تابع اولیورسن انسان بویله شیلرده براز جسور
اولملی وهم خیره وهمده شره یراملیدر کبی سوزلرله متصرف
پاشا اظهار انفعال ومحاسبه جی افندی باقملم وایشی هردرلو
نظر دقته الهلمده بلکه موافق دلخواه برطریق بولورز دیو
ملایمانه سرد مقال ایدرك وایکیسی دخی بوزوق دوزن
برحاله کیره رك محاسبه جی افندی عودت ایلمش واشبو ماجرا

صوب کمتری یه عکس ایلدیکی حالده پك صغوق برشی اوله جغنی یادکار
مومی الیه ایرتسی صباح اویانوب اکلاینجه علی السحر محاسبه جی
افندی یی چاغیروب دون اخشام اره مزده جریان ایدن
مصاحبت جدی برشی اولمیوب انجق بنم عادتم هر نزه یه کتسه م
رفاقت مأمورلرینك مزاج ومشوارلرینی اکلامق واکا کوره
قوللانمق ایچون بویله برشیله تجربه ایتمکدر یوخسه متصرف
سابق ایله بیمزده پك اسکی حقوق والفت وطولاییسیله قرابت
اولدیغندن برصورتله لکه دار اولمسنی استمم وکسنه حقنده
غرض ونفسانیت بیلمم سزك دخی بوصورتله صلاتکارانه
طورانمش اولدیغکزدن کمال انسانیت وحسن سیرت اصحابندن
اولدیغکزی جزم ایله پك ممنون ومتشکر اولدم ان شا اه تعالی
بوراده بولندقجه بربرمزدن خشنود اوله رق پك کوزل وقت کچیررز
فقط دون اخشامکی مجلسك بیمزده غایت محرمانه طوتلمسنی
رجا ایدرم دیه رك ایشه برقپاق اورمق استمش ایسه ده پك
اچیق دوشمش اولدیغی اکلاشلمشدر یادکار مومی الیه افکار
واغراضنه یرار خدمتده محاسبه جی افندینك مقتدر اوله میه جغنی
اکلادقدنصکره شاید دفترلری قورجه لیوب کندم برشی بولورم
زعمنه صاپه رق بونلری کشیدهٔ حدهٔ تدقیق وذهنجه وضع
نقطهٔ اعتراض ایلدیکی برقاج قلم مصرف اوزرینه مال قلمندن
قیودات اساسیه وسندات محفوظه سنی جلب ایله تطبیق ایلیه رك
بونلرله برقاج کون اوغراشمش ایسه ده بوصورتله دخی تشفیٔ
غیظ ایده جك برشی بوله مدیغی ایشدلمشدر دعواجی دعواسنه
کانجه هر مملکتده بولندیغی اوزره بوراده دخی دائما تزویر

وفساد پیشنده طولاشور وبو یولده استحصال تعیشه الشدقلرندن کوچك برمنفعت شخصیه ایچون آخره پك بیوك مضرتی وهر درلو اهانت ورذالتی اختیار ایلر برقاچ شخص اوله رق بونلر مقدملری اره صره دائرهٔ حکومته دخی حلول ایله‌ ترویج بازار مفسدتلرینه یول بوله کلمش ایسه لرده زمان اداه عاجزانه‌مده کندولری اوصیره لره قطعا یناشدیرلمدیغندن طبیعتیله چاکرکزدن متنفر وبونلرك واسطه سیله دعواجی تدارکی پك قولای اولوب کندولری دخی دامن درمیان اغراض اولمق اوزره اشارته حاضر اولدقلرینی یادکارمومی الیهك واقف افکاری اولان تبعه سی تحقیق واخبار ایتملریله بوندن اشوری ممنون واشخاص مرقومه یی برر برر جلب وتلطیف ایدرك بعض زمین ایله همیانکشای رازدرون اولمش ومتصرف پاشانك بویله برفکر وذهاب غریبانه‌ده بولنمسی مرقوملرك مزاج ومسالکلرینه تماميله موافق دوشوب بونك زماننده هر درلو انتریقلرینی اجرا ایده بیله جکلرینی جزم ایلدکلرندن هر برلرندن دلخواهی کبی جوابلر المش ایسه ده اشخاص مرقومه کتم اسرار ایدر مقوله دن دخی اولمدقلرینه وباخصوص تصنیع ایده جکلری دعاوی مزورانه یی یالکز یوریده میه جکلرندن بعضیلرینه اچلمق دخی لازم کلدیکنه مبنی یکی متصرف پاشانك اسکی متصرفه خصومتی وارمش فلان مزوری جلب ایلمش انلرك واسطه سیله دعواجی اراشدیریورمش یوللو ایرتسی کونی مملکتده ظهور ایدن شایعه قادینلرك لسانه وارنجه قدر دوشه‌رك باعث انواع کفت وشنید اولدیغی واصل

سامعه اولنجه شو کیفیت مستلزم کمال حیرت وغرابت اوله رق (جز آشنا بسینهٔ من سنك کس نزد) (ناهمچو درشدیم بدین خانه آشنا) قریضه سی قرع باب ثبوت ودریچهٔ دهان صبر وتحملدن رفع پردهٔ سکوت ایلمشدر انك اوزرینه یادکار اعجوبه مشواره (اشته درت بش کوندنبرو محاسبه دفاتری اوزرینه اجرا اولنمقده اولان تدقیقات واختیار اولنان هر درلو تصنیعات دلخواهکزه موافق برکونه ثمره ویره مدیکی درو بین فحص وفرا ستله کورلدیکی کبی دعواجی تدارکی خصوصنده وقوعه کلان توسلات ضعیفه دخی مملکت خلقنك طعن وتشنیعیله حقکزده نفرت وعدم موفقیتی جلب ودعوت ایمکدن بشقه معنایی استنتاج ایده میه جکنی خالصانه اخطار وحین ملاقاته دخی افاده اولندیغی اوزره نصفندن زیاده سی منقضیه اولمش اولان اون کونك اکمالنده تسویهٔ مصلحته مرکزولاتیجه رابطه ویرلمك اوزره دفترلرك مهرلنمسنه دخی باقلیوب بورادن حرکت اولنه جغنك وتوقیفه صلاحیت واقتدارکز دخی اوله میه جغنك بیاننه ابتدار ایدرم) مآلنده بر تذکره یازیلوب کوندرلدی مکر بیچاره یکدیگره طباق یازمش بو تذکره یدینه واصل اولدیغی کبی مجلسی جلب ایله محاسبه دفترلرنی مهرلیوب مهرلدهرك واموال میریه دن برائت ذمته دائر برده مضبطه اله رق اخشام اوزری برادر مسافر قبول ایدر میسکز دیو ساکن اولدیغم خانهٔ ویرانه یه چیقه کلدی کندوسی معاملهٔ لاابالیانه ایله استقبال وحقنده معتدلانه ابراز مراسم تکریم واجلال اولنه رق بیمزده افاقی بش اون صحبت جریانندن صکره صبر ایده میه رك دهنکشای هزیان

وكويا اعضاى مجلس وسائره دن كندوسنى برقوناق مسافه دن
استقبال ايتمش اولان بعض اشخاص محاسبه ماده سنك غايت
پروزلو وشبهه لى برحالده اولديغندن بحثله تحقيق وتفحص
اولنمقسزين مهرلنور ايسه صكره بيوك مسؤليت ومضرتى داعى
اوله جغنى وسائر درلو خليجه دعواجيلرم اولوب بونلرك حقوقى
استيفا اولنمدقجه اورادن چيقار ايسه م بودخى بشقه جه مسؤليتى
استلزام ايده جكنى سويليوب كندوسنى كرك كبى قاندردقلرينى
واوهامه دوشيروب تدقيق وتحرى يه مجبور ايلدكارينى نقل
وحكايت ومعامله ٔ مسبوقه بوصورتله وقوعه كلان القاآت
واغفالاتدن تولد ايليوب يوخسه كندوسنك حق عاجزيده
اصلا سوء افكارى اولمديغنى وبوكا بركونه سبب دخى
بولنمديغنى اوزون اوزادى يه تفصيل ايله بوبابده زعمنجه تبرئه ٔ
ذمت ايلدكدن ونتيجه ٔ تحقيقاتنده كرك محاسبات
وكرك سائر خصوصاتجه هيچ پرايليشكم اولمديغنه دائر كندوسنه
قناعت وامنيت كامله كلمش ايسه ده دفترلرى وبرائت ذمته
دائر اولان مضبطه يى اعضادن بعضلرى مهرلمكدن
استنكاف ايلدكلرندن بونلرى قانديروب مهرلدنجيه قدر
حسب الاخوه يك چوق زحمت چكديكنى سويلدكدنصكره
دفاتردن صوب عاجزى يه ويريله جك نسخه لرله مضبطه ٔ
مبحوثه يى اوكمه اتوب اظهار رجيله واديسنده سرجنبان
امتنان اولمش وسويلديكى شيلردن هيچ برينك اصلى اولميوب
كذران ايدن اوضاع نابجاسينى بيلمديكم بعض اغراض
ذاتيه دن منبعث اولديغى ويوخسه يادكار اوساعتده

مقتدر اولسه حق عاجزانه مده هردرلو فنالغی اجرایه
دلتشنه بولندیغی یقیناً معلوم ایسه ده کندوسنك مضمرات
نفسانیه سنی واقف اولدیغم براهین ودلائلی ایله میدانه
قویوب معارضه ایتمك تحمیل حجاب ایله تزیید برودتدن
بشقه ثمره یی منتج اولهمیه جغی اشکار ایدوکندن
هرنه دیدی ایسه تصدیق ایله برابر هر یرده اویله افکار
غیر مستقیمه اصحابندن ادملر بولنورانلرك حال وشانلرینی
اکلایوب اکا کوره قوللانیویرملیدر ذات عالیلری دخی اشته
انلرك سوزلرینه اعتماد بیوریمیوبده حق عاجزانه مده کوسترمش
اولدقلری همت وصحابته تشکرلر ایدرم اومقوله لرك
ذکر احوالی قسوت آمیز اولدیغندن بشقه محبته باقه لم
دیو صحبتی وادیٔ آخره افراغ واوکیجه بر برمزه منافقانه
عرض اخلاص ایله تحف برمجلس چکشدیرلمشدر ایرتسی کونی
لوازم طریقیه تدارك ویادکار مومی الیهه دخی کیدیلوب
رسماً وداع اولنه رق دها فرداسی کونی حرکت واوصیره ده
مومی الیه دخی بعض اعضا ووجوه ایله تشییعه چیقه رق
تکرار تمهید معذرت وتجدید مخالصت ایلدیکی حالده
للّه الحمد صحو باً بالعافیه ماء حالك اوتنجی کونی مرکز ولایته
مواصلت اولندی بویله انجیر چکیردکی طولدیرمیه جق
برخصوص ایچون صحیفه لرطولیسی عریضه ایله خاکپای
ولی نعمتیلرینی تصدیع ایتمك عبث کورینور ایسه ده متصرف
مومی الیه اخلاص ریاکارانه سنه اینانیلور ذواتدن اولمامسیله
حق عاجزانه مده بعض عزویات ومفتریاتی متضمن دولتلو

والی پاشا حضرتلرینه عریضه‌لر تقدیم ایتمش اوله‌جغی
ومشار الیهك دخی مشرب ومسلکلری مضبوطم اولمدیغندن
مقدما انفصال چاکرانه‌می موجب اوله‌جق هر نه یازمش ایسه
انی تأیید ایچون تفتیش وتحقیق طرفنده کتیوب عزویات
محرره‌یی طاقمیله باب عالی‌یه عرض ایلیه‌جکی اغلب ظن
اولوب اشبو ملاحظه‌یه مشاهده اولنان بعض احوال دخی تقویت
ویرمش وباخصوص برائت ذمت عاجزانه‌مه دائر اولان مضبطه
مشار الیه ابراز واوراده توقف اولنه‌جغندن رنك ویرلمیه‌رك
درسعادته عزیمت اولنه‌جق یوللو مضبطۀ مزبوره‌نك لفیله
تصدیق مآلنی حاوی برقطعه تحریرات احسان بیورلمسی نیاز
اولندقده مشار الیه برخیلی تفکر ه طالوب بعده استیلان کاغدی
بن قپو کتخداسی معرفتیله تقدیم ایدرم سز یولکزدن
قالمیکز دیه‌رك دفع لین صورتنی کوسترنجه چاکرلری افندمدن
بعض محال عالیه‌یه توصیه نامه‌لر دخی امید ایدر ایکن بو مثللو
برتحریرات رسمیه‌نك بیله اعطاسنده تأنی کسترلمسی
توجهسزلك اثری اولدیغی بی اشتباه ایسه‌ده حق عاجزانه‌مده
بودرجه‌یه‌قدر دریغ عاطفت بیورلمسنی شیمۀ مروت دولتلرینه
توفیق ایده‌مم ومادامکه بویله‌در تحریرات مزبوره‌یه دخی
احتیاج کوره‌مم مضبطه‌یی احسان بیورکده الوب کیده‌یم
عند الحاجه تبرئۀ ذمتمه اودخی کافیدر دیه‌رك اظهار تأثر
ایلدیکمده والی پاشا حضرتلری تکرار ابش اون دقیقه قدر
مستغرق افکار اولدقدنصکره شق شفه ایتیوب ادوات قرطاسیه‌یه
مراجعت وکندولری برقاچ سطر برتسوید تحریرینه همتله

مکتوبجی معاوننی چاغیروب بو مسوده‌یی سریعاً تبییض
ایدك واشبو مضبطه‌یی دخی لف ایله ظرفنی مکشوفاً
مهرلیکده چابك کتورك دیو اراده بیورملریله مومی الیه
اولوجهله تحریرات مذکوره‌یی کتوردکده درونی دخی
مهرلیوب ظرف چاکرانه‌مه اعطا وان شاء الله تعالی کتمزدن
اول ینه کلك کوریشه‌لم بیمزده تغییر مصافاتی موجب
اوله‌جق برحال یوقدر دیه‌رك بعض معامله دلنوازانه دخی
ایفا ایله عودت اولنوب تحریرات مذکوره لدی المطالعه
درونده (تفصیل کیفیت دیکر عریضه‌ده درج اولندیغی اوزره)
فقره‌سی مندرج اولدیغی کورلمسیله بوراسی عبد کمینه‌لرینی
بتون بتون اشتباهه دوشورمش اولدیغنده ومقدمجه الدیغم
تبشیرنامهٔ عالیٔ فخیمانه‌لرنده محرر اولدیغی اوزره قریباً
دیکر مأموریتله اقدارم ضمننده استحصال بیوریلان
وعد عالی مطلقا بعض محال سامیه‌ده حق ناسستحق کمترانه‌مده
حسن شهادت وصحابت بیورلمش اولدیغنك آثار لطفیه سندن
اولدیغنده شك وشبهه اولمیوب شاید متصرف مومی الیهك
اثر سعایتی اوله‌رق جانب ولایت جلیله‌دن سوء حالمه دائر بعض
معروضات تقدیم اولنه‌جق اولور ایسه حقیقت ماده‌ا اکلاشلنجیه قدر
ذات مرحمتسمات ولی نعمتیلری مجهول اوزرینه حسن شهادت
وتهمت ومسؤلیت آلتنده بولنان اویغونسز برادم حقنده
صحابت بیورمش کبی تحت محجوبیتده قاله‌جقلری ملحوظ
قوی ومجرد شعار مقبول افتاده نوازیلری اقتضاسنجه بیدریغ
بیوریلان الطاف حسبیهٔ فخیمانه‌لری مقابلنده برده

بلاموجب اضطراب درونه دوشمرلرینه سببیت ویرلمسی مسلك عبودیت صادقه‌یه منافی بولندیغنه مبنی احوال فلاکتمآل عاجزانه‌مك صحت وحقیقتی وجهله پیشگاه سامیلرینه عرض وتبلیغی خصوصنده توسن خامهٔ خلیع العذار وادیٔ اطنابدن چورلمك دشوار اولدیغی مثللو بعض مطالعات قاصرانه‌نك شرح وتفصیلی ماده‌سنده دخی عنان اختیار الدن کتمش وتحریرات مبحوثه ایله ملفوفی مشمول نکاه دولتلری اولدقدنصکره مناسب کوریلور ایسه ایجاب ایدن مقام عالی‌یه تقدیم بیولمق اوزره لفاً معروض حضور عالیلری قلنمشدر رهین علم دقایق اشنای ولی نعمتیلری بیورلدیغی وجهله خدمت دولتده مستخدم اولان مأمورینك لکه‌دار تهمت ودوچار مسؤلیت اولمری برقاچ حالدن نشئت ایلیوب برنجیسی معاذاه تعالی اموال میریه‌یی اختلاس وسوء استعمال ایتمك وذمتنه چکیرمك کبی قبایح وبونلر صوری ومعنوی جالب انواع فضایح اولوب عبد مستندیملری ایسه اوته‌دنبرو اعتیاد ایلدیکم مسلك ایجابنجه اومقوله جرایمدن محافظهٔ نفسی اعظم شرایط صداقت وحمیت بیلدیکم وشمدی‌یه قدر مأمور اولدیغم خدمتلرده مرتبات خزینهٔ جلیله‌نك برجبه‌سنی عدم اضاعه‌یه صرف وسع واقتدار ایلدیکم مثللو مأموریت سابقهٔ کمترانه‌مده دخی اشبو طریق مستقیمدن سرمو ایرلمامش وتحصیلات میریه‌نك معاملات قیودیه وسائره‌سنی اصول ونظامی دائره‌سنده اوله‌رق اجراده دقیقه بیله فوت ایتمامش اولدیغمدن بونك ایچون قیل قدر تهمتی قبول

ایمیه جکمه خلقم اوله جق یادکارك بیان اولنان افکار
غدارانه سی اوزرینه مضبطهٔ مزبوره نك استحصالنه
توجهله موفق اولنهدیغی دلیل کافیدر ایکنجیسی عبادالله‌ك
امید عدل وحقانیتیله باب حکومتده عرض اولنان دعاوی
حقوقیه وسائره لرنده حقلی وحقسز برطرفی التزام ویاخود
بعض اصحاب اغراضك ترویج افکار نفسانیه سنه قیام ایله بویولده
جر منفعت ایتمك وبرطاقم عجزه نك ابطال حقوقیله اللرینی
بغرنده براقوب ایکی جهانده رذیل وبدنام اولمق وبرده
سلطنت سنیه نك قوانین ونظامات عادله سنه مغایر بعضلرینه
مساعده ومسامحهٔ استثنائیه ارائه سیله فوائد ذاتیه یه باقیله‌رق
عالمك تأمین حقوق وامنیتی ضمننده مؤسس اولان نظامات
سنیه یی اخلال ایلمك خصوصلری اوله‌رق واقف سرایر
وخفایا اولان جناب عزیز ذی الانتقامدن ذره قدر قورقوسی
وسایه سنده استحقاقندن زیاده بونجه نعمت وعنایت کوردیکی
دولت مفخمهٔ متبوعه سنه صداقتی اولان هیچ برمأمورك
اومثللو افعال ذمیمه یی اختیاره جسارت ایده میه جکی
مسلم اهل کمال وهله کوله‌لری کبی کولکه سندن قورقر برعاجز
مستمندك خاطرینه بیله کتورمه سی محال اندرمحال اولدیغندن
زمان اداره بنده کانه مده کلی وجزئی هرنه دعوا
وقوعبولمش ایسه متعلق بولندیغی محاکم ومجالسه حواله ایله
تدقیقات شرعیه وقانونیه سی تمامیله اجرا اولنمدقجه
وهر برلری حقنده هیئتجه جزم وقناعت حاصل اولمدقجه
هیچ بری موقع حکم واجرایه قونلمامش ومصالح واقعه‌نك
بوصورتله جریان ایتدیرلدیکنه دائر خلقمك وصولندن

اول احتیاطاً برقطعه مضبطهٔ عمومیه النمش اولدیغندن بو دخی
منظور فخیمانه لری بیورلمق اوزره لفاً کوندرلدی
اوچنجیسی بعض ذواتك عادات مألوفه لرندن بولندیغی
اوزره عزت نفسیه وحظوظات ذاتیه سنی اصلافدایده میوب
بونلرده اولان درجهٔ مفرطهٔ انهماکاری وظائف مأموره لرینك
اوقات معینه سنی تضییق ومصالح مهمه وعادیه نك صورت
جریاننی تعویق ایله برابر بین الاهالی ایقاع ایده جكی سوء شهرت
ازالهٔ حیثیت مأموریت وتضعیف نفوذ حکومتله اوامر صادره نك
اجرا اولنه مامسنی انتاج ایتدکلکی ماده سی اولوب بو دخی
مأمورین دولت حقنده بیوك تهمت ایسه ده بندهٔ قدیملری
عزت نفسی ترك حضور واستراحتله ایفای امر مأموریته
چالشمقده وحظوظات ذاتیه یی دخی تحصیل رضای عالی یه
موفقیتده بیلوب بولدیغمدن مأموریت سابقه مده دخی
بومسلکدن قطعا ایرلمدیغمی مدت ادارهٔ چاکرانه مده اموال
میریه دن براقچه بقایا بوراقدقدن بشقه اسلاف عاجزانه م
مدتلرندن قالمش وممتنع الحصول حکمنه کیرمش اولان
بقایادن دخی بشبیك کیسه دن زیاده اقچه تحصیل ایلمش
وامور مهمه وجاریه یه دائر زمان اداره مده نقدر اوامر علیه
کلمش ایسه استحصال نتایجی ضروریات مصلحتدن اوله رق بعض
مرتبه ایلیشك پیدا ایتمش اولان بش التی قطعه سندن ماعداسنك
اقتضالرینی اجرا ایله اجوبهٔ لازمه لرینی یازوب نومرولرینی
قپاتمش اولدیغم تأیید واثبات ایدردر دنجیسی بعضلرینك
حین اقبالارنده احوال عارضه لری ایجابندن اوله رق

التزام كبر و رعونت وهر خصوصده اصلى اصلسز اعمال حدت وشدتله رفاقتى مأمورلرينى تحقير واصحاب مصالحى تكدير و تعزير ايله خلق كندوسندن تنفير و نخوت مزاج خودبسندانه سى اقتضاسنجه هيچ كسنه ايله حسن امتزاجه موفق اوله ميوب هركسى دلكير ايتمك صفت مذمومه سى اوله رق بوايسه هر يرده شكايات عموميه يى داعى حالات مقدوحه دن وقوللرينك حلميت وملايمت خلقيهٔ حقيرانه م او مثللو عوارض موهومه ايله مبدل نخوت ورعونت اوله ميه جغى عند عالىء ولى نعمتانه لرنده دخى تجاريب عديدهٔ فعليه سيله ثابت اولمش مواد واضحه دن اولمغله بوراسنى موضوع بحث ايتمكه بيله حاجت يوقدر بشنجيسى بعض نوهوسان روزكارك طور ومشوارلرى اقتضاسندن بولنديغى اوزره عقلالرنجه ابرازرشد ودرايت وبويولده تزييد فيض ومنزلت ايتمك زعميله هرنره يه كتسه لر اوراده مرعى اولان عادات واصوللك تغييرينى پيش نظر اهميته اله رق تصورات وهميه سنه اتباع وايكيده برده باشه چيقميه جق بعض اوضاع جديده اختراع ايله برطرفدن بونلرك محللرنجه تأسيس واجراسنه چاليشه رق مصالح جاريه نك شيرازهٔ انتظامنى تشتيت واخلال وديكر طرفدن اختراعات موهومه سى حقنده عقلنه كلان ترهات وتصورات واهيه يى مركز منسوبيتنه تحرير وانها ايله افكار بوالهوسانه سنك رد وابطالى ضمننده اورالرى دخى بيهوده اشغال ايليوب اشبو احوال غريبه سيله عادت زوزك وشارلتان اولديغى هركسه طويوره رق انفصالنى

دعوت ایتمسی کیفیتی اولوب سایهٔ اصلاحاتوایهٔ حضرت
پادشاهیده احیای ملك وملت نیت خیریه سیله تأسیس واعلان
بیورلمقده اولان نظامات عادله ومکمله اوزرینه بزلرکبی عجزه‌نك
برطاقم واهی اختراعات واخطاراته قیام ایتمسی لاطائل
واره نیلان فیض ورفعت نظامات وتعلیمات موجوده ایله
شرفصادر اولان اوامر علیه نك تمامی اجراسنه صرف
مقدرتله حاصل ایدوکی قضیه‌سنی عبد پرقصورلری اوته دنبرو
درك واذعان ایلمش وهر مأموریتده اشبو قاعدهٔ رضاجویانه‌یه
توفیق حرکت ایتمش اولدیغم اجلدن بوصورتله دخی حق
عاجزانه‌مده اسنادعز ویات اولنه میه جغی اعتقادنده یم فقط
بونلردن بشقه دها بیلمدیکم سوء حرکات اولوبده انلرله اتهام اولنمقلغم
ویاخود بعض طرفك القاآت ومفتریات مصنوعه‌سی بلاتدقیق
قبول بیوریلوبده مظهر مؤاخذه اولمقلغم التزام اولنمش
ایسه بونی مصائب فلکیه‌دن عدایلمکدن بشقه نه دینه بیلور
متصرف مومی الیهك برمنوال محرر حقمده کوسترمش اولدیغی
معاملهٔ کینه جویانه سنك تشریحی بحثنه کلنجه بونده دخی
ایکی احتمال قوی واردخاطر عاجزی اولوب بریسی والی پاشا
حضرتلری انفصال چاکرانه‌م ایچون باب عالی‌یه تقدیم ایلدیکی
تحریراتنده مطلقا بعض مرتبه سوء حالمدن بحث ایتمش اوله جغنه
وبودخی تحقیقمه کوره یکده مشارالیهك کندو مرام وارزوسنه
مستنداولیوب مرکز مأمورلرندن اوله‌رق مشارالیهك مقرب
خاصی بولنان وبرالتماس ماده سندن طولایی بینمزده مباینت
حاصل اولان برذاتك اثر سعایتندن ایلرو کلدیکنه مبنی متصرف

پاشابو ماده یه کسب وقوف ایله هم ذات مبحوث عنهه وهمده
بو وسیله ایله والی پاشایه برخلوص چاتمق وتوجه مخصوصلرینی
قزانوب سایه‌لرنده ترقی فیض ایلمك املیله قوللرینی متهم ایتمك
سوداسنه دوشمش وبونك تدارك اسباب مجعوله سی ضمننده
هر درلو فنالق وغدارلغی کوزینه الدرمش اولدیغی خصوصیدر
لکن تفصیلات مسروده‌دن مستبان اوله جغی اوزره
مومی الیه قوللرینی اتهام ایچون هرنه تحریر ایده جك اولسه
اقتراحات اغراضیه قبیلندن اولدیغی اهل دقت عندنده
معلوم اوله جغندن ووالی پاشا حضرتلرنك طور ومشوارلرینه
باقلنجه کندولری حقی باطلدن تمییز ایدر وهرحالده حقانیت
واستقامتی التزام ایلر ذواتدن اولدقلرندن مومی الیهك
رطب ویابس یازه جغی ترهاته اینانوب بلاتدقیق بالایه
انها ایلیه جکنه یکده وجود ویره مم دیکری خلف سلفنی بکنمامك
ولو قرنداشی اولسه دخی علیهنده بولنمق بزلرجه قاعدهٔ
مطلقه حکمنده اولمسیدر حتی بونلردن بك چوغی امور مأمورهٔ
جدیده لرینه باشلر باشلمز سلفنك اتخاذ ایلدیکی اصول اداره
نقدر اعلا اولسه وبونك دوام جریانی حقنده فائده لو اوله جغی
بیلسه ده بوکا طورفه نظریله باقوب تحویل وتغییرینی اقدم ذمت
وکندولرینك طوتدقلری مسلك غریبی اثر درایت واسلافك
محسناتنی قبحیات صورتنده کوسترمکی مدار موفقیت وانلرك
بر طریق ایله دوچاره سؤلیت ومؤاخذه اولملرینی هنر ومعرفت
عد ایدرلر وبرچوق زمانلر نقل مجلسلری سلفلرینك نقل
مذمتی اولوب انکله ادارهٔ اقداح غیبت واستیفای نشئه

و مسرت ایلمریله بر کونه امیدوم راجعتلری اولان بر طاقم اشخاص رذیله اشبو روش منافقانه یی وسیلهٔ تقرب اتخاذ ایلیه رك وو قتیله طرفلرندن ایکلك کوردکاری اسلافك زمین سخره کارانه تقلیدلرینی دخی کسه رك بو صورتله مرام و مقصودلرینه نائل اولورلر بیچاره لر بیلمزلرکه چوق چکمکسزین کندولرینك دخی اوصاف ذمیمه لری اصحوکه نزای محافل اخلاف اوله جق وسلفلرینه کوستردکاری معامله عینیله کندوحقلرنده ده وقوعبوله جقدر بزم خلفمز اوله جق یادکار دخی اشبو قاعدهٔ عمومیه یه اتباع ایتمش اولدیغنه نظراً کندوسی یکده تعییب اولنه مزایسه ده بوبابده پك ایلروکیدوب چاکرلرینك افك و افترا ایله لکه دار جنایت اولمقلغمه چالشمش وآشوری انصافسزلق کوسترمش اولدیغی موجب اسف اولمشدر هر نه حال ایسه مومی الیه ایتدیکیله قالسون شو صنیعه سنك سایهٔ عالیٔ ولی النعمیلرنده قوللرینه اصلا تأثیری اولمیه جغی قویاً مجزوم ایسه ده والیٔ مشار الیهك حق عبیدانه مده بعض افاداتی دیکر تحریراته تعلیق ایدیشی بعض مرتبه جالب اوهام اولمق ممکن اوله مدیغنه وعندکمترانه مده همخاصهٔ ماء حیات وسرمایهٔ فوز ونجات اولان زلال سحابت وعاطفت جلیلهٔ داوریلری ایسه مجرای خیره اجرا بیورلمامش شائبه سنی منبع صدق وعبودیت اولان کوکلم قطعا قبول ایده مدیکنه مبنی بو یله تفصیلات ژاژخایانه ایله من غیرحد تصدیع سردولتلرینه وقوعبولان جسارتمك مظهر عفو جمیل بیکسپروریلری بیورلمقلغی تمنی ایدرم اولبابده امروفرمان

جواب

خلف عالیلری طرفندن من غیر مأمول مشاهده بیوریلان اوضاع نابجانك تفصیلاتیله برائت ذمت بهیه‌لرینه دائر استیحصال اولنان مضبطه وتحریراتك وحسن حالکزه دائر دیکر مضبطهٔ عمومیه‌نك کوندرلدیکی واولبابده بعض مطالعاتی حاوی راحه‌زیب اعزاز اولان تحریرات علیه‌لری نظر امعان ایله سراپا مطالعه اولنمش ومشتمل اولدیغی مزایا ونکات وخصوصیله سردایدیلان مطالعات خیلی ذواته حسبحال اوله جق برداستان عبرتنشان اولدیغی کبی سلف والالرینك معاملات غیرلایقه‌سی دخی موجب کمال تعجب اولمشدر دولتلو والی پاشاحضرتلری حقنده اولان حسن ظن عالیلری مقرون اصابت ودیکر عریضه‌یه تعلیق اولنان افادات مقدما تبدیلکزی انها بیوردملری خصوصنده بیاغی مغفل اولدقلرینی تصدیق ایله موخراً حسن حالکزی تحقیق ایلدکلرندن وداخل ولایتده دردست اولان بعض اجراآت اقتضاسنجه فلان سنجاق متصرفلغی منحل اوله جغندن بحثله مسرور یت علیه‌لری دخی ینه کندو واسطه‌لریله حصوله کلمك ایچون مذکور متصرفلغه اجرای مأموریت بهیه‌لری التماسندن عبارت اولوب حق عالیلرنده دیکر محل متصرفلغی بوراجه متصور اولدیغی حالده مشارالیهك انهالری ترویج ایله ایجابی اجرا ومأموریت جدیده‌لری امرعالیسی بوهفته پوسته‌سیله اسرا اولنغله تبریکه مبادرت ایدرم اولبابده اراده افندمکدر

(ایجاز)

خصوصیت صحیحه لرینی التزام ایدنلره کوره اره صره اجرای مکاتبه ایتمك شعار مصادقتکاری اقتضاسندن اولوب بنده کمینه لری دخی اوته دنبرو اقبالخواه عالیٔ آصفیلری بولندیغمدن بونی بالمناسبه حضور عالیٔ خدیویلرینه بیان ایتمك آرزوسنده ایکن بو دفعه ولایت جلیله لری محاسبه جیلکنه تعیین بیوریلان فلان افندینك اوطرفه عزیمتی وقوعبولمسنه وافندیٔ مومی الیهك متصف اولدیغی اثر درایت وحلیهٔ رضاجویانه اقتضاسنجه ذاتاً امور مأموره سنده ابراز حسن خدمتله تحصیل رضای سامیٔ داوریلرینه مظهر اوله جغی درکار ایسه ده کندوسنك سوی چاکری یه مناسبت قدیمه سی اولمسی جهتله دخی بشقه جه لطف وصحابت مخصوصهٔ آصفانه لرینه نائلیتی مأمول قوی اولمسنه بنأ مجرد افندیٔ مومی الیه بنده لرینك اولوجهله مظهر عاطفت وحمایت جلیلهٔ بنده پروریلری اولمقلغی رجاسی متمنیٔ اخطاری اولدیغم خصوصبت چاکرانه مك عرض واشعارینه حسن ذریعه اتخاذ قلنمش اولمغله اولبابده

بو کره ولایت جلیله لری دفتردارلغنه تعیین ایله اوطرفه متعازم اولمش اولان بك افندی بنده لری ذات عالیٔ مقادرشناسیلرینك دخی من القدیم بندهٔ مختصص بیریالری اولدیغی کبی کندوسی اصحاب درایت ولیاقتدن اولمسیله هر حالده ابراز ایده جکی حرکات رضاجویانه وامور مأموره سنده کوستره جکی اقدام وغیرت مدققانه اقتضاسنجه حقنده نظر خشنودی وممنونیت علیه لرینی جلب ایده جکی وبو جهتله وساطت توصیهٔ اخرایه محتاج

اولیه جغی اشکار ایسه‌ده مومی الیهك اولصورتله وقوع مأموریت وعزیمتنی صوب ساميلرینه اولان خصوصیت دیرینهٔ عاجزانه‌مك عرض تأمینات جدیده سنه اتخاذ وسیله ایله حق عاجزانه‌مده و مومی الیه بنده‌لری حقنده مأثر توجهات حسنه لرینك دوام شمولی تمناسنه ابتدار اولندی اولبابده

جزایر خاندانزاده لرندن فلان محل قائممقامی سابق فلان بك سوق ممازجت قومیه ایله سوریه ولایت جلیله سی داخلنده حالنه جسپان برمأموریت استحصالنی ارزو ایدرك اولبابده جانب ولایت جلیله‌یه اوله‌رق تسطیر بیوریلان امرنامهٔ سامیٔ جناب وکالتپناهی یی استصحاباً اوطرفه متعازم اولمشدر مير مومی الیه ذاتنده حسیب ونجیب ورضاجو وادیب ذواتدن واصحاب درایت واهلیتدن اولوب بومثللولر حقلرنده جانب ولایت مشار الیهادن مأثر جلیلهٔ صحابت ودستگیری وشعائر جمیلهٔ شفقت وعجزه پروری ارائه سیله حصول اقدار ومسروریتلرینه ابذال عاطفت بیوریله جغی قیدار تیابدن بری وبوجهتله مومی الیهك ناصیهٔ حال لیاقت اشتمالی حلیهٔ توصیه‌دن مستغنی ایسه‌ده فیتلهٔ امنیهٔ عاجزانه سنك مددکاریٔ شعاع همم علیه لریله پرآن اول ضیافشان حسن اسعاف اولمسی حقنده توسط عاجزانه‌مه مراجعت اولنمسیله مومی الیهك وسپاسدار بیریاری کبی کندوسنی سودیکمز اخوانك ممنون اوله‌جقلری صورتده کندوسنك اقداری خصوصنده اجرای زلال دلالت حسنه‌یه مصروفیت عنایت والالری تمناسی وسیلهٔ

عرض تأمينات خلوص وخصوصيت اولنمشدر اولبابده

فلان محلك محاسبه جيلكندن تصورتله انفصال ايتمش واورادن
مركز ولايته كلهرك دولتلو والى پاشاحضرتلرينك حسن همت
عليه لريله فلان محل محاسبه جيلكنه توجهله تعيين بيورلمش
اولدقلرى تفصيلاتيله توسيع معيشت وترفيع قدر وحيثيت
عليه لرينى مستلزم برمأموريته تعيين بيورلملرى حقنده صوب
ستايشوريدن دخى ايفاى توسط اولنمسنى متضمن بوكره
زيورانملهٔ تكريم اولان رقيمهٔ وفارسيمهٔ والالرى مفادى معلوم
عاجزى اولمشدر ذات عاليلرى مسلك مقبول درويشانه ديلرى
اقتضاسنجه بوابتلاخانه نك صور مقدرات ازليه يه مرأت
ظهورات وشؤن مكونه نك ترتيبات بروزيه سى مرهون
نخستين تجليات اولديغى سر مقدسنه واقف وجلوهٔ لدنيات
اموره عارف اولدقلرينه وتقابل اسمانشئه سيله شيوهٔ قبض
وبسطك توأمان ايدوكنى دخى پك رعنا بيلدكلرينه نظراً وقوعات
مسروده يه نظر حقيقت وعرفان ايله باقمش وبونك ايچون
انعكاسكاه نيرنك سنوحات اولان سنجنجل قلب درياه ادللرينه
ذره قدر زنك كدورت قوندرلميوب كندولرينى (رشتهٔ دركردنم
افكندهدوست) (ميكشد هرجاكه خاطر خواه اوست) نشيدهٔ سنجه
دائرهٔ تسليمته براقمش اولدقلرى بى اشتباه اولديغندن بوبابده
اتيان مقالات تسليتكارانه يه قطعا حاجت كوره مم قالديكه
فذلكهٔ اشعار ساميلريكه ترقئ فيض ومنزلت عليه لرى
مقصدينك حصولنه سعى وغيرت اولنمسى خصوصندن عبارت

وبوايسه عاجزلرنجه اقصای آمال وامانی اولمسیله امر حصولنه حسب الخلوص نهایت درجه ده صرف وسع ومقدرت اولنمسی اقدم رواتب ذمت مصادقت اولمغین بوراسی ابراز تأمینات جدیده دن مستغنی اولدیغی وتوجهات علیه لرینك حق سپاسدار یده بقا واستمراری متمنای مخصوص ایدوکی افاده سنه ابتدار قلندی باقی اراده وهمم افندمکدر

نزدسامیلرنده دخی مستغنیٔ بیان اولدیغی وجهله عاجزلری مملوك مخصوص جناب پادشاهی اولدیغم مثللو هرنه یه مالك ایسه م جمله سی ملك یمین خلافتپناهی اولوب بوجمله دن اولمق اوزره ذلاّن مخلده احسان بیوریلان چفتلکجه جاکرلرینه دوشن خدمت یالکز چفتلك مذکوره نظارتله املاك حضرت ولی نعمتی اعماره صرف مقدرت ایتمکدن وبوسایه ده عبد کمینه لری دخی نعم جلیلهٔ حضرت ملوکانه دن حصه دار عاطفت ومفخرت اولمقدن عبارتدرینه املاك همایون شاهانه دن اوله رق چفتلك مذکوره ملاصق وبلکه مختلط اوله رق ابنیه سی برمقدار سایبان ایله بردکرمنکدن عبارت قالمش ودکرمنکدنخی مجراسی تغیر ایلدیکندن صویی زراعت اولنه جق وحیوانات رعی ایدیله جك اراضی یی باعمقده اولدیغندن بو اراضیدن حصوله کله جك نفع وفائده یه حائل اولمقده بولنمش اولان اراضینك دخی چفتلك مذکوره الحاقاً نظارتی طرف ملوکانه مه تفویض بیوریلور ایسه مضرات معروضهٔ حاضره سنك دفع وازاله سیله اعمارینه برزده دامان اقتدار

وبوصورتله دخی خدمت جلیلهٔ جناب ولی نعمتده بولنه رق برقاتدها حائز افتخار اوله جغم حسبیله بو بابده استحصال مساعدهٔ سنیه یه عاطفت علیهٔ کریمانه لری شایان بیورلدیغی حالده چاکرلرنجه مستلزم تشکرات ومباهات مخصوصه اوله جغی محاط علم عالیلری بیورلدقده اولبابده

عبد پریشانحاللری (اجل النوال ماوصل الیك قبل السؤال) مقال مکانت اشتمالنی ذات فلاطونخصال جناب ولی نعمتیلرندن ایشیدوب دها بونك کبی منکوش کوش انتباهم اولان نیچه نیچه کلمات حکمت آیات آصفیلرینه علاوهٔ حفظ ایلمش ومضمون کلام هرشیدن عزیز اولان شرف حریتك لزوم محافظه سنی متضمن اولدیغندن مسلك مخصوص چاکرانه مه تمامیله توافق ایتمش ایسه ده بو عالم عالم اسباب وجناب مسبب الاسباب نعم مقدرهٔ الهیه سنی محلنه بنه بعض وسایط ایله ایصال ایده کلدیکی مسلم اولی الالباب اولوب قوللرینك ایسه شمدی یه قدر نائل اولدیغم الطاف وعنایات سنیه نك کافه سی محاسن دلالت ووساطت علیهٔ ولی النعمیلریله تیسرنمای حصول اولدیغنه وبو جهتله باب مرحمتمآب افخمیلرندن بشقه امیدکاهم اولمیوب برزماندنبرو هر نصل ایسه اچیقده قالمسندن وشو ارالق فوق العاده بعض مصارف ضروریه یه کرفتار اولمسندن طولایی اشوری در جده برحال مضایقه یه مبتلا اوله رق عاطفت وشفقت مخصوصهٔ عجزه پروریلرینه احتیاج عاجزانه م درجهٔ نهایه یه واردیغنه مبنی اشبو عجز وحیرت مسلك وذهاب

مستمندانه‌می شاشردوب کوله‌لرینی (الضرورات تبیح المحظورات) قضیه سنه امتثاله مجبور ایتمش وداخلاً وخارجاً هرنه اولور ایسه اولسون دفع ضرورت عاجزانه مه مد اراوله جق برمأموریتله اقدارم خصوصنه مکارم دولتلری شایان بیورلمسی نیازینه جسارت اولنمشدر اولبابده

منظومهٔ ملفوفه نك معروض سرادق اجلال وعتبهٔ معلای ولی نعمتانه‌لرینه بویله برصورت حدناشناسانه ده رفع عریضهٔ ابتهال قلنمسی حاشاکه واسطة العقد مناظم معالیٔ امور ونسقبخش اعاظم وقایع دهور اولان وسایط الطاف جلیله‌لرینك وسیلهٔ ایصال ومنتج قضیهٔ امال اولمقلغی ارزوسی سرزدهٔ اوهام وخیال اولمسندن نشئت ایلمش اوله چونکه بومقوله حلیای تمنانك علوهمت وسموشان وجلالت جناب فخیمانه لرینه نسبتی عنقای قاف استغنایه تکلیف صید زباب ودریای زخار بی انتهایه عرض وجود حباب اولنمقدن اغرب اولدیغنی کیم بیلمز فقط بومنظومه یالکز وصول بارکاه فیض اکتناه وشمول لحاظهٔ نیم نکاه ولی النعمیلرینه مظهر دوشه بیلسه کوله‌لرینه اندن بیوك نعمت وسرمایهٔ فخر وسعادت اوله میه جغنی عرض واعتراف ایله برابر مورد خواطر بی اختیار اولان خیالخانهٔ ناچیزانه ملك تولید واظهار ایلدیکی اشبو غبار خطا وقصورك بحر بی پایان عفو واحسان عالیٔ آصفانه فخیملریله محو ومستور بیورلمسی تضرعنه جسارت ایلدم هرحالده امر وفرمان

عبد داعیلری فلان محلده بونجه سنین وازمان نشر علوم شناایله

اوقات کذار ومؤخرا برقاچ سنه‌لر دخی خدمت شریفهٔ افتا ایله
قرین شرف وافتخار اولمش ومفتیلکم اثناسنده کذران ایدن
مثلا افندیلر داعیلرینه نیابت ومعاونتله من غیر حد حسن ایفای
وظیفه یه چالشمش اولدیغمك اوزرینه حسب القدر مفتیلك
خدمتندن استعفا وانفصال ایله اورادن قطع علاقه ایدرك
اون بش نفوسی شامل اولان اولاد وعیال کمترانه‌می بالاستصحاب
مقسم برونوال ومنبع جویبار فیض وکمال اولان دربار عالی‌یه
مهاجرت ومدرس عجزه وبیچارکان اولان بارکاه
معالی‌دستاه جناب فتواپناهیلرینه دخالته مجبور اولدم عاجز
بیوایه‌لری کبی داعیان سلطنت سنیه‌نك امر تعیش واداره
دنیویه‌لری الطاف عمیمهٔ حضرت جهانبانیلرینك وظائف علمیه
ایچون تخصیص واحسان بیوردیغی مکارم سنیه‌یه نائلیت وبودخی
صحابت جلیلهٔ بیکسپرویلرینه مظهریتله حاصل اوله جغندن
کمال ضجرت وپریشانیٔ حال مستمندانه‌می شفیع طوته رق استعطافه
جرأت قلمغین کثرت عیال ووفرت فقر وابتهال حسبیله
امر اداره‌یی بتون شاشرمش وبوبولده بربادیهٔ هولناك
عجز وحیرته دوشمش اولان بوعبد عاجزلرینك درسعادت
محاکم شرعیه سندن برینك نیابتنه ویا مولویت دوریه ایله طشره
نیابتلرینك برنما اوجه سنه مأموریت کمترانه‌م طریقیله‌می ویاخود
نزد معلای جناب ولی نعمت اکرمیلرنده تصویب بیوریله جق
دیکر برصورت مناسبه ایله‌می اولور هرنوجهله ممکن ایسه
اجرای اقتضاسیله دوچار اولدیغم شوفرط مسکنت
وضرورتدن استخلاصم خصوصنه مساعدهٔ مراحمعادهٔ جناب
فتواپناهیلری شایان بیورلمسی بابنده

مجرد تزیید سرمایهٔ ذخایر اخرویه نیت خیریه سنه مستند اوله رق ذات مرحمت آیات ولی نعمتلرینك مستحقین علما وفقرایی هر زره ده اولسه لر آرایوب بولمق وخوان مبسوط الاحسان عاجز پروریلرندن نواله چین نعم بی امتنان بیورمق اوزره متصف اولدقلری خصلت جلیله من غیر لیاقهٔ بوعبد عاجز پریشانحالی دخی الای محمدت افزای عبودیت دولتلریله لذتیاب مفخرت ایتمش اولدیغندن صیره سیله حق کمترانه مده ظهوره کله جکنه امثال لا تحصاسی دلالتیله قطعا اشتباههم بولنمیان الطاف کاملهٔ داوارافخمیلرینه خالصانه انتظاروخدمت تشکرات ودعوات دولتلرنده مخلصانه ثبات واستقرار دن بشقه عبد داعیلرینه کوره یاپه جق برشی اولمیوب اشته افکار عاجزانه م دخی شوندن عبارت ایسه ده اون بش نفوسی شامل اولان فامیلیای کمترانه مك کیجه کوندوز کور مکده وتحملی غایت مشکل بولمقده اولدیغم کمال یأس وضرورتلری بی اختیار تصدیع سرعالیٔ آصفانه لرینه مورث اجتسار اولمش اولمغین جانب اشرف حضرت مشیختپناهی یه اوله رق تنظیم ومربوطاً تقدیم قلنان عرضحال مستمندانه مده مرقوم نیاز کمترانه مك مقرون مساعدهٔ معالیعادهٔ جناب فتوا پناهی بیورلمسی خصوصنه حسن دلالت وعاطفت علیهٔ اصفانه لری بیدریغ بیورلمق باینده

عبد بیکسلری کچن شعبان شریفده مکتب ملکیه نك اجرا اولنان امتحانده باشهادتنامه چیقوب اکرچه سایهٔ فیوضاتوایهٔ حضرت ملکداریده مکتب مزبورك شوره زار ذهن عاجزانه مه

افاضه ایلدیکی آثار تحصیلات نافعه‌نك شمس منیر نظر دولتلری
تربیت جلیله سیله ثمرات لطفیه سی قریباً اقتطاف اوله‌جغی
مجزوم قوی کمترانه‌م اوله‌رق بو بابده تصدیع سر عالی آصفیلرینه
اصلا حاجت کوره مزوصبر وتشکردن بشقه دیه جك برشی
بوله مزایسه مده قوللری ذاتاً استانبول اهالیسندن اولمیوب
مجرد مکتب مزبورده تحصیل معارف ایتمك وبونك نتایج
فضیه سنه نائل اولمق امیدیله بوندن همان درت سنه مقدم
مخصوصاً در سعادته کلمش وفقیر الحال اولدیغمدن شو مدت
ظرفنده امر تعیش خصوصنده هزار محنت ومشقت چکمش
اولدیغم ومکتب مزبوردن چیقه‌لی دخی یدی سکز آی اوله‌رق
اولوقتدنبرو الطاف سنیه یه شدائد انتظار وکوندن کونه تشدید
مضایقه واضطرار ایله ازهر جهت دوچار عجز وحیرت بولندیغم
حالده قوللریله برابر مکتب مزبوردن چیقان افندیلرك ثلثاندن
زیاده سی برر مأموریتله اقدار بیوریلوب حسب القدر چاکرلری
الان بوشده قالمقلغم تزاید یأس واضطراب مستمندانه‌می مؤدی
ودرجهٔ مضایقهٔ فقیرانه‌م معلوم سامیٔ ولی نعمتیلری بیورلدیغی
صورتده حق عاجزانه‌مده بهر حال صحابت ومرحمت عاجلهٔ
جناب آصفانه لری بیدریغ وابذال بیوریله‌جغی خصلت ممدوحهٔ
عجزه پروریلری دلالتیله ظاهر وجلی اولدیغنه وبعض ولایات
جلیله طرفلرندن واقع اولان طلب اوزرینه بو کونلرده برخیلی
محلله قائممقاملر انتخاب وارسالی دردست اولدیغی ایشدلدیکنه
مبنی عبد پریشانحاللرینك دخی انلردن برینه اجرای مأموریت
واستحصال مسروریت چاکرانه مله کرفتار اولدیغم ضرورتدن

استخلاصم خصوصنه مساعدهٔ علیهٔ جناب نظارتپناهیلری شایان بیورلمسی استرحامنه جسارت اولندی اولبابده امر وفرمان

چاکر خاکبرابرلری مقدما دخی بریجق سنه یه قریب امتداد مدت انفصال واول اثناده تجرع زهرابهٔ مضایقه وابتهال ایله ضروری برچوق دیونه کرفتار ومراحم سنیه یه وجوه ایله سزاوار اولدیغم نزد سامیٔ جناب ولی نعمتانه لرنده معلوم اولمسی اوزرینه مجرد دستکیر عجزه وافتادکان وچاره رس کروه بیچارکان اولان صحابت وعنایت مشفقهٔ آصفیلریله فلان سنجاغك متصرفلغنه نائل اولوب تشکر الطاف علیه وتذکر دعوات سنیهٔ داوریلرینی اوراد زبان ایدرك فاملیای کمترانه مله اولطرفه عزیمت اولنمش ومخصصات مأموریت عاجزانه مله یول مصرفنی چیقاره بیلوب الك زیاده تضییق وازعاج ایدن اصحاب مطلوبه دخی ماه بماه بر مقدار اقچه ارسالنه باشلنمش ایکن محض بعض اصحاب اغراضك سعاینلری اوزرینه بغیر حق سکز ایه وار مقسرزین انفصالم وقوعیله افتان وخیزان ونالان وسرکردان درسعادته عودت اولنه رق ینچهٔ کشمکش ضجرت وضرورته دوشلمشدر بوصورتله وقوعه کلان انفصال عبدانه مدن طولانی کیفیت مغدوریت وحقمده عزو واسناد ایله موجب عزلم اولان شیلردن برائت ذمت عاجزانه م متعاقباً نزد ولایت جلیله ده دخی اشکار اوله رق بوبابده اظهار تأسف ایدلمش ومناسب برشی ظهورینه قدر اوراده توقف اولنور ایسه استحصال مسرورینمه همت بیوریله جغی وعد اولنمش ایسه ده کمال

تنکدسیء عاجزانه‌م صبر وتحمله مانع اولدیغندن حق کمترانه‌مده استعطافی متضمن ولایت مشار الیها طرفندن ملتزم برقطعه تحریرات اعطا بیوریله‌رق منظور سامیء خدیویلری بیورلمق اوزره مربوطاً تقدیم قلنمغله واول واخر مظهر اولدیغم بونجه مراحم جلیله‌لری اوزرینه تکرار تصدیع و تعجیزه یوزم یوغیسه ده هرجهتله مبتلا اولدیغم فرط ضرورت وعجز وحیرت غایت رقت انکیز برصورتده وبنابرین اشفاق سنیه‌یه احتیاجم درجهٔ نهایه ده اولوب عتبهٔ علیهٔ بیکسپروریلرندن بشقه ملجأ وملاذم دخی بولنمامغله بالضروره کمال حجاب واضطراب ایله حق خاکسارانه‌مده نیاز حسن دلالت وصحابت جلیلهٔ ولی نعمتلرینه جرأت اولندی اولبابده

موقع مأموریت چاکرانه‌مك آب وهواسیله عدم امتزاج جالب انحراف مزاج اوله‌رق دوچار اولدیغم خسته لکك اوراجه دفع وازاله‌سی قابل اوله میه‌جغی اطبا طرفندن قطعیاً بیان اولندیغنك اوزرینه بالاستعفا درسعادته عودته مجبور اولوب بورایه مواصلت عاجزانه‌مدن صکره دخی برایکی ماه قدر کیفسزلکله اوغراشلمش وحمد اولسون برآیدنبرو اعادهٔ صحت اولنمش ایسه ده شمدی دخی دیکر بردرد طاقتکذاره دوچار یعنی ذاتاً امراداره‌جه مضطرب وبیوایه اولدیغم حالده موقع مزبوره عزیمت ودها ایکی اوچ ایلق الور المزعودت عاجزانه‌مده وباخصوص کیفسزلکم اثناده احتیار اولنان برطاقم مصارف ضروریه‌دن طولایی برخیلی دینه مبتلا اولدقدن بشقه الحالة

هذه اعاشهٔ فاملیا خصوصنده علت مضایقه وضرورت کامله یه
کرفتار اولوب بونك استحصال تدبیر وتداویسی ایسه درمانبخش
درد مندان ومرهم زن جر حهٔ دل ازدکان اولان داروی
مرحمت وسحابت جلیلهٔ عاجز پروریلرینه محتاج قالدیغنه وضعف
مزاج کمترانه‌م عزم مسافهٔ بعیده ایله متاعب سفریه یه غیر متحمل
بولندیغنه مبنی بعض دوائر جه قریباً اجرا اولنه جغی
ایشیدلمکده اولان تشکیلات صیره سنه قوللغزك دخی ممکن
اوله بیلدیکی حالده بوراجه برمأموریتله قایرلمقلغم واوله مدیغی
صورتده درسعادته قریب برمحلك دفتردارلق ویاخود متصرفلغی کبی
برخدمته تعیین بیوزلمقلغم خصوصنده عنایت علیهٔ جناب
ولی النعمیلری سزاوار بیورلمسی بابنده

عبد عاجزلری رتبهٔ عالیهٔ چاکرانه‌یه نائل اوله‌لی تام اون بش سنه
اولوب اکرچه بوکا دخی استحقاق ولیاقت ذاتیه‌م اولمدیغنی
معترف ومقر والطاف سنیه یه هر حالده متشکر ایسه مده
چاکرلرندن پك چوق صکره سلك جلیل عسکری یه داخل
اولمش واصلا سفر ومحاربه یوزی کورمامش اولان بعض
ذواتك از زمان ایچنده کسب ترقی ایله قوللرندن برقاچ رتبه ایلرو
کچدکلری کوریلوب ایشیدلدکجه بوکا حسب البشریه محزون
اولمامق الده اولمدیغنه وشمدی یه قدر وقوعبولان محلول لانده
ترفیع رتبهٔ عاجزانه‌م خصوصی دفعات ایله جانب اردوی همایوندن
مقام جلیل سرعسکریلرینه عرض وانها اولنمش ایسه ده
منحل اولان محللر درسعادتجه آخره توجیه بیوریلوب هر برنده

چاكرلرينك دخى استحقاق عاجزانه‌م تصديق ايله حصول مسروريت كمترانه‌م ديكر محلل وقوعنه تعليق اولنه رق بو كره دخى فلان وفلان الايلرك ميرالايلقلرى اچيلوب بونلردن برينك عهدهٔ چاكرانه‌مه احسان بيورلمسنى مستدعى مجلس اردوى همايوندن تنظيم اولنان مضبطه‌نك باتحريرات مشيرى بو هفته پوسته سيله حضور معلاى سپهسالاريلرينه تقديم قلنديغى تحقيق اولنديغنه مبنى بو بابده عدل وحقانيت مسلمهٔ جناب اصفيلرينه التجا ومذكور ميرالايلقلردن بريسيله استحصال مسروريت مستمندانه‌مه مساعدهٔ عليهٔ ولى نعمتيلرى سزاوار بيورلمسى تمناسنه اجترا اولندى هرحالده امروفرمان

والدهٔ چاكرانه‌م عهده سنده اولديغى حالده عهدهٔ كمترانه‌مه فراغى قرار لشديرلمش اولان بشبيك غروش فائضلو سهم حقنده بوندن بش ماه مقدم تقديم قلنان عرضحال عاجزانه‌م اوزرينه خزينهٔ جليله جه معاملات قيوديه ونظاميه سى دركنار اولندقدن ودعاوى نظارت بهيه سى حضورنده رسم تقريرى اجرا قلندقدنصكره معتاد اولان خرج فراغنك تسويه واعطاسى ماده سى قالوب بواقچه دخى خزينهٔ جليله‌يه عائد اولديغنه وسهم مذكورك شوقدر غروشى حاوى برتقسيطى اولوقت حلول ايدوب خزينه ده بولنديغى كبى چاكرلرينك دخى ايتام اقچه سى ميانده بولنان شوقدر بيك غروش مطلوب عاجزانه‌مك تداخلنده اولان كذشته سندن طولايى كذلك خزينهٔ جليله ده اواثناده اون بشبيك غروشدن زياده مطلوب عاجزانه‌م بولنديغنه مبنى

خرج مذکورك بیان اولنان تقسیط ومطلوب ایله خزینه جه
ایراد ومصرفنك اجراسیله سهم مزبورك اجرای فراغی استدعا
اولندیغنك وموافقت جوابی دخی النديغنك اوزرینه مصلحتك
تسویه اولندیغنه چاکرلرنجه جزم حاصل اولهرق تبدیلاً
احسان بیوریله جق برات عالیلك اتمسنه منتظر ایکن نظارت
مشار الیها حضورنده ویریلان تقریر کوننده همان اوج ای قدر
مرور ایتدکدنصکره والده مومی الیهانك وقوع وفاتی حسابیله
سهم مزبوره محلول نظریله باقلدیغی مأموری طرفندن افاده
اولنمشدر عرضحال مذکور قلمندن جلب ایله اوزرنده محرر اولان
معاملاته ودرکنار واعلاملر تاریخلرینه احالهٔ نظر حقانیت
بیورلدیغی صورتده صدق مقال عاجزانه‌م نزد سامیٔ جناب
نظارتپناهیلرنده ثابت اوله جغی بی اشتباه اولوب شوحالده خرج
فراغ مذکورك بروجه محرر ایراد ومصرفنك اجراسی خزینهٔ
جلیله جه کسب تأخر ایلمسندن طولایی فراغی ایفا اولنمیوب
سهم مزبوره محلول دینلمسی نظر نصفت مسلمهٔ اصفانه‌لری
عندنده دخی مقرون عدالت کوریله میه جکی مجزوم اولدیغندن
وتأجیلی مشروط اولان قرق کون مدتك نظارت مشار الیها
نزدنده ویریلان تقریر تاریخندن اعتبار اولندیغنك خزینه جه
سابق وامثالی اولدیغی حضور سامیٔ داور افخمیلرنده مستغنیٔ
عرض وبیان بولندیغندن برمنوال معروض قوللری طرفندن
اصلا سببیت ویرلیوب یالکز خزینه جه وقوعه کلان تأخردن
طولایی مغدوریت چاکرانه‌م روا کورلمیوب سهم مزبورك
بعض امثالنده توفیقاً ومدت مشروطه تقریر مزبور تاریخندن اعتباراً

ایفای معامله ایله عهدهٔ عاجزانه‌مدن فراغ ایتدیرلمسی خصوصنده
جمله عندنده مصدق ومسلم اولان حقانیت ومرحمت جلیلهٔ
حضرت نظارتپناهیلرینه التجا ایلدم هرحالده امروفرمان

دیگر عرضحال چاکرانه‌مده محرر سهملك عهدهٔ کمترانه‌مه اجرای
فراغی حقنده تقدیمنه متجاسر اولدیغم استدعای کمترانه‌ملك مقرون
مساعدهٔ جلیلهٔ جناب اصفانه‌لری اوله جغنی مرحمت وحقانیت
مسلمهٔ نظارتپناهیلرندن قویا امید وانتظار ایتمکده ایسه‌ده‌مده
شاید مصادمهٔ تعصبات قلمیه ایله محروم اسعاف وانصاف اولور
ایسه‌م شوحالده امر تعیش چاکرانه‌ملك قیت قناعت قارشولغی
بولنان معینات ذاتیهٔ عاجزانه‌ملك برپارچه سی رهین فقدان
وشیرازهٔ ادارهٔ مستمندانه‌م صحیحا تارمار وپریشان اوله جغی
جهتله بونك جبر وتلافیسی اسبابنك تحریسنه شدیدا محتاج
اولدیغمدن بوبابده صرف اولنان افکار ومطالعات عبیدانه‌ملك
نتیجه سنده ایتام اقچه سی میاننده اوله‌رق کبسه‌سی بش
غروش فائضله مالیه خزینهٔ جلیله‌سنده بولنان شوقدر بیك
غروش مطلوب عاجزانه‌م اخذ ایله دهانه‌لی برمعامله‌یه
قرینله رق کوستره‌جکی فضله ایله سهم مذکوردن طولایی
طاری اوله‌جق نقصانك جبر واکمالی صورتی درخاطر اولنوب
شوخصوصده کوریلان اضطرار ومجبوریت چاکرانه‌می
شفقت ومعدلت جلیلهٔ عاجزنوازیلری دخی تصدیق وتسلیم ایله
یالکز استیفای حقوق عادیه‌دن عبارت بولنان اشبونیاز
کمترانه‌ملك رهین مساعدهٔ علیای اصفانه‌لری بیوریله جغنده

جزم قوی کورنمسیله مبلغ مزبورك اعطاسی خصوصنه عنایت علیهٔ نظارتپناهیلری شایان بیورلمسی بابنده

حقوق ارثیهٔ عاجزانه مدن فلان اغانك برتقریب ذمتنه کچیرمش اولدیغی اللی بیك بوقدر غروشی مومی الیه بعض اسباب مصنعه ایله چورتمك داعیه سنه دوشمش اولدیغندن اوبابده مقدما تقدیم ایلدیکم عرضحال چاکرانه م جانب شرع شریفه حواله ایله لدی المرافعه مومی الیه ذمتنده اولمقدار مطلوب بندکانه م تبین ایدرك تحصیل واستیفاسی خصوصنه حکم شرعی لاحق اولمش واوارالق توسیط ایلدیکی بعض ذواتك التماسلری اوزرینه مبلغ مزبوری طقسان برکونه قدر تدارك وایفا ایتمك ایچون کندوسی امهال اولنه رق اشبو مدت منقضیه اولدقدن بشقه اوزرندن ایکی ای دها کذران ایتمش اولدیغی حالده مبلغ مزبورك تأدیه سنده اختیار مماطله ایدوب بعض طرفدن ایشیدلدیکنه کوره اعسار وعدم اقتدارینی درمیان ایله بونی صورت دستبسه کارانه ده قاعدهٔ شرعیه ونظامیه سنه تطبیق ایدرك بووجهله ابطال حقوق عاجزانه می تصمیم ایلدیکی اکلاشلمشدر مومی الیهك ادعاسنی تصور ایلدیکی اعسار ماده سی مجرد حق عاجزانه مده ایقاع غدر وخسار ایچون برنوع حیله وخدعه دن عبارت وکندوسی مبلغ مزبورك برقاج مثلنی تأدیه وایفایه ذیقدرت اولوب محفوظ کوشهٔ کتمانی اولان نقود ومجوهراتدن بشقه عهده سنده سنوی بکرمی بشبیك غروش قدر فائض کتورر اسهام ومقاطعات

اولدیغی قیودات خزینهٔ جلیله دن وبرقاچ باب عقاره متصرف
بولندیغی دخی اوقاف همایون خزینه سی قیودندن تبیین ایده جکینه
وکندوسنك هر صورتله اقتداری حضور شرع شریفده
دخی اقامهٔ بینه ایله اثباته مقتدر بولندیغمه مبنی اولصورتله
وقوعبوله جق افاده وادعای دساسانه سنه لطفاً حوالهٔ سمع
اعتبار بیورلمیوب حقنده معاملهٔ مقتضیه نك اجراسیله حقوق
محکومهٔ مغدورانه مك کندوسندن استخلاص واستحصالنه
مساعدهٔ علیهٔ جناب اصفیلری شایان وحق کمترانه مده اظهار
عدل وحقانیته بذل احسان بیورلمسی بابنده

بوندن درت بش سنه مقدم کریمه م جاریه لرینی فلان دائرهٔ
متحیزاننددن فلان اغا عقد وتزوج ایدرایسه ده متجاوز قضیهٔ
حسن آمیزش وامتزاجه رعایت وجعلی اوله رق ابراز اخلاص
وصداقتله حقنده کرکی کبی حسن اعتماد وامنیت عاجزانه مزی
جلب ایلمش وعاجزه لرینك امور بیتیه ومصالح واقعه ملك
تسویه سنه باقه جق طائفهٔ ذکوردن محرم معینم اولمدیغندن
موی الیهك اطوار جعلیهٔ رضا جویانه سنه قاپیلوب کندوسنه
اولاد نظریله باقلدیغندن اسباب تعیش حقیرانه م اولان بالجمله
عقار وواردات عاجزانه م کمال امنیتله یدامانتنه تسلیم اولنه رق
بوصورتله موی الیه براز زمان کوزلجه ادارهٔ امور بیتیه یه
باقمش ایسه ده مکر که کندوسنك اولوجهله جاریه لرینه داماد
اولمسی ثروت موروثهٔ ناچیزانه مندن استفاده ایلمك وابتدای
امرده خلوص وصداقت کوسترمسی دخی جلب امنیت

قاصرانه مله منویٔ ضمیری اولان غدر واهانتی ایلروده
استدیکی کبی اجرا ایتمك غرض فاسدینه مبنی اولدیغی چوق
سورمکسزین میدانه چیقمش ومودوع یداماتی اولان شیلرك
برصورت حسنه ده استردادینه قیام اولنمش ایسه ده کرك عقار
وواردات کمترانه مدن نقداً المش اولدیغی مبالغدن وکرك
کریمه م جاریه لرینی درلو دسائس ایله اغفال ایده رك آشورمش
اولدیغی بعض اوانیٔ فضه ومجوهرات ایله اشیای نفیسه اثماندن
طولایی اشبو عرضحاله مربوط اولان دفترده مفرداتی کوریله جکی
اوزره یدی یوك بوقدر بیك غروش حقوق عاجزانه مزی ذمتنده
بچیردیکندن ماعدا بعض اشخاص مذمومه ایله اویوشه رق
عقار واملاك مستمندانه مك صورت اداره سنی دخی تشویش
واخلال ایلمش وموما الیه مضرات غدارانه سنك معلوم اولدیغی
جهتله حقنده سلب امنیت ایلدیکمی وارتق برشی طوته میه جغنی
اکلاینجه اصلسز بعض شیلری بهانه ایده رك اظهار اغبرار وانفعال
واولاد وعیالنی ترك ایله ایکی سنه دن زیاده درسعادتده اغراميوب
کویا کووی کیردیکی صیره ده خانهٔ عاجزانه مه کلیتلو اموال
واشیا کتورمش وصوب کمترانه مدن غصب واستهلاك اولنمش
بوالی بوکونلرده بعض دعاویٔ مزوره تصنیع واعمال ایلیوب
بوصورتله ذمتنده اولان حقوق کلیهٔ عاجزانه می ابطال ایتمکلکی
قورمشدر وحالبوکه مومی الیه خانهٔ عاجزانه مه بریتاق ایله البسه سی
موضوع اولان برصندقدن بشقه هیچ برشی کتورمدیکنی جاریه لری
شهود عدیده ایله اثبات ایده جکمدن ماعدا بروجه محرر
ذمتنده بچیرمش اولدیغی حقوق کمترانه می کندوسنك دخی

انكاره مجالى اولەميه جغى قويا مجزوم مستمندانەم بولنمش اولمغله وموما اليه ايله بعد ازين حسن امتزاج دخى ميسر اولەميه جغى شك وارتيابدن مستغنى بولنمغله تعيين ايلديكم وكيل معرفتيله مرافعۀ شرعيۀ عاجزانه مزك اجراسيله موما اليه ذمتنده اولان حقوق عاجزانه مك استخلاص واستيفاسى وكريمه م موما اليهاجاريه لرينك دخى تطليقى ضمننده كيفيتك حضور شرع شريفه حواله سى خصوصنه مساعدۀ جليلۀ جناب صدارتپناهيلرى شايان بيورلمسى بابنده امر وفرمان

عربى وفارسى وفرانسه لسانلرى اوزره يازلمش اولان كتب متعددۀ محاضراتدن انتخاب والتقاط ايله لسان تركى يه ترجمه اولنمش اولان حكايات لطيفۀ مختصره ووصايا وامثال نافعۀ نادره يى حاوى (لطائف المحاضرات) ناميله جمع وترتيب ايتمش اولديغم كتابك طبع وتمثيلى ارزو اولنه رق منظور سامىٔ جناب نظارتپناهيلرى بيورلمق اوزره تقديم حضور دولتلرى قلنمش اولمغله موافق ارادۀ عليۀ آصفيلرى بيورلور ايسه كتاب مزبورك مراد اولنان مطبعەده امتياز لو اولەرق طبع وتمثيلى ضمننده برقطعه رخصتنامۀ عالىٔ داوريلرى احسان بيورلمسى بابنده امر وفرمان حضرت من له الامركدر

م م

م

رسالهٔ علم حساب

(علم حساب) عدددن بحث ایدر

(عدد) بر ویا بر قاچ بردن ترکب ایدن شیدر

(تعریف حساب) عددلرك معلوم اولنلری واسطه‌سیله مجهول اولنلرینی بولمقدر

عددلری افاده ایتمك ایچون حکماء هند زیرده کوستریلوب ارقام عشره تعبیر اولنان اون دانه اشارت مخصوصه‌یی وضع ایدرك هر برلرینه بر اسم تسمیه ایتمشلردر

یعنی	بر	ایکی	اوچ	درت	بش	التی	یدی	سکز	طقوز	صفر
	١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	٠ (*)

بونلرك هر برلرینه بسیط و برقاچندن ترکب ایدنلرینه مرکب عدد دینور

واشبو عددلرده ایکی قوت ملحوظدر بری قوهٔ مطلقه که

(*) ٠ اشبو اشارت یوقلغی اشعار ایدر ایسه ده بر عددك اوکنه وضع اولندقده اول عددك اون مثلنی بیلدیرر

هر بر بسيط عددك يالكز شكلنك دلالت ايتديكى و ديكرى قوهٔ اضافيه كه مركب عددلرك خانه‌لرينك دلالت ايلديكى قوندر

عددلر بو ايكى قوت واسطه‌سيله اوقنوب يازيلور كه بوكا تعداد و ترقيم قاعده‌سى ديرلر

و بوندن بشقه علم حسابده درت قاعده دها واردر برى جمع و برى طرح و برى ضرب و برى تقسيمدر

بو قاعده‌لرك اجراسنه و سائر مواد حسابيه‌نك ارائه‌سنه مخصوص بر طاقم اشارتلر دخى واردر

(علم حسابده مستعمل اولان اشارات بيانده‌در)

اشارات حسابيه	اسملرى
=	مساوى
+	زائد
−	ناقص
×	ضرب
÷	تقسيم
( )	معترضه
<	اعظم
>	اصغر
	جذر

اشبو اشارتلردن برنجیسی اولان بو = ایکی عددبینده بولنور ایسه انلرك بربرینه مساوی اولدیغنی اشعار ایدر و یاخود ایکی عددك مساواتنی بیان ایچون ارا سنه وضع اولنور ٤ = ٤ و یاخود ٣ و ٥ = ٨ کبی

وایکنجیسی اولان شو + ایکی عدد ارا سنه قونلدیغی حالده انلرك جمع اولنه جغنی بیلدیرر و یاخود جمعی مراد اولنان ایکی عدد بینه وضع اولنور ٥ + ٤ = ٩ کبی

واوچنجیسی اولان شو ـ ایکی عددك ارا سنده بولندقده صاغ طرفنده بولنان عدددن صول طرفنده کینك اخراج اولنه جغنی بیان ایدر و یاخود هر ایکی عددك بر بریندن چیقاریله جغنی اشعار ایچون چیقاریله جق عدد بو اشارتك صولنه و چیقاریله جق عددك چیقه جغی عدد صاغنه وضع اولنور ٥ ـ ٤ = ١ کبی

ودردنجیسی اولان شو × ایکی عددك بربرینه ضرب اولنه جغنی بیان ایدر و یاخود ضرب اولنه جق ایکی عددك ارا سنه وضع اولنور ٣ × ٤ = ١٢ کبی

وبشنجیسی اولان شو ÷ ایکی عدد ارا سنده بولندیغی حالده صاغ طرفنده کی عددك صولنده کینه تقسیم اولنه جغنی افاده ایدر و یاخود بر عددك دیکر عدده تقسیمنی ارائه ایتمك لازمکلدیکی حالده تقسیم اولنه جق عدد صاغنده و کندی اوزرینه تقسیم اولنه جق عدد صولنده بولنمق اوزره ارالرینه قونور ٦ ÷ ٣ = ٢ کبی

والتنجیسی اولان شو ( ) برقاچ عددی حاوی بولندیغی

حالده برعدد حكمنه وضع ايدر (٦ ــ ٢) ÷ ٢ = ٢ كبی
و يدنجيسی اولان شو > ايكی عدد اراسنده بولنديغی
حالده اچيق طرفنده بولنانك قپالو طرفنده بولناندن بيوك
اولديغنی بلديرر ٥ > ٣ كبی
و سكزنجيسی اولان شو < ايكی عدد اراسنده بولنور ايسه
اچيق طرفنده بولنان عددك قپالو طرفنده بولنان عدددن
كوچك اولديغنی بيان ايدر ٣ < ٥ كبی
و طقوزنجيسی اولان شو √ بر عدد اوزرنده بولنور ايسه
اول عددك جذری اخذ اولنه جغنی اشعار ايدر √٩ = ٣ كبی

(باب اول اعداد صحيحه و قواعدی بياننده در)

(عدد صحيح) واحد اعتبار اولنان عددلردر اوشون غروش
قيه كبی

(برنجی تعداد و ترقيم قاعده سی)

(تعداد) صره واری يازلمش اولان رقملری دلالت ايتدكلری
قوهٔ مطلقه و قوهٔ اضافيه لرينه كوره اوقومقدر
(ترقيم) مراد اولنان ارقامی كذلك دلالت ايتدكلری
مذكور قوتلرينه كوره يازمقدر
ايمدی هر قاچ خانه دن عبارت اولور ايسه اولسون بر صره يه
يازلمش اولان ارقامك صاغدن برنجی خانه سنك رقمی دائما
شكلنك افاده سنه كه قوهٔ مطلقه سنه دلالت ايدر

و ایکنجی خانه‌سنك رقمی خانه‌سنك افاده‌سنده كه قوهٔ اضافیه‌سنه یعنی یالکز اولدیغی حالده دلالت ایتدوکی قوهٔ مطلقه‌سنك اون مثلنه و اوچنجی خانه‌سنك رقمی مالك اولدیغی قوهٔ مطلقه‌سنك یوز مثلنه و دردنجی خانه‌سی بیك مثلنه وبشنجی خانه‌سی اونبیك مثلنه و التنجی خانه‌سی یوزبیك مثلنه دلالت ایدر و هکذا ارتامق بو وجهله قوهٔ اضافیه‌لری نسبتنده قیمتلری تزاید ایدر

مثلا التی خانه رقمدن عبارت اولان ۱ ۲ ۳ ٤ ٥ ٦ اشبو عدده صاغدن برنجی خانه‌سنده بولنان ۱ رقمی قوهٔ مطلقه‌سی اولان بره یعنی احاده و ایکنجی خانه‌ده بولنان ۲ رقمی قوهٔ مطلقه‌سی اعتبارنجه ایکی دانه بره یعنی ایکی‌یه و قوهٔ اضافیه‌سی ایجابنجه ایکینك اون مثلنه یعنی عشراته که یکرمی‌یه و هکذا بو وجهله اوچنجی خانه‌ده‌کی ۳ قوهٔ مطلقه‌سنك یوز مثلنه یعنی اوچیوزه که مأته والحاصل بو صورتله ٤ درت بیکه یعنی احاد الوفه و ٥ اللی بیکه یعنی عشرات الوفه و ٦ التیوز بیکه یعنی مأت الوفه دلالت ایدرك مذکور عدد التیوز اللی درت بیك اوچیوز یکرمی بر دیو قرائت اولنور و بو خانه‌لرك هر قنغیسنده صفر بولنور ایسه اول خانه‌نك دلالت ایتدوکی قوهٔ اضافیه اسملری سویلنمز و بوندن اشکالاشلدیغنه کوره هر بر رقم برنجی خانه‌ده قاچ دانه بری افاده ایدر ایسه ایکنجی خانه‌ده اولقدر اونی و اوچنجی خانه‌ده اولقدر یوزی و دردنجی خانه‌ده اولقدر بیکی افاده ایدرو ایلرویه طوغرو

بو نسبت اعتبار اولنور و التى خانه رقمدن زياده اولان اعدادك سهولتله قرائت اولنمسى ايچون اولا اول عددك رقملرى صاغدن بدأ ايله اوچر اوچر برر علامت مفرزه يعنى شو ‌‌‌‌‌‌‌‌‌, علامت ايله افراز اولنه‌رق بعده صولدن هر بر مفرز بشقه بشقه قرائت اولنور فقط زيرده كوستردیکى وجهله هر بر مفرزك اوزرنده اولان اسملرى علاوه قلنور و هر بر مفرزده احاد و عشرات و مأت خانه‌لرندن قنغيسى بولنمز ايسه اول خانه قرائت اولنمز

سنكيليون مفرزى	قاتريليون مفرزى	تريليون مفرزى	بليون مفرزى	ميليون مفرزى	الوف مفرزى	احاد مفرزى

٠٣٢,١٠٣,٤٥٦,٧٨٩,٩٨٧,٦٥٤,٣٢١

اشبو ارقامى اوقومق مراد اولندقده بالاده كوستريلان مفرزلرك صولندن بدأ ايله اوزرلرنده بولنان اسملرى احاد و عشرات و مأت خانه‌لرينك موجوديله تلفظ اولنه‌رق يعنى اوتوز ايكى سنكيليون و يوز اوچ قاتريليون و درت يوز اللى التى تريليون و يدى يوز سكسان طقوز بليون و طقوز يوز سكسان يدى ميليون التيوز يوز اللى درت بيك اوچيوز يكرمى بر ديو قرائت اولنور

و يازلمسى مراد اولنان ارقامك دخى اولا صول طرفده واقع اوله‌جق بيوك مفرزدن بدأ ايله احاد و عشرات و مأتى صره‌سيله تحرير و بعده مادوننى بولنان جمله‌يه كچيله‌رك بو صورتله يازيلور و بو مفرزلرده دخى كذلك

بوقاروده بیان اولندیغی اوزره احاد و عشرات و مأت خانه‌لرندن
قنغی خانه سویلنمز ایسه اکا صفر وضع اولنور

(ایکنجی جمع قاعده‌سی)

بر جنسدن اولان بر قاچ عددی طوپلیوب حاصلنی بولمغه جمع دینور مثلا ٣ و ٥ بسیط عددلرینک جمعی مراد اولنسه اوچ و بش سکز ایتدیکی ذهناً بولنه بیلور ایسه‌ده لکن مثلا بر جنسدن اولان ٢٢ و ٣٣ و ٤٤ مرکب عددلرینی جمع ایلک یعنی حاصلنی بولمق ذهناً اوله‌میه جغندن شو وجهله بولنورکه مذکور عددلرک احاد و عشراتی برحذاده و بربری تحتنده اوله‌رق عموداً شو صورتله تحریر اولندقدن صکره التنه بر خط چیزیلور بعده احاد خانه‌لری ذهناً جمع اولنه‌رق حاصل اولان ٩ عددی مذکور احاد خانه‌لری حذاسنه و صکره عشراتی جمع اولنوب ینه حاصل اولان ٩ عددی عشرات خانه‌لری حذاسنه وضع اولندقده حاصل جمع یاخود یکون ٩٩ عدد اولمش اولور

٢٢
٣٣
٤٤
٩٩

اکر ستونلردن برینک یا هپسنک حاصل جمعی بوقاروده اولدیغی کبی بسیط عدد اولمیوب ده مرکب عدده بالغ اولور ایسه مثلا ٢٤٢ و ٣٩٨ و ٥٧٦ عددلرینک جمعنده مذکور عددلر منوال سابق اوزره برحذاده بویله‌جه یازیلوب احاد مرتبه‌لری جمع اولندقده بو وجهله ١٦ مرکب عددی ظهور ایدر ایسه اولوقت

٢٤٢
٣٩٨
٥٧٦
١٢١٦

مذکور عددك احادی بولنان ٦ عددی احاد وضع حذاسنه و عشراتی اولان ١ عددی الده وار بر تعبیرله ذهنده حفظ اولنوب عشرات خانه‌لری یکونی اولان ٢٠ عددینه علاوه اولنه‌رق حاصل اولان ٢١ عددینك ١ عددی مذکور خانه حذاسنه وضع ٢ عددی دخی کذلك الده حفظ ایله مآتك حاصلی اولان ١٠ عددینه علاوه اولنه‌رق حاصل اولان ١٢ عددینك ایکی عددی مآت حذاسنه و الوفه متعلق اولان ١ عددی دخی صولنه تحریر اولندقده تحدث ایدن ١٢١٦ عددی مذکور عددلرك حاصل جمعی اولمش اولور

(اوچنجی طرح قاعده‌سی)

بر جنسدن اولان هر ایکی عددك بیوکندن کوچکنی چیقاروب باقی قلانی بیلمکه طرح ایتمك دینور مثلا ٤٨٦ عددندن ٣٤٣ عددینی چیقاروب باقیسنی بیلمك لازمکلسه مذکور عددلر انفا بیان اولندیغی وجهله

٤٨٦	مرتبه‌لری بر برینك التنه بر حذاده اوله‌رق شو صورتله
٣٤٣	یازیلوب زیرینه بر خط منحنی چکیلور بعده احاد خانه‌سنده
١٤٣	بولنان ٦ عددندن ٣ عددی اخراج اولنه‌رق باقی قلان

٣ عددی کندی حذاسنه وصکره عشرات خانه‌سنده بولنان ٨ عددندن ٤ عددی چیقاریلوب باقی قلان ٤ دخی ینه کندی حذاسنه و مآت خانه‌سنده بولنان ٤ عددندن ٣ عددی طرح ایله کیرویه قلان ١ عددی کذلك حذاسنه یازلدقده تحدث ایدن ١٤٣ عددی باقی

قلان عدد اولمش اولور

و بونلردن ٤٨٦ عددينه مطروح منه و ٣٤٣ عددينه مطروح و باقی قلان ١٤٣ عددينه حاصل طرح یاخود تفاضل تسمیه اولنور

و بوندن اکلاشلدیغنه کوره مطروح منه دائما کندوسندن طرح اولنه‌جق بیوك عدد و مطروح طرح اولنه‌جق کوچك عدد و تفاضل دخی کیرو قالان عدد دیمکدر

واکر مطروحك رقملری مطروح منهده نظیری بولنان رقمدن بیوك یاخود اورقم صفر بولنور ایسه مثلا ٢٠٤٣ عددندن ١٦٥٧ عددینی طرح ایتمك کبی مذکور عددلرك طرحی مراد اولندقده ینه اصول سابقه وجهله خانه‌لر بربری التنه برحذاده شو صورتله تحریر اولنوب بعده طرح عملنك اجراسنده مطروحك احاد مرتبه‌سنده بولنان ٧ عددی مطروح منهده نظیری بولنان ٣ دن اعظم بولندیغی جهتله طرحی ممکن اوله‌مدیغندن مطروح منهك عشرات خانه‌سنده بولنان ٤ عددندن ١ اخذ ایله احاد خانه‌سنده بولنان ٣ عددینه قوهٔ اضافیه‌سیله ضم اولندقده حاصل اولان ١٣ دن ٧ طرح اولنوب باقی ٦ قالمغله احاد مرتبه‌لری حذاسنه تحریر و کذا عشرات مرتبه‌لرنده دخی مطروحده بولنان ٥ عددینك مطروح منهده نظیری بولنوب مقدمجه ١ عددی النه‌رق ٣ قالمش اولان عدددن طرحی ممکن اوله‌میه‌جغندن ینه ماتقدمی بولنان مأت خانه‌سندن ١ اخذ اولنمق لازمکلمش ایسه‌ده مذکور خانه‌ده صفر بولندیغندن

```
 ٢٠٤٣
 ١٦٥٧
 ----
  ٣٨٦
```

الوف خانه‌سنده بولنان ۲ دن بردانه ۱ اخذ اولنوب صفره علاوه و حاصل اولان ۱۰ عددندن دخی بری اخذ ایله مذکور صفر خانه‌سنده طقوز قالمق اوزره عشرات خانه‌سنده بولنان ۳ عددینه کذلك قوه‌ٔ اضافیه‌سیله ضم اولندقده حاصل اولان ۱۳ دن ۵ طرح اولنوب باقی ۸ قالمغله عشرات مرتبه‌سی زیرینه یازیلور و کذا مآت خانه‌سنده‌کی ۶ دخی نظیری بولنوب طقوز قالمش اولان عددن طرح و باقی ۳ زیرینه تحریر و الوف خانه‌سنده بولنان ۱ دخی ایکی ایکن بو صورتله بری آلنوب نظیری قالمش اولان ۱ عددن طرح اولنه‌رق صفر قالمغله خط طرح زیرنده تحدث ایدن ۳۸۶ مذکور عددلر بیننده اولان تفاضل اولمش اولور

(دردنجی ضرب قاعده‌سی)

بر عددی عدد اخرك مقداری قدر المغه ضرب تسمیه اولنور مثلا ۲ عددینك ۳ عددینه ضربی دیمك ایکی دفعه اوچ عددینی جمع دیمکدر و اشبو عددلردن برینه مضروب دیگرینه مضروب فیه و حاصل اولان مقداره حاصل ضرب دیرلر و ضرب قاعده‌سنك اوچ احتمالی واردر برنجیسی مضروب اولان عددلرك ایکیسیده بسیط عدد اولور
ایکنجیسی بری بسیط و دیگری مرکب عدد اولور اوچنجیسی ایکیسیده مرکب عدد بولنور

(برنجی احتمال)

اگر عددلرك ایکیسیده بسیط اولور ایسه حاصل ضربلری

ذها بولنه‌جقندن بوکا مخصوص زیرده کوستریلان کرات نامیله بر جدول واردر

جدول کرات

١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩
٢	٤	٦	٨	١٠	١٢	١٤	١٦	١٨
٣	٦	٩	١٢	١٥	١٨	٢١	٢٤	٢٧
٤	٨	١٢	١٦	٢٠	٢٤	٢٨	٣٢	٣٦
٥	١٠	١٥	٢٠	٢٥	٣٠	٣٥	٤٠	٤٥
٦	١٢	١٨	٢٤	٣٠	٣٦	٤٢	٤٨	٥٤
٧	١٤	٢١	٢٨	٣٥	٤٢	٤٩	٥٦	٦٣
٨	١٦	٢٤	٣٢	٤٠	٤٨	٥٦	٦٤	٧٢
٩	١٨	٢٧	٣٦	٤٥	٥٤	٦٣	٧٢	٨١

(ایکنجی احتمال)

اکر مضروبلرك بری بسیط و دیکری مرکب عدد اولور ایسه مثلا ٣ عدد بسیطی ٢٣٢١ عدد مرکبنه ضرب اولنمق کبی بونلرك ضربنده اولا مضروب فیه اعتبار اولنان ٢٣٢١ عددینك احاد خانه‌سی آلتنه بو صورتله یازیلوب بر خط چکلدکدن صکره مذکور ٣ مضروبك احاد خانه‌سنه ضرب اولنه‌رق

٢٣٢١
٣
―――――
٦٩٦٣

حاصل اولان ۳ عددی مذکور خانه‌نك حذاسنه بعده
عشرات خانه‌سنه ضرب اولنه‌رق حاصل اولان ٦ عددی
کذلك عشرات خانه‌سنك حذاسنه و صکره مآت خانه‌سنه ضرب
و حاصل اولان ۹ عددی مآت خانه‌سنك حذاسنه و دها صکره
الوف خانه‌سنه ضرب ایله حصوله کلان ٦ عددی دخی کذلك
الوف خانه‌سی حذاسنه وضع و تحریر اولندقده تحدث ایتمش اولان
٦۹٦۳ عددی عددین مذکورینك حاصل ضربی اولمش اولور

(اوچنجی احتمال)

اکر ضرب اولنه‌جق عددلرك ایکیسیده مرکب اولور ایسه بو دخی
مضروبلرك نظیر بولنان خانه‌لری بر بری آلتنه یازیله‌رق مضروب
فیهده بولنان هر بر خانه عددی مضروبه عینی یوقاروده‌کی
بسیط عددك مرکبه اولان ضربی کبی ضرب اولنوب اشبو
ضربلرك حاصللری کندی نظیرلری اولان خانه‌لر یعنی مضروب
فیهك احاد خانه‌سنك حاصل ضربی مضروبك احاد خانه‌سی
و عشرات خانه‌سنك حاصل ضربی عشرات خانه‌سی حذاسندن
باشلامق اوزره پارچه پارچه بربرینك آلتنه تحریر و جمع قاعده‌سیله
جمع اولندقده ایکی مرکب عددك بربرینه حاصل ضربی
حصوله کلور مثلا بالاده یاپلمش اولان مثالك مضروب فیهی
۲۳ عدد اولسه شو وجهله یاپیلور ۲۳۳۱ مضروب

۲۳	مضروب فیه
٦۹٦۳	
٤٦٦۲	
٥۳٥۸۳	حاصل ضرب

اکر مضروبلرك احاد و عشرات و مأت و هکذا هر قنغی خانه‌لرینك بربرینه اولان حاصل ضربندن تحدث ایدن عدد یوقاروده برنجی مثالده‌کی ۳ و ٦ و ۹ و ۳ عددلری کبی بسیط عددلر اولمیوبده مرکب اولور ایسه اولوقت جمع قاعده‌سنده بیان اولنان وجهله برنجی خانه‌سی منسوب اولدیغی خانه حذاسنه و ایکنجی خانه‌سی دخی الده وار تعبیریله مافوقی بولنان خانه‌نك حاصل ضربی یکونینه علاوه اولنه‌رق بو اصول اوزره اجرای عمل اولنور

و اکر مضروبلرك برینك یا ایکیسنك‌ده اوکنده صفرلر بولنور ایسه ضرب عملنده صفرلرك تأثیری اولمیه جغندن اشبو صفرلردن صرف نظر اولنوب اجرای عمل اولنه‌رق بعده مضروبینده اولان صفرلر قدر حاصل ضربك اوکنه صفر وضع اولنور مثلا

$$\begin{array}{r} ٣٠ \\ ٢٠ \\ \hline ٦٠٠ \end{array}$$ کبی

(بشنجی تقسیم قاعده‌سی)

برجنسدن اولان هر ایکی عدددن برینك دیکرنده قاچ دفعه داخل اولدیغنی بیلمك اصولنه تقسیم تسمیه اولنور

اشبو عددلردن کندوسنده عدد داخل اولانه مقسوم و کندوسی داخل بولنانه مقسوم علیه و قاچ دفعه داخل اولدیغنی بیلدیریجی عدده خارج قسمت دینور

و تقسیم قاعده‌سنك دخی درت احتمالی واردر یا مقسوم و مقسوم علیه ایکیسیده بسیط عدد اولور و یاخود مقسوم علیه بسیط

مقسوم مركب اولور ويا ایکیسیده مركب عدد اوله‌رق واقع اولور
ویاخود مقسوم مقسوم علیه‌دن اصغر هر قنغی بر عدد بولنور

(برنجی احتمال)

مقسوم و مقسوم علیه ایکیسیده بسیط عدد اولور ایسه بونلرك بربرینه تقسیمی ذهناً و کرات جدولی یاردمیله یاپیلور مثلا ۸ عددینك ٤ عددینه تقسیمنده ۸ عددی ٤ عددینی ۲ دفعه حاوی بولندیغی یعنی ٤ عددی ۸ عددنده ایکی کره داخل اولدیغی ذهناً و ۲ کره ٤ دخی ۸ ایده‌یکی کرات یاردمیله بیلندیکندن بو تقدیرجه خارج قسمتك ۲ اولدیغی ذهناً و کرات یاردمیله بولنمش اولور

و بوندن اکلاشلدیغنه کوره تعبیر اخرله برعددك عدد اخره تقسیمی دیمك دیکر برعدد استخراجی دیمکدرکه اوعدد ایکنجی عدده ضرب اولندقده برنجی عدده مساوی اوله

بو صورتده هر تقسیمده خارج قسمتك مقسوم علیهه وحاصل ضربی مقسومه مساوی اوله‌جغی ظاهر ونمایان اولمش اولور

(ایکنجی احتمال)

مقسوم علیه بسیط ومقسوم مركب عدد اوله‌رق واقع اولور ایسه مثلا ۸٤ عددینك ۲ عددی اوزرینه تقسیمی کبی بونلرك تقسیمنده اولا مقسوم و مقسوم علیه بو صورتله تحریر وترسیم اولنوب صکره مقسوم علیه اولان ۲ مقسومك صول طرفدن برنجی خانه‌سنده بولنان ۸ عددنده آرانیله‌رق ٤ دفعه داخل اولدیغی جهتله اشبو ٤ خارج قسمتی مذکور

```
۸٤ | ۲
۸  |----
-- | ٤۲
٠٤
 ٤
--
 ٠
```

ایکینك زیرنده اولان خط تحتنده تحریر بعده ٢ ایله ضرب اولنوب
حاصل اولان ٨ مقسومده کی اولان ٨ دن طرح اولندقده کیرویه فضل
قالمدیغندن مذکور ٢ سکزك مادونی بولنان ٤ عدد نده دخی
ارائیله‌رق بونده ٢ دفعه داخل اولدیغندن اشبو ٢ خارج
قسمتی مقدمجه استحصال اولنمش اولان ٤ خارج قسمتك صاغ
طرفنه تحریر وینه مقسوم علیه ضرب اولنوب حاصل اولان ٤
مقسومده بولنان ٤ دن طرح اولندقده مذکور عددلرك بربرینه
تقسیمندن خارج قسمتی ٢٤ عددی اولدیغی استخراج اولنمش اولور
واکر مقسوم علیه مقسومك هر قنغی خانه‌سی رقمندن اعظم
وبرده هر قنغی خانه ایچون بولنان خارج قسمتك مقسوم علیه
اولان حاصل ضربنك مقسومدن
طرحنده فضل قالور ایسه مثلا
٢٢٠٦ عددینك ٣ عددینه تقسیمنده
اولدیغی کبی مذکور عددلرك
تقسیمنده منوال سابق اوزره شو وجهله
تحریر اولندقدن صکره مقسوم
علیه اولان ٣ مقسومك صولدن
برنجی خانه‌سی بولنان ٢ ده داخل
اولمدیغندن مادونی بولنان ایکنجی

٣	٢٢٠٦
٧٣٥	٢١
	١٠
	٩
	١٦
	١٥
	١

خانه‌دخی برابر النه‌رق حاصل اولان ٢٢ عددنده آرانیلور مذکور
عدده ٧ کره داخل اولدیغندن اشبو ٧ خارج قسمتی
آنفا بیان اولنان محله تحریر بعده مقسوم علیه ضرب اولنه‌رق
حادث اولان ٢١ عددی مذکور ٢٢ عددندن طرح اولندقده

کیرویه ۱ فضل قالمش اولمسیله بو ۱ اوچنجی خانه‌ده بولنان صفره علاوه اولنه‌رق یعنی صفر آنك یاننه ایندیریله‌رك حاصل اولان ۱۰ عددنده دخی ینه مذکور ۳ ارانیلدقده ۳ کره داخل اوله بیلدیکندن اشبو ۳ اقدمجه استحصال اولنان ۷ خارج قسمتك صاغ طرفنه تحریر و بعده مقسوم علیهه ضرب وحاصل اولان ۹ مذکور ۱۰ عددندن طرح اولنوب ینه ۱ فضل قالدیغندن مذکور فضل دخی کذالك مادونی بولنان ٦ عددینه علاوه وحاصل اولان ۱٦ عددنده ۳ عددی ۵ دفعه داخل اوله بیلدیکی جهتله اشبو ۵ دخی مذکور خارج قسمتلرك ینه صاغنه تحریر وصکره مقسوم علیهه ضرب اولنه‌رق حاصل اولان ۱۵ عددی ۱٦ دن طرح اولنور و ینه باقی ۱ فضل قالمش ایسه‌ده الت طرفنده خانه بولنمدیغندن بو فضل ایلروده دردنجی احتمالده کوستریله‌جکی وجهله تحریر اولنور بوصورتده مقسوم علیه زیرنده تحدث ایتمش اولان ۲۴۵ عددی عددین مذکورینك بربرینه تقسیمندن خارج قسمتی اولمش اولور

(اوچنجی احتمال)

مقسوم ومقسوم علیهك ایکیسیده مرکب عددلر اولور ایسه بو دخی عینی یوقارده بیان اولنان اصول وجهله یاپیلوب فقط مقسوم علیه قاچ خانه‌ده داخل اوله‌بیله‌جك ایسه مقسومك صولندن بدأ ایله اول قدر خانه افراز ومقسوم علیه بو مفرزده آرانیلور وصکره مقسوم علیهك ینه داخل اوله‌بیله‌جکی قدر

باقی فضل قالمش ایسه صاغنه و قالمامش ایسه ینه خط طرح یانه برد
بر آرایه‌رق رقم ایندیریلوب کذلك اولصورتله اجرای عمل اولندقده
خارج قسمت مطلوبه استخراج اولنور مثلا ٤٦٥ | ٣٧٨٦١ کبی

```
٣٧٨٦١ | ٤٦٥
٣٧٢٠٠ | ٨١
-----
  ٦٦١
  ٤٦٥
-----
  ١٩٦
```

(دردنجی احتمال)

مقسوم مقسوم علیهدن اصغر هر قنغی بر عدد بولنور ایسه بو یله اولان عددلرده خارج قسمت نه ١ و نه ده ٠ اوله‌بیله‌جکندن و ٠ ایله ١ بیننده صحیح بر عدد بولنه‌میه‌جغندن بو مثللو تقسیملر یالکز اشارتله کوستریلور مثلا ٥ عددی ٨ اوزرینه تقسیم اولنمق لازمکلدکده شو $\frac{٥}{٨}$ صورتده یعنی کسر صورتنده کوستریلوب ٥ تقسیم اولنه‌جق ٨ عددینه دیمکدر وکذا ایکنجی احتمالده بیان قلندیغی وجهله عددك عدد اخره تقسیمندن باقی قلان کسر دخی منوال مذکور اوزره کوستریلور

(تنبیه)

مقسوم و مقسوم علیه خارجدن بر عدده ضرب و یا تقسیم اولنوبده تقسیم عملی بعده اجرا اولنسه خارج قسمتك قیمتنه خلل کلمز مثلا

$$٨٨ \div ٤٤ = ٢$$

$$\frac{٨٨}{٤} \div \frac{٤٤}{٤} = ٢$$

$$(٨٨ \times ٥) \div (٤٤ \times ٥) = ٢$$ اولور

بو جهتله مقسوم و مقسوم علیهك اوكلرنده صفرلر بولنسه بربرینه مساوی اول صفرلر ترك اولنه‌رق تقسیم عملی اجرا اولنور چونكه خارجدن ۱۰ و ۱۰۰ و ۱۰۰۰ والخ عددلرینه تقسیم اولنمق دیمكدر مثلا

۱۲۰۰۰	۴۰۰۰
۱۲	۳
۰۰	

كبی

(باب ثانی كسورات عادیه و قواعدی بیانده‌در)

(كسر عادی) واحد فرض اولنان عددلرك اجزاسیدر مثلا واحد فرضیله ۴۰ پاره‌دن عبارت اولان ۱ غروشك ۱ و یا ۵ پاره‌سی كسری اولوب واحد مفروضك ۴۰ جزئنده ۱ و یا ۵ جزئی دیمكدر

(برنجی تعداد و ترقیم قاعده‌سی)

هر بر كسر بو وجهله $\frac{۱}{۴۰}$ و $\frac{۵}{۴۰}$ بر خط فاصلك تحتنه جمله اجزاسی و فوقنه جزء مطلوبی وضع و تحریر اولنه‌رق افاده اولنوب خط فاصلك تحتنده اولان ۴۰ عددینه مخرج كسر و فوقنده اولان ۱ و یا ۵ عددینه صورت كسر تسمیه اولنور و مذكور كسرلر بر تقسیم قرق و بش تقسیم قرق دیو قرائت اولنورلر

(كسورات عاديه‌نك قواعد سائره‌سندن اول ايجاب)

(ايدن بعض ماده‌لری بياننده‌در)

(برنجی ماده كسورات عاديه لازمه‌لری)

(برنجی لازمه)

ايكی كسرك مخرجلری مساوی اولوبده صورتلری مختلف اولسه صورتی اعظم اولان كسر صورتی اصغر اولان كسردن اعظم اولور مثلا $\frac{5}{8} > \frac{3}{8}$ كبی

(ايكنجی لازمه)

ايكی كسرك صورتلری مساوی اولوب مخرجلری مختلف اولسه مخرجی اصغر اولان كسر مخرجی اعظم اولان كسردن اعظم اولور مثلا $\frac{3}{5} > \frac{3}{8}$ كبی

(اوچنجی لازمه)

بر كسرك يالكز صورتی خارجدن بر عدده ضرب و ياخود مخرجی تقسيم اولنسه اول كسر عدد مذكور قدر بيولور

(دردنجی لازمه)

بر كسرك يالكز صورتی خارجدن بر عدده تقسيم ياخود مخرجی ضرب اولنسه اول كسر ضرب ياخود تقسيم اولنان عدد قدر كوچلور

(بشنجی لازمه)

بر کسرك صورتیله مخرجی خارجدن بر عدده ضرب ویاخود تقسیم اولنسه اول کسرك قیمتنه خلل کلمز

(ایکنجی ماده کسورات عادیه اختصارلری)

(اختصار) بر کسرك صورتیله مخرجی خارجدن تماماً تقسیمی ممکن اولور بر عدده تقسیم ایدرك اول کسری کوچلتمکدر و اشبو تقسیم اولنان عدده قاسم مشترك دیرلر مثلا $\frac{9}{12}$ کسرینك صورتیله مخرجی خارجدن ٣ عددینه تقسیم اولنسه اول کسر $\frac{3}{4}$ هیئت مختصره سنه افراغ اولندیغندن اختصار اولنمش اولور و ٣ عددینه قاسم مشترك اطلاق اولنور و کسرلری اختصار ایتمك ایچون بر قاچ نوع اختصار واردر

(برنجی نوعی)

بر کسرك صورتیله مخرجی چفت عدد اولور ایسه اول کسرك صورتیله مخرجی خارجدن ٢ عددینه تقسیم ایله اختصار اولنور مثلا $\frac{6}{8}$ کسرینك صورتیله مخرجی خارجدن ٢ عددینه تقسیم اولندقده $\frac{3}{4}$ کسری تحدث ایتمکله اختصار اولنمش اولور

یاخود بر کسرك صاغدن برنجی مرتبه‌لری چفت ویاخود بری چفت و دیکری صفر اولور ایسه ینه اول کسر ٢ عددیله اختصار اولنور

(ایکنجی نوعی)

بر کسرك صورتیله مخرجنك نهایت مرتبه‌لری ٥ یاخود بر طرفك نهایتی ٥ و طرف دیگرك صفر اولور ایسه اول کسر ٥ عددیله اختصار اولنور مثلا $\frac{٣٥}{٤٥}$ و یاخود $\frac{٣٥}{٤٠}$ کسرلرینك صورتلریله مخرجلری خارجدن ٥ عددیله تقسیم اولندقده $\frac{٧}{٩}$ و $\frac{٧}{٨}$ کسرلری حادث اولمغله اختصار اولنمش اولورلر

(اوچنجی نوعی)

بر کسرك صورتیله مخرجی صفرلر ایله منتهی اولور ایسه اول کسر ٢ و ٥ عددلرینه تقسیم ویا اول صفرلری ترك ایله اختصار اولنور مثلا $\frac{٧٠٠}{١٠٠٠}$ کسری ٢ عددینه تقسیم اولندقده $\frac{٣٥٠}{٥٠٠}$ و ٥ عددینه تقسیم اولندقده $\frac{١٤٠}{٢٠٠}$ و صفرلری ترك اولندقده یعنی ١٠٠ عددینه تقسیم اولندقده $\frac{٧}{١٠}$ کسرلری هیئتنه کیرمکله بو صورتلر ایله اختصار اولنمش اولور

(دردنجی نوعی)

بر کسرك صورتنده و مخرجده اولان عددلرك قوهٔ مطلقه‌لری مجموعی ٣ و یاخود ٩ و یاخود ٣ ایله ٩ عددلرینه تقسیم قبول ایدر بر عدد اولور ایسه اول کسر ٣ و ٩ عددینه تقسیم ایله اختصار اولنور مثلا $\frac{١٢}{٢١}$ کسرینك صورت و مخرجنده بولنان عددلرك قوهٔ مطلقه‌لری مجموعی اوچر عددینه مساوی اولدیغندن ٣ ایله و $\frac{٣٦}{٥٧}$ کسرینك دخی کذلك ٣ ایله تقسیم قبول ایدر عدد اولمسی جهتیله ینه ٣ ایله اختصاری اجرا اولنور و بونلردن

اولکیسی $\frac{٤}{٧}$ و ایکنجیسی $\frac{١٢}{١٩}$ اولور و ٩ دخی بو مثللودر

(اوچنجی ماده قاسم مشترك اعظم استخراجی)

بالاده بیان اولنان نوعلر ایله اختصار اولنه‌میان بر کسرك اختصاری ایچون قاسم مشترك اعظم استخراجی مثلا $\frac{٩١}{١١٩}$ کسری بالاده بیان اولنان صورتلر ایله اختصار اولنه‌مدیغندن قاسم مشترك اعظمی قاچ اولدیغنك استخراجی مطلوب اولدیغی حالده اعظم بولنان ١١٩ عددی اصغر بولنان ٩١ عددینه تقسیم اولنوب باقی ٢٨ قالمغله اشبو ٢٨ اوزرینه ٩١ عددی تقسیم و باقی ٧ قالدیغندن و بو ٧ یه دخی ٢٨ تماماً تقسیم اولندیغندن کسر مذکورك قاسم مشترك اعظمی ٧ اولدیغی استخراج اولنمش اولوب صورتیله مخرجی ٧ اوزرینه تقسیم اولندقده $\frac{١٣}{١٧}$ حاصل اولمغله اختصار اولنمش اولور

و بوندن اکلاشلدیغنه کوره بر کسرك قاسمی بولمق ایچون اول کسرك طرف اعظمی مقسوم و اصغری مقسوم علیه اعتبار یله تقسیم اولنوب کسر قالور ایسه قلان کسر مقسوم علیه و اقدمجه‌کی مقسوم علیه مقسوم اعتبار اولنه‌رق کسر قالمینجیه دکین اجرای عمل اولنوب تماماً تقسیم اولنان عدد چیقدقده قاسم اولور

اکر بر کسرك یربرینه بو صورتله تقسیمنده کسر قالمز ایسه اول مقسوم علیه اعتبار اولنان عدد اصغر قاسمدر

اکر بر کسر وجه مشروح اوزره کرةً بعد اخری تقسیم

اولنەرق مقسوم علیه اخیری واحد چیقار ایسه اول کسرك قاسمی یوقدر

(دردنجی ماده کسورات عادیەنك بسط و رفعی)

(بسط) عدد صحیح مع الکسرك عدد صحیحنی کسرینه قارشدرمقدر
(رفع) ایچندە عدد صحیح بولنان کسرك عدد صحیحنی ایروب عدد صحیح مع الکسر هیئتنە قویمقدر
(بسطك طریق) مثلا $\frac{٣}{٧}$ ٤ عدد صحیح مع الکسرینی بسط ایچون عدد صحیح اولان ٤ کسرك مخرجی اولان ٧ عددیله ضرب و صورت اولان ٣ عددیله جمع اولنەرق حاصل اولان ٣٠ عددینك صورت و ینە مخرجی بولنان ٧ عددینك مخرج اعتبار اولنمسی لازمکلور بوصورتده $\frac{٣}{٧}$ ٤ $=$ $\frac{٣٠}{٧}$ اولور و بوکا کسر مرکب دینور
(رفعك طریقی) مثلا $\frac{٣٠}{٧}$ کسرینی رفع ایچون صورت اولان ٣٠ مخرج اولان ٧ اوزرینە تقسیم اولنور خارج قسمت اولان ٤ عددی عدد صحیح اولور و تقسیمدن کیرویە قالان ٢ کسری صورت و مخرج اصلی اولان ٤ مخرج اعتبار اولنور بوصورتده $\frac{٣٠}{٧}$ $=$ $\frac{٢}{٧}$ ٤ اولمغله کسر مذکور رفع اولنمش اولور

(بشنجی ماده کسورات عادیەنك قیمت حقیقیەسنی تعیین ایتمك)

بر کسرك قیمت حقیقیەسنی تعیین ایتمك مثلا $\frac{٥}{٨}$ کسرینك

قیمت حقیقیه سنی یعنی غروشده کسر اولدیغی حالده قاچ پاره ایتدیکنی بیلمك لازم کلدکده ۱ غروش ٤٠ پاره‌دن مرکب اولدیغندن کسر مذکورك مخرج حقیقیسی ٤٠ دیمك اولمغله اشبو ٤٠ صورت اولان ٥ عددیله ضرب اولنوب حاصل اولان ۲۰۰ مخرج کسر اولان ۸ اوزرینه تقسیم اولندقده خارج قسمت اولان ۲٥ پاره اولوب $\frac{٥}{٨}$ کسرینك قیمتی اولدیغی نمایان اولور

واکر اشبو برنجی تقسیمدن صکره کسر قالور ایسه مادونی بولنان جزئك یعنی اقچه‌نك مخرجی اولان ۱۳ ایله ضرب اولنه‌رق بو صورتله اجرای عمل اولنوب حاصلی اقچه جنسندن اولمش اولور

(التنجی ماده کسورات عادیه‌نك توحید مخرجلری)

(توحید مخرج) مخرجلری مختلف اولان کسرلرك قیمتلری تغییر اولنمیه‌رق مخرجلری مساوی قیلمقدر

ایمدی کسورات عادیه‌نك جمع و طرح قاعده‌لری مطلقا توحید مخرج اولنمغه محتاج اولوب بو دخی ایکی طریق ایله اجرا اولنور

(طریق اول)

هر بر کسرك صورتیله مخرجی کندی مخرجندن ماعدا بولنان مخرجلرك حاصل ضربیله ضرب اولنور مثلا $\frac{٣}{٤}$ و $\frac{٢}{٣}$ و $\frac{٤}{٥}$ کسرلرینك مخرجلری مساوی قیلمق ایچون کسر اول اولان

$\frac{٣}{٤}$ دك صورتيله مخرجی كسر ثانی و ثالثك مخرجلری بولنان ٣ و ٥ عددلرينك حاصل ضربی اولان ١٥ و كسر ثانی بولنان $\frac{٢}{٣}$ لك دخی صورتيله مخرجی اول و ثالثك مخرجلری اولان ٤ و ٥ عددلرينك حاصل ضربی اولان ٢٠ و ثالث بولنان $\frac{٤}{٥}$ لك دخی كذلك صورتيله مخرجی اول و ثانی كسرلرينك مخرجلری بولنان ٤ و ٣ عددلرينك حاصل ضربی اولان ١٢ ايله ضرب اولنور اولوقتده مذكور كسرلر $\frac{٤٥}{٦٠}$ و $\frac{٤٠}{٦٠}$ و $\frac{٤٨}{٦٠}$ كسرلری هيئتلرينه كيره رك توحيد مخرج اولنمش اولورلر

(طريق ثانی)

كسرلرك مخرجلرينك الك اعظمی سائر مخرجلرك هربريله تماماً تقسيمی ممكن اولور بر عدد بولنور ايسه اولوقت مخرج اعظم مخارج سائره نك هر بريله تقسيم اولنه رق ظهور ايدن خارج قسمتلری كندی كسرينك صورتيله مخرجنه ضرب اولنور مثلا $\frac{٥}{١٢}$ و $\frac{٣}{٤}$ و $\frac{١}{٢}$ و $\frac{٢}{٣}$ كسرلرينك توحيد مخرجلری اعظم مخرج بولنان ١٢ عددی مخارج سائره اولان ٤ و ٢ و ٣ عددلرينك هر برلريله تماماً تقسيم اولنديغندن اولصورتله هر بر كسرك مخرجی تقسيم اولنه رق ظهور ايدن ٣ و ٦ و ٤ خارج قسمتلری كندی كسرلرينك صورتيله مخرجنه ضرب اولنور اولوقتده مذكور كسرلر $\frac{٥}{١٢}$ و $\frac{٩}{١٢}$ و $\frac{٦}{١٢}$ و $\frac{٨}{١٢}$ هيئتلرينه كيرمكله مساوی قيلنمش اولورلر

اكر مخرج اعظم خارجدن بر عدده ضرب اولنديغی حالده

سائر مخرجلرك بربريله تماماً تقسيمى ممكن اولور برعددظهور ايدر ايسه اولوجهله ضرب اولنوب ينه بوصورتله اجراى عمل اولنور

(تنبيه)

اشبو توحيد مخرج هر ايكى كسرك بربرندن اعظميت واصغريتلرينى بيلديرر

(ايكنجى جمع قاعدەسى)

كسورات عاديەنك جمعنده اوچ احتمال واردر يا عدد صحيح كسر ايله ويا كسر كسرلر ايله و ياخود عدد صحيح مع الكسر عدد صحيح مع الكسر ايله و ياخود ساده كسر ايله جمع اولنور

(برنجى احتمال)

عدد صحيح كسرايله جمع اولنورايسه بسط قاعدەسيله اولور مثلا $٤ + \frac{٢}{٥}$ كسرى جمع اولنمق ايچون عدد صحيح اولان ٤ كسره بسط اولنوب حادث اولان $\frac{٢٢}{٥}$ حاصل جمع اولمش اولور

(ايكنجى احتمال)

اكر كسر كسرلر ايله جمع اولنەجق اولور ايسه بو دخى جمع اولنەجق كسرلرك مخرجلرى مساوى ايسه مثلا $\frac{٢}{٥} + \frac{٣}{٥} + \frac{٤}{٥}$ كبى كه بونلرك مخرجلرى مساوى اولديغندن يالكز صورتلرى بولنان ٢ و ٣ و ٤ عددلرى بر بريله جمع اولنوب حاصل اولان

٩ عددینده مخرجلری بولنان ٥ مخرج اعطا اولنور بو صورتده
$\frac{2}{5}+\frac{3}{5}+\frac{4}{5}=\frac{9}{5}$ اولمش اولور
و اکر جمع اولنه جق کسرلرك مخرجلری مساوی دکل ایسه
یوقاروده بیان اولنان توحید مخرج قاعده سیله مخرجلری مساوی
قیلنوب بعده بو صورتله اجرای عمل اولنور

(اوچنجی احتمال)

اکر عدد صحیح مع الکسرلر بربرلریله جمع اولنه جق اولور ایسه
بودخی ایکی طریق ایله اولور

(طریق اول)

هر بر کسرك عدد صحیحی کندوسنه بسط اولنوب ایکنجی
احتمالده بیان اولنان وجهله جمع اولنور مثلا $2\frac{3}{4}+1\frac{2}{3}+3\frac{4}{5}=\frac{11}{4}+\frac{5}{3}+\frac{19}{5}=\frac{165}{60}+\frac{100}{60}+\frac{228}{60}=\frac{493}{60}=8\frac{13}{60}$ اولور

(طریق ثانی)

کسرلر توحید مخرج اولندقدنصکره عدد صحیحلر ایرو و کسرلر
دخی ایکنجی احتمال وجهله آیروجه جمع اولنوب عدد
صحیحلر حاصل جمعی صاغنه کسرلر حاصل جمعی تحریر
اولنور مثلا بالاده یازیلان مثال آلنمش اولسه $2\frac{3}{4}+1\frac{2}{3}+3\frac{4}{5}=2\frac{45}{60}+1\frac{40}{60}+3\frac{48}{60}=6\frac{133}{60}$ اولور

وبو كسر دخی مركب اولديغندن رفع اولنوب عدد صحيحی عدد صحيحلر ايله جمع اولندقده $٨\frac{١٣}{١٥}$ اولمغله جمع اولنمش اولور

(اوچنجی طرح قاعده‌سی)

كسورات عاديه‌نك طرحنده درت احتمال واردر برى كسرك كسردن طرحی ديكرى كسرك عدد صحيحدن طرحی و اوبرى عدد صحيحك كسردن طرحی و دها اوبريده عدد صحيح مع الكسرك عدد صحيح مع الكسردن طرحيدر

(برنجی احتمال)

اكر كسر كسردن طرح اولنه جق اولور ايسه و اكر او كسرك مخرجلريده مساوى بولنور ايسه مثلا $\frac{٧}{٨} - \frac{٢}{٨}$ كبی كه بونلرك مخرجلرى مساوى اولديغندن ٧ صورتندن ٢ صورتی طرح اولنوب باقی ٥ قالمغله اشبو ٥ عددينه ٨ مخرجی مخرج اعطا اولنور اولوقتده $\frac{٧}{٨} - \frac{٢}{٨} = \frac{٥}{٨}$ اولور اكر كسرلرك مخرجلرى مساوى دكل ايسه بالاده ذكر اولنان ماده وجهله توحيد مخرج اولنه‌رق بعده اجراى عمل اولنور

(تنبيه)

اكر مطروح مطروح منهدن اعظم اولور ايسه اولوقت تفاضل مطروح جنسندن قالمغله حاصل طرح ايله مساوى اشارتی ارا سنه بر ناقص اشارتی تحرير اولنور مثلا $\frac{٢}{٨} - \frac{٧}{٨} = - \frac{٥}{٨}$ كبی

(ایکنجی احتمال)

اکر کسر عدد صحیحدن طرح اولنه‌جق اولور ایسه مثلا $٨ - \frac{٣}{٥}$ کبی که بونك طرحنده عدد صحیح اولان ٨ کسرك مخرجی بولنان ٥ ایله ضرب اولنوب حاصل اولان ٤٠ عددندن صورت اولان ٣ طرح اولنه‌رق باقی قالان ٣٧ صورت و ٥ مخرج اعتبار اولنور بو صورتده $٨ - \frac{٣}{٥} = \frac{٨ \times ٥ - ٣}{٥}$ اولوب بو دخی $= \frac{٣٧}{٥}$ اولور

(اوچنجی احتمال)

اکر عدد صحیح کسردن طرح اولنه‌جق اولور ایسه مثلا $\frac{٥}{٩} - ٣$ کبی بونك طرحنده عدد صحیح اولان ٣ کسرك مخرجی بولنان ٩ ایله ضرب اولوب حاصل اولان ٢٧ عددی صورت کسر اولان ٥ دن طرح اولنه‌رق باقی قالان ٢٢— عددینه مخرج کسر اولان ٩ ینه مخرج اعطا اولنور بو صورتده $\frac{٥}{٩} - ٣ = \frac{٥ - ٣ \times ٩}{٩} = \frac{٥ - ٢٧}{٩} = - \frac{٢٢}{٩}$ اولور

(دردنجی احتمال)

عدد صحیح مع الکسرلر بربرندن طرح اولنه‌جق اولسه بو دخی ایکی طریق ایله اولور

(طریق اول)

هر بر کسرك عدد صحیحی کندوسنه بسط اولنوب برنجی احتمالده ذکر اولندیغی اوزره بربرندن طرح اولنور مثلا $٣\frac{٣}{٧} - ٢\frac{٢}{٨} = \frac{٢٤}{٧} - \frac{٨}{٨} = \frac{١٩٢}{٥٦} - \frac{١٢٦}{٥٦} = \frac{٦٦}{٥٦} = ١\frac{١٠}{٥٦} = ١\frac{٥}{٢٨}$ اولور

(طریق ثانی)

کسرلرك مخرجلری مساوی قیلندقدن صکره عدد صحیح عدد صحیحدن و کسر کسردن طرح اولنوب کسرلرك حاصل طرحی یاننده عدد صحیحلرك حاصل طرحی وضع اولنور مثلا $3\frac{3}{7} - 2\frac{2}{8} = 3\frac{24}{56} - 2\frac{14}{56} = 1\frac{10}{56} = 1\frac{5}{28}$ اولور

(دردنجی ضرب قاعدهسی)

کسورات عادیهنك ضربنده دخی اوچ احتمال واردر بری کسرك کسره ضربی دیگری عدد صحیحك کسره ضربی اوبری عدد صحیح مع الکسرك عدد صحیح مع الکسره ضربیدر

(برنجی احتمال)

کسرك کسره ضربی مثلا $\frac{4}{5}$ کسری $\frac{5}{6}$ کسریله ضرب اولنهجق اولسه صورتلری بولنان ٤ و ٥ عددلری بربرینه ضرب اولنهرق حاصل اولان ٢٠ عددی صورت و مخرجلری بولنان ٥ و ٦ عددلری دخی بربریله ضرب اولنوب حاصل اولان ٣٠ عددی مخرج اعتبار اولنور بو صورتده $\frac{4}{5} \times \frac{5}{6} = \frac{20}{30}$ اولور

(ایکنجی احتمال)

عدد صحیحی کسره ضرب مثلا ٥ عدد صحیحی $\frac{4}{7}$ کسریله ضرب اولنهجق اولور ایسه عدد صحیح اولان ٥ کسرك

صورتی بولنان ٤ عددینه ضرب اولنوب حاصل ضرب اولان
٢٠ عددینه مخرج بولنان ٧ عددی ینه مخرج ویریلور
بو تقدیرجه $٥ \times \frac{٤}{٧} = \frac{٥ \times ٤}{٧} = \frac{٢٠}{٧}$ اولور

(اوچنجی احتمال)

عدد صحیح مع الکسرك عدد صحیح مع الکسره ضربی بودخی
هر بر کسرك عدد صحیحی کندوسنه بسط اولنوب تحدث ایدن
حاصل مبسوطلر برنجی احتمالده ذکر اولندیغی وجهله بربرینه
ضرب اولنور مثلا $٢\frac{٣}{٧} \times ٣\frac{٢}{٩} = \frac{١٧}{٧} \times \frac{٢٩}{٩} = \frac{٤٩٣}{٦٣}$ اولور

(بشنجی تقسیم قاعده‌سی)

کسورات عادیه‌نك تقسیمنده دخی درت احتمال واردر برنجی
کسرك کسره تقسیمی ایکنجی عدد صحیحك کسره تقسیمی
اوچنجی کسرك عدد صحیحه تقسیمی دردنجی عدد صحیح
مع الکسرك عدد صحیح مع الکسره تقسیمیدر

(برنجی احتمال)

کسرك کسره تقسیمی مثلا $\frac{٣}{٨}$ کسرینك $\frac{٤}{٩}$ کسرینه تقسیمی
کبی ابتدا مقسوم علیه واقع اولان $\frac{٤}{٩}$ کسری عکسی اولنه‌رق
یعنی صورتی اولان ٤ مخرج و مخرجی اولان ٩ صورت اعتبار
اولنه‌رق حادث اولان $\frac{٩}{٤}$ کسری مقسوم اولان $\frac{٣}{٨}$ کسریله
ضرب اولنوب حاصل ضرب اولان $\frac{٢٧}{٣٢}$ خارج قسمت اولمش
اولور بو صورتده $\frac{٣}{٨} \div \frac{٤}{٩} = \frac{٣}{٨} \times \frac{٩}{٤} = \frac{٢٧}{٣٢}$ اولور

(ایکنجی احتمال)

عدد صحیحی کسره تقسیم بو دخی انفاً تعریف اولندیغی اوزره مقسوم علیه عکس اولنوب مقسومه عدد صحیحك کسر ایله ضربی قاعدهسیله ضرب اولنهرق اجرا اولنور مثلا $٩ \div \frac{٣}{٧} = ٩ \times \frac{٧}{٣} = \frac{٦٣}{٣}$ اولور

(اوچنجی احتمال)

کسری عدد صحیحه تقسیم مثلا $\frac{٣}{٥}$ کسرینی ٦ عدد صحیحه تقسیم کبی اشبو ٦ عدد صحیحی کسرك مخرجی اولان ٥ عددینه ضرب اولنوب حاصل اولان ٣٠ عددی صورت کسر اولان ٣ عددینه مخرج ویریلور بو تقدیرجه $\frac{٣}{٥} \div ٦ = \frac{٣}{٥ \times ٦} = \frac{٣}{٣٠}$ اولور

(دردنجی احتمال)

عدد صحیح مع الکسرك عدد صحیح مع الکسره تقسیمی بو دخی هر بر کسرك عدد صحیحی کندوسنه بسط اولنهرق حاصل مبسوطلر برنجی احتمالده ذکر اولندیغی وجه اوزره بر برینه تقسیم ایله اجرا اولنور مثلا $٣\frac{٢}{٥} \div ٤\frac{٢}{٣} = \frac{١٧}{٥} \div \frac{١٤}{٣} = \frac{١٧}{٥} \times \frac{٣}{١٤} = \frac{٥١}{٧٠}$ اولور

(باب ثالث مقیاسلر بیاننده در)

(مقیاس) کندی جنسندن اولان مقدارلر اکا نسبت

اوانه‌رق تعيين اولنور

(دولت عليه‌ده مستعمل اولان مقياسلرك جدوللرى بيانده‌در)

(مساحه خصوصنده استعمال اولنان مقياسلردر)

بيوك مقياسلر

ذراع			
$2\frac{1}{2}$	قولاج		
٢٥٠٠	١٠٠٠	ميل	
٧٥٠٠	٣٠٠٠	٣	فرسخ

كوچك مقياسلر

نقطه					
١٠	خط				
١٠٠	١٠	پرمق			
١٢٠٠	١٢٠	١٢	قدم		
١٢٠٠٠	٢٤٠	٢٤	٢	ذراع	اصلى

(اوزان خصوصنده استعمال اولنان مقیاسلر)

بیوك مقیاسلر

				درهم
			لودره	١٧٦
		اصلی قیه	٢ $\frac{٣}{١١}$	٤٠٠
	قنطار	٤٤	١٠٠	١٧٦٠٠
چکی	٤	١٧٦	٤٠٠	٧٠٤٠٠

وسط مقیاسلر

			دنك
		درهم	٤
	مثقال	١ $\frac{١}{٢}$	٦
اصلی قیه	٢٦٦ $\frac{٢}{٣}$	٤٠٠	١٦٠٠

کوچك مقیاسلر

						ذره
					قطمیر	٢
				نقیر	٢	٤
			قتیل	٢	٤	٨
		بغدای	٤	٨	١٦	٣٢
	قیراط	٤	١٦	٣٢	٦٤	١٢٨
دنك	٤	١٦	٦٤	١٢٨	٢٥٦	٥١٢

(سکه خصوصنده استعمال اولنان مقیاسلر)

پول				
اقچه	٣			
پاره	٣	٩		
اصلی غروش	٤٠	١٢٠	٣٦٠	
کیسه	٥٠٠	٢٠٠٠٠	٦٠٠٠٠	١٨٠٠٠٠

(صو یولجیلری بیننده استعمال اولنان مقیاسلر)

هلال						
جوالدیز	٢					
نصف ماصوره	٢	٤				
ماصوره	٢	٤	٨			
قامش	٢	٤	٨	١٦		
نصف لوله	٢	٤	٨	١٦	٣٢	
اصلی لوله	٢	٤	٨	١٦	٣٢	٦٤

لوله تسمیه اولنان مقیاس اعظمك قطری ٨ خط مقداری اولوب و بو لولەدن دقیقەده یاغمور صویی اولمق اوزره سکز بچق قیه قدر صو جریان ایدر

(ازمنه حقنده استعمال اولنان مقیاسلر)

(*) بیوك مقیاسلر

			کون
		هفته	٧
	ای	٤	٣٠
سنه	١٢	٤٨	٣٦٥

کوچك مقیاسلر

				ثالثه
			ثانیه	٦٠
		دقیقه	٦٠	٣٦٠
أصلی	ساعت	٦٠	٣٦٠	٢١٦٠٠

(دائره حقنده استعمال اولنان مقیاسلر)

			ثانیه
		دقیقه	٦٠
	درجه	٦٠	٣٦٠
دائره	٣٦٠	٢١٦٠٠	١٢٩٦٠٠٠

حکما کرهٔ ارض اوزرنده واقع بر درجەنك مسافەیی ایکی بچق مرحله و بر مرحلەیی سکز فرسخ اعتبار ایتمشلردر

و بر فرسخ سیر معتدل ایله بر ساعت ظرفنده قطع اولنان مسافەدن عبارتدر

(*) اشبو جدولده بولنان تقسیمات صحیح دکل ایسه ده بین الناس مشهور اولوب حسابات اکثریا بونك اوزرینه اجرا قلندیغندن بو صورتله یازلمشدر

(فرانسزلر بیننده استعمال اولنان مقیاسلر بیانندهدر)

(مساحه خصوصنده استعمال ایتدکلری مقیاسلر)

فرانسزلرك مساحهده قوللاندقلری مقیاس اصلیه (متره) اطلاق اولنورکه پارس شهرندن مرور ایدن نصف النهار دائرهسنك قرق ملیون جزئندن بر جزئی اعتبار ایتمشلردر ذراع عشرینیه تحویل اولندقده ۱ ذراع ۷ پرمق ۶ خط ۷ نقطه ۳ $\frac{۲}{۵}$ ذره کلور

بیوك مقیاسلر

متره				
دقهمتره	۱۰			
هکتومتره	۱۰	۱۰۰		
کیلومتره	۱۰	۱۰۰	۱۰۰۰	
میریامتره	۱۰	۱۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰۰

کوچك مقیاسلر

میلیمتره			
سانتیمتره	۱۰		
دسیمتره	۱۰	۱۰۰	
متره	۱۰	۱۰۰	۱۰۰۰

(اوزان حقنده استعمال ایتدكاری مقیاسلر)

اوزان حقنده استعمال ایتدكاری مقیاس اصلی به (غرام) تسمیه اولنور كه بر دثیتره مكعبك حاوی اولدیغی ماء مقطر ثقلتندن عبارتدر

بیوك مقیاسلر

غرام				
دقه غرام	١٠			
هكتوغرام	١٠	١٠٠		
كیلوغرام	١٠	١٠٠	١٠٠٠	
میریاغرام	١٠	١٠٠	١٠٠٠	١٠٠٠٠

كوچك مقیاسلر

میلی غرام			
سانتیغرام	١٠		
دسیغرام	١٠	١٠٠	
غرام	١٠	١٠٠	١٠٠٠

و بر كیلو غرام $\frac{٥١٧٢}{١٠٠٠٠}$ ٣١٠ درهم مقداری كلور

(مایعات خصوصنده استعمال ایتدکلری مقیاسلر)

مایعاتی تقدیر ایتمك ایچون قوللاندقلری مقیاس اصلی‌یه (لیتره) تسمیه اولنور که بر سانتیمتره مکعبنك مساوی اولدیغی مأ مقطر ثقلتندن عبارتدر

بیوك مقیاسلر

لیتره				
دقه لیتره	١٠			
هکتولیتره	١٠	١٠٠		
کیلولیتره	١٠	١٠٠	١٠٠٠	
میریا لیتره	١٠	١٠٠	١٠٠٠	١٠٠٠٠

کوچك مقیاسلر

میلی لیتره			
سانتی لیتره	١٠		
دسی لیتره	١٠	١٠٠	
لیتره	١٠	١٠٠	١٠٠٠

سکه خصوصنده استعمال ایتدکلری مقیاس اصلی‌یه (فرانق) تسمیه اولنور که ٩ قسم کمش ١ قسم باقردن مرکب اولوب ٥ غرام ثقلتنده‌در

(باب رابع كسورات اعشاريه و قواعدى بياننده در)

(كسر اعشارى) مخرجى صفر ايله واحددن مركب اولان كسردر

يعنى واحد مفروض مساواةً اون قسمه و مطلوب اولديغى حالده او قسملر دخى كذلك اون قسم اخره و هكذا مراد اولنان حدده قدر بويله اونر اونر تقسيم اولنوب مخرجلرى ١٠ و ١٠٠ و ١٠٠٠ و الى اخره عددلرى حاوى بولنان ديمكدر اشبو تقسيماتدن تقسيم اولك قسملرينه اجزاى اعشار و تقسيم ثانينك قسملرينده اجزاى مأت و ثالثك قسملرينده اجزاى الوف والحاصل اجزاى عشرات الوف و مأت الوف بو وجهله تسميه اولنوب هر بر قسم كندينى ولى ايدن قسمك عشرى اولور مثلا اجزاى الوف اجزاى مأتك و اجزاى مأت اجزاى عشراتك و اجزاى عشرات واحدك عشرى اولديغى مثللو اجزاى الوف اجزاى مأتك اونده برى و اجزاى اعشارك يوزده برى و واحدك بيكده برى اولمش اولور

اشته بو سببدن كسورات اعشاريه اجزاى اعشاردن بدأ ايله صولدن صاغه طوغرى صره سيله ترتيب و بر عدد صحيحك صاغ طرفنه شو (،) مثللو بر اشارت مفرزه ايله تفريق اولنه رق بلا مخرج يازلديغندن قوتلرى ترتيب مذكور اوزره اونر اونر تقليل اولنور مثلا $\frac{٦}{١٠}$ و $\frac{٧}{١٠٠}$ و $\frac{٥}{١٠٠٠}$ كسرلرى قوتلرى موجبنجه اجزاى اعشاردن بدأ ايله بلا مخرج

صاغه طوغری ترتیب و عدد صحیحدن مذکور علامت مفرزه ایله فصل اولنوب ۶۷۵ ر ۱ شو وجهله تحریر اولندیغندن علامت مذکورهنك صاغنده‌كی ۶ اجزای اعشاره و ۷ اجزای مأته و ۵ اجزای الوفه دلالت ایتمکله اوزر اونر تقابل اولنمش اولور بو جهتله بر کسر اعشاریك رقملرندن هر برینك قوتی بولندیغی خانه‌دن معلوم اولدیغی کبی کسر مذکورك تکمیل مخرجی دخی دفعةً اکلاشیله بیلور یعنی هر کسر اعشارینك مخرجی علامت مفرزه‌نك صاغنده بولنان کسر اعشاری مرتبه‌سی عددینه مساوی صفرلر ایله واحددن مرکب اولور

(برنجی تعداد و ترقیم قاعده‌سی)

امدی کسورات اعشاریه‌نك تعدادی بالاده بیان اولنان تعریفندن دخی اکلاشلدیغی وجهله ابتدا عدد صحیحی یعنی علامت مفرزه‌نك صول طرفنده بولنان عددی بعده اشارت مذکوره‌نك صاغ طرفنده بولنان ارقامی نهایتده واقع رقمك دلالت ایتدیکی اجزایه نسبت اولنه‌رق عدد صحیح مثللو صولدن صاغه طوغری قرائت ایله اولور

مثلا ۶۷۵ر۱ مثال سابق قرائت اولنه‌جغی وقت علامت مفرزه‌نك صولنده بولنان ۱ عدد صحیحه و صاغنده بولنان ۶ اعشاره و ۷ مأته و ۵ الوفه دلالت ایتدیکندن اولا عدد صحیح اوقنوب صکره کسورات مذکوره نهایتده بولنان ۵ رقمك منسوب اولدیغی اجزای الوفه نسبت

اولنه‌رق بر عدد صحیح یکده التیوز تمش بش دیو قرائت اولنور

و کسورات مذکوره‌نك ترقیمی دخی اولا عدد صحیح تحریر اولنه‌رق صاغنه بر علامت مفرزه وضع اولنوب صکره صاغه طوغری کسورات معلومه اجزای اعشاردن بدأ ایله صره‌سیله تحریر اولنور

یعنی ابتدا اجزای اعشار و صکره مأت و دها صکره الوف الی اخره هر بر رقم کندوسنه مخصوص محله وضع اولنور اکر اجزای اعشاردن و یاخود مأتدن و یاخود سائر مرتبه‌لردن هر قنغیسی بولنمز ایسه انك ایچون محله صفر قونور

مثلا اوچ عدد صحیح یکده ایکیوز طقوز تحریر اولنمق مراد اولندقده اولا ۳ عدد صحیحی تحریر و صاغنه علامت مفرزه وضع اولنور صکره صولنده ۲ و ۹ رقملری کندولرینه مخصوص اولان اجزای اعشار و الوف محللرینه تحریر و مأت خانه‌سنه دخی صفر ترقیم اولنور بو صورتده حادث اولان ۳,۲۰۹ کسری مطلوب اولان کسر اعشاری اولمش اولور

(کسورات اعشاریه ایچون ایجاب ایدن بعض ماده‌لر بیاننده در)

(برنجی ماده کسر اعشارینك عادی یه تحویلی)

کسر اعشاریسنك کسر عادی یه تحویلی مثلا ۳,۱۸۵ کسر اعشاریسنك کسر عادی یه تحویلنده علامت مفرزه‌نك صاغنده

اولان ٨٥ رقمی صورت و رقم مذکورك دلالت ایتدیکی ١٠٠ اجزای اعشار مخرج اعتبار اولنوب شو $\frac{٨٥}{١٠٠}$ صورتله تحریر اولنور

(ایکنجی ماده کسر عادینك اعشاری یه تحویلی)

کسر عادینك اعشاریه تحویلنده اوچ احتمال واردر

(برنجی احتمال)

اکر کسر عادینك مخرجی صفر ایله واحددن عبارت اولور ایسه مثلا $\frac{٥}{١٠}$ کبی بونك تحویلی عدد صحیح اولمدیغندن عدد صحیح محلنه صفر وضع و علامت مفرزه ایله تفریق اولنه رق صاغنه صورتی اولان ٥ دلالت ایتدیکی مخرجی اولان ١٠ عددینه کوره شو صورتله ٠،٥ تحریر اولنور

(ایکنجی احتمال)

اکر کسر عادینك صورتیله مخرجی خارجدن بر عدده ضرب اولندقده مخرجنك حاصل ضربی صفر ایله واحددن مرکب بر عدده مساوی اولور ایسه مثلا $\frac{٣}{٥}$ کسری کبی که اشبو کسرك صورتیله مخرجی خارجدن ٢٠ عددیله ضرب اولندقده $\frac{٦٠}{١٠٠}$ حاصل اولمغله برنجی احتمال وجهله کسر اعشاری‌یه تحویل اولنور بو صورتده $\frac{٦٠}{١٠٠}$ = ٠،٦٠ اولور

(اوچنجی احتمال)

بر کسر عادینك بو ایکی احتمال وجهله تحویلی ممکن اولمز

ایسه مثلا $\frac{٧}{٨}$ کسری کبی اشبو کسرك تحویلنده اولا صورت مخرج اوزرینه تقسیم اولنه جق ایسه ده صورت اولان ٧ مخرج اولان ٨ اوزرینه تقسیم اولنه مامغله خارج قسمتده عدد صحیح اولمدیغی ظاهر اولدیغندن عدد صحیح محلنه قائم اولمق اوزره بر صفر قونوب علامت مفرزه ایله تفریق اولندقدنصکره مذکور ٧ صورتنك اوکنه بر صفر وضع ایله ٨ مخرجنه تقسیم و حادث اولان ٨ خارج قسمتی اجزای اعشار اولوب علامت مذکوره نك صاغنه تحریر اولنور بعده باقی قلان ٦ کسرینك اوکنه دخی بر صفر وضع و تکرار ٨ مخرجنه تقسیم و اشبو تقسیمدن دخی حاصل اولان ٧ خارج قسمتی اجزای مأت اولمغله اقدمجه استحصال اولنان خارج قسمتك صاغنه و کذا باقی قلان ٤ کسرینك اوکنه دخی ینه بر صفر وضعیله ٨ اوزرینه تقسیم اولندقده ظهور ایدن ٥ خارج قسمتی اجزای الوف اولمغله اولکی خارج قسمتلرك صاغنه تحریر اولنور و کیرویه کسر قالمامغله $\frac{٧}{٨}$ کسری ٠ر٨٧٥ کسر اعشاریسنه مساوی اولوب بو صورتله تحویل اولنمش اولور

(تنبیه)

بعضاً کسر عادینك اعشاری یه تحویلنده بالاده یاپلدیغی اوزره هر نقدر تقسیم یوریدیلور ایسه ده منقطع اولمیوب بر مقدار کسر قاله بیله جکندن اولوقتده مراد اولنان حدده قدر یوریدیله رك باقی جزئی قالمش اولان کسر ترك اولنور

(اوچنجی ماده کسورات اعشاریه‌نك توحید مخرجلری)

کسورات اعشاریه‌نك توحید مخرجلری او کسرلردن برینك اوکنه بر طاقم صفرلرك وضعی و یاخود اوکندن بر طاقم صفرلرك ترکی ایله اولور مثلا ٠٫٥ کسری ایله ٠٫٠٦ کسرینك توحید مخرج اولنمسی مراد اولور ایسه ٠٫٠٦ کسرینك اوکنه بر صفر وضع اولنور اولوقتده کسر مذکور ٠٫٠٦٠ اولمغله قیمتنه خلل کلمکسزین مخرجی کسر اولك مخرجنه مساوی اولمش اولور و یاخود ٠٫٥٠ کسری ایله ٠٫٠٦ کسری توحید مخرج اولنه‌جق اولور ایسه کسر اولك اوکنده بولنان صفر ترك اولندقده ٠٫٥ کسری قالمغله کسر ثانینك مخرجنه مساوی اولمش اولور چونکه مذکور مثاللردن اولکی مثالده واقع کسر ثانی کسر عادی هیئتنده اولدیغی حالده صورتیله مخرجی خارجدن ١٠ عددینه ضرب و ایکنجی مثالده واقع کسر ثانینك صورتیله مخرجی خارجدن ١٠ عددینه تقسیم اولنمش دیمك اولور

(دردنجی ماده کسورات اعشاریه‌نك قیمت حقیقیه‌سنی تعیین ایتمك)

بر کسر اعشارینك قیمت حقیقیه‌سی تعیین اولنمق مثلا ٠٫٦٢٥ کسری غروشده کسر اولدیغی حالده قاچ پاره ایدر بیلمك مراد اولنور ایسه پاره‌نك غروشه نظراً مخرجی ٤٠ اولدیغندن کسر مذکور ٤٠ ایله ضرب اولندقده ٠٫٦٢٥ × ٤٠ = ٢٥٫٠٠٠ اولمغله اشبو عددك صاغ طرفندن کسر اعشاری مرتبه‌سی

عددینه مساوی اوچ مرتبه تفریق یعنی حاصل ضرب مخرج
اولان ١٠٠٠ عددینه تقسیم اولنور اولوقتده کیرویه قلان
٢٥ عددی قیمتی اولان پاره اولمش اولور

(ایکنجی جمع قاعدەسی)

کسر اعشاریلرك جمعی مثلا ٨٫٠٤٥ و ٣٫١٨ و ٠٫٥ کسر
اعشاریلرینك جمعی اولا مذکور کسرلر توحید مخرج اولنەرق
یعنی جملەسنك کسر اعشاری مرتبەلری مساوی قلنەرق علامت
مفرزه بر استقامتده اولمق اوزره بر برینك آلتنه شو صورتله

تحریر اولنوب زیرینه بر خط چکلدکدنصکره عدد	٨٫٠٤٥
صحیح کبی جمع ایله اولور فقط حاصل جمعدن	٣٫١٨٠
کسر اعشاری مرتبەسی قدر خانه افراز اولنور	٠٫٥٠٠
اولوقتده خط جمع زیرنده تحدث ایدن ١١٫٧٢٥	١١٫٧٢٥

عددی مذکور کسرلرك حاصل جمعی اولمش اولور
واکر جمع اولنەجق کسر اعشاریلر اراسنده یالکز عدد
صحیح بولنور ایسه او دخی اوکنه کسر اعشاری مرتبەسی قدر
صفر وضعیله کسر هیئتنه ادخال اولنوب بعده اجرای عمل اولنور

(اوچنجی طرح قاعدەسی)

کسورات اعشاریەنك طرحی مثلا ٨٫٢٨٥٤ کسر اعشاریسندن
٤٫١٥٣ کسر اعشاریسنك طرحی اولا مذکور کسرلر توحید
مخرج اولنەرق علامت مفرزلر بر استقامتده بولنمق اوزره

مطروح مطروح منهك تحتنه شو صورتله تحرير اولنوب زيرينه بر خط طرح چكلدكدن صكره عدد صحيح كبى طرح ايله اولور فقط حاصل طرحدن كسر اعشارى مرتبه سى قدرخانه افراز

٨٫٢٨٥٤
٤٫١٥٣٠
٤٫١٣٢٤

اولنور و بو صورتله افراز اولندقده خط مذكور التنده تحدث ايدن ٤٫١٣٢٤ عددى مذكور كسرلرك حاصل طرحى اولمش اولور و اكر مطروح و ياخود مطروح منه يالكز عدد صحيح اولور ايسه عدد صحيحك اوكنه كسر مقدارى صفرلر وضع اولنوب بعده ينه عدد صحيح كبى طرح اولنور مثلا ٥ عدد صحيحدن ٢٫٦٢٥ طرح اولنه جق اولور ايسه شو وجهله عمل اولنور ٥٫٠٠٠ وكذا ٥٫٦٢٥

٥٫٠٠٠	٥٫٦٢٥
٢٫٦٢٥	٢٫٠٠٠
٢٫٣٧٥	٣٫٦١٥

(دردنجى ضرب قاعده سى)

كسورات اعشاريه نك ضربى مثلا ٣٫٢٦٢ كسر اعشاريسنك ٠٫٥٢ كسر اعشاريسيله ضربى اولا ضرب اولنه جق كسر اعشارى عدد صحيحك ضربنده بيان اولنان قاعده اوزره بربرى التنه شو صورتله تحرير اولنوب التنه بر خط چكلدكدنصكره علامت مفرزه لردن صرف نظرله عدد صحيح كبى ضرب اولنمله اولور

٣٫٢٦٢
٠٫٥٢
٦٥٢٤
١٦٣١٠
١٫٦٩٦٢٤

فقط حاصل ضربك صاغندن مضروب ايله مضروب فيهك
كسر اعشارى مرتبه‌سى عددينه مساوى مرتبه تفريق
اولنور اولوقتده تحدث ايدن ١٫٦٩٦٢٤ عددى حاصل
ضرب اولمش اولور

اكر حاصل ضربده كسر اعشارى مرتبه‌سى قدر مرتبه
بولنمز ايسه صفرلر وضعيله اولقدر مرتبه حاصل ايدوب
بعده تفريق اولنور مثلا ٠٫٠٠٧ مثالنده اولديغى كبى

٠٫٠٠٥

٠٫٠٠٠٠٣٥

(بشنجى تقسيم قاعده‌سى)

كسورات اعشاريه‌نك بربرينه تقسيمى مثلا ٣٫٠٧٥ كسر
اعشاريسنك ٢٫٥ كسر اعشاريسنه تقسيمى اولا مقسوم اولان
٣٫٠٧٥ عددك كسر اعشاريسى خانه‌لرينه مساوى اولمق اوزره
مقسوم عليه اولان ٢٫٥ عددينك اوكنه
ايكى صفر قونه‌رق شو وجهله
تحرير اولندقدنصكره علامت
مفرزه‌لردن قطع نظرله بووجهله عدد
صحيح كبى تقسيم ايله اولور فقط مقسومك
نهايتنه قدر ظهور ايدن خارج قسمت
عدد صحيح اولور و اندنصكره بوريديلان
خارج قسمت كسر اعشارى اولور

٣٫٠٧٥	٢٫٥٠٠
٢٥٠٠	١٫٢٣
٠٥٧٥٠	
٥٠٠٠	
٧٥٠٠	
٧٥٠٠	
٠٠٠٠	

اكر مقسوم و مقسوم علیهدن بریسی عدد صحیح اولور ایسه اولوقت عدد صحیح اوکنه کسر اعشاری مرتبه‌سی قدر صفر قونه‌رق تقسیم عملی اجرا اولنور مثلا ٧٥,٠٢٥ کسر اعشاریسی ٢٥ عدد صحیحی اوزرینه تقسیم اولنه‌جق اولسه شو وجهله یاپیلور

٧٥,٠٢٥	٢٥,٠٠٠
٧٥ ٠٠٠	٣,٠٠١
٠٢٥٠٠٠	
٢٥٠٠٠	
٠٠٠٠٠	

(کسر اعشاریء دوری بیاننده در)

(کسر اعشاریء دوری) اعشاری خانه‌لرینک حاوی اولدیغی رقملرك جمله‌سی یاخود بر ویا برقاچ خانه‌دن صکره‌سی بربرینك عینی اوله‌رق تکرر ایدن کسر اعشاریلردر و بو تکرر ایدن رقملره عدد دوری دینور مثلا ٠,٣٣٣٣٣٣ و ٠,٤٢٧٢٧٢٧ کبی

اشبو کسر اعشاریء دوری ایکی قسمدر قسم اول بسیط قسم ثانی مرکبدر

(قسم اول)

(کسر اعشاریء دوریء بسیط) اعشاری خانه‌لرینك جمله‌سی بربرینك عینی اوله‌رق واقع اولان کسردر مثلا ٠,٣٣٣٣٣٣ کبی که اعشاری خانه‌لرینك جمله‌سی یعنی دور ایدن عددلرك کافه‌سی ٣ عددندن عبارتدر

و اشبو کسر $\frac{1}{3}$ کسر عادیسندن تحویل اولنمش بر کسر
اعشاری اولوب حین تحویلنده تقسیم عملی منقطع اولمیه رق
ظهور ایدن خارج قسمتلر الی غیر النهایه دور ایتمک لازم کلدیکی
جهتله بو صورتله التی خانه یوریدیله رک براقلمش اولدیغندن
هیئت اصلیه سنه ارجاع اولنمدیغی حالده قیمت تامه سی بولنه مز
بو جهتله مذکور ٠٫٣٣٣٣٣٣ کسرینک قیمت تامه سی
تعیین اولنمق ایچون اصلی اولان کسر عادی یه تحویلی شو
وجهله اولور که کسر مذکور ابتدا برنجی ماده ده بیان
اولندیغی اوزره شو صورتله $\frac{٣٣٣٣٣٣}{١٠٠٠٠٠٠}$ کسر عادی یه تحویل
اولنوب بعده مخرجندن واحد طرح اولنه رق شو
هیئتده $\frac{٣٣٣٣٣٣}{٩٩٩٩٩٩}$ افراغ اولنغله اشبو کسرک برنجی دوری
اولان $\frac{٣}{٩}$ اخذ اولنور و بو دخی $\frac{1}{3}$ کسرینه مساوی
اولدیغندن هیئت اصلیه سنه ارجاع اولنمش اولور که کسر
مذکور پاره ده کسر اولدیغی حالده تماماً ١ اقچه ایدر

(قسم ثانی)

(کسر اعشاری دوری مرکب) اعشاری خانه لرینک بر ویا
بر قاچ خانه دن صکره کی رقملری بر برینک عینی اولان کسرلر در
مثلا ٠٫٤٢٧٢٧٢٧ کبی که اعشاری خانه لرندن برنجیسی
اولان ٤ دور ایتمیوب صکره کی ٢٧ عددلری دور ایتمشدر
و اشبو ٠٫٤٢٧٢٧٢٧ کسر دوری مرکبنک قیمت تامه سی
تعیین اولنمق ایچون هیئت اصلیه سی اولان کسر عادی یه
ارجاعی دخی شو وجهله اولور که

کسر مذکورك مخرجی عدد دوری اولان ۲۷ خانه‌سی قدر ۹ یعنی ۲۷ ایکی خانه اولدیغندن ایکی ۹ که ۹۹ ایله دور ایتمیان ٤ عددینك خانه‌سی قدر صفردن یعنی بر دانه صفردن عبارت اولان ۹۹۰ عددی و صورتی دخی دور ایتمیان عدد ایله برنجی دورك رقملرینك تشکیل ایلدیکی عدددن که ٤ ایله ۲۷ نك تشکیل ایلدیکی ٤۲۷ دن دور ایتمیان ٤ عددی طرح اولنه‌رق باقی قلان ٤۲۳ عددی فرض و اعتبار اولنور بو صورتجه ٤۲۷۲۷۲۷ ر۰ $= \frac{٤۲۷-٤}{۹۹۰} = \frac{٤۲۳}{۹۹۰} = \frac{٤۷}{۱۱۰}$ اولدیغندن هیئت اصلیه‌سنه ارجاع اولنمش اولور

و بوندن اکلاشلدیغنه کوره بر کسر اعشاریٔ دوریٔ مرکبك کسر عادی‌یه تحویلنده قاعدهٔ عمومیه عدد دوری قاچ خانه‌دن عبارت ایسه اولقدر ۹ ایله دور ایتمیان عدد قاچ خانه‌دن عبارت ایسه اولقدر صفردن متشکل بر عددی مخرج و دور ایتمیان عدد ایله برنجی دورك رقملرینك تشکیل ایلدیکی عدددن دور ایتمیان عدد طرح اولنه‌رق باقی قلان عددی صورت یاپلق لازمکلور

(باب خامس اعداد مرکبه و قواعدی بیاننده‌در)

(اعداد مرکبه) بر جنسدن اولمق اوزره کسرلری متعدد مخرج حقیقیلره نسبت اولنان عددلردر مثلا ٥ غروش ۱۳ پاره ۲ اقچه کبی

(برنجی تحویل قاعده‌سی)

اشبو تحویل قاعده‌سی ایکی نوعدر بری عدد مرکبك کسر

مركب هيئتنه و برى دخى كسر مركبك عدد مركب هيئتنه تحويليدر

(نوع اول)

بر عدد مركبك كسر مركب هيئتنه تحويلى مثلا ٥ غروش ١٣ پاره ٢ اقچه‌نك كسر مركب هيئتنه تحويلى عدد معلومك جزؤ اعظمى بولنان ٥ مادوننده بولنان پاره جزئنه تحويل يعنى مخرج حقيقيسى اولان ٤٠ ايله ضرب اولنوب حاصل اولان ٢٠٠ پاره ١٣ پاره ايله جمع و حاصل جمع اولان ٢١٣ تكرار مابعدنده بولنان اقچه جزئنه تحويل يعنى مخرج حقيقيسى اولان ٣ ايله ضرب و تحدث ايدن ٦٣٩ اقچه دخى ٢ اقچه ايله جمع اولنه‌رق حصوله كلان ٦٤١ عددينه اشبو اصغر بولنان اقچه جزئنك الك اعظم بولنان غروش جزئنه نظراً مخرجى اولان ٤٠ × ٣ = ١٢٠ يعنى ١٢٠ عددينك مخرج اعطاسيله اولور بو صورتده ٥ غروش ١٣ پاره ٢ اقچه $\frac{٦٤١}{١٢٠}$ هيئتنه كيرمكله كسر مركبه تحويل اولنمش اولور

(نوع ثانى)

بر كسر مركبك عدد مركب هيئتنه تحويلى مثلا بالاده $\frac{٦٤١}{١٢٠}$ هيئتنه تحويل اولنمش اولان كسر مركبك هيئت اصليه‌سنه يعنى ينه عدد مركب هيئتنه تحويلى دخى اولا صورت اولان ٦٤١ مخرج اولان ١٢٠ اوزرينه تقسيم اولنه‌رق ظهور ايدن ٥ خارج قسمتى كسر معلوم مقياسنك جزء اعظمى اولان غروش اولور بعده اشبو تقسيمدن قالمش اولان ٤١ كسرى

استحصال اولنان جزء اعظمك مادوننده بولنان پاره جزئنه تحويل يعنى ٤٠ ايله ضرب و حاصل اولان ١٦٤٠ دخى تكرار ١٢٠ يه تقسيم اولنه‌رق حادث اولان ١٣ خارج قسمتى جزء ثانيسى اولان پاره اولور و صكره اشبو تقسيمدن دخى قالمش اولان ٨٠ كسرى جزء ثانينك ماتحتى بولنان آقچه جزئنه تحويل يعنى ٣ ايله ضرب وحاصل اولان ٢٤٠ ينه ١٢٠ يه تقسيم اولنه‌رق ظهور ايدن ٢ خارج قسمتى جزء ثالثى بولنان آقچه اولوب كسر مذكور اشبو صورتله عدد مركبه تحويل اولنمش اولور

(ايكنجى جمع قاعده‌سى)

برمقياسدن اوله‌رق واقع اولان اعداد مركبه‌يى جمع ايتمك مثلا ٨ غروش ٢٥ پاره ٢ آقچه و ٢٨ غروش ٣٥ پاره ٢ آقچه و ١٧ غروش ٣٩ پاره ١ آقچه‌يى جمع ايتمك لازم كلدكده اولا اشبو اعداد مركبه اجزاى متشابه‌لرى بربرى آلتنده اولق اوزره شو وجهله تحرير اولنوب زيرينه برخط چكيلور

غر	ره	آ
٨	٢٥	٢
٢٨	٣٥	٢
١٧	٣٩	١
٥٥	٢٠	٢

بعده جزء اصغر اولان آقچه‌لر جمع اولنه‌رق ٥ آقچه‌يه بالغ اولمش ايسه‌ده اشبو ٥ آقچه ١ پاره ايله ٢ آقچه‌يى حاوى بولنديغندن ١ پاره‌دن عبارت اولان ٣ آقچه پاره‌لر يكوننه قاتلمق اوزره آلده

وار بر تعبیرله ٥دن طرح و باقی فلان ٣ اقچه اقچه‌لر زیرینه تحریر اولنور
و صکره پاره‌لر دخی جمع اولنوب الده محفوظ پاره دخی ضم و علاوه اولندقده حاصل اولان ١٠٠ پاره دخی ٢ غروش ایله ٢٠ پاره‌یی حاوی اولمسی جهتیله مذکور ٢ غروش غروشلر یکوننه علاوه اولنمق اوزره الده حفظ اولنوب ٢٠ پاره پاره‌لر زیرینه و غروشلر دخی جمع و مذکور ٢ غروش دخی ضم اولنه‌رق تحدث ایدن ٥٥ غروش غروشلر تحتنه تحریر اولنور بو صورتده بالاده خط جمع زیرنده ظهور ایدن ٥٥ غروش ٢٠ پاره ٢ اقچه مذکور اعداد مرکبه‌نك حاصل جمعی اولمش اولور

(اوچنجی طرح قاعده‌سی)

اعداد مرکبه‌یی بربرندن طرح ایتمك مثلا ٤ غروش ١٦ پاره ١ اقچه‌دن ٢ غروش ٣٦ پاره ٢ اقچه‌یی طرح ایتمك لازم کلدکده اجزای متشابهه‌لری بربرینك آلتنده اولمق اوزره مطروح مطروح منهك تحتنه بو وجهله تحریر اولنوب زیرینه بر خط طرح چکیلور

غر	پ	ق
٤	١٦	١
٢	٣٦	٢
١	١٩	٣

بعده جزء اصغر اولان اقچه‌لردن باشلانه‌رق بونلر بربرندن طرح اولنه‌جق ایسه‌ده مطروح واقع اولان ٢ اقچه مطروح منه

واقع اولان ۱ اقچه‌دن بیوك اولسی جهتیله طرحی ممکن اوله‌میه‌جغندن مافوقنده بولنوب اکی ولی ایدن پاره خانه‌سندن ۱ پاره النه‌رق اقچه‌یه تحویل و حاصل اولان ٤ عددندن ۲ طرح اولنوب باقی قلان ۲ زیرینه تحریر اولنور و صکره پاره خانه‌سنه کچلدکده بو دخی مطروح منه‌دن اعظم بولندیغندن کذلك غروش خانه‌سندن ۱ غروش اخذ و پاره‌یه تحویل اولنوب اقدمجه بری اخذ اولنه‌رق قالمش اولان ۱۵ پاره‌یه ضم ایله حاصل اولان ٥٥ پاره‌دن ۳٦ طرح و باقی ۱۹ پاره کندی زیرینه وضع و غروش خانه‌سنه دخی کچیله‌رك بونده بری اخذ ایله قالمش اولان ۳ دن ۲ طرح اولنوب باقی ۱ قالمغله کندی حذاسنه تحریر اولنمقده خط طرح زیرنده تحدث ایتمش اولان ۲ غروش ۱۹ پاره ۲ اقچه مذکور اعداد مرکبه‌نك حاصل طرحی اولمش اولور

(اوچنجی ضرب قاعده‌سی)

اعداد مرکبه‌نك ضربی ایکی طریق ایله اجرا اولنور

(طریق اول)

ضرب اولنه‌جق عدد مرکبلرك هر بری یوقاروده تحویل قاعده‌سنده بیان اولنان اصول اوزره کسر عادی هیئتنده وضع و کسورات عادیه‌نك ضربی کبی ضرب اولنوب قیمت حقیقیه‌سی تعیین اولنه‌رق یاپلور

		قيه	درهم	
$= \frac{١٧٨٩}{٤٠٠}$	$= \frac{٤ \times ٤٠٠ + ١٨٩}{٤٠٠}$	٤	١٨٩	مثلا
		غر	ره	آ
$= \frac{٥٥٧}{١٢٠}$	$= \frac{٤ \times ٤٠ \times ٣ + ٢٥ \times ٣ + ٢}{٣ \times ٤٠}$	٤	٢٥	٢

$$\frac{١٧٨٩}{٤٠٠} \times \frac{٥٥٧}{١٢٠} = \frac{٩٩٦٤٧٣}{٤٨٠٠٠} = \frac{٨٠٦}{٤٨٠٠}$$ ١ آ ٣٠ ره ٢٠ غر اولور

(طريق ثانى)

مضروبلرك برينك جزءلرى مضروب ديكرك هر بر جزئنه آيرو آيرو ضرب اولنوب حاصل ضربلرك جزء اعظمنه نظراً اولان قيمت حقيقيه لرى تعيين اولنه رق جمله سى جمع اولنمق ايله ياپيلور مثلا ٨ قيه ١٣٠ درهم ارزاقك بهر قيه سى ٦ غروش ٢٤ پاره ٢ اقچه يه اولوب جمله سنك قاچ غروش ايتديكى مطلوب اولسه شو وجهله تحرير اولنوب صكره زيرده بيان اولنديغى وجهله ياپيلور

	قيه	درهم	
مثلا	٨	١٣٠	
	غر	ره	آ
	٦	٢٤	٢

=

غر	ره	آ
٤٨	٠٠	٠٠
٠١	٣٨	٠٠
٠٤	٣٢	٠٠
٠٠	٠٧	٠٢،٤
٠٠	٠٥	١
٠٠	٠٠	٠٠،٩٦
٥٤	٠٣	١،٠٥

اولا قیه اولان ۸ غروش اولان ٦ ایله ضرب اولنوب ۸ × ٦ = ٤۸ غروش ایتدیکندن بالاده غروش خانه سنه یازیلور بعده درهم اولان ۱۳۰ غروش اولان ٦ ایله ضرب و جزء اعظمه نظراً قیمت حقیقیه سی اولان ٤۰۰ ایله تقسیم اولندقده $\frac{۱۳۰ \times ٦}{٤۰۰} = ۱\frac{۳۸}{٤۰}$ غروش ایتدیکندن و کسری اولان $\frac{۳۸}{٤۰}$ دخی تماماً ۳۸ پاره اولدیغندن ۱ غروش بالاده غروش خانه سنه و ۳۸ پاره دخی پاره خانه سنه تحریر اولنور

و صکره قیه اولان ۸ پاره اولان ۲٤ ایله ضرب و جزء اعظمه نظراً قیمتی اولان ٤۰ ایله تقسیم اولنه رق $\frac{۸ \times ۲٤}{٤۰} = ٤$ غروش ۳۲ پاره ایتمکله مذکور ٤ غروش ۳۲ پاره دخی یوقاروده خانه لرینه قونور

و صکره درهم اولان ۱۳۰ دخی پاره اولان ۲٤ ایله ضرب و کذا جزء اعظمه نظراً قیمت حقیقیه سی بولنان ٤۰۰ ایله تقسیم و $\frac{۱۳۰ \times ۲٤}{٤۰۰} = ۷\frac{٤}{٥}$ پاره ایتمکله اشبو $\frac{٤}{٥}$ کسری دخی قیمتی تعیین اولندقده ٤،۳ اقچه اولمغله کذلک بالاده محللرینه تحریر اولنور

و بعده ینه قیه اولان ۸ اقچه اولان ۲ ایله ضرب و جزء اعظمه نظراً قیمت حقیقیه سی اولان ۳ ایله تقسیم اولنوب و $\frac{۷ \times ۲}{۳} = ٥$ پاره ۱ اقچه ایتمکله کذلک یوقاروده خانه لرینه یازیلور و کذا درهم اولان ۱۳۰ اشبو ۲ اقچه ایله ضرب و ٤۰۰ ایله تقسیم اولندقده $\frac{۱۳۰ \times ۲}{٤۰۰} = ۰،٦٥$ اقچه ایتدیکندن بو دخی بالاده خانه سنه وضع اولنه رق جمع قاعده سیله جمع اولندقده حاصل جمع اولان ٥٥ غروش ۳ پاره ۱۱،۰٥ اقچه

ارزاق مذکوره‌نك جمله بهاسی اولمش اولور

(دردنجی تقسیم قاعده‌سی)

بو دخی ایکی طریق ایله اجرا اولنور

(طریق اول)

اولا اعداد مرکبه‌نك هر بری تحویل قاعده‌سی اوزره کسر هیئتنده وضع و کسورات عادیه‌نك تقسیمی کبی تقسیم اولنوب استحصال اولنان خارج قسمتك قیمت حقیقیه‌سی تعیین اولنور مثلا ٦ قیه ١٧٥ درهم ارزاقده ٤٥ غروش ٢٧ پاره ٢ اقچه ویرلمش اولسه بر قیه‌سی قاچ غروشه کلور دینورسه شو وجهله یاپیلور

قیه درهم: ٦ ١٧٥

$$= \frac{6 \times 400 + 175}{400} = \frac{2575}{400}$$

غر ره ﭐ: ٤٥ ٢٧ ٢

$$= \frac{45 \times 40 + 27 \times 3 + 2}{3 \times 40} = \frac{5483}{120}$$

$$\frac{5483}{120} \div \frac{2575}{400} = \frac{5483}{120} \times \frac{400}{2575} = \frac{21932}{3090} = \frac{10966}{1545} =$$

٧ غروش ٣ پاره ٢ اقچه $\frac{1125}{1545}$

(طریق ثانی)

مثلا ٣ ارشون ١٢ پرمق بصمه‌یه ٢٩ غروش ٣٠ پاره ویرلدیکی

حالده بهر ارشونی نه مقدار پاره کلر مطلوب اولسه
شو وجهله یاپیلور

$$\left.\begin{matrix} \text{ارشون} & \text{پرمق} \\ ۳ & ۱۲ \\ \\ \text{پاره} & \text{غروش} \\ ۲۹ & ۳۰ \end{matrix}\right\} =$$

اولا ارشون اولان ۳ جزء اصغری بولنان پرمقه تحویل
وکسری اولان پرمق ایله جمع اولنوب ۳ × ۲٤ + ۱۲ = ۸٤
ایتدیکندن مقسوم علیه اعتبار اولنور
بعده غروش اولان ۲۹ دخی کذلك جزء اصغری اولان
پاره‌یه تحویل واوته‌کی پاره‌لر ایله جمع اولنه‌رق ۲۹ × ٤۰ + ۳۰
= ۱۱۹۰ ایتدیکندن مقسوم اعتبار اولنور
اشبو عددلر بربرینه تقسیم اولندقده حصوله کلان ۱٤,۱٦٦
خارج قسمتی بهر پرمقه اصابت ایدن پاره اولمش اولور و ۱
ارشون ۲٤ پرمقدن عبارت اولمغله مذکور خارج قسمتی
۲٤ مثلی اخذ یعنی ۲٤ ایله ضرب اولندقده حاصل اولان
۳۳۹,۹۹٤ ارشونه اصابت ایدن پاره اولدیغندن وبونك
کسر اعشاریسی دخی برعدده یك قریب بولندیغندن بر
اعتبار ایله مذکور عدده جمع اولنوب غروش جنسنه تحویل
اولندقده $\frac{۳٤۰}{٤۰}$ = ۸ غروش ایتدکده بو صورتده مذکور
بصمه‌نك بهر ارشونی ۸ بچق غروشه اولمش اولدیغی
ظاهر اولور
واشبو مثالك بو صورتله حللی بین العوام قبا حسابلرده

جاری اولان اصول اولوب بوخسه صحت اوزره حلی بالاده ١٤،١٦٦ کسر اعشاری دوری مرکبی اصلی اولان کسر عادی یه تحویل اولنه‌رق حاصل اولان $\frac{١٥}{٩٠}$ ١٤ یعنی اختصار اولنه‌رق ده $\frac{١}{٦}$ ١٤ کسرینك اوزرینه اجرای عمل اولنمسیله اولورکه اولوقتده بهر اردونه اصابت ایدن غروشك تماماً ــ ٨ اولدیغی میدانه چیقار

(باب سادس اعدادك ترفیع و تجذیری و قواعدی بیاننده‌در)

(ترفیع) بر عددی بر ویا بر قاچ دفعه کندی نفسنه ضرب ایتمکدر

مثلا بر عدد کندی نفسنه بر کره ضرب اولنور ایسه حاصل اولان عدده اول عددك مربعی یاخود ایکنجی قوتی و ایکی کره ضرب اولنور ایسه مکعبی یاخود اوچنجی قوتی و اوچ کره ضرب اولنور ایسه دردنجی قوتی و الی اخره بو منوال اوزره تعبیر اولنوب مطلوب اولان حاصل ضربه حاصل رفع دینور

و بر عددك مراد اولنان بر قوته رفعنی بیان ایتمك ایچون اول عدد اطرافنه بر معترضه وضع و اول معترضه‌نك صول طرفی فوقنه عدد قوتی اشعار ایدن رقم ترقیم اولنور

مثلا (٥)^{٣} کبی که بش رفع اولنه‌جق اوچنجی قوته دیمکدر و بو ٣ رقمنه اس رقمی تعبیر اولنور

یعنی (٥)^{٣} = ٥ × ٥ × ٥ = ١٢٥ در

(بردن طقوزه قدر اولان اعدادك مربعلريله مكعبلری جدولی)

$(١)^٢ = ١$	$(١)^٣ = ١$
$(٢)^٢ = ٤$	$(٢)^٣ = ٨$
$(٣)^٢ = ٩$	$(٣)^٣ = ٢٧$
$(٤)^٢ = ١٦$	$(٤)^٣ = ٦٤$
$(٥)^٢ = ٢٥$	$(٥)^٣ = ١٢٥$
$(٦)^٢ = ٣٦$	$(٦)^٣ = ٢١٦$
$(٧)^٢ = ٤٩$	$(٧)^٣ = ٣٤٣$
$(٨)^٢ = ٦٤$	$(٨)^٣ = ٥١٢$
$(٩)^٢ = ٨١$	$(٩)^٣ = ٧٢٩$

(تجذير) بر حاصل رفعك اصلی اولان عددی بولقدر مثلا ٢٥ حاصل رفعنك اصلی اولان ٥ عددینی بولمق جذرینی بولمق دیمکدر چونکه $٥ \times ٥ = ٢٥$ در
اکر بر عدد بر دفعه کندو نفسنه ضرب ایله حاصل ضرب حاصل رفع معلومه مساوی اولور ایسه اول عدده جذر مربع یاخود ایکنجی قوتدن جذر اکر ایکی دفعه ضرب ایله مساوی اولور ایسه جذر مکعب یاخود اوچنجی قوتدن جذر و اکر اوچ دفعه ضرب ایله مساوی اولور ایسه دردنجی قوتدن جذر وهکذا اطلاق اولنور
بر عددك جذرینك اخذ اولنه جغنی افاده ایتمك ایچون اول

عددك اوزرینه علامت جذریه وضع اولوب علامت مذكورهنك صاغ طرفی فوقنه عدد قوتی بیلدرن رقم یازیلور $\sqrt[3]{۱۲۵}$ كبی یعنی ۱۲۵ عددینك اوچنجی قوتدن جذری النهجق دیمكدر فقط جذر مربع احذینی افاده ایچون علامت جذریه اوزرینه عدد قوتی بیلدیرمك ایچون قونهجق ۲ رقمی قونمز $\sqrt{٤}$ كبی

اكر بر عددك تماماً جذری بولنور ایسه منطق تسمیه اولنور ٤ و ۸ و ۹ و هكذا كبی بولنمدیغی صورتده اصم تعبیر اولنور ۳ و ٥ و ۷ و ۱۰ كبی فقط بونلرك دخی جذر تقریبیلری بولنه بیلور

(برنجی اعداد صحیحهنك جذر مربعلرینی اخذ ایتمك قاعدهسی)

اعداد مفردهنك جذر مربعلرینی اخذ ایتمك ایچون بر قاعدۀ مخصوصه اولمیوب انجق ذهناً اخذ اولنه بیلور

اعداد مركبهنك جذر مربعی اخذ اولنمق مثلا $\sqrt{٤۷٦۱}$ عددینك جذر مربعی اخذ اولنمق مراد اولندقده عدد مذكور ابتدا صاغندن بدأ ایله صوله طوغری شو وجهله ٦۱ ٤۷ ایكیشر ایكیشر اقسامه تفریق اولوب بعده صول طرفده اولان ٤۷ قسمنك جذر تقریبیسی اولان ٦ اخذ اولنوب مجذورك یعنی جذری النهجق عددك صاغ طرفنه بر خط ایله شو صورتله

٤۷ ٦۱	٦۹
۳٦	
۱۱ ٦۱	
۱۱ ٦۱	
٠	

فصل اولنه‌رق تحریر اولور بعده اشبو ٦ عددینك مربعی اولان ٣٦ عددی ٤٧ قسمندن طرح اولنوب قالمش اولان ١١ فضلی خط طرح التنه یازلدقدنصکره فضل مذکورك صاغنه ایکنجی قسمده بولنان ٦١ رقمی تنزیل اولنور

صکره استحصال اولنان ٦ جذرینك صاغنه بر صفر وضعیله ضعفی اولان ١٢٠ اخذ اولنوب اشبو ١٢٠ اوزینه خط طرح التنده تحدث ایتمش اولان ١١٦١ عددی بر وجهله تقسیم اولنمق اقتضا ایدرکه و بربلان خارج قسمت مذکور ١٢٠ ایله ضرب و کندی مربعی ضم اولندقده جمله‌سی مذکور ١١٦١ عددندن طرح اولنه‌بیله و بو نقسمده اول عدد ٩ اوله‌بیلمه‌دن اقدمجه استحصال اولنان ٦ جذرینك صاغنه ترقیم اولنوب بعده ١٢٠ ایله ضرب وحاصل ضرب اولان ١٠٨٠ عددینه کندی مربعی تشکیل ایدن ٨١ عددی دخی ضم اولنه‌رق تحدث ایدن ١١٦١ خط طرح زیرنده بولنان ١١٦١ دن طرح اولنور بو صورتده تنزیل اولنه‌جق باقی قسم قالمدیغندن ٦٩ عددی عدد مذکورك جذر مربعی تامی اولمش اولور

واکر بر دها تنزیل اولنه‌جق قسم قالمش اولسه کذلك ٦٩ عددینك اوکنه بر صفر وضعیله ضعفنه خط طرح التنده اولان عدد تقسیم وظهور ایدن خارج قسمت جذر اعتباریله محلنه تحریر اولنوب بعده ضعف مذکوره ضرب و کندی مربعی ضم اولنه‌رق حاصلی خط طرح التنده اولان عددن تنزیل اولنور والی آخره بو صورتله اجرای عمل قلنور

(ایکنجی کسورات عادیه‌نك جذر مربعنی المق قاعده‌سی)

بر کسر عادینك جذر مربعنی المق مثلا $\sqrt{\frac{٤}{٩}}$ کسرینك جذر مربعنی المق مراد اولنور ایسه اولا صورت اولان ٤ عددینك جذر مربعی اولان ٢ اخذ اولنه‌رق صورت و صکره مخرج اولان ٩ عددینك دخی جذر مربعی اولان ٣ اخذ اولنه‌رق مخرج اعتبار اولنور که $\sqrt{\frac{٤}{٩}} = \frac{٢}{٣}$ اولور و اکر جذری النه‌جق عدد عدد صحیح مع الکسر اولور ایسه اولوقتده عدد صحیح کسرینه بسط اولنه‌رق حاصل مبسوطك جذر مربعی النور مثلا $\sqrt{٢\frac{٤}{١٦}} = \sqrt{\frac{٣٦}{١٦}} = \frac{٦}{٤}$ کبی

(اوچنجی کسورات اعشاریه‌نك جذر مربعنی المق قاعده‌سی)

کسورات اعشاریه‌نك جذر مربعلرینك اخذی عینی عدد صحیح کبی اولوب فقط اقسامه تفریقنده علامت مفرزه‌نك صاغنه و صولنه اعتباریله تقسیم اولنور و استحصال اولنان جذرده مجذورك علامت مفرزه‌سنه قدر ظهور ایدن جذر عدد صحیح و انك مابعدی کسر اعشاری اولور اکر کسر اعشاری طرفی تك کلور ایسه صفر وضعیله چفت اولنور

مثلا $\sqrt{١٧٥,٠٣٢٩} = ١٣,٢٣$ اولور

(دردنجی اعداد صحیحه‌نك جذر مکعبلرینی المق قاعده‌سی)

اعداد صحیحه‌نك جذر مکعبلری النمق مثلا $\sqrt[٣]{٩٤١١٩٢}$

عددینك جذر مكعبی النمق مراد اولندقده اعداد مذكوره
صاغندن بدأ ایله اوچر اوچر افراز شو وجهله ۹٤۱۱۹۲
افراز اولندقدنصكره صولده بولنان ۹٤۱ قسمنك جذر مكعب
تقریبیسی اولان ۹ اخذ اولنوب مجذور ازلان عددك صاغنه بر
خط ایله فصل اولنه رق شو صورتله

۹٤۱۱۹۲	۹۸
۷۲۹	
۲۱۲۱۹۲	
۲۱۲۱۹۲	

تحریر اولنور و بو ۹ جذرینك مكعبی
اولان ۷۲۹ مذكور قسمدن طرح
اولنوب باقی ۲۱۲ قالمغله بونك یاننه
ایكنجی قسم بولنان ۱۹۲ دها تنزیل
اولنه رق خط طرح التنده ۲۱۲۱۹۲
حاصل اولدیغندن اشبو عدداقدمجه استحصال اولنان ۹ جذرینك
اوكنه بر صفر وضعیله مربعنك اوچ مثلی اولان ۲٤۳۰۰
عددینه تقسیم اولنمق اقتضا ایدر ایسه ده بوكا بر وجهله
خارج قسمت و یرملك لازم كلور كه اول خارج قسمت مذكور
۲٤۳۰۰ عددینه ضرب اولندقدنصكره مربعنك اوچ مثلی
كندیی اوكنه بر صفر وضعیله حادث اولان عدده ضرب
و مكعبی دخی اخذ اولنوب بو اوچ حاصل جمع اولندقده
مذكور ۲۱۲۱۹۲ عددندن طرحی ممكن اوله و بو تقدیرده
او مثلاو بر عدد ۸ اولهیله جكندن اقدمجه استحصال اولنان
جذرك صاغنه تحریر اولنور
بعده اشبو ۸ خارج قسمتی مذكور ۲٤۳۰۰ عددینه ضرب
وحاصلی اولان ۱۹٤٤۰۰ عددینه كندی مربعنك اوچ
مثلی اولان ۱۹۲ اقدمجه استحصال اولنمش اولان ۹

جذرینك اوکنده صفر قونەرق تحدث ایدن ۹۰ ایله ضرب و حاصل اولان ۱۷۲۸۰ عددی و ۸ عددینك مکعبنی تشکیل ایدن ۵۱۲ عددی جمع اولنوب بو اوچ حاصل مجموع اولان ۲۱۲۱۹۲ مذکور خط طرح التنده بولنان ۲۱۲۱۹۲ عددندن طرح اولنور بو صورتده ۹۸ عددی مذکور عددك جذر مکعب تامی ازلمش اولور

(بشنجی کسورات عادیەنك جذر مکعبلرینی الق قاعدەسی)

بر کسر عادینك جذر مکعبی اولا صورت کسرك جذر مکعبی بعده مخرج کسرك دخی جذر مکعبی اخذ اولنەرق صورتك حاصل جذرینه مخرجك حاصل جذری مخرج اعطا اولنمغله اخذ اولنور مثلا $\sqrt[3]{\frac{۸}{۲۷}} = \frac{۲}{۳}$ کبی

و کذا عدد صحیح مع الکسرك جذر مکعبی دخی عدد صحیح کسرینه بسط اولنەرق حاصل مبسوطك صورت و مخرجنك جذر مکعبی اخذ اولنمغله النور مثلا $\sqrt[3]{۳\frac{۳}{۸}} = \sqrt[3]{\frac{۲۷}{۸}} = \frac{۳}{۲}$ کبی

(التنجی کسورات اعشاریەنك جذر مکعبلرینی الق قاعدەسی)

کسورات اعشاریەنك جذر مکعبلرینی الق عینی عدد صحیحك جذر مکعبلرینی الق کبی اولوب فقط قسملر علامت مفرزەدن بدأ ایله صوله و صاغه طوغری افراز اولنور و استحصال اولنان جذرده مجذورك علامت مفرزەسنه قدر ظهور ایدن جذر عدد صحیح اولوب انك مابعدی کسر اعشاری اولور مثلا $\sqrt[3]{٤۹,٤۳۰۸٦۳} = ۳,٦۷$ کبی

قاعدهٔ مكمله

اكر مجذور اصم اولور ايسه يعنى تماماً جذرى آلنه‌میه‌رق خط طرح آلتده فضل قالور ايسه اول فضل يا على حاله براغيلور ياخود اوكنه جذر مربع اخذى ايسه ايكيشر ايكيشر و مكعب اخذى ايسه اوچر اوچر صفر وضع اولنه‌رق قواعد مخصوصهٔ سابقه اوزره اجراى عمل ايله مراد اولنان حدده قدر يوريدیلور فقط فضل مذكورك اوكنه صفرلر وضعندنصكره استحصال اولنان جذرلر اعشارى علامت مفرزه سيله افراز اولنور

(باب سابع نسبت و تناسب بيانده‌در)

(نسبت) هر ايكى عددك بينلرنده اولان فضل ويا خارج قسمتدر مثلا ٨ عددينك ٤ عدديله بينلرنده اولان نسبتى ديمك يا ٨ عددندن ٤ طرح اولنوب باقى قلان ٤ فضلى و ياخود ٨ عددى ٤ اوزرينه تقسيم اولنه‌رق ظهور ايدن ٢ خارج قسمتى ديمكدر
امدى اشبو اولكى صورتده بولنانه نسبت عدديه و ايكنجى صورتده بولنانه نسبت هندسيه تسميه اولنور
هر ايكى عددك بينلرنده اولان نسبت عدديه‌سى مثلا ٨ عددينك ٤ عدديله بينلرنده اولان نسبت عدديه‌سى شو وجهله ٨ و ٤ يعنى ٨ الى ٤ ديمكدر و نسبت هندسيه‌سى دخى بو وجهله ٨ : ٤

افاده اولنوب اشبو عددلردن ٨ عددينه مقدم و ٤ عددينه تالى اطلاق اولنور

(تنبيه)

نسبت عدديه نك ايكى طرفلرندن بر عدد طرح اولنور ويا ايكى طرفلرينه بر عدد ضم اولنور ايسه بينلرنده اولان نسبته اصلا خلل كلمز

مثلا ٨ و ٤ = ٤

(٨ — ٢) و (٤ — ٢) = ٤

(٨ + ٢) و (٤ + ٢) = ٤ كبى

و نسبت هندسيه نك دخى ايكى طرفلرى بر عدد ايله ضرب وياخود تقسيم اولنور ايسه كذلك بينلرنده اولان نسبته خلل كلمز

مثلا ٨ : ٤ = ٢

(٨×٢) : (٤×٢) = ٢

$\frac{٨}{٢}$: $\frac{٤}{٢}$ = ٢ كبى

اشبو تنبيه واسطه سيله ايلروده بيان اولنه جق بر تناسبك اختصارى اجرا اولنه بيلور

(تناسب) بر جنسدن بولنان هر ايكى نسبتك بربرينه تشبيهيدر تناسب ايكى نوعدر برى تناسب عددى و ديكرى تناسب هندسيدر

(تناسب عددى) هر ايكى نسبت عدديه دن مركب اولان تناسبدر

(تناسب هندسى) هر ايكى نسبت هندسيه دن مركب اولان تناسبدر

بو تقدیرجه هر تناسب ایکی نسبتدن مرکب و هر نسبت دخی
ایکی حددن عبارت بولندیغندن بر تناسبك درت حدی شامل
اولسی اقتضا ایلیوب اشبو حدلردن حد اوله مقدم اول و حد ثانی یه
تالیٔ اول و حد ثالثه مقدم ثانی و حد رابعه تالیٔ ثانی و جمله سنه
بردن اربعهٔ متناسبه تسمیه اولنور
و حد اول ایله حد رابعه طرفین و حد ثانی ایله ثالثه وسطین
اطلاق اولنور مثلا

تناسب عددی هیئتی

مقدم اول	تالیٔ اول		مقدم ثانی	تالیٔ ثانی
٥	ر ٤	:	٧	ر ٦

تناسب هندسی هیئتی

مقدم اول		تالیٔ اول		مقدم ثانی		تالیٔ ثانی
٣	:	٦	::	٩	:	١٨

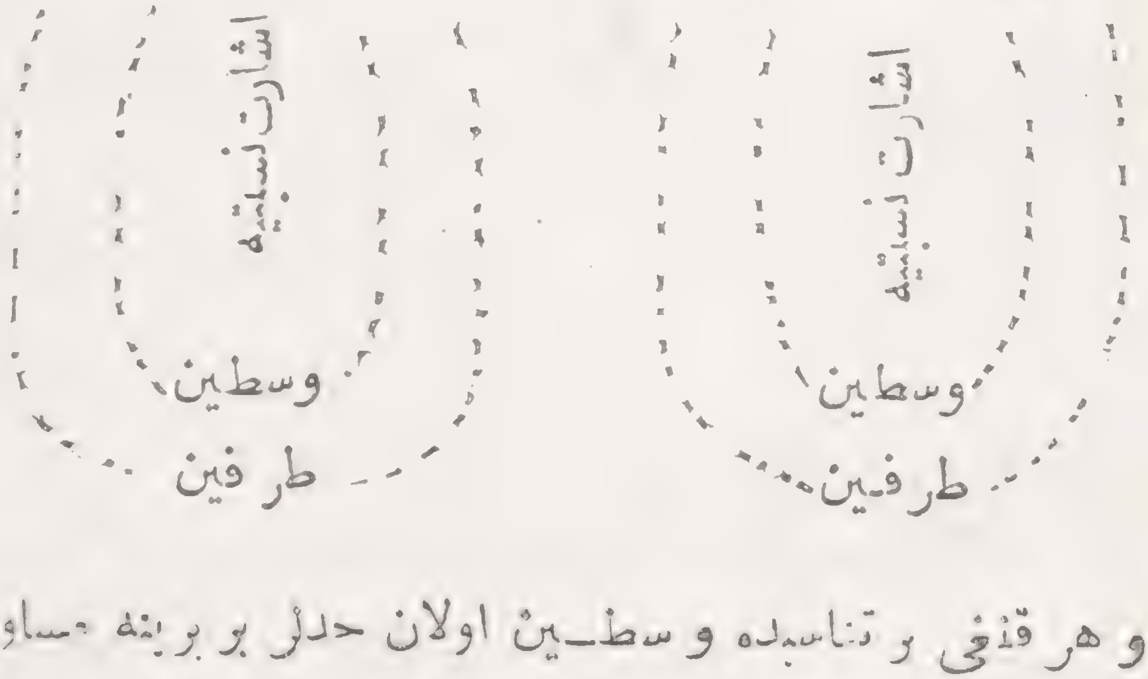

و هر قنغی بر تناسبده وسطین اولان حدلر بر برینه مساوی
اولور ایسه اکا تناسب متصل تسمیه اولنور مثلا ٣ر٥ ÷ ٥ر٧
تناسب عددیسنده وسطین اولان حدلر مساوی یعنی بر برینك عینی
اولدیغندن بوکا تناسب عددیٔ متصل تسمیه اولنوب و تکرر

ایدن ٥ عددینه دخی ۳ ایله ۷ بیننده وسط متناسب عددی اطلاق اولنور و بو مثللو تناسب عددی شو وجهله ∺ ٥ ر۳ ر۷ تحریر اولنور و بو ۷ عددینه ثالث متناسب تسمیه اولنور و تناسب هندسی دخی بو مثللودر مثلا ٤ : ۸ :: ۸ : ١٦ نسبتنده اولدیغی کبی که اشبو نسبت دخی شو وجهله ∺ ۷ : ٤ : ١٦ تحریر اولنور و ۸ عددینه وسط متناسب هندسی و ١٦ عددینه دخی کذلك ثالث متناسب هندسی دینلور

و طرفین اولان حدلر بربرینه مساوی اولور ایسه اکا تناسب منفصل تسمیه اولنور مثلا ۸ : ٤ :: ١٦ : ۸ کبی که تناسب متصلده جاری اولان اصوال عینی بونده دخی جاریدر

(نوع اول تناسب عددی بیاننده‌در)

تناسب عددیده ایکی شرط واردر

بری حد اولیله حد ثانیسی بیننده‌کی تفاضل حد ثالثیله حد رابعی بیننده‌کی تفاضله مساوی اولور مثلا اشبو

۷ و ٥ ∴ ٤ و ۲ تناسب عددیسنده

۷ـــ٥ = ٤ـــ۲

۲ = ۲ اولور

ایکنجی طرفین مجموعی و سطین مجموعنه مساوی اولور مثلا اشبو

۷ و ۱۰ ∴ ۱۱ و ١٤ تناسب عددیسنده

۷ + ١٤ = ۱۰ + ۱۱

۲۱ = ۲۱ اولور

و بوده تناسب عددی متصلده عددین معلومین بیننده اولان وسط متناسب عددی اول عددلر مجموعنك نصفنه مساوی اولور مثلا اشبو ٣ ، ٥ ، ٧ تناسب عددیسنده

$$\frac{٧ + ٣}{٢} = ٥$$ اولور

امدی تناسب عددینك اشبو شرطلری سببیله بر تناسب عددیده اوچ حد معلوم اولوب بری مجهول اولور ایسه معلوم اولان حدلر واسطه سیله مجهول اولان حد استخراج اولنور و بوده ایکی وجهله‌در

(وجه اول)

اکر مجهول اولان حد طرفده واقع اولور ایسه مثلا س ، ٥ : ١٥ ، ١١ کبی اولوقده وسطین اولان ٥ و ١٥ جمع اولنه‌رق حاصل مجموع اولان ٢٠ عددندن طرف معلوم اولان ١١ طرح اولنور باقی قلان ٩ مجهول اولان س اولمش اولور بو صورتده

س ، ٥ : ١٥ ، ١١ تناسب عددیسنده

$$س = (٥ + ١٥) - ١١$$

$$س = ٢٠ - ١١$$

$$س = ٩$$ اولور

(وجه ثانی)

اکر مجهول اولان حد وسطده بولنور ایسه مثلا ٩ ، س : ١٥ ، ١١ کبی اشبو تناسبده طرفین اولان ٩ و ١١ جمع اولنه‌رق حاصل

مجموع اولان ۲۰ عددندن طرف معلوم بولنان ۱۵ طرح اولنور باقی قلان ۵ مجهول اولان س اولمش اولور بو صورتده

۹ ر س : ۱۵ ر ۱۱ تناسب عددیسنده

س = (۹ + ۱۱) — ۱۵

س = ۲۰ — ۱۵

س = ۵ اولور

واکر تناسب عددیٔ متصلده وسط متناسب عددی مجهول اولور ایسه مثلا ÷ ۳ ر س ر ۷ تناسبنده اولدیغی کبی اشبو تناسبده طرفین اولان ۳ و ۷ عددلرینك مجموعی اولان ۱۰ عددینك نصفی اخذ اولندقده حاصل اولان ۵ مجهول اولان اولان وسط متناسب عددی اولمش اولور بو صورتده

÷ ۳ ر س ر ۷ تناسب عددیٔ متصلنده

س = (۷ + ۳) / ۲

س = ۵ اولور

اشبو تناسب عددیلر شرطلریله میزان اولنورلر و بو تناسب عددیلرده تفاضللر دائما مقدار اعظمه تابعدر

(نوع ثانی تناسب هندسی بیاننده‌در)

تناسب هندسی ایکی قسمدر بری تناسب هندسیٔ مبسوط و دیکری تناسب هندسیٔ معکوس یاخود متکافیدر

(قسم اول)

(تناسب هندسی مبسوط) ایکی شرط ایله معرفدر

بری حد اولك حد ثانی یه تقسیمندن حاصل اولان خارج قسمت حد ثالثك حد رابعه تقسیمندن حاصل اولان خارج قسمته یاخود حد ثانینك حد اوله تقسیمندن حاصل اولان خارج قسمت حد رابعك حد ثالثه تقسیمندن حاصل اولان خارج قسمته مساوی اولور و یاخود تعبیر اخر ایله حد اول حد ثانینك هر قاچ جزئی و یا مثلی اولور ایسه حد ثالث دخی حد رابعك اولقدر جزئی و یا مثلی اولور مثلا اشبو

۸ : ٤ :: ١٦ : ۸ تناسبده اولدیغی کبی که

$\frac{۸}{٤} = \frac{١٦}{۸}$ اولوب و بوده

۲ == ۲ اولور

ایکنجیسی طرفینك مستطیلی یعنی حاصل ضربی وسطینك مستطیلنه یعنی حاصل ضربنه مساوی اولور مثلا اشبو

۸ : ٤ :: ١٦ : ۸ تناسبده اولدیغی کبی که

۸ × ۸ = ٤ × ١٦ اولور و بوده

٦٤ = ٦٤ اولور

و هر تناسب هندسی متصلده طرفین حاصل ضربی وسط

متناسبك مربعنه مساوی اولور مثلا

∴ ٤ : ٨ : ١٦ تناسبنده

٤ × ١٦ = (٨)^2 اولور و بوده

٦٤ = ٦٤ اولور

و تناسب هندسیٔ مبسوط دخی ایکیدر بری مفرد بری مرکب

(تناسب هندسیٔ مبسوط مفرد) معلومات ثالثه ایله مجهول استخراج اولنان تناسبدر

امدی اشبو تناسب هندسیٔ مبسوط مفردك ذکر اولنان شرطلرینه و تعریفنه بنأ اوچ حدی معلوم اولوبده بری مجهول اولور ایسه معلوم اولان حدلر واسطه سیله مجهول اولان حد استخراج اولنور و بوده ایکی وجهله اولور

(وجه اول)

اکر مجهول طرفده اولور ایسه مثلا اشبو ٨ : ٤ :: ١٦ : س تناسبنده اولدیغی کبی اولوقتده وسطین اولان ٤ و ١٦ بر برینه ضرب اولنوب حاصلی اولان ٦٤ طرف معلوم بولنان ٨ عددینه تقسیم اولنور و بو تقسیمدن ظهور ایدن ٨ خارج قسمتی مساوی س اولمش اولور بو صورتده

٨ : ٤ :: ١٦ : س تناسبنده

س = $\frac{٤ \times ١٦}{٨}$

س = $\frac{٦٤}{٨}$

س = ٨ اولور

(وجه ثانی)

اکر مجهول وسطده بولنور ایسه مثلا اشبو ٨ : ٤ :: س : ٨ تناسبنده اولدیغی کبی بو دخی طرفین اولان ٨ و ٨ بر برینه ضرب اولنوب حاصلی اولان ٦٤ وسط معلوم بولنان ٤ اوزرینه تقسیم ایله اولور و ظهور ایدن ١٦ خارج قسمتی مساوی س اولمش اولور بو صورتده

٨ : ٤ :: س : ٨

$$س = \frac{٨ \times ٨}{٤}$$

$$س = \frac{٦٤}{٤}$$

س = ١٦ اولور

وتناسب هندسی منفصلده دخی وسط متناسب مجهول اولور ایسه مثلا ∵ ٤ : س : ١٦ تناسبنده اولدیغی کبی اشبو تناسبده طرفین اولان ٤ ایله ١٦ بر برینه ضرب اولنه رق حاصلی اولان ٦٤ عددینك جذر مربعی اولان ٨ وسط متناسب عددی اولمش اولور بو صورتده

∵ ٤ : س : ١٦

$$س = \sqrt{١٦ \times ٤}$$

$$س = \sqrt{٦٤}$$

س = ٨ اولور

(مسائل حسابیه‌نك هیئت تناسبه وضعی بیاننده‌در)

بر مسئله‌نك هیئت تناسبه وضعی ایکی اصول اوزره اجرا اولنور

برنجیسی

مسئلهٔ مذکوره‌نك حاوی اولدیغی معلوملردن هر بری منسوب الیهنه نسبت اولنور مثلا ٦ ارشون چوقه‌یه ٣٥٠ غروش ویرلدیکی حالده ٢١ ارشون چوقه‌یه قاچ غروش ویرلمك لازم کلور دیو وارد اولان مسئله هیئت تناسبه وضع اولنمق ایجاب ایلدیکی تقدیرده اشبو ارشونلرك هر بری منسوب الیهلری اولان غروشه نسبت اولنور یعنی ٦ : ٣٥٠ :: ١٢ : س دیو بو صورتله تشکیل اولنه‌رق حل اولندقده س $= \frac{350 \times 12}{6} =$ ٧٠٠ اولور

ایکنجیسی

مذکور معلوملردن هر بری ینه کندی جنسنه نسبت اولنور مثلا انفاً بیان اولنان مسئله‌ده ارشونه و غروش غروشه نسبت اولنور یعنی مذکور تناسب ٦ : ١٢ :: ٣٥٠ : س دیو بو وجهله تشکیل اولنه‌رق بودخی حل اولندقده س $= \frac{12 \times 350}{6}$ $=$ ٧٠٠ اولور

و اشبو تناسب نسبت بحثنده بیان اولنان تنبیه واسطه‌سیله اختصار اولنه‌رق دخی سهولتله حل اولنور شویله‌که برنجی نسبتده بولنان ٦ و ١٢ عددلری ٦ عددیله تقسیم اولنه بیلدکلرندن

ظهور ایدن ۱ و ۲ خارج قسمتلری بر برینه نسبت اولنوب شو وجهله تناسب تشکیل اولنور

١ : ٢ :: ٣٥٠ : س

$$س = \frac{٣٥٠ \times ٢}{١}$$

$$س = \frac{٧٠٠}{١}$$

س = ٧٠٠ اولور

(تناسب هندسیٔ مبسوط مرکب) معلومات ثلثه یرینه معلومات متعدده اعطاسیله مجهول استخراج اولنان تناسبدر مثلا ۱۲ عمله ٦ کونده ۳۰ ارشون بر حفر ایتسه‌لر ۸ عمله ۳ کونده نه مقدار یر حفر ایدر دینلدکده بش معلوم ایله بر مجهول استخراجی مطلوب اولدیغندن بوکا تناسب هندسیٔ مبسوط مرکب دینلور

و بو مسئله ایکی طریق ایله حل اولنور

(طریق اول)

مسئلهٔ مذکوره‌نك حاوی اولدیغی معلوملردن اولان همجنس واقع اولان ایکی معلوم بر برینه مساوی فرض اولنوب معلومات باقیه‌دن برار بعهٔ متناسبه تنظیم اولنور

صکره اقدمجه بر برینه مساوی فرض اولنان معلوملر ایله ترتیب قلنان تناسب واسطه‌سیله استخراج اولنمش اولان مجهولدن برار بعهٔ متناسبه دها تنظیم اولنه‌رق حل اولنه‌دقده مجهول

مطلوب استخراج اولنمش اولور

مسئله

عمله	كون	ارشون
۱۲	٦	۳۰
۸	۳	س

(برنجی تناسبك صورت ترتیبی)

كونلر بربرینه مساوی فرض اولنەرق ۱۲ عمله بر مدت معینه ظرفنده ۳۰ ارشون محل حفر ایتسه‌لر ۸ عمله ینه او مدتده نه‌مقدار یر حفر ایدرلر دیه‌رك شو صورتله ترتیب اولنور

عمله	ارشون	عمله

۱۲ : ۳۰ :: ۸ : س

$$س = \frac{۳۰ \times ۸}{۱۲}$$

$$س = \frac{۲٤۰}{۱۲}$$

س = ۲۰ ارشون یر حفر ایدرلر

(ایكنجی تناسبك صورت ترتیبی)

عمله‌لر بربرینه مساوی فرض اولنەرق بر مقدار عمله ٦ كونده بالاده استخراج اولنان ۲۰ ارشون محل حفر ایتسه‌لر ینه او مقدار عمله ۳ كونده نه‌مقدار محل حفر ایدرلر دیه‌رك شو صورتله ترتیب اولنور

کون   ارشون   کون

٦ : ٢٠ :: ٣ : س

$$س = \frac{٢٠ \times ٣}{٦}$$

$$س = \frac{٦٠}{٦}$$

س = ١٠   ارشون محل حفر ایدرلر

(طریق ثانی)

مسئلهٔ مذکوره‌نك برنجی حدلری یعنی معلوم اولری اولان ١٢ و ٨ کندی منسوب الیهلری بولنان ٦ و ٣ عددلریله ضرب اولنوب تحدث ایدن حاصل ضربلر ایله باقی قلان معلومدن یعنی ٣٠ عددندن بر اربعهٔ متناسبه تشکیل اولنوب حل اولنور

عمله	کون	ارشون
١٢	٦	٣٠
٨	٣	س

١٢		٨
	٣٠	
٦		٣

١٢ × ٦ : ٣٠ :: ٨ × ٣ : س

$$س = \frac{٣٠ \times ٢٤}{٧٢}$$

$$س = \frac{٧٢٠}{٧٢}$$

س = ١٠   ارشون یر حفر ایدرلر

(قسم ثانی)

(تناسب هندسیٔ معکوس) حاوی اولدیغی نسبتلك منسوب الیهی شیئ واحد اولور

و تناسب هندسیٔ معکوس ایکی شرط ایله دخی معرفدر بری حد اولی حد ثانیسنك هر قاچ جزئی و یا مثلی اولدیغی کبی حد ثالثی دخی حد رابعنك اولقدر جزئی و یا مثلی اولیوب بالعکس حد رابعی حد ثالثنك اولقدر جزئی و یا مثلی اولور یعنی حد اولی حد ثانیسندن اصغر اولوب حد ثالثی حد رابعندن اعظم بولنور مثلا ٤ : ٨ :: ٣٢ : ١٦ تناسب هندسیسندن حد اول اولان ٤ حد ثانی بولنان ٨ عددینك نصفی اولدیغی کبی حد ثالث اولان ٣٢ حد رابع بولنان ١٦نك نصفی اولمیوب ضعفی بولنمشدر

ایکنجیسی حد اولی حد ثالثنك هر نقدر جزئی ویا مثلی ایسه حد رابعی حد ثانیسنك اولقدر جزئی و یا مثلی اولور مثلا ٣ : ٢٤ :: ٦ : ١٢ تناسبنده حد اول اولان ٣ حد ثالث اولان ٦نك نصفی اولدیغی کبی حد ثانی اولان ٢٤ حد رابع بولنان ١٢نك ضعفی بولنمشدر

امدی تناسب معکوس هیئتیله مجهول استخراج اولنه مدیغندن هیئت مبسوطه یه تحویلی لازمکلور و تناسب معکوسك هیئت مبسوطه به تحویلی دخی اکر مذکور تناسب برنجی شرط اوزره بولنور ایسه حد اولی حد ثانی و حد ثانیی حد اول یاخود

حد ثالثی حد رابع و حد رابعی حد ثالث قیلمق ایله اولور مثلا ٤ : ٨ :: ٣٢ : ١٦ تناسبنك مبسوطه یه تحویلی شو وجهله اولور

حد اول حد ثانی و حد ثانی حد اول قلندی	١٦ : ٣٢ :: ٤ : ٨	=	١٦ : ٣٢ :: ٨ : ٤
حد ثالث حد رابع و حد رابع حد ثالث قلندی	٣٢ : ١٦ :: ٨ : ٤		

و اکر ایکنجی شرط اوزره بولنور ایسه حد اولی حد ثالث حد ثالثی حد اول یاخود حد ثانی یی حد رابع حد رابعی حد ثانی قیلمق ایله اولور مثلا ٤ : ٣٢ :: ٨ : ١٦ تناسبنك هیئت مبسوطه یه تحویلی دخی بو وجهله اولور

حد اول حد ثالث و حد ثالث حد اول قلندی	١٦ : ٤ :: ٣٢ : ٨	=	١٦ : ٨ :: ٣٢ : ٤
حد ثانی حد رابع و حد رابع حد ثانی قلندی	٣٢ : ٨ :: ١٦ : ٤		

و اشبو تناسب هندسی معکوس دخی ایکی اولوب بری مفرد و بری مرکب ایسه ده بونلر هیئت مبسوطه یه ارجاع اولندقلرندن آیرو آیرو تعریفه حاجت اولیوب فقط مفردی و مرکبی ایله حل اولنه جق مسائل تفریق اولنمشدر

(تناسب معكوس مفرد ايله مسائل حلى بياننده‌در)

(مسئله) ٤ ادم بر ترلايى ١٥ كونده حفر ايتسه‌لر ٨ ادم ينه او ترلايى قاچ كونده حفر ايدر بيلمك لازم كلدكده اكر نسبتلر منسوب اليهنه نسبت اولنه‌رق تشكيل اولنور ايسه شو وجهله بر تناسب تنظيم اولنور

ادم كون ادم كون

٤ : ١٥ :: ٨ : س مبسوطه‌يه تحويل اولندقده =

٤ : س :: ٨ : ١٥

$$س = \frac{١٥ \times ٤}{٨}$$

$$س = \frac{٦٠}{٨}$$

س = $\frac{١}{٢}$ ٧ كونده حفر ايدرلر

واكر كندى جنسنه نسبتله ترتيب اولنور ايسه بووجهله برتناسب تنظيم اولنور

ادم ادم كون كون

٤ : ٨ :: ١٥ : س كذلك مبسوطه‌يه تحويل اولندقده = ٤ : ٨ :: س : ١٥

$$س = \frac{١٥ \times ٤}{٨}$$

س = $\frac{١}{٢}$ ٧ كونده حفر ايدرلر

(تناسب معكوس مركب ايله مسائل حلى بيانندهدر)

(مسئله) ٨ عمله كونده ٥ ساعت ايشلمك اوزره بر محللى ١٥ كونده حفر ايتسهلر ٦ عمله كونده ٧ ساعت ايشلمك اوزره ينه او محللى قاچ كونده حفر ايدرلر دينلدكده اشبو مسئلهنك حلى ايكى طريق ايله اجرا اولنور كه برى مسئلهٔ مذكوره بالاده تناسب مبسوط مركب قاعدهسنده كوسترلديكى وجهله شكل تناسبه وضع اولندقدن صكره هيئت مبسوطهيه تحويل اولنهرق مبسوطهنك برنجى طريق اوزره و ديكرى ايكنجى طريق اوزره حل اولنور

(برنجى طريق اوزره حلى)

كون	ساعت	كونده عمله
١٥	٥	٨
س	٧	٦

(برنجى تناسبك صورت ترتيبى)

عمله   كونده عمله

٨ : ١٥ :: ٦ : س هيئت مبسوطهيه تحويل اولندقده = ٦ : ١٥ :: ٨ : س

$$س = \frac{١٥ \times ٨}{٦}$$

$$س = \frac{١٢٠}{٦}$$

س = ٢٠ كونده حفر ايدرلر

(ایکنجی تناسبك صورت ترتیبی)

ساعت کون ساعت

٥ : ٢٠ :: ٧ : س هیئت مبسوطه‌یه تحویل

اولندقده = ٧ : ٢٠ :: ٥ : س

س = $\frac{٢٠ \times ٥}{٧}$

س = $\frac{١٠٠}{٧}$

س = $\frac{٢}{٧}$ ١٤ کونده حفر ایدرلر

(ایکنجی طریق اوزره حلی)

عمله کونده ساعت کونده

٨ ٥ ١٥

٦ ٧ س

عمله عمله

٨ کون ٦

ساعت ١٥ ساعت

٥ ٧

٨ × ٥ : ١٥ :: ٦ × ٧ : س

٤٠ : ١٥ :: ٤٢ : س

مبسوطه‌یه تحویل اولندقده = ٤٢ : ١٥ :: ٤٠ : س

س = $\frac{١٥ \times ٤٠}{٤٢}$

س = $\frac{٦٠٠}{٤٢}$

س = $\frac{٢}{٧}$ ١٤ کونده حفر ایدرلر

(تناسبه متفرع بعض قواعد حسابیه بیانده‌در)

(برنجی اشتراك قاعده‌سی)

(قاعدهٔ اشتراك) بین التجار عقد اولنان شرکتلردن ظهوره کلان فائده یاخود ضرردن هر کسك وضع ایلدیکی سرمایه‌سنه کوره حصه‌سنه اصابت ایدن مقداری استخراج ایتمکدر

مثلا اوچ شخص مقاوله ایدرك بری ٥٠٠ و دیکری ٣٠٠ و او بری ٢٠٠ غروش سرمایه وضع ایدوب بر مدت اخذ واعطا ایتدکدنصکره ٤٠٠ غروش کار ایتمش اولسه‌لر بو کاردن هر بربنك سرمایه‌سنه کوره حصه‌سنه قاچ غروش اصابت ایدر انی بولمقدر

امدی مسئلهٔ مذکوره‌نك حلی ایکی طریق ایله اولور

(طریق اول)

اولا اشخاص مذکوره‌نك سرمایه‌لری بولنان ٥٠٠ و ٣٠٠ و ٢٠٠ جمع اولنوب حاصل اولان ١٠٠٠ غروش سرمایه کارلری اولان ٤٠٠ غروشه و مذکور سرمایه‌لردن هر بری دخی مجهوله نسبت اولنه‌رق سرمایه‌لر عددنجه زیرده کوستردیکی وجهله بر طاقم تناسبلر تنظیم اولنور بعده بونلر حل اولنه‌رق اشخاص مذکوره‌دن هر برینك سرمایه‌سنه کوره حصه‌سنه اصابت ایدن مقدار تحصیل اولنمش اولور

صورت مسئله.

برنجی شخص	ایکنجی شخص	اوچنجی شخص	کار
غروش	غروش	غروش	غروش
٥٠٠	٣٠٠	٢٠٠	٤٠٠

=

٥٠٠ + ٣٠٠ + ٢٠٠ = ١٠٠٠

١٠٠٠ : ٤٠٠ :: ٥٠٠ : س اشبو تناسبك و بوندن

صکره‌کی تناسبلرك نسبت اولاری اختصار اولندقده =

١٠ : ٤ :: ٥٠٠ : س = $\frac{٥٠٠ \times ٤}{١٠}$ = ٢٠٠ غروش
برنجی شخص حصه‌سی

١٠ : ٤ :: ٣٠٠ : س = $\frac{٣٠٠ \times ٤}{١٠}$ = ١٢٠ غروش
ایکنجی شخص حصه‌سی

١٠ : ٤ :: ٢٠٠ : س = $\frac{٢٠٠ \times ٤}{١٠}$ = ٨٠ غروش
اوچنجی شخص حصه‌سی ٤٠٠ کار

(طریق ثانی)

ابتدا کار معلوم بولنان ٤٠٠ سرمایه‌لر مجموعی اولان ١٠٠٠ عددینه تقسیم اولنوب حاصل اولان $\frac{٢}{٥}$ خارج قسمتی کاردن سرمایه‌لر مجموعنك هر غروشنه اصابت ایدن مقدار اولدیغندن

هر کسك آیرو آیرو سرمایه‌لرینه ضرب اولندقده حصه‌لرینه اصابت ایدن مقدار استحصال اولنور

صورت مسئله

برنجی شخص	ایکنجی شخص	اوچنجی شخص	کار
غروش	غروش	غروش	غروش
٥٠٠	٣٠٠	٢٠٠	٤٠٠

$$٥٠٠ + ٣٠٠ + ٢٠٠ = ١٠٠٠ \quad \frac{٤٠٠}{١٠٠٠} = \frac{٤}{١٠} = \frac{٢}{٥}$$

$$\frac{٥٠٠ \times ٢}{٥} = ٢٠٠ \qquad \frac{٣٠٠ \times ٢}{٥} = ١٢٠ \qquad \frac{٢٠٠ \times ٢}{٥} = ٨٠$$

یعنی برنجی شخصه ٢٠٠ و ایکنجی شخصه ١٢٠ و اوچنجی شخصه ٨٠ غروش اصابت ایتمش اولور که جمله‌سی جمع اولندقده ٤٠٠ غروش کاره مساوی اولور اشبو طریق ثانی هرنقدر تناسبه متفرع دکل ایسه‌ده کثرت استعمالنه مبنی درج و تسطیر قلنمشدر

و اکر مذکور سرمایه‌لر بیننده مدت بولنور ایسه مثلا برنجی شخص ٥٠٠ غروش سرمایه‌سیله ٣ ماه و ایکنجی شخص ٣٠٠ غروش سرمایه‌سیله ٤ ماه و اوچنجی شخص ٢٠٠ غروش سرمایه‌سیله ٥ ماه تجارت ایدرك ٤٠٠ غروش کار حاصل ایتمش

اولسه‌لر بونلردن بهرینك مدتیله اقچه‌سنه کوره حصه‌لرینه کار معلومدن قاچر غروش اصابت ایدر استخراج ایتمك مطلوب اولدقده اشبو مسئله‌نك حلی دخی شو صورتله اولور

اولا اشخاص ثلثهٔ مرقومه‌نك وضع ایتمش اولدقلری سرمایه‌لرك طوردقلری زمانلر غیر مساوی اولدیغندن مسئلهٔ مذکوره‌نك حلنده سرمایه‌لر مساوی زمان طوره‌رق حاصل ایلدکلری کاره مساوی کار حاصل ایلمك ایچون نه مقدار اولملری لازم کلدیکنك استخراجی ایجاب ایدر یعنی برنجی شخصك سرمایه‌سی اولان ٥٠٠ غروشك ٣ ماه ظرفنده حاصل ایلدکی کار ٣ کره ٥٠٠ غروشك بر ماه ظرفنده حاصل ایلدکی کاره مساوی اوله‌جغی وکذا ایکنجی شخصك سرمایه‌سی اولان ٣٠٠ غروشك ٤ ماه ظرفنده حصوله کتوردیکی کار دخی ٤ کره ٣٠٠ غروشك بر ماه ظرفنده حصوله کتوردیکی کاره مساوی اوله‌جغی و اوچنجی شخصك سرمایه‌سی اولان ٢٠٠ دخی بونسبت اوزره بولنه‌جغی جهتله هر بر شخصك سرمایه‌لری مدتلریله ضرب اولنوب حصوله کلان ١٥٠٠ و ١٢٠٠ و ١٠٠٠ غروشلر اشخاص ثلثهٔ مذکوره‌نك بر ماه ظرفنده کار معلومی حاصل ایلملری ایچون ایجاب ایدن سرمایهٔ مفروضه‌لری اولدیغندن اشبو سرمایهٔ مفروضه‌لر اوزرینه آنفا بیان اولنان قاعده‌لر اوزره اجرای عمل اولنور

صورت مسئله

کار	مدت	اوچنجی شخص	مدت	ایکنجی شخص	مدت	برنجی شخص
غروش	ماه	غروش	ماه	غروش	ماه	غروش
٤٠٠	٥	٢٠٠	٤	٣٠٠	٣	٥٠٠

$$\frac{٣}{١٥٠٠} \qquad \frac{٤}{١٢٠٠} \qquad \frac{٥}{١٠٠٠}$$

١٥٠٠ + ١٢٠٠ + ١٠٠٠ = ٣٧٠٠

٣٧٠٠ : ٤٠٠ :: ١٥٠٠ : س اشبو تناسبك وبوندن صکره کیلرك نسبت اولری اختصار اولندقده =

٣٧ : ٤ :: ١٥٠٠ : س = $\frac{١٥٠٠ \times ٤}{٣٧}$ = ١٦٢ $\frac{٦}{٣٧}$ غروش
برنجی شخص حصه‌سی

٣٧ : ٤ :: ١٢٠٠ : س = $\frac{١٢٠٠ \times ٤}{٣٧}$ = ١٢٩ $\frac{٢٧}{٣٧}$ غروش
ایکنجی شخص حصه‌سی

٣٧ : ٤ :: ١٠٠٠ : س = $\frac{١٠٠٠ \times ٤}{٣٧}$ ١٠٨ $\frac{٤}{٣٧}$ غروش
اوچنجی شخص حصه‌سی
کار = ٤٠٠

(ایکنجی طریق الفرض و الخطا قاعده‌سی)

(قاعدهٔ طریق الفرض و الخطا) سرمایه‌لر یرینه بیلرنده واقع اولان مناسبات اعطا اولنه‌رق حاصل کاردن حصص

مطلوبه‌يی استخراج ايتمكدر مثلا اوچ شخص شركت ايدوب
بر مدت اخذ و اعطا ايتدكدن صكره ٤٠٠ غروش كار حاصل
ايتمش اولسه‌لر و اول شخصلرك وضع ايلدكاری سرمايه‌لری
معلوم اولميوب فقط ايكنجی شخصك وضع ايلديكی سرمايه
برنجی شخصك وضع ايلديكی سرمايه‌نك ٣ مثلی و اوچنجی
شخصك وضع ايلديكی سرمايه دخی ايكنجی شخصك سرمايه‌سنك
٢ مثلی اولمغله اشخاص مذكوره‌دن هر برينك حصه‌سنه كار
معلومدن نه مقدار اصابت ايدر آنی استخراج ايتمكدر

امدی مسئلهٔ مذكوره‌نك حلی شو وجهله اولور اولا برنجی
شخصك سرمايه‌سی اولان نسبت اصغر واحد فرض اولنوب
ديكر نسبتلر دخی بينلرنده اولان مناسبات وجهله يعنی برنجی
شخص سرمايه‌سی ١ اولديغی حالده ايكنجی شخص سرمايه‌سی
برك اوچ مثلی اولان ٣ و اوچنجی شخص سرمايه‌سی اوچك
ايكی مثلی اولان ٦ اولوب بو وجهله تحرير بعده اول نسبتلركه
١ و ٣ و ٦ جمع اولندقدنصكره حاصل مجموع اولان ١٠ كار
مذكوره يعنی ٤٠٠ غروشه نسبت و ١ و ٣ و ٦ سرمايه
نسبتلری دخی آيرو آيرو هر بری مجهوله نسبت اولنه‌رق سرمايه‌لر
عددنجه تناسبلر تنظيم اولنوب حل اولنور و بوندن هر
شخصك حصه‌لرلرينه اصابت ايده‌جك مقدار استحصال
اولنمش اولور

صورت مسئله

١ + ٣ + ٦ = ١٠ : ٤٠٠ :: ١ : س اشبو تناسبلرك نسبت اولری اختصار اولندقده =

١ : ٤٠ :: ١ : س = $\frac{١ \times ٤٠}{١}$ = ٤٠ غروش برنجی شخص حصه‌سی

١ : ٤٠ :: ٣ : س = $\frac{٣ \times ٤٠}{١}$ = ١٢٠ غروش ایکنجی شخص حصه‌سی

١ : ٤٠ :: ٦ : س = $\frac{٦ \times ٤٠}{١}$ = ٢٤٠ غروش اوچنجی شخص حصه‌سی

(اوچنجی اربعهٔ متناسبهٔ مزدوجه قاعده‌سی)

(قاعدهٔ اربعهٔ متناسبهٔ مزدوجه) مقادیر و اوزان بینلرنده اولان مساوات بعض سؤال اثناسنده علی التوالی ذکر و بیان اولنوب و مقدار اول جنسندن بر معلوم اعطاسیله مقدار آخر جنسندن مجهول استخراج ایتمکدر مثلا

٣ قنطار = ١٣٢ قیه

٥ قیه = ٢٠٠٠ درهم

٢ درهم = ٨ دنك

٤ قنطار = س دنك اولور

مسئلهٔ مذکوره‌نك حلی شو وجهله اولور كه ابتدا طرف اول معلوملری اولان ٣ و ٥ و ٢ بربرینه و طرف ثانی معلوملری اولان ١٣٢ و ٢٠٠٠ و ٨ دخی بر برینه ضرب اولنوب اشبو حاصل

ضربلر بربرینه نسبت و مقدار اول جنسدن اعطا اولنان معلوم دخی مجهوله نسبت اولنه‌رق بر تناسب تنظیم اولنوب حل اولندقده مجهول مطلوب استخراج اولنور

صورت تناسب

٣ قنطار = ١٣٢ قیه

٥ قیه = ٢٠٠٠ درهم

٢ درهم = ٨ دنك

٣ × ٥ × ٢ : ١٣٢ × ٢٠٠٠ × ٨ :: ٤ : س

س = ١٣٢ × ٢٠٠٠ × ٨ × ٤ / ٣ × ٥ × ٢

س = ٢٨١٦٠٠ مجهول مطلوب

(دردنجی ترکیب و تعدیل قاعده‌سی)

(قاعدهٔ ترکیب و تعدیل) اشیای مختلفة الاسعاری ترکیب ایتمك و اشیای مذکوره‌نك سعر اوسطنی بولمق و اشیای مرکبه‌نك مقدارلرینی تعیین ایتمکدر

(اشیای مختلفه الاسعاری ترکیب ایتمك)

مثلا برینك قیمه سی ۸ و دیکرینك ۱۵ و اوبرینك ۱٦ و دها اوبرینك ۱۷ غروشه اولان درت جنس بر شی بروجهله ترکیب اولنمق مطلوب اولسه که اول ترکیب اولنان شیئك بهر قیمه سی ۱۲ غروشه اولسون

امدی اشبو مسئله نك حلنده اولا سعر اوسط یعنی اورته بها ۱۲ اولدیغندن ارخص یعنی اهون بهالر اولان ۸ و ۱۰ سعراوسط بولنان ۱۲نك بربری اوزرنده اوله رق اوست طرفنه و غالی یعنی آغر بهالر اولان ۱٦ و ۱۷ دخی مذکور سعر اوسط اولان ۱۲نك بربری تحتنده اوله رق الت طرفنه شو وجهله یازیلور

۸
۱۰
۱۲ سعراوسط
۱٦
۱۷

بعده ارخص بهالر ایله سعراوسط بیننده کی تفاضلات غالی بهالرك حذاسنه یعنی ۸ ایله ۱۲ بیننده اولان ٤ فضلی غالی بهالردن اولان ۱٦نك و ۱۰ ایله ۱۲ بیننده اولان ۲ فضلی ینه غالی بهالردن اولان ۱۷ حذاسنه و کذا غالی بهالر ایله سعراوسط

بينده‌كى تفاضلات دخى ارخص بهالرك حذاسنه يعنى ١٦ ايله ١٢ بينده اولان ٤ فضلى بالاده ارخص بهالردن اولان ٨ ك و ١٧ ايله ١٢ بينده اولان ٥ فضلى دخى ٩ ك حذاسنه شو وجهله تحرير اولنوب جمع اولنور

٤	٨	
٥	١٠	
	١٢	وسط
٤	١٦	
٢	١٧	
١٥		

اشبو تفاضلاتدن هر برى حذاسنده بولنان بهادن اولان شيئك مقدار قيمه‌سى اولوب و حاصل جمع اولان ١٥ دخى تركيبى مطلوب اولان شيئك مقدار قيمه‌سى اولمش اولور يعنى سكز غروشلقدن ٤ و اون غروشلقدن ٥ و اون التى غروشلقدن ٤ و اون يدى غروشلقدن ٢ قيه النوب مخلوط قلندقده حاصل اولان ١٥ قيه شيئك بهر قيه‌سى ١٢ غروشه اولديغى ظاهر اولور

واكر ارخص بها متعدد اولوبده غالى بها بر اولور ايسه ياخود غالى بها متعدد اولوب ارخص بها بر اولور ايسه بر اولان بها متعدد اولان بها مقدارنجه تكرار اولنه‌رق اجراى عمل اولنور مثلا

سعر اوسط   سعراوسط

غر غر غر غر غر   غر غر غر غر غر

٢ ٤ ٦ ٨ ١٠ و ٤ ٨ ١٠ ١٢ ١٤ مثاللری کبی

٢	٢	٣	٤
٢	٤	٤	٤
٢	٦	٦	٤
	٨ سعراوسط		٨ سعراوسط
٦	١٠	٤	١٠
٤	١٠	٤	١٢
٢	١٠	٤	١٤
١٨ قیه اولمق لازمکلور		٢٤ قیه اولمق لازمکلور	

(اشیای مذکوره نك سعر اوسطنی بولمق)

مثلا بالاده مثال مفروضمز اولان سکز غروشلقدن ٤ و اون غروشلقدن ٥ و اون التی غروشلقدن ٤ واون یدی غروشلقدن ٣ قیه اولمق اوزره ترکیب اولنمش ١٥ قیه شیئك سعر اوسطی قاچ غروش اولندیغی نا معلوم اولوب بیلمك مراد اولنسه اولا مسئلهٔ مذکوره فیئات موضوعه لریله برابر اصول سابقه اوزره شو وجهله یازیلور

٣٢	٤	٨
٥٠	٥	١٠
		س = ١٢
٦٤	٤	١٦
٣٤	٢	١٧
١٨٠	١٥	

بعده هر بر قيه فيئات موضوعه لرينه ضرب اولنور يعنى برنجى حد اولان ٤ فيئات موضوعه سى اولان ٨ ايله و ايكنجى حد اولان ٥ فيئاتى بولنان ١٠ ايله و اوچنجى حد اولان ٤ كذلك فيئاتى اولان ١٦ ايله و دردنجى حد اولان ٢ دخى فيئاتى بولنان ١٧ ايله ضرب اولنوب حاصل ضربلرى اولان ٣٢ و ٥٠ و ٦٤ و ٣٤ كندى حدلرينه تحرير اولنور و صكره بالاده كوسترلديكى اوزره صره سيله جمع اولندقده حاصل اولان ١٨٠ مذكور شيئك فيئات مجموعه سى اولوب ١٥ قيه سى ١٨٠ غروشه اولان بر شيئك بهر قيه سى قاچ غروشه كلديكى بيلمك ايچون دخى فيئات مجموعه اولان ١٨٠ مجموع قيه اولان ١٥ عددينه تقسيم اولنمق لازم كلهجكندن اولوجهله تقسيم اولندقده حادث اولان ١٢ خارج قسمتى مجهول اولان سعر اوسط اولمش اولور

(اشياى مركبه نك مقدارلرينى تعيين ايتمك)

مثلا ٨ و ١٠ و ١٦ و ١٧ غروشلقدن تركيب اولنمش ٣٠ قيه

بر شیئه ۳٦۰ غروش ویرلش اولسه هر بر فیئاتده اولان شیدن اوتوز قیه‌ده قاچر قیه واردر بیلمك مراد اولنور ایسه بونده اولا سعر اوسطی بولمق لازم کلوب او دخی فیئات مجموعه اولان ۳٦۰ مقدار قیه اولان ۳۰ اوزرینه تقسیم ایله اوله‌جغندن اولوجهله تقسیم اولندقده ۱۲ خارج قسمت سعر اوسط اولور بعده یوقاروده بیان اولنان اصول اوزره ارخص بهالری سعر اوسطك اوست طرفنه وغالی بهالری الت طرفنه تحریر ایدرك اصول سابقه وجهله اجرای عمل اولندقده

۸	٤
۱۰	٥
۱۲ استخراج اولنان سعر اوسط	
۱٦	٤
۱۷	۲
	۱٥

استحصال اولنان اشبو ۱٥ هر بهانك مقدار قیه‌سی مجموعی اولور و صکره مختلف بهالرك هر برنده اوتوز قیه‌ده نه مقدار بولندقلری بیلمك ایچون دخی ۱٥ هر بر بها قیه‌سنه و ۳۰ دخی مجهوله نسبت اولنه‌رق زیرده کوستردیکی اوزره آیرو آیرو تناسبلر تشکیل ایله حل اولندقده هر نوع بهاده اولان شیدن ۳۰ قیه‌ده بولنان مقدار استحصال اولنمش اولور

١٥ : ٤ :: ٣٠ : س = ١٥ × ٢ × ٤ / ١٥ = ٨

١٥ : ٥ :: ٣٠ : س = ١٥ × ٢ × ٥ / ١٥ = ١٠

١٥ : ٤ :: ٣٠ : س = ١٥ × ٢ × ٤ / ١٥ = ٨

١٥ : ٢ :: ٣٠ : س = ١٥ × ٢ × ٢ / ١٥ = ٤ اولور

يعنى ٣٠ قيه ده سكز غروشلقدن ٨ و اون غروشلقدن ١٠ و اون التى غروشلقدن ينه ٨ و اون يدى غروشلقدن ٤ قيه بولنمق لازم كلور

(بشنجى فائض قاعده سى)

(فائض) بر كمسنه نك اخر كمسه يه قرضاً ويرمش اولديغى اقچه دن آلمش اولديغى كاردر و ويرمش اولديغى اقچه يه رأس المال اطلاق اولنور

و اشبو فائض ايكى نوع اولوب برى مفرد برى مركبدر

(نوع اول فائض مفرد بيانده در)

(فائض مفرد) بر كمسه يه اقراض اولنان اقچه ثابت قالەرق حاصل اولان نماسى يعنى كارينى سنه بسنه المقدر

مثلا سنه ده ١٠٠ ده ٥ حسابيله اقراض اولنمش اولان ٤٠٠٠٠

غروشك سنه بسنه فائضى عقد اولنديغى ايسه آنى سنه سى تكميلنده المقدر و بو ١٠٠ غروشه رأس المال جزئى و ٥ غروشه فائض جزئى و ٤٠٠٠٠ غروشه رأس المال كلى و بوندن النه جق فائض مجهوله فائض كلى تسميه اولنور

و مذكور ٤٠٠٠٠ غروشك ١٠٠ اده ٥ حسابيله فائض كلبسى يعنى بر سنه لك فائضى رأس المال جزئى اولان ١٠٠ غروشك فائض جزئى اولان ٥ غروشه و رأس المال كلى اولان ٤٠٠٠٠ غروشك فائض كلى اولان س غروشه نسبتيله بولنور

صورت مسئله

رأس المال	فائض
٤٠٠٠	$\frac{٥}{١٠٠}$

$$١٠٠ : ٥ :: ٤٠٠٠٠ : س = \frac{٤٠٠٠٠ \times ٥}{١٠٠} = ٢٠٠٠$$ غروش

مجهول اولان فائض كلى اولمش اولور

و اكر فائض جزئى مجهول اولور ايسه رأس المال كلينك فائض كلى يه و رأس المال جزئينك مجهوله نسبتيله بولنور مثلا

٤٠٠٠٠ : ٢٠٠٠ :: ١٠٠ : س اختصار اولندقده =

$$٤٠ : ٢ :: ١٠٠ : س = \frac{١٠٠ \times ٢}{٤٠} = \frac{٢٠ \times ٥ \times ٢}{٢٠ \times ٢} = ٥$$

غروش فائض جزئى اولمش اولور

واكر رأس المال جزئی مجهـول اولور ایسـه فائض کلینك رأس المال کلی‌یه وفائض جزئینك مجهوله نسبتیله بولنور مثلا

۲۰۰۰ : ۴۰۰۰۰ :: ۵ : س اختصار اولندقده =

$$ ۲ : ۴۰ :: ۵ : س = \frac{۴۰ \times ۵}{۲} = \frac{۲۰ \times ۲ \times ۵}{۲} = ۱۰۰ $$

غروش رأس المال جزئی اولمش اولور

واكر رأس المال کلی مجهول اولور ایسه فائض جزئینك رأس المال جزئی‌یه وفائض کلینك مجهوله نسبتیله بولنور مثلا

$$ ۵ : ۱۰۰ :: ۲۰۰۰ : س = \frac{۲۰۰۰ \times ۱۰۰}{۵} = \frac{۴۰۰ \times ۵ \times ۱۰۰}{۵} = $$

۴۰۰۰۰ غروش رأس المال کلی اولمش اولور

واكر سنه‌لر تعدد ایدر ایسه مثـلا ۴۰۰۰۰ غروش ۱۰۰ده ۵ غروش فائض ایله ۳ سنه‌ده نیه بالغ اولور بیلمك لازم کلوبده بو وجهله سنـه تعدد ایدر ایسه اولوقت رأس المال جزئی اولان ۱۰۰ غروش سنه‌ده بشر غروش فائض ایله اوچ سنه‌ده ۱۱۵ غروشه بالغ اوله‌جغندن مذکور ۱۰۰ غروش ۳سنه‌ده بالغ اولدیغی مقدار اولان ۱۱۵ غروشه و رأس المـال کلی اولان ۴۰۰۰۰ غروش دخی مجهـوله نسبـت اولنه‌رق برتناسـب تنظیمیله حل اولنور

$$ ۱۰۰ : ۱۱۵ :: ۴۰۰۰۰ : س = \frac{۴۰۰۰۰ \times ۱۱۵}{۱۰۰} = ۴۶۰۰۰ $$

غروشه بالغ اولور

و یاخود ۱۰۰ ده ۵ حسـابیله ۴۰۰۰۰ غروشك ۳ سنه‌لك فائضی

مقدار اولدیغی بیلمك مراد اولنور ایسه اودخی ١٠٠ غروشك ٣ سنه لك فائضی اولان ١٥ غروشه و ٤٠٠٠٠ غروشك مجهوله نسبتیله بولنور مثلا

١٠٠ : ١٥ :: ٤٠٠٠٠ : س = (٤٠٠٠٠ × ١٥) / ١٠٠ = ٦٠٠٠

غروش اولدیغی کبی

و اکر اشبو سنه لر معلوم اولمز ایسه مثلا ٤٠٠٠٠ غروش سنه ده ١٠٠ اده ٥ فائض ایله ٤٦٠٠٠ غروشه قاچ سنه ده بالغ اولور بو وجهله سنه سی معلوم اولمز ایسه بونده اولا رأس المال کلینك بر سنه لك فائضی استحصال اولنمق لازم کلدیکندن شو صورتله بر تناسب تنظیم اولنور

١٠٠ : ٥ :: ٤٠٠٠٠ : س = (٤٠٠٠٠ × ٥) / ١٠٠ = ٢٠٠٠ وبو بر سنه لك فائض اولمش اولور

بعده ١ سنه ده ٢٠٠٠ غروش فائض اولدیغی حالده قاچ سنه ده ٦٠٠٠ غروش فائض اولمق لازم کلور آنی استخراج ایلمك ایچون دخی بو صورتله بر تناسب تنظیم و حل اولندقده مجهوله مطلوب اولان سنه اولمش اولور

سنه   فائض

١ : ٢٠٠٠ :: س : ٦٠٠٠ = (٦٠٠٠ × ١) / ٢٠٠٠ = ٦ / ٢ =

٣ سنه اولمش اولور

و اکر رأس المال کلی معلوم اولمز ایسه مثلا ١٠٠ اده ٥ حسابیله ٣ سنه فائضی ایشلدکدنصکره ٤٦٠٠٠ غروشه بالغ اولمش اولان

مبلغك رأس المالی قاچ غروش اولدیغی استخراج اولنمق لازم کلور ایسه اولا ١٠٠ غروشك یوزده بش حسابیله ٣ سنه‌ده بالغ اولدیغی مقدار اولان ١١٥ غروش استحصال اولنه‌رق بعده ١١٥ غروشك رأس المالی ١٠٠ غروش اولدیغی حالده ٤٦٠٠٠ غروشك قاچ غروش اوله‌جغی بیلنمك ایچون دخی شو وجهله بر تناسب تنظیم اولنور

$$١١٥ : ١٠٠ :: ٤٦٠٠٠ : س = \frac{٤٦٠٠٠ \times ١٠٠}{١١٥} = ٤٠٠٠٠$$

غروش اولدیغی استخراج اولنور

و اکر مدت کسرلی اولور ایسه مثلا ١٠٠ اده ٥ فائض ٤٠٠٠٠ غروش ٣ سنه ٥ آیده قاچ غروشه بالغ اولور بیلنمك مراد اولنوبده بو وجهله مدت کسرلی اولور ایسه بونده اولا ١٠٠ غروشك ٥ آیلق فائضی بولنمق ایجاب ایلدیکندن اشبو دخی سنه یعنی ١٢ آی فائض جزئی اولان ٥ غروشه و ٥ آی دخی مجهول نسبت اولنه‌رق بولنه‌جغندن بو وجهله بر تناسب تنظیم اولندقده $١٢ : ٥ :: ٥ : س = \frac{٥ \times ٥}{١٢} = ٢ \frac{١}{١٢}$ اولوب و بو $٢ \frac{١}{١٢}$ یوز غروشك ٥ آیلق فائضی اولمش اولور

بعده ١٠٠ غروشك بشر غروشدن ٣ سنه‌لك فائضی اولان $٥ + ٥ + ٥ = ١٥$ غروش دخی $٢ \frac{١}{١٢}$ غروش ایله جمع اولندقده حاصل اولان یعنی $١٥ + ٢ \frac{١}{١٢} = ١٧ \frac{١}{١٢}$ غروش ١٠٠ غروشك ٣ سنه ٥ آیلق فائضی اولور

بو صورتجه رأس المال جزئی اولان ١٠٠ غروش ٣ سنه ٥ آیده

فائضیله برابر $\frac{١}{١٢}$ ١١٧ غروشه بالغ اولمغله ٤٠٠٠٠ غروشك دخی ٣ سنه ٥ آیده قاچ غروشه بالغ اوله جغی بولمق ایچون دخی ١٠٠ غروش $\frac{١}{١٢}$ ١١٧ غروشه و ٤٠٠٠٠ غروش دخی مجهوله نسبت اولنه رق بووجهله بر تناسب تنظیم اولنوب حل اولندقده مجهول مطلوب استخراج اولنمش اولور

$$١٠٠ : \frac{١}{١٢} ١١٧ :: ٤٠٠٠٠ : س = \frac{٤٠٠٠٠ \times ١١٧ \frac{١}{١٢}}{١٠٠} =$$

$$\frac{٤٠٠ \times ١٤٠٥}{١٢} = \frac{٥٦٢٠٠٠}{١٢} = \frac{٤}{١٢} ٤٦٨٣٣$$ غروشه بالغ اولمش اولور

یعنی ٤٠٠٠٠ غروشك ١٠٠ ده ٥ حسابیله ٣ سنه ٥ آیده $\frac{٤}{١٢}$ ٤٦٨٣٣ غروشه بالغ اولدیغی استخراج اولنمش اولور

(نوع ثانی فائض مرکب بیاننده در)

(فائض مرکب) برکمسه یه قرضاً ویرلمش اولان اقچه دن حاصل اولان فائض اخذ اولنمیوب سنه دن سنه یه رأس الماله قاتیله رق یعنی او فائضك دخی رأس المال ایله برابر فائضی ایشلیه رك مدت مطلوبه دن صکره حاصل اوله جق فائض و رأس المال مجموعنی استخراج ایتمکدر

مثلا سنه ده ١٠٠ ده ٥ فائض ایله بر کمسه یه ویرلمش اولان ٤٠٠٠٠ غروش ٣ سنه فائضیله برابر ایشلدکده قاچ غروشه بالغ اولور انی استخراج ایتمکدر

واشبو مسئله‌نك حلی دخی شو وجهله اولور که مذکور ٤٠٠٠٠ غروشك فائض مفرد بحثنده بیان اولنان اصوله توفیقاً ١٠٠ ده ٥ حسابیله ١ سنه‌ده ٢٠٠٠ غروش فائضی اولدیغی استخراج اولندقدنصکره ٤٠٠٠٠ غروش ایله جمع اولنه‌رق حاصل اولان ٤٢٠٠٠ غروش ایرتسی سنه‌یه رأس المال اتخاذ اولنور

واشبو رأس المال اتخاذ اولنان ٤٢٠٠٠ غروشك دخی بر سنه‌لك فائضی اولان ٢١٠٠ غروش کذلك استخراج اولنه‌رق کندی اوزرینه ضم اولندقده حاصل اولان ٤٤١٠٠ غروش دها ایرتسی سنه ایچون یعنی اوچنجی سنه ایچون ینه رأس المال اتخاذ اولنوب و بونك دخی فائضی اولان ٢٢٠٥ غروش کندی ایله جمع اولندقده حصوله کلان ٤٦٣٠٥ غروش مذکور ٤٠٠٠٠ غروشك ٣ سنه‌ده فائضیله برابر ایشلدیکی حالده بالغ اولدیغی مقدار اولمش اولور

صورت مسئله

غروش	غروش	سنه	
٥/١٠٠	٤٠٠٠٠	٣	= ٤٦٣٠٥ اولور

برنجی سنه

١٠٠ : ٥ :: ٤٠٠٠٠ : س = (٤٠٠٠٠ × ٥) / ١٠٠ = ٢٠٠٠ +
٤٠٠٠٠ = ٤٢٠٠٠

ایکنجی سنه

١٠٠ : ٥ :: ٤٢٠٠٠ : س = ٤٢٠٠٠ × ٥ / ١٠٠ = ٢١٠٠ +
٤٢٠٠٠ = ٤٤١٠٠

اوچنجی سنه

١٠٠ : ٥ :: ٤٤١٠٠ : س = ٤٤١٠٠ × ٥ / ١٠٠ = ٢٢٠٥ +
٤٤١٠٠ = ٤٦٣٠٥ اولور

و یاخود دها اسهل وجهله حلی ١٠٠ غروشك بر سنه‌ده فائضیله برابر بالغ اولدیغی مقدار اولان ١٠٥ غروش استحصال اولنه‌رق ١٠٠ غروش ١٠٥ غروشه و ٤٠٠٠٠ غروش دخی مجهوله نسبت اولنه‌رق سنه عددنجه تناسب تنظیمیله اولور

کذا صورت مسئله

غروش	غروش	سنه	
٥ / ١٠٠	٤٠٠٠٠	٣	= ٤٦٣٠٥

برنجی سنه

١٠٠ : ١٠٥ :: ٤٠٠٠٠ : س = ٤٠٠٠٠ × ١٠٥ / ١٠٠ = ٤٢٠٠٠

ايكنجى سنه

١٠٠ : ١٠٥ :: ٤٢٠٠٠ : س = $\frac{١٠٥ \times ٤٢٠٠٠}{١٠٠}$ = ٤٤١٠٠

اوچنجى سنه

١٠٠ : ١٠٥ :: ٤٤١٠٠ : س = $\frac{١٠٥ \times ٤٤١٠٠}{١٠٠}$ = ٤٦٣٠٥ اولور

و اكر مدت كسرلى اولور ايسه مثلا سنه ده ١٠٠ اده ٥ فائض ايله ٤٠٠٠٠ غروش فائضيله برابر ٣ سنه ٥ اى ايشلدكده قاچ غروشه بالغ اولور بيلمك لازم كلور ايسه بودخى مذكور ٤٠٠٠٠ غروشك بالاده كوستردیكى وجهله ٣ سنه ده فائضيله برابر ٤٦٣٠٥ غروشه بالغ اولديغى استخراج اولندقدنصكره يالكز ٥ ايلق فائضى بولمق ايچون دخى رأس المال جزئينك ٥ ايلق فائضى بولمق لازم كله جكندن و بودخى سنهٔ كامله يعنى ١٢ اى فائض جزئى اولان ٥ غروشه و ٥ اى دخى مجهوله نسبت اولنه رق بر تناسب تنظيميله حصوله كله جكندن و ١٢ : ٥ :: ٥ : س = $\frac{٥ \times ٥}{١٢}$ = ٢ $\frac{١}{١٢}$ اوله جغندن رأس المال جزئى اولان ١٠٠ اشبو ٢ $\frac{١}{١٢}$ فائضه و مذكور رأس المال كلى اولان ٤٦٣٠٥ دخى مجهوله نسبت اولنه رق بر تناسب دها تنظيم اولنور بو تقديرجه

١٠٠ : ٢ $\frac{١}{١٢}$ :: ٤٦٣٠٥ : س = $\frac{٤٦٣٠٥ \times ٢ \frac{١}{١٢}}{١٠٠}$ =

$$\frac{٤٦٣٠٥ \times \frac{٢٥}{١٢}}{١٠٠} = \frac{١١٥٧٦٢٥}{\frac{١٢}{١٠٠}} = ٩٦٤{,}٦٨٧٥$$ اولوب

بو دخی ٤٦٣٠٥ ایله جمع اولندقده حاصل اولان ٤٧٢٦٩,٦٨٧٥ مذکور ٤٠٠٠٠ غروشك ٣ سنه ٥ آیده بالغ اولدیغی مقدار اولمش اولور

و اشبو مسئله‌نك رأس المال کلیسی معلوم اولمز ایسه مثلا یعنی سنه‌ده ١٠٠ اده ٥ فائض ایله ٣ سنه ٥ ای ایشلدکدنصکره ٤٧٢٦٩,٦٨٧٥ غروشه بالغ اولان مبلغك رأس المالی قاچ غروش اولدیغی معلوم اولمز ایسه اولوقت اولا رأس المال جزئی اولان ١٠٠ غروشك ٥ آیلق فائضی بالاده کوستردیکی وجهله استخراج اولنه‌رق $\frac{١}{١٢}$ ٢ اولمغله مذکور ١٠٠ غروش ایله جمع اولندقده $\frac{١}{١٢}$ ١٠٢ حاصل اولوب اشبو حاصل رأس المال جزئی اولان ١٠٠ غروشه و ٤٧٢٦٩,٦٨٧٥ دخی مجهوله نسبت اولنه‌رق بر وجه زیر بر تناسب تنظیم قلنور یعنی $\frac{١}{١٢}$ ١٠٢ نك رأس المالی ١٠٠ اولور ایسه ٤٧٢٦٩,٦٨٧٥ ك رأس المالی قاچ اولور دینور

$$١٠٢\tfrac{١}{١٢} : ١٠٠ :: ٤٧٢٦٩{,}٦٨٧٥ : س =$$

$$\frac{١٠٠ \times ٤٧٢٦٩{,}٦٨{,}٧٥}{١٠٢\frac{١}{١٢}} = \frac{٤٧٢٦٩٦٨\frac{٣}{٤}}{١٠٢\frac{١}{١٢}} = ٤٦٣٠٥$$

اولوب مذکور ٤٧٢٦٩,٦٨٧٥ غروشك ٥ آیلق فائضی رفع

اولندقدنصکره قالمش اولان رأس المال و فائض مجموعی اولمش اولور

بعده اشبو ٤٦٣٠٥ دن اوچنجی سنه‌نك دخی فائضی بولنوب رفع اولنمق اوزره رأس المال جزئی اولان ١٠٠ غروشك برسنه‌ده فائضیله برابر بالغ اولدیغی مقدار اولان ١٠٥ غروش مذکور ١٠٠ غروشه و ٤٦٣٠٥ غروش دخی مجهوله نسبت اولنه‌رق بر تناسب دها تنظیم اولنوب حل اولندقده

$$١٠٥ : ١٠٠ :: ٤٦٣٠٥ : س = \frac{٤٦٣٠٥ \times ١٠٠}{١٠٥} = ٤٤١٠٠$$

حاصل اولغله اشبو اوچنجی سنه‌نك فائضی دخی رفع اولندقدن صکره قالمش اولان مقدار اولور

و کذا ایکنجی سنه‌نك فائضی دخی بو وجهله رفع اولندقده یعنی ١٠٥ : ١٠٠ :: ٤٤١٠٠ : س تناسبی تنظیم اولنوب حل اولندقده ظهور ایدن ٤٢٠٠٠ عددی ایکنجی سنه فائضی رفع اولندقدنصکره قالمش اولان مقدار اولمش اولور
و برنجی سنه‌نك دخی فائضی رفع اولنمق اوزره کمافی السابق بو وجهله ١٠٥ : ١٠٠ :: ٤٢٠٠٠ : س تناسب تشکیل اولنه‌رق بو دخی حل اولندقده ظهور ایدن ٤٠٠٠٠ عددی رأس المال اصلی اولمش اولور
اشبو فائض حسابلرینك احاد قاعده‌لریله حللری وصرافانك قارشولقلی فائض ایشلتمك و دها سائر اصوللری وار ایسه‌ده

تطویلی موجب اوله جغندن و رساله‌مزك ایسه اختصاری ملتزم بولندیغندن درجندن صرف نظر قلنمشدر

(باب ثامن تناسب عددی علی الولاء بیاننده‌در)

(تناسب عددی علی الولاء) ثابت بر مقدار ایله تزاید ویا تناقص ایدرك اعداد متوالیه‌یی شامل اولان تناسبدر

مثلا ÷ ۳،۵،۷،۹،۱۱،۱۳ تناسبی کبی که ۳ ایله ۵ و ۵ ایله ۷ و۷ ایله ۹ و ۹ ایله ۱۱ و ۱۱ ایله ۱۳ عددلری بینلرنده اولان فضل ۲ عددینه مساوی اولدیغندن اشبو تناسبك هر بر حدی دائما کندودن صکره کلان حددن ۲ مقداری قدر تزاید ایتمش اولور و بوکا تناسب متزایده تسمیه اولنور

و یاخود ۱۳،۱۱،۹،۷،۵،۳ تناسبی کبی که اشبو تناسبك دخی هر بر عددی کندودن صکره کلان حددن ۲ مقداری قدر تناقص ایتمش اولور و بوکاده تناسب متناقصه تسمیه قلنور

و اشبو تناسب عددیلرك اوللرنده بولنان ۳ و ۱۳ عددلرینه حد اول و هر بر حدلك بر بریله بینلرنده اولان ۲ فضلنه فضل مشترك و حدلرك مقداری اولان ٦ عددینه عدد حدود و نهایتلرنده بولنان ۱۳ و ۳ عددلرینه حد اخیر و حدلرك مجموعی اولان ٤۸ عددینه حدلر مجموعی اطلاق اولنور

و بو بش شیئك هر قنغی اوچی معلوم اولور ایسه بروجه آتی دستورلر ایله مجهولات باقیه استخراج اولنور

دستور ١
فضل مشترك × (عدد حدود — ١) + حد اول = حد اخير

یعنی ٢ × (٦ — ١) + ٣ = ١٣ حد اخير

دستور ٢
(حد اول + حد اخير) × عدد حدود / ٢ = حدلر مجموعی

یعنی ٦ × (١٣ + ٣) / ٢ = ٤٨ حدلر مجموعی

دستور ٣
(حد اخير — حد اول) / فضل مشترك + ١ = عدد حدود

یعنی (١٣ — ٣) / ٢ + ١ = ٦ عدد حدود

دستور ٤
(حد اخير — حد اول) / (عدد حدود — ١) = فضل مشترك

یعنی (١٣ — ٣) / (٦ — ١) = ٢ فضل مشترك

اكر ايكی حد بيننه مراد اولنديغی قدر حداد خالی ايله بر تناسب عددی على الولاء تنظيمی مراد اولنور ايسه مثلا ٣ ايله ١٣ بيننه درت حد دها ادخال ايدرك بر تناسب عددی على الولاء تشكيلی مراد اولنور ايسه بونده اولا حد اول ايله حد اخير

یعنی ٣ ایله ١٣ بیننده‌کی ١٠ فضلی اخذ اولنوب ادخالی مطلوب اولان حدلرك مقداری اولان ٤ اوزرینه ١ دها ضم اولنه‌رق حاصل اولان ٥ عددینه مذکور ١٠ فضلی تقسیم اولنوب ظهور ایدن ٢ خارج قسمتی فضل مشترك اولور بعده اشبو ٢ فضل مشترکی عدد اصغر اولان ٣ عددینه ضم اولندقده حاصل اولان ٥ اشبو تناسبك حد ثانیسی و ٥ + ٢ = ٧ حد ثالث و ٧ + ٢ = ٩ حد رابع و ٩ + ٢ = ١١ حد خامس و ١١ + ٢ = ١٣ حد سادسی اولوب ÷ ٣، ٥، ٧، ٩، ١١، ١٣ تناسبنی تشکیل ایتمش اولور

(باب تاسع تناسب هندسی علی الولاء بیاننده‌در)

(تناسب هندسی علی الولاء) هر بر حدی کندوسندن اول بولنان حدك (نسبت) تعبیر اولنور ثابت بر مقدار ایله حاصل ضربنه مساوی اوله‌رق حدود متوالیه‌یی شامل اولان تناسبدر

مثلا ∺ ٢ : ٤ : ٨ : ١٦ : ٣٢ تناسبی کبی که ٢ ایله ٤ و ٤ ایله ٨ و ٨ ایله ١٦ و ١٦ ایله ٣٢ عددلری بینلرنده اولان نسبت ٢ عددینه مساوی اولدیغندن اشبو تناسبك هر بر حدی کندودن اول کلان حددن دائما ٢ عددی کرك بیوك اولمش اولور یعنی برنجی حد اولان ٢ دن ایکنجی حد اولان ٤ ایکی کره بیوك اولمش اولور که ٢ × ٢ = ٤ ایدر و هکذا

و بو نسبت واحددن اعظم اولدیغی جهتله بوکا تناسب هندسی علی الولاء متزایده تسمیه اولنور

و یاخود ∷ ۲:۴:۸:۱۶:۳۲ تناسبی کبی که اشبو تناسبك هر بر عددی بیلرنده اولان نسبت $\frac{۱}{۲}$ عددینه مساوی اولدیغندن هر بر حدی دائما کندوبی تقدم ایدن حددن ۱ کره کوچك اولمش اولور

و بو نسبت دخی واحددن اصغر اولدیغی جهتله بوکاده تناسب هندسی علی الولاء متناقصه تسمیه قلنور

و اشبو تناسب هندسی علی الولاءڭ اوللرنده بولنان ۲ و ۳۲ عددلرینه حد اول و هر حدلرك بیلرنده اولان ۲ نسبتنه نسبت مشترکه و حدلرك مقداری اولان ۵ عددینه عدد حدود و نهایتلرنده بولنان ۳۲ و ۲ عددلرینه حد اخیر و حدلرك حاصل جمعی اولان ۶۲ عددینه حدلر مجموعی اطلاق اولنور

و بو بش شیئك هر قنغی اوچی معلوم اولور ایسه بر وجه آتی دستورلر ایله مجهولات باقیه استخراج اولنور

دستور ۱ $\quad$ حد اول × (نسبت مشترکه)$^{\text{عدد حدود} - ۱}$ = حد اخیر

یعنی ۲ × (۲)$^{۵ - ۱}$ = ۳۲ حد اخیر

دستور ٢

$$\text{حدلر مجموعى} = \frac{\text{حد اخير} \times \text{نسبت مشتركه} - \text{حد اول}}{\text{نسبت مشتركه} - ١}$$

$$\text{يعنى} \quad \frac{٣٢ \times ٢ - ٢}{٢ - ١} = ٦٢ \ \text{حدلر مجموعى}$$

دستور ٣

$$\text{نسبت مشتركه} = \text{خارج قسمت} \sqrt[\text{عدد حدود} - ١]{\frac{\text{حد اخير}}{\text{حد اول}}}$$

و بو اوچنجى دستور مثال مسبوق ايله تطبيق اولنمش اولسه دردنجى قوتدن جذر استحصالنه احتياج مس ايده‌جكندن و بو رساله‌ده ايسه اوچنجى قوتدن جذر اخذندن زياده قوتدن جذر اخذى كوسترلمامش اولديغندن عدد حدودى يالكز ٤ عددندن عبارت بر مثال اخذ اولنه‌رق آنك ايله تطبيق اولنمشدر ؞ ٣ : ٩ : ٢٧ : ٨١ تناسبنك نسبت مشتركه‌سى معلوم اولمبوب استخراج اولنمق لازم كلدكده

$$\frac{٨١}{٣} = \sqrt[٤-١]{٢٧} = ٣ \ \text{نسبت مشتركه اولمش اولور}$$

(اصول دفتری)

بر خیلی زماندنبرو اوروپاده بر فن مخصوص حکمنه قونیله رق بالجمله مکاتبده تعلیم وتعلمی معتاد اولمش اولان دفتر طوتمق اصولنك وضع وتأسیسی هرنقدر معاملات ومحاسبات تجاریه‌نك سهولت و استقامت جریانی مقصدی اوزرینه مبنی ایسه‌ده بو فنك بالجمله معاملات حسابیه و اداره‌ده فوائد کلیه‌سی مشاهده اولنمش و هر صورتله اعتنا و اهمیته شایان اولدیغی آکلاشلمش اولدیغندن ارباب دقت طرفلرندن بو بابده اعمال افکار وفن مزبورك توسیعیله تکثیر فوائدی خصوصنه صرف اقتدار اولنه‌رق بوکا دائر صورت اجمالیه‌و تفصیلیه‌ده پك چوق کتابلر تألیف و تدوین اولنمش و بوندن امور مالیه وصرافیه‌یه دائر بعض شعبه‌لر تولد ایدرك کتب مذکوره‌یه انلره دائر بر خیلی قواعد و معلومات نافعه دخی درج ایدلمش اولمغله فن مذکور یالکز امور تجاریه‌یه منحصر اولیوب کلی و جزئی کافهٔ معاملات حسابیه‌یه مأخذ استفاده اولمشدر فقط کتب مذکوره‌نك کافه‌سنده مسائل اساسیه اصول تجارته توفیقاً یازیلوب قاعدهٔ تدریسیه‌سی دخی او یولده اجرا اولنمقده اولدیغندن معاملات تجاریه‌دن بشقه شیلرده فن مذکوره توفیقاً دفتر طوتلمق لازم کلدیکی صورتده بو فنك ضوابط کلیه‌سندن استنباط اولنان احکامه و هر نه‌یه دائر اولور ایسه اولسون تشکیل قلنان اداره‌نك ایجاب و جریان

طبیعیسنه کوره بر مسلك اتخاذیله امور حسابیه سنڭ فن
مزبورڭ قواعد و ضوابط اساسیه سندن ایرلماق شرطیله
مسلك مزبورده دوران ایتدیرلمسی اصول مرعیه اقتضاسندن
و بو فنده اکتساب ملکه ایدنلرڭ کافهٔ معاملات حسابیه ده
اولوجهله اساسلی بر مسلك اتخاذیچون اقتضا ایدن سرمایه
و اقتداری حائز اوله جقلری امور طبیعیه دندر

اشبو افاده دن اکلاشیله جغی اوزره فن مذکورڭ تعریفی کافهٔ
امور حسابیه نڭ مبادیسی معلوم و مضبوط اولان قاعدهٔ
مخصوصه یه توفیقاً دفتری طوتمقدن عبارت اولدیغی کبی
مبادیسی لزومی قدر فن حساب ایله دفاتر مقتضیه نڭ تصورتله
تنظیمی ایجاب ایده جکنڭ بیلنمسندن و بوندن غرض دخی
طوتیله جق دفاتر هر جهتله صحیح و موثوق اوله بیلمك ایچون
قیودات مندرجه سنڭ صورت منتظمه و مستقیمه ده جریان
ایتدیرلمسی مقصدندن عبارتدر

طوتیله جق دفاتر ایچون برنجی درجه ده اولق اوزره باشلیجه
ایکی اساس تعیین اولنوب برنجیسی کافهٔ معاملاتڭ منبعی
اولان و ژورنال تعبیر اولنان یومیه دفترینڭ و ایکنجیسی
اشبو معاملاتی اقسام مخصوصه سی اوزره جامع و محیط اولمسی
لازم کلان و هر بر صحیفه سنده مضاعف متقابل قاعده سنه
رعایت اولنمسی مشروط اولان دفتر کبیرڭ بر وجه زیر تعریف
ایدیلان اصوله توفیقاً تنظیم اولنمسی خصوصلریدر بونلردن

و بر طرفه اقچه اعطاسی لازم کلدیکی حالده کذلك منوال محرر اوزره ترقیم ایدیله‌رك بونك حذاسنه دخی مصارف عمومیه‌نك خزینه و یاخود قصه‌یه اولمقدار اقچه بورجلو و خزینه وقصه‌نك دخی الاجقلو اولدیغی تحریر قلنور و روزمره وقوعبوله‌جق ادخالات و اخراجاتك ابتداسنده پارانتیز ایچنده اوله‌رق اول کونك تاریخی کوسترلمك لازم اولدیغی کبی مقبوضات و مدفوعات واقعه‌نك بهر کون ارقه‌سی النقدنصکره همان اول کون دفتر کبیرده کائن محللرینه کچیرلمسی و بو صیره‌ده اول اقچه دفتر کبیرك قنغی صحیفه‌سنه تصادف ایدر ایسه اول صحیفه‌نك نومروسی ژورنالده و ژورنالك صحیفه نومروسی دخی دفتر کبیرده هر بر قلمك حذاسنه جائزه‌ویریله‌رك اشارت اولنمسی و بو دفترلرك اوراقی بروجه محرر جدوللی اولدیغندن و ایلروده بر کونه فساده محل قالمامق ایچون جدوللرك اره‌سی یازوسز براقلمسی جائز اوله‌میه‌جغندن یوم مزبورك ژورنالده واقع معاملات قیودیه‌سنه قنغی سطرده ختام ویرلمش ایسه ایرتسی کون ینه بلا فاصله اول سطرك ارقه‌سندن یالکز وجه مشروح اوزره بر تاریخ وضعیله مدفوعات و مقبوضات یومیه‌نك صیره‌سیله تحریر ایدلمسی لازم کلور

اشبو یومیه دفترلرینك نومرولری سلسله‌سیله حاوی اولدیغی اوراقك کافه‌سی هر دولتده تجارت نظارتی جانبندن مهر مخصوص ایله مهرلنوب بین التجار بر دعوی و منازعه ظهورنده محاکم تجارته جلب ایله معاینه و تدقیق اولنه‌رق بر درجه‌یه قدر

بشقه ایکنجی درجه ده اوله رق ایشـك جسامتنه و مفرداتنك
کثرت و اهمیتنه کوره بر طاقم دفاتر دخی طوتلق اقتضا ایدوب
بونلرك منبع و مرجعی ایسه ذکر اولنان ژورنال ایله دفتر کبیر
اولدیغندن و انلرك حاوی اولدیغی معاملاتك ایضاح تفصیلات
و تعداد مفرداتی ضمننده ترقیم اولندیغندن اشبو ایکنجی
درجه ده طوتلسی ایجـاب ایدن دفترره دفاتر معاونه تعبیر
ایدیلور

ژورنال

ژورنال دیدیکمز برنجی دفـترك هر بر صحیفه سنـه صره سیله
نومرو وضع اولنمق و اوراقی جدوللی اولمق اصول موضوعه سی
اقتضاسندن اولوب بو دفتره نقد و یاخود سندات و اشیـای
عینیه و جهله بر خزینه یه و یا بر تاجر و بر صرافك قصه سنه
و انبار و مغازه سنه ادخال و اخراج اوله جق کافهٔ مقبوضات
و مدفوعاتك مفرداتی مقـدار و کیفیله عائد اولـدیغی محللر
بر وجه ایضاح کوستریله رك ثبت و ترقیم اولنور و بونده ایراد
و مصرف بیننده موازنه طوتلق ایچون حسابك قارشولقـلو
یوریدلسی ایجاب ایتمیوب کـرك ادخالات و کرك اخراجات
بر بری التنه عموداً تحریر اولنه رق فقط بر محلدن کلوب خزینه
و یاخود قصه یه ادخال اولنان مبالغ و سائره جدولنده کائن
خانهٔ مخصوصنـه ترقیم ایله بونك حذاسنه خزینـه و یاخود
قصه نك بیان اولنان محله اولمقدارشی بورجلو و اول محلك دخی
او قدر شی الاجقلـو اولدیغی عبـاره سی بر صره ده یازیلور

مدار حکم عد اولنمسی و سکتهٔ افلاسه دوچار اولان تجارك مصالح افلاسیه‌لری رؤیت و تسویه اولندیغی صیره‌ده مادهٔ اعسارك اسباب موجبه‌سنی ایضاح و اثبات ایچون کذلك دفاتر مذکوره‌نك مدار تدقیق اتخاذیله تاجر معسرك افادات و مدعیات واقعه‌سی ژورنال قیودینه تمامیله توافق ایدر و بو ژورناللرده اصلاحك و سیلنتی اولمدیغی کوریلور ایسه خصوصات افلاسیه‌یه قرار ویریله‌رك تاجر مرقومك تخلیهٔ ذمتی تجویز اولنمسی و مذکور ژورناللرده اثر محکوکیت و بوزقلق مشاهده اولنور ایسه اول تاجره معسر حیله کار نظریله باقیلوب اثبات اقتداری حقنده اصحاب غرمایك و قوعبوله‌جق دعوالری محکمه حضورنده هر وقت استماع اولنه‌بیلمسی هر یرده نظامات مؤسسه ایجابندن اولمغله اشبو ژورناللرك محکوك و سیلنتیلی اولمامسی اصول دفتر یه‌نك اعظم شرایطندن و شاید برقلم اقچه سهواً زیاده و یاخود نقصان یازلمش اولدیغی اول کونك نهایتنده تبین ایدر ایسه ظهور ایده‌جك تفاضل و تناقص یومیه‌نك نهایت قلمك التنه بشقه‌جه بر قلم اوله‌رق یازیلوب بالاده تعریف اولندیغی وجهله خزینه و یاخود قصه بورجلو و یا الاجقلو کوستریله‌رك تصحیح سهویاته مسارعت اولنمسی قاعدهٔ مخصوصه اقتضاسندندر

دفتر کبیر

دفتر کبیرك حاوی اولدیغی مبالغ و سندات و اشیاء عینیه قیوداتی بالاده بیان ایدلدیکی وجهله ژورناللردن نقل ایله ثبت

و ترقیم اولنورو بونده مضاعف متقابل قاعده‌سنه رعایت ایدیلور
شویله که بهر کون ژورنالده مقبوضات و مدفوعاته دائر هرنه
بولنور ایسه اول امرده دفتر کبیرك خزینه ویاخود قصه‌نك
محاسباتنی شامل اوله‌رق یوقاریدن طوغری ولی ایتمکده اولان
صحیفه‌لرك برطرفنه مقبوضات وقارشو طرفنه مدفوعات یازیلوب
خانهٔ مخصوصلرینه ژورنالك نومرولری دخی اشارت اولنور
و بوندن بشقه بر شخص و یاخود بر هیئت ایله جاری اولان
معاملاتك محاسبهٔ خصوصیه‌سی دخی دفتر کبیرك دیگر صحیفه‌لرنده
اولوجهله قارشولقلی اوله‌رق محرر بولندیغندن اشبو صحیفه‌لره
دخی مقبوضات و مدفوعات مذکوره ترقیم ایله بو صحیفه‌لرك
نومرولری هر بر قلمك حذاسنده اوله‌رق ژورناله دخی نقل اولنور
دفتر کبیرك قارشولقلی یوریدیلان محاسباتنی حاوی اولان بهر
ایکیشر صحیفه‌سنه بشقه بشقه نومرو وضع اولنیوب اشبو
قارشولقلی اولان ایکی صحیفه‌نك ایکیسنه دخی بر نوع نومرو
قونیله‌رق دفترك یپراقلری چورلدکجه نومرولری اولوجهله چفته
چفته اوله‌رق تبدیل اولنور و مضاعف متقابل اصولی وجهله
املا اولنمقده اولان صحیفه‌لردن بریسی ابتداسندن آخرینه قدر
طولدیرلمش اولدیغی حالده قارشوسنه تصادف ایدن صحیفه‌ده
اوچ بش سطر ویا دها زیاده و نقصان محل اچیق قالور ایسه
بورایه صکره یازو یازلمق ممکن اوله‌مامق ایچون نهایتکی سطرك
طرف یسارندن یکون خانه‌سنك منتهی اوله‌جغی محله قدر شو
اوله‌رق بر خط چکیلور و هر بر صحیفه‌نك یکونی طوپلنوب
یکدیگر یله موازنه‌لری اجرا اولنه‌رق یکون خانه‌سنك نهایتنده

بشقه بشقه کوستریلور و بو یکونلرقنغی صحیفه‌لره نقل اولنه‌جق ایسه اول صحیفه‌لرك ابتداسنده ینه قارشولقلو اوله‌رق ترقیم ایدیلور

محاسبات خصوصیه‌نك دفتر کبیرده مقید اولدیغی صحیفه‌لر سهولتله بولنه‌بیلمك ایچون دفتر مزبورك اخرنده و یاخود کا مربوط اوله‌رق طوتیله‌جق اولان کوچك بر دفترده حروف هجا ترتیبی اوزره بر فهرست بولندیرلمسی دخی اصولدندر

بالاده تعریف اولنان ژورنال منبع معاملات اولدیغندن بوکا یازیله‌جق مقبوضات ومدفوعاتك هر بر قلمی ایضاحات کافیه‌یی مفید اولمق ایچون ایجابنه کوره اوچ درت سطر یاخود دها زیاده یازیله‌رق بر سطردن زیاده اولملرك رقم خانه‌لرینك بوش براقلمسی جائز اولور ایسه‌ده دفتر کبیرده رقم خانه‌لرندن هیچ بریسنك بوش براقلمسی اصول موضوعه‌سنه توافق ایتمیه‌جکندن رقملرك حذاسنده یازیله‌جق مشروحات بوراده غایت مفید ومختصر عباره ایله تحریر اولنوب ایضاحات مقتضیه ژورناله ترك اولنور

بهر ایك نهایتنده اول ایك معاملات حسابیه‌سنده بر کونه سهو و خطا اولمدیغی اکلاشلمق ایچون بر وجه اتی بر میزان طوتلمسی لازمدر شویله که محاسبه‌ده سهویت اولمدیغی صورتده ژورنالده عموداً محرر اولان مقبوضات ومدفوعاتك یکونی دفتر کبیرك مضاعف متقابل قاعده‌سی اوزره یازلمش اولان اله‌جق و ویره‌جك صحیفه‌لری یکونلرینك ایکیسنده دخی بشقه بشقه مساوی اولمق اقتضا ایده‌جکی حسبیله اشبو اوچ یکون ایرو

ایرو کوزدن کچوریله‌رك و یکدیکرینه تطبیق اولنه‌رق موافق
کوریلور ایسه حسابك صحتی تبین ایدر ومطابق اولدیغی حالده
بو خصوص ژورنالده مرقم اولان شیلردن بعض قلملرك دفتر
کبیره کچورلمامش و یاخود بعض قلم مکرر قید اولنمش اولماسندن
و یا کوجکجه سهویت وقوعبولماسندن نشأت ایلیه‌جکی امر
طبیعی اولمسیله او حالده ژورنال ایله دفتر کبیرك مقابله ایدلمسی
و یکونلرك کمال دقتله تکرار کوزدن کچورلمسی صورتیله سهویات
واقعه‌نك سبب و منشئی ظاهره چیقاریله‌رق بو قاروده تعریف
ایدلدیکی وجهله دفترلرحك و سیلنتی کبی شیلرله تغییر اولنمامق
ایچون سهویات مز بوره‌نك نهایت قلم اوله‌رق قارشولقلی کچورلمك
طریقیله تصحیح ایدلمسی لازم کلور

هر الی ایده و یاخود سنه‌ده بر کره حسابلرك قپادلمسی یعنی
مدفوعات و مقبوضات ندن عبارت اولدیغنك و عند الموازنه
نقدر فضله و یاخود اچیق ظهور ایده‌جکنك بیلنمسی ضمننده
بر موازنهٔ عمومیه اجراسی اصولدن اولوب بو دخی دفتر کبیرك
برنجی صحیفه‌سندن بدأ ایله‌جق طرفلرینك بشقه و ویره‌جك
جهتلرینك بشقه اوله‌رق محاسبات عمومیه و خصوصیه ایچون
دیکر بر کاغده یکونلری طوپلاندقدنصکره هر بررلری مقابلنده
بولنانلر ایله موازنه اولنه‌رق مساوی کلنلر علی حاله ترك ایله
زیاده و یاخود نقصان کورینانلرك مقدار و کمیتی و دفتر کبیرك
قنغی حسابندن منبعث اولدیغی ژورناله نقل و قید اولنوب بعده
دفتر کبیرده کائن محللری اوزرینه دخی معاملات مقتضیه‌سی

اجرا اولنمق و هر بررلرینه قناعت و ختام ویرلمك صورتیله حصوله کلور

برخزینه و یاخود بر قصبه کذران ایدن سنه ایچنده معاملات عمومیه‌سی اوزرینه نقدر فضله‌سی و یاخود اچیغی ظهور ایلدیکنی اکلامق ایچون برده اجمال دفتری طوتمغه مجبور اولدیغندن اشبو اجمال دفتری دخی بری اله‌جق و دیکری و یره‌جك اوله‌رق ایکی طرفلی یوریدلمك ایجاب ایدر و اله‌جق طرفنه سندات موجوده‌نك حاوی اولدیغی مبالغ ایله اشیای عینیه‌نك قیمتلری بشقه بشقه صندق موجودینه ضم اولندقدنصکره تحریر اولنور و ویره‌جك طرفنه دخی مصارف عمومیه ایله خزینه و یاخود قصبه‌نك خارجه اولان دیون سنداتی ترقیم اولنوب یکونی اله‌جق یکونیله موازنه ایدیله‌رك بو صورتله نقدر فضله‌سی و یاخود اچیغی اولدیغی تعیین ایلر

مرور ایدن سنه‌نك معاملات حسابیه‌سی بالاده بیان اولندیغی وجهله قپادلق لازمه‌دن اولدیغی کبی حلول ایده‌جك سنه ایچون یکیدن اچلمسی یعنی بر منوال مشروح سنهٔ سابقه موازنه‌سندن ظهور ایتمش اولان اله‌جق و ویره‌جکلرك اول امرده ژورناله قید و ترقیمیله بعده دفتر کبیره دخی صیره‌سیله و قاعده‌سی وجهله کچیریلوب معاملات آتیه‌نك آنك اوزرینه یوریدلمسی قاعدهٔ مرعیه اقتضاسندندر

لاحقه

مقدمه‌ده بیان اولندیغی وجهله اشبو اصول دفتری وسعتلی برفن مستقل حکمنه قونلمش اولدیغنه نظراً تعریفات وافادات محرره درجهٔ کافیه‌ده کورلمز ایسه‌ده بونك جهت نظریاتی نه‌قدر تفصیل اولنسه براز زمانلر بالذات معاملات فعلیه‌سیله توغل اولنمدقجه لایقیله وقوف وممارسه اکتسابی متعسر وفن مزبورك خلاصة الخلاصه اوله‌رق مبادی ومقاصد اصلیه‌سنه احالهٔ نظر امعان ایلدیکمز حالده معاملات حسابیه‌ده غایت دقت واعتنایه شایان اولمسیله سهو وخطادن سالم اولمسی وطوتیله‌جق قیوداتندن برنده سهویت وقوعبولمش ایسه دیکری تصحیح اوله‌جغندن انکله بالمقابله تصحیح ایدلمسی ضمننده بر شیئك برقاچ محله قید اولنمسی ودفترلرینك منتظم ومنقح طوتلمسی اساسی اوزرینه موضوع بولندیغنك ظاهر اوله‌جغنه وامور مالیه وحسابیه‌یه مأمور اولان اقلام شاهانه‌ده ایسه کلی وجزئی هربرشی دفاتر متعدده‌یه ثبت وتحریر اولنمق ومعاملات قیودیه وحسابیه واجراآت فعلیه‌سی قاعدهٔ منتظمه وسالمه تحتنده اوله‌رق یوریدلك من القدیم کافهٔ دوائر عالیه‌ده مرعی وجاری اولان اصول مستحسنه اقتضاسندن اولوب بونده تحدیق نظر اولنه‌جق دقیقه اوته‌دنبرو اقلام همایونده مؤسس اولان اصول حسابیه ایله فن مزبورك قواعدی تطبیق وموازنه اوله‌رق قنغیسنك معاملاتنده ساده‌لك وسهولتله برابر حسن

انتظام اولدیغنك وقیودات واجراآت حسابیه‌نك دها زیاده تأمیننه کافی بولندیغنك موقع ثبوته ایصال اولنمسی قضیه‌سی اوله‌رق بو ایسه خزائن جلیله رجال کرامنك دقت نظریه‌لرینه مفوض بولندیغنه بناءً بو راسنی رجال مشار الیهمك محاکمهٔ عادلانه‌لرینه حواله ایله فن مذکوره دائر بالاده سرد اولنان برنبذه معلومات اساسیه ایله اکتفا اولنمشدر

قالدیکه فن مزبور کرچه اوروپا معارفمندانك اختراعات نافعهٔ اخیره‌لری جمله‌سندن اولدیغی و بوندن همان یتمش سکسان سنه اول تدوین اولندیغی بعض طرفدن ادعا ایدلمکده ایسه‌ده علمای اسلامیه پك اسکی زمانلرده فن مزبور ایله اوغراشوب بوکا دائر برخیلی آثار مقبوله میدانه قویمش اولدقلری مؤلفات قدیمه ایله مثبت اولوب حتی فلك العلاءٔ تبریزی نام مؤلف کثیر المعارف جانبندن یدیوز التی سنهٔ هجریه‌سنده سعادتنامه نامیله تالیف اولنمش و رسالة الملکیه و رسالة الفلکیه عنوانیله شهرت بوله‌رق حالا بر نسخه‌سی محفوظ دست عاجزانه‌م بولنمش اولان کتابده دفتر طوتمقلغك اصول و قاعده‌سی بر وجه تفصیل مندرج اوله‌رق ایکی تعلیم اوزرینه مقدماتیله مبادیسی اوزون اوزادییه تعریف و بیان اولندقدن نصکره یدی فصلی شامل اولان اوچنجی تعلیمده یدی نوع دفتر طوتمسنك لزومی و هر برلرینك تصورتله اوله‌جغی محرر و مبسوط اولوب برنجیسنه دفتر روزنامچه و ایکنجیسنه دفتر توجیهات و اوچنجیسنه دفتر قانون و دردنجیسنه دفتر مقرر و بشنجیسنه دفتر اوارجه و التنجیسنه دفتر مفرد و یدنجیسنه دفتر جامع اسملری ویرلمشدر

روزنامچه دینیلان دفترك تعریفنه باقلنجه بوقاروده ذکر اولنان
زیرنالك ودفتر جامع دفتر کبیرك همان عینی کبی اولدیغی
و اره یرده بولنان بش نوع دفتر دفاتر معاونه مثابه سنده
بولندیغی اکلاشلدیغندن هر برلرینك تعریفاتی ترجمه ایله
بوفنك پك قدیم بر شی اولدیغی اثبات ایچون اشبو محله درج
اولنمسی تصور اولنمش ایسه ده مؤلف مشارالیه بونلری منسوب
اولدیغی دولتك اصول مرعیهٔ دیوانیه سی اساسنه توفیقاً
یازمش و اصطلاحاتی دخی لسان عصرینه تطبیق ایتمش اولمسیله
تعریفات مزبوره نك حقیله تفهمی مطالعه سی موجب
کلال اوله جق بر چوق تفصیلات اختیارینه متوقف
کورندیکنه و بو دخی ذکرلی بر استفاده یی موجب اوله میه جغنه
مبنی تطویل کلامدن احترازاً کتاب مزبورك وجودی اصول
دفتری فنك ادعا اولندیغی وجهله یکی بر شی اولمیوب فنون
متداولهٔ قدیمه دن اولدیغنه نقطهٔ مخطره اولق اوزره ذکر ایله
ختم مقال اولنور

م م
م

مکتب حربیهٔ شاهانه مطبعه سنده
طبع و تمثیل اولنمشدر

فی ربیع الاخر ٣ سنه ١٢٨٦

فهرست

صحيفه	
٣٢١	مقدمهٔ حساب
٣٢٢	علم حسابده مستعمل اشارات بیانندهدر
٣٢٤	باب اول اعداد صحیحه و قواعدی بیانندهدر
٣٣٨	باب ثانی کسورات عادیه و قواعدی بیانندهدر
٣٥٢	باب ثالث مقیاسلر بیانندهدر
٣٦٠	باب رابع کسورات اعشاریه و قواعدی و کسر اعشاریٔ دوری بیانندهدر
٣٧١	باب خامس اعداد مرکبه و قواعدی بیانندهدر
٣٨٠	باب سادس اعدادك ترفیع و تجدیرلری بیانندهدر
٣٨٧	باب سابع نسبت و تناسب بیانندهدر
٤٠٥	تناسبه متفرع بعض قواعد حسابیه بیانندهدر
٤٢٩	باب ثامن تناسب عددی علی الولاء بیانندهدر
٤٣١	باب تاسع تناسب هندسی علی الولاء بیانندهدر
٤٣٥	اصول دفتری بیانندهدر

DATE DUE

To renew
call 292-3900

BOXED

APR 1 9 2001

The Ohio State University
Form 10620

MAIN STACKS